

DICTIONNAIRE FRANÇAIS- UKRAINIEN

Près de 22000 mots

Sous la direction
du candidat ès lettres
B. I. BOURBELO

KIEV
«RADIANSKA CHKOLA»
1982

ФРАНЦУЗЬКО- УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

Близько 22000 слів

За редакцією
кандидата філологічних наук
Б. І. БУРБЕЛО

КИЇВ
«РАДЯНСЬКА ШКОЛА»
1982

ББК 81.2Фр—4
4И(Фр) (03)
Ф84

Укладачі: Б. І. Бурбело, Г. Ф. Венгренівська, К. М. Мишанич, І. К. Погребняк, О. О. Соломарська, О. І. Чередниченко.

Французко-український словарь. / Сост. Б. И. Бурбело, Г. Ф. Венгреневская и др. — К.: Рад. школа, 1982. — 416 с. — 1 р. 20 к. 45000 экз. 70105. 4602020000.

Словарь содержит около 22000 наиболее употребительных французских слов и словосочетаний, достаточных для понимания текстов средней трудности. В словаре приведены также наиболее употребительные фразеологические обороты.

Словарь построен в основном по гнездовой системе. Для тех слов, произношение которых не соответствует общим правилам чтения, дается фонетическая транскрипция.

В конце словаря помещены список географических названий, список и образцы спряжения неправильных глаголов.

Словарь предназначается для широкого круга читателей: учащихся и учителей средней школы, слушателей курсов иностранных языков, студентов, аспирантов, а также всех, кто изучает французский язык.

Рукопис прорецензовано та схвалено до видання кафедрою французької філології Київського державного педагогічного інституту іноземних мов.

Рецензент канд. філол. наук Г. І. Панич.

70105—220
Ф М210(04)—82 338—81 4602020000

© Видавництво «Радянська школа», 1982.

ПЕРЕДМОВА

Пропонований французько-український словник розрахований на широке коло читачів, які вивчають французьку мову, і має на меті допомогти їм читати й перекладати тексти середньої трудності. Французько-український словник такого обсягу і такого призначення видається вперше.

Слова відбиралися за принципом частотності їх уживання і важливості для спілкування у тій чи іншій сфері людської діяльності. У словнику подані лише ті наукові і технічні терміни, які вживаються у повсякденній французькій мові. До французьких слів даються найбільш уживані українські відповідники. Кожне слово подається з його граматичною характеристикою. Окремі значення пояснюються додатково курсивом у дужках.

До французьких дієслів, які можуть перекладатися залежно від контексту формами українського недоконаного або dokonаного виду, український еквівалент подається у формі недоконаного виду. Якщо ж французькому дієслову частіше відповідає українська dokonана форма, до такого дієслова подається український еквівалент у формі dokonаного виду.

На всіх українських словах, крім односкладових, поставлено наголос.

До словника не увійшли окремі інтернаціональні слова, які за своєю звуковою формою і своїм значенням близькі до відповідних українських слів і зрозумілі без перекладу, напр.: absurde, aéroport, anecdote, apatomie, béton, balcon, escadre, féodal, festival та ін.

Над словником працювали викладачі кафедр романської філології, французької мови та теорії і практики перекладу Київського державного університету: Б. І. Бурбело (букви N, O, R, W, X, Y, Z, зауваження до користування словником, географічні назви, додатки), Г. Ф. Венгренівська (букви G, H, L, M, V), К. М. Мишанич (букви B, C, J, K, S, T), І. К. Погребняк (букви D, F, I), О. О. Соломарська (букви A, E, U), О. І. Чередниченко (букви P, Q).

При складанні словника були використані такі джерела:

Ганшина К. А. Французско-русский словарь. 7-е изд. М., Русский язык, 1977.

- Французско-русский словарь / Сост. В. В. Потоцкая и И. П. Потоцкая. 13-е изд. М., Советская энциклопедия, 1970.
- Французько-український словник / Укл. О. О. Андрієвська і Л. А. Яворовська. К., Радянська школа, 1955.
- Французско-русский фразеологический словарь / Под ред. Я. И. Рецкера. М., ГИС, 1963.
- Українська літературна вимова і наголос / Укл. І. Р. Вихованець, С. Я. Ермоленко, Н. М. Сологуб, Г. Х. Щербатюк. К., Наукова думка, 1973.
- Олійник І. С., Сидоренко М. М. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний словник. К., Радянська школа, 1978.
- Ганич Д. І., Олійник І. С. Російсько-український словник. 4-е вид. К., Радянська школа, 1978.
- Російсько-український словник / АН УРСР. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. У 3-х т. К., Наукова думка, 1968.
- Nouveau Petit Larousse. Paris, 1971.
- Le Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française. Paris, 1972.
- Dictionnaire Quillet de la langue française. Paris, 1965.
- Georges Gougenheim. Dictionnaire fondamental de la langue française. Paris—Warszawa, 1964.

ЗАУВАЖЕННЯ ДО КОРИСТУВАННЯ СЛОВНИКОМ

1. Словник побудовано за гніздовою системою. У межах словникової статті всі слова розміщені в алфавітному порядку. Гніздо об'єднує слова, що мають спільний корінь. Спільна для всього гнізда частина реєстрового слова відділяється двома паралельними лініями (||), такий поділ не враховує морфологічної будови слова і є умовним. Кожне нове французьке слово виділяється жирним шрифтом.

2. При словах даються умовні скорочення, якими позначається рід іменників (*m.* *f.*), перехідність (*vt*) чи неперехідність (*vi*) дієслів, частини мови (*adj.*, *adv.*, *pron* і *in.*), сфера вживання даного слова (*av.*, *vet.*, *méd.*, *muz.* і *in.*), допоміжне дієслово (*a.*, *ê.*), з яким відмінюється те чи інше французьке дієслово.

3. Реєстрове слово або його відокремлена двома паралельними лініями частина в середині статті не повторюється, а замінюється тильдою (~), напр.: *été m* літо; *en ~* влітку; *advers||aire m* суперник; *~ e adj.* противний; *~ ité f* нещастя.

4. Омографи подаються в різних статтях і позначаються світлим римськими цифрами без крапки, напр.:

air I m повітря
air II m вигляд
air III m арія

5. Частини мови, а також перехідні і неперехідні дієслова в межах однієї словникової статті позначаються жирною арабською цифрою з крапкою, напр.: *sage 1. adj.* мудрий; *2. m* мудрець; *brûler 1. vt* палити; спалювати; *2. vi* горіти, палати.

6. Слова, які починаються з придихового *h* (*h aspiré*), позначаються зірочкою на початку слова напр.: **hache f* сокира; **honte f* сором, ганьба.

7. Неправильні дієслова позначаються зірочкою в кінці слова, напр.: *battre* vt* бити; *dire* vt* говорити, сказати.

8. Коли вимова слова не відповідає загальним правилам читання, в квадратних дужках дається фонетична транскрипція його, напр.: *ville [vil] f* місто; *poêle [pwa:l] m* піч.

9. Форми множини подаються в дужках у тих випадках, коли

множина утворюється не за загальним правилом або коли існують різні форми множини з різним значенням, напр.: *ciel m 1) (pl ciels) небо*; 2) *(pl ciels) склепіння*.

10. Закінчення форми жіночого роду іменників і прикметників подається після закінчення форми чоловічого роду, напр.: *accablant, -e adj* обтяжливий; *convité m, -e f* запрошений, -а. Якщо ця форма змінюється порівняно з формою чоловічого роду, наводиться повністю та частина слова, що стоїть після паралельних ліній, напр.: *affectif, -ive adj* емоційний; ... *~ueux, -ueuse adj* сердечний.

11. Переклади значень подано за принципом їх уживаності. Коли слово має декілька різних значень, то кожне з них виділяється світлою арабською цифрою з дужкою, напр.: *aiguille f 1) голка, 2) стрілка; 3) шпиль; 4) шило*. Переклади, близькі за значенням, відокремлюються комою, напр.: *objet m* предмет, річ. Різні відтінки одного значення відокремлюються крапкою з комою, напр.: *origine f* початок; походження.

12. Ідіоматичні і фразеологічні звороти позначені ромбом (◊).

13. У кінці словника наведено зразки відмінювання дієслів і список неправильних дієслів. Цифри при цих дієсловах вказують на номер відповідного типу в таблиці відмінювання неправильних дієслів.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

Французькі

(a) — відмінюється з дієсловом *avoir*

adj — adjectif прикметник

adj. poss. — adjectif possessif присвійний прикметник

adv — adverbe прислівник

art. contr. — article contracté стягнений (злитий) артикль

art. déf. — article défini означений артикль

art. indéf. — article indéfini неозначений артикль

art. part. — article partitif частковий артикль

conj — conjonction сполучник

être (è) — відмінюється з дієсловом

(è, a) — відмінюється з дієсловами *être* і *avoir*

f — féminin жіночий рід

inf — infinitif неозначений спосіб, інфінітив

int — interjection вигук

invar — invariable незмінюваний

loc. adv. — locution adverbiale прислівниковий вираз

loc. conj. — locution conjonctive сполучниковий вираз

loc. prép. — locution prépositive
складний прийменник, прийменни-
ковий вираз

m — masculin чоловічий рід

pl — pluriel множина

p. p. — participe passé дієпри-
кметник минулого часу

p. prés. — participe présent діє-
прикметник теперішнього часу

préf — préfixe префікс

prép — préposition прийменник

pron — pronom займенник

pron. inter. — pronom interroga-
tif питальний займенник

pron. pers. — pronom personnel
особовий займенник

pron. poss. — pronom possessif
присвійний займенник

pron. relat. — pronom relatif від-
носний займенник

qch — quelque chose що-небудь,
щось

qn — quelqu'un хто-небудь,
хтось

s — substantif іменник

vi — verbe intransitif неперехід-
не дієслово

v. impers. — verbe impersonnel
безособове дієслово

vt — verbe transitif перехідне
дієслово

Українські

ав. — авіація

авт. — автомобільна справа

агр. — агрономія

анат. — анатомія

арго — арготичний вираз

археол. — археологія

архіт. — архітектура

астр. — астрономія

біол. — біологія

бот. — ботаніка

буд. — будівельна справа

бухг. — бухгалтерія

військ. — військовий термін

геогр. — географія

геод. — геодезія

геол. — геологія

геом. — геометрія

гідр. — гідрологія

гірн. — гірнична справа

грам. — граматика, граматичний
термін

груб. — грубе слово, вульгар-
ний вираз

дип. — дипломатичний термін

ек. — економіка

ел. — електротехніка

жив. — живопис

зал. — залізничний термін

заст. — застаріле слово або ви-
раз

зоол. — зоологія

ірон. — іронічно

іст. — історичний термін

іхт. — іхтіологія

карт. — термін карточної гри

кіно — кінематографія

ком. — комерційний термін

кул. — кулінарія

лінгв. — лінгвістика

літ. — літературознавство

мат. — математика

мед. — медицина

мист. — мистецтво
мін. — мінералогія
міф. — міфологія
мор. — морський термін
муз. — музика
перен. — переносне значення
поет. — поетичний вираз
полігр. — поліграфія
політ. — політичний термін
през. — презирливо
прик. — приказка
присл. — прислів'я
прям. — пряме значення
радіо. — радіотехніка
рел. — релігійний термін
розм. — розмовне слово або ви-
 раз
риб. — рибальство
с. г. — сільське господарство
скор. — скорочення

спорт. — фізкультура і спорт
театр. — театральний термін
текст. — текстильний термін
тех. — техніка
топ. — топографія
у різн. знач. — у різних зна-
 ченнях
фам. — фамільярне слово
фарм. — фармацевтичний термін
фіз. — фізика
фізіол. — фізіологія
філос. — філософія
фін. — фінансовий термін
фото. — фотографія
хім. — хімія
хір. — хірургічний термін
церк. — церковний термін
шах. — термін шахової гри
шк. — шкільне слово або вираз
юр. — юридичний термін

ФРАНЦУЗЬКИЙ АЛФАВІТ

Aa	Bb	Cc	Dd	Ee
Ff	Gg	Hh	Ii	Jj
Kk	Ll	Mm	Nn	Oo
Pp	Qq	Rr	Ss	Tt
Uu	Vv	Ww	Xx	Yy
		Zz		

А

à (ау, аух) *prép* 1. *передає значення українських прийменників в (у), від, біля, для, до, з, за, коло, на, над, о (об), під, після, перед, по, про, через і виражає* 1) *час*: à 2 heures о другій годині; à samedi до суботи; 2) *місце*: à Paris у Паріжі; 3) *напрямок*: aller à l'Université іти до університету; 4) *призначення*: une brosse à dents зубна щітка; 5) *прикмету*: un gâteau aux pommes яблучний пиріг; 6) *належність*: c'est mon livre à moi це моя книжка; 7) *рід, властивість*: bêtes à cornes рогата худоба; 8) *міру, вагу, кількість*: acheter à la douzaine купувати дюжинами; 9) *ціну, вартість*: à dix francs le mètre по десять франків за метр; 10) *спосіб дії*: à cheval верхи; 11) *між двома числами означає до*: de 30 à 40 від 30 до 40; 12) *у сполученні avoir + à + inf означає обов'язок, потребу*: j'ai à vous parler мені треба з вами поговорити; 2. *служить для утворення адвербіальних конструкцій*: à dessein навмисне; à l'improviste раптово; à peu près приблизно.

abaiss||ant, -e *adj* 1) *знижуючий*; 2) *принизливий*; ~ement *m* 1) *зниження*; 2) *осідання*; 3) *перен. приниження*; ~er *vt* 1) *зни-*

жувати, опускати; 2) *принижувати*; s'~er 1) *спускатися, осідати*; 2) *принижувати себе*.

abandon *m* 1) *залишання*; 2) *відмовлення (від прав, від майна)*; 3) *занедбаність*; à l'~ *занедбаний, покинутий*; 4) *невимушеність*; ~né, -e *adj* 1) *покинутий, занедбаний, безпорадний*; 2) *невимушений*; ~nement *m* *залишання*; ~ner *vt* 1) *залишати, кидати*; 2) *відмовлятися*; ~ner la partie *спасувати*; *вийти з гри*; s'~ner 1) (*à qch*) *віддаватися чомусь*; 2) (*à qn*) *довірятися комусь*.

abasourd||ir *vt* 1) *оглушати*; 2) *розм. приголомшувати*; ~issant, -e *adj* 1) *оглушливий*; 2) *розм. приголомшливий*.

abâtard||ir *vt* 1) *сприяти виродженню*; 2) *псувати; знесилювати*; s'~ *вироджуватися*; ~issement *m* 1) *виродження, дегенерація*; 2) *занепад*.

abatt||age *m* 1) *рубка лісу*; 2) *забій худоби*; 3) *гірн. проходка, розробка*; 4) *розм. прочухан*; ~oir *m* *бійня, різниця*.

abattement *m* 1) *знемоща, знесилення; пригніченість*; 2) *зниження, зменшення (податків, заробітної плати)*.

abatteur *m* 1) *лісоруб*; 2) *забій-*

ник (*y шахті*); \diamond ~ de besogne
спритний, моторний робітник.

abattis *m* 1) купа; 2) бита пти-
ця; 3) завал; 4) сміття.

abattre * *vt* 1) рубати; валити;
ламати, зносити (*будову*); ~ un
avion підбити літак; 2) розгромити;
3) вбивати; 4) пригнічувати;
se laisser ~ засмучуватися; \diamond ~
son jeu розкрити карти; ~ du
chemin швидко просуватися впе-
ред; s'~ 1) впасти, повалитися;
2) кидатися (*на здобич*); 3) слаб-
шати (*про вітер*).

abbaye [abeji] *f* абатство, мо-
настир; ~é *m* абат.

abcès *m* нарів, абсцес.

abécédaire *m* азбука, буквар.

abeille *f* бджола; ~er, -ère

1. *adj* бджолиний; 2. *m* пасіка.

aberration *f* 1) астр., фіз. абе-
рація, відхилення; 2) перекручен-
ня; 3) помилка; ~er *vi* помиля-
тися.

abêtir (s') дурнішати, тупіти;
~issement *m* одуріння; запаморо-
чення; тупість.

abhorrer *vt* ненавидіти.

abîme *m* безодня, прірва; ~er
vt 1) псувати; руйнувати; 2) розм.
м'яти; s'~er псуватися.

abject [abzeki], -e *adj* мерзен-
ний, підлий, паскудний; ~ion *f*
підлість, мерзенність.

abjuration *f* зречення; ~er *vi*
зрікатися.

abnégation *f* самовідданість; са-
мозречення.

aboi *m* гавкання; \diamond être aux
~s бути в безвихідному станови-
щі; mettre aux ~s переслідуюти;
~ement *m* гавкання.

abolir *vt* відмінити, скасовува-
ти; ~ition *f* 1) відміна, скасування;
2) втрата; ~ition de la vue
втрата зору.

abominable *adj* мерзенний,
огідний; ~er *vt* відчувати
огиду.

abondamment *adv* багато, ряс-
но; ~ance *f* достаток, багатство;
 \diamond parler avec ~ance розмовляти
швидко, легко; parler d'~ance ви-
ступати без підготовки; ~ant, -e
adj багатий; надмірний; ~er *vi*
(en qch) бути багатим на щось,
рясніти.

abonné *m*, -e *f* передплатник,
-ця, абонент, -ка; ~ement *m* пе-
редплата, абонемент; ~er *vt* або-
нувати; s'~er (à qch) передпла-
чувати (*газети, журнали*).

abord *m* 1) підступ, підхід;
причалування; être d'~ facile бу-
ти привітним; 2) поводження; loc.
adv.: d'~ спочатку; au premier ~
на перший погляд; de prime ~ з
самого початку; ~able *adj* при-
ступний, доступний; ~er 1. *vi* 1)
причалувати, висаджуватися; 2)
таранити, стикатися; 3) мор. іти
на abordаж; 2. *vt* 1) атакува-
ти; 2) братися за щось; ~er
une question розглядати питання;
3) підійти до когось, заговорити
з кимсь; s'~er зустрічатися; схо-
дитися.

aboutir *vi* закінчуватися; при-
микати до; ~issant, -e 1. *adj* при-
леглий, суміжний; 2. *m pl* резуль-
тати; ~issement *m* досягнення,
успіх.

aboyer *vi* 1) гавкати; 2) (*con-
tre qn*) кричати.

abrégé *m* короткий виклад змісту; конспект; короткий курс; *~er* *vt* скорочувати.

abreuvement *m* водопій (*дія*); *~er* *vt* (*qn de qch*) напувати, заспокоювати чийсь спрагу; *s'~er* *vt* нап'ятися, заспокоїти спрагу; *~oir* *m* водопій (*місце*).

abréviation *f* скорочення.

abri *m* 1) притулок, сховище; бліндаж; à l'~ у безпеці; à l'~ de захищений від, під прикриттям; 2) *av.* ангар; *~ter* *vt* (*qn de qch, contre qch*) давати притулок, захищати; *s'~ter* *hvb* ховатися, переховуватися.

abrogation *f* *юр.* скасування; *~er* *vt* *юр.* відмінити, скасовувати.

abrupt [abrupt] *-e adj* 1) стрімкий, крутий; 2) *перен.* різкий.

abrut *li*, *-e* 1. *adj* отупілий, недоумкуватий; 2. *m, f* дурень, дурна; *~ir* *vt* отупляти (*розумово*); *s'~ir* *hvb* отупіти; *~issement* *m* 1) отупіння; 2) огрубіння.

absen *ce* *f* 1) відсутність; *~* *pop* justifiée прогул; 2) недостача; брак; *Q il a des ~ces* він буває неуважним; *~t*, *-e adj* відсутній; *s'~ter* *hvb* відлучатися.

absolu, *-e adj* 1) абсолютний; безумовний, беззастережний; *ton* *~* категоричний тон; 2) абсолютний, необмежений (*про владу*); *~ment* *adv* 1) безумовно, абсолютно; 2) неодмінно.

absorbant, *-e adj* всмоктуючий, поглинаючий; *~er* *vt* всмоктувати, вбирати; *s'~er* 1) всмоктуватися, поглинатися; 2) *перен.* поринати, заглиблюватися.

absoudre *vt* 1) виправдовувати; 2) *церк.* відпускати гріхи.

abstenir *ir* *vt* (s') утримуватися; *~tion* *f* утримування (*від голосування*).

abstinence *f* помірність, стримування; *~ent*, *-e adj* помірний, стриманий.

abstraire *vt* абстрагувати; *~t*, *-e adj* абстрактний.

abus *m* зловживання; *~er* 1. *vi* зловживати; 2. *vt* обманювати; *~if*, *-ive adj* 1) протизаконний; 2) надмірний.

académicien *m* академік; *~ie* *f* академія; *~ique adj* академічний.

accablant, *-e adj* обтяжливий; гнітючий; знесилюючий; тяжкий; *~é*, *-e adj* пригнічений, засмучений; *~ement* *m* пригніченість, глибокий сум; *~er* *vt* обтяжувати, пригнічувати; знесилювати.

accaparement *m* 1) загарбання, захоплення; 2) скуповування; *~er* *vt* 1) загарбувати; 2) скуповувати; *~eur* *m*, *-euse* *f* 1) загарбник, -ця; 2) скіпник, -ця; спекулянт, -ка.

accéder *vi* (*à qch*) 1) доходити, добиратися; 2) згоджуватися.

accélération *f* прискорення; *~er* *vt* прискорювати.

accent *m* 1) наголос; 2) акцент, вимова; *~uation* *f* наголошування; *~uer* *vt* підкреслювати; наголошувати.

acceptable *adj* прийнятний; *~ation* *f* 1) прийняття; 2) згода; *~er* *vt* 1) приймати; 2) згоджуватися.

accès *m* 1) доступ; підхід; 2) приступ; вб'ух.

accident *m* нещасний випадок;

аварія; пригода; *par* ~ випадково; ~ *du terrain* нерівність ґрунту; ~ *é, -e* 1. *adj* нерівний; 2. *m, f* потерпілий від нещасного випадку; ~ *el, -le* *adj* випадковий; ~ *ellement* *adv* випадково.

acclam||ation *f* гучне вітання; ~ *er* *vt* влаштовувати овацію ко-мусь.

acclimat||ation *f* акліматизація; ~ *er* *vt* акліматизувати; *s' ~ er* акліматизуватися; звикати до нового оточення.

accol||ade *f* обійми; ~ *er* *vt* 1) обіймати; 2) з'єднувати (дужкою).

accommod||ant, -e *adj* зговірливий, лагідний; ~ *ation* *f* пристосування, акомодация; ~ *ement* *m* угода, згода; ~ *er* *vt* 1) пристосовувати; улаштовувати; 2) улагоджувати; 3) готувати (страву); 4) мирити; *s' ~ er* пристосовуватися; звикати.

accompagn||ement *m* супровід; ~ *er* *vt* 1) супроводжувати; 2) акомпанувати.

accompl||i, -e *adj* завершений; закінчений; досконалий; ~ *ir* *vt* виконувати; здійснювати; *s' ~ ir* здійснюватися, відбуватися; ~ *issement* *m* виконання, здійснення.

accord *m* 1) угода, договір; 2) згода; *d'un commun ~* за спільною згодою; *être d'~* бути згодним; *d'~*! гарззд!; 3) муз. акорд; 4) грам. узгодження; ~ *er* *vt* 1) погоджувати; примиряти; 2) муз., радіо настроювати; 3) грам. узгоджувати; 4) погодитися; 5) давати, надавати; *s' ~ er* 1) зговорюватися; погоджуватися; 2) узгоджуватися.

accoster 1. *vt* 1) підходити до когось; 2) причалювати; 2. *vi* стикуватися (про космічні кораблі).

accouder (*s'*) спиратися ліктями.

accoupl||ement *m* 1) з'єднування попарно; 2) зчеплення; 3) парування; ~ *er* *vt* 1) з'єднувати; 2) парувати.

accourcir *vt* укорочувати.

accourir* *vi* (а, ё) прибігати.

accoutum||ance *f* звичка; ~ *é, -e* *adj* звичний; ~ *er* *vt* привчати; *s' ~ er* звикати.

accroc [akro] *m* 1) вірваний кліпот; діра; 2) *перен.* перешкода.

accroch||age *m* 1) зчеплення; зіткнення; 2) військ. сутичка; 3) розм. сварка; ~ *er* *vt* 1) прикріплювати; вішати; 2) зачіплятися.

accroissement *m* збільшення, зростання.

accroître* *vt* збільшувати; при-множувати; *s' ~* збільшуватися.

accroupir (*s'*) 1) сидіти навпочіпки; 2) скорчитися.

accueil *m* прийом; ~ *lant, -e* *adj* гостинний, привітний; ~ *lir** *vt* приймати, зустрічати.

acculer *vt* (*qn à qch*) заганяти в безвихідь; притискати до; *s' ~* 1) притулятися спиною; 2) присідати на задні ноги.

accumul||ation *f* нагромадження; ~ *er* *vt* нагромаджувати.

accus||ateur *m, -atrice* *f* обвинувач, -ка; ~ *ation* *f* обвинувачення; ~ *é* *m, -e* *f* обвинувачення, -а, підсудний, -а; ~ *er* *vt* 1) обвинувачувати; 2) підтверджувати; *s' ~ er* визнавати себе винним.

acerb||e *adj* 1) терпкий; 2) різкий (*про тон і т. ін.*); **~ité** *f* 1) терпкість; 2) різкість (*про тон і т. ін.*).

acér||é, -e *adj* 1) гострий; 2) *перен.* колючий, уїдлиий; **~er** *vt* загострювати.

acharn||é, -e *adj* 1) розлючений, озлоблений; 2) запеклий; **~ement** *m* 1) лють; 2) завзятість; **~er** *vt* робити жорстоким, розлючувати; **s'~er** 1) розлючуватися; 2) (*à*) захоплюватися; упёрто робити щось.

achat *m* покупка; купівля.

achemin||ement *m* шлях до чогось; просування вперед; **~er** *vt* спрямовувати; **s'~er** прямувати.

achet||er *vt* купувати; **~eur** *m, -euse* *f* покупець, -ниця.

achèvement *m* закінчення, завершення.

achever *vt* 1) кінчати, завершувати; 2) прикінчувати, добивати.

achoppement *m* перешкода; *piège d'~* камінь спотикання.

acide 1. *adj* кислий; 2. *m* кислота.

acier *m* сталь.

à-côté *m, les ~s* побічні обставини.

à-coup *m* 1) рвучкий рух; 2) *pl* перебої (*в праці*).

acquérir* *vt* 1) набувати, здобувати; 2) купувати, наживати.

acquis, -e 1. *adj* придбаний; набутий; 2. *m* досвід, знання; **~ition** *f* набуття.

acquit *m* розписка; квитанція; **◇** *par ~ de conscience* для очисти совісті.

acquitt||ement *m* 1) оплата; 2)

виправдування; **~er** *vt* 1) сплачувати; 2) (*de qch*) виправдувати; **s'~er** (*de qch*) сплатити, розквитатися.

âcre *adj* 1) гострий, їдкий; 2) *перен.* уїдлиий, ущипливий; **~té** *f* 1) гострота, їдкість; 2) *перен.* уїдливість, ущипливість.

acrimonie *f* уїдливість, ущипливість; **~eux, -euse** *adj* уїдлиий, ущипливий.

acte *m* 1) справа; дія; вчинок; 2) акт, документ; **~ de naissance** метрика; **◇** *prendre ~ de* брати до уваги.

actif||f, -ve 1. *adj* 1) діяльний, активний; 2) діючий; *armée ~ve* кадрово армія; *service ~* дійсна служба; 3) *грам.*: *voix ~ve* дійсний спосіб; 2. *m* актив, наявні гроші.

action *f* 1) вчинок; дія; діло; діяльність; робота; активність; *політ. акція*; **~ sociale** громадська діяльність; **~ syndicale** профспілкова боротьба; *mettre en ~* приводити в дію; 2) бій; виступ; операція; 3) *юр.* справа, позов; 4) *фін.* акція.

activ||ement *adv* діяльно, активно; **~er** *vt* 1) приводити в дію; 2) прискорювати, підсилювати; **~ité** *f* 1) діяльність, активність; 2) жвавість, спритність.

actualité *f* 1) дійсність, сучасність, актуальність; 2) *pl* новини; хроніка; кінохроніка.

actuel, -le *adj* дійсний, сучасний, актуальний; **~lement** *adv* зараз, тепер, нині.

adapt||ation *f* пристосування, адаптація; **~er** *vt* (*à qch, à qn*)

пристосовувати, адаптувати; *s' ~ er* пристосовуватися.

additi||t, -ve 1. *adj* додатковий; 2. *m* доповнення; *~ on f* 1) збільшення, додавання; 2) *mat.* додавання; *~ onnel, -le adj* додатковий; *~ onner vt* складати, додавати; підраховувати.

adepte *m* прихильник, послідовник.

adhér||ence *f* зчеплення, зв'язок; прилягання; *~ ent, -e* 1. *adj* прилягаючий, примикаючий; 2. *m* одноступінь, прихильник; член (*партії, профспілки*); *~ er vt (à)* прилягати до; приставати до; приєднуватися; вступати (*в партію, профспілку*).

adhesion *f* 1) прилипання; 2) *фіз.* зчеплення; 3) згода; 4) приєднання; вступ у члени; *~ au parti* вступ у партію.

adieu 1. *m* прощання; *d' ~* прощальний; *faire ses ~ x* прощатися з; 2. *int.* *~!* прощай!, прощайте!

adjacent, -e *adj* суміжний, прилягаючий.

adjoin||dre* *vt* призначати помічником; прикомандирувати; *~ t m, -e f* помічник, -ця; заступник, -ця.

admettre* *vt* 1) приймати (*в організацію тощо*); 2) визнавати.

administr||ateur m, -atrice *f* адміністратор, керівник, завідувачий, -а; *~ atif, -ative adj* адміністративний; *~ ation f* 1) управління, завідування; 2) адміністрація; адміністративна установа; *~ ations publiques* державні установи; 3) призначення (*ліків*); *~ er vt* 1) ке-

рувати, завідувати; 2) давати; приписувати.

admir||able *adj* чудовий; *~ ablement adv* чудово; *~ ateur m, -atrice f* поклонник, -ця; *~ ation f* захоплення; *~ er vt* милуватися, захоплюватися.

admissi||bilité *f* допустимість; *~ ble adj* допустимий, прийнятний; *~ on f* прийняття.

adolescen||ce *f* юність, юнацький вік; *~ t, -e* 1. *m, f* юнак, дівчина-підліток; 2. *adj* юнацький.

adonner (s') (*à qch*) віддаватися чомусь, захоплюватися чимсь.

adopt||er vt 1) усиновити; 2) прийняти (*план, рішення і т. ін.*); *~ if, -ive adj* усиновлений; *~ ion f* 1) усиновлення; 2) прийняття (*плану, рішення і т. ін.*).

ador||able *adj* чарівний, чудовий; *~ ateur m, -atrice f* поклонник, -ця; *~ ation f* обожнювання; поклоніння; *~ er vt* обожнювати, поклонятися.

adosser vt притуляти; *s' ~ (à qch, contre qch)* притулятися; спиратися.

adouci||ir vt зм'якшувати; полегшувати; *s' ~ ir* зм'якшуватися, вщухати; *~ issant, -e adj* пом'якшуючий; *~ issement m* пом'якшення; полегшення; *~ issement de la température* потепління.

adresse I *f* 1) адреса; 2) адрес (*письмове вітання*).

adresse II *f* спритність; вправність; *tour d' ~* фокус.

adresser vt адресувати; *s' ~ er (à qn)* звертатися до.

adroit, -e *adj* спритний, мотор-

ний, вправний; ~ement *adv* спротно, вправно.

adulte *adj, s* дорослий.

advenir* *vi* (è) траплятися; *advienne* que pourra будь-що-будь; *quoiqu'il advienne* що б не трапилось.

advers||aire *m* суперник, ворог; ~e *adj* протівний, ворожий; протилежний; ~ité *f* нещастя, лихо.

aér||age *m* провітрювання, вентилявання; ~ateur *m* вентилятор; ~er *vt* провітрювати, вентилювати; ~ien, -ne *adj* повітряний.

affab||ilité *f* привітність; ~le *adj* привітний.

affaibl||ir *vt* ослаблювати; зменшувати; s' ~ слабшати; ~issant, -e *adj* ослаблюючий; ~issement *m* ослаблення.

affaire *f* 1) справа; 2) позов; процес; donner suite à une ~ дати хід справі; 3) угода; афера; 4) *pl* розм. річі, бдяг; O la belle ~! от тобі й раз!; добре діло!; cela fait mon ~ це мені влаштує.

affair||é, -e *adj* 1) зайнятий; 2) метушливий; s' ~er метушитися, клопотатися.

affaiss||ement *m* 1) осідання (грунту); обвал; 2) пригнічений стан; ослаблення; ~er *vt* 1) осадити, опустити (грунт); 2) ослаблювати; s' ~er 1) осідати; 2) старіти; 3) бути пригніченим.

affam||é, -e *adj* 1) голодний; 2) перен. жадібний; ~er *vt* морити голодом.

affectation *f* удавання; неприродність.

affectation *II f* призначення; використання.

affecter *I vt* удавати (з себе когось).

affecter *II vt* 1) діяти, справляти враження; торкатися; впливати; 2) засмучувати; 3) уражати (хворобою); s' ~ засмучуватися.

affecter *III vt* 1) призначати для; надавати для чогось; прикріплювати; 2) призначати (на посаду).

affect||if, -ive *adj* емоційний, афективний; ~ion *f* 1) любов; ніжність; прив'язаність; 2) хвороба, недуга; ~ionner *vt* любити, почувати прихильність до когось; ~ivité *f* емоційність; ~ueusement *adv* ніжно, з любов'ю; ~ueux, -ieuse *adj* сердечний, люблячий.

affermir *vt* прям.; перен. укріплювати, зміцнювати; s' ~ укріплюватися.

affich||age *m* 1) розклеювання оголошень; раппеау d' ~ дошка оголошень; 2) перен. афішування, хизування; ~e *f* оголошення, афіша; ~er *vt* 1) вивішувати (оголошення, наказ тощо); 2) перен. афішувати, виставляти напоказ.

affil||é, -e *adj* загострений, гострий; ~er *vt* відточувати, загострювати; ~eur *m* точильник.

affinité *f* подібність, близькість.

affirm||atif, -ative *adj* ствердний, позитивний; ~ation *f* ствердження; ~ativement *adv* ствердно, позитивно; ~er *vt* стверджувати.

affleurement *m* вирівнювання (поверхні).

affliction *f* сум, скорбота, туга.

affligé, -e *adj* (*de qch*) 1) засму́чений, пригні́чений; 2) хвобрий на тяжку́ недугу; ~ *er vt* 1) уража́ти; 2) засму́чувати; *s' ~ er* сумува́ти, журити́ся.

affluence *f* 1) наплив, збіг; *les heures d' ~* години «пік»; 2) прилив (*крові*); 3) багатство; рясно́та; ~ *ent m* прито́ка; ~ *er vi* 1) впада́ти; 2) прилива́ти (*про кров*); 3) сходити́ся, збіга́тися.

affoissant, -e *adj* який (що) наганя́є жах, який (що) доводи́ть до божевілля; ~ *é*, -e *adj* збожево́лий; ~ *ement m* 1) божевілля, жах; розгубле́ність; 2) відхи́лення (*магнітної стрілки*); ~ *er vt* зводити з розу́му; доводи́ти до безу́мства; бенте́жити; *s' ~ er* втрача́ти самовладання, хвилюва́тися.

affranchi, -e *adj* 1) (*de qch*) звільнений, вільний від...; 2) опла́чений пошто́вою ма́ркою; ~ *ir vt* 1) звільня́ти, відпуска́ти на волю; 2) звільня́ти від опла́ти; 3) ~ *ir* *une lettre* опла́чувати лист пошто́вою ма́ркою; ~ *issement m* 1) звільнення; 2) опла́та пошто́вою ма́ркою.

affreusement *adv* жахливо, страшенно; дуже, ~ *x*, -*se adj* жахливий, страшний.

affront *m* обра́за; безче́стя.

affronter *vt* сміливо виступа́ти (*проти когось, проти чогось*); *s' ~* 1) виступа́ти один проти́ одного; 2) обража́ти один́ одного.

affût *m* військ. лафет; *O avoir l'oreille à l' ~* бути насторо́жі; *être à l' ~ de* підстері́гати (*здо́бич*); *перен.* вичікува́ти.

afin de, afin que *conj* щоб; для того, щоб.

africain, -e *adj* африка́нський.

agaçant, -e *adj* набридли́вий; дратую́чий; ~ *ement m* дратування; подразнення; *O ~ement des dents* оско́ма; ~ *er vt* дратува́ти; набрида́ти.

âge *m* 1) вік, лі́та, ро́ки; *bas ~* дити́нство; ~ *de raison* свідо́мий вік; *avant l' ~* передча́сно (*про вік*); *entre deux ~s* се́реднього віку; *prendre de l' ~* ста́рїти; 2) вік, доба́, епо́ха; *le Moyen Âge* се́редні ві́ки.

âgé, -e *adj* літній (*про вік*); ста́рий.

agence *f* аге́нтство.

agenda [azēdā] *m* записна кни́жка.

agenouillement *m* колінопре́клоніння; *s' ~ er* ставати́ на колі́на.

agent *m* 1) фа́ктор, діюча си́ла; 2) аге́нт; ~ *de police* поліце́йський; 3) ме́д збу́дник.

agglomération *f* 1) скуп́чення, нагрома́дження; 2) насе́лений пункт; ~ *industrielle* промисло́вий це́нтр; ~ *er vt* скупчува́ти, нагрома́джувати.

aggravant, -e *adj* обтя́жуючий; ~ *ation f* погірша́ння, ускладне́ння; ~ *er vt* погіршува́ти, ускладнюва́ти; ~ *er le score* *спорт.* збільшувати раху́нок.

agile *adj* спрі́тний, проворни́й, мото́рний; ~ *ité f* спрі́тність, проворни́сть, мото́рність.

agir *vi* дія́ти; ~ *sur* вплива́ти на; *s' ~*: *il s' ~ t de* йде́ться, мо́ва йде́ про; *de quoi s' ~ t-il?* в чо́му спра́ва?

agissements *m pl* дії; махінації.

agit||ation *f* 1) хвилювання; 2) занепокоєння; 3) заворушення; 4) збобтування; 5) агітація; ~é, -e *adj* неспокійний; бурхливий; ~er *vt* 1) хитати, коливати; 2) хвилювати, непокоїти; 3) (à qch) підбурювати, підбивати; 4) збобтувати; s'~er 1) рухатися; 2) хвилюватися.

agneau *m* ягня.

agraire *adj* земельний, аграрний.

agrand||ir *vt* збільшувати, розширювати; s'~ збільшуватися; ~issement *m* збільшення, розширення.

agréable *adj* приємний.

agréer 1. *vt* схвалювати; ласкаво приймати; 2. *vi* подібатися.

agré||ation *f* 1) кандидатський екзаме́н; 2) зарахування, прийом (до товариства, корпорації); 3) фіз. сполучення однорідних частин; ~er *vt* 1) фіз. з'єднувати, сполучати; 2) приймати (до товариства).

agrément *m* 1) згода, схвалення; 2) приємність; 3) розва́га; 4) *pl* прикраси.

agress||er *vt* нападати; ~eur *m* агресор; ~if, -ive *adj* наступальний, агресивний; ~ion *f* напад, агресія.

agricole *adj* сільськогосподарський.

agricult||eur *m* землероб, хлібороб; ~ure *f* землеробство, сільське господарство.

agripper *vt* жадібно хапати, схоплювати.

aguerr||ir *vt* загартовувати; ~issement *m* загартовування.

aguets *m pl* засада, засідка; se tenir aux ~, être aux ~ бути насторожі, підстерігати.

ahur||ir *vt* приголомшувати; ~issant, -e *adj* приголомшуючий; ~issement *m* сторопілість, приголомшення.

aide 1. *f* допомо́га; à l'~ де за допомогою; sans l'~ de personne без сторонньої допомоги; 2. *m, f* помі́чник, -ця; ~ de camp ад'юта́нт.

aide-mémoire *m* пам'ятка; короткий довідник.

aider *vt* допомагати; s'~ допомагати собі.

aïeul, -e 1. *m, f* дід, ба́ба; прэдок; 2. *m pl* (aïeux) прэдки.

aigl||e 1. *m* 1) орел; 2) перен. орел, геро́й; 2. *f* 1) орли́ця; 2) іст. орел, пра́пор (з зображенням орла); ~on *m* орля́.

aigre 1. *adj* 1) кислий; го́стрый; 2) їдкий; уші́пливий; про́низливий (про го́лос); 2. *m* кислотá; tougner à l'~ зіпсува́тися; про́киснути.

aigre-dou||x, -ce *adj* кисло-солодкий.

aigr||ement *adv* їдко, уші́пливо; ~eur *f* 1) кислотá, кисля́тина; 2) їдкість, уші́пливість; 3) гіркі́та, при́крість; ~ir 1. *vt* 1) робити кислим, окислювати; 2) дратувати, озлобляти; 2. *vi* про́кисати.

aigu [egy], -ë *adj* 1) го́стрый; 2) про́низливий; різкий.

aiguill||age *m* зал. переведення стрілки; ~e *f* 1) то́лка; 2) стрі́лка (годинника, ва́гів, залі́знична́); \emptyset de fil en ~e сло́во за сло́во; 3)

шпиль; 4) шило; ~ег *vt* 1) зал. переводити стрілки; 2) перен. спрямовувати; ~eur *m* стрілочник.

aiguillage *m* точіння, нагострювання; ~ег *vt* точити; загострювати.

ail [aj] *m* (pl aulx, ails) часник.
aile *f* 1) крило; un coup d'~ змах крилом; 2) флігель; 3) військ. фланг; ~é, -e *adj* крилатий; ~ier *m* спорт. крайній нападаючий.

ailleurs *adv* в іншому місці; par ~ з іншого боку, крім того; d'~ протé, до того ж.

aimable *adj* люб'язний, приємний.

aimant *I*, -e *adj* люблячий.

aimant *II m* 1) магніт; 2) перен. принада; ~ation *f* намагнічування; ~é, -e *adj* намагнічений; aiguille ~ée магнітна стрілка; ~ег *vt* намагнічувати.

aimer *vt* 1) любити, кохати; 2) бути охочим до чогось; ~ mieux віддавати перевагу.

aîné, -e *I. adj* старший; 2. *m, f* старший, -а.

ainsi *I. adv* так, таким чином; pour ~ dire так би mówити; et ~ de suite і так далі; s'il en est ~ якщо не так; 2. *conj* отже; ~ que так само як.

air *I m* 1) повітря, атмосфера; courant d'~ протяг; en plein ~ на свіжому повітрі; prendre l'~ вийти на свіже повітря; злетіти (про літак); O parler en l'~ говорити необдуманно; 2) вітер; 3) armée de l'~ військово-повітряні сили.

air *II m* вигляд; зовнішність; avoir l'~ de здаватися; prendre

des ~s заноситися, удаватися в пійху.

air *III m* арія; наспів, мотив; ~ du pays, ~ national народна пісня.

airain *m* бронза.

aire *f* 1) тик; 2) площа; поверхня, простір; ~ ensemencée посівна площа; ~ d'arrivée, ~ d'atterrissage злітно-посадочна площа; 3) гніздо хижого птаха.

aisance *f* 1) легкість, невимушеність; 2) заможність, достаток.

aise *I. f* 1) задоволення, радість; 2) зручність; à l'~, à son ~ невимушено, зручно; être à son ~ почувати себе невимушено; à votre ~ ірон. як вам завгодно; 2. *adj*: j'en suis bien ~ мені це дуже приємно; ~é, -e *adj* 1) легкий; 2) невимушений; 3) заможний; ~ément *adv* 1) легко; -2) зручно.

aisselle *f* пахв'я; sous l'~ під пахвою.

ajouré, -e *adj* ажурний.

ajourné, -e *adj* відкладений, відстрочений; ~ement *m* відстрочка; ~ег *vt* відкладати, відстрочувати.

ajouter *vt* додавати; O ~ foi à qn, à qch вірити комусь, чомусь.

ajustage *m* 1) приладжування; 2) складання (машини); 3) слюсарна справа; ~é, -e *adj* припасований; ~ег *vt* 1) приладжувати, припасовувати; 2) складати (машину); 3) наструювати (муз. інструмент); 4) цілити(ся); ~eur *m* наладчик, складальник, слюсар-монтажник.

alarmant, -e *adj* тривожний.

запрозливий; ~e f тривога; ~er vt тривожити, лякати.

albanais, -e 1. adj албанський; 2. m албанська мова.

album [albɔm] m альбом.

alcool [alkɔl] m алкоголь, спирт.

alentour 1. adv навкруги, навколо; 2. m pl околиці.

alerte 1 f 1) тривога; donner l'~ зняти тривогу; 2) бойова готовність.

alerte II adj 1) пильний; 2) проворний, спритний.

alerter vt 1) піднімати по тривоги; ~ les forces мобілізувати сили; 2) заїгувати; збудити; ~ la vigilance підвищувати пильність.

algarade f ворожа вихватка, випад.

algue f водорість.

aliénation f 1) юр. відчуження; 2) знижка, пробаж; 3): ~ mentale божевільня; ~e m, -e f душевнохворий, -а; ~er vt 1) юр. відчужувати; 2) скидати (про ціну); продавати; 3) відштовхувати; усувати; 4) зводити з розуму.

alignement m 1) вирівнювання; 2) військ. рівняння; ~! рівняйсь!; ~er vt вирівнювати; шикувати; s'~er вирівнюватися; шикуватися.

aliment m 1) продукт харчування; pl їжа; 2) pl аліменти; ~aire adj 1) харчовий, продовольчий; 2) поживний; ~ation f 1) харчування; постачання; 2) харчова промисловість; ~er vt харчувати, постачати; s'~er харчуватися.

alinéa m абзац.

aliter vt покласти в ліжку (хворого); s'~ злягти.

allaitement m годування груддю; ~er vt 1) годувати груддю; 2) перен. годувати.

alléchant, -e adj принадний; апетитний; ~er vt приваблювати, принаджувати.

allée f 1) алея; 2) вузький прохід; 3): ~s et venues ходіння назад і вперед, метушня.

allégation f 1) посилення (на когось, на щось); 2) твердження.

allégement m 1) полегшення; 2) пільга; ~er vt 1) полегшувати, зменшувати; 2) заспокоювати.

alléguer vt посилатися (на когось, на щось); ~ des raisons наводити докази.

allemand, -e 1. adj німецький; 2. m німецька мова.

aller* I vi (è) 1) ходити, пересуватися; ~ à pied іти пішки; ~ en voiture їхати в автомобілі; 2) іти, їхати, летіти, вирушати кудись; ~ à la campagne їхати на дачу; ~ au feu іти в бій; 3) проходжуватися, розїжджати; ~ et venir ходити назад і вперед; метушитися; 4) функціонувати; 5) підходити, відповідати; cela me va це мені підходить; це мені влаштовує; 6) лічити, бути до лиця; 7) (à, jusqu'à) простягатися; досягати; 8) діяти, робити; 9) жити, поживати; почувати себе; comment ça va?, comment allez-vous? як ся маєте?, як поживаєте?; il va de mal en pis йому все гірше й гірше; 10) aller у стійких словосполученнях: ~ au fond de заглибитися в суть справи; ne pas

у ~ par quatre chemins говорити, діяти прямо, рішуче; ~ fort перебільшувати; 11) *aller y безособових зворотях*: il y va de ... йдеться про; il va de soi само собою зрозуміло; 12) *aller з інфінітивом*: ~ voir відвідати; ~ chercher піти за кимсь; O allez! починайте!, вперді!; allez toujours! продовжуйте!; allons! нуні, нумолі, давай!; allons donc! годі!; s'en ~ 1) піти, поїхати; allez-vous-en! ідіть геть!; O s'en ~ en morceaux розлітатися на шматки; 2) умирати.

aller II *m* ходіння, їзда; l'~ et le retour поїздка туди і назад; au pis ~ у найгіршому разі.

alliance *f* 1) союз; спілка; 2) шлюб; 3) обручка; ~é, -e 1. *adj* союзний; спілковий; союзницький; 2. *m, f* союзник, -ця; спільник, -ця; ~er *vt* 1) сплавляти; змішувати; 2) *перен.* поєднувати; сполучати; s'~er 1) змішуватися; сплавлятися; 2) (à) з'єднуватися.

allocation *f* 1) асигнування; 2) допомога; ~ de maternité допомога матерям; ~ familiale допомога багатодітним.

allocution *f* коротка промова; звернення з привітанням.

allongé, -e *adj* 1) подовжений; 2) розтягнутий; ~er 1. *vt* 1) подовжувати; O ~er le pas прискорити ходу; 2) витягувати; протягати; ~er le bras витягнути руку; O ~er une gifle дати ляпаса; 2. *vi* робитися довшим; s'~er 1) подовжуватися; 2) витягуватися; 3) *розм.* простягатися (*впасти*).

allouer *vt* асигнувати, признавати (*суму*); надавати (*кредит*).

allumé, -e *adj* 1) збуджений, натхненний; 2) почервонілий.

allumer *vt* 1) запалювати; 2) освітлювати; s'~ запалюватися; надихатися; ~ette *f* сірник; froter une ~ette чиркнути сірником; ~eur, -euse 1) *m, f* ліхтарник, -ця; 2) *m* запал; ~oir *m* запальничка.

allure *f* 1) ход; 2) алюр (*кони*); хід, темп; швидкість (*руху*); 3) вигляд; манера; постава.

allusion *f* натяк; ~ discrète тонкий натяк; faire ~ à натякати на.

aloi *m* 1) проба (*золота, срібла*); 2) доброчесність, якість; de bon ~ доброякісний; de mauvais ~ недоброякісний, низькопробний.

alors *adv* 1) тоді; в той час; d'~ тогочасний, тодішній; jusqu'~ *loc. adv.* доти, до того часу; 2) у такому разі; отже; et ~? ну і що?, у чому справа?; ~ que *loc. conj.* тоді як; тимчасом як; незважаючи на те, що.

alouette *f* жайворонок.

alourdir *vt* робити важким; обтяжувати; s'~ обважніти; розлінуватися.

alpin, -e *adj* альпійський.

alsacien, -ne *adj* ельзаський.

altération I *f* 1) зміна; погіршення; пошкодження; псування; 2) спотворення (*обличчя, тексту*); 3) хвилювання (*в голосі*); 4) підробка.

alteration II *f* велика спрага.

altercation *f* суперечка, сварка.

alternance *f* чергування; ~ateur *m* генератор змінного струму; ~atif, -ative *adj* перемін.

ний; ~ative *f* альтернатива, вибір; ~ativement *adv* по черзі; ~er *vi* чергуватися, змінюватися.

atresse *f* високість, світлість (титла).

alt||er, -ère *adj* зарозумілий, гордий.

altitude *f* висота (над рівнем моря).

alunir *vi* примісячитися, висадитися на Місяць.

amabilité *f* люб'язність, привітність.

amadouer *vt* задобрювати, улашувати.

amaigr||ir *vt* виснажувати, висушувати; *s'* ~ худнути, марніти; ~issement *m* схуднення, змарніння.

amande *f* 1) мигдаль, мигдالیна; 2) ядро (горіха).

amant *m*, -e *f* коханець, коханка.

amarr||age *m* 1) мор. швартування судна; 2) причал; 3) тех. зчеплення; ~e *f* 1) кріплення; 2) мор. швартов; якорний ланцюг; ~er *vt* 1) кріпити (трос); 2) мор. пришвартовувати.

amas *m* купа, скупчення; ~ser *vt* збирати; нагромаджувати.

ambages *m pl* недомовки; *saps* ~ відверто, прямо.

ambassad||e *f* 1) посольство; 2) розм. доручення; ~eur *m* посол.

ambian||ce *f* оточення, середовище; атмосфера; ~t, -e *adj* оточуючий.

ambigu [ābigy], -ë 1. *adj* двозначний; двоїстий; 2. *m* холодна закуска; ~ité *f* двозначність.

ambiti||eux, -euse 1. *adj* честолюбний; 2. *m, f* честолюбець, кар'єрист, -ка; ~on *f* 1) честолюбство; 2) прагнення; ~onner *vt* добиватися, прагнути, претендувати.

ambulance *f* 1) польовий госпіталь; 2) медичний пункт; 3) машина швидкої допомоги.

ambulant, -e *adj* 1) мандрівний; 2) похідний, пересувний; cinéma ~ кінопересівка.

âme *f* 1) душа; *Q* rendre l'~ померти; *sur* moi ~! клянусь!; 2) житель; *заст.* душа; *pas une* ~ vivante, il n'y a (une) ~ qui vive немає ні душі.

amélior||ation *f* 1) поліпшення; 2) меліорація; ~er *vt* поліпшувати.

aménag||ement *m* устаткування; обладнання; ~er *vt* 1) улаштовувати; 2) пристосовувати.

amende *f* штраф; *mettre à l'~* оштрафувати.

amend||ement *m* 1) поліпшення; зміна, поправка (*y* законопроекті, резолюції); 2) удобрення (*грунту*); ~er *vt* 1) поліпшувати; внести зміни, поправки; 2) удобрювати.

amener *vt* 1) приводити; привозити; 2) *перен.* приводити до чогось; 3) (*qch sur*) наводити на; 4) викликати, спричиняти; 5) тягнути, витягувати; 6) вводити, запроваджувати; *s'* ~ розм. з'явитися, прийти.

aménité *f* привітність, люб'язність.

am||er [ame:r], -ère 1. *adj* гіркий; 2. *m* гіркота.

américain, -e *adj* американський.

amerr||ir *vi* сіда́ти на во́ду;
~issage *m* поса́дка на во́ду.

amertume *f* гіркота́.

ameubl||ement *m* меблюва́ння;
~ir *vt* 1) перетво́рювати на ру-
хо́ме майно́; 2) розпо́шувати
(грунт); ~issement *m* 1) перетво́-
рення на рухо́ме майно́; 2) розпо́-
шування (грунту).

ameut||ement *m* 1) збу́дження,
завору́шення; 2) скупче́ння (наро-
ду); ~er *vt* збу́джувати; збу́нту-
вати.

ami, -e 1. *m, f* друг, по́друга;
приятель, -ка; 2. *adj* 1) дру́жний;
приві́тний; 2) військ. свій; troupes
~es свої війська́; 3) спри́ятливий.
amiable *adj* полюбобни́й; à l'~
полюбобно́.

amical, -e *adj* дру́жний.

aminc||ir *vt* сто́ншувати; ~is-
sement *m* сто́ншення.

amir||al *m* адміра́л; ~auté *f*
адміра́лтейство.

amitié *f* дру́жба; se lier d'~
здру́житися.

amnistier *vt* амністува́ти.

amoindr||ir *vt* зме́ншувати; s'~
зме́ншуватися; ~issement *m* зме́н-
шення.

amoll||ir *vt* розм'я́кшувати; s'~
розм'я́кшуватися; ~issement *m*
розм'я́кшення.

amoncel||er *vt* нагрома́джувати,
нава́лювати; s'~ скупчува́тися;
~lement *m* нагрома́дження, скуп-
чення.

amont *m* верхі́в'я; en ~ вверх
про́ти течі́ї.

amorce *f* 1) наживка́, приман-
ка (для ри́б); 2) перен. прина́да,
споку́са; mordre à l'~ пийма́тися

на гачо́к; 3) пісто́н, ка́псуль, за-
па́л; 4) розм. поча́ток; ~er *vt* ~
1) настромля́ти наживку́; 2) перен.
прина́джувати, зама́нювати; 3) по-
чинати́, присту́пати; s'~er почи-
на́тися.

amorphe *adj* 1) безфо́рмний,
аморфни́й; 2) перен. розм. мля-
вий.

amort||ir *vt* 1) осла́блюти, по-
м'я́кшувати; 2) амортизува́ти; спля-
чувати (борг); ~issement *m* 1)
амортиза́ція, осла́блення; пом'я́к-
шення; 2) спля́та (borgie); ~is-
seur *m* тех. бу́фер, амортиза́тор.

amour *m* любо́в, коха́ння;
~eux, -euse 1. *adj* зако́ханий; 2. *m, f*
коха́ний, -а.

amour-propre *m* самолю́бство.

amovible *adj* 1) зми́нюваний; 2)
тех. зні́мний.

amphithéâtre *m* 1) амфітеа́тр;
2) опера́ційний зал; 3) аудито́-
рія.

ampl||e *adj* 1) простори́й, широ-
кий; 2) докла́дний; ~ement *adv*
багато́; докла́дно; ~eur *f* 1) ши-
ринá (плаття́); 2) повнота́; роз-
мах; широчі́нь; prendre de l'~eur
розши́рюватися; поши́рюватися;
розвива́тися.

amplifi|cateur, -catrice 1. *adj*
підси́люючий; 2. *m* радіо́ підси́лю-
вач; ~cation *f* 1) перебі́льшення;
багатослі́вність; 2) збі́льшення;
розши́рення; ~cation du son під-
си́лення зву́ка; ~er *vt* 1) пере-
бі́льшувати; 2) підси́лювати; s'~er
ши́ритися, збі́льшуватися; підси́лю-
ватися.

amprou||e *f* 1) а́мпула; скля́нка;
2) ла́мпочка; 3) пухи́р; ~é, -e *adj*

пишномовний, барвистий (про стиль).

amus||ant, -e *adj* забавний; цікавий; ~ement *m* розвага, забава; ~er *vt* розважати, забавляти; ~ette *f* 1) розм. забава, розвага; 2) іграшка.

an *m* рік; le Nouvel ~ Новий рік; le jour de l'~ перший день нового року; l'~ dernier минулого року; ~ par ~ щороку; рік у рік; dans un ~ через рік.

analphab||ète *adj*, *s* неписьменний; ~étisme *m* неписьменність.

analys||e *f* 1) аналіз; 2) розбір; критика; вивчення, розгляд; ~er *vt* 1) аналізувати, розкладати; 2) розбирати, розглядати, критикувати.

ancêtre *m* предок.

anchois *m* анчоус, хамса.

ancien, -ne 1. *adj* стародавній, старовинний; колишній; 2. *m* 1) колишній службовець; військ. ветеран; 2) *pl* стародавні; 3) *pl* розм. предки; ~eté *f* 1) старовина, давнина; 2) старшинство (по службі); стаж; війська.

ancr||e *f* якір; Ø ~ de salut остання надія; ~er 1. *vt* ставити на якір; укріплювати; 2. *vi* стяти на якір.

andouille *f* 1) ковбаса (із свинини); 2) розм. дурень, йолоп.

âne *m* осёл; Ø pont aux ~s азбука істина.

anéant||ir *vt* знищувати; ~issement *m* 1) знищення; 2) занепад духу.

ange *m* ангел.

angine *f* ангіна.

anglais, -e 1. *adj* англійський; 2. *m* англійська мова.

angle *m* кут; ~ obtus тупий кут; ~ interne внутрішній кут; ~ visuel кут зору.

angoiss||e *f* туга, тривога, жак; ~er *vt* сповнювати тривокою, наганяти страху.

anguille *f* вугор; Ø il y a ~ sous roche тут щось негаразд.

angul||aire *adj* кутовий; pierre ~ перен. наріжний камінь; ~eux, -euse *adj* вугластий.

anicroche *f* розм. зачіпка; перешкода.

animal, -e 1. *adj* тваринний; 2. *m* тварина.

anim||ateur *m*, -atrice *f* 1) натхненник, -ця; 2) керівник (театральної трупи і т. ін.); ~ation *f* 1) пожвавлення; натхнення; 2) мультиплікація; ~é, -e *adj* 1) одухотворений, натхнений, живий; dessins ~és мультиплікація; 2) пожвавлений, жвавий; ~er *vt* 1) одухотворяти; 2) надихати; 3) пожвалювати, оживляти; 4) приводити в рух.

animosité *f* озлоблення, ворожість.

annal, -e 1. *adj* річний; 2. *f* *pl* літопис, аннали; ~iste *m* літописець.

anneau *m* 1) кільце; кільце; 2) каблучка, перстень; 3) вушко, петля; 4) кучер, локон; 5) віночок, обідок; 6) *pl* гімнастичні кільця.

année *f* рік; ~ solaire сонячний рік; ~ civile календарний рік; ~ en cours, ~ courante цей рік, поточний рік; ~ scolaire навчальний рік; l'~ dernière, l'~ passée

минулого року; Bonne ~ 1 з Новим роком!

annex||e f 1) додаток, доповнення; 2) придобова; ~er vt анексувати, приєднувати; ~ion f анексія, приєднання.

annihilation f знищення; анулювання; ~er vt знищувати; анулювати.

anniversaire 1. m 1) річниця, роковини; 2) день народження; 2. adj ювілейний.

annoncé||e f 1) оголошення, повідомлення; petites ~es оголошення (у газеті); 2) ознака; провісник; ~er vt 1) оголошувати; повідомляти; 2) передвіщати; s' ~er починається; повідомляти про себе.

annotation f примітка, анотація; ~er vt робити примітки, анулювати.

annuaire m довідник; щорічник; ~el, -le adj річний, щорічний; plante ~elle однорічна рослина; ~ellement adv щороку.

annulaire m безіменний палець.

annulation f анулювання, знищення, скасування; ~er vt анулювати, скасовувати.

anoblir vt облагороджувати; ~issement m облагородження.

anodin, -e adj 1) беззаспокійливий (про ліки); 2) необразливий; critique ~e беззуба критика; 3) перен. безбарвний, банальний.

anormal, -e adj аномальний, неправильний; ~ie f аномалія, відхилення від норми.

ânon m осля.

anonyme 1. adj безіменний, анонімний; 2. m анонім.

anse f 1) ручка (кошика); 2) вушко; петля; 3) бухточка.

antécédent, -e 1. adj попередній; 2. m грам. антецедент, попереднє слово чи речення.

antenne f 1) антена; 2) вусик, щупальце (у комах); 3) мор. рій.

antérieur, -e adj 1) передній; 2). попередній; ~orité f першість; попередність.

antiaérien, -ne adj протиповітряний; Zenітний.

anticancéreux, -se adj мед. протиракковий.

antichambre f передпорок; faire ~ довго чекати.

antichar adj протитанковий.

anticipation f передбачення; випередження; roman d'~ науково-фантастичний роман; раг ~ достроково; ~é, -e adj достроковий; передчасний; ~er 1. vt випереджати; 2. vi (sur) забігати вперед; ~er sur le futur передбачати майбутнє.

antifébrile adj мед. жарознижувальний.

antiquaire m антиквар; ~e adj 1) стародавній, античний; 2) старомодний; ~ité f стародавність, античний світ; la haute ~ité давня давнина.

antivenéneux, -se adj який (шо) є протиотрутою.

anxiété f туга, тривога, неспокій; ~eusement adv тривожно; ~eux, -euse adj тривожний, заклопотаний.

août [u] m серпень; fin ~ наприкінці серпня.

apaisement m заспокоєння; ~er vt 1) заспокоювати; прибор-

кувати; 2) вгамовувати; ~er la soif заспокоювати спрагу.

apatride *m* людина без батьківщини; людина, яка втратила права громадянства.

aperceptible *adj* помітний, відчутний.

apercevoir* *vt* помічати, бачити; *s'~ (de qch)* помічати щось, здогадуватися про щось.

aperçu *m* 1) короткий виклад, огляд; нарис; 2) міркування, думка, погляд.

apesanteur *f* невагомість.

apetisser *vt* зменшувати, применшувати.

à peu près *loc. adv.* близько, майже.

à-peu-près *m* приблизна оцінка.

apeuré, -e *adj* наляканий, переляканий.

apiculteur *m* бджоляр, пасічник; ~ure *f* бджільництво.

apitoiement *m* жаль, жалість; ~yer *vt* викликати жаль, розжальблювати; *s'~yer (sur qn, qch)* співчувати, зглянутися на.

aplanir *vt* згладжувати, вирівнювати; ~issement *m* вирівнювання.

aplatir *vt* 1) сплющувати; 2) *перен.* роздавити; *s'~ 1)* сплющуватися; 2) *перен.* принижуватися, плазувати; 3) *розм.* впастися, розпластатися; ~issement *m* сплющування.

aplomb *m* 1) прямовисне положення; висок (*прилад*); *d'~* вертикально; міцно; 2) рівновага; 3) самовпевненість, апломб.

apogée *m* *астр., перен.* апогей.

apologie *f* апологія, вихваляння; захисна промова.

aposter *vt* розташовувати в засідці; підсилати.

apostrophe *I f* 1) звертання до когось; 2) *розм.* різке зауваження.

apostrophe *II f* апостроф.

apostropher *vt* *розм.* різко заговорити з кимсь.

apôtre *m* 1) апостол; 2) *перен.* піклувальник.

apparaître* *vi* (а, è) з'являтися, показуватися.

apparat *m* пишнота, пишність; *en grand ~* з великою пишнотою; *d'~* святковий; *discours d'~* урочиста промова.

appareil *m* 1) апарат, прилад; приладдя; інструменти; ~ de projection кінопроектор; ~ de T.S.F. радіоприймач; ~ de commande прилад керування; ~ enregistreur звукозаписуючий прилад; ~ être à l'~ бути біля телефону; 2) апарат (*установи*).

appareillage *m* 1) апаратура; обладнання апаратурою; 2) *мор.* готування до відплиття; ~er *vi* *мор.* зніматися з якоря, відпливати.

apparemment *adv* мабуть, очевидно.

apparence *f* 1) зовнішній вигляд, видимість; *en ~* за зовнішністю; sauver les ~ces додержувати пристойності; 2) імовірність; selon toute ~ цілком імовірно, мабуть; ~t, -e *adj* 1) очевидний, явний, видимий; 2) мнійний.

apparenter *vt* 1) поріднити; 2) *політ.* об'єднувати (*списки кандидатів на виборах*); *s'~ 1)* порід-

нитися; 2) *політ.* об'єднуватися, вступати в блок.

apparition *f* 1) поява, з'явлення; 2) маря, привид.

appartement *m* квартира.

apparten||ance *f* належність; ~ *ir** *vt* (à) належати; s'~ *ir* бути вільним; розпоряджатися собою.

appât *m* приманка; ~ *er* *vt* 1) приманювати (*рибу, дичину*); 2) відгодовувати.

appauvr||ir *vt* 1) робити бідним, збіднювати; 2) руйнувати; 3) виснажувати (*грунт*); s'~ *ir* збідніти, зубожіти; ~ *issement* *m* 1) зубожіння; 2) виснаження.

appel *m* 1) заклик, поклик, виклик; au premier ~ на першу вимогу; numéro d'~ номер абонента; 2) звернення, заклик; ~ de combat бойовий заклик; 3) призов до армії; 4) переключка; 5) сигнал до збору; battre l'~ бити на збір; 6) *юр.* апеляція, оскарження; cour d'~ апеляційний суд; sans ~ *перен.* безповоротно; ~ *er* *vt* 1) називати; 2) клікати, звати; закликати; ~ *er* sous les drapeaux призивати на військову службу; 3) викликати, запрошувати; s'~ *er* називатися; ~ *lation* *f* назва.

appendice *m* [apēdis] 1) додаток; 2) *анат.* придаток, відросток; ~ *vermiforme* апендикс.

appesant||ir *vt* обважнювати, робити важким; s'~ обважніти; s'~ (*sur*) 1) лягти тягарем на; 2) *перен.* наполягати на; ~ *issement* *m* обважніння.

appéti||ssant, -e *adj* апетитний; ~ *t m* 1) апетит; bon ~ *tl* приєм-

ного апетиту!; 2) бажання; être en ~ *t de* жадати чогось.

applaud||ir 1. *vt* аплодувати; 2. *vi* (à) схвалювати; ~ *issements* *m pl* оплески; ~ *issements* en *rafale* бурхливі оплески.

applica||ble *adj* застосовний; ~ *tion* *f* 1) накладання; 2) застосування; mettre en ~ *tion* здійснювати; 3) старанність; 4) аплікація.

appliqu||é, -e *adj* 1) старанний; 2) прикладний; arts ~ *és* прикладні мистецтва; ~ *er* *vt* 1) прикладати, накладати; ~ *er* un soufflet *розм.* дати ляпаса; 2) застосовувати.

appointements *m pl* заробітна плата (*службовців*).

appointer I *vt* 1) видавати заробітну плату; 2) призначати (*на посаду*).

appointer II *vt* загострювати.

apport *m* вклад, внесок, пайка; ~ *er* *vt* приносити, привозити.

appos||er *vt* прикладати; ~ les scellés опечатати; ~ la signature підписати; ~ *ition* *f* прикладання.

appréciable *adj* 1) помітний, відчутний; 2) *фіз.* вагомий.

appréci||ateur *m*, -*atrice* *f* 1) оцінювач, -ця; 2) цінитель, -ка; ~ *ation* *f* 1) оцінка; 2) судження; ~ *er* *vt* 1) оцінювати, визначати (*ціну, відстань*); 2) *перен.* цінити.

appréhen||der *vt* 1) боятися, лякатися; 2) затримати, заарештувати; ~ *sion* *f* острах, побоювання.

appren||dre* 1. *vi* учитися; ne rien ~ нічого не навчитися; 2. *vt* 1) учить; ~ *rag* *соег.* учить напам'ять; 2) навчати, викладати.

3) повідомляти; 4) дізнаватися; *~ti m, -e f* учень, учениця (*в ремеслі*); підручний; новачок; *~tisage m* учнівство; навчання (*в ремеслу*).

apprêt *m* 1) виробка; оздоблення; апаратура; 2) ґрунтовка; 3) *кул.* приправа; 4) примхливість; манірність; 5) *pl* приготування, збирання; *~é, -e adj* 1) вироблений, оброблений; 2) примхливий; неприродний, манірний; *~er vt* 1) готувати; 2) приправляти (*їжу*); 3) оздоблювати; 4) *жив.* ґрунтувати; *s'~er (à qch)* готуватися до.

apprivoisement *m* приручення; *~er vt* приручати; *s'~er* звикати, приручатися.

approbat|eur, -rice *adj* який (що) схвалює; *~if, -ive adj* схвальний; *~ion f* апробація, схвалення; згода.

approch|e f 1) наближення; підхід; 2) *pl* підступи; *~er* 1. *vt* наближати; присувати; 2. *vi (de)* наближатися, підходити.

approfond|ir vt 1) поглиблювати; 2) заглиблюватися, вникати; *~issement m* 1) поглиблення; 2) вивчення.

appropri|ation f привласнення; *~er vt* пристосовувати; *s'~er* привласнювати; *s'~er (à qch)* пристосовуватися до.

approuver vt схвалювати; погоджуватися.

approvisionnement *m* 1) постачання; заготівля; 2) запас; харчові запаси; *~er vt* 1) постачати; 2) заряджати зброєю; *s'~er (de)* запасатися.

approximati|f, -ve adj. приблиз-

ний; *~on f* приблизна оцінка; наближення.

appui *m* 1) опора, підтримка; допомога; *point d'~* точка опори; 2) підпора, підставка; *l'~ de la fenêtre* підвіконня.

appuyer 1. *vt (à, contre, sur)* 1) притуляти; приставляти до; обпірати; 2) *перен.* підтримувати; 2. *vi* 1) налягати, натискати; 2) наполягати; *s'~* 1) спиратися, притулятися; 2) (*sur*) *перен.* покладатися на когось.

âpre *adj* 1) терпкий; 2) різкий; жорсткий, суворий; *vent ~* різкий вітер; *froid ~* лютий холод; 3) шорсткий; 4) жадібний; завзятий.

après 1. *prép* після, по, за, через; *deux mois ~* через два місяці; *courir ~ qn* гнатися за; *crier ~ qn* кричати на когось; 2. *adv* потім, після, далі; *et puis ~?* ну то що ж?; *d'~* згідно, подібно; на зразок.

après-demain *adv* післязавтра.

après-dîner *m* післяобідній час.

après-guerre *m* післявоєнний період.

après-midi *m* час після полудня, пополудні; *dans l'~* удень.

âpreté *f* 1) терпкість; 2) різкість, суворість; 3) жадібність.

à-propos *m* 1) слушний момент; 2) доречність, до речі сказане, зроблене.

apt|le adj (à qch) здібний до; придатний; *~ au combat* боєздатний; *~itude f* 1) здібність; схильність; *~itude au travail* працездатність; 2) придатність; *~itude au service* придатність до військової служби.

aquatique [akwatik] *adj* водяний (про рослини і тварини).

aquilin *adj*: nez ~ орлиний ніс.

arabe 1. *adj* арабський; 2. *m* арабська мова.

araignée *f* павук; toile d' ~ павутина.

arbitraire 1. *adj* 1) довільний; 2) свавільний, деспотичний; 2. *m* 1) сваволя, беззаконня; 2) безправність; ~al, -e *adj* арбітражний; ~e *m* арбітр; суддя; de son propre ~e з власної ініціативи.

arbore *vt* 1) підносити, ставити; ~ un drapeau піднести прапор; 2) проголошувати.

arboriculture *f* розведення дерев; садівництво.

arbre *m* 1) дерево; ~ de Noël новорічна ялінка; 2) *тех.* вал, вісь; ~ coudé колінчастий вал; ~ isseau *m* деревце; кущ.

arc *m* 1) дуга; 2) лук; 3) арка; 4) вигин; ~ade *f* склепіння; аркада.

arc-en-ciel *m* веселка.

archaïque [arkaik] *adj* архаїчний, застарілий.

arche I *f* арка (моста).

arche II *f* ковчег.

archet *m* 1) смичок; 2) лобзик.

archipel *m* архіпелág.

architecte *m* архітектор.

arçon *m*: perdre les ~s упати з коня; *перен.* втрачати самовладання; cheval d' ~ гімнастичний кінь.

arctique *adj* арктичний, північний; rôle ~ Північний полюс.

ardemment *adv* гаряче, палко.

ardent, -e *adj* 1) палаючий, розпечений; 2) гарячий, палкий, жагучий.

ardeur *f* 1) жар; печія; 2) запал, завзяття.

ardu, -e *adj* 1) стрімкий, крутий; 2) *перен.* важкий, виснажливий.

arène *f* арена.

arête *f* 1) ріб'яча кістка; 2) *бот.* ость, остіок, шпилька; 3) ребро, грєбінь; ~ du toit грєбінь даху.

argent *m* 1) сріблò; 2) грòші; payer ~ comptant платити готівкою; ~é -e *adj* 1) посріблений; 2) сріблястий; ~er *vt* сріблити; ~erie *f* срібний посуд; столове сріблò.

argentín, -e I *adj* сріблястий (про звук).

argentín, -e II *adj* аргентинський.

argille *f* глина; ~eux, -euse *adj* глинистий.

arguer [argye] 1. *vi* (de) робити висновок; посила́тися на щось; 2. *vt* свідчити, підтверджувати.

argument *m* довід, доказ, аргумент; ~ation *f* наведення доказів; аргументація; ~er *vt* наводити докази, аргументувати.

aride *adj* сухий, безводний; безплідний.

armateur *m* судновласник.

armature *f* 1) опра́ва; 2) а́рма́тура; 3) *перен.* основа, база; 4) *ел.* я́кір (магніту); 5) *муз.* ключові зна́ки.

arme *f* 1) збрòя; вид збрòї; ~ à feu вогнепальна збрòя; ~ blanche холòдна збрòя; ~ nuclé-aire ядерна збрòя; maître d' ~es учитель фехтування; aux ~es до збрòї; déposer les ~es скласти збрòю; passer par les ~es роз-

стріляти; *en venir aux ~es* почати війну; 2) рід військ; 3) *pl* військова справа, військова служба; 4) *pl* герб; *~é, -e adj* озброєний; *à main ~ée* збройною силою; *~ée f* армія; військо; *~ée de milice* ополчення; *~ement m* озброєння; *course aux ~ements* гонка озброєнь.

arménien, -ne 1. *adj* вірменський; 2. *m* вірменська мова.

armer vt 1) (*qn, qch de qch*) озброювати; 2) заряджати (зброєю); 3) постачати; споряджати; комплектувати; 4) (*contre*) підбурювати, настрювати проти.

armistice m перемир'я.

armoire f шафа.

armoires f pl герб.

armure f 1) *ist.* зброя, обладунок; 2) оправа.

aromatique adj ароматичний, запашний.

arôme m пахощі, аромат.

arpenter vt 1) міряти (земельну площу); 2) ходити (широко ступаючи); *~eur m* землемір.

arquillé, -e adj зігнутий, дугоподібний; *~er vt* згинати; *~er les sourcils* підняти брови.

arrachage m виривання; *~ement m* 1) відривання; 2) виривання; витягання.

arrache-pied: d'~ loc. adv. без відпочинку.

arracher vt 1) виривати; відривати; *~ à la mort* врятувати від смерті; *~ des larmes* викликати сльози; 2) зривати; *~ le masque* перен. зірвати маску; *s'~* 1) відриватися; 2) виривати один у одного.

arrangement m 1) улаштування, розміщення; 2) комбінація; 3) угода; 4) *муз.* аранжировка; *~er vt* упорядковувати, улагоджувати.

arrestation f арешт.

arrêt m 1) зупинка; 2) затримка, припинення; *sans ~* безперервно; 3) рішення, вирок; *~ de mort* смертний вирок; 4) *pl* арешт; *~er* 1. *vt* 1) зупиняти; затримувати; 2) заарештовувати; 2. *vi (de)* зупинитися; *~er de travailler* перестати працювати.

arriération f відсталість.

arrière I 1. *adv* назад; ззаду; позаду; *être en ~* відставати; *en ~* 1) задній хід; 2. *int.* *~!* геть!

arrière II 1. *m* 1) задня частина; корма; 2) тил; *les ~s* тили; 3) *спорт.* захисник; 2. *adj* задній; тилловий.

arriéré, -e 1. *adj* 1) відсталий; 2) прострочений; 2. *m* недоїмка.

arrière-goût m присмак.

arrière-grand-mère f прабаба.

arrière-grand-père m прадід.

arrière-petite-fille f правнучка.

arrière-petit-fils m правнук.

arrière-petits-enfants m pl правнуки.

arriérer vt відкладати, відстрочувати.

arrivée f прибуття; приїзд; прихід; *спорт.* фініш; *~er vi (è)* 1) прибувати; приїжджати; приходити; 2) (*à*) доходити, досягати; 3) удаватися; 4) траплятися; *il ~e que* трапляється, буває; *~isme m* кар'єризм; *~iste m, f* кар'єрист, -ка.

arrogance f зарозумілість, пишлість; *~ant, -e adj* 1) нахаб.

ний, зухвалий; 2) зарозумілий, пишаний.

arroger (s') привласнювати собі.

arrondir *vt* округляти, закругляти; **~issement** *m* 1) округлення; 2) округ; міський район (*у Парижі*).

arrosage *m* зрошення, поливка; **~er** *vt* поливати, зрошувати; **~eur, -euse** 1. *m, f* поливальник, -ця; 2. *m* зрошувач; 3. *f* поливальна машина; **~oir** *m* поливальниця (*посудино*).

arsenic *m* миш'як.

art *m* 1) мистецтво; *les beaux ~s*; *les ~s figuratifs*; *les ~s plastiques* образотворчі мистецтва; **~ populaire** народне мистецтво; **~s et métiers** ремесло; 2) уміння, майстерність.

artère *f* 1) артерія; 2) магістраль; **~ principale** головна магістраль; **~s de transport** шляхи сполучення.

arthésien *adj*: *puits ~* артезіанський колодязь.

article *m* 1) стаття, параграф, пункт (*статуту, закону*); 2) стаття (*газетна, журнальна*); **~ de fond** передова стаття; 3) артикул, категорія товару; 4) виріб, предмет; **~s de large consommation** предмети широкого вжитку.

articulaire *adj* *анат.* суглобовий; **~ation** *f* 1) суглоб, зчленування; 2) *тех.* шарнір; коліно; **~é, -e** *adj* 1) суглобовий; 2) розчленований; 3) *тех.* шарнірний; колінчастий; 4) чіткий (*про мову*); **~er** *vt* 1) вимовляти; 2) з'єднувати на шарнірах; 3) викладати по пунктах.

artificiel *m* 1) мистецтво, майстерність; 2) штучність, удаваність; 3) хитрість, виверт; 4) піротехнічний засіб; *feu d'~* фейерверк; **~iel, -le** *adj* штучний; **~ier** *m* 1) піротехнік; 2) підривник; **~ieux, -ieuse** *adj* підступний.

artillerie *f* артилерія; **~eur** *m* артилерист.

artisan *m* 1) ремісник, кустар; 2) творець; **~al, -e** *adj* ремісничий.

artiste 1. *m, f* 1) артист, -ка; 2) художник, -ця; 2. *adj* артистичний; **~ique** *adj* артистичний, художній; **patinage ~ique** фігурне катання на ковзанях.

as [a:s] *m* 1) туз; 2) майстер своєї справи, ас.

ascendance *f* 1) висхідна лінія спорідненості; предки; 2) сходження, підйом; **~ant, -e** 1. *adj* висхідний; зростаючий; 2. *m* 1) сходження, підйом; 2) вплив, авторитет.

ascenseur *m* ліфт.

ascension *f* сходження, підйом; **~ner** *vi* підніматися на гору.

ascète *m, f* аскет.

ascétique *adj* аскетичний; **~isme** *m* аскетизм.

asile *m* притулок, захисток; *droit d'~* право притулку; **~ d'aliénés** психіатрична лікарня.

aspect [aspe] *m* 1) вигляд, зовнішність; 2) погляд, точка зору.

asperge *f* спаржа.

asperger *vt* кропити, оббризкувати.

asphyxiant, -e 1. *adj* задушливий; 2. *m pl* задушливі гази; **~e** *f* асфіксія, ядуха; **~er** *vt* викликати ядуху; **s'~er** 1) задихатися; 2) вчадіти.

aspirateur *m* аспіратор; вентилятор; пылесос; ~ à fumée димовловлювач; ~ ation *f* 1) вдихання, вдих; 2) усмоктування; 3) (à qch) прагнення; ~er 1. *vt* 1) вдихати; 2) усмоктувати; 2. *vi* (à qch) бажати, прагнути.

assaillir *vt* нападаючий, атакуючий; ~ir* *vt* нападати, наступати, атакувати.

assainir *vt* оздоровляти; ~issement *m* 1) оздоровлення; 2) асе́нізація; дезинфекція.

assaisonner *m* приправа; ~er *vt* приправляти, надавати смаку.

assassin, -e 1. *adj* смертоносний, убивчий; 2. *m* убивця; ~at *m* убійство; ~er *vt* 1) убивати; 2) мучити, терзати, набридати.

assaut *m* приступ, штурм, атака; prendre d'~ взяти штурмом. **assécher** *m* осушування; ~er *vt* осушувати.

assemblage *m* 1) з'єднання, сполучення; 2) *тех.* монтаж, складання.

assemblée *f* асамблея; збори; Assemblée générale de l'O.N.U. Генеральна Асамблея ООН; ~er *vt* 1) збирати, скликати; 2) з'єднувати, монтувати.

assentiment *m* згода, схвалення.

asseoir* *vt* 1) саджати, усаджувати; 2) ставити, установлювати; 3) засновувати, закладати; 4) обґрунтовувати; s'~ сидати; asseyez-vous! сідайте!

assertion *f* твердження.

asservir *vt* поневолювати, за́кабляти; ~issement *m* поневолення, за́каблення; ~isseur *m*

1) поневолювач; 2) *тех.* регулятор.

assez *adv* досить; ~! годі!; j'en ai ~ з мене досить, мені це набридло.

assidu, -e *adj* старанний; посидючий; ~uité *f* 1) старанність; посидючість; 2) постійне піклування; 3) *pl* залицяння; ~ument *adv* старанно, ретельно; посидюче.

assiégé, -e *adj* 1) обложений; 2) завалений (справами); ~er *vt* облягати.

assiette *f* тарілка; ~ creuse глибока тарілка; ~ plate мілька тарілка; O l'~ au beugre дохідне місце.

assignation *f* 1) виклик до суду; 2) асигнування; ~er *vt* 1) призначати, визначати; 2) викликати до суду; 3) асигнувати.

assimilation *f* 1) уподібнення, асиміляція; 2) засвоєння; ~er *vt* 1) уподібнювати, асимілювати; 2) засвоювати.

assis, -e *adj* 1) сидячий; 2) обґрунтований; усталений; стійкий; réputation bien ~e міцна репутація.

assise *f* 1) буд. кладка; 2) геол. шар, пласт; 3) *перен.* опора, основа, фундамент; 4) *pl* засідання, сесія; tenir ses ~s засідати; O cour d'~s кáрний суд.

assistance *f* 1) допомога, сприяння; ~ mutuelle взаємодопомога; 2) присутні, збори, аудиторія; ~ant, -e 1. *adj* присутній; 2. *m, f* асистент, -ка; помічник, -ця; ~er 1. *vi* бути присутнім; 2. *vt* 1) допомагати; 2) доглядати (хворих).

associ||ation *f* 1) *філос.* асоціація; 2) спілка, товариство; *~é m, -e f* товариш, -ка; учасник, -ця; компаньйон, -ка; *~er vt* залучати до участі; приєднувати; приймати до товариства; *s'~er* об'єднуватися; приєднуватися; брати участь.

assombrir *vt* засмучувати, затмрювати.

assomm||ant, -e *adj* розм. убивчий, докучливий, нестерпний; *~er vt* 1) убити; 2) побити; 3) (*qn de qch*) розм. досаджати, докучати; *~er de questions* набридати запитаннями; *~oir m* 1) кийок; 2) перен. пастка.

assort||i, -e *adj* підібраний; *~iment m* асортимент, підбір, комплект; *~ir* 1. *vt* добирати; 2. *vi* (*à, avec*) гармоніювати, підходити.

assoup||ir *vt* 1) усяпляти; 2) вгамовувати (*біль*); *s'~* 1) заснути; 2) вгамуватися (*про біль*); *~issant, -e* *adj* снотворний; *~issement m* 1) дрімота, сонливість; 2) безтурботність.

assouplir *vt* 1) надавати гнучкості; 2) перен. зм'якшувати.

assourd||ir *vt* 1) оглушати; 2) приглушувати; *~issant, -e* *adj* оглушливий.

assouv||ir *vt* вгамовувати; задовольняти; *~issement m* вгамовування; задоволення.

assujett||ir *vt* підкоряти; *~issement m* 1) підкорення; 2) залежність.

assumer *vt* брати на себе; *~ la responsabilité* брати на себе відповідальність; *~ les frais* платити витрати.

assur||ance *f* 1) упевненість; 2) забезпечення; страхування; *~s sociales* соціальне страхування; *~ sur la vie* страхування життя; 3) запевнення; *~é, -e* *adj* 1) упевнений, певний; 2) забезпечений; 3) застрахований; *~ément adv* звичайно, безперечно; *~er vt* 1) запевняти; 2) підтверджувати, засвідчувати; 3) забезпечувати; 4) застраховувати; *s'~er* 1) переко́нуватися; 2) заручатися; 3) застраховуватися.

astiqu||age *m* лошіння, чістка; *~er vt* лошати, чистити до блиску.

astrakan *m* каракуль; каракульча.

astr||al, -e *adj* зоряний; *~e m* небесне світило.

astreindre* *vt* (*à qch*) примушувати.

astuc||e *f* 1) лукавство, підступність; хитрість; 2) винахідливість; 3) розм. жарт; *~ieusement adv* підступно; спритно; *~ieux, -ieuse* *adj* 1) лукавий, підступний; 2) винахідливий.

atelier *m* 1) майстерня, ательє; студія; 2) цех; 3) бригада.

athée *m* атеїст.

atmosph||ère *f* атмосфера; *~érique* *adj* атмосферний.

atom||e *m* атом; *~ique* *adj* атомний.

atone *adj* безсильний, в'ялий.

atout *m* *прям., перен.* козир.

âtre *m* вогнище.

atroc||e *adj* жахливий, жорсткий; *~ement adv* жахливо, жорстоко; *~ité f* жорстокість, звірство.

attabler (*s'*) сидіти за стіл.

attachant, -e *adj* привабливий, захоплюючий.

attache *f* 1) прив'язь; 2) зав'язка; застібка; 3) *тех.* кріплення; 4) прихильність; 5) зв'язок.

attachement *m* прихильність, відданість; *~er* *1. vt* 1) прив'язувати; об'єднувати; 2) зараховувати, прикомандирувати; 3) пов'язувати; надавати; *~er l'attention* звертати увагу; *~er de l'importance* надавати значення; 2. *vi* прилипати; *s'~er (à)* 1) прив'язуватися; 2) намагатися; прагнути.

attaquant, -e *adj* нападаючий; *~e f* 1) напад, наступ, атака; 2) *мед.* припадок, приступ; *~er vt* 1) нападати, атакувати; 2) починати, приступати до чогось; *~er le sujet* приступати до теми; 3) діяти, вражати (*про хворобу*); *s'~er (à)* накидатися, нападати.

attardé, -e *adj* 1) запізнаний; 2) відсталий; *~er vt* затримувати; *s'~er* затримуватися, запізнюватися.

atteindre *1. vt* 1) досягати; добиратися; 2) догнати; 3) зачіпати; 4) уражати; 2. *vi (à)* діставати до чогось; *~t, -e adj* 1) уражений; 2) убитий; *~te f* 1) удар; дотик; 2) замахи, посягання; *hors de toute ~te* у безпеці.

attelage *m* 1) упряжка; запрягання; 2) *тех.* зчеплення; *~er vt* 1) запрягати; 2) *тех.* зчіплювати.

attendant, -e *adj* суміжний; який (що) прилягає.

attendant: *en ~ loc. adv.*; *en ~ que loc. conj.* поки, тим часом.

attendre *vt* чекати; *s'~ (à qch)* чекати, сподіватися.

attendr||i, -e *adj* зворушений, розчулений; *~ir vt* 1) розм'якшувати; 2) пом'якшувати, зворушувати; *s'~ir* зворушуватися; розчулюватися; *~issant*, -e *adj* зворушливий; *~issement m* зворушеність, розчуленість.

attendu *prép* зважаючи на; *~ que loc. conj.* з огляду на те, що.

attentat *m* замахи, посягання; *~ à main armée* збройний напад.

attente *f* чекання; *contre toute ~* над усім сподівання.

attenter *vi (à)* робити замахи, замірятися.

attentif, -ve *adj* уважний; *~on f* 1) увага; *faire ~on à* звертати увагу; *faute d'~on* через неуважність; *~on!* обережно!, увага!; 2) чуйність, послужливість; *pl* прояви уваги; *~onné*, -e *adj* уважний, люб'язний, послужливий; *~vement adv* уважно, чуйно.

atténuer, -e *adj* пом'якшуючий; *~ation f* пом'якшення; зменшення (*провини і т. ін.*); *~er vt* пом'якшувати, зменшувати (*провину і т. ін.*).

atterrer *vt* 1) повалити; 2) приголомшити, прибити.

atterr||ir *vi* 1) причалювати; 2) *ав.* сідати, приземлятися; *~issage m* 1) причалювання; 2) *ав.* посадка, приземлення.

attestation *f* 1) атестація; 2) посвідчення, свідоцтво; *~er vt* атестувати; свідчити, посвідчувати.

attiéd||ir *vt* 1) остуджувати; 2) *перен.* розхолоджувати; *~issement m* охолодження.

attirail *m* 1) прилад, споряд-

ження; ~ de pêche рибальська снасть; 2) розм. пішність, помпа.

attir||ance *f.* привабливість; потяг; ~er *vt* приваблювати; притягати; s'~er наклика́ти на себе.

attitr||é, -e *adj* 1) постійний; штатний; 2) визнаний; 3) патентований; 4) уповноважений; ~er *vt* призначати, уповноважувати.

attitude *f* 1) поза, постава; 2) поведінка, ставлення, позиція.

attracti||f, -ve *adj* притягальний; ~on *f* 1) фіз. тяжіння, притягання, сила тяжіння; ~on universelle всесвітнє тяжіння; 2) *pl* атракціон; розваги.

attrait *m* 1) привабливість; sans ~ непоказний, непривабливий; 2) потяг, ваблення; 3) *pl* чари.

attrape *f.* розм. пастка, хитрість.

attraper *vt* 1) піймати, схопити; 2) піддурити; se laisser ~ пійматися на гачок.

attrayant, -e *adj* привабливий, принадний.

attribu||able *adj* приписуваний; ~er *vt* (à) 1) надавати; приписувати; 2) призначати, асигнувати; 3) присуджувати (премію тощо); s'~er приписувати собі; присвоювати; ~t *m* 1) атрибут, належність; 2) ознака, властивість; ~tion *f* 1) присвоєння, надання; 2) присудження (премії тощо); 3) *pl* компетенція.

attrister *vt* засмучувати; s'~ сумувати.

attroup||ement *m* натовп, юрба; ~er *vt* збирати натовп; s'~er товпитися, збігатися.

au *art. contr. відповідне à le.*

aubaine *f* щаслива знахідка; quelle ~! от повезло!

aube *f* світанок; à l'~ на світанку.

aubépine *f* глід.

auberge *f* постійний двір; готель; ~ de la jeunesse турбаза.

aubergine *f* баклажан.

aucun, -e 1. *pron* ніхто; ніщо; хтось; ~s, d'~s деякі, дехто; 2. *adj* ніякий; en ~ cas ні в якому разі; sans ~ doute без усякого сумніву; ~ement *adv* ні в якому разі.

audac||e *f* 1) відвага, сміливість; 2) зухвальство, нахабство; ~ieux, -ieuse *adj* відважний, сміливий, завзятий.

au-deçà *loc. adv.* по цей бік.

au-dedans *loc. adv.* усередині.

au-delà *loc. adv.* за, по той бік.

au-dessous *loc. adv.* униз, нижче, під.

au-dessus *loc. adv.* наверх, вище, над.

au-devant *loc. adv.* назустріч.

audience *f* 1) аудієнція; прийом; 2) судові засідання.

audit||eur *m*, -rice *f* слухач, -ка; ~if, -ive *adj* слуховий; ~ion *f* слухання; ~oire *m* аудиторія.

augment||ation *f* збільшення; підвищення; ~er 1. *vt* збільшувати; 2. *vi* зростати.

augur||e *m* передвістя; провісник; ~er *vt* провіщати; пророкувати.

aujourd'hui *adv* 1) сьогодні; d'~ сучасний, сьогоdnішній; dès ~ з сьогоdnішнього дня; 2) тепер, у наші дні.

aune *m* альха,

auparavant *adv* колись, раніше.
auprès 1. *adv* поблизу, біля;
 2. *loc. prep.*: ~ de біля, кбл.
auquel *pron. relat.* (відповідає
 à lequel; *f* à laquelle, *pl* auxquels,
 auxquelles) якому, про якого.
auricul||aire 1. *adj* слуховий;
 вушний; 2. *m* мізинець; ~e *f* 1)
 мочка вуха; 2) вушна раковина.
aurifère *adj* золотонісний.
aurore *f* 1) ранкова зоря; *pe-*
ren. зоря; ~ polaire (boréale,
 australe) полярне сяйво; 2) схід.
auscult||ation *f* мед. вислуху-
 вання; ~er *vt* мед. вислухувати.
auspice *m* передвістя; прикмета.
aussi 1. *adv* 1) також, теж; 2)
 так само; такий же; 2. *conj* то-
 му; отже.
aussitôt 1. *adv* зараз же, негай-
 но; 2. *loc. conj.*: ~ que як тільки.
austère *adj* сувірний, строгий;
 ~ment *adv* суворо.
austral, -e *adj* південний.
australien, -ne *adj* австралій-
 ський.
autant *adv* стільки ж, стільки;
loc. adv.: d'~ настільки ж; d'~
 plus тим більше; d'~ moins тим
 менше; d'~ mieux тим краще;
 tout ~ стільки ж; pour ~ протє,
 однак; *loc. conj.*: d'~ que тим
 більше, що; через те, що; pour ~
 que якщо тільки.
auteur *m* 1) творець; 2) вину-
 ватець; 3) автор.
authent||icité *f* справжність, до-
 стовірність; ~ique *adj* справжній,
 достовірний; аутентичний.
auto *f* розм. автомобіль.
autocar *m* автобус (турист-
 ський; міжміський).

autochtone [otɔktɔn] *m; f* корін-
 ний житель, -ка; тубіл|ець, -ка.
autocrat||e *m* автократ, само-
 держець; ~ie *f* автократія, само-
 державство; ~ique *adj* самодер-
 жавний; необмежений (про вла-
 ду).
autocritique 1. *f* самокритика;
 2. *adj* самокритичний.
autodéfense *f* самозахист; само-
 оборона.
autodétermination *f* політ. само-
 визначення.
autofinancement *m* госпрозра-
 хунок.
autographe 1. *adj* власноручний;
 2. *m* автограф.
autoguid||age *m* самонаведення;
 ~é, -e *adj* самонавідний.
automat||e *m* автомат; ~ique
adj автоматичний.
automitralleuse *f* бронеавтомо-
 біль.
auton||al [otɔmnal], -e *adj* осін-
 ний; ~e [otɔn] *m* осінь.
automobile 1. *adj* 1) самохідний;
 2) автомобільний; gaid ~ авто-
 пробір; 2. *f* автомобіль; ~ tout
 terrain всюдихід.
autonom||e *adj* автономний; ~ie
f автономія; самоуправління; не-
 залежність.
autopropuls||eur *m* реактивний
 двигун; ~ion *f* саморух; рух за
 допомогою реактивного двигуна.
autoris||ation *f* дозвіл; ~é, -e
adj дозволений; ~er *vt* дозволя-
 ти; уповноважувати.
autorit||aire *adj* 1) владний; 2)
 авторитарний; ~é *f* 1) влада; de
 sa propre ~é своєю владою, само-
 вільно; d'~é насильно; 2) вплив;

авторитет; faire ~é бути авторитетом; мати вирішальний вплив; 3) *pl* начальство; органи власти.

autoroute *f* автострада.

auto-stop *m* автостоп; faire de l'~ розм. «голосувати», зупиняти поїзну машину.

autour *I m* яструб.

autour *II adv* навкруги, навколо, біля.

autre *1. adj* інший; une ~ fois іншим разом; l'~ jour якимсь, днями; ~ part десь, в іншому місці; d'~ part з другого боку; 2. *pron*: l'un et l'~ той і другий; de part et d'~ з обох боків; de temps à ~ час від часу; O à d' ~s! розкажіть комусь іншому!

autrefois *adv* колись, давніше, давно; d'~ колишній.

autrement *adv* 1) інакше, по-іншому; ~ dit інакше кажучи; 2) інакше, в протівному разі; 3) розм. значно, набагато, дуже.

autrichien, -ne *adj* австрійський.

autruche *f* страус.

autrui *pron* 1) інший, інші; 2) чужі; d'~ чужий.

auvent *m* навіс, піддашок.

aux *art. contr.* відповідає à les.

auxiliaire *1. adj* 1) допоміжний; підсобний; 2) військ. нестройовий; 2. *m, f* помічник, -ця; 3. *m* допоміжний засіб.

aval *m* низ, поніззя; en ~ униз за течією.

avalanche *f* 1) лавина, обвал; 2) перен. горя, купа.

avaler *vt* ковтати; ~ de travers подавитися; O ~ des yeux пожирати очима; ~ sa langue проковтнути язик, замовкнути.

avance *f* 1) виступ; 2) аванс; позики; завдаток; 3) просування; випередження; prendre de l'~ випередити; *loc. adv.*: d'~, par ~ заздалегідь, наперед; en ~ зачасно; 4) (*sur qn*) перевага.

avancé, -e *adj* 1) який (шо) виступає вперед, висунутий; 2) пізній; âge ~ похилий вік; 3) передовий, прогресивний; 4) виплачуваний наперед; ~ement *m* 1) рух уперед, просування; 2) просування (*по службі*); ~er *1. vt* 1) рухати вперед, просувати; 2) прискорювати; 3) висувати; висловлювати; ~er une opinion висловлювати думку; 4) підвищувати по службі; 5) платити наперед; 2. *vi* рухатися, просуватися вперед; la montre ~e годинник поспішає; ~er en âge старітися.

avant *I 1. m* 1) перед, передня частина; aller de l'~ іти вперед; 2) ніс (корабля); 3): l'~ військ. передова (лінія); 4) спорт. нападаючий; 2. *adj invar.* передній.

avant *II 1. adv* 1) раніше, до цього часу; 2) далеко, глибоко; en ~ *loc. adv.* уперед; marcher en ~ іти вперед; 2. *prép* до, за, перед; ~ les fêtes перед святами; ~ tout насамперед; passer ~ qn пройти перед кимсь.

avantagé *m* вигода, перевага; à son ~ на свою користь; ~ du nombre чисельна перевага; ~er *vt* давати перевагу; сприяти; ~eusement *adv* вигідно, сприятливо; ~eux, -euse *adj* вигідний; корисний; сприятливий.

avant-bras *m* передпліччя.

avant-centre *m* центр нападу (у футболі).

avant-coureur *m* 1) гонець; 2) перен. провісник.

avant-derni||er, -ère *adj* передостанній.

avant-guerre *m* довоєнний час.

avant-hier [avãtje:r] *adv* позавчора.

avant-propos *m* передмова.

avant-veille *f*: à l'~ de... за два дні до...

avar||e 1. *adj* скупий; 2. *m, f* скупий, -а, скнара; ~ise *f* скупість.

avari||e *f* аварія; пошкодження; ~é, -e *adj* пошкоджений, зіпсований; ~er *vt* псувати, ушкоджувати.

avec grér передає значення українських прикметників з, на, при і виражає знаряддя дії, спосіб дії та інші відношення: écrire ~ un crayon писати олівцем; lutter ~ courage боротися мужньо; travailler ~ zèle працювати з запалом; marcher ~ des béquilles ходити на милицях; ~ le temps з часом; ~ la condition за умови.

avenant, -e *adj* привітний; приємний.

avenir *m* майбутнє; майбутність; à l'~ віднині, надалі.

aventur||e *f* пригода; авантюра; Q dire la bonne ~ ворожити; à l'~ наважання, світ за очі; ~er *vt* ризикувати чимсь; s'~er зв'язатися; ~eusement *adv* відважно; з ризиком; ~eux, -euse *adj* 1) відважний; 2) повний несподіванок; ~ier *m*, -ière *f* шукач, -ка пригод; авантюрист, -ка.

avenue *f* під'їзна дорога; проспект; авеню.

avér||é, -e *adj* визнаний, доведений; ~er *vt* свідчити, доводити; s'~er виявитися; s'~er pul виявитися недійсним.

averse *f* злива.

aversion *f* огида, відріза; неприязнь; prendre qn, qch en ~ відчуті огиду до когось, до чогось.

avert||i, -e *adj* 1) знаючий, доповідний; peu ~ малодосвідчений; 2) попереджений; ~ir *vt* (de qch) повідомляти, попереджати; ~issement *m* 1) повідомлення; 2) застереження, попередження.

aveu *m* признання, зізнання.

aveugl||ant, -e *adj* сліпучий; ~e 1. *adj* сліпий; 2. *m, f* сліпий, -а, сліпець; à l'~e, en ~e *loc. adv.* сліпо; необдуманно; необережно; ~ement *m* засліплення; ~ément *adv* сліпо, безрозсудно; ~er *vt* 1) осліплювати; 2) затикати; ~ette: à l'~ette *loc. adv.* напідмацки, наобліп; agir à l'~ette діяти наважання.

aviat||eur *m*, -rice *f* льотчик, -ця; авіатор; ~ion *f* авіація.

avicult||eur *m* птахівник; ~ure *f* птахівництво.

avid||e *adj* жадібний; ~ement *adv* жадібно; ~ité *f* жадібність.

avil||ir *vt* 1) принижувати; опощляти; 2) знецінювати; ~issant, -e *adj* принизливий; ~issement *m* 1) приниження; 2) знецінювання.

avion *m* літак; ~ de chasse винищувач; ~ à réaction реактивний літак; par ~ авіапоштою; літаком.

aviron *m* 1) весло; 2) веслування, гребня.

avis *m* 1) думка, погляд; à mon ~ на мою думку; changer d'~ передумати; 2) порада; 3) повідомлення; ~ au lecteur звернення до читача; передмова; 4) висновок, відзив.

avisé, -e *adj* 1) обережний, розсудливий; bien ~ добре обізнаний, досвідчений; 2) кмітливий; далекоглядний; ~ *eg* 1. *vt* 1) побачити, вбачати; 2) повідомляти, попереджати; 2. *vi* (à) подумати про; вживати заходів; s'~ *eg* (de) помітити, що; здогадатися.

avocat *m*, -e *f* адвокат; ~ *général* заступник прокурора.

avoine *f* овес.

avoir* I 1. *vt* мати, володіти; ~ des capacités мати здібності; ~ du succès мати успіх; 2. *у сполученні з іменником виражає дію або стан*: ~ faim бути голодним; ~ soif хотіти пити; ~ froid мерзнути; ~ sommeil хотіти спати; ~ raison мати рацію; ~ tort помилятися; Ø ~ lieu відбуватися; ~ du monde приймати гостей; ~ en honte відчувати огиду; 3. *у сполученні з інфінітивом іншого дієслова виражає повинність*: ~ à faire à qn мати справу з кимсь; j'ai à vous parler мені треба пого-

ворити з вами; j'ai à partir ce soir я повинен вийти сьогодні ввечері; 4. *у безособовому звороті*: il y a e; il n'y a rien de nouveau немає нічого нового; il y a deux ans два роки тому; 5. *як допоміжне дієслово у складних часах не перекладається*: il a souri він посміхнувся; nous avons causé ми поговорили.

avoir II *m* майно, власність; цінність.

avoisinant, -e *adj* сусідній, суміжний, прилеглий; ~ *eg vt* межувати; бути поблизу, бути по сусідству.

avoué *m* повірений, адвокат; ~ *eg vt* признаватися в..., визнавати; s'~ *eg* визнати себе (винним тощо).

avril *m* квітень; *en* ~, au mois d'~ у квітні; Ø poisson d'~ першоквітневий жарт.

axe *m* вісь; вал.

azerbaïdjanais, -e 1. *adj* азербайджанський; 2. *m* азербайджанська мова.

azimut [azimyt] *m* азимут.

azote *m* азот.

azur *m* блакить, синява; ~é, -e *adj* блакитний, лазурний; ~ *eg vt* фарбувати у блакитний колір.

B

babillage *m* базікання; ~ard, -e 1. *adj* балакучий; 2. *m, f* базіка; ~ *eg vi* базікати, теревенити.

babiole *f* 1) дитяча іграшка; 2) розм. дрібничка.

bâbord *m* мор. лівий борт.

bas I *m* 1) пором, паром; 2) бак.

bas II *m* *розм. скор.* bassalau-géat.

baccalauréat *m* 1) ступінь бакалавра; 2) екзамен на ступінь бакалавра.

bâche *f* 1) брезент; чохол; 2) парник; 3) волок.

bachelier *m*, -ère *f* бакалавр.

bachot *m* *розм.* екзамен на ступінь бакалавра.

bacille [basil] *m* бацила.

baclage *m* *розм.* недбала робота, халтура.

badaud *m*, -e *f* роззява, гава; ~ег *vi* гави ловити.

badin, -e *adj* жартівливий; потішний; ~age *m* жарт; ~ег *vi* жартувати; ~erie *f* жарт; витівка.

bafoeur *vt* висміювати.

bafoillage *m* безладна мова, бурмотіння; ~ег *vi* бурмотіти.

bagage *m* багаж, поклажа; тепи ~ дрібний багаж; petit ~ ручний багаж; \emptyset plier ~ *розм.* піти геть, зникнути; померти.

bagarre *f* 1) метушня; 2) сутичка; бійка.

bagatelle *f* дрібниця.

bagne *m* каторга.

bagnole *f* *розм.* 1) колімага, таратайка; 2) автомобіль.

bague *f* обручка.

baguette *f* паличка; прут; \emptyset mener à la ~ тримати в покорі.

bah! *int* он як!, ось що!, перестаньте! (*вираз подиву, презирства*).

bai, -e 1. *adj* гнідий; 2. *m* гнідий кінь.

baie I *f* проріз, отвір (*дверей, вікна*).

baie II *f* ягода.

baie III *f* бухта, затока.

baignade *f* купання; місце купання; ~ег 1. *vt* 1) купати; 2) зволожувати; 3) омивати (*про річку, море, океан*); 2. *vi* бути зануреним (*у рідину*); ~eur *m*, -euse *f* 1) купальник, -ця; 2) банщик, -ця; ~oire *f* 1) ванна; 2) лодка бенуара.

bailllement *m* позихання; ~ег *vi* позихати.

bain *m* 1) баня; 2) купання; ванна; 3) купальня; 4) *pl* мінеральні води (*курорт*); 5) рідинна; рбзчнн.

baïonnette *f* багнет, штик.

baiser I *vt* 1) цілувати; 2) *розм.* обдурити.

baiser II *m* поцілунок.

baïsse *f* 1) зниження; падіння; ~ de prix зниження цін; ~ de la production скорочення виробництва; 2) спад (*води*); ~ег 1. *vt* опускати, знижувати; 2. *vi* убувати; зменшуватися; стихати (*про вітер*); le jour ~е вечоріє, смеркає; se ~ег нагинатися.

bal *m* (*pl* bals) бал; ~ masqué маскарад.

balade *f* *розм.* прогулянка; se ~ег *розм.* прогулюватися, тинятися.

baladin *m* 1) блазень, скоморох; 2) *перен.* балаєтник; жартівник; ~ег *vi* теревені правити; жартувати.

balafre *f* рубець, шрам (*на обличчі*); ~ег *vt* посмугувати, порубцувати.

balai *m* мітла; щітка для підлоги; ~ *mécanique* підмітальна машина; *Q* *gôir le* ~ *розм.* злидарювати; марнувати життя.

balanc||e *f* 1) ваги; 2) баланс; *Q* *faire pencher la* ~ схилити на чиюсь користь; *mettre en* ~ порівнювати; *être en* ~ вагатися, бути в нерішучості; ~ *er* 1. *vt* 1) гойдати; 2) *перен.* зважувати; 2. *vi* вагатися; *se* ~ *er* гойдатися; ~ *ier* *m* маятник.

balançoire *f* 1) гойдалка; 2) *розм.* дурниця; брехня.

balay||age *m* підмітання; ~ *er* *vt* 1) мести, замітати; 2) *розм.* виганяти, вимітати; ~ *er* *l'ennemi* розігнати ворога; ~ *eur*, ~ *euse* 1. *m*, *f* двірник; підмітальник, -ця; 2. *f* машина для підмітання вулиць; ~ *ures* *f* *pl* сміття.

balbut||ement [balbysimã] *m* бурмотіння; заїкання; ~ *er* [balbysje] 1. *vt* бурмотіти; 2. *vi* запитатися, говорити нерозбірливо.

balein||e *f* 1) кит; 2) китовий вус; ~ *ier* *m* китобійне судно.

ballant, ~ *e* 1. *adj* який (що) гойдається; *les bras* ~ *s* розмахуючи руками; 2. *m* гойдання.

balle 1 *f* 1) м'яч; ~ *d'arbitre* спірний м'яч; *renvoyer la* ~ відбити м'яч; *перен.* дати відсіч; 2) *розм.* пілка; 3) кухоль піва; 4) кюля; ~ *perforante* бронебійна кюля; ~ *folle*, ~ *perdue* випадкова кюля; *Q* *se sont des* ~ *s* *perdues* це даремна праця.

balle II *f* тюк; пачка.

ballon *m* 1) м'яч; 2) кюля (*повітряна*); аеростат; 3) балон; ~ *per* *vt* роздувати.

ballott||age *m* балотування; ~ *er* *vt* 1) гойдати, коливати; 2) перебалотувати.

balnéaire *adj* купальний; *station* ~ курорт (*морський*).

balte *adj* прибалтійський.

baluchon *m* *розм.* в'узлики, згорток; *faire son* ~ зібрати свої пожитки, піти геть.

bambin *m*, ~ *e* *f* *розм.* хлопчик, дівчинка.

bambou *m* бамбук.

banal, ~ *e* *adj* (*pl* banals) звичайний, банальний, заяложений; ~ *iser* *vt* опошляти; ~ *ité* *f* банальність, вульгарність.

banc *m* 1) лава, ослин; 2) верстат; 3) поклад; шар; *Q* ~ *de glace* айсберг; 4) банка (мілина).

bancaire *adj* банковий.

bandade *m* 1) перев'язування; 2) пов'язка, бинт; бандаж; ~ *plâtre* гіпсова пов'язка.

bande I *f* 1) смуга; полотно; 2) пов'язка, бинт; 3) стрічка; 4) бандероль.

bande II *f* зграя, банда; ватага.

bandeau *m* 1) пов'язка; 2) *перен.* завіса.

bander *vt* 1) *перев'язувати; 2) натягувати; напружувати.

banderole *f* 1) вимпел, прапорець; 2) перев'яз.

bandoulière *f* широкий ремінь; портупея; *porter en* ~ носити через плече.

banlieue *f* пригород.

banni *m*, ~ *e* *f* вигнанець, -ка.

bannière *f* прапор, стяг.

bann||ir *vt* виганяти; ~ *issement* *m* вигнання, заслання.

banque *f* банк; ~ d'Etat державний банк.

banquet *m* бенкет; ~ *er vi* бенкетувати.

banquette *f* 1) лава, ослін, канічка; 2) лавка, полиця у вагоні.

banquier *m* банкір.

baptême [batem] *m* хрещення; хрестини; ~ du feu бойове хрещення; ~ iser [batize] *vt* 1) хрестити; 2) назвати, охрестити, дати прізвисько.

baquet *m* чан; цєбер, бак.

baraquille *f* бара́к; хатина, халупа; ~ *er vt* розселяти по бараках.

barbarie 1. *adj* варварський; жорстокій; 2. *m, f* варвар; ~ *ie f* варварство.

barbe *f* борода; se faire la ~ голитися; ~ *gire dans sa ~* сміятися нішком; à la ~ de qn під носом у когось.

barbelé, -e 1. *adj* зубчастий; колючий; fil de fer ~ колючий дріт; 2. *m pl* колючий дріт; дротяне загородження.

barbier *m* цирюльник.

barbotement *m* чалáпання по воді, по грязі; ~ *er vi* 1) чалáпати по грязі, хлюпатися у воді; 2) розм. запинатися, мімрити.

barbouillage *m* розм. мазюкання, мазання; ~ *é, -e adj* забруднений; ~ *er vt* бруднити; мазати; ~ *er du papier* пописувати, псувати папір; ~ *eur m, -euse f* 1) мазій; 2) писака.

barbu, -e *adj* бородатий.

bard *m* носилки, ноші (для важких речей); ~ *age m* перенесення на носилках.

barguignage *m* нерішучість, вагання; ~ *er vi* вагáтися, га́ятися.

baril [baril] *m* барі́ло, бочонок; ~ *leur m* бондар.

bariolage *m* розм. строкáтість; ~ *é, -e adj* строкáтий; ~ *er vt* цяткувати.

baroque 1. *adj* 1) дівний; не-правильний; 2) химерний; 2. *m* мист. барокко.

barque *f* чо́вен; ~ *mener bien sa ~* розм. вміло вести свої справи.

barrage *m* 1) заста́ва; загородження; 2) грéбля; за́гáта.

barre *f* 1) брус; штанга; перекладина; за́сув; спорт.: ~ fixe турнік; ~s parallèles паралельні бруси; 2) рі́са; рі́ска; пáличка; 3) мор. штурва́л; homme de ~ рульовий; ~ *avoir ~ sur qn* одержати перевагу над кимсь; 4) зли́вок, зли́ток; брусо́к; 5) бар'єр.

barreau *m* 1) прут (грат); поперечка; 2) *pl* гра́ти (ві́кна); 3) місце для адвокатів (у залі суду); 4) перен. професія адвоката; entrer dans le ~ ~ ста́ти адвокатом.

barrer *vt* 1) загоро́джувати; 2) перекреслювати.

barricade *f* барика́да; ~ *er vt* спорóджувати барика́ди; se ~ *er* забарикадува́тися.

barrière *f* 1) заста́ва; 2) шлагба́ум; 3) бар'єр; перешко́да.

barrique *f* бóчка.

bas 1. -se 1. *adj* 1) низький, невисо́кий; 2) ни́жній; 3) ти́хий; 4) ни́жчий; мо́лодший (про поса́ду, чин то́що); ~ *en ~ áge* у дитячі ро́ки; 5) підлий; 6) геогр. низовинний; ~ *mer ~sé* відпли́в; le jour

est ~ вечоріє; temps ~ хмарна погода; faire main ~ se розм. грабувати, убивати; 2. *adv* 1) низько; Φ couler ~ піти на дно; mettre ~ les armes скласти зброю; jeter ~ повалити, розбити; à ~ 1 розм. геть!; en ~ униз, унизу; là ~ там; 2) тихо.

bas II *m* низ, нижня частина.

bas III *m* панчоха; Φ ~ de laine заощадження; ~ percé розм. голодранець.

basané, -e *adj* смуглий, загорілий.

basculer *f* 1) важіль, коромисло; 2) гойдалка; fauteuil à ~ крісло-гойдалка; ~er 1. *vi* гойдатися; перекидатися; 2. *vt* гойдати; перекидати.

basle *f* 1) основа, фундамент; 2) *перен.* база, основа, підстава; базис; pécher par la ~ бути хибним в основі; de ~ базовий, низовий; contrôle de ~ контроль знизу; organisation de ~ низова, первинна організація; 3) база (військова і т. ін.); ~ de départ плацдарм; вихідний рубіж; 4) база, склад; ~er *vt* засновувати; se ~er ґрунтуватися; узяти за основу.

bas-fond *m* 1) лощина; низовина 2) мілина; Φ les ~s de la société покідьки суспільства.

basilique *f* собор.

bas-relief *m* барельєф.

basse *f* бас (голос, співак; муз. інструмент).

basse-cour *f* пташник; ~ier *m*, -ière *f* птахівник, -ця.

bassement *adv* низько, підло; ~sse *f* низькість, підлість.

bassin *m* 1) таз; 2) водойма, басейн; ~ de retenue водосховище; 3) док; 4) геол. басейн (також річки, моря, океану); ~ houiller вугільний басейн; ~ age *m* 1) промивання; 2) поливання.

bassine *f* таз, миска.

bassinier *vt* 1) промивати; змочувати; 2) гріти грілкою 3) розм. набридати; ~oire *f* 1) грілка; 2) розм. настірлива людина.

baste! [bast] *int* гіді! баста!

bastonnade *f* удари палицею.

bataille *f* бій, битва; Φ les cheveux-en ~ скуйовджене волосся; ~er *vi* 1) воювати, битися; 2) розм. сперечатися; ~eur, -euse 1. *adj* війвничий; сварливий; 2. *m, f* суперечник, -ця; войка.

bataillon *m* батальйон.

bâtard, -e 1. *adj* 1) позашлюбний; побічний; 2) нечистокровний; 3) несправжній; Φ porte ~e хвіртка; 2. *m, f* позашлюбна дитина.

bâte, -e *adj* нав'ючений.

bateau *m* човен; судно; ~ à vapeur пароплав; ~-feu *m* плаваючий маяк; Φ du dernier ~ розм. за останньою модою.

bateler I *vt* перевозити на човнах.

bateler II *vi* фіглярничати.

batelier *m*, -ère *f* човняр, -ка; перевізник, -ця.

bâti I *m* рама, каркас; станина.

bâti II, -e *adj* збудований; складений; mètre carré ~ квадратний метр житлової площі.

batifolage *m* розм. п'єстоші; вибрик; ~er *vi* пустувати.

bâtiment *m* 1) будова, будівля; 2) будівництво, спорудження; 3)

судно; корабель; ~ de haute mer океанське судно.

bâtir *vt* 1) будувати; 2) засновувати; ~isse *f* будівля, споруда; ~isseur *m*, -isseuse *f* будівельник, будівник.

bâton *m* ціпок, палиця; \diamond ~ de vieillesse *перен.* опора старості; tour de ~ хабар; à ~s *гопрус* безладно, нескладно; ~per *vt* 1) бити палицею; 2) викреслювати.

battage *m* 1) молотьба; 2) тіпання (бавовни, вовни); 3) розм. рекламування; бум; шум; 4) струшування.

battant *I m* 1) стійка (дверей); 2) розм. серце; 3) розм. язик.

battant *II, -e adj*: pluie ~e злива; tambour ~ під барабанний бій; *перен.* круто; \diamond ~neur новісінський.

battement *m* биття; калатання; пульсація; ~ d'ailes змах крил; ~ des mains плескання в долоні.

batterie *f* 1) військ. батарея; ~ antiaérienne зенітна батарея; 2) *тех.* батарея; ~ solaire сонячна батарея; 3) барабанний бій; 4) бійка; 5): ~ de cuisine кухонний посуд.

bateau *gr, -se* 1. *m, f* молотни|к, -ця; 2. *m* молотобієць; 3. *f* молотарка.

battre* 1. *vt* 1) бити (когось); 2) перемагати; ~ un record побити рекорд; 3) бити, калатати (чимсь по чомусь); *перен.* трубити про щось; рекламувати щось; 4) товкти; 5) карбувати; ~ monnaie карбувати монету; *перен.* загрибати гроші; 6) колотити (масло, цукор, і т. ін.); 7) обстрілювати;

уражати; *перен.* громити; 8) ходити, вештатися; ~ le pavé тинятися по вулиці; 9) *муз.*: ~ la mesure вибивати такт; \diamond ~ le terrain розвідувати місцевість; ~ la campagne молоти дурниці; ~ son plein бути в розпалі; ~ en brèche іти напролом; *перен.* громити; 2. *vi* 1) битися; 2) бити, махати; ~ les mains плескати в долоні; 3): ~ en retraite відступати; se ~ битися.

battu, -e adj 1) (по)битий; 2) утрамбований; уторований; битий, ходжений; les chemins ~s уторований шлях; suivre un chemin ~ *перен.* повторюватися, бути неоригінальним.

battue *f* обліва.

baume *m* 1) бальзам; 2) *перен.* утіха.

bavard, -e 1. *adj* балакучий; 2. *m, f* базіка; ~age *m* базікання; ~er *vi* базікати.

bavle *f* 1) сліна; 2) злісний виступ; ~er *vi* пускати сліну; бризкати сліною; ~er sur ... *перен.* зводити наклеп на когось; ~ette *f* дитячий нагрудник; ~eux, -euse *adj* слінявий.

bayer *vi* 1) позіхати; 2) *перен.* видивлятися; ~ aux cornues ловити гави; ~eur *m*, -euse *f* розм. роззява, гави.

béant, -e adj зяючий, широко відчинений; demeurer ~, rester ~ залишитися з роззявленим ротом.

béat, -e 1. *adj* 1) блаженний; 2) святенницький; 2. *m, f* ханжа, святоша; ~itude *f* блаженство, насолода.

beau (перед голосним або h *ні-*

мим *bel*), *belle* 1. *adj* 1) гáрний, вродливий, красівий; *se faire ~*, *belle* наряджатися, чепуритися; 2) відмінний, чудовий; *Q un ~ jour*, *un ~ matin* одного разу; *~* топ-де вищий світ; 2. *adv*: *avoir beau + infinitif* означає марні зусилля: *vous avez ~ chercher* ви даремно шукаєте; *loc. adv*: *tout ~* тихше; *de plus belle* знову, з новою силою; 3. *m* прекрасне; *voir tout en ~* бачити все в рожевому світлі; 4. *m, f* 1) красень, красуня; *la Belle au bois dormant* Спляча красуня; 2) франт, -йха.

beaucoup *adv* багато; значно; дуже; *il s'en faut de ~* багато чого не вистачає, щоб...

beau-fils *m* 1) пасинок; 2) зять.

beau-frère *m* 1) шурин; 2) свояк; 3) дівер.

beau-père *m* 1) тесть; 2) свекор; 3) вітчйм.

beauté *f* 1) красá; 2): *une ~* красуня.

beaux-arts *m pl* мистецтва.

beaux-parents *m pl* 1) тесть і теща, батькі дружини; 2) свекор і свекруха, батькі чоловіка.

bébé *m* маля, малятко.

bec *m* 1) дзьоб; 2) *розм.* рот; горлянка; язик; *Q avoir ~ et ongles* уміти дати відсіч; *menager par le ~* водити за ніс; *avoir le ~ bien affilé* бути зубатим; *avoir bon ~* за словом у кишеньку не лізти; 3) пальник; *~ à gaz* газовий ріжок; *~ de gaz* газовий ліхтар; 4) кінчик; носик; 5) мис, коса.

bèche *m* копання, риття; *~e f* заступ, лопата; *~er vt* копати, рити заступом; *~eur m*,

-euse f 1) землекоп; 2) *розм.* трудивнік, -ця; 3) *розм.* кляузник, -ця; *~oir m* мотика, сапа.

becquet *m* клювання; *~er vt* клювати.

bée *adj*: *bouche ~* роззявивши рота.

bégalement *m* 1) заїкання; 2) лепетання.

bégayer 1. *vi* заїкатися; запи-натися; 2. *vt* лепетати, бурмотіти.

béguin *m* чепчик; *Q avoir un ~* роуг *qn* закохатися у когось, уподобати когось.

béjaune *m* 1) пташеня; 2) *перен.* жовтороте пташеня, молоко-сóc; простак; *Q montrer son ~* à *qn* утерти носа комусь.

bel *див.* *beau*.

béllement *m* бекання, мекання; *~er vi* бекати, мекати.

belge *adj* бельгійський.

bélier *m* 1) баран; 2) *військ.* іст. таран.

belle *див.* *beau*.

belle-fille *f* 1) падчерка; 2) невістка.

belle-mère *f* 1) теща; 2) свекруха; 3) мацуха.

belles-lettres *f pl* художня література; белетристика.

belle-sœur *f* 1) своячка; 2) зовиця; 3) невістка.

belliciste 1. *adj* мілітаристський; війовничий; 2. *m* прибічник війни; палій війни.

belliqueux, *-se* *adj* війовничий; *humeur ~se* війовничий дух.

bénédiction *f* благословення.

bénéfice *m* 1) баріш, прибуток, користь; *~ brut* валовий прибуток; 2) перевага; 3) *pl* надхó-

дження; *~iaire* 1. *adj* (de qch) який (що) користується прибутками; 2. *m, f* театр. бенефіціант, -ка; *~ier vi* (de qch) мати користь, мати прибуток.

bénévole *adj* 1) прихильний; 2) добровільний; *auditeur ~* вільний слухач; *~ment adv* 1) прихильно, доброзичливо; 2) добровільно.

bénignité *f* прихильність; добросердя.

béni||n, -gne *adj* 1) м'який, добросердий; 2) сприятливий.

bén||ir vt благословляти; *~it, -e* *adj* освячений.

benjamin [bɛʒamɛ̃] *m, -e* *f* молодший, -а; найменша, улюблена дитина; улюбленець, -ця.

benne *f* 1) великий кошик; 2) ківш, черпак; 3) кузов.

benoit, -e *adj* 1) блаженний, щасливий; 2) поблажливий.

béquille *f* мильця, костур; *~er* 1. *vi* ходити на мильцях; 2. *vt* підпірати.

berceau *m* 1) *прям., перен.* колыска; 2) альтанка; *~ement m* заколисування; *~er vt* заколисувати; гойдати; *~euse f* колицьова пісня.

berge *f* берег річки, каналу.

berg||er, -ère 1. *m, f* пастух, -шка; 2. *m* вівчарка; *~erie f* вівчарня.

bern||e 1) підкидання вгору; 2) насмішка; *~er vt* 1) підкидати вгору; 2) насміхатися; обдурювати; *~eur, -euse* 1. *adj* насмішкуватий; 2. *m, f* насмішник, -ця.

besace *f* торба; клунок; сум; *~être réduit à la ~* жебрувати.

besogn||e *f* діло, робота, праця; *aller vite en ~* спритно працювати; *être à la ~* напологливий у роботі; *vaquer à la ~* братися за роботу; *~ tailler de la ~* непокійти, турбувати когось; *~er vt* працювати; *~eux, -euse* *adj, s* 1) нужденний; 2) працелюбний.

besoin *m* 1) потреба; *au ~* при потребі; *avoir ~ de* потребувати; *point n'est ~ de* зовсім непотрібно; 2) нужда, нестаток, бідність; *~ au ~ on connaît l'amie* *присл.* друзі пізнаються в біді.

bestial, -e *adj* тваринний; звирячий; *~ement adv* по-звирячому; *~ité f* звірство.

bétail *m* худоба; *gros ~* велика худоба; *menu ~* дрібна худоба; *~ de race* племінна худоба.

bête 1 *f* 1) звір; тварина; скотина; *~ de trait* тяглова худоба; 2) дурна людина; *~ poire* огидна, осоружна людина; *grosse ~* дурень.

bête 2 *adj* дурний, безглуздий; *~ comme une oie* дурний як пень; *~ment adv* по-дурному, безглуздо.

bêtise *f* 1) дурість; 2) дрібниця.

betterave *f* буряк.

beug||ement m мукання, ревіння; *~er vi* 1) мукати, ревіти; 2) *розм.* горлати.

beurr||e *m* вершкове масло; *~ œil au ~ noir* підбите око, синяк під оком; *mettre du ~ dans les épinards* поліпшити свої (матеріальні) справи; *l'assiette au ~* вигідне, дохідне місце; *~ée f* бутерброд; *~er vt* намазувати маслом.

biais *m* 1) скісний напрям; *en* ~ навіскі; 2) *перен.* кружний шлях; *вийверт*; *chercher des ~* шукати кружний шлях, удаватися до хитрощів; ~ *er vi* 1) іти манівцями; 2) *перен.* крутити, викручуватися, лукавити.

bibelot *m* дрібничка.

biblio||thécaire *m* бібліотекар; ~ **thèque** *f* 1) бібліотека; 2) книжкова шафа.

biche *f* лань.

bich||er vi 1) іти на лад; *ça ~e?* усё гаразд?; 2) бути задоволеним.

bicolore *adj* двоколірний.

bicoque *f* домок, халупка.

bicorne 1. *adj* дворогий; 2. *m* трикутний капелюх.

bicycl||e m, ~ **ette** *f* велосипед.

biélorusse 1. *adj* білоруський; 2. *m* білоруська мова.

bien *I adv* 1) добре; 2) багато; дуже; *O tant ~ que mal* так собі, абияк; ~ *entendu* само собою зрозуміло; ~ *que... loc. conj.* хоч; *si ~ que loc. conj.* так що; *eh ~ int* ну, бже.

bien *II m* 1) добро, благо; *O homme de ~* порядна людина; 2) маєток, майно, власність; ~ *s meubles*, ~ *s mobiliers* рухоме майно; ~ *s immeubles*, ~ *s immobiliers* нерухоме майно; 3) *pl* цінності, коштовності.

bien-aimé, -*e adj*, *s* улюблений; коханий.

bien-être *m* 1) добре самопочуття; 2) достаток, добробут; 3) загишок.

bienfaits||ance *f* добродійність; ~ **ant**, -*e adj* добродійний,

bienfait *m* благодійність; послуга; ~ **eur m**, -**rice f** благодійник, -ця.

bien-fondé *m* обгрунтованість.

bien-fonds *m* нерухоме майно.

bienheureu||x, -**se adj** блаженний; щасливий.

bien-intentionné, -**e adj** який (що) має добрі, щирі наміри.

biennal, -**e adj** дворічний.

bienséan||ce *f* благопристойність; ~ **t**, -**e adj** благопристойний.

bientôt *adv* скоро, швидко; *à ~* до скорого побачення.

bienveill||ance *f* доброзичливість; ~ **ant**, -**e adj** доброзичливий, прихильний.

bienvenu, -**e** 1. *adj* бажаний; 2. *m*, *f* дорогий гість, дорога гостя; *soyez le ~!* ласкаво просимо!

bienvenue *f* 1) щасливе прибуття; 2) гостинність.

bière *I f* пиво.

bière *II f* труна.

biff||age *m* викреслювання; ~ **er vi** викреслювати.

bifide *adj* роздвоєний, розщеплений.

bifur||cation *f* роздвоєння, розгалуження; розвилка (дороги); ~ **quer vi** 1) роздвоюватися; 2) звернути з дороги.

bigarr||é, -**e adj** строкатий; ~ **er vt** цятувати; ~ **ure f** строкатість.

big||le adj, *s* косий, косоокий; ~ **er vi** косити очі.

bigre! *int розм.* чорт його бері!; ~ **ment adv розм.** страшенно, неймовірно.

bijou *m* (*pl -x*) коштовність; прикраса; ~ **terie f** 1) виготовлення ювелірних виробів; 2) торгівля ювелірними виробами; 3) ювелір-

ний магазин; 4) ювелірні вироби; ~tier *m*, -tière *f* ювелір.

bilan *m* баланс; підсумок; dresser un ~ скласти баланс; faire le ~ підводити підсумок; déposer son ~ оголосити себе банкрутом.

bilatéral, -e *adj* двосторонній.

billé *f* жовч; se faire de la ~ розм. засмучуватися, хвилюватися; ~laire *adj* жовчний; ~ieux, -ieuse *adj* 1) жовчний; дражливий; 2) мед. жовтяничний.

bilingue *adj* двомовний.

billet *m* 1) записка; ~ doux любовна записка; ~ de faire part повідомлення, сповіщення; 2) квиток; ~ d'aller et retour квиток туди й назад; 3) вексель; 4) ордер.

bimane *adj* дворукний.

bimbelot *m* іграшка, дрібничка; ~erie *f* 1) іграшки; 2) торгівля іграшками.

bimensuel, -le *adj* двотижневий.

bimestriel, -le *adj* двомісячний.

bimoteur *adj* двомоторний.

binare *adj* подвійний.

binocle *m* пенсне.

bipède *adj* двоногий.

biplace *adj* двомісний.

biqulle *f* 1) коза; 2) стара відьма; ~et *m*, -ette *f* розм. козеня, кізочка.

bis [bi], -e *adj*: pain ~ питльований хліб.

bisaïeul *m*, -e *f* прадід, прабаба.

bisannuel, -le *adj* дворічний, дволітній.

biscornu, -e *adj* 1) дворігний; 2) розм. незграбний, неолодний, смішний.

biscotte *f* грінка; сухар.

biscuit *m* 1) сухар; бісквіт; 2)

непоглазурований фарфор; ~er *vt* обпалювати фарфор; ~erie *f* бісквітна фабрика.

bise *f* північний вітер; поет. зима.

bissac *m* торба, сумá.

bissecteur, -rice 1. *adj* який (що) розділяє на дві рівні частини; 2. *f* геом. бісектриса.

bissextil, -e *adj* високосний.

bistro(t) *m* розм. закусо́чна, рестора́нчик.

bizarre *adj* дивний; химерний.

blafard, -e *adj* тяманий, блідий.

blague *f* 1) гаманець, кисет; 2) розм. жарт; ~ à part геть жарти; des ~es дурниці; sans ~es без жартів, серйозно; par ~ жартома; 3) розм. брехня; хвастощі; dire des ~es брехати; ~er 1. *vi*

1) розм. жартувати; насміхатися; 2) вихвалитися; 2. *vt* жартувати з когось, висміювати когось; ~eur *m*, -euse *f* розм. 1) хвалько, брехун, -ха; 2) насмішник, -ця.

blairer *vt* розм. 1) нюхати; 2) відчувати симпатію.

blâmable *adj* гідний осуду; ~e *m* осуд, догана; ~er *vt* (qn de qch) гудити, осуджувати, ганьбити.

blanc, -che 1. *adj* 1) білий; сівий; O gelée ~che іній; voix ~che безбарвний глухий голос; nuit ~che безсонна ніч; agne ~che холодна зброя; mariage ~ фіктивний шлюб; s'en tirer ~ compte neige вийти сухим з води; 2) чистий; linge ~ чиста білизна; 2. *m* 1) білий колір; 2) пропуск; прогалина; 3) біла фарба, біліло; 4) білок; 5) центр мішені.

blanc-bec *m* молокобос.

blanch||âtre *adj* білуватий; ~et, -te *adj* біленький; ~eur *f* білість; білизна; ~ir *1. vt* 1) білити, вибілювати; 2) мити, прати; 3) полірувати; 4) перен. виправдовувати; 2. *vi* 1) біліти, бліднути; 2) посявіти; постаріти; ~issage *m* прання; ~isserie *f* пральня; ~isseur *m*, -isseuse *f* прачка.

blas||é, -e *adj* пересичений; скептичний; ~er *vt* притупляти, пересичувати.

blason *m* герб.

blasph||ème *m* богохульство; ~émer *1. vi* богохулити; 2. *vt* хулити, паплюжити.

blé *m* зерно; зерновий хліб; ~poir, ~sagrasin *гречка*; ~s de printemps, ~s d'été *яровий хліб*; ~s d'hiver, ~s d'automne *озимий хліб*; Q manger son ~ en herbe *проживати наперед свої доходи*.

blém||e *adj* мертвотно-блідий; ~ir *vi* бліднути.

bles||ant, -e *adj* образливий, кривдний; ~é, -e *adj* 1) поранений; 2) образений; ~er *vt* 1) поранити; пошкодити; 2) завдавати болю; 3) ображати, кривдити; 4) подразнювати; ~ure *f* 1) рана, поранення; 2) образа.

blet, -te *adj* перестіглий.

bleu, -e *1. adj* блакитний; синій; Q colère ~e *лють, гнів*; reur ~e *страх, жах*; contes ~s *небилиці, бабські вигадки*; 2. *m* 1) блакитний колір; синій колір; синь; 2) ~ de lessive *синька*; passer au ~ *синіти (білизну)*; розм. забути; 3) синяк; 4) робоча блуза; 5) розм. новачок.

bleuâtre *adj* блакитнуватий; синюватий.

bleuet *m* волошка.

bleuir *1. vt* синіти; 2. *vi* синіти.

blind||age *m* 1) обшиття бронєю; ~ d'un puits *кріплення шахти*; 2) броня, панцир; ~é, -e *adj* броньований; train ~é *бронеполід*; ~er *vt* бронювати.

bloc *m* 1) брїла, грудя; 2) блок; en ~ *loc. adv.* оптом, гуртом; nier en ~ *заперечувати повністю*; 3) розм. тюрма.

blocage *m* 1) гальмування; зупинка; Q ~ des salaires *заморозжування заробітної плати*; 2) викання; 3) спорт. заслін.

blocus [blokys] *m* блокада.

blond, -e *1. adj* білявий; 2. *m, f* блондін, -ка; ~asse *adj* білявий; ~in *m*, -e *f* блондін, -ка; ~ir *vi* жовтіти, золотітися.

bloquer *vt* 1) блокувати, оточити (фортецю, місто); 2) загородити; 3) загальмувати, застопорити.

blottir (se) *зішлюватися, скрутитися калачиком; притулитися*.

blouse *f* блуза; халат.

boa *m* 1) удав, полоз; 2) боа (з хутра).

bobard *m* розм. базікання; небилиці; lancer des ~s *поширювати безглузді чутки*.

bobin||e *f* 1) котушка, шпулька; 2) розм. пика; довбешка; ~er *vt* намотувати на котушку; ~eur, -euse *1. m, f* мотальник, -ця; намотувальник, -ця; 2. *f* машина для намотування котушок.

bocage *m* гай, діброба.

bocal *m* банка.

boche *m* розм. бош (презирлива кличка німців).

bœuf 1. *m* 1) бик, віл; 2) ~, du ~ яловичина; 2. *adj*: succès ~ розм. грандіозний успіх.

bohémien, -ne 1. *adj* циганський; 2. *m* бродяга.

boire* 1 *vt* 1) пити; ~ tout d'un trait випити одним духом; ~ un doigt de vin випити чарочку; 2) ~ un affront стерпіти образу; 2) пиячити; chanson à ~ застільна (пісня); il boit sec він дуже п'є; 3) qui a bu boira присл. горбатого могила виправить; 3) убирати, усмоктувати (про папір).

boire II *m* пиття; le ~ et le manger стіл, їжа.

bois *m* 1) ліс; дерево (матеріал); деревина; ~ sur pied ліс на корені; ~ abattu зрублений ліс; ~ scié пиломатеріали; le ~ et l'ameublement деревообробна промисловість; 2) trouver visage de ~ не застати нікого вдома; 2) ліс, гай; 3) дрова; 4) on verra de quel ~ je me chauffe! розм. я їм покажу, де раки зимують!; 4) *pl* рогги (в оленя); 5) держак; 6) *pl* меблі; ~age *m* 1) лісонасадження; 2) кріплення (у шахті); ~é, -e *adj* лісий; ~ement *m* лісонасадження; ~er *vt* 1) кріпити (шахту); 2) засаджувати лісом; ~erie *f* 1) панель; 2) столярні роботи.

boisson *f* напій, пиття.

boîte *f* 1) ящик, коробка; ~ à compas готівальня; 2) *tex.* коробка; 3) розм. контора, установа, місце роботи; 4) розм. школа.

boîtement *m* накульгування;

~er *vi* кульгати, шкандибати; ~eux, -euse *adj*, *s* кульгавий, -а; ~iller *vi* шкутильгати, шкандибати.

bolchev||ique *adj* більшовицький; ~iste 1. *adj* більшовицький; 2. *m*, *f* більшовик.

bombard||ement *m* бомбардування; ~er *vt* бомбардувати, обстрілювати; ~ier *m* бомбардувальник.

bombe *f* бомба; ~ incendiaire запалювальна бомба; ~ à neutron нейтронна бомба; ~ explosive розривна бомба; ~ à souf|le фугасна бомба; ~ à hydrogène воднева бомба; ~ à retardement бомба сповільненої дії.

bombé, -e *adj* опуклий, випуклий.

bon I, -ne 1. *adj* 1) добрий; гарний; ~ voyage! щасливої дороги!; il fait ~ погода гарна; 2) придатний; ~ à rien ні до чого не придатний; 3) смачний; 4) значний; à une ~ne distance на значній відстані; 5) le ~ sens здоровий глузд; le ~ mot дотеп; à la ~ne heure у добрий час; il est ~ à savoir не завадить знати; 2. *adv* добре; *loc. adv.*: à quoi ~? для чого?; pour de ~ насправді, не на жарт; comme ~ vous semble як вам захочеться; 3. *m* добре, гарне; 4) il a du ~ у нього є щось добре; le ~ de l'histoire... найсмішніше в цій історії...

bon II *m* чек; талон; ордер; ~ de logement ордер на квартиру.

bonasse *adj* простодушний.

bonbon *m* цукерка; ~ fondant

помадка; ~ fourré карамель з начинкою.

bond *m* стрибок; faire un ~ chez qn *розм.* забігти до когось; Φ faire faux ~ обдурити.

bond||é, -e *adj* переповнений; ~ *er vt* переповнити, напхати.

bondir *vi* стрибати, підстрибувати; Φ cela fait ~ це обурливо.

bonheur *m* щастя; раг ~ на щастя; Φ au petit ~ навмання; наздогяд.

bonhomie *f* добродушність.

bonhomme *m* 1) добряк, простак; 2) *розм.* людина; un petit ~ хлопчак.

bonifi||cation *f* 1) поліпшення; меліорація; 2) *ком.* зніжка; ~ *er vt* 1) поліпшувати; 2) удобрювати.

bonjour! *int* добрий день!, здорові були!; прощайте!

bonne *f* хатня робітниця; служниця; ~ d'enfant няня.

bonnement *adv* щиро; tout ~ попросту.

bonnet *m* 1) ковпак; очіпок; 2) шапка; Φ gros ~ *розм.* важна особа; велике цабé; avoir la tête près du ~ бути запальним, дражливим; prendre sous son ~ вигадати; être triste comme un ~ de nuit бути сумним, журитися.

bonneterie *f* 1) трикотажне виробництво; 2) торгівля трикотажем; 3) трикотаж.

bonsoir! *int* добрий вечір!; прощайте!

bonté *f* доброта; ayez-la ~ de... будьте ласкаві...

bord *m* 1) край; 2) закраїна, пружок; 3) узлісся; 4) борт (судна); à ~ на борту; 5) поля, кри-

си; 6) берег; ~ *age m* обрамлення; обшивка; окантовка.

bordée *f* 1) мор. вахта; 2) бортовий залп; Φ une ~ d'injures злива лайки.

border *vt* 1) обшивати; обрамляти; 2) обсаджувати (деревами, кущами).

boréal, -e *adj* північний.

borgne *adj, s* однобкий, -а, сліпий на одне око.

born||e *f* 1) межовий стовп; тумба; 2) межа; *pl* кордони; ~ *é, -e adj* обмежений; ~ *er vt* обмежувати.

bosquet *m* гай, діброва.

boss||e *f* 1) горб; 2) гүля; 3) пагорб; 4) арх. рельєф; Φ avoir la ~ de... *розм.* мати хист до...; ~ *u, -e 1. m, f* горбань, горбата; 2. *adj* горбатий.

botte *f* пучок, жмут, оберемок; ~ de roses букет троянд.

botte *II f* чобіт; ~ de feutre валянок; Φ pas plus haut que la ~ від горшка два вершка; à propos de ~s не до речі; graisser ses ~s збиратися у дорогу; на ладан дихати; avoir du foin dans ses ~s бути при грошах.

bottel||er *vt* в'язати (сіно, солому); ~ *eur, -euse 1. m, f* в'язальник, -ця снопів; 2. *f* снопов'язалка.

bott||er *vt* 1) шити чоботи комусь; 2) взувати; Φ cela me ~ *e розм.* це менé влаштує; le Chat ~ *é* Кит у чоботях; ~ *ier m* швець; ~ *ine f* черевик.

bouc *m* цап, козёл; Φ ~ *é mis-saire* козёл відпущення.

bouchage *m* затикання.

bouche *f* 1) рот; паща (*у тварин*); 2) отвір; вхід; 3) дуло; жерло (*гармати*); ~ à feu артилерійська гармата; міномет; 4) гірло; *Q faire la petite* ~ вередувати; *pour la bonne* ~ на закуску.

bouché, -e *adj* закупорений; закоркований; *Q esprit* ~ тупоголовий; *temps* ~ хмарна погода.

bouchée *f* 1) кількість їжі, яку можна з'їсти (проковтнути) за один раз; шматок; *d'une seule* ~ одним ковтком; *ne faire qu'une* ~ де... проковтнути зразу; 2) дрібне печиво; пиріжок з начинкою.

boucher *I* *vt* затикати, закупорювати.

bouchon *II*, -ère *1. m* м'ясник; 2. *f* 1) дружина м'ясника; 2) хазяйка м'ясної крамниці.

boucherie *f* 1) м'ясна торгівля; 2) м'ясна крамниця; 3) *перен.* різанина.

bouche-trou *m* *перен. розм.* затичка у кожній бочці.

bouchon *m* 1) затичка, пиж; пробка; 2) шинок.

bouchure *f* пліт, жива огорожа.

boucler *f* 1) пражка; застібка; *Q* ~ d'oreille сережка; 2) заворот (*річки*); 3) локон; ~ *er* *1. vt* 1) застібати; 2) *розм.* закривати; замикаючи; 3) *розм.* заарештувати; 2. *vi* витися (*про волосся*).

bouclier *m* 1) щит; 2) *перен.* захист; опора.

boudier *1. vi* сёрдитися, дутися; 2. *vt* дутися, сёрдитися на когось; ~ *erie* *f* незадоволення; прімха; ~ *eug*, -euse *adj* незадоволений, надутий.

boue *f* 1) грязь, болото, багно; бруд; *trainier qn dans la* ~ *перен.* ганьбити когось, змішати когось з гряззю; 2) *pl* лікувальні грязі.

bouée *f* *мор.* буй, бакен; ~ *de sauvetage* рятувальний круг.

boueux, -se *adj* 1) брудний; 2) грязьовий.

bouffée *f* 1) порів вітру; ~ *s de fumée* клуби диму; затяжка (*при курінні*); 2) відріжка; 3) припадок; приступ; *Q rag* ~ *s* час від часу; порівами.

bouffer *1. vi* 1) надуватися; надувати щокі; ~ *de colère* кипіти від гніву; 2) стовбурчитися, пузиритися; відстовбурчуватися; 2. *vt* *розм.* жерти.

bouffir, -e *adj* 1) роздутий, набряклий; 2) пишномовний; ~ *ir* *vi* набрякати, розпухати; ~ *issure* *f* 1) припухлість; набряк; 2) пихатість, бундючність.

bouffon, -ne *1. m* блазень; 2. *adj* блазеньський; ~ *ner* *vi* удавати блазня; ~ *nerie* *f* 1) *театр.* буфонада; 2) блазєнство; кумедна вистівка.

bouge *m* 1) конура, комірка; 2) нєтрі; кубло.

bougeoir *m* свічник.

bouger *1. vi* 1) рухатися, ворухитися; 2) *перен.* хвилюватися; 2. *vt* *розм.* пересувати, перекладати, перемішати.

bougie *f* 1) свічка; 2). *xip.* зонд.

bougre, -sse *розм. 1. m* тип; дядько; хлопєць; *les* ~ *s* хлопці; *un bon* ~ добрий хлопєць; 2. *m, f* *розм.* пройдисвіт, -ка; шахрай, -ка; 3. *int.* ~! чорт його бери!

bouill||age *m* кип'ятіння; ~ant, -e *adj* 1) киплячий; 2) запальний.
bouilli, -e 1. *adj* варений; 2. *m* 1) варене м'ясо; 2) ядерний реактор.
bouillie *f* каша; молочна каша.
bouill||ir* *vi* кипіти; *faire* ~ кип'ятити; ~oïre *f* чайник.
bouillon *m* 1) бульйон; 2) дешевий ресторан; 3) *pl* бульбашки; ~per *vi* кипіти; бити джерелом.
bouillotte *f* 1) маленький чайник; 2) грілка.
boulaie *f* березовий гай.
boulang||er *m*, -ère *f* булочник, -ця; пекар; ~erie *f* булочна.
boule *f* 1) куля; 2) *розм.* голова.
bouleau *m* береза.
boulette *f* 1) кúлька; ~ de viande *кул.* фрикаделька, котлєта; ~ de pommes de terre картопляник; 2) *перен.* *розм.* промах.
boulevers||ant, -e *adj* бентєжний, приголомшливий; ~é, -e *adj* 1) схвилований, приголомшений; 2) порятій, збраний; ~ement *m* хвилювання, потрясіння; ~er *vt* 1) перевертати догори дном; руйнувати; 2) приголомшувати, хвилювати.
boulonner *vi* *розм.* важко працювати.
boulot *m* *розм.* щоденна робота, служба.
bouquin *m* *розм.* стара книжка; ~er *vt* вибирати книжки (*у букіністї*); ~erie *f* торгівля старими книжками; ~iste *m* букініст.
bourb||e *f* болото; твань; ~eux, -euse *adj* брудний, тванїстий; ~ier *m* 1) трясовина, драговина; 2) *розм.* брудна справа.

bourdon *m* 1) джміль; faux ~ трутєнь; 2) великий дзвін; ~nement *m* 1) дзижчання, гудіння; 2) шум у вухах; ~per 1. *vi* дзижчати, гудіти; 2. *vt* наспівувати.
bourg *m* містєчко; ~ade *f* невелике містєчко.
bourgeois, -e 1. *adj* 1) буржуазний; 2) мішанський; обивательський; 2. *m*, *f* 1) буржуа; 2) міщанин, міщанка; обиватель, -ка; 3) *розм.* хазяїн, хазяйка (*підприємства*); ~ie *f* буржуазія.
bourgeon *m* 1) бот. брунька; 2) прищик; ~per *vi* 1) пускати бруньки; 2) покритися прищами.
bourrasque *f* порїв вітру, шквал.
bourreau *m* кат; *Q* ~ des cœurs серцеїд.
bourrelet *m* валик, крúгла подушка.
bourrer *vt* 1) набивати; 2) напихати; ~ le cône *розм.* забивати комусь голову дурниціями.
bourriche *f* кошик з кришкою.
bourriqu||e *f* ослиця; ~et *m* ослї, ослїтко.
bourru, -e *adj* похмурий; буркотливий; *Q* vin ~ молодє вино.
bours||e *f* 1) гаманець; avoir la ~ bien garnie б́ути багатим; *Q* faire ~ commune жити однією сїм'єю; sans ~ d'elier не витративши ні грошї; avoir la ~ large б́ути щєдрим; loger le diable dans sa ~ бути без грошєй; ~icot *m* заощадження; ~ier, -i`ere 1. *m*, *f* стипендіат, -ка; ~ier de th`ese аспірант; 2. *m* біржовий гравець; маклер.
boursoufl||e, -e *adj* 1) одутлий; 2) *перен.* пихатий, бундючний;

~ement *m* набрякання; ~er *vt* роздувати; ~ure *f* 1) одутість; 2) *перен.* пихатість.

bouscul|ade *f* давка, штовхання; ~er *vt* 1) штовхати, розштовхувати; 2) перевертати вверх дном; перекидати; 3) грубо поводитися.

boussole *f* 1) компас; 2) *перен.* путівник.

bout *m* 1) кінець, край; 2) наконечник; 3) шматок, обрізок; Φ de ~ en ~ від початку до кінця; à ~ portant впритул; au ~ du champ кінець-кінцем, зрештою; être à ~ de forces знесилюватися; être à ~ de patience втратити терпіння; pousser qn à ~ вивести з себе когось; tenir le bon ~ правильно взятися за щось; бути у вигідному становищі; savoir sur le ~ du doigt знати щось назубок; n'être pas encore au ~ не все ще сказати.

boutade *f* 1) хмєра, прїмха; 2) дотєпна вїхватка.

bouteille *f* 1) пляшка; Φ c'est la ~ à l'encre *розм.* це темна історія; 2) балон; банка.

bouteroue *f* тїмба.

boutiqu|e *f* крамниця; ~ier *m*, -ière *f* крамар, -ка.

bouton *m* 1) *бот.* брунька; 2) прищик; 3) гудзик; ~ de manchette запонка; 4) кнопка; 5) ручка (на дверях); 6) вимикач; ~per 1. *vt* застібати; 2. *vi* пускати бруньки; ~neux, -neuse *adj* *розм.* прищуватий; ~nière *f* 1) петелька, петлиця; 2) *заст.* бутоньєрка.

bouvreuil *m* снігур.

bovin, -e *adj* бичачий, бугаїв; gase ~e *розг.* худоба.

box|e *f* бокс; ~eur *m* боксер. boyau *m* вузький прохід; військ. хід сполучення.

bracelet *m* браслет.

brascon|age *m* браконьєрство; ~er *vi* займатися браконьєрством; ~ier *m* браконьєр.

braill|ard, -e *adj* крикливий; ~er *vi* *розм.* горланити; ~eur *m*, -euse *f* *розм.* крикун, -ха; горлань.

braire* *vi* 1) ревіти, ревіти (*про осла*); 2) *розм.* кричати, горланити.

brais|e *f* 1) жар; 2) тушковане м'ясо; ~ière *f* жаровня.

brancard *m* носилки, нощі; ~ier *m* санітар-носільник.

branch|e *f* 1) гілка; 2) галузь; ~ement *m* розгалуження; ~er 1. *vt* 1) відгалужувати; 2) з'єднувати; вмикати (*радіо, струм*); 2. *vi* сидіти на гілці.

branchu, -e *adj* крилатий, розлогістий.

brandir *vt* трясти; ~ les armes брязкати зброєю.

branl|ant, -e *adj* хиткий; тремтливий; *розм.* трясучий; ~e *m* хитання, гойдання; Φ mettre en ~e привести в рух; donner le ~e à une affaire зрушити справу, дати рух справі.

branle-bas *m* 1) *мор.* готування до бою; 2) *перен.* суета, метушня.

branl|ement *m* хитання, качання; ~er 1. *vt* трясти; 2. *vi* хитатися.

bras *m* 1) рука; Φ à ~-les-cors (схопити, узяти) в оберемок; à ~ raccourcis з усієї сили; à ~ ouverts з розкритими обіймами; en ~ de chemise в одному жилеті

(без піджака); ~ dessus, ~ dessous (узівшись) під руку; 2) поруччя (крісла); 3) рукав (річки); ~ de mer протока; 4) тех. стержень.

braser *vt* паяти.

brasier *m* жар; багаття, вогнище.

brasiller *vt* смажити на жару.

brassard *m* пов'язка на рукаві.

brasse *f* 1) морський сажень; 2) спорт. брас.

brassée *f* в'язанка.

brass|er *vt* 1) мішати, перемішувати; 2) варити пиво; Φ ~ les affaires орудувати справами; ~erie *f* пивоварний завод; ~eur *m*, -euse *f* пивовар; Φ ~eur d'affaires діло́к.

brav|e 1. *adj* 1) хоробрий, сміливий; un homme ~ смілива людина; 2) чесний; гідний; un ~ homme чесна людина; добрий хлопець; 2. *m* хоробра людина; молодіць; ~ement *adv* хоробро; ~er *vi* бравувати; ~er le danger нехтувати небезпеку; ~ouge *f* відважність, мужність, хоробрість.

brebis *f* вівця.

brèche *f* 1) пролом; прорив; Φ être sur la ~ бути на бойовому посту; 2) зазублина.

bredouill|ement *m* бурмотіння; ~er *vi* бурмотіти.

bref, brève 1. *adj* короткий; d'un ton ~ різко; 2. *adv* коротше кажучи.

brésilien, -ne *adj* бразильський.

bretelle *f* бретелька; перев'яз; шлейка; *pl* підтяжки.

breton, -ne *adj* бретонський.

breuvage *m* напій; пійло; рідина.

brevet *m* 1) диплом, атестат; 2) патент; ~ d'invention патент на винахід; ~er *vt* 1) видавати диплом; 2) давати патент.

bribes *f pl* рештки, крихти; les ~ d'une conversation уривки розмови.

bric-à-brac *m* старий мотлох, лахміття, старі речі.

bricol|e *f* 1) ремінь; 2) розм. дрібна, погано оплачувана робота; ~er *vi* братися за будь-яку роботу; ~eur *m*, -euse *f* 1) той, хто береться за будь-яку роботу; 2) майстер на всі руки.

brid|e *f* 1) вуздечка; налігач; 2) тех. скоба; Φ à toute ~, à ~ abattue щодуху, з усієї сили; tenir la ~ haute à qn тримати в шорах когось; tourner ~ перен. змінити свою думку; ~er *vt* 1) гнздаті; 2) перен. стримувати, приборкувати; обмежувати.

briève|ment *adv* коротко; ~té *f* стислість, короткість.

brigand *m* розбійник; ~age *m* розбій; ~er *vi* займатися розбєм, розбишакувати.

brill|amment *adv* блискуче; ~ant, -e 1. *adj* блискучий; 2. *m* 1) блиск; 2) діамант; ~er *vi* блищати, сяяти.

brin *m* 1) пагін, стеблина; ~ d'herbe травінка, билінка; ~ de paille соломінка; 2) волоконец; 3) тріхи, ледве-ледве; faire un ~ de toilette опоряджатися.

brindille *f* гілочка; травінка.

brío *m*: avec ~ блискуче, чудово.

brioche *f* 1) здобна булочка; 2) розм. промах.

brique *f* 1) цеглина; цегла; ~ brute *tex.* невипалена цегла; ~ glacée кахель; 2) брусок; ~ de savon брусок мила.

briquet *m* запальничка; кресало.

briquet||age *m* мурована кладка; ~ *er vt* викладати цеглою;

~ *erie f* цегельний завод; цегельня.

brisant *m* 1) підводна скеля; 2) прибій.

brise *f* бриз; морський вітерець.

brise-glace(s) *m* 1) кригоріз; 2) криголам.

bris||er vt ламати, розбивати;

~ *eug m.* ~ *eug de grève* штрейк-брехер.

brise-vent *m* вітровий щит.

brisure *f* 1) тріщина, перелом; 2) уламок.

brocant||age *m* торгівля старими речами; ~ *er vi* торгувати старими речами; ~ *eug m.* ~ *euse f* торговель, -ка старими речами.

brochage *m* полігр. брошурування.

broche *f* 1) рожен; 2) брошка; 3) шило; 4) спиця, дротик.

brocher *vt* 1) полігр. брошурувати; 2) ткати зблотом, шовком.

brochet *m* щука.

brod||er vt вишивати; ~ *erie f* вишивка; ~ *eug m.* ~ *euse f* вишивальник, -ця.

broiement *m* див. broyage.

bronch||er vi 1) спотикатися; 2) рухатися; sans ~ оком не моргнувши; il a ~é він не встояв;

3) помилятися; 4) упиратися.

bronchite *f* бронхіт.

bronz||e m 1) бронза; 2) віріб з бронзи; ~é, -e *adj* смуглявий; загорілий; ~ *er vt* покривати бронзою.

bross||e f щітка; ~ *er vt* 1) чистити щіткою; 2) *жив.* писати; ~ *er un tableau* зробити ескіз (картини).

brouhaha *m* розм. гомін, шум голосів.

brouillard *m* туман; \emptyset papier ~ промокальний папір.

brouill||e f свάρка; être en ~ бути в сварці; ~é, -e *adj* переплутаний, сплутаний; \emptyset les œufs ~és збита яєчня; ~ *er vt* 1) змішувати; плутати; 2) посварити; \emptyset ~ *er la vue* затуманити зір; se ~ *er* сваритися; ~ *erie f* свάρка, суперечка; незгода; ~ *on*, ~ *onne* 1. *adj* сварливий; 2. *m* чернетка; ~ *onner vt* писати начорно.

broussaill||e f густий чагарник; ~ *eux*, ~ *euse* *adj* порослий чагарником.

brout *m* паросток, пагін; ~ *er vt* скубти траву.

broy||age *m* дроблення; ~ *er vt* дробити; товкти; розтирати.

bru *f* невістка; братова (дружина брата).

bruin||e f мряка, мжичка; ~ *er v. impers.*: il ~ *e* мрячить, надворі мжичка.

bru||ire* vi шелестіти; шуміти; ~ *issant*, ~ *e* *adj* шелесткий; ~ *issement* *m* шелест, шарудіння.

bruit *m* 1) шум; 2) чутка, поговір, погоска; le ~ court, le ~ circule пішла чутка.

brûl||ant, -e *adj* палючий; пекучий, жаркий; ~é *m* гар, горіле;

~er 1. *vt* 1) палити; спалювати; 2) обпалювати; \diamond ~er la cervelle пустити кулю в лоб; ~er la cervelle à qn вбити когось наповал; ~er le pavé мчати щодуху; ~er les étapes, ~er les stations їхати, не зупиняючись; 2. *vi* горіти, палати; ~er de faire qch горіти бажанням зробити щось; ~ure *f* опік.

brumal, -e *adj* зимовий.

brume *f* густий туман.

brum||er *v. impers.*: il ~e туманно; ~eux, -euse *adj* туманный, імлістий.

brun, -e 1. *adj* коричневий; 2. *m*, *f* брүнєт, -ка, чорнявий, -а; 3. *m* коричневий колір; ~âtre *adj* коричнюватий.

brune *f* сунітки, при́смерки; sur la ~ у при́смерках, під вечір.

brun||ir *vt* 1) фарбувати в темний колір; 2) полірувати (метал); ~issage *m* поліровка (металу); ~isseur *m*, -isseuse *f* полірувальник, -ця (металу).

brusqu||e *adj* 1) рапто́вий; 2) різкий; гру́бий; manières ~es різкі, швидкі ру́хи; ~ement *adv* рапто́во; поривчасто; різко; ~er *vt* 1) поводитися гру́бо; 2) прискорювати; ~er une affaire швидко закінчити справу; ~erie *f* 1) різкість, гру́бість; 2) несподіваність.

brut [bryt], -e *adj* 1) си́рий, необроблений; неочищений; гру́бий; matière ~e сировина; \diamond fait ~ голий факт; 2) валовий; recette ~e валовий збір; 3) чистий (про вагу); poids ~ вага бру́тто.

brutal, -e *adj* гру́бий; звірячий; різкий; ~ement *adv* гру́бо, різко; ~iser *vt* бру́тально поводитися;

~ité *f* 1) гру́бість; 2) звірство. **brute** *f* 1) звір, скотина; 2) гру́ба людина, недблюдок, скотина.

bruamment *adv* шумно.

bruyant, -e *adj* шумний.

buand||erie *f* пральня; ~ière *f* прачка, прала.

bûche *f* 1) поліно; 2) розм. боб-дур, лобуряка.

bûcher I *m* 1) багаття; 2) дров'яний сарай, дровник.

bûcher II 1. *vt* обтісувати; 2. *vi* розм. трудітися.

bûcheron *m* лісоруб, дроворуб.

buffet *m* 1) буфет (меблі); 2) буфет (закусочна); ~ier *m*, -ière *f* буфетник, -ця.

buffle *m* 1) буйвол; 2) шкіра буйвола.

buisson *m* кущ; чагарник;

~neux, -neuse *adj* порослий чагарником; ~nier, -nière *adj*: faire l'école ~nière прогулювати уроки.

bulb||e *m* бот. цибулина; ~eux, -euse *adj* цибулинний.

bulgare 1. *adj* болгарський; 2. *m* болгарська мова.

bulle *f* бульбашка, булька; ~ de savon мильна бульбашка

bulletin *m* 1) бюлетень; ~ de vote виборчий бюлетень; 2) бюлетень (журнал); 3) зведення; ~ météorologique зведення погоди; 4) квитанція, бланк; ~ de bagage багажна квитанція; ~ de commande бланк для замовлення; 5) запис; ~ d'hospitalisation направлення в лікарню

bureau *m* 1) письмовий стіл; 2) канцелярія, контора; бюро; робочий кабінет; ~ de poste поштове відділення; ~ de vote виборча

дільниці; ~ de location каса по переднього продажу квитків.

burin *m* різець; ~ *er vt* працювати різцем, гравірувати.

busqu||é, -e *adj*: le nez ~ ніс з горбочком; ~ *er vt* згинати.

but [by(t)] *m* 1) ціль, мішень; 2) *перен.* метя; намір; dans le ~ з метою; 3) *спорт.* ворота; gardien de ~ воротар; inscrire un ~ забити гол; Φ de ~ en blanc раптом, зразу, ні з того ні з цього; ~ *er vi* 1) упиратися у щось; 2) спиткнутися.

butin *m* здобич; ~ *er vt, vi* 1) брати здобич; 2) збирати мед (*про бджіл*).

butte *f* пагорб, горб; Φ être en ~ à... зазнавати нападок; бути мішенню.

butter *vt c.g.* підгортати, підсипати.

buvable *adj* питний.

buvar 1. *adj*: papier ~ промокальний папір; 2. *m* бювар.

buvée *f* пійло.

buvette *f* прилавок, буфет.

byzantin, -e *adj* візантійський.

C

ça *pron* це; il ne manque plus que ça тільки цього не вистачає; à part ça за винятком цього; Φ pour ça! не сумнівайтесь!; compte ci, compte ça так собі; ça y est все в порядку.

ça 1. *adv* тут; сюди; ça et là тут і там; 2. *int*: oh ça! нумо!, нум!; ah ça! послухайте лишень!; та що ви!

cabal||e *f* 1) крамбола; інтрига; підступи; 2) зграя, ватага, кліка; ~ *er vi* умишляти зло, лихє; ~ *eur m, -euse* *f* інтриган, -ка.

caban *m* плащ з каптуром, дошовик.

cabane *f* 1) хатина; курінь; 2) приміщення, клітка для тварин.

cabaret *m* шинок, корчма; ~ *ier m, -ière* *f* шинкар, -ка.

cabine *f* 1) каюта; 2) кабіна; ~ téléphonique телефонна будка.

cabinet *m* 1) кабінет; ~ de lecture читальня; 2) невелика кімната; ~ de débarras комірка; ~ de toilette кімната для умивання; 3) *pl*: ~s (d'aisances) убиральня; 4) канцелярія; ~ d'un ministre секретаріат міністра; 5) кабінет, уряд; члени уряду.

câble *m* кабель, канат.

cabot||age *m* прибережне, каботажне плавання; ~ *er vi* плавати біля берега; ~ *eur m* каботажне судно.

cabrer (se) ставати на дибі.

cabri *m* козеня.

cache *f* закуток, затішок, притулок.

cache-cache *m* хованки (*гра*).

cache-nez *m* шарф, кашне.

cache-poussière *m* пильовик.
 cacher *vt* ховати, приховувати, утаювати.

cachet *m* 1) печатка; 2) штёмпель, тавро; 3) *перен.* відбиток; 4) облітка, таблётка; *Q* *sourir le* ~ давати приватні уроки; бігати по уроках; ~ *eg vt* запечатувати.
 cachette *f* тайник; *en* ~ по́тай; нішком, крадькома.

cachot *m* 1) в'язниця, тюрма; 2) одиночна камера; кáрцер.
 cachottier, -ère *adj* потайний, скритний.

cadastre *m* о́пис, спі́сок, ка́дастр.

cadavre *m* тру́п.

cadeau *m* подару́нок.

cadenas [kadna] *m* вна́сний замóк; ~ *ser vt* замика́ти на замóк.

cadence *f* такт; ро́змір, ритм; темп; *спорт.* швидкі́сть; ~ *eg vt* дотримува́ти та́кту.

cadet, -te 1. *adj* мо́лодший; 2. *m, f* 1) мо́лодший син, мо́лодша дочка; *il est mon* ~ він мо́лодший від мене; 2) член дитячої спортивної ко́манди; 3. *m* каде́т; 4. *m* курса́нт.

cadran *m* цифербла́т; ~ *solaire* со́нячний го́динник.

cadre *m* 1) ра́ма; 2) *перен.* ото́чення; ра́мки; *dans le* ~ *de...* у ра́мках чо́гось; 3) відпові́дальний пра́цівник; 4) *pl* ка́дри, кері́вний скла́д.

cadrer *vi* відпові́дати чо́мусь, збіга́тися.

cadu|c, -que *adj* 1) ста́рий, ста́решний; 2) *юр.* я́кий (що) втра́тив си́лу; не́дійсний; *Q mal* ~ ме́д. епіле́сія; ~ *cité f* 1) ста́решні́сть,

ста́рість; 2) *юр.* не́дійсність, не́дієвість.

cafard, -e 1. *adj* лицемі́рний, свята́нницький; 2. *m, f* свята́нник, лицемі́р; ~ *ise f* лицемі́рство.

café *m* 1) ка́ва; ~ *nature* на́туральна чо́рна ка́ва; 2) кафе́.

cafetier *m, -ère f* ха́зяїн, ха́зяйка кафе́.

cafetière *f* 1) ка́вник; 2) *розм.* голова́.

cage *f* клі́тка.

cagnard *m, -e f* неро́ба, ле́дар; ~ *eg vi* байдикува́ти; ~ *ise f* неро́бство, ле́дарство.

cagneu|x, -se *adj* клишоно́гий, кривонóгий.

cahier *m* 1) зо́шит; ~ *à papier quadrillé* зо́шит у клі́тку; ~ *de brouillons* черне́тка; ~ *de musique* но́ти; 2) відо́мість, жу́рнал.

cahot *m* трясі́ння; по́штовх; ~ *ant, -e adj* тря́ський; ~ *eg vt* трясти́.

cahute *f* хати́на.

caill|é, -e *adj*: *lait* ~ кі́сле молоко́; ~ *ebotte f* си́р; ~ *eg vt* звурджува́ти; *se* ~ *eg* зси́датися (*про молоко*).

caillot *m* згу́сток (кро́ві).

caillou *m* (*pl -x*) кругля́к; ще́бінь; га́лька; ~ *tage m* брукува́ння кругля́ком; ~ *ter vt* брукува́ти кругля́ком; ~ *teux, -teuse adj* ка́м'яни́тий; ~ *tis m* купа́ ще́беню, ще́бінь.

caiss|e *f* 1) я́щик; 2) ка́са; ~ *d'épargne* оща́дна ка́са; 3) ку́зов; 4): *grosse* ~ бараба́н; ~ *ier m, -ière f* каси́р, -ка.

cajol|er *vt* 1) пе́стити; 2) ле́стити; ~ *erie f* ле́стощі; ~ *eug,*

-euse 1. *adj* підлєсливий; 2. *m, f* підлєсник, облєсник, підлєслива жінка.

cal *m* (pl -s) мозоля.

calamit||é *f* лихо, біда; ~eux, -euse *adj* тяжкий.

calcaire 1. *adj* вапняковий; 2. *m* вапняк.

calcin||ation *f* обпалювання; ~er *vt* обпалювати.

calcul *m* обчислення; ~ mental усна лічба; leçon de ~ урок арифметики; ~ateur, -atrice 1. *m, f* обліковець, калькулятор; 2. *m* лічильник; 3. *f* обчислювальна машина; ~er *vt* 1) рахувати, обчислювати; 2) обдумувати, міркувати.

cale *f* трюм.

calé, -e *adj*: être ~ en qch бути досвідченим у чомусь, знатися на чомусь.

calèche *f* коляска.

calendrier *m* 1) календар; 2) календарний план.

calepin *m* записна книжка.

calfeutr||age *m* конопачення; ~er *vt* зашпаровувати (щілини), конопатити; se ~er замикатися; se ~er chez soi *перен.* замкнутися в собі; відгородитися від життя.

calibre *m* 1) калібр; 2) *тех.* шаблон; 3) властивість, якість.

calice *m* 1) чаша; boire le ~ jusqu'à la lie *перен.* випити чашу до дна; 2) *бот.* чашечка (квітки).

califourchon *m*: à ~ *loc. adv.* вєрхи (на стільці і т. ін.).

câlin, -e *adj* ласкавий, ніжний; ~er *vt* голубити, пестити; ~erie *f* ласка, ніжність.

calfeux||x, -se *adj* мозолистий.

calmant, -e 1. *adj* заспокоїливий; 2. *m* заспокоїливий засіб; беззаспокоїливий засіб.

calm||e 1. *adj* тихий, спокійний; 2. *m* тиша, спокій; ~er *vt* заспокоювати; se ~er заспокоюватися.

calomni||ateur *m*, -atrice *f* наклепник, -ця; ~e *f* наклеп; ~er *vt* зводити наклеп; ~eux, -euse *adj* наклепницький.

calorifère 1. *adj* теплопровідний; 2. *m* калорифер.

calot *m* пілотка.

calqu||e *m* 1) копія, калка; 2) *перен.* наслідування; ~er *vt* 1) калькувати; 2) *перен.* наслідувати.

calvitie [kalvisi] *f* лісина.

camarade *m, f* товариш, -ка; ~rie *f* товарищескість, товаришування.

camard, -e 1. *adj* кирпатий; 2. *f*: La ~e *розм.* смерть.

cambrier *vt* вигинати, гнути.

cambriol||age *m* пограбування, крадіжка; ~er *vt* пограбувати (квартиру); ~eur *m*, -euse *f* зломщик, злодій, злодійка.

cambrure *f* вигин.

caméléon *m* *прям., перен.* хамелеон.

camelote *f* 1) недоброякісний товар; 2) погана робота.

caméra *f* кінознімальна камера.

camion *m* грузовик.

camion-benne *m* самоскід.

camion-citerne *m* автоцистерна.

camion-grue *m* автокран.

camionn||age *m* перевезення вантажів; ~er *vt* перевозити вантажі; ~ette *f* легкий вантажний автомобіль; ~eur *m* водій грузовика.

camomille *f* бот. ромашка.
 camoufl||age *m* маскування;
 ~ *er vi* маскувати.
 camp *m* стоянка; табір; ~ de
 pionniers піонерський табір; ~ de
 concentration концентраційний та-
 бір; ~ adverse ворожий табір;
 base de ~ туристська база; lever
 le ~ згорнути табір; O ~ de jeu
 спортивне поле; fichet le ~ *grub.*
 забирається геть.
 campagnard, -e *1. adj* сільський;
 2. *m, f* сільський житель, -ка.
 campagne *f* 1) сільська місце-
 вість; à la ~ на селі, на дачі;
 2) поле; рівнина; en gase ~ у від-
 криту полі; 3) *військ.* похід,
 кампанія; entrer en ~ вирушити
 в похід; 4) кампанія; ~ électorale
 виборча кампанія; ~ de masse
 масова кампанія; déclencher une
 ~ розпочинати кампанію.
 camp||ement *m* розташування
 табором; ~ *er vi* стояти, розта-
 шуватися табором; ~ *eur m* ту-
 рист.
 camping *m* 1) туризм; faire du
 ~ займатися туризмом; 2) тури-
 стичний табір, кемпінг.
 camus, -e *adj* кирпатий.
 canadien, -ne *adj* канадський.
 canaille *1. adj* 1) нахабний;
 вульгарний; 2) задержуватий; 2. *f*
 1) негідник, шельма, каналія; 2)
 набрид, потолок.
 canalis||ation *f* 1) система ка-
 налів; 2) *ел.* провідка; 3) трубо-
 провід; ~ *er vi* 1) проводити ка-
 налі; 2) *перен.* направляти, спря-
 мовувати.
 canapé *m* диван, канапка.
 canapé-lit *m* диван-ліжко.

canard *m* 1) качка, качур; 2)
розм. газетна вігадка.
 cancer [kãse:r] *m* мед. рак;
 ~eux, -euse *1. adj* раковий; 2. *m,*
f хворий, -а на рак.
 cancre *m* 1) морський рак; 2)
 скнара; 3) *шк.* лёдар.
 candeur *f* щирість, щи-
 рість; простодушність.
 candidat *m* кандидат; ~ure *f*
 кандидатура.
 candide *adj* щиросердий, щи-
 рий, правдивий.
 cane *f* качка; ~ton *m* ка-
 ченя.
 canevas *m* *прям., перен.* канва;
 O tracer son ~ накидати план.
 caniche *m* пудель.
 caniculaire *adj* пекучий; *chafeur*
 ~ літня спека.
 canif *m* складаний ніжик.
 canin, -e *adj* собачий; exposition
 ~é виставка собак.
 canne *f* 1) палиця, ціпок; ~ à
 pêche розсувна вудка; 2) очерет;
 ~ à sucre цукрова тростина.
 cannelure *f* жолобок, виїмка.
 cannibal||e *m* людоджер; ~isme
m людоджерство.
 canoë [kãpe] *m* байдарка, ка-
 ное.
 canon *m* 1) гармата; ~ antiaé-
 rien, ~ contre-avions зенітна гар-
 мата; 2) дуло, ствол; ~nade *f* ка-
 нонада; ~nier *m* артилерист.
 canot *m* човен; ~ automobile
 моторний човен; ~age *m* катан-
 ня на човні; *спорт.* веслування;
 faire du ~age займатися веслу-
 ванням; ~ *er vi* кататися на чов-
 ні; ~ier *m* весляр.
 cantatrice *f* співачка.

cantin||e *f* їдальня; ~ier *m*, -ière *f* іст. маркітант, -ка.

canton||ement *m* військ. розквартирування; ~er *vt* розміщати, розквартирувати (війська); se ~er усамітнитися, залишитися на самоті.

canton||ier *m* шляховий робітник, шляховий обхідник.

caoutchou||c *m* 1) каучук, гума; 2) *pl* калоші; ~eux, -ieuse *adj* каучуковий.

сар [кар] *m* 1) мис; doubler le ~ обігнути мис; 2) мор., ав. курс, напрям; mettre le ~ sur... взяти курс на...; O de pied en ~ з ніг до голови.

sarable *adj* (de qch) 1) здібний, здатний; ~ à tout здатний на все; 2) юр. правоздатний.

saracite *f* 1) місткість, ємність; ~ thermique теплоємність; mesures de ~ міри. ємності; 2) здатність; ~ du réseau зал. пропускна здатність; ~ de charge вантажопідіймність; 3) здібність, обдарованість; d'une haute ~ обдарована людина; 4) юр. діездатність.

saragaçon *m* попона.

sare *f* плащ, накидка; O gige sous ~ сміятися нішком.

sareline *f* капор.

sarillaire *adj* волосний, капілярний.

capitaine *m* 1) полковбдець; 2) капітан; командир; en ~ second помічник командира роти.

capital I, -e *adj* головний, основний; O peine ~e смертна кара.

capital II *m* капітал; ~ fixe основний капітал; ~ roulant, ~ circulant оборотний капітал.

capitale *f* 1) столиця; 2) велика буква.

capital||isme *m* капіталізм; ~iste 1. *adj* капіталістичний; 2. *m*, *f* капіталіст, -ка.

capitul||ation *f* капітуляція; ~er *vi* капітулювати, здаватися.

caporal *m* військ. капрал.

capôt *m* 1) плащ з каптуром; 2) чохол на люк; авт. капот.

capote *f* 1) шинель; 2) відкидний верх екіпажа; 3) капор.

capric||e *m* каприз, примха; faire des ~es капризувати; ~ieuse-ment *adv* вередливо, примхливо; ~ieux, -ieuse *adj* примхливий, вередливий, капризний.

capsule *f* 1) фарм. капсула, оболатка; 2) кабіна космічного корабля; 3) бот. коробочка; 4) анат. сума; 5) хім. чашка для випаровування.

capt||age *m* 1) відведення води, джерел (в трубу); 2) уловлювання (хвиль і т. ін.); ~ de l'énergie atomique одержання атомної енергії; ~er *vt* 1) відводити воду, джерело (в трубу); 2) здобувати хитрощами; 3) перехопити, піймати; O ~er les ondes радіо перехопити передачу.

captieu||sement *adv* лукаво, хитро; ~х, -se *adj* облудний, обманливий; лукавий; звабливий, підступний.

capt||if, -ive 1. *adj* полонений; 2. *m*, *f* полонений, -а; ~ivant, -e *adj* чарівний, захоплюючий; ~iver *vt* 1) брати в полон; 2) полонити, покорити; ~ivité *f* полон; ~ure *f* піймання, затримання; здобич;

~ *urger* *vt* піймати, захопити, взяти в полон; арештувати.

saquet *m* 1) кудкудакання; 2) *перен.* балачки; *gabattre le ~ de qn* *перен.* заткнути комусь рота; ~ *age* *m* балаканіння; ~ *er vi* 1) кудкудакати; 2) *перен.* базікати; ~ *eug* *m*, ~ *euse* *f* балакуїн, -ха.

car 1. *conj* тому що, бо; 2. *m* (*pl* *les car*) пояснення, резони; *Q* avec lui, il y a toujours des si, des mais et des ~ з ним каші не звариш.

caracol *le* *f* гарцювання; *Q* escalier *en* ~ кручені сходи; ~ *er vi* гарцювати.

caractère *m* 1) характер; être un homme de ~ мати стійкий характер; 2) властивість, ознака; ~ distinctif відмітна ознака; 3) буква, літера.

caractériser *vt* характеризувати; ~ *tique* 1. *adj* відмітний, характерний; 2. *f* характеристика; якість, особливість, ознака, риса.

carafe *f* графін; *Q* rester *en* ~ *розм.* лишитися ні з чим; *laisser en* ~ залишити, кинути в нещасті; *tomber en* ~ потрапити в тяжке становище; сісти в калюжу.

carapace *f* 1) панцир (черепахи); 2) *перен.* шкаралупа; 3) *геол.* щит.

carbon *le* *m* *хім.* вуглець; ~ *ifère* *adj* вугленосний; кам'яновугільний; ~ *ique* *adj* вуглекислий; ~ *isation* *f* обвуглювання; ~ *iser* *vt* обвуглювати.

carburant *m* паливо.

carcasse *f* 1) скелет, кістяк; 2) каркас.

cardiaque 1. *adj* *мед.* серцевий; *crise* ~ серцевий приступ; 2. *m*, *f* хворий, -а на серце.

cardinal I, -e *adj* 1) головний; 2) *грам.*: *adjectif numéral* ~ кількісний числівник; *Q* les points ~ *aux* *геогр.* сторони світу.

cardinal II *m* кардинал.

caressant, -e *adj* ласкавий; ~ *e* *f* ласка; *faire des ~es à un enfant* пестити дитину; ~ *er* *vt* пестити, гладити; *Q* ~ *er un espoir* плекати надію.

cargaison *f* вантаж (судна).

cargo *m* вантажне судно.

carguer *vt* згортати вітрила.

cari *le* *f* *мед.* карієс; ~ *er* *vt* роз'їдати; *se* ~ *er* гнити, псуватися.

carillon *m* дзвоніння в усі дзвони; ~ *ner vi* дзвонити в усі дзвони; ~ *neur* *m* дзвонар.

carlingue *f* *ав.* кабіна пілота.

carnage *m* різанина.

carnassier, -ère 1. *adj* хижий, м'ясоїдний; 2. *m* *pl* хижі тварини.

carnassière *f* *див.* *carpièr*.

carnet *m* записна книжка; ~ *à souches* відривна книжка; ~ *d'écolier* таблиця (школяра); ~ *de propagandiste* блокнот агітатора.

carnier *m* мисливська сумка.

carnivore 1. *adj* м'ясоїдний; 2. *m* *pl* м'ясоїдні ссавці.

carott *le* *f* 1) морква; 2) *фам.* обман; *Q* tirer *une* ~ *à qn* виманити щось хитрощами; ~ *er* *vt* *фам.* виманювати хитрощами.

carpe *f* карп; *Q* être muet comme une ~ мовчати як риба.

carpette *f* килимок.

carré, -e 1. *adj* квадратний, чо-

тирикүтний; \diamond ~ des épaules плечистий; réponse ~e пряма відповідь; 2. *m* 1) квадрат; élever au ~ *mat.* піднести до квадрата; 2) садова грядка; 3) площа́дка сходів; 4) *мор.* кают-компанія.

carreau *m* 1) ква́дратик; клі́тинка (на тканині); 2) ка́хель; 3) підлога (плиткова); coucher sur le ~ спати на підлозі; \diamond rester sur le ~ бути вбитим на місці; 4) віконне скло; faire le ~ мити вікна; 5) кватірка.

carrefour *m* перехрестя.

carrel|age *m* мостіння плитками; ~er *vt* мостити плитками.

carrement *adv* 1) навпростець, твердо, рішуче; 2) під прямим кутом.

carrer (se) *розм.* зручно влаштуватися.

carrière *f* 1) життєвий шлях; кар'єра; 2) професія; 3) іподром.

carrière *II* *f* каменоломня.

carriole *f* 1) двокółка, повозка; 2) *розм.* поганенький автомобіль.

carross|e *m* карета; \diamond rouler ~ жити розкішно, на широкую ногу; ~ler *m* каретник.

carrure *f* шири́на в плечах; d'une belle ~ широкоплечий.

cartable *m* 1) па́пка для ма́льонків; 2) учнівська сума́ка.

carte *f* 1) ка́рта (географічна, гральна); tirer les ~s ворожити на ка́ртах; 2) чле́нський квиток; посвідчення; ~ du Parti партійний квиток; ~ de syndicat профспілковий квиток; ~ d'identité посвідка про особу; 3) ка́ртка; ~ postale листівка; 4) ме́ню; 5) кви-

ток; \diamond le dessous des ~s зворотний бік медалі; jouer ~s sur table діяти відкрито; jouer sa dernière ~ ризкувати останнім; perdre la ~ бентежитися; donner ~ blanche да́ти повну свободу дій.

carton *m* 1) карто́н; 2) па́пка; 3) карто́нна ко́робка; 4) візитна ка́ртка; ~page *m* карто́нний ви́риб, опра́ва; ~per *vt* опра́вляти в па́пку.

cartouch|e *f* патро́н, за́ряд; гі́льза; ~erie *f* патро́нний заво́д; ~iere *f* патро́нташ.

cas *m* 1) ви́падок; обста́вина; ~ de mort сме́ртний ви́падок; faire ~ de... надава́ти значення; c'est un ~ de conscience це спра́ва совісті; en tout ~ в уся́кому ра́зі; en pareil ~ у тако́му ра́зі; le ~ échéant у ра́зі необхі́дності; 2) *грам.* відмі́нок.

casaque *f* плащ з широкими рукавами; \diamond tougner ~ *розм.* зраджувати свої переконання.

cas|e *f* 1) ха́ти́на; 2) відді́л (стола, шафи); 3) клі́тинка (на шаховій дощці); ~er *vt* поміща́ти; улашту́вати; se ~er улашту́ватися.

casern|e *f* *прям., перен.* каза́рма; ~ement *m* розмі́щення по каза́рмах; ~er *vt* розміща́ти в каза́рмах.

casier *m* 1) ша́фа, етажерка з відді́лами для папе́рів, па́пок; 2): ~ judiciaire *юр.* відомо́сті про суди́мість; avoir un ~ judiciaire *vi*erge не ма́ти суди́мості.

cass|able *adj* ламкий, крихкий; ~ant, -e *adj* 1) ламкий, крихкий; 2) різкий, владний.

casse *f* 1) ламання, полóмка; 2) битий посуд; 3) *фам.* розжалування, звільнення; donner la ~ à qn звільнити когось; 4) *фам.* неприємність, втра́ти.

casse-cou *m* 1) небезпéчне місце; 2) шибеник, паливода.

casse-croûte *m* легкий сніда́нок.

casser *vt* 1) лама́ти, бити, розбива́ти, тро́щити; 2) скасо́вувати; ~ le jugement скасува́ти рішення; \diamond ~ la croûte-заморити черв'я́чка, трóхи підживі́тися; se ~ лама́тися, розбива́тися; se ~ la tête проломи́ти собі го́лову; *перен.* суши́ти го́лову над чимсь.

casseroles *f* кастрю́ля.

casse-tête *m* *фам.* головоло́мка, моро́ка.

cassette *f* шка́ту́лка.

cassis *m* чо́рна сморо́дина.

cassure *f* 1) злом, перело́м; 2) розрив стосу́нків.

castor *m* 1) бобе́р; 2) бобро́ве хутро; 3) бобро́ва ша́пка.

casuel, -le *1. adj* 1) випадко́вий; 2) *грам.* відмінко́вий; 2. *m* побі́чні прибу́тки.

cataplasme *m* припа́рка.

cataracte *f* *мед.* катаракта́.

catarrhe *m* катар; ~ des voies respiratoires катар диха́льних шляхів.

catéchis|er *vt* повча́ти, наставля́ти; ~ me *m* катехі́зис.

catégorie *f* 1) катего́рія, розряд, клас; 2) катего́рія, сорт.

cathédrale *f* собо́р.

cathol|icisme *m* католици́зм; ~ique *1. adj* католи́цький; 2. *m, f* като́лик, католи́чка.

caucasien, -ne *adj* кавка́зький.

causal, -e *adj* причи́нний; ~ité *f* причи́нність.

cause *f* 1) причи́на, підста́ва; à ~ de... *loc. prép.* че́рез те, що; et pour ~ i не без підста́ви; 2) спра́ва; défendre la ~ de la paix захи́щати спра́ву ми́ру; faire ~ commune дія́ти спільно́; 3) *юр.* спра́ва, про́цес; avoir gain de ~ ви́грати спра́ву; être hors de ~ бу́ти непри́четним до чо́гось; en connaissance de ~ із знанн́ям спра́ви; \diamond mettre en ~ ста́вити під су́мнів.

causer *I vt* виклика́ти; заподи́ювати, спричи́няти.

caus|er *II vi* розмовля́ти, бала́кати; ~erie *f* розмо́ва, бесі́да; ~ette *f* *фам.* faire un brin de ~ette переки́нутися кілько́ма сло́вами; ~eur *m*, -euse *f* співро́змовни|к, -ця.

causti|cité *f* 1) і́дкість; 2) уїдливі́сть; ~que *adj* 1) і́дкий; 2) уїдливий; дошкóльний.

cautéris|ation *f* припі́кання; ~er *vt* припі́кати.

caution *f* пору́ка; заста́ва; ~ solidaire круго́ва пору́ка; sous ~ під заста́ву; sujet à ~ потре́буючий підтве́рдження; ~nement *m* поручи́тельство; ~per *vt* поручи́тися за.

cavalerie *f* кавале́рія, кінно́та.

cavalier *I m* 1) ве́ршник; 2) кавале́рист; 3) кавале́р; 4) *шах.* кінь; \diamond on ne fait pas ~ seul оди́н у полі не во́їн.

cavali|er *II, -ère adj* розв'язний, безце́ремонний, вільний; ~èrement *adv* вільно́, розв'язно́.

cave I *f* 1) погріб, льох, підвал; 2) кабарє.

cave II *adj* порожнистий, запалий.

caver *vt* видобувати; підточувати.

cavern *le f* 1) печера; 2) мед. каверна; *~eux, -euse adj* печеристий; *o voix ~euse* замогильний голос.

caviar *m* чорна ікра; *~ frais, ~ grenu* зерниста ікра; *~ compact, ~ pressé* паюсна ікра.

cavité *f* западина; порожнина.

ce I *pron* це, те.

ce II *adj* (перед голосним та *h* німим *ce*, *f* *cette, pl* *ces*) цей (ця, це, ці).

céans *adv* тут; удома; *de ~* тутешній; *maître de ~* господар дому.

cesi *pron* це; *~ admis, ~ dit* виходячи з цього.

cécité *f* сліпота.

céder I. *vt* поступатися, віддавати; *~ le terrain* відступати; 2. *vi* 1) підкорятися; піддаватися; 2) опускатися.

cédille *f* орфографічний знак.

cèdre *m* бот. кедр.

ceindre* *vt* оперізувати, оточувати.

ceintur *le f* 1) пояс; 2) огорожа; *~er vt* оперізувати; *~on m* портупея; поясний ремінь.

cela *pron* те, це; *comme ~* так; *c'est ~* правильно.

célébration *f* 1) прославлення; 2) святкування.

célèbre *adj* знаменитий, славетний, відомий.

célébrer *vt* 1) прославляти;

вшановувати; 2) урочисто святкувати; *~ ité f* 1) слава, популярність; 2) знаменитість (про людину).

celer *vt* таїти, приховувати, ховати.

célérité *f* швидкість.

céleste *adj* небесний.

célibat *m* безшлюбність; *~ aigre*

1. *adj* неodrūжений; 2. *m, f* холостяк, парубок, неodrūжена жінка.

celle *pron div.* celui.

cellier *m* підвал.

cellulaire *adj* клітинний.

cellule *f* 1) келія; 2) камера (тюремна); 3) біол. клітина; 4) осередок; *~ des komсомols* комсомольський осередок.

celtique *adj* кельтський.

celui *pron* (*f* *celle, m pl* *ceux, f pl* *celles*) цей (ця, це, ці); той (та, те, ті); *~ci (pl* *ceux-ci*) цей (означає предмет, ближчий до особи, що говорить); *~là (pl* *ceux-là*) той (означає предмет, віддаленіший від особи, що говорить).

cénacle *m* товариство, гурток, група.

cendr *le f* 1) попіл, зола, шлак; 2) *pl* прах, останки; *~er vt* 1)

надавати попелястого відтінку; 2) посипати попелом; *~ier m* попільничка; *~illon f* розм. замазюра; *перен.* попелюшка.

cens [*sā:s*] *m* 1) ценз; *~ électoral* виборчий ценз; 2) перепис; *~é, -e adj* гаданий; *~ément adv* фам. нібито, так би мовити.

censeur *m* 1) цензор; критик; 2) наглядач (у ліцеї).

censur *le f* цензура; критика; *~ serrée* сувора цензура; *s'expro-*

ser à la ~ du public віддати себе на суд громадськості; ~er *vt* кри-тикувати; здійснювати цензуру.

cent I 1. *adj* 1) сто; 2) сотий; page ~ сота сторінка; 2. *m* сот-ня; O pour ~ процент; huit pour ~ вісім процентів.

cent [sɛ̃t] II *m* цент (1/100 до-лара).

cent||aine *f* сотня; ~enaire 1. *adj* столітній, віковий; 2. *m* сто-ліття; ~ième 1. *adj* сотий; 2. *m* сота частка.

centime *m* сантим (1/100 фран-ка).

centimètre *m* сантиметр.

central, -e 1. *adj* центральний, головний; 2. *f*: ~e thermique те-плоцентраль; ~e électrique елек-троцентраль; ~e électrocléaire атомна електростанція; 3. *m*: ~ téléphonique центральна телефонна станція.

centre *m* 1) центр; ~ de gra- vité центр ваги; ~ d'attraction центр притягання; 2) пункт, база, вузол; ~ culturel культурний центр; ~ d'accueil приймальний пункт; 3) спорт. центр нападу.

centri||fuge *adj* відцентровий; ~pète *adj* доцентровий.

centup||le *adj* сторазовий; ~er *vt* збільшувати в сто разів.

cer [sɛʁ] *m* виноградна лоза.

cère *m* білий гриб.

cependant *adv* тим часом.

céramique 1. *adj* гончарний, ке-рамичний; 2. *f* кераміка.

cerceau *m* обруч, серсо.

cercl||e *m* 1) круг, коло; inscrire dans un ~ геом. вписати в коло; 2) обід, обруч; колісна шина; 3)

клуб; гурток; група (людей); 4) спорт. круговий рух (руками, но-гами); O ~ vicieux зачароване коло; ~er *vt* 1) набивати обручі (на бочку); 2) оточувати; обводити.

cercueil *m* труна, домовина.

céréale 1. *adj* зерновий; 2. *f* pl зернові хліба, злаки.

cérébral, -e *adj* анат. мозковий; fièvre ~e запалення мозку.

cérémoni||e *f* 1) церемонія, об-ряд; 2) ввічливість; ~eux, -euse *adj* церемонний.

cerf *m* олень.

cerf-volant *m* паперовий змії.

ceris||aie *f* вишневий сад; ~e 1. *f* вишня; черешня; 2. *adj* вишне-вий (колір); ~ier *m* вишневе де-рево, вишня.

cern||e *m* 1) коло; 2) річне кіль-це (дерева); 3) синці (під очима); ~é, -e *adj* оточений; il a les yeux ~és у нього синці під очима; ~er *vt* 1) обводити коло; 2) ото-чувати; облягати; 3) перен. про-бувати обдурити когось.

certain, -e *adj* 1) певний, віро-гідний; 2) упевнений; 3) якийсь, деякий; dans ~s cas у деяких випадках; dans une ~e mesure до деякої міри; à un ~ point до пев-ної міри; ~ement *adv* звичайно, безсумнівно; напевно.

certes *adv* звичайно, певна річ; напевно.

certifi||cat *m* свідоцтво, посвід-ка; довідка; ~ d'études свідоцтво про освіту; ~er *vt* свідчити, по-свідчувати.

certitude *f* 1) упевненість; 2) достовірність.

cerveau *m* 1) мозок; O rhume

de ~ нежити; 2) голова, розум; avoir le ~ fêlé бути не сповна розуму.

cervelas *m* сарделька.

cervelle *f* 1) мозок; 2) розм. розум; homme sans ~ легковажна людина; \diamond se brûler la ~ застрілитися.

cess||ation *f* припинення; ~e *f* перерва, зупинка; sans ~e *loc. adv.* безперестанно; ~er 1. *vt* припиняти, зупиняти; 2. *vi* переставати, припинятися.

cession *f* юр. поступка, передача (прав, майна).

c'est-à-dire *loc. conj.* тобто.

cet *div.* ce II.

cette *div.* ce II.

ceux *div.* celui.

chacal *m* (pl -s) шакал.

chacun, -e *pron* кожний, усякий. chagrin, -e 1. *adj* сумний, засмучений; 2. *m* сум, сміток, журба; ~er *vt* засмучувати; se ~er засмучуватися, журитися.

chahut *m* розм. шум, галас; ~er *vi* розм. шуміти, галасувати.

chaîne *f* 1) ланцюг, ланцюжок; 2) пасмо; ~ de montagnes гірське пасмо, гірський хребет; 3): ~ de travail конвеєр; production à la ~ конвеєрне виробництво; 4) програма радіомовлення, телебачення; 5) *pl* кайдани; briser ses ~s розбивати кайдани.

chaînon *m* 1) кільце (ланцюга); 2) гірський відріг.

chair *f* 1) тіло, плоть; 2) м'ясо; 3) м'якоть (у плоді); \diamond ~ à canon гарматне м'ясо; ~ de poule гусяча шкіра.

chaire *f* кафедра.

chaise *f* стілець; ~ de rotin, ~ cannée плетене крісло; ~ capitonnée стілець з м'яким сидінням; ~ à porteurs носилки.

châle *m* шаль.

chaleur *f* 1) теплота, жар; 2) спека; ~eusement *adv* гаряче, палко; ~eux, -euse *adj* гарячий, палкий.

chaloupe *f* баркас; шлюпка.

chalumeau *m* 1) сопілка; 2) паяльна трубка; ~ électrique електричний паяльник.

chalutier *m* 1) рибалка; 2) риболовне судно, траулер.

chamailler (se) сваритися, лаятися, гризтися.

chambard *m* розм. шум, скандал; ~er *vt* перевертати догори дном.

chambre *f* 1) кімната; ~ à coucher спальня; faire la ~ прибирати в кімнаті; 2) камера; 3) палата (установа); ~ de commerce торговельна палата; 4) палата (парламенту); la Chambre (des députés) палата депутатів.

chameau *m* верблюд.

chamois 1. *m* 1) сарна; 2) замша; 2. *adj* світло-жовтий; ~er *vt* виробляти замшу.

champ *m* 1) поле; нива; ~ d'essai *s.g.* дослідне поле; travaux des ~s польові роботи; courir les ~s бродити полями; 2) поверхня; майдан; рівне місце; ~ d'aviation аеродром; \diamond ~ d'honneur поле битви; sur-le- ~ зразу, негайно; 3) перен. поприще; ~ d'action поле діяльності; 4) фіз. поле; ~ électrique електричне поле.

champagne *m* шампанське.

champêtre *adj* польовий; сільський.

champignon *m* гриб.

champion *m, -ne f* 1) чемпіон, -ка; 2) *перен.* борець; поборник, -ця.

chance *f* 1) удача, талán; elle a de la ~ їй щастить; bonne ~! бажаю успіху!; 2) випадковість; випадок.

chancel||ant, -e *adj* хиткий, хитливий; нестійкий; ~ *er vi* 1) хитатися; 2) *перен.* вагатися.

chancelier *m* канцлер.

chancellerie *f* канцелярія.

chanceu||x, -se *adj* 1) щасливий, удачливий; 2) ризикований, непевний.

chanc||i, -e 1. *adj* запліснявілий; 2. *m* 1) перегній; 2) цвіль, плісень; ~ *ir vi* пліснявіти.

chandell||ier, m свічник; ~ *le f* 1) свічка; 2) *спорт.* стійка; 3) свічка (*в тенісі*); 4) свічка (*фігура вищого пілотажу*); \diamond écopopie de bouts de ~les дрібна економія; brûler la ~le par les deux bouts марнувати життя.

change *m* 1) міна, обмін; 2) грошовий курс (*на біржі*); 3) міняльна контора; lettre de ~ вексель.

chang||ement *m* зміна; ~ *er* 1. *vt* 1) міняти, обмінювати, робити заміну; 2) переробляти, змінювати; 2. *vi* (ê, a) змінюватися; ~ *er de visage* змінитися на обличчі; ~ *er à vue d'œil* мінятися на очах; faire ~ *er d'opinion* à qn переконати когось; se ~ *er* переодягнутися.

chanson *f* пісня; ~ *de route* похідна пісня; ~ *de geste* літ.

епос; ~ *nette f* пісенька, шансонетка; ~ *nier, -nière* 1. *m, f* автор, виконавець, -иця куплетів; 2. *m* збірка пісень.

chant *m* 1) спів, співання; 2) пісня; поема; ~ *er vt* 1) співати; 2) оспівувати; ~ *er dans le ton de qn* підспівувати когось; \diamond faire ~ *er qn* шантажувати когось; si cela te ~ *e розм.* якщо тебе це приваблює.

chanteu||r m, -se f співак, -чка.

chantier *m* 1) дров'яний склад; 2) будівництво, будова; будівельний майданчик; ~ *de choc* ударна будова; 3) верф; ~ *de constructions navales* суднобудівні верфі; 4) *гирн.* вибір, забій; ~ *d'extraction à ciel ouvert* відкрита виробка.

chantonner *vt* наспівувати.

chantre *m* півчий; *заст.* співак.

chanvre *m* коноплі, прядиво.

chapeau *m* капелюх.

chapelet *m* четки; \diamond défilé son ~ висловити все, що на серці.

chapelle *f* 1) каплиця; 2) капела, хор.

chaperon *m* 1) старовинний головний убір; 2) супутниця, компаньйонка; \diamond le petit Chaperon Rouge Червона Шапочка; ~ *per vt* супроводжувати, охороняти.

chapiteau *m архит.* капітель; карниз.

chapitre *m* 1) розділ; 2) церк. капітул; 3) предмет, тема.

chapitrer *vt* докоряти когось.

chaque *adj* кожний, усякий.

char *m* 1) повозка, віз; 2) колісниця; 3) танк.

charbon *m* 1) вугілля; ~ de bois деревне вугілля; ~ de terre кам'яне вугілля; 2) с.г. головня; ~nage *m* добування вугілля; ~ner *vt* 1) обвуглювати; 2) малювати, креслити вугіллям; ~nier *m*, -nière *f* вугляр, -ка.

charcuter *vt* 1) розм. шматувати, чикріжити, різати абияк; 2) невдало оперувати.

charcut||erie *f* 1) ковбасна; 2) ковбасні виробы; ~ier *m*, -ière *f* ковбасник, -ця.

charge *f* 1) вантаж, вага; навантаження; 2) тягар; être à la ~ de qn бути на чіємусь утриманні; 3) доручення; 4) посада; surgrimer *upe* ~ ліквідувати посаду; зняти ставку; 5) заряд; постріл; 6) тех. тиск; 7) податок; 8) юр. обвинувачення; témoin à ~ свідок обвинувачення; 9) атака; revenir à la ~ поновити спробу.

chargé, -e 1. *adj* 1) навантажений; 2) перен. обтяжений; ~ de pouvoir наділений владою; ~ de lettre ~е цінний лист; langue ~е обкладений язик; 2. *m*: ~ d'affaires *dup.* повірений у справах.

charg||ement *m* 1) навантаження; 2) вантаж; ~er *vt* 1) навантажити; 2) обтяжувати; 3) доручати; 4) обвинувачувати; 5) заряджати; 6) атакувати; se ~er брати на себе; ~eur *m* вантажник.

chariot *m* віз, хура, возик.

charitable *adj* милосердний, милостивий, жалісливий.

charité *f* 1) милосердя; 2) благодійність; faire la ~ подавати милостиню.

charmant, -e *adj* чарівний, милувидний, милий.

charme I *m* чарівність, принадність.

charme II *m* бот. граб.

charm||er *vt* зачаровувати; ~eur, -euse 1. *m*, *f* чарівник, -ця; 2. *adj* чаруючий.

charnu, -e *adj* м'ясистий.

charpent||e *f* 1) кістяк, каркас; риштування; ~ de support несуча конструкція; 2) зруб; 3) теслярська робота; bois de ~ будівельний ліс; ~é, -e *adj* збудований, складений; ~er *vt* тесати; ~ier *m* тесляр.

charr||etier, -etière *adj* проїзний; porte ~etière ворота; ~ette *f* візок; ~ier *vt* 1) возити, перевозити; 2) нести (про річку); ~oi *m* 1) гужовий транспорт; 2) військ. обоз; ~on *m* каретник.

charrue *f* плуг.

charte *f* 1) грамота, хартія; 2) основний закон; статут.

chasse *f* 1) полювання; ~ à cougue полювання з псами; 2) переслідування, цькування; donner la ~ à qn переслідувати когось, гнати; 3) винищувальна авіація.

chasse-mouches *m* 1) опакало; 2) мухоловка; сітка від мух (для коней).

chasse-neige *m* 1) заметіль; 2) снігоочисник.

chass||er 1. *vt* 1) гнати, проганяти; 2) полювати; 2. *vi* 1) дутти (про вітер); 2) котитися (про експаж); ~eur *m* 1) мисливець; 2) стрілець; 3) льотчик-винищувач; 4) винищувач (літак).

châssis *m* 1) ра́ма (віконна); 2) *tex.* шасі; 3) кістяк, каркас.
 chaste *adj* цнотливий; ~té *f* цнотливість.
 chat *m*, -te *f* кіт, кішка; \diamond il n'y a pas un ~ розм. ні душі; avoir bien d'autres ~s à fouetter ма́ти інші кло́поти; appeler un ~ un ~ назива́ти речі своїми іме́нами; avoir un ~ dans la gorge захри́пнути; ~ échaudé craint l'eau froide *присл.* опікши́сь на мо́лоці, бу́деш ду́ти й на во́ду.
 châtaign||e *f* кашта́н; ~ier *m* кашта́нове де́рево, кашта́н.
 châtain, -e 1. *adj* те́мно-руся́вий; 2. *m* шате́н.
 château *m* за́мок; \diamond bâtir des ~x en Espagne будува́ти надхма́рні за́мки.
 châtier *vt* кара́ти.
 chatière *f* 1) лазі́вка для кіш-ки; 2) пота́йний хі́д.
 châtiment *m* ка́ра.
 chaton *m* кошеня́.
 chatouill||ement *m* лоскотання́; ~er *vt* 1) лоскота́ти; 2) лести́ти; ~eux, -euse *adj* 1) який (що) бо́їться лоскоті́в; 2) ура́зливий; \diamond question ~euse де́лікатне пита́ння.
 chatoyer *vi* ви́ліскувати, міні́тися різни́ми ба́рвами.
 chaud, -e 1. *adj* те́плий, гаря́чий; палкі́й; \diamond nouvelle toute ~e оста́ння новина́; 2. *adv* те́пло, жа́рко; il fait ~ те́пло; tenir ~ грі́ти; ce manteau me tient ~ у цьо́му пальті мені те́пло; 3. *m* жа́ра, спе́ка; j'ai ~ мені жа́рко.
 chaudière *f* каза́н; коте́л; ~ à vapeur парови́й коте́л; salle des ~s коте́льня.

chaudron *m* каза́н, коте́л.
 chauffage *m* опале́ння; ~ ur- bain міська теплоце́нтра́ль.
 chauff||e *f* 1) то́плення, нагрі́вання; 2) то́пка; ~er 1. *vi* нагрі́ватися; 2. *vt* 1) зігріва́ти, нагрі́вати, грі́ти; 2) *перен.* спі́шно щось робі́ти; ~eur *m* 1) кочега́р; 2) шофе́р.
 chaume *m* 1) стерня́; 2) соло́ма (для покрі́влі).
 chaumière *f* хати́на.
 chausse *f* 1) полотня́не ціди́л-ко; 2) *pl* штані́; \diamond tirer ses ~s вте́кти; il y laissa ses ~s розм. він там голово́ю ліг.
 chaussée *f* 1) брук, шосе́; les ponts et ~s шляхо́ве ві́домство; 2) грє́бля.
 chausse-pied *m* ріжо́к (для взуття́).
 chauss||er *vt* взува́ти; se soulier vous ~e bien цей чере́в'як вам якраз по но́зі.
 chaussette *f* шкарпє́тка.
 chausson *m* м'яка́ ту́фля.
 chaussure *f* взуття́.
 chauve *adj* лі́сий; плі́шивий.
 chauve-souris *f* зоол. кажан.
 chauvin, -e *adj* шовіні́стичний; ~isme *m* шовіні́зм.
 chaud *f* вапно́; ~ vive негаше́не вапно́; repasser à la ~ бі́літи.
 chavirer *vi* 1) переки́нутися; 2) хита́тися (*про п'яного*).
 chef *m* 1) голова́, вождь; 2) на-ча́льник, заві́дуючий; ~ du per-sonnel нача́льник відді́лу ка́дрів; ~ d'orchestre дири́гент; *ен.* ~ го-ловни́й, ста́рший; 3) *військ.* коман-ді́р; 4) *юр.* головни́й пункт, основ-

на стаття; ~ d'accusation головний пункт обвинувачення.

chef-lieu *m* головне місто (департаменту, округу).

chemin *m* дорога, шлях, путь; ~ de traverse польова́ дорога; ~ s détrempés бездоріжжя; ~ de fer de ceinture окружна залізниця; abattre du ~ швидко йти вперед; ~ faisant по дорозі; мимохідь; ϕ le ~ des écoliers найдовший шлях; n'y pas aller par quatre ~ s іти навпростець; suivre le ~ battu іти бйтим шляхом, уторованою стежкою.

chemineau *m* бродяга, волоцюга, жебрак.

cheminée *f* 1) димар; 2) камін.

cheminer *vi* 1) іти, бресті; пересуватися; 2) військ. підступати.

cheminot *m* залізничник.

chemis|e *f* 1) сорочка; en bras de ~ без піджакá; 2) *тех.* обшивка; кожух; 3) па́пка; ~ette *f* блузка; ~ier *m* блузка, кофта; ~ière *f* білошвейка.

chêne|aie *f* дубовий гай; ~e *m* дуб; ~e fumé мбрений дуб.

chenil [ʃəni] *m* 1) псарня; 2) *прям., перен.* конура.

chenille *f* 1) гусінь; 2) *тех.* гусениця; tracteur à ~ гусеничний трактор.

cheptel *m* 1) худоба, скот; 2) живий інвентар.

cher, chère 1. *adj* 1) дорогий, мйлий, любий; 2) дорогий, цінний; 2. *adv* дорого.

cherch|er 1. *vt* 1) шукати; aller ~ піти за..., зайти за...; envoyer ~ послати по; 2) домагáтися чогось, добивáтися; 2. *vi* (à+inf)

намагáтися, старáтися; ϕ ~ la petite bête чіплятися до дрібниць; ~ midi à quatorze heures бажати неможливого; даремно сушити собі голову; ~eur *m*, -euse *f* 1) шукáч, -ка; 2) дослідник, -ця; вчений, -а.

chère *f* їжа, харч; faire bonne ~ смáчно їсти.

chér|li, -e *adj* любий, мйлий; ~ir *vt* 1) ніжно любити; 2) до-рожити.

cherté *f* дорожнеча.

chétif|f, -ve *adj* 1) кволий; 2) жалюгідний, мізерний.

chev|al *m* (pl. -aux) кінь; ~ de selle верховий кінь; ~ de somme вантажний кінь; ~ de bois гімнастичний кінь; à ~ вёрхи; monter à ~ їздити вёрхи; ϕ ~-vapeur *фіз.* кінська сила; monter sur ses grands ~aux величáтися, пишáтися; à ~ donné on ne garde pas à la bride *присл.* дарованому коневі в зуби не дівляться.

chevalier|esque *adj* рйцарський; ~ie *f* рйцарство.

chevalet *m* 1) мольбёрт; 2) підставка; ко́зла.

chevalier *m* рйцар; кавалёр; ϕ ~ d'industrie пройдисвіт.

chevauch|ée *f* поїздка, пробіг вёрхи; ~er *vi* їздити вёрхи.

chevelu, -e *adj* волосáтий, волохáтий; ~re *f* шевелюра, волóсся.

chevet *m* узголів'я; ϕ livre de ~ настільна книжка; table de ~ нічний стóлик.

cheveu *m* волосина; ϕ tiré par les ~х надуманий; ne tenir qu'à un ~ тримáтися на волосінці; saisir l'occasion aux ~х скористáтися

випадком; *couper un ~ en quatre* мудрувати.

cheville *f* 1) *тех.* кілочок; шпилька; шип; 2) *анат.* кісточка, щиколотка.

chèvre *f* коза; *Q ménager la ~ et le chou* *присл.* і вовк ситий, і коза ціла; і кози ситі, і сіно ціле.

chevreau *m* 1) козеня; 2) шевро (сорт шкіри).

chevrot|lant, -e *adj* тремтятий (про голос); *~er vi* співати, розмовляти тремтячим голосом.

chez *prep* у (в), до; *je serai ~ moi* я буду у себе, вдома; *puis-je entrer ~ vous?* можна до вас зайти?; *pous venons de ~ lui* ми тільки що від нього; *rag ~ vous* у вас.

chez-soi *m*: *un ~* свій дім, свій куток.

chic 1. *adj* шикарний; *c'est ~* розм. це чудово!; 2. *m* шик.

chican|le *f* ябедництво; крутість; причіпка; *~er l. vi* вдаватися до крутїства; позиватися; ябедничати; 2. *vt* чіплятися; *~eur m, -euse f* крутїй, сутяга; ябедник, -ця.

chien *m, -ne f* 1) собака, пес; *~ de berger* вівчарка; *~ de garde* сторожовий собака; *~ patrouilleur* дозорний собака; 2) курок, собачка; *тех.* стопор; *Q un temps de ~* розм. погана погода; *entre ~ et loup* при́смерком.

chien-loup *m* німецька вівчарка.

chiffon *m* ганчірка, кляпоть; *~ner vt* 1) м'яти, б'гати; 2) *перен.* дратувати, с'єрдити; *~nier, -nière l. m, f* ганчірник, -ця; 2. *m* шифоньєрка.

chiffre|le *m* 1) цифра, число; 2) шифр; *~er vt* 1) рахувати; 2) шифрувати; *Q ~er un numéro* набирати номер (телефону); *se ~er* обчислюватися.

chiffre-témoін *m* контрольна цифра.

chiffreur *m* 1) рахівник; 2) шифрувальник.

chim|ère *f* хімера, мрія; *~érique* *adj* хімерний.

chim|ie *f* хімія; *~ organique* органічна хімія; *~ biologique* біохімія; *~ique* *adj* хімічний; *~iste m* хімік.

chinois, -e 1. *adj* китайський; 2. *m* китайська мова.

chiourme *f* 1) каторга; 2) каторжники.

chipер *vt* розм. украсти, потягти.

chipoter *vi* розм. 1) баритися; 2) чинити перешкоди, чіплятися; 3) торгуватися.

chirurgi|cal, -e *adj* хірургічний; *intervention ~* *cale* хірургічне втручання; *~e f* хірургія; *~en m* хірург.

chlor|le *m* *хим.* хлор; *~er vt* хлорувати; *~eux, -euse* *adj* хлористий.

chlorhydrique *adj*: *acide ~* соляна кислота.

chlorure *m* хлориста сполука; *~ de sodium* хлористий натрій; *~ de calcium* хлористий кальцій; *~ mercurique* сулем'а.

choc *m* 1) поштовх; 2) струс, потрясіння; *мед.* шок; *de ~* ударний, передовий.

chœur *m* хор; *en ~* хором.

choir* vi. (è) падати; *se laisser ~* упасти; *faire ~* упустити.

choisir *vt* вибирати.
 choix *m* вибір; au ~ на вибір;
 faire ~ de вибирати.
 chômage *m* 1) безробіття; 2)
 бездіяльність; ~ *eg vi* 1) бути без-
 робітним; 2) не працювати; ~ *eur*
m, -euse *f* безробітний, -а.
 chopre *f* кúхоль (пива).
 chopper *vi* спотикатися.
 choqu||ant, -e *adj* непристойний;
 образливий; ~é, -e *adj* вражений,
 приголомшений; ~ *eg vt* 1) штов-
 хати, ударяти; 2) прикро вража-
 ти, шокувати, коробити.
 choral, -e *adj* хоровий.
 chorégraphie *f* хореографія.
 chose *f* 1) річ; предмет; спра-
 ва; \emptyset quelque ~ що-небудь, щось;
 autre ~ інше; c'est la même ~
 це те ж саме; ~ promise, ~ due
 сказано — зроблено; pas grand-~
 дрібниця; 2) подія, випадок.
 chou *m* (pl -x) капуста; ~
 rommé качанна капуста; \emptyset feuille
 de ~ погана бульварна газета.
 choucroute *f* квашена капуста.
 chouette *f* сова.
 chou-fleur *m* цвітна капуста.
 chou-navet *m* бруква.
 choyer *vt* пестити, голубити.
 chrétien, -ne *1. adj* християн-
 ський; 2. *m, f* християнин, хри-
 стиянка.
 chronique *I f* літопис; хроніка.
 chronique *II adj* хронічний.
 chuchot||ement *m* шепіт; шушú-
 кання; ~ *eg I. vt* шептати; 2. *vi*
 перешіптуватися; ~erie *f* шушú-
 кання.
 chuinter *vt* трóхи шепелявити.
 chut! [sy] *int* цить!, цитьте!
 chute *f* 1) падіння; опадання;

2) ~ des feuilles листопад; ~
 d'eau водоспад; ~ de neige сніго-
 пад; ~ du jour настання темряви;
 2) *перен.* провал, падіння; 3) ви-
 падання.
 ci *1. dual.* celui; 2. *adv* тут; par-
 ci par-là тут і там; ci-gît тут спо-
 чиває (прах).
 ci-après *adv* ніжче, далі.
 cible *f* мішень, ціль.
 cicatri||ce *f* рубець, шрам; ~sa-
 tion *f* рубцювання; загоювання;
 ~ *ser vt* гоїти; se ~ *ser* гоїтися,
 заживати.
 ci-dessous *1. adv* ніжче; 2. *adj*
 нижчеподаний, нижченаведений.
 ci-dessus *1. adv* вище; 2. *adj*
 вищезгаданий.
 ci-devant *1. adv* попереду, ра-
 ніше; 2. *adj* попередній.
 ciel *m* 1) (pl ciels) небо; \emptyset re-
 tuer ~ et terre вживати всіх за-
 ходів; tomber du ~ прийти до
 річі; 2) (pl ciels) склепіння; 3) (pl
 ciels) балдахін; 4) (pl ciels) клі-
 мат; ~ tempéré помірний клімат.
 cierge *m* воскова свічка.
 cigale *f* зоол. коник.
 cigarette *f* цигарка.
 cigogne *f* чорногуз, лелєка.
 ci-inclus, -e *adj* вкладений.
 ci-joint, -e *adj* до цього дода-
 ний.
 cil *m* вія.
 cill||ement *m* моргання, кліпан-
 ня; ~ *eg vt, vi* моргати, кліпати.
 cime *f* вершина; верхівка, верх.
 ciment *m* цемент; ~ *agré* за-
 лізобетон; ~ *eg vt* 1) цементувати;
 2) *перен.* скріплювати; об'єдну-
 вати.
 cimetière *m* кладовище.

ciné *m* кіно.
cinéaste *m, f* кінорежисер; кінопрацівник.
cinéma *m* кіно; ~ parlant, ~ sonore звукове кіно; ~ muet німе кіно; ~ en couleur кольорове кіно; ~ en relief стереокіно.
cinémascope *m* широкоекранне кіно.
cinglant, -e *adj* дошкульний, образливий.
cingler *vt* стьобати, шмагати.
cinq 1. *adj* 1) п'ять; п'ятеро; 2) п'ятий; tous (les) ~ вп'ятьох; 2. *m* 1) п'яте число; 2) п'ятірка (оцінка, карта).
cinqantaine *f* п'ятдесят, п'ятдесят років.
cinquante *adj* 1) п'ятдесят; 2) п'ятдесятий.
cinqantenaire 1. *adj* п'ятдесятирічний; 2. *m* п'ятдесятиріччя; ~ième 1. *adj* п'ятдесятий; 2. *m* п'ятдесята частина.
cinquième 1. *adj* п'ятий; 2. *m* п'ята частина; 3. *f* п'ятий клас.
cintré *m* арка, склепіння; ~é, -e *adj* склепінчастий; дугоподібний.
cirage *m* 1) вакса; крем (для взуття); 2) чищення (взуття).
circonférence *f* геом. коло.
circonlocution *f* описовий вислів, перифраза.
circonscription *f* 1) обмеження; 2) округ.
circonscrire* *vt* 1) обмежувати; 2) геом. описувати.
circonspect, -e *adj* обачний, обережний; tenir un langage ~ розмовляти стримано (добираючи слова); ~ion *f* обачність, обережність.

circonstance *f* обставина; selon (suivant) les ~es залежно від обставин; se plier aux ~es пристосовуватися до обставин; ~iel, -e *adj* ґрунтовний; ~iel, -le *adj* грам. обставинний.

circonvenir* *vt* обійти, обманути; ~u, -e *adj* обманутий.

circonvoisin, -e *adj* окблишний, навколишній.

circuit *m* 1) коло, круг; 2) обхід, кружний шлях; 3) круговий маршрут, пробіг, манівець; 4) тех. струм (електричний), ланцюг; контур; ~ fermé замкнутий ланцюг; ~ d'antenne антений контур.

circulaire 1. *adj* круглий; круговий; billet ~ сезонний квиток; 2. *f* циркуляр; ~ant, -e *adj* ходячий; оборотний; ~ation *f* 1) рух (вуличний); ~ation mouvementée жвавий рух; 2) циркуляція; ~ation du sang кровообіг; 3) оборот, обіг; ~ation monétaire грошовий обіг; ~ation des marchandises товарооборот; ~er *vt* 1) рухатися, циркулювати; 2) перебувати в обороті (в обігу).

circumnavigation *f* кругосвітня подорож.

cirer *f* віск; ~ à cacheter сургуч; ~é, -e *adj* навіщений; ~er *vt* 1) натирати воском; 2) чистити ваксою; ~eur *m*, -euse *f* 1) натирач, -ка підлоги; 2) чистильник, -ця взуття.

cirque *m* цирк.

cisailler *vt* різати (метал, дріт і т. ін.); ~es *f pl* великі ножиці (для металу).

ciseau *m* 1) різець; долото; 2) *pl* ножиці.

cisel||é, -e *adj* виточений; style ~ відточений стиль; ~ *er vt* працювати різцем (по металу); висікати; чеканити; ~ *et m* різець (для металу); ~ *eur m* карбувальник, чеканник; ~ *ure f* карбування; різблення.

citadelle *f* цитадель, фортеця.

citadin *m*, -e *f* городян|ин, -ка.

citation *f* 1) цита́та; 2) виклик до суду.

cité *f* місто; ~ ouvrière робітниче селище; *Q droit de ~* право громадянства.

citer *vt* 1) цитувати, посилатися, наводити уривки; 2) викликати до суду.

citoyen *m*, -ne *f* громадян|ин, -ка; ~ neté *f* громадянство.

citron *m* лимон; ~ nade *f* лимона́д, ситро́; ~ nier *m* лимонне дере́во.

citrouille *f* гарбу́з.

civière *f* носилки, ноші.

civil, -e 1. *adj* 1) громадянський; guerre ~ *e* громадянська війна; 2) цивільний; 3) ввічливий; 2. *m*: dans le ~ на цивільній службі.

civilis|ation *f* цивіліза́ція; ~é, -e *adj* культурний, цивілізований; ~ *er vt* освічувати, цивілізувати.

civique *adj* властивий громадян|инові; vertu ~ громадянська мужність; droits ~s політичні права; dégradation ~ *юр.* позбавлення громадянських прав.

civisme *m* громадянська доброта, відданість батьківщині, патріотизм.

clair, -e 1. *adj* 1) світлий; bleu ~ світло-блакитний; 2) прозорий; чистий; 3) ясний, зрозумілий; 4)

рідкісний; 2. *adv* ясно, виразно; il fait ~ ясно (про погоду); ~ comme le jour ясно як божий день; voir ~ ясно розуміти, бачити; 3. *m* світло; ~ de lune місячне світло; *Q tirer au ~* вивести на чисту воду; ~ement *adv* ясно, зрозуміло; voir ~ement усвідомлювати щось.

claire-voie *f* отвір, про́світ.

clairière *f* галявина.

clair-obscur *m* світлотінь.

clairon *m* 1) сурма́, труба́, ріжок; 2) сурма́ч; ~ *per vi* 1) сурмити, трубити; 2) *перен.* розтрубити, розголосити.

clairsemé, -e *adj* рідкий.

clairvoy|ance *f* прозорливість;

~ant, -e *adj* прозорливий.

clam|er *vt* кричати; ска́ржитися на; ~ *eur f* крик, зойк.

clandestin, -e *adj* таємний, прихований; action ~ *e* підпільна робота; ~ité *f* підпілля; réduire à la ~ité загнати в підпілля.

clapet *m* клапан.

clapot|age *m*, ~ement *m* плескіт (води); ~ *er vi* плескатися, хлюпатися.

claque *f* удар долонею; ляпанець.

claquedent *m* голодранець.

claquement *m* клацання, ляскання, грюкання.

claquer 1. *vt* ляснути, ударити; 2. *vi* 1) ляпати, ляскати; 2) *груб.* здобхнути.

clarifi|cation *f* очищення рідин; ~ *er vt* 1) очищати рідину; рафінувати; 2) з'ясовувати, уточнювати.

clarté *f* 1) світло; à la ~ де... при світлі; 2) ясність, прозорість.

class||e f 1) клас (суспільний); ~ *ouvrière* робітничий клас; la *lutte de(s) ~e(s)* класова боротьба; 2) *біол.* клас; 3) розряд, категорія; 4) клас (кімната); 5) урок, заняття; la *rentrée des ~es* початок навчального року; faire la ~e давати урок; après les ~es після занять; 6) *військ.* контингент призовників; 7) *спорт.*: grande ~ високий клас (*гри*); ~ *ement* m 1) класифікація, сортування; 2) *спорт.* розряд; ~ *er vt* класифікувати; розподіляти за розрядами; сортувати; se ~ *er*: se ~ *er premier спорт.* вийти на перше місце; ~ *eur m* папка для паперів.
classique 1. *adj* 1) класичний; auteur ~ класик; 2) *розм.* звичайний; 2. *m* класик.
clause f 1) умова, стаття угоди; 2) застереження; ~s restrictives обмежувальна угода.
clavier m клавіатура.
clé, clef [kle] 1. f ключ; sous ~ під замком; O la ~ de l'énigme розгадка; mettre la ~ sous la porte підіти потай, зникнути; 2. *adj*: branches ~s de l'économie nationale основні, провідні галузі народного господарства.
clément||se f милосердя; ~t, -e *adj* милостивий; *перен.* м'який; ciel ~t м'який клімат; le ciel est ~t погода нам сприяє.
clerc [kle:r] m писар, клерк; O pas de ~ промах.
clergé m духовенство.
cliché m 1) *полігр.* кліше; 2) фото негатив; 3): ~ *radiographique* рентгнівський знімок; 4) *перен.* заляжений вираз, штамп.

client m, -e f клієнт, -ка; пацієнт, -ка; ~èle f клієтура.
clignement m кліпання, моргання; ~ *er vt* моргати, кліпати; ~ *otement m* мигання; ~ *oter vt* мигати.
climat m 1) клімат; ~ *tempéré* помірний клімат; 2) атмосфера, обстановка; dans un ~ *cordial* в обстановці сердечності; ~ *ique adj* кліматичний.
clin m: ~ d'œil мить; en un ~ d'œil в одну мить.
clique f *през.* зграя, кліка, банда.
cliquet||er *vi* стукати, брязкати; ~ *is m* 1) брязкання; 2) деренчання.
clochard m *розм.* жебрак, бродяга; enfant ~ безпритульний.
cloche f 1) дзвін; 2) скляний ковпак.
clochement m шкутильгання.
cloche-pied: à ~ *loc. adv.* на одній нозі.
clocher I m дзвіниця.
cloch||er II *vi* шкутильгати, кульгати; O ça ~e щось не ладиться, не йде на лад.
clochet||on m дзвіничка; ~te f дзвіночок.
cloison f перегородка; ~ *étanche* водонепроникна перегородка; ~ *per vt* перегороджувати.
cloître||e m монастир; ~ *er vt* ув'язнити в монастирі; se ~ *er* усамітнюватися, жити самотньо.
clorin-clorant *adv* 1) шкандибачи, шкутильгаючи; 2) абияк, сяк-так.
cloriner *vi* *фам.* шкандибати, шкутильгати.

close* *vt* 1) замика́ти, закрива́ти; 2) обгороджувати, обнісити; 3) укладати угоду; 4) закрити збори.

clos *I m* обгороджене місце.

clos *II, -e adj* 1) закритий, зачинений; 2) обгороджений; 3) завершений; *déclarer une session ~e* оголосити про закриття сесії; *l'incident est ~* інцидент вичерпаний; *Q nuit ~e* глибока ніч; *à porte ~e, à huis ~* юр. при зачинених дверях.

clôtur||e *f* 1) огоро́жа; 2) закриття, закінчення; *~er vt* 1) обгороджувати; 2) закривати (збори, рахунок і т. ін.).

clou *m* 1) цвях; *Q ~ de girofle* бот. гвоздика; *traverser les ~s* перехідити вулицю по пішохідній доріжці; *un ~ chasse l'autre* *прик.* клин клином вибивають; 2) *розм.* чиряк; 3) *перен.* окраса; *~ de la saison* окраса сезону; *~ de la soirée* окраса вечора; *~er vt* 1) прибивати цвяхами, забивати; 2) *перен.* приковувати; *~té adj:* *passage ~té* пішохідна доріжка; *~ter vt* оббивати цвяхами.

clown [klun] *m* клоун.

club [klyb, kløb] *m* клуб.

coalls||é, -e *I. adj* коаліційний, об'єднаний, союзний; 2. *m pl* сою́зники, сою́зні держа́ви; *~er vt* об'єднувати в союз, у коаліцію; *se ~er* об'єднуватися.

coass||ement *m* ква́кання; *~er vi* ква́кати.

coauteur *m* 1) співавтор; 2) співучасник.

cocagne *f:* *pays de ~* земля обітована.

cocasse *adj* *розм.* смішний, кумедний.

coccinelle *f* *зоол.* со́нечко.

cochère *adj:* *porte ~* ворота.

cochon *m* свиня; *~ de lait* поросля; *~nerie f* *розм.* свінство.

coco *m* кокосовий горіх; *Q un joli ~!* *розм.* ну й свиня!; *~tier m* кокосова пальма.

cocorico *m* кукуріку.

coction *f* варіння.

code *m* 1) кодекс, збірник законів; *~ pénal* кримінальний кодекс; 2) код; *~ de signaux* сигнальний код; 3) звід правил; *~ de la route* правила вуличного руху.

coéducation *f* спільне навчання.

coéquipi||er *m, -ère f* 1) член тієї самої бригади; 2) *спорт.* гравець своєї команди.

coerciti||f, -ve *adj* примусовий; *~on f* примус, си́лування; *de ~on* примусовий.

cœur *m* 1) се́рце; *Q de grand ~, de tout son ~* охоче; від душі; з радістю; *j'ai le ~ gros* мені важко на серці; *par ~* напам'ять; *au ~ du combat* у розпалі битви; *prendre à ~, avoir à ~* вважати своїм обов'язком; *avoir le ~ à l'ouvrage* охоче працювати; *prendre son ~ à deux mains* набратися диху; *je veux en avoir le ~ net* я хочу це з'ясувати; *j'ai mal au ~* мені нудить; 2) середина; серцевина; 3) *карт.* чирва.

coexist||ence *f* співіснування; *~ pacifique* мирне співіснування; *~er vi* співіснувати.

coffre *m* скрі́ня; *le ~ arrière* *d'une voiture* багажник (в автомобілі).

coffre-fort *m* сейф, вогнетривка шафа.

cognac *m* коньяк.

cognée *f* сокира.

cogner 1. *vt* 1) ударити; 2) забивати, вбивати; 2. *vi* 1) постукувати; 2) працювати з перебоями (про мотор); *se* ~ ударитися.

cohabitation *f* співжиття.

cohérent *ce* *f* зв'язок; зв'язність; ~ *t*, -*e* *adj* зв'язний.

cohérent *er m*, -*ère* *f* співпадко-ем|ець, -иця.

cohésion *f* 1) зчепність; зчеплення; 2) спаяність, згуртованість.

cohorte *f* іст., перен. когорта.

cohue *f* галасливий натовп; штовханія.

coi, -*te* *adj* тихий, смирний; *se tenir* ~ сидіти тихо, мовчати.

coiffe *f* 1) головний убір, чепчик; 2) чохол; ~*é*, -*e* *adj* 1) причесаний; 2) з покритою головою; *Q être né* ~*é* народитися в сорочи; ~*er vt* 1) причісувати; 2) надівати щось на голову; ~*eug m*, -*euse f* перукар, -ка; ~*ure f* 1) зачіска; 2) головний убір.

coin *m* 1) кут, кутік; 2) клин; 3) штемпель, печатка; 4) стрілка (на панчосі); *Q* ~ *perdu* глушина; *du* ~ *de l'œil* крадькома, нішком; ~*ser vt* 1) забивати клин; закріплювати; 2) загнати в кутік.

coïncidence *f* збіг, одночасність; ~*er vi* збігатися.

coke *m* кокс.

col *m* 1) комір; 2) шийка (пляшки); 3) вузький прохід, ущелина, перевал.

colature *f* проціджування.

colère 1. *f* гнів; *se mettre en* ~

розсередитися; розбушуватися (про море); *écumer de* ~ скаженіти, шаленіти, лютувати; *retduler sa* ~, *maîtriser sa* ~ стримати гнів; 2. *adj* розм. сердитий.

colérique *adj* дразливий, схильний до гніву.

colimaçon *m* слимак.

colin-maillard *m* жмурки (гра).

colique *f* колька, різь; *Q avoir la* ~ розм. злякатися.

colis *m* пака, тук; пакет; *pl* péci; ~ *postal* посылка.

collaborateur *m*, -*atrice f* співробітник, -ця; ~*ation f* співробітництво; ~*ationniste m* політ. колабораціоніст; ~*er vi* співробітничати.

collage *m* наклеювання, приклеювання.

collatéral, -*e* *adj* 1) бічний, боковий; 2) побічний.

colle *f* 1) клей; ~ *forte* столлярний клей; 2) розм. важке, складне питання (на екзамені).

collecte *f* 1) збір; 2) складчина; ~*er vt* збирати; ~*eug*, -*rice* 1. *m*, *f* збирач, -ка; 2. *m* тех. колектор, приймач.

collectif, -*ve* 1. *adj* колективний; *exploitation* ~*ve* колективне господарство; 2. *m* колектив.

collection *f* колекція, збірка, зібрання; ~*ner vt* колекціонувати, збирати.

collectivement *adv* колективно, спільно.

collectivité *f* 1) колектив; 2) спільність; *la* ~ *des moyens de production* колективне володіння знаряддями виробництва.

collège *m* 1) колегія; 2) коледж.

collégial, -e *adj* колегіальний.
collégien *m*, **-ne** *f* учень, учениця коледжу; школяр.

collègue *m* колега.

coller 1. *vt* клеїти, наклеювати; притискати; ~ son front contre... притиснутися чолом до...; 2. *vi* облягати (*про одяг*); *Q* cela ne colle pas bien це не підходить.

collet *m* комір; ~ *er vt* схопити за комір.

collier *m* 1) намисто, кольє; 2) нашійник; 3) хомут.

colline *f* горб, пагорб.

collision *f* сутичка, зіткнення.

colloque *m* бесіда, розмова.

colombe *f* голуб; ~ de la paix голуб миру; ~ *ier m* голубник.

colon *m* 1) колоніст, поселенець; 2) орендар.

colonel *m* полковник.

colonie *f* 1) колонія; табір; ~ de vacances табір відпочинку (*для дітей*); ~ pénitentiaire, ~ correctionnelle виправно-трудова колонія; 2) біол. гніздо, колонія.

colonne *f* 1) архит. колона; 2) стовп; ~ de fumée стовп диму; 3) шпальта, полоса (*у газеті*); графа; 4) військ. колона; *Q* ~ vertébrale анат. хребетний стовп.

colorant, -e *adj* фарбувальний; ~ *ation f* забарвлення; ~ *é, -e adj* 1) забарвлений; 2) мальовничий; барвистий; ~ *er vt* фарбувати, малювати; ~ *age m* розмальовування, розфарбовування; ~ *ler vt* розмальовувати.

coloris *m* колорит; забарвлення.

colosse *m* колос, велетень, гігант.

colportage *m* 1) торгівля на

рознос; 2) поширення, розповсюдження (*чутки*); ~ *er vt* 1) торгувати на рознос; 2) розголосувати; поширювати (*чутки*); ~ *eur m, -euse f* поширювач, -ка; розповсюджувач, -ка.

combat *m* бій, битва; ~ singulier поєдинок; ~ de rue бій на барикадах; livrer un ~ дати бій; refuser le ~ ухилитися від бою; dans la chaleur du ~ у розпалі бою; hors de ~ виведений з ладу.

combatif, -ive *adj* 1) бойовий, бойовничий; 2) боездатний; ~ *ivité f* боездатність; ~ *tant m* воїн, боєць, борець.

combattre 1. *vi* боротися, битися, воювати; 2. *vt* 1) боротися з; ~ le sommeil боротися зі сном; ~ la colère побороти гнів; 2) заперечувати.

combien *adv* 1) скільки; 2) як, до якої міри.

combinaison *f* 1) поєднання, комбінація; 2) комбінація (*жіноча білизна*); 3) комбінезон.

combinat *m* комбінат.

combine *f* розм. дільце, махінація.

combiné *m* 1) хім. сполука; 2) телефонна трубка.

combîner *vt* комбінувати, поєднувати, сполучати.

comble 1. *m* 1) дах, покрівля; loger sous les ~s жити під самим дахом; 2) *перен.* вершина, вищий ступінь, апогей; ~ de la gloire вершина слави; ça c'est le ~ це вже занадто; pour ~ на довіршення всього; de fond en ~ від верху до низу.

comblé II *adj* переповнений;

la salle fait (*abo est*) ~ зал повнісінський; ~er *vt* 1) переповнювати, заповнювати; засипати доверху; 2) (*qn de qch*) щедро одаровувати.

combustibilité *f* займистість, горючість; ~ble 1. *adj* горючий; 2. *m* паливо, пальне; ~on *f* горіння, спалювання.

comédie *f* 1) комедія; 2) театр комедії; Comédie-Française «Комеді Франсез» (театр у Парижі); ~en *m*, -enne *f* 1) актор, актриса; 2) *перен.* комедіант, -ка.

comestible 1. *adj* їстівний; 2. *m* *pl* харчові продукти.

comique 1. *adj* комічний; 2. *m* комік (актор).

comité *m* комітет; Comité Central du Parti Communiste de l'Union Soviétique Центральний Комітет Комуністичної партії Радянського Союзу; ~ de Défense le la Paix Комітет захисту миру.

commandant *m* 1) командир; командуючий; ~ en chef головнокомандуючий; 2) комендант; 3) майор.

commande *f* 1) замовлення; 2) *тех.* керування.

commandement *m* 1) командування; 2) команда; наказ; ~er 1. *vt* 1) наказувати, командувати; 2) замовляти; 2. *vi* 1) командувати; 2) мати владу над...

comme 1. *adv* неначе, наче; як; ~ si ніби, немов; ~ si de rien n'était ніби нічого й не було; ~ il est боп який він добрий; \diamond ~ si, ~ ça так собі; 2. *conj* як; \diamond ~ il faut пристойний, порядний.

commémoratif, -ative *adj* пам'

м'ятний; plaque ~ative пам'ятна, меморіальна дошка; ~ation *f* вшанування, відзначення; en ~ation de на ознаменування, в пам'ять...; ~er *vt* згадувати, вшановувати пам'ять.

commencement *m* початок; au ~ спочатку; j'en suis au ~ я щойно почав; ~er 1. *vt* починати; 2. *vi* починатися.

commensurable *adj* сумірний, порівнянний.

comment 1. *adv* як, яким чином; ~ faire? що робити?; ~ donc! як!, яким чином!; 2. *m*: savoir le ~ et le pourquoi знати як і чому.

commentaire *m* тлумачення, коментар; ~aires abondants широкі коментарі; ~ateur *m*, -atrice *f* тлумач, -ка, коментатор, -ка; ~er *vt* тлумачити; коментувати.

commérage *m* плітки, пересуди.
commerce, -e 1. *adj* торговий; 2. *m*, *f* торговець, -ка, комерсант, -ка; ~ce *m* 1) торгівля; 2) знайомство, стосунки, відносини; entrer en ~ce avec qn зав'язати стосунки з ким-небудь; ~cer *vi* вести торгівлю; ~cial, -e *adj* торговельний.

commère *f* 1) кумá; 2) *фам.* кумáся, плетуха.

commettre *vt* 1) робити (помилки); 2) довіряти щось; \diamond ~ sa réputation зіпсувати свою репутацію, компрометувати себе.

commis *m* службовець; прикажчик; ~ voyageur комівояжёр.

commisération *f* жаль, співчуття.

commission *f* 1) доручення; 2) ко-

місія; ~ du dépouillement лічильна комісія; 3) *pl розм.* покупки; ~ *paire m* 1) розсільний; 2) комісіонер; ~ *per vt* 1) давати доручення комусь; 2) уповноважувати.

commod||*e adj* зручний; ~ *éminent adv* зручно; ~ *ité f* зручність; вигода, комфорт.

commotion *f* 1) струс; шок; 2) *перен.* зворушення, хвилювання.

commun||*e* 1. *adj* 1) спільний; *en ~ loc. adv.* спільно; *Q sens ~* здоровий глузд; *пот ~ грам.* загальний ім'єнник; 2) громадський; 3) простий, звичайний; 2. *m* 1) більша частина; 2) *pl* служби (будівлі); 3) *pl* убиральня, туалет.

commun||*al, -e adj* комунальний; *services ~aux* комунальні послуги.

communard *m, -e f* *ист.* комуняр, -ка (*учасник Паризької комуни*).

communautaire *adj* спільний; комунальний; *maison ~* гуртожиток.

communauté *f* 1) товариство, громада; колектив; 2) спільність (інтересів).

commune *f* 1) комуна; (la) *Commune de Paris* Паризька комуна; 2) община, громада.

communément *adv* звичайно; взагалі.

communicat||*eur, -rice* 1. *adj* 1) сполучний; *fil ~* сполучний провід; 2) який (що) повідомляє; 2. *m* *тех.* передавальний механізм.

communicat||*if, -ve* *adj* 1) торговельський, компанійський; 2) заразливий (*сміх тощо*).

communication *f* 1) повідомлення, передача; 2) сполучення, зв'язок; розмова по телефоні; *voies de ~* шляхи сполучення; 3) зносини, стосунки (*між людьми*); 4) *військ.* комунікації.

commun||*ier vi* об'єднуватися (*на основі чогось*); ~ *on f* спільність (*поглядів*).

communiqu||*é m* офіційне повідомлення; ~ *er* 1. *vt* повідомляти, передавати; 2. *vi* спілкуватися (*з кимсь*).

commun||*isme m* комунізм; ~ *iste* 1. *m, f* комуніст, -ка; 2. *adj* комуністичний.

compact||*-e adj* щільний, компактний; стислий.

compagn||*e f* 1) супутниця; товаришка; 2) дружина; ~ *ie f* 1) товариство; *de ~ie* разом; 2) фірма, компанія; 3) *військ.* рота; ~ *on m* 1) супутник, товариш; ~ *on d'armes* соратник; 2) підмайстер; *Q bon ~on* добрий хлопець; веселун.

compar||*able adj* порівняльний; ~ *aison f* порівняння.

comparaître* *vi* стати (*перед судом*).

compar||*atif, -ative* 1. *adj* порівняльний; 2. *m* *грам.* вищий ступінь; ~ *er vt* порівнювати, зіставляти.

compartiment *m* купе.

compas *m* 1) циркуль; 2) морський компас; ~ *sé, -e adj* розмірений; педантично точний; ~ *ser vt* вивіряти циркулем.

compassion *f* співчуття, жалість.

compatib||*ilité f* відповідність;

сумісність; *~le adj* відповідний; сумісний, сполучний.

compat||ir vi (à) співчувати; *~issant, -e adj* співчуваючий.

compatriote m, f співвітчизник, -ця.

compens||ation f відшкодування, компенсація; *~er vt* відшкодовувати, компенсувати.

compère m кум; *Q fin ~, rusé* ~ пройди́світ, пройда; *bon ~* весельчак.

compét||ence f відання, компетенція; *~ent, -e adj* досвідчений, компетентний; *~er vi юр.* налєжати по праву.

compétit||eur m. -rice f претендент, -ка; *~ion f* змагання, конкурс.

complainte f 1) сумна пісня; 2) нарікання.

complaire vi (à qn)* подобатися, догоджати; *se ~ (à, en)* задовольнятися чимсь, знаходити приємність у чомусь.

complais||ance f 1) люб'язність; *rag ~* з люб'язності; 2) поблажливість, потурання; *~ant, -e adj* люб'язний, послужливий.

complément m додаток; *~aire adj* додатковий.

compl||et, -ète 1. adj повний; 2. *m* чоловічий костюм; *Q au grand ~* у повному складі; *~êtement 1. m* поповнення; комплектування; 2. *adv* цілком, повністю; *~éter vt* доповнювати, поповнювати, комплектувати.

complexe 1. adj складний; 2. *m* комплекс.

complexion f будова тіла, комплекція.

complexité f складність.

complication f ускладнення.

complic||e 1. adj причетний; *Q regard ~* розуміючий погляд; 2. *m, f* співучасник, -ця; *se rendre ~* стати співучасником; *~ité f* співучасть.

compliment m 1) вітання; по-здоровлення; *présenter ses ~s à qn* вітати когось; 2) комплімент; *~er vt* поздоровляти; вітати.

compliqu||é, -e adj складний, заплутаний; *~er vt* ускладнювати.

complot m змова; *monter un ~* організовувати змову; *~er vt* брати участь у змові; *~eur m* змовник.

comportement m поведінка, вчинки.

comporter vt 1) включати, бути пов'язаним з; 2) припускати, допускати; *se ~* поводитися.

composant m складова частина, компонент.

compos||é, -e 1. adj складний, складений; 2. *m хім.* склад, сполука, суміш; *~er vt* 1) складати; *~er un numégo* набирати номер телефону; 2) творити; 3) *poligr.* складати; *se ~er (de qch)* складатися з...; *~iteur m, -itrice f* 1) композитор; 2) *poligr.* складач, -ка; *~ition f* 1) складання; 2) твір; 3) *муз., жив.* композиція.

compréhens||ibilité f зрозумілість; *~ble adj* зрозумілий; *~on f* розуміння, тямущість.

comprendre vt* 1) розуміти; *faire ~* дати зрозуміти; *compris!* зрозуміло!; 2) містити в собі, включати; *se ~* розуміти один

одного; cela se comprend самó собою зрозуміло.

compress||ibilité *f* стисливість; ~ible *adj* стисливий; ~if, -ive *adj* 1) який (що) стискає; 2) *перен.* гнітючий; ~ion *f* 1) стискання; 2) *перен.* гніт; 3) урізування, скорочення.

comprim||é, -e 1. *adj* стиснений; пресований; air ~ стиснене повітря; 2. *m* таблетка; ~er *vt* 1) стискати; пресувати; 2) *перен.* пригнічувати, пригноблювати.

compris, -e *adj* включений; у ~ включаючи, включно.

compromettre* *vt* компрометувати.

compromis, -e 1. *adj* скомпрометований; 2. *m* компроміс.

comptab||ilité [kɔ̃tabilité] *f* рахівництво; бухгалтерія; ~le *m* рахівник, бухгалтер.

comptant [kɔ̃tā] *adj*: argent ~ готівка; payer ~ платити готівкою.

compte [kɔ̃:t] *m* 1) рахунок; ~ courant *бухг.* поточний рахунок; ~ personnel *бухг.* особовий рахунок; Q tenir ~ de... брати до уваги, зважати на...; régler son ~ à qn розрахуватися з кимсь; tout ~ fait взявши до уваги; à ~, en ~ у рахунок; à bon ~ дешево; 2) звіт; ~ rendu звіт; доповідь; донесення; 2) розрахунок.

compte-gouttes [kɔ̃'t-gut] *m* піпетка.

compter [kɔ̃te] 1. *vt* 1) рахувати; 2) вважати; 2. *vi* 1) мати значення; рахуватися; 2) (*sur*) розраховувати, покладатися; ~ là-dessus розраховувати на це.

compteu||r [kɔ̃tœ:r], -se 1. *m*, *f* обліковець; 2. *m* *tex.* лічильник; ~ à gaz газований лічильник; ~ d'eau водомір.

comptoir [kɔ̃twa:r] *m* 1) прилавок, стойка; 2) контора; 3) каса.

comte *m*, -sse *f* граф, -їня.

concav||e *adj* увігнутий; ~ité *f* увігнутість.

concéder *vt* 1) дарувати; надавати; 2) поступатися; згоджуватися.

concentr||ation *f* концентрація, зосередження; ~é, -e *adj* зосереджений; ~er *vt* зосереджувати, концентрувати.

concept [kɔ̃sept] *m* поняття; ~ion *f* 1) сприймання; пізнавання, розуміння; la ~ion du monde світогляд; ~ion marxiste-léniniste марксистсько-ленінський світогляд; 2) задум, концепція.

concern||er *vt* торкатися, стосуватися; ~ant стосовно, відносно.

concert *m* 1) концерт; 2) згода; de ~ *loc. adv.* спільно, гуртом; ~er *vt* погоджувати; se ~er радитися; домовлятися.

concession *f* 1) концесія; 2) поступка.

concevable *adj* зрозумілий; збагненний; мислимий.

concevoir* *vt* 1) розуміти, збагнути; 2) задумувати; 3) зачати.

concierge *m*, *f* швейцар, консьєрж, -ка.

conciliable *adj* примиренний.

concili||ant, -e *adj* примирливий; ~ateur *m*, -atrice *f* посередник, -ця; ~ation *f* примирення, угода; ~er *vt* примиряти; узгоджувати; se ~er здобувати собі.

concitoyen *m, -ne f* співгромадянин, -ка.

conclu|re* *vt* 1) робити висновок; 2) укладати (договір, пакт); ~sion *f* 1) висновок; 2) укладання (договору, пакту).

concombre *m* огірок.

concomitance *f* 1) збір; 2) філос. співіснування.

concordance *f* відповідність, погодженість.

concord|e *f* згода (мир); ~er *vi* погоджуватися, збігатися.

concour|ir* *vi* 1) (à *ach*) сприяти, допомагати; 2) (pour *qch*) змагатися, конкурувати; ~s *m* 1) сприяння, допомога; avec les ~s de... за участю; 2) конкурс, змагання; ~s d'entrée вступні екзамени; hors ~s поза конкурсом; O ~s de circonstances збір обставин.

concr|et, -ète *adj* конкретний; ~étiser *vt* конкретизувати; se ~étiser оформитися.

concurr|ence *f* суперництво, змагання, конкуренція; ~encer *vt* суперничати, конкурувати; ~ent *m, -e f* конкурент, -ка; суперник, -ця.

concussion *f* хабар; хабарництво; ~naire *m* хабарник.

condamnation [kɔ̃danasjɔ̃] *f* засудження; ~é *m, -e f* засуджений, -а; приречений, -а; ~er *vt* засуджувати, присуджувати до; ~er à mort засудити до смертної кари.

condescen|dance *f* поблажливість; ~dant, -e *adj* поблажливий, прихильний; ~dre* *vi* (à) ставитися поблажливо.

condisciple *m* товариш по навчанню, по школі.

condition *f* 1) умова; à des ~s avantageuses на вигідних умовах; à ~ de... за умови, з тим, щоб; 2) стан, звання; ~ d'instruction освітній ценз; ~nel, -le *adj* умовний; ~ner *vt* обумовлювати.

condolérance *f* співчуття; présenter (exprimer) ses ~s виражати співчуття.

conduct|eur, -rice 1. *adj* який (що) проводить; 2. *m* фіз. провідник; 3. *m, f* провідник (поїзда); вожатий, вагоновод; водій.

conduire* *vt* 1) вести, супроводжувати; 2) управляти, керувати; 3) вести (про дорогу).

conduit *m* канал; труба, протік.

conduite *f* 1) поведінка; 2) ведення, керування; управління; 3) труба; протік; трубопровід; ~ de gaz газопровід.

cône *m* 1) геом. конус; 2) бот. шишка.

confection *f* виготовлення, вироблення; magasin de ~ магазин готового одягу; ~ner *vt* виробляти, виготовляти.

confédér|ation *f* конфедерація, спілка, ліга; Confédération générale du travail (C. G. T.) Загальна конфедерація праці (у Франції); ~é, -e 1. *adj* союзний; 2. *m, f* член спілки, конфедерації; ~er *vt* об'єднувати в спілку.

confér|ence *f* 1) нарада, конференція; 2) лекція, доповідь; ~encier *m, -encière* *f* доповідач, -ка, лектор, -ка; ~er 1. *vt* 1) звіряти (тексти); 2) дарувати, наділяти; 3) надавати (характеру); ~er les

fonctions: передавати повноваження; 2. *vi* (avec qn) радитися з кимсь.

confess||er *vt* 1) признаватися; ~ sa faute визнавати свою провину; 2) сповідати; *se ~er* 1) сповідатися; 2) зізнаватися; ~ion *f* 1) сповідь; 2) *юр.* признання.

confi||ance *f* довір'я; abus de ~ зловживання довір'ям; homme de ~ довірена особа; avec ~ довірливо; faire ~ à qn довіряти комусь; ~ant, -e *adj* довірливий; ~dence *f* секретне повідомлення; признання, відвертість; таємниця; ~dent *m*, -e *f* довірена особа; ~dentiel, -le *adj* секретний, конфіденціальний; ~dentiellement *adv* по секрету.

confier *vt* довіряти, доручати.

configur||ation *f* обрис, рельєф; ~er *vt* надавати форми.

confin||ement *m* ув'язнення; ~er 1. *vi* (à qch) межувати; 2. *vt* ув'язнювати; *se ~er* залишитися на самоті.

confins *m pl* межі, границі; aux ~ de deux siècles на межі двох століть.

confirm||atif, -ative *adj* який (що) підтверджує; стверджувальний; ~ation *f* підтвердження; ~er *vt* підтверджувати, стверджувати.

confis||erie *f* 1) кондитерська; 2): articles de ~ кондитерські вироби; ~eur *m*, -euse *f* кондитер.

confisquer *vt* конфіскувати.

confiture *f* варення.

conflu||ent, -e 1. *adj* який (що) зливається; 2. *m* злиття річок; ~er *vi* зливатися (про річки).

confondre* *vt* 1) змішувати, сплутувати; 2) бентежити; викликати замішання, зніяковіння.

conform||e *adj* відповідний; ~ à la loi закономірний; ~ément *adv* (à) відповідно; ~er *vt* погоджувати; *se ~er* (à qch) зважати на щось; ~ité *f* відповідність; *en ~ité de...* у відповідності з...

confort *m* затишок, комфорт; ~able *adj* зручний, затишний, комфортабельний.

confrère *m* колега; товариш, побратім.

confront||ation *f* 1) очна ставка; 2) звіряння, порівняння; 3) *політ.* конфронтація; ~er *vt* 1) робити очну ставку; 2) звіряти, порівнювати; ~er les expériences обмінюватися досвідом.

confus, -e *adj* 1) неясний, невизначений; 2) засоромлений, збентежений; rendre ~ бентежити; demeurer ~ зніяковіти; ~ément *adv* невизначено; безладно; ~ion *f* 1) безладдя, плутанина; 2) збентеження, ніяковість, замішання; à ma grande ~ion мені на великий сором.

congé *m* 1) відпустка; prendre un ~ піти у відпустку; 2) відставка; звільнення; \emptyset prendre ~ de... попроситися з...; ~dier *vt* 1) відпускати; *розм.* спроваджувати; 2) дати відставку; звільнити.

congélation *f* 1) заморозжування; 2) замерзання; 3) мерзлота.

congeler 1. *vt* 1) заморозжувати; 2) згущати; 2. *vi* замерзати; заморозжуватися.

congestion *f* прилив крові; крововилив; ~ pulmonaire запалення

легенів; ~ cérébrale крововилив у мозок; ~ né, -e *adj* налітний кров'ю.

conglomérat *m* конгломерат; ~ation *f* скупчення; ~er *vt* скупчувати.

conglutin|ation *f* 1) склеювання; 2) клейкість; ~er *vt* зліплювати, склеювати.

congratul|ation *f* поздоровлення, вітання; ~er *vt* поздоровляти, вітати.

congrès *m* конгрес, з'їзд.

conifère *бот.* 1. *adj* хвойний; 2. *m pl* хвойні дерева.

conjectur|al, -e *adj* здогадний, можливий; ~e *f* здогад, припущення; ~er *vt* здогадуватися, припускати.

conjuncti|f, -ve *adj* сполучний; ~on *f* сполучення; з'єднання.

conjoncture *f* 1) збіг обставин; ~ internationale міжнародна обстановка; 2) кон'юнктура.

conjugaison *f* з'єднання, сполучення; ~ des efforts об'єднання зусиль.

conjugal, -e *adj* шлюбний, подружній.

conjuguer *vt* сполучати, з'єднувати; ~ les efforts об'єднувати зусилля.

connaiss|ance *f* 1) пізнання; знання; donner ~ de... ознайомити; porter à la ~ довести до чийогось відома; 2) знайомство; faire la ~ de qn познайомитися з кимсь; 3) *pl* знайомі; 4) *pl* знання, пізнання; ~ances étendues великі, широкі знання; 5) свідомість, пам'ять; perdre ~ втратити свідомість; ~eur *m*, -euse *f* знавець.

conn|aitre* *vt* 1) знати, розуміти; je m'y ~ais я на цьому розуміюсь; 2) бути обізнаним.

connex|e *adj* з'єднаний, зв'язаний; ~ion *f* 1) зв'язок, з'єднання; en ~ion avec... у зв'язку з...; 2) *тех.* з'єднувач.

connivence *f* співучасть.

connu, -e 1. *adj* відомий, знайомий; 2. *m* відоме.

conquér|ant *m*, -e *f* завоювальник, -ця; ~ir* *vt* завоювувати.

conquête *f* завоювання, оволодіння.

consacrer *vt* присвячувати.

conscienc|e *f* 1) совість; en bonne ~ по совісті; par acquit de ~ для очістки совісті; un homme de ~ сумлінна людина; 2) свідомість; ~ de classe класова свідомість; prendre ~ de... усвідомити; ~ieux, -ieuse *adj* сумлінний.

conscient, -e *adj* свідомий.

conscripti|ble *adj* військовозобов'язаний; ~on *f* призов; загальна військова повинність.

conscrit *m* новобранець, призовник.

consécuti|f, -ve *adj* послідовний; trois jours ~fs три дні підряд.

conseil *m* 1) рада; Conseil des ministres Рада Міністрів; Conseil mondial de la Paix Всесвітня Рада Міру; ~ de guerre військова рада; 2) порада; Q la nuit porte ~ *присл.* ранок покаже; 3) нарада; 4) суд.

conseill|er 1. *vt* радити; 2. *m*, -ère *f* радник, -ця; ~eur *m*, -euse *f* порадник, -ця.

consent|ement *m* згода; ~ir*

1. *vi* погоджуватися з чимсь; 2. *vt* 1) погоджуватися на щось; 2) дозволяти; асигнувати.

conséquent||**ce** *f* наслідок, результат; *sans ~ces* без наслідків; *en ~ de...* внаслідок; *tiger à ~* вести до серйозних наслідків; *~t, -e adj* послідовний; *Q par ~t* отже.

conservat||**eur, -rice** 1. *adj* консервативний; 2. *m, f* 1) охоронець, -ниця; 2) політ. консерватор; *~ion f* збереження; цілість; *instinct de ~ion* інстинкт самозбереження.

conservatoire 1. *adj* юр. охоронний; 2. *m* консерваторія.

conserver *vt* 1) зберігати, бергти; підтримувати (*мир*); 2) консервувати.

considérable *adj* значний; видатний.

considér||**ation** *f* розгляд; *en ~ de loc. prép.* беручи до уваги; *~é, -e adj* 1) обачний, обережний; 2) шанований; *~er vt* розглядати, зважувати, враховувати.

consign||**e** *f* 1) інструкція, наказ, розпорядження; 2) домашній арешт; 3) заборона; *lever la ~* зняти заборону; 4) камера схову (*для багажу*); *mettre à la ~* здати багаж на схов; *~er vt* 1) накладати домашній арешт; 2) віддавати на схов; *Q ~er sa porte* нікого не приймати.

consist||**ance** *f* 1) густота, щільність; 2) *перен.* стійкість; міцність; *~er vi* 1) (*en*) складатися з...; 2) (*à*) полягати у...

consol||**ant, -e** *adj* утішний, розрадний; *~ateur m, -atrice f* розрадни|к, -ця; *~ation f* утіха, розрада; *~er vt* утішати.

consolid||**ation** *f* зміцнення, укріплення; *~er vt* зміцнювати; забезпечувати.

consomm||**able** *adj* споживаний; *~ateur m, -atrice f* споживач, -ка; *~ation f* 1) споживання, витрата; 2) закінчення, завершення; *~é m* міцний бульйон; *~er vt* 1) споживати, витрачати; 2) закінчувати, завершувати.

consonance *f* співзвуччя.

consortium [*kɔ̃sɔʁsjɔ̃m*] *m* об'єднання, концерн.

conspir||**ateur m, -atrice f** змовник, -ця; *~ation f* змова; *~er* 1. *vi* змовлятися; 2. *vt* замишляти, задумувати.

const||**amment** *adv* постійно; *~ance f* постійність, сталість; *~ant, -e adj* постійний, сталий.

constat||**ation** *f* констатація, встановлення; *~er vt* констатувати, встановлювати.

constell||**ation** *f* сузір'я; *~é, -e adj* зоряний.

constern||**ation** *f* заціпеніння, жах; *~é, -e adj* пригнічений; вражений; *~er vt* викликати жах, заціпеніння; засмучувати.

constitu||**ant, -e** *adj* який (що) складає; *Assemblée ~ante* Установчі збори; *~er vt* 1) засновувати, створювати; 2) призначати; *se ~er: se ~er prisonnier* здатися у полон; *~tif, -tive adj* 1) складовий; 2) основний, визначальний.

constitution *f* 1) конституція, основний закон; 2) будова тіла, конституція; 3) склад; 4) заснування; 5) структура, організація; *~nel, -le adj* конституційний.

construct||**eur m, -rice f** буди-

вельник; конструктор; ~ion f 1) будівництво; ~ions locatives житлові будівництва; ~ions mécaniques машинобудування; ~ions de machines-outils верстатобудування; 2) будівля, будова.

construire* vt будувати, споруджувати.

consul m консул; ~aire adj консульський; ~at m консульство.

consultati||f, -ve adj дорадчий; voix ~ve дорадчий голос.

consult||ation f 1) консультація; порада; 2) консультація (установа); ~ prénatale жіноча консультація; bureau de ~ juridique юридична консультація; ~er vt 1) радитися, звертатися по пораду; ~er sa montre подивитися на годинник; ~er un dictionnaire подивитися у словник; ~er ses forces зважити на свої сили; 2) консулювати.

consumer vt 1) винищувати, пожирати (про вогонь); 2) виснажувати, знесилювати; se ~ знесилюватися, виснажуватися, марніти.

contact m стик, зіткнення; контакт, зв'язок; point de ~ точка зіткнення; établir des ~s culturels встановити культурні зв'язки; prendre le ~ зіткнутися.

contagi||eux, -euse adj 1) заразний; 2) перен. заразливий; ~on f 1) зараза, зараження; 2) заразливість.

contamin||ation f зараження, забруднення; ~er vt заражати; забруднювати.

conte m казка, оповідання.

contempl||ateur m, -atrice f спо-

глядач, -ка; ~atif, -ative adj споглядальний; ~ation f споглядання; être en ~ation споглядати; ~er vt споглядати, розглядати.

contemporain, -e 1. adj сучасний; 2. m, f сучасник, -ця.

conten||ance f 1) ємкість, місткість; 2) манера поводитися, поводження; pour se donner une ~, rag ~ для годяться, про людське око; perdre ~ розгубитися; ~ir* vt 1) містити; 2) стримувати; se ~ir стримуватися.

content, -e adj задоволений; ~ement m 1) задоволення; 2) достаток; ~er vt задовольняти; se ~er (de qch) задовольнятися; se ~er de peu задовольнятися малим.

contenti||eux, -euse adj спірний; ~on f 1) напруження, зусилля; 2) суперечка.

contenu m 1) вміст; 2) зміст. conter vt розповідати, казати; ◇ ~ fleurette à ... розм. залицятися, упадати, фліртувати.

contesta||ble adj спірний; ~tion f заперечування, оспорування.

contest||le f: sans ~ loc. adv. безперечно; ~er 1. vi (sur) сперечатися; 2. vt заперечувати.

conteu||r m, -se f оповідач, -ка.

configu, -e adj суміжний, стічний; ~ité f суміжність.

continence f стриманість; цнотливість.

continent m континент, материк; ~al, -e adj континентальний.

contingen||ce f випадковість, збіг; ~t, -e 1. adj випадковий; можливий; 2. m 1) кількісний склад, контингент; 2) частка.

continû, -e adj безперервний,

суцільний; ~ateur *m*, -atrice *f* продовжувач; -ка; ~ation *f* продовження; ~el, -le *adj* постійний, безперервний; ~ellement *adv* постійно; ~er *vt* продовжувати; ~ité *f* безперервність.

continûment *adv* безперервно.

contour *m* обрис, контур; ~per *vt* 1) обгинати; 2) обводити контур; se ~per згинатися, жолобитися (*про дошку*).

contract||ant, -e *adj* договірний; ~er *vt* 1) укладати договір, домовлятися; 2) приймати, набувати; ~er une habitude узяти за звичку; j'ai ~é une grippe я схопив грип; Ø ~er des dettes наробити боргів; se ~er 1) стискатися, скорочуватися; 2) перекосятися (*про обличчя*); ~ion *f* стискання.

contradict||eur *m* протівник у суперечці, опонент; ~ion *f* суперечність, протиріччя; ~oire *adj* суперечливий, дискусійний.

contrain||dre* *vt* 1) примушувати, силувати; 2) стримувати; ~t, -e *adj* вимушений, силуваний; ~te *f* примус, силування; sans ~te невимушено.

contraire 1. *adj* протилежний, зворотний; шкідливий; ~ aux lois суперечний законам; 2. *m* протилежність; au ~ *loc. adv* навпакі; tout au ~ зовсім навпакі; ~ment *adv* (à) всупереч; протилежно.

contrari||ant, -e *adj* 1) суперечний; 2) прикрий; ~er *vt* 1) суперечити; 2) досаджати, заважати, завдавати неприємностей; 3) перешкоджати; порушувати; ~été *f* 1) завада, перешкода; 2) непри-

ємність, незадоволення; 3) протиріччя; протилежність.

contract *m* договір, контракт; ~ d'édition авторський договір.

contravention *f* юр. порушення (*закону, умови*).

contre 1. *prép* проти, від, на, біля, до, всупереч; pager ~ le courant пливти проти течії; un abri ~ la pluie сховище від дощу; échanger ~ qch міняти на щось; s'appuyer ~ le mur притулитися до стіни; ce champ est ~ le bois même це поле біля самого лісу; Ø par ~ зате; 2. *adv*: être ~ бути проти; 3. *m*: le pour et le ~ за і проти.

contrebalancer *vt* зрівноважувати.

contrecarrer *vt* протівитися, опиратися, протидіяти.

contrecœur: à ~ *loc. adv*. неохоче, проти волі.

contrecoup *m* зустрічний удар, контрудар; par ~ рикошетом.

contre||dire* *vt* заперечувати щось; ~ qn суперечити комусь; ~dit *m* юр. оспорування; sans ~dit *loc. adv*. безперечно.

contrée *f* країна; місцевість.

contrefai||re* *vt* 1) підроблювати; ~ sa voix змінити голос; 2) передражнювати, перекирляти; 3) копіювати; ~t, -e *adj* 1) підроблений; 2) потворний.

contre-fil *m* протилежний напрям; à ~ *loc. adv*. у зворотний бік.

contrefort *m* відріг гірського хребта.

contre-information *f* дезінформація.

contremaître *m* старший робітник, майстер.

contremander *vt* скасовувати наказ.

contre-offensive *f* контрнаступ.

contrepoils *m* противага.

contre-poil: à ~ *loc. adv.* проти шерсті.

contrepoison *m* протиотрута.

contresens *m* 1) виворіт, спід; 2) нісенітниця; à ~ *loc. adv.* навпаки.

contretemps *m* завада, перешкода; à ~ *loc. adv.* невчасно, не до речі.

contrevenir* *vi* (à *qch*) порушувати, робити всупереч.

contrevent *m* віконниця.

contribuable 1. *adj* оподатковуваний; 2. *m, f* платник, -ця податків; ~ *eg vi* (à *qch*) 1) сприяти; 2) брати участь у витратах; ~ *tion f* 1) податок, оподаткування; 2) військ. контрибуція; 3) внесок, вклад.

contristant, -*e adj* який (що) завдає прикрощів; ~ *eg vt* засмучувати.

contrôle *m* 1) контроль, перевірка; 2) критика; 3) проба (на золоті); ~ *eg vt* 1) перевіряти, контролювати; 2) ставити пробу; ~ *eur m, -euse f* контролер, інспектор.

contus, -*e adj* контужений; ~ *ion f* контузія; мед. удар; ~ *ionner vt* забити; контузити.

convaincre* *vt* (de) 1) переконувати; 2) викривати; se ~ переконуватися; ~ *и, -e adj* 1) переконаний; 2) викритий.

convalescen *ce f* відужання,

одужання; *entrer en ~* почати видужувати; ~ *t, -e adj* видужуючий.

convenable *adj* пристойний; належний; ~ *ment adv* пристойно.

convenance *f* 1) пристойність; observer les ~ *ces*, respecter les ~ *ces* дотримувати правил пристойності; 2) відповідність; ~ *t, -e adj* пристойний, підходящий.

convenir* *vi* 1) (è) (de *qch*) погоджуватися; умовитися про; 2) (à *qch*) відповідати, годітися; личити; il convient слід.

convention *f* 1) угода, договір, конвенція; умова; de ~ за взаємною згодою; 2) стаття (договору); 3) умовність; ~ *s sociales* правила співжиття; langage de ~ умовна мова, шифр; Convention nationale іст. Конвент; ~ *nel, -le*

1. *adj* умовний; 2. *m* іст. член Конвенту.

convenu, -*e adj* умовлений; встановлений за взаємною угодою; c'est ~ розм. вирішено.

convergence *f* 1) конвергенція, збіжність; 2) збіг, зосередження, концентрація; ~ *eg vi* сходитися в одну точку.

conversation *f* розмова; engager la ~, entamer la ~, lier la ~ зав'язувати бесіду; ~ *eg vi* розмовляти.

conversion *f* 1) перетворення, обертання; 2) фін. конверсія; 3) навернення (в іншу віру).

converti, -*e adj* навернений (в іншу віру); ~ *ir vt* (en *qch*) 1) перетворювати, обертати; 2) наvertати (в іншу віру); ~ *issement m* (en *qch*) перетворення.

conviction *f* переконання; pièce de ~ речовий доказ.

convul||é *m, -e f* запрошений, -я; ~ *er vt* запрошувати.

convivé *m, f* гість, гостя.

convoca||ble *adj* який (що) скликають; ~ *tion f* 1) скликання; 2) повістка; запрошення.

convoi *m* 1) в'їлка, об'їз; 2) поїзд, ешелон; 3) похоронна процесія; 4) мор. конвой.

convoit||er vt пристрасно бажати, жадати; ~ *ise f* пристрасне бажання.

convoquer vt скликати.

convoy||er vt конвоювати, супроводжувати; ~ *eur* 1. *m* конвой; 2. *adj* який (що) конвоює, супроводжує.

convuls||f, -ve adj судорожний, конвульсивний; ~ *on f* судорога, корчі.

coopér||ateur m, -atrice f співробітник, -ця; ~ *ation f* 1) співробітництво; 2) кооперація; 3) військ. взаємодія; ~ *er vi (à qch)* 1) сприяти, допомагати; 2) співробітничати.

coordonn||ées f pl геом. координати; ~ *er vt* погоджувати, узгоджувати.

coraïn *m* розм. близький товариш, приятель.

copi||e f 1) копія; 2) письмова робота (у школі); ~ *er vt* 1) переписувати; 2) копіювати.

copieu||x, -se adj багатий, рясний; *Q* rapport ~ докладна доповідь.

coproduction f спільне виробництво.

copropriété f спільна власність.

coq I *m* півень; ~ de bruyère глухар; ~ d'Inde індій; *Q* être comme un ~ en pâte присл. купатися як сир у маслі.

coq II *m* мор. кок.

coq-à-l'âne *m* invar. недоладність, плутанина, нісенітниця.

coque *f* 1) шкаралупа; œuf à la ~ некруте яйце; 2) кокон.

coquelicot *m* бот. мак.

coquet, -te 1. *adj* кокетливий; 2. *f* кокетка; ~ *er vi* кокетувати; ~ *terie f* кокетство; dire des ~ *teries* фліртувати; n'y mettre aucune ~ *terie* без кокетства.

coquill||age m черепашка; ~ *e f* 1) шкаралупа; 2) раковина; 3) помилка.

coquin *m, -e f* шахрай, -ка, крутий, -ка; мерзотник, -ця; ~ *erie f* шахрайство.

corbeau *m* ворон, крук.

corbeille *f* 1) корзина, кошик; 2) клумба.

corde *f* 1) вірьовка, мотузок, шнур, канат; 2) струна; *Q* ~ *s* vocales голосові зв'язки; toucher la ~ sensible зачепити чутливу струнку; avoir plusieurs ~ *s* à son arc мати в своєму розпорядженні різні засоби для досягнення меті; 3) геом. хорда.

cordée *f* в'язка, в'язанка.

corder *vt* 1) перев'язувати мотузком; 2) скручувати, сушити.

cordial, -e 1. *adj* сердечний, привітний; 2. *m* підкріплюючі ліки; ~ *ité f* сердечність, привітність.

cordon *m* 1) шнурок, тасьма; 2) орденська стрічка; 3) військ. кордон.

cordonn||erie *f* шівська майстерня; ~ *ier m* швець, чоботар.
coréen, -ne *adj* корейський; *langue* ~ не корейська мова.
coriace *adj* 1) твердий (про м'ясо); 2) напелігливий; 3) скупий.
corn||e *f* горобина (ягода); ~ *ier m* горобина (дерево).
corne *f* 1) ріг; 2) загін сторінки, край; 3) гудок (автомобіля); \diamond ~ d'abondance ріг достатку.
corn||er 1. *vi* 1) сурмити в ріг; 2) дзвеніти (у вухах); *les oreilles me ~ent* у мене у вухах дзвенить; 3) гудіти (про автомобіль); 2. *vt* 1) розм. протрубити, роздзвонити, рознести (новину); 2) бити рогами.
cornet *m* 1) ріжок; ~ *acoustique* слухова трубка; 2) муз. корнет; 3) кульок.
cornichon *m* 1) огірочок, корнішон; 2) фам. дурень.
corn||er, -ère 1. *adj* наріжний; 2. *f* водостічний жолоб.
cornu, -e *adj* 1) рогатий; 2) безглуздий, нісенітний.
coron *m* шахтарське селище.
corporel, -le *adj* тілесний; *reine* ~ *le* тілесна кара.
corps *m* 1) тіло, тулуб; à *mi-~* до пояса; ~ *et âme* душею і тілом; \diamond *le ~ à ~* рукопашна; à ~ *perdu* прожогом, стрімголов; *avoir le diable au ~* бути неспокоїю; 2) стан, корпорація; 3) військ. окрема частина; ~ *d'artillerie* армійський корпус.
corru||ence *f* огрядність; ~ *ent, -e* *adj* огрядний.
corpuscule *m* молекула, тільце, корпускула.

correct, -e *adj* 1) правильний; 2) коректний.
correction *f* 1) виправлення; 2) коректура; 3) догана; покарання; ~ *nel, -le* 1. *adj* виправний; 2. *f* виправна в'язниця.
corrélation *f* співвідношення; *en ~ directe avec...* у безпосередньому зв'язку з...
correspon||dance *f* 1) відповідність; 2) кореспонденція, листування; *être en ~, entretenir une ~* листуватися; *enseignement par ~* заочне навчання; 3) газетне повідомлення; 4) пересадка; ~ *dant, -e* 1. *adj* відповідний; 2. *m, f* кореспондент, -ка; ~ *dre* vi, 1* листуватися; 2) (*à qch*) відповідати; 3) сполучатися (про кімнати).
corriger *vt* виправляти; *se ~* виправлятися.
corrobor||ation *f* 1) підкріплення, зміцнення; 2) підтвердження; ~ *er vt* 1) підкріплювати, зміцнювати; 2) підтверджувати.
corrod||ant, -e *adj* їдкий, роз'їдаючий; ~ *er vt* роз'їдати.
corromp||re* *vt* 1) псувати; 2) розбещувати; 3) підкуповувати; ~ *u, -e* *adj* розбещений, зіпсований.
corrosi||f, -ve *adj* їдкий; ~ *on f* 1) корозія; 2) геол. вимивання.
corrupt||eur, -rice 1. *adj* 1) який (що) псує; 2) який (що) розбещує; 2. *m, f* розбещувач, -ка, спокусник, -ця; ~ *ible* *adj* 1) який (що) піддається псуванню; 2) підкупний; ~ *ion f* 1) псування, гниття; 2) розбещеність, розпусність; 3) підкуп, хабарництво.
corse *adj* корсиканський.

cosmos *m* космос, всесвіт.
cote *f* 1) частка, пай; 2) літера, номер; шифр (бібліотечний); 3) chute de la ~ падіння курсу акцій (на біржі).
côte *f* 1) ребро; ~ *à loc. adv.* поряд, поруч; 2) берег; 3) косогір.
côté *m* 1) бік; сторона; *à ~ de...* біля, коло; 2) борт.
coteau *m* горб; пагорок; косогір.
coter *vt* 1) нумерувати, значити, мітити; 2) котирувати.
coterie *f* 1) гурток, групка; 2) розм. компанія, товариство.
côtiller, -ère *adj* прибережний, береговий; каботажний.
cotis|ation *f* 1) складчина; 2) внесок, пай; ~ d'entrée вступний внесок; ~ *er* 1. *vt* робити розкладку; 2. *vi* платити членські внески; *se ~er* складатися, робити складчину.
coton *m* 1) бавовна; ~ brut бавовна-сирець; *Q filer un mauvais ~* безнадійно хворіти; 2) пух (на плодах і рослинах); 3) вата; ~ *pade* *f* бавовняна матерія; ~ *peux, -neuse* *adj* 1) пухнатий; 2) в'ялий (про фрукти); ~ *pieg, -pière* 1. *adj* бавовняний; 2. *m* 1) бот. бавовник; 2) робітник на бавовняній фабриці.
côtoyer *vt* 1) іти, йти вздовж берега; 2) зачіпати когось.
cou *m* 1) шия; 2) шийка (пляшки).
couard, -e *adj* боягузливий; ~ *ise* *f* боягузство.
couchant, -e 1. *adj*: soleil ~ сонце, що заходить; 2. *m* захід.
couche *f* 1) ліжка, постіль; 2)

шар, верства; ~ *intermédiaire* прошарок; 3) пелюшки; 4) *pl* полони, рідні.

coucher I 1. *vt* класти, укладати; 2. *vi* 1) лежати; 2) ночувати; *se ~* 1) лягати; 2) заходити (про сонце).

coucher II *m* 1) засинання; 2) захід (сонця).

coucou *m* 1) зозуля; 2) стінний годинник з зозулею.

coud|e *m* 1) лікоть; *jouer des ~es* прощтовхуватися; 2) вигин, закрут; *au ~* на повороті; *Q ~ à ~* поруч, поряд, пліч-о-пліч; ~ *er* *vt* згинати; ~ *oiement* *m* 1) штовхання ліктем; 2) *перен.* зіткнення; ~ *ouer* *vt* 1) штовхати ліктем; 2) стикатися з; бути в близькому сусідстві.

coudre* *vt* шити; шивати; пришивати.

coul|age *m* 1) теча; 2) лиття; ~ *ée* *f* лиття (металу); ~ *er* 1. *vi* 1) текти, струменіти; 2) протікати, дати течу; 3) іти, проходити, минати (про час); 4) затонути; ~ *er à fond* піти на дно; 2. *vt* 1) лити, вливати; 2) відливати; 3) топити, пускати на дно.

couleur *f* 1) колір, відтінок; забарвлення; ~ *gris d'acier* сталюого кольору; ~ *vive* яскравий колір; *Q avoir de belles ~s* мати гарний колір обличчя; 2) відтінок, характер, колорит; ~ *locale* місцевий колорит; 3) карт. масть; 4) *pl* прапорі; *Q sous la ~ de...* під виглядом.

couleuvre *f* вуж; *Q avaler des ~s* проковтнути образу.

coulisse *f* 1) виїмка, паз, жо-

лоб'ок; 2) *тех.* куліса, повзу́н, брус; а ~ засувний, зсувний; 3) лаштунки, куліси.

couloir *m* 1) коридор, прохід; 2) *pl* кулуари.

couloire *f* щиділко.

coup *m* 1) удар, по́штовх; ~ de pied стусан; ~ d'envoi удар (у волейболі); ~ franc (direct) штрафний удар; 2) стук; сту́кіт; 3) постріл; sans ~ férir без бою, без опору; 4) вчинок; дія; ~ de tête безрозсудний, сміливий вчинок; ~ d'Etat державний переворот; 5) приступ; 6) раз; спроба; ϕ ~ de foudre удар грому; ~ de soleil сонячний удар; ~ de vent порив вітру; ~ de chapeau поклін, уклін; ~ de sifflet свисток; ~ d'œil погляд; ~ de main допомога, підтримка; ~ de théâtre несподівана розв'язка; несподіваність; *loc. adv.*: du premier ~ з першого разу; pour le ~ цим разом; tout à ~ ра́птом, несподівано; sur le ~ за́раз, нега́йно; à ~ sûr без ри́ску; tout d'un ~ зра́зу, відрáзу; du même ~ зара́зом.

coupable 1. *adj* винний, винува́тий; 2. *m, f* винний, злочинець.

coupe I *f* кубок, келих, чаша.

coupe II *f* 1) рубка; різання; 2) лісосіка; 3) стрижка (волосся); 4) крій, покрій; 5) перетин, переріз.

coupé, -e *adj* 1) розрізаний; 2) пересічений; terrain ~ пересічена місцевість; 3) розбавлений.

coupe-circuit *m. ел.* запобіжник; автоматичний вимикач.

couper I. *vt* 1) різати, рубати;

~ dans le vif різати по живому; 2) стрігти; 3) кр'їти; 4) переривати; вимикати; ~ l'eau закрити воду; ~ la parole à... перебити когось; 5) розбавляти, розводити (молоко, вино); 6) перетинати; ~ la ligne de retraite відрізати шлях до відступу; 2. *vi* різати, бути гострим; se ~ порізатися; se ~ la parole перебивати один одного.

coupeur *m, -se f* закрійник, -ця; ϕ ~ de bourses розм. злодій.

couplage *m* з'єднання, сполучення; ~ en série послідовне сполучення.

couple 1. *f* пара (предметів); 2. *m* подружжя; пара (людей, тварин); un ~ d'éroux подружжя, подружня пара; ~er *vt* з'єднувати парами; спаровувати.

coupure *f* 1) поріз, розріз; 2) вірізка (газетна); 3) купюра, гроші.

cour *f* 1) двір; 2) суд; ~ de cassation касаційний суд; ~ d'assises суд присяжних; 3) двір (придворні); ϕ faire la ~ à qn залицятися до когось.

courage *m* хоробрість, мужність, сміливість; prendre son ~ à deux mains набратися мужності; perdre ~ занепадати духом; ~eux, -euse *adj* мужній, сміливий; ~eusement *adv* мужньо, сміливо.

couramment *adv* 1) швидко, вільно; 2) звичайно; on dit ~ que... звичайно говорять, що...

courant, -e 1. *adj* 1) поточний; le mois ~ поточний місяць; compte ~ поточний рахунок; signé ~ octobre підписано в жовтні цього року; 2) течучий, проточний; 3) хо-

дядчий (про монету); 2. *m* 1) течія, струмінь; 2) *ел.* струм; ~ continu постійний струм; ~ alternatif змінний струм; \diamond mettre au ~ de... ввести в курс чогось; être au ~ de... бути в курсі чогось.

courbatur *le f* втома; розбитість, ломота; ~ *er vt* викликати втому.

courb *le 1. adj* кривий, зігнутий; 2. *f* крива лінія; ~ *er vt* гнути, згинати; se ~ *er 1*) гнутися; 2) *перен.* принижуватися; ~ *ette f* 1) низький поклін; 2) *перен.* низькопоклонство; \diamond faire des ~ettes devant qn плазувати, підлабузнюватися; ~ *ure f* вигин, кривизна.

courage *||g, -se 1. m, f* 1) бігун, учасник змагань на швидкість; ~ de relais учасник естафети; ~ *-cycliste* велогонщик; ~ de fond бігун на довгі дистанції; 2) скорохід, гонець; 2. *m* 1) скаковий кінь; 2) *розм.* гультай, гуляка; 3) бабій.

courge *f* гарбуз.

courir ** 1. vi* 1) бігти; par le temps qui court у наш час; un bruit court іде чутка; 2) бути в обігу; 2. *vt* 1) гнатися за; 2) наражатися на щось, зазнавати чогось; 3) роз'їжджати; ~ le monde їздити по світу.

couronne *||e f* 1) вінок; ~ d'épines терновий вінок; 2) корона; 3) *бот.* корона; ~ *é, -e adj (de qch)* увінчаний; ~ *ement m* 1) коронування; 2) завершення; ~ *er vt* 1) коронувати; 2) *(de qch)* вінчати, увінчувати; la fin ~ *e l'œuvre* *прик.* кінець вінчає справу.

courrier *m* 1) гонець, кур'єр; 2) пошта, кореспонденція; déroutier son ~ розібрати пошту; \diamond ~

des auditeurs програма передач (по радіо, телебаченню).

courroie *f* ремінь; ~ de transmission *тех.* приводний пас; ~ de fixation кріплення (*y* *лиж*).

courroucer *vt* прогнівати; se ~ розгніватися.

courroux *m* гнів, лють.

cours *m* 1) течія; ~ d'eau річка, водний шлях; 2) перебіг, хід; au ~ de... протягом, під час; être en ~ здійснюватися; donner libre ~ à... нестримно віддаватися чомусь; 3) курс; ~ du marché ринкова ціна; 4) лекція, урок; suivre le ~ слухати лекції; 5) підручник; 6) алея для прогулянок; 7) *pl* курси; ~ de perfectionnement курси удосконалення.

cours *||e f* 1) біг, хід; 2) пробіг, кінєць; 3) поїздка, прогулянка; 4) *pl* скачки; гонки; ~ *cycliste* велогонка; ~ de relais естафета; ~ au clocher скачки з перешкодами; de ~ *гоночний*; \diamond ~ aux armements гонка озброєнь; ~ *ier m* бойовий кінь, скаковий кінь.

court *I, -e 1. adj* короткий; \diamond vue ~ *e* короткозорість; être (à) ~ d'argent бути обмеженим у коштах; 2. *adv* 1) коротко; 2) несподівано, різко; \diamond courir ~ обірвати; tout ~ от і все; тільки.

court *II m* тенісний майданчик, корт.

courtaud, *-e 1. adj* присадкуватий; 2. *m, f* низька на зріст людина.

court-circuit *m* коротке замикання.

courtois *||an m* придворний; ~ *er vt* 1) залащуватися; упадати; 2) підлещуватися, лестити.

courtois, -e *adj* чемний, ввічливий; ~ie *f* чемність, ввічливість.
couru, -e *adj* який (що) привертає загальну увагу, який (що) викликає інтерес.

cousin *m*, -e *f* двоюрідний брат, двоюрідна сестра.

coussin *m* подушка; ~et *m* 1) подушечка; 2) *tex.* підшипник.

coût *m* витрати, вартість; ~ant *adj*: prix ~ant собівартість.

couteau *m* ніж; ~à ~eaux tirés на ножках; ~elas *m* 1) кухонний ніж; 2) тесак; ~elier *m* ножар.

coût||er *vi* коштувати; ~ les yeux de la tête коштувати шалені гроші; ~e que ~e за всяку ціну; ~eux, -euse *adj* дорогий.

coutume||e *f* 1) звичай; 2) звичка; comme de ~ як звичайно; avoir ~ de... мати звичку; une fois n'est pas ~ один раз не рахується; ~ier, -ière *adj* звичний.

coutur||e *f* 1) шиття, швейне ремесло; maison de ~ ателье мод; 2) шов; 3) шрам, рубець; ~ sur toutes les ~es по всіх швах; ~er *vt* вкривати рубцями; ~ier *m*, -ière *f* жіночий кравець, кравчиха.

couvée *f* виводок.

couvent *m* монастир.

couver 1. *vt* 1) висиджувати, сидіти на яйцях; 2) *перен.* виношувати; замишляти; 2. *vi* 1) назрівати; 2) тліти; жевріти.

couvercle *m* кришка, покриття.

couvert, -e 1. *adj* покритий, укріптий; pays ~ лісиста місцевість; temps ~ хмарна погода; ~ parler à mots ~s говорити натяками; 2. *m* 1) прибор (столовий);

mettre le ~ накривати (на) стіл; 2) притулок, захисток; покрив; ~ sous le ~ de la nuit під прикриттям ночі; sous le ~ de l'amitié під виглядом дружби.

couverture *f* 1) ковдра; покривало; 2) обкладинка, обгортка; 3) *військ.* прикриття; 4) покрівля, дах; ~ sous ~ de... під приводом, під виглядом.

couveuse *f* 1) квочка; 2) інкубатор.

couvrir* *vt* 1) закривати, покривати; 2) ховати, приховувати; 3) *військ.* захищати, прикривати; забезпечувати; 4) пробігати, проходити (шлях); 5) покривати (витрати); se ~ покриватися; одягати (капелюх); одягатися.

crach||at *m* плювок, мокрота; ~ement *m* плювання, відхаркування; ~er 1. *vt* плювати; ~er du sang харкати кров'ю; 2. *vi* 1) плювати; 2) бризкати (про перо); ~oir *m* плювальниця; ~oter *vi* поплюбувати.

craie *f* крейда.

craindre* *vt* боятися, побоюватися; cela est à ~ цього слід побоюватися.

craint||e *f* страх, побоювання; de ~ que *loc. conj.* від страху, щоб; ~if, -ive *adj* боязкий, боягузливий, полохливий.

cramoisi, -e *adj* темно-червоний, малиновий.

crampe *f* судорога, корч, спазма; ~ ambulante легка спазма.

crampon *m* 1) скоба; гак, крюк; 2) *фам.* докучлива людина; ~per *vt* скріплювати скобою; se ~per ухопитися.

cran *m* 1) зарубка; надріз; 2) розм. сміливість, відвага; avoir du ~ бути сміливим.

crâne *I m* череп.

crâne *II adj* сміливий, одчайдушний; ~ **ment** *adv* сміливо; відчайдушно, хвацько; ~ **rie** *f* сміливість, молодієцтво.

crapaud *m* 1) жаба; \emptyset **avaler** *up* ~ *перен.* проковтнути пілюлю; зазнати неприємностей; 2) низьке крісло; 3) кабінетний рояль.

crapul *le f* 1) негідник; 2) розпуса; ~ **eux**, ~ **euse** *adj* розпусний.

craquelin *m* бублик, сучка.

craqu *elure f* тріщина; ~ **ement** *m* тріск, хрускіт; ~ **er vi** тріщати, хрускіти, скрипіти.

crass *le f* 1) бруд; 2) скнарість;

3) *фам.* гидота, мерзенність; **faire** *up* ~ *à qn* підкласти свиню; ~ **eux**, ~ **euse** *1. adj* брудний, засмальцьований; 2. *m* скнара, скупердяга.

cravach *le f* хлист, прут; ~ **er vt** стьобати, шмагати (*прутом, бато-гом*).

cravate *f* галстук, краватка.

crayon *m* 1) олівець; ~ **chimique**, ~ **epcge**, ~ *à copie* чорнильний олівець; ~ *à lègues* губна помада; 2) малюнок олівцем; ~ **per vt** 1) малювати олівцем; 2) рисувати, робити ескіз.

créance *f* 1) віра, довіря; 2) lettres de ~ *дип.* вірчі грамоти.

créanc *illeg m*, ~ **ère f** позикода-вець, кредитор.

créat *leur, -rice 1. m, f* творець; 2. *adj* творчий; ~ **ion f** створення, творення; ~ **ure f 1) створіння, істота; 2) *през.* тварюка.**

crèche *f* ясла.

crédu *le adj* легковірний, довірливий; ~ **ité f** легковірність.

créer *vt* творити, створювати; ~ *de toutes pièces* повністю вигадувати.

crémaillère *f*: \emptyset **prendre la** ~ *справляти новосілля.*

crème *f* 1) вершки; крем; ~ **double**, ~ **fraîche** сметана; ~ **fouettée** збиті вершки; *à la* ~ *з верш-ками*; *з кремом*; 2) мазь, крем.

crèmerie *f* молочний магазин; молочна.

crép *eau m* 1) зубець (*стіни*); 2) амбразура; ~ **elé**, ~ **e adj** зубчастий; ~ **eler vt** зазублювати; ~ **elure f** зубці (*стіни*).

crép *li m* штукатурка, обмазка; ~ **ir vt** штукатурити; ~ **issage m** штукатурення.

crép *it* *ation f*, ~ **ement m** потріскування; ~ **er vi** потріскувати.

crépu, ~ **e adj** кучерявий.

crépuscu *laire adj* присмерко-

вий; ~ **le m** присмерк, сутінки.

crête *f* 1) гребінь, гребінець; 2) хребет (*гірський*).

crétin, ~ **e 1. adj** недоумкуватий;

2. *m, f* кретін, -ка.

creus *age m* риття; ~ **er vt** 1) рити, копати; 2) поглиблювати; \emptyset *ça ~ e розм.* це збуджує апетит; *se ~ er: se ~ er la tête* ламати собі голову над чимсь.

creu *lx, -se 1. adj* порожній, пустий; *arbre* ~ *дерево з дуплом*; \emptyset *assiette* ~ *se* глибока тарілка; *paroles* ~ *ses* пусті фрази; avoir l'estomac ~ *зголодіти*; 2. *m* западина, дупло; виїмка; *le ~ de la main* долоня; жменя.

crevass||e *f* розколина; тріщина; щілина; *se ~er* розтріскуватися.
crève-cœur *m invarg.* прикрість; біль, горе, жаль.

crever 1. *vt* проривати; ~ le cœur *перен.* крiяти серце; 2. *vi* 1) лопнути, тріснути; 2) *груб.* здохнути.

crevette *f* креветка.

cri *m* крик, зойк; поклик; pousser des ~s кричати, галасувати; jeter de hauts ~s репетувати, галасувати; ~ailler *vi розм.* покрикувати; ~ard, -e 1. *adj* крикливий; *dettes ~ardes* невідкладні борги; 2. *m, f* крику|н, -ха.

cribl||e *m* решето, сiто; *passer au ~ de la critique* піддавати нищівній критиці; ~é, -e *adj* зрешечений, усіяний; *~é de petite vérole* рябий; ~é de fautes рясніючий помилками; ~é de dettes по вуха в боргах; ~er *vt* 1) просівати; 2) (*de qch*) зрешетити; ~ure *f* вісівки.

cri||er 1. *vi* 1) кричати; ~ à tue-tête несамовито кричати, репетувати; ~ après qn лаяти, сварити; 2) клікати; благати; ~ au secours клікати на допомогу; 3) скрипіти (*про двері*); 4) *розм.* роздзвонювати, розголюшувати; *~ sur les toits* кричати на всіх перехрестях; в усі дзвони дзвонити; 2. *vt* викрикувати; *~ sans ~ gare* без попередження; ~eur *m, -euse f* 1) крику|н, -ха; 2) вуличний торгов|єць, -ка; розноши|к, -ця.

crim||e *m* злочин; лиходійство; ~inalité *f* злочинність; ~inel, -le 1. *adj* злочинний; 2. *m, f* злочин|єць, -ниця, ~inel de droit com-

mun кiрний злочинець; ~inel de guerre воєнний злочинець.

crin *m* кінський волос; *~ à tous ~s* енергійний; ~ière *f* грива.

crique *f* бұхточка.

crisp||ation *f* 1) скорочення (*м'язів*); сiпання; 2) жест нетерпіння; ~er *vt* 1) стискати, стiгувати; 2) дратувати; *se ~er* зшұлюватися, стискатися, зморщуватися.

croass||ement *m* кiркання; ~er *vi* кiркати.

croc [kro] *m* 1) крюк, гак, багор; 2) *pl* iкла.

croc-en-jambe *m*: donner un ~ à qn підставити нiгу комусь.

crochet *m* гачок; гак; *~ vivre aux ~s de qn* жити на чийсь рахунок; ~er *vt* відмикати відмичкою; ~eur *m* носiй, носiльний; *~eur de portes* злiдiй, зломщик.

crochu, -e *adj* крiюкуватий.

croire* 1. *vt* 1) думати, гадати, вважати; 2) вірити (*чомусь, комусь*); 2. *vi* (*à, en qch*) вірити; *ne pas en ~ ses yeux* не вірити своїм очам; *faire ~* перекiнувати; *se ~* вважати себе; *se ~ quel-qu'un* вважати себе важною особою.

croisé, -e *adj* схрещений; *rester les bras ~s* бiйдики бити; *mots ~s* кросворд.

crois||ement *m* 1) схрещування; 2) перехрестя; ~er 1. *vt* 1) схрещувати; 2) зустрітися; ~er qn dans la rue зустріти когось на вулиці; 2. *vi мор.* крейсувати; *se ~er* схрещуватися; зустрічатися; ~eur *m* крейсер.

croissance *f* зростання.
croissant I *m* 1) півмісяць; 2) булочка.

croissant II, -e *adj* зростаючий.

croître* 1. *vi* 1) рости, виростати; 2) зростати, збільшуватися; *les jours croissent* дні збільшуються; 2. *vt* збільшувати.

croix *f* хрест.

croquant, -e *adj* хрусткий.

croquer 1. *vt* 1) гризти; ~ *le pain* довго чекати; 2) робити ескіз; 2. *vi* хрустіти, хрумтіти.

croquette *f* коржик.

croquignole *f* 1) щіголь; 2) сухарик.

croquis *m* ескіз; креслення.

crosse *f* 1) палиця, посох; 2) мйлиця; 3) спорт. ключка; 4) рушничний приклад.

crott||e *f* 1) грязюка, багно; 2) послід; ~ *eg vt* вимазати грязюкою; *se ~ eg* замазатися грязюкою; ~ *in m* кінський гній.

crou||ant, -e *adj* вѣтхий, старий; ~ *eg* 1. *vi* валитися, обвалюватися; 2. *vt*: ~ *eg un vaisseau* спустити корабель на воду.

croupe *f* 1) круп, зад (*у тварини*); 2) вершина гори.

croup||i, -e *adj* застобняний, стоячий (*про воду*); ~ *ig vi* 1) застобюватися, гнити (*про воду*); 2) *перен.* загрузати; ~ *issant*, -e *adj* стоячий, гниючий (*про воду*); ~ *issement m* застій, гниття.

croust||illant, -e *adj* який (що) хрустіть; ~ *ille f* хлібна скоринка; ~ *iller vi* жувати скоринки; хрумтіти.

croût||e *f* скоринка; \diamond *casser*

ипе ~ заморити черв'яка; ~ *eg vi* *розм.* перехопити, перекусити.

croûton *m* 1) окраєць; 2) грінка; 3) *перен.* недалеко, обмежена людина.

crovable *adj* імовірний.

crovance *f* віра, вірування.

cru, -e *adj* 1) сирій, неварений; 2) неочищений, необроблений; 3) *перен.* різкий; вільний, розбещений.

cruauté *f* жорстокість.

cruche *f* 1) глечик, кúхоль; 2) *розм.* дурень, йолоп.

cruchon *m* глечик.

cruc||ifier *vt* розпинати; ~ *fix m* розп'яття.

cruce *f* 1) прибування води, паводок; 2) ріст.

cruel, -le *adj* жорстокий.

crûment *adv* різко, прямо, на прямкі.

cuba||ge *m* кубічний вимір, кубатура; ~ *ture f* кубатура.

cub||e 1. *m* куб; 2. *adj* кубічний; ~ *ique adj* кубічний.

cueill||age *m*, ~ *aison f* 1) час збирання (*фруктів*); 2) збирання (*фруктів*); ~ *ir* vt* збирати, рвати; \diamond ~ *ir des lauriers* пожинати лаври.

cuill||er *f*, ~ *ère f* ложка; ~ *érée f* вміст ложки; ложка чогось.

cuir *m* 1) шкіра; 2) *розм.* футболний м'яч.

cuirass||e *f* броня, панцир; лати; ~ *é m* броненосець; ~ *eg vt* 1) покривати бронєю; 2) загартувувати.

cuire* 1. *vt* варити; пекти; смажити; 2. *vi* варитися; пектися; смажитися.

cuis||age *m* випалювання вугілля; **~ant, -e** *adj* 1) обпалюючий; 2) пекучий, болючий, нестерпний.

cuisin||e *f* 1) кухня; chef de ~ шеф-кухар; 2) куховарське мистецтво; faire la ~ готувати, куховарити; **~er** 1. *vi* куховарити, варити; 2. *vt перен.* обробити, приготувати; **~ier** *m, -ière* *f* кухар, куховарка.

cuisse *f* стегно.

cuisson *f* 1) варіння; печіння; смаження; 2) пекучий біль.

cuit, -e *adj* варений, печений; **~ à point** добре проварений.

cuir||e *m* 1) мідь; 2) *pl муз.* духові інструменти, труби; **~é, -e** *adj* мідного кольору; **~er** *vt* покривати міддю; **~eux, -euse** *adj* мідний.

culbut||e *f* 1) перекидання; падіння; faire la ~ полетіти сторчак; 2) *фам.* розбрення; **~er** 1. *vt* перекидати; 2. *vi* перекинутися.

cul-de-sac *m* 1) глуха вулиця; 2) *перен.* безвихідь.

culer *vi* давати задній хід.

culminant, -e *adj* кульмінаційний.

culott||e *f* короткі штани; **~er** *vt* надягати комусь штани.

culpabilité *f* винуватість.

cultiv||able *adj* придатний під оранку; terre ~ орна земля; **~ateur** *m, -atrice* *f* землероб, хлібороб; **~é, -e** *adj* 1) оброблений (про землю); 2) освічений; **~er** *vt* 1) обробляти (землю); 2) *перен.* культивувати; освічувати; розвивати; **~er une connaissance** підтримувати знайомство.

cultur||e *f* 1) культура; manque

de ~ некультурність; 0 ~ physique фізична культура; 2) культура, розведення (рослин, бджіл); 3) *pl с.г.* культури; ~es industrielles технічні культури; 4) обробка землі; **~el, -le** *adj* культурний.

cumul *m* сумісництво; **~er** *vt* сполучати, працювати за сумісництвом.

cupid||e *adj* жадібний; **~ité** *f* жадібність, зажерливість.

curable *adj* виліковний.

cure *f* 1) лікування; station de ~ курорт; suivre une ~ проходити курс лікування.

curé *m* священник, кюре.

curée *f* здобич; âpre à la ~ скупий.

curi||eux, -euse *adj* 1) цікавий, допитливий; 2) забавний, цікавий; **~osité** *f* 1) цікавість, допитливість; 2) *pl* рідкості, визначні місця.

cuv||e *f* чан; цёбер; діжка; ванна; **~eau** *m* діжка, цёбрик.

cuvette *f* таз, миска.

cuvier *m* цёбер, балия.

cybernétique 1. *f* кібернетика; 2. *adj* кібернетичний.

cycl||e *m* 1) цикл, період (часу); 2) велосипед; **~er** *vi* їздити на велосипеді; **~ique** *adj* циклічний; **~isme** *m* велосипедний спорт; **~iste** *m, f* велосипедист, -ка.

cyclone *m* циклон, ураган.

cygne *m* лебідь; le chant du ~ лебедина пісня.

cylindr||e *m* 1) геом. циліндр; 2) *тех.* вал; **~er** *vt* прокатувати; **~eur** *m* вальцювальник; **~ique** *adj* циліндричний.

cyn||ique 1. *adj* цинічний; 2. *m* цинік; **~isme** *m* цинізм.

D

dactylographe *f* друкárка.

dague *f* кинджал.

daigner *vi* звóлити.

daim *m* 1) лань; 2) зámша.

dais [de] *m* балдахін.

dall|e *f* плитá, плитка; ~er *vt* вистилáти плитáми.

damas *m* 1) шовкóва узóрчаста тканина; 2) дамáський клинóк, булáт; ~se, -e *adj* 1) узóрчастий, з ткáним візеру́нком; 2) дамáський; ~se *vt* 1) ткáти узóром; 2) витрáвлювати узóр на стáлі.

dame *f* 1) замíжня жінка, дáма; grande ~ знáтна дáма; Notre-Dame de Paris Собóр Паризькóї богомáтери; 2) *фам.* дру́жина, жінка; 3) ферзь (*у шахах*); дáмка (*у шахах*); jeu de ~s шáшки.

dame *II int.* ~! звичáйно!, ще б пак!; mais ~, oui! ну звичáйно!

damer *vt* провeсти в дáмки (*у шахах*).

damier *m* шáшечниця.

damnable [danabl] *adj* вáртий догáни; ~ation [danasjɔ̃] *f* засýдження, проклáття; ~é, -e *adj* окая́нний, проклáтий; \emptyset être l'âme ~ée de qn б́ути безме́жно відда́ним ко́мусь; ~er [dane] *vt* засýджувати на мýки, прокли́нати; se ~er погубíти, занапа́стíти себе.

dandiner (se) ходíти перевáльцем; переступáти з но́ги на но́гу.

dandy *m* [dãdi] дéнді.

danger *m* небезпéка; en ~ у небезпéці; courir un ~, s'exposer au ~ б́ути в небезпéці, наража́тися на небезпéку; ~eur, -euse *adj* небезпéчний, шкідли́вий.

danois, -e *1. adj* дáтський; *2. m* дáтська мóва.

dans *prép* передає значення українських прийменників в (у), до, за, з, на, при, чéрез і виражає: 1) місце і напрямóк дії: entrer ~ la classe увійти в клас; se promener ~ la rue прогу́люватися по ву́лиці; 2) час дії: se réveiller ~ la nuit проки́нутися вно́чі, сéред но́чі; revenir ~ un mois поверну́тися чéрез місяць; 3) обста́вини: ~ l'occasion при нагóді; ~ les circonstances favorables за сприятли́вих умов; 4) інші відно́шення: cela est pris ~ Barbusse це взя́то з творі́в Барбю́са; cela coúte ~ les 20 roubles це ко́штує блі́зько 20 карбóванців.

dans|e *f* 1) тáнець, танóк; mener la ~ верховóдити; 2) *розм.* бійка; donner une ~ à qn дáти ко́мусь прочухáна; ~er *vi* танцю́вати; \emptyset ne savoir sur quel pied ~er не знáти, як пово́дитися, розгубі́тися; faire ~er qn гру́бо пово́дитися з ким-не́будь; ~eur *m*, -euse *f* танцю́рист, -ка.

dard *m* 1) спис; гарпун; 2) жа́ло (*у бджіл, змій*); 3) *перен.* ущі́пливість; ~er *vt* 1) метáти спис; 2) *перен.* кідати (*промені, погляди*); 3) *перен.* ко́лоти, шпигáти.

dat||e f дата; число (місяця);
de fraîche ~ свіжий, недавній;
de longue ~ давній; давно; **être le premier en** ~ бути першим за часом; **Q faire** ~ становити епоху, покласти початок; **en** ~ de, à ~ на певний строк; ~ **er** 1. *vt* датувати, проставляти число; 2. *vi* 1) (de) починатися, лічитися від; à ~ **er** de починаючи з; 2) застаріти, відставати (від часу, епохи).

dauber vt 1) б'яти, лупцювати; 2) глумитися, висміювати.

dauphin m зоол. дельфін.

davantage adv більше, довше; **je ne dirai rien** ~ я нічого більше не скажу; **sans hésiter** ~ без вагання, не вагаючись.

de (d') prér 1. *у сполученні з іменником виконує функції род., знах., місц. і орудн. відмінків; передає значення українських прийменників з, в (у), від, до, над, про і виражає:* 1) належність: **la chambre de la mère** кімната матері; 2) час: **de nos jours** у наш час; 3) властивість предмета або явища: **un homme de haute taille** висока людина; 4) міру, вагу, кількість: **un verre d'eau** склянка води; 5) матеріал: **une robe de soie** шовкова сукня; 6) призначення: **un navire de guerre** військовий корабель; 7) походження: **un docker de Marseille** докер з Марселя; 8) причину: **grelotter de froid** тремтіти від холоду; **pâle de colère** блідий від гніву; 9) місце відправлення: **venir de Moscou** приїхати з Москви; 10) знаряддя дії: **désigner du doigt** показати пальцем;

2. *утворює стійкі словосполучення:* **chemin de fer** залізниця; **fil de fer** дріт; 3. *вживається для утворення:* 1) складних прислівникових зворотів: **d'abord** спочатку; **d'avance** наперед; **de grand matin** рано-вранці; 2) складних прийменників: **autour de** навколо; **au milieu de** посередині; 4. *вживається перед інфінітивом:* **cesser de rire** перестати сміятися; **continuer de travailler** продовжувати працювати.

dé m 1) кісточка (*y gri*); кубик; **Q le** ~ **en est jeté** жереб кинуто; 2) цоколь; 3) *тех.* захват; **Q tenir le** ~ **de la conversation** оволодіти розмовою.

déambuler vi розгулювати; по-ходжати.

débâcl||e f 1) льодохід; 2) *перен.* розгром, крах; **Q la grande** ~ **du ciel** злива; ~ **er vi** скресати (*про річку*).

déball||age m розпаковка; ~ **er vt** розпаковувати.

débandade f безладна втеча; паника; **à la** ~ **loc. adv.** безладно, врозтіч; в паніці.

débander vt 1) розбинтовувати, знімати пов'язку; 2) попускати, ослаблювати; 3) розганяти ворога, розгромити; **se** ~ розбігатися, розбрестися.

débaptiser [debatize] vt змінити ім'я, назву, перейменувати.

débarbouill||age m умивання обличчя; ~ **er vt** мити обличчя; **se** ~ **er** 1) митися; 2) *розм.* вийти із скрутного становища; викрутитися.

débarcadere m пристань.

débard||age m розвантаження;

~ег *vt* вивантажувати (на берег);
~eur *m* вантажник.

débarquement *m* висадка; вивантажування; ~ег *1. vt* вивантажувати; висаджувати (на берег); *2. vi* сходити на берег, висаджуватися; ~ег *en* parashute приземлитися на парашути.

débarras *m* *1*) звільнення, полегшення; *2*) складське місце; сарай; cabinet de ~, chambre de ~ комірка; ~сер *vt* (de qn, de qch) *1*) звільнити, полегшувати; *2*) очищати, здирати, видаляти; se ~сер позбавлятися; збуватися; voulez-vous vous ~ер скіньте пальто!

débat *m* *1*) суперечка; дискусія; clore un ~, vider un ~ закінчити суперечку; *2*) *pl* дебати, обговорення; ouvrir les ~s починати дебати; les ~s se portent sur... дебати торкаються...

débâter *vt* *1*) руйнувати, розбирати (будівлю); *2*) розпорувати.

débattre *vt* обговорювати, дискутувати; сперечатися; à ~ спірний; se ~ *1*) обговорюватися; *2*) відбиватися; битися.

débauchage *m* *1*) переманювання з роботи; *2*) звільнення (робітників).

débauch *e f* *1*) розпуста, розбещеність; розг'ул; *2*) марнотратство; ~é, -е *1. adj* розпусний; *2. m, f* розпусник, -ця; ~ер *vt* *1*) розбещувати, робити розпусним; *2*) переманювати (робітників); *3*) звільняти (робітників).

débil *e adj* кволий, слабосильний, німічний; ~itant, -е *adj* розслаблюючий; ~ité *f* *1*) кволість; слабкість; *2*) мед. слабоумство;

3) неспроможність; ~iter *vt* розслабляти; se ~iter слабшати.

débine *f* *1*) розм. безгрошів'я, бідність; *2*) розм. невезіння.

débîner *vt* розм. гудити, лаяти.

débit *m* *1*) збут, роздрібний продаж; *2*) ларьок, крамничка, кіоск; *3*) витрата, надходження (води, газу і т. ін.); ~ер *vt* *1*) продавати, збувати (у роздріб); *2*) доставляти (газ, воду і т. ін.); *3*) розказувати, викладати; ~ер des mensonges брехати.

débiteur *1 m, -se f* поширювач, -ка (новин, чуток).

débit *leur II m, -rice f* дебітор, боржник, -ця.

déblaiement *m* *1*) вирівнювання ґрунту; *2*) розчистка; ~ayer *vt* *1*) вирівнювати ґрунт; *2*) очищати від сміття, щебеню та ін.; ~ayer le terrain перен. підготувати ґрунт.

déblo *cage m, ~quement m* зняття блокади; ~quer *vt* зняти блокаду.

déboire *m* *1*) перегар (від вина); *2*) неприємність, прикрість; досада.

débois *ement m* збезліснення; ~ер *vt* вирубувати ліси.

déboit *ement m* вивих; ~ер *vt* вивихнути.

débonnaire *adj* добродушний, поблажливий; ~té *f* добродушність, поблажливість.

débord *ant, -e adj* *1*) який (що) б'є через край; який (що) виходить за межі; виступаючий з берегів; *2*) важко стримуваний; ~ement *m* *1*) повінь, розлив; ~ement de la réaction розг'ул ре-

акції; 2) потік (*слів, лайки і т. ін.*);
~er 1. *vi* розливатися; виходити за межі; ринути; ~er de бути сповненим; 2. *vt військ.* охоплювати (*фланг*).

débotter *vt* роззувати, знімати чоботи; se ~ роззуватися.

débouché *m* 1) вихід; 2) збут (*товарів*); ринок збуту; ~er 1. *vi* 1) виходити (з тиснини); 2) впадати (*про річку*); 2. *vt* 1) відкупорювати; 2) прочищати (*прохід і т. ін.*).

déboucler *vt* розстібати пряжку.

déboursément *m* витрата, плата; ~er *vt* витрачати (*гроші*).

débout 1. *adv* стоячи; être ~, se tenir ~ стояти; бути на ногах; 2. *int*: ~! встань!, встаньте!, встати!

déboutonné *vt* розстібати; 3. *manger ventre ~é* їсти досхочу; se ~ 1) розстібатися; 2) *перен.* говорити відверто, щиро.

débrillé, -e 1. *adj* 1) недбало, неохайно одягнений; 2) *перен.* розв'язний; 2. *m* неохайний вигляд, неохайність.

débrancher *vt* 1) вимикати, роз'єднувати; 2) *зал.* розформувати поїзд.

débrayage *m* 1) розчеплення; роз'єднання частин (*машини*); 2) роз'єднувальний механізм; 3) нетривалий страйк; ~er 1. *vt* вимикати; роз'єднувати; ~er une vitesse вимикати швидкість; 2. *vi* *розм.* застрайкувати.

débrider *vt* розгнздувати; 3. *sans ~* без перепочинку.

débris *m* 1) уламок, осколок; 2) *pl* покидьки, рештки.

débrouillage *m* розплутування; ~ard, -e *adj* *розм.* тямущий; спритний; кмітливий; ~er *vt* 1) розплутувати; 2) з'ясовувати; se ~er 1) розплутуватися; 2) виходити із скрутного становища.

débusquer *vt* 1) проганяти; витіснити; 2) *військ.* вибивати з позиції.

début *m* 1) початок, виникнення; un ~ heureux вдальний початок; ~ mars на початку березня; dès le ~ з самого початку; 2) *театр.* дебют; ~ant *m*, -e *f* дебютант, -ка; ~er *vi* дебютувати.

delà *prep* по цей бік; en ~, par ~, au ~ по цей бік; ~ et delà туди і сюди.

décachetage *m* розпечатування; ~er *vt* розпечатувати.

décadence *f* занепад; декаданс; ~t, -e 1. *adj* який (що) занепадає; 2. *m* декадент.

décaisser *vt* 1) виймати з ящика; 2) брати гроші з каси.

décalquage *m* 1) калькування; 2) відбиток, копія; ~er *vt* калькувати, копіювати.

décamper *vi* 1) знімати, згортати табір; вирушати; відступати; 2) *розм.* утікати.

décapitation *f* обезглавлювання; ~er *vt* обезглавлювати.

décathlon *m* спорт. десятиборство.

décédé, -e *adj* померлий; ~er *vi* (è) померти.

décèlement *m* виявлення.

déceler *vt* виявляти, відкривати.

décembre *m* грудень; ~iste *m* іст. декабрист.

décemment *adv* пристойно.

décence *f* пристойність.
décennal, -e *adj* десятирічний;
 ~ie *f* десятиріччя.
déception *f* розчарування.
décernement *m* присудження
 (нагороди тощо); ~er *vt* 1) при-
 суджувати (нагороду); нагоро-
 джувати; 2) юр. ухвалити, поста-
 новити.
décès *m* смерть, кончина.
décevant, -e *adj* обманливий,
 облудний; ~oir* *vt* обманювати,
 розчаровувати.
déchainement *m* 1) спускання
 з ціпу; 2) шаленство; розг'ял; ~er
vt 1) спускати з ціпу, відв'язува-
 ти; 2) розгн'язувати; розпалюва-
 ти, викликати (пристрасті і т. ін.);
 se ~er шаленіти.
déchargé *f* 1) розвантаження;
 2) залп, постріл; faire une ~e да-
 ти залп; 3) ел. розряд; ~ spontanée
 саморозряд; 4) смітник; ~ement
m 1) розвантаження; 2) розря-
 дження (зброї); ~er *vt* 1) роз-
 вантажувати; 2) перен. полегшу-
 вати; 3) розряджати (зброю); Φ
 ~er *up* accusé юр. свідчити на
 користь обвинуваченого; ~eur *m*
 розвантажувач.
décharné, -e *adj* худий, висна-
 жений; ~er *vt* виснажувати.
déchausser *vt* роззувати; se ~
 роззуватися.
déchéance *f* 1) занепад; 2) втра-
 та, позбавлення прав; 3) немилість.
déchet *m* 1) покидьки, рештки;
 2) дефект, брак.
déchiffrable *adj* розбірливий,
 чіткий; ~ement *m* розшифровка;
 ~er *vt* розбирати, розшифру-
 вати.

déchiqueter *vt* різати, розрива-
 ти на частини.
déchirant, -e *adj* жахливий, не-
 самовитий (крик і т. ін.); ~ement
m 1) розривання; 2) болюча туга;
 ~er *vt* 1) рвати, шматувати; 2)
 терзати; ~ure *f* діра.
déchirer* *vi* (а, è) занепадати;
 опускається; ~u, -e *adj* 1) занепа-
 длий, пропавший; 2) який (що) втра-
 тив значення.
décider, -e *adj* 1) рішучий; 2)
 вирішений; ~ement *adv* рішуче;
 ~er 1. *vt* 1) вирішувати, поста-
 новляти; ухвалювати; 2) розв'язу-
 вати, покінчити; 3) (qn à qch) спо-
 нукати, схилити до; 2. *vi* 1) при-
 ймати рішення, зв'язуватися; 2)
 (de qch) судити про; 3) робити
 висновок з; se ~er 1) зв'язатися;
 2) (pour) віддати перевагу, ви-
 словитися за.
décimal, -e *adj* десятковий; frac-
 tions ~es десяткові дроби; systè-
 me ~ метрична система.
décisif, -ve *adj* рішучий; вирі-
 шальний; ~on *f* 1) рішення, по-
 станова; 2) рішучість, сміливість.
déclamateur 1. *adj* пиномов-
 ний; 2. *m* декламатор; ~ation *f*
 1) декламація; 2) пиномовність;
 ~er 1. *vt* декламувати; 2. *vi* пи-
 номовно висловлюватися.
déclaration *f* оголошення; де-
 кларація; заява; ~ de naissance
 реєстрація народження; ~er *vt*
 оголошувати; заявляти; пред'явля-
 ти; ~er *pu* оголошувати недійс-
 ним, анулювати; se ~er 1) з'ясо-
 вуватися; 2) виявлятися; 3) (pour
 qn, pour qch) висловлюватися за.
déclenchement *m* 1) тех. роз'єд-

нування; 2) початок, пуск; 3) *перен.* розв'язування, виникнення; ~ *de la guerre* розв'язування війни; ~ *er vt 1* *тех.* роз'єднувати; 2) приводити в дію (*механізм*); 3) *перен.* починати, розв'язувати; ~ *er une greve* почати страйк; ~ *er une guerre* розв'язати війну.
déclin *m 1* захід; присмерк;
 2) *перен.* кінець, занепад; *sur le ~ de la vie* на схилі віку (життя); ~ *aison f 1* *астр.* схилення;
 2) *фіз.* відхилення; ~ *er 1. vi 1* відхилитися (*про магнітну стрілку, про зірку*); 2) *перен.* підупадати, занепадати; 2. *vt 1* відхилити (*стрілку*); 2) відмовлятися від.
décliv *le 1. adj* похилий, пологі; 2. *f:* *ep* ~ похилий; похило; ~ *ité f* пологість, похилість.
décocher *vt* пускати стрілу; ~ *un compliment* сказати комплімент.
décoiffer *vt* розп'ятлати волосся; *se ~* розп'ятлатися (*про волюссю*).
décoll *age m 1* відклеювання; 2) зліт (*літака*); ~ *er 1. vt* відклеювати; відривати; 2. *vi* злітати (*про літак*).
décolor *ant, -e adj* знебарвлюючий; ~ *ation f* знебарвлювання; ~ *é, -e adj* безбарвний; полинялий; *teint ~é* блідий колір обличчя; ~ *er vt 1* знебарвлювати, робити блідим; 2) *тех.* вибілювати; *se ~er* знебарвлюватися, блякнути.
décombres *m pl 1* щебінь, сміття; 2) руїни.
décompos *ant, -e adj* який (що) розкладає; ~ *é, -e adj 1* розкладений; який (що) розклався; 2)

спотворений (*про обличчя*); ~ *er vt 1* розкладати на частини; 2) *перен.* розкладати, розтлівати; 3) спотворювати (*риси обличчя*); *se ~er* розкладатися, псуватися; ~ *ition f y* *різн. знач.* розкладання; розпад; гниття.

décompte [dek3:t] *m 1* вірахування; 2) розчарування.

déconcerter *vt* розстроювати; бентежити; *se ~* бентежитися, ніяковіти.

déconfit, -e adj здивований; зніяковівий; ~ *ure f 1* *розм.* провал, поразка; 2) розбрення, банкрутство.

déconsidér *ation f* втрата поваги, неповага; ~ *er vt* позбавити поваги, підірвати повагу.

décontenancer *vt* бентежити, викликати замішання; *se ~* ніяковіти, розгублюватися.

déconvenue *f* невдача; розчарування.

décor *m 1* прикраса; 2) *перен.* показне; 3) *pl театр.* декорація.

décor *atif, -ative adj* декоративний; ~ *ation f 1* прикраса, оздоблення; 2) *театр.* декорація; 3) відзнака, орден; *décerner une ~ation* à *qn* нагородити когось орденем; ~ *é, -e adj 1* прикрашений, оздоблений; 2) нагороджений орденем; ~ *er vt 1* прикрашати; 2) нагороджувати орденем.

découdre* *vt* розп'орювати, відп'орювати.

découler *vi 1* сочитися, витікати; 2) *перен.* виходити, випливати з чогось.

découp *age m* розрізування, вирізування; ~ *é, -e adj 1* поріза-

ний (по краях); 2) зубчастий (про лися); ~er *vt* 1) розрізувати, вирізувати; 2) крїти; se ~er ви-мальовуватися; ~ure *f* 1) виріза-на фігура; 2) вирізування; 3) по-різаність (берега).

décourag||ement *m* сум, смўток, зневіра; se laisser aller au ~ засмўчуватися, удаватися в тўгу; ~er *vt* засмўчувати, бентїжити; se ~er засмўвати, засмўтитися; зневіритися.

découronn||ement *m* 1) позбав-лення корїни; 2) перен. розвїнчу-вання; ~er *vt* 1) позбавити ко-рїни; 2) перен. розвїнчувати; 3) зрубати верхівку (дерева).

décousu, -e *f. adj.* 1) розпоро-тий; 2) нескладний (про мовлен-ня); 2. *m* незв'язність, несклад-ність (мовлення).

découvert, -e *adj* відкритий, не-прикритий; а ~ відкрито.

découverte *f* 1) відкриття; 2) військ. розвідка.

découvrir* 1. *vt* 1) розкривати, огїлювати; 2) знаходити, відкри-вати; 2. *vi* виступати, видаватися; se ~ 1) розкриватися, огїлюва-тися; 2) знімати капелюх, шапку; 3) перен. виявитися, відкрива-тися.

décrasser *vt* 1) очищати; 2) пе-рен. обтесати.

décret *m* декрет, постановва, указ.

décréter *vt* 1) постановляти, ви-давати указ; 2) накладати резо-люцію.

décret-loi *m* надзвичайний за-кон.

décri *m* 1) знецінювання; 2)

безсїавність, ганьба; ~er *vt* 1) знецінювати; 2) ганьбити, гїдити.

décrire* *vt* описувати.

décroch||ement *m* знімання з га-ка; ~er *vt* знімати з гака, від-чїплювати; ~er le récepteur зняти телефонну трубку; О ~er la pre-миère place вийти на перше місце; se ~er відчїплюватися.

décroiss||ance *f* змїнення, спад; ~ant, -e *adj* спадний, убуваю-чий.

décroit *m* ущїрб (місяця); ~re* *vi* убувати, змїнуватися.

décrue *f* спад паводка; être en ~ спадати (про воду).

déçu, -e *adj* 1) розчарований; 2) нездійснений.

décup||ement *m* збїльшення вдїсятеро; ~er *vt* 1) подїсяте-рити; 2) перен. збїльшувати, мнї-жити.

dédaign||er *vt* гордувати, зне-важати, грїбувати; ~eusement *adv* погордливо; ~eux, -euse *adj* погордливий, зневажливий.

dédain *m* погорда, зневага.

dedans *f. adv.* всередину, все-редині; *loc. adv.* là-~ там, все-редині; au-~, en ~ всередині; par ~ чїрез; О mettre qn ~ об-дурити когось; être tout en ~ бїти спїтним; 2. *m* внутрішній простїр.

dédicace *f* напис (на книжцї); присвята.

dédier *vt* (à qn) присвячувати (книжку, твір).

dédire* *vt* викривати чийсь брехню; спростовувати чїсь сло-ва; se ~ (de) 1) не додїржувати обїянки; 2) зрїкатися чогось.

dédommag||ement *m* компенсація, відшкодування втрат; *~er vt* (qn de qch) відшкодовувати втрачено.

dédoubl||ement *m* роздвоювання, розщеплення; *поділ*; *~er vt* 1) роздвоювати, ділити на дві; 2) спорювати підкладку; *se ~er* роздвоюватися.

déduire* *vt* 1) відрахувати; *мат. віднімати*; 2) робити висновок.

déesse *f* богиня.

défail||lance *f* 1) раптове знесилення; неприємність; 2) ослаблення; занепадництво; 3) недостача, відсутність; *~ momentanée de la mémoire* тимчасова втрата пам'яті; 4) зрив (*y roboti*); *~ant, -e adj* 1) ослаблений, неповноцінний; 2) відсутній; 3) який (що) відживає; *~ir* vi* 1) не вистачати, бракувати; 2) слабшати; знемагати; 3) згасати, вимирати.

défaire* *vt* 1) руйнувати зроблене; знищувати; 2) відділяти; відв'язувати; 3) розмітувати; розпорошувати; 4) куйовдити (*зачіску, волосся*); 5) (*de qch*) звільняти, визволяти від; 6) виснажувати; 7) перемогти, розбити; *se ~* 1) розв'язуватися; 2) розпорошуватися; 3) *розм.* роздгати; 4) (*de qch*) збувати з рук; здихатися.

défait, -e adj 1) розв'язаний, розпущений; *un lit ~* зім'ята постіль; 2) блідий; схудлий; змарнілий; розстроєний.

défaite *f* поразка; розгром; *essuyer une ~* зазнати поразки.

défaut *m* 1) вада, недолік; дефект; *~ de qualité* брак; 2) недо-

стача, відсутність; *à ~ de* за браком; *au ~ de* замість, через відсутність; 3) помилка, промах; несправність; *être en ~* помилятися; 4) неявка в суд.

défaveur *f* немилість, неласка.

défavorable adj несприятливий.

défection *f* зрада; відступництво.

défectu||eusement adv неповно; неправильно; *~eux, -euse adj* 1) недостатній, неповний; 2) несправний, непридатний, погано виконаний; *~osité f* вада, неправильність.

défendre* *vt* 1) захищати, обороняти; 2) забороняти; *se ~ (de)* 1) захищатися, оборонятися; 2) виправдуватися.

défens||e f 1) захист; оборона; *~ légitime* самооборона; *se mettre en ~* готуватися до оборони; 2) укріплення; 3) ікла (*кабана*); бивень (*слона*); 4) заборона; *~ de fumer!* палити заборонено! *~eur m* захисник; адвокат; *~if, -ive 1. adj* оборонний; 2. *f* оборона; стан оборони.

défer||ence f шанобливість; *~ent, -e adj* шанобливий.

déferer 1. vt 1) (*qch à qn*) передавати щось комусь; 2) віддавати належне; присуджувати; *~ les honneurs* вшановувати; 2. *vi (à qch)* поступатися чимсь.

défer||ement m прибіг; *~er vi* 1) розбиватися об берег (*про хвилі*); 2) ринути.

déferer vt розкобувати; *se ~* розкобуватися; загубити підкову.

défeuiller vt обривати листя; *se ~* втрачати листя; обпадати.

défi *m* виклик; lancer un ~ кинути виклик.

déficience *f* недовір'я.

déficien||ce *f* нестача; недостатність; ~ *mentale* розумова відсталість; ~ *t*, -*e adj* дефіцитний, недостатній.

défier *vt* 1) кидати виклик; проковувати; ~ *le danger* іти назустріч небезпечі; 2) протистояти, не піддаватися; *se* ~ 1) зачіпати один одного; 2) (*de*) не довіряти; побовітатися, остерігатися.

défigurer *vt* спотворювати; перекручувати.

défil||é *m* 1) *військ.* проходження військ (на огляді); 2) ущелина; 3) низка, ряд; ~ *ement m* *військ.* 1) проходження військ, дефілювання; 2) окоп, хід сполучення; ~ *er vi* дефілювати, проходити рядами; *se* ~ *er* ухилятися; *розм.* ховатися; тікати.

défin||i, -*e adj* визначений; означений; ~ *ir vt* 1) визначати; 2) точно описувати; вказувати.

définiti||f, -*ve adj* остаточний, безповоротний; *en* ~ *ve* кінець кінцем.

définition *f* визначення.

définitivement *adv* остаточно.

déflagration *f* спалах.

déflourir *vi* відцвітати.

défloraison *f* відцвітання.

déform||ation *f* деформація; спотворення; ~ *er vt* деформувати; спотворити; *se* ~ *er* втратити звичайну форму; спотворюватися.

défraichir *vt* позбавляти свіжості; *se* ~ втрачати свіжість; в'янути.

défrayer *vt* платити за когось.

défrich||ement *m* розбурювання цілини; ~ *er vt* 1) розбурювати цілину; *terre* ~ *ée* піднята цілина; 2) роз'яснювати, робити доступним; ~ *eur m* цілинник.

défriser *vt* 1) розгладжувати волосся; 2) *розм.* розчаровувати.

défroncer *vt* розгладжувати (складки); *o* ~ *le sourcil* повеселішати.

dégagé, -*e adj* 1) невимушений, вільний; 2) відкритий, просторий.

dégag||ement *m* 1) викуп (із застави тощо); 2) звільнення; визволення; ~ *er vt* 1) викуповувати (із застави); 2) визволяти, звільняти; ~ *er le passage, la voie* звільняти прохід, проїзд; *se* ~ *er (de qch)* 1) звільнитися; 2) виділятися.

déganter *vt* знімати рукавичку.

dégarn||ir *vt* позбавляти прикрас; *front* ~ *i* ліса голова; *bouche* ~ *ie* беззубий рот; *se* ~ 1) оголюватися; 2) плішівіти.

dégât *m* шкода, збиток, втрата; *causer des* ~ *s* завдавати шкоди.

dégel *m* відліга; ~ *er* 1. *vi* таянути, розтавати; 2. *v. impers.*: *il* *dégèle* розтає.

dégénér||ation *f* виродження, дегенерація; ~ *er vi* вироджуватися.

déglut||ir *vt* ковтати; ~ *ition f* ковтання.

dégonfl||ement *m* випуск (газу, повітря); ~ *er vt* 1) випускати (газ, повітря); 2) об'єктувати (серце, душу); *se* ~ *er* *розм.* занепадати духом, зажуритися.

dégorger 1. *vt* 1) вивергати;

2) прочищати (трубу, стік); 3) промивати; 2. *vi* переливатися через край.

dégourd||i, -e *adj* тямущий, спритний, вправний; *~ir vt* виводити із заціпеніння; розминати (ноги).

dégoût *m* огіда; *~ant*, -e *adj* огидний; *~é*, -e *adj* пересичений; *faire le ~é* гидувати, вередувати; *~er vt* відбивати охоту; набридати.

dégoutter *vi* капати, стікати, сочитися.

dégrad||ant, -e *adj* прини́зливий; *~ation f* 1) розжальвання; *~ation civile*, *~ation civique* юр. пораження прав; 2) прини́ження; 3) *перен.* деградація, занепад; 4) псування; *~er vt* 1) розжальувати; 2) принижувати, ганьбити; *se ~er* 1) принижуватися; 2) занепадати, деградувати.

dégraiss||age *m* 1) обезжирювання; 2) виведення жирних плям; *~er vt* 1) обезжирювати; 2) виводити жирні плями.

degré *m* 1) східень, сходинка; 2) ступінь; *prendre ses ~s* здобути вчений ступінь; *par ~s* поступово; 3) градус.

dégringol||ade *f* 1) скочування вниз; 2) падіння; *~er vt, vi* летіти вниз клубком; збігати вниз.

déguenillé, -e 1. *adj* обідраний; 2. *m, f* голодранець, -ка.

déguerp||ir *vi* забира́тися; да́ти ходу; *faire ~* прогнати.

déguis||ement *m* 1) маскара́дний костюм; 2) переодя́гання; 3) *перен.* маскува́ння; *parler sans ~* говорити щиро; *~er vt* 1) пере-

одягати; 2) прихобувати, маскувати.

déhanché, -e *adj* незгра́бний.

dehors 1. *adv* зовні, назовні, надворі, поза; *au-~* зовні; *du ~* ззовні, знадвору; *en ~ de* поза; 2. *m* 1) зовнішня частина; 2) зовнішність.

déjà *adv* вже, уже.

déjeter (se) жоло́битися, викривля́тися.

déjeuner I *vi* снідати.

déjeuner II *m* 1) сніда́нок; *petit ~* ранковий сніда́нок; *~ à la fourchette* легкий сніда́нок; 2) обід.

déjouer *vt* розстро́бити плани, за́думи.

délà 1. *prép* за, по той бік; *au-~ de* по той бік; по́над, з ли́шком; *de ~* звідти; *en ~* да́лі; 2. *adv*: *decì, ~* тут і там; туди і сюди.

délabr||é, -e *adj* пошко́джений; занепа́лий; розла́днаний; *~ement m* рэ́злад; зане́пад; *~er vt* псува́ти, пошко́джувати; розла́днувати.

délacer *vt* розшнуро́вувати.

délai *m* 1) відстро́чка, за́тримка; 2) строк; *à bref ~* у короткий строк; *dans un ~ fixé* у ви́значений строк; *sans ~* не га́ючись, невідкла́дно.

délaiss||ement *m* зане́дбаність; *~er vt* залиша́ти, покида́ти.

délass||ement *m* відпочи́нок; *~er vt* да́ти відпочи́нок; *se ~er* відпочива́ти.

délat||eur *m, -rice f* доно́щик, -ця; *~ion f* доно́с.

délavé, -e *adj* поли́нялий.

délayer *vt* 1) розво́дити, роз-

ріджувати; 2) розтягувати, багатослівно говорити.

délect||able *adj* приємний; ~ation *f* насолода; втіха; ~er *vt* тішити.

délégation *f* 1) делегація, представництво; 2) повноваження; ~de pouvoirs передача повноважень. délégu||é *m, -e f* делегат, -ка; ~er *vt* делегувати; доручати.

délest||age *m* розвантажування; ~er *vt* розвантажувати.

délétère *adj* 1) смертоносний; отруйний; 2) перен. шкідливий, згубний.

délibér||ant, -e *adj* дорадчий; ~ation *f* обговорення, нарада.

délibéré, -e *adj* 1) невимушений; 2) рішучий; \diamond de propos ~ навмисне.

délibérer 1. *vt* обговорювати; 2. *vi* радитися.

délicat, -e *adj* 1) ніжний; тендітний; santé ~е слабе здоров'я; 2) витончений, вишуканий; тонкий; ouvrage ~ майстерна робота; 3) делікатний; ~esse *f* 1) ніжність; 2) витонченість; 3) делікатність; чуйність.

délice 1. *m* насолода; 2. *f pl* радість.

délicteu||x, -se *adj* злочинний; acte ~ проступок.

délié, -e *adj* 1) тонкий; 2) проникливий.

déli||ement *m* розв'язування; ~er *vt* 1) розв'язувати; 2) (de qch) перен. звільнити від чогось.

délinquant *m, -e f* правопорушник, -ця.

déli||rant, -e *adj* 1) який (що) марить; маячний; 2) шалений, бо-

жевільний; ~re *m* 1) марення; гарячка; 2) манія, психоз; ~er *vi* маячити, марити.

délivr||ance *f* 1) звільнення, визволнення; 2) видача (документів); ~er *vt* 1) звільняти, визволяти; 2) видавати, вручати.

délog||ement *m* виселення; виїзд; ~er 1. *vi* виїхати з квартири; 2. *vt* 1) виселяти, виживати (з дому); 2) військ. вибивати, витіснити (ворога).

déloy||al, -e *adj* віроломний; ~auté *f* віроломство.

déluge *m* 1) потоп, повідь; \diamond après moi le ~ після мене хоч потоп; 2) перен. наплив.

déluré, -e *adj* розв'язний.

demain *adv* завтра; après ~ післязавтра; à ~! до завтра!

demand||e *f* 1) прохання; 2) заява; вимога; 3) попит, споживання; 4) юр. позов; 5) замовлення; ~er *vt* 1) просити; 2) питати; вимагати; se ~er запитувати один одного; запитувати себе.

déman||tèlement *m* знос (будинку); демонтаж; ~teler *vt* зносити, демонтувати, ламати.

démarcation *f* розмежування; ligne de ~ демаркаційна лінія.

démarche *f* 1) хода; 2) вчинок, захід, демарш, дія; 3) *pl* турботи; faire des ~s клопотати про.

démarquer *vt* 1) знімати мітку, клеймо; 2) зробити плагіат.

démarr||age *m* відшвартування, відхід (судна); ~er *vi* 1) мор. відчалювати; 2) рушати з місця.

démêlé *m* суперечка.

démê||er *vt* 1) розчісувати; розплутувати; 2) перен. розплутува-

ти, розбирати; 3) розпізнавати; розрізняти; ~oir *m* грєбїнь.

déménag||ement *m* переїзд; ~er *vt* переїжджати на нову квартиру.

démence *f* слабоумство; tomber en ~ збожеволїти.

démener (se) 1) метушитися, метатися; 2) скаженїти, шаленїти.

dément *m*, -e *f* божевільний, -а; душевно хворий, -а.

dément||i *m* 1) викриття; 2) спростування; ~ir* *vt* 1) викривати брехню; 2) спростовувати; se ~ir суперечити самому собі; зраджувати собі.

démérit||e *m* негідний вчинок; ~er *vi* провинитися.

démesuré, -e *adj* надмірний, величезний; ~ment *adv* надмірно.

démètre* *vt* 1) вивихнути; 2) усунути з посади.

démourant: au ~ *loc. adv.* протє, до того ж, зрештою.

démour||e *f* 1) житлє; 2) місце перебування; Q mettre qn en ~ de... вимагати щось від когось;

~er *vi* 1) (a) проживати, жити; 2) (è) залишатися; Q ~er court запнїтися; ~er d'accord порозумїтися, дійти згоди.

demi, -e 1. *adj* пів-; 2. *m* 1) половина; un ~-litre півлітра; à ~ наполовину; 2) спорт. півзахисник (у футболї); 3. *f* півгодїни.

demi-cercle *m* півколо.

demi-fond *m* спорт. середня дистанція.

demi-frère *m* зведений брат.

demi-heure *f* півгодїни.

demi-jour *m* сутїнки.

démilitarisation *f* демілітаризація.

demi-lune *f* півмісяць.

demi-mot: à ~ *loc. adv.* з півслова.

demi-produit *m* напівфабрикат.

demi-savoir *m* поверхове знання.

demi-sœur *f* зведена сестра.

démission *f* відставка.

demi-voix: à ~ *loc. adv.* напівголосно, півголосом.

démocrat||e *m* демократ; ~ie [demokrasi] *f* демократія; ~ique *adj* демократичний.

demoiselle *f* 1) дївчина, панночка; ~ de magasin продавщиця; 2) розм. грїлка.

démol||ir *vt* ламати, руйнувати, знищувати; ~isseur *m*, -isseuse *f* руйнівник, -ця; ~ition *f* руйнування, ломка.

démonstrati||f, -ve *adj* доказовий; наочний, демонстративний; ~on *f* 1) мат. доказ; 2) вїяв; прояв; 3) показ, демонстрація.

démont||able *adj* розбірний; maison ~ розбірний, пересувний будїнок; ~age *m* демонтаж, розбирання; ~é, -e *adj* розібраний; Q mer ~ée бурхливе море; ~er *vt* 1) знімати, скидати; 2) розбирати, розгвинчувати; 3) військ. виводити з ладу; se ~er перен. розстроюватися, губитися; ніяковіти.

démontrer *vt* доводити, пояснювати.

démoralis||ation *f* деморалізація; ~er *vt* 1) підривати дух; розслабляти; 2) деморалізувати, розкладати.

démordre* *vt* 1) випускати із зубів; 2) (de qch) перен. відступати від чогось, відмовлятися.

démunir *vt* позбавляти, відби-

ра́ти; ~ le front зніма́ти війська́ з фронту; se ~ (de qch) позбавля́ти себе чо́гось, відмовля́тися від чо́гось.

dénatur||é, -e *adj* протиприро́дний; позбавлений людських почу́тів; нелю́дський; ~ *er vt* 1) позбавля́ти природних я́костей; 2) спотво́рювати, пере́кру́чувати.

dénégation *f* заперече́ння; за́тяти́сть.

déni *m* відмо́ва.

déniaiser *vt* наставля́ти на ро́зум.

dénich||er 1. *vt* 1) вийма́ти з гні́зда; 2) відшу́кувати, виявля́ти; 2. *vi* виліта́ти з гні́зда.

dénier *vt* заперече́увати.

dénigr||ement *m* ганьба́, обмо́ва, дискредитува́ння; ~ *er vt* ганьби́ти, обмовля́ти, дискредитува́ти.

dénombr||ement *m* пере́лік; пе́репис; ~ *er vt* перерахо́увати.

dénominateur *m* мат. знаме́нник.

dénom||ination *f* найменува́ння, на́зва; ~ *mé, -e adj* на́званий; про́званий; ~ *mer vt* іменува́ти, назива́ти, прозива́ти.

dénonc||er *vt* 1) викрива́ти; ви́дава́ти ко́гось; 2) оголо́шувати не́дійсним; se ~ прийти́ повині́тися; ~ *iateur m, -iatrice f* доно́щик, -ця; ~ *iation f* 1) викриття́; доно́с; 2) де́нонсува́ння (до́говору).

dénoter *vt* познача́ти, вка́зувати.

dénou||ement *m* 1) розв'язува́ння; 2) *перен.* розв'язка́; ~ *er vt* розв'язувати; розплу́тувати.

denrée *f* про́дукт, харч; *pl* їсти́вні за́паси, продо́вольчі то́вари.

dens||e *adj* щільний, гу́стий; ~ *ité f* 1) гу́стота́, насиче́ність; 2) *фіз.* щільність, пито́ма ва́га.

dent *f* 1) зуб; і́кло; *O coup de ~s* лихослі́в'я; être sur les ~s знема́гати від уто́ми; montrer les ~s огриза́тися; n'avoir rien à se mettre sous les ~s *розм.* кла́сти зу́би на по́лицю; 2) зубе́ць, зубо́к; 3) щерби́на; ~ *aire adj* зубний; ~ *é, -e adj* зубча́(с)тий; ~ *eler vi* на́сіка́ти зу́бці.

dentell||e *f* мере́живо; ~ *erie f* 1) мере́живна фа́брика; 2) мере́живні ви́роби; ~ *ier, -ière* 1. *adj* мере́живний; 2. *f* мере́живни́ця.

dentier *m* штучна щеле́па.

dent||ifrice 1. *adj*: poudre ~ зубний поро́шок; 2. *m* зубна́ па́ста; зубний поро́шок; ~ *iste m, f* зубний лі́кар, данти́ст.

dénud||ation *f* ого́лення; ~ *er vt* ого́лювати.

dénu||é, -e *adj* (de) позба́влений чо́гось; ~ *ement m* нестáток, зли́дні, нужда́; ~ *er vt* позбавля́ти.

dépann||age *m* усунення пошко́дження, ремо́нт, ла́годження; ~ *er vt* 1) ла́годити пошко́дження; ремо́нтува́ти; 2) *розм.* вируча́ти.

dépaquet||age *m* розпако́вування; ~ *er vt* розпако́вувати.

dépareill||é, -e *adj* розрі́знений; ~ *er vt* розрі́знявати.

départier *vt* розпа́рoвувати.

départ I *m* 1) від'ї́зд, відпра́влення; 2) *спорт.* старт; ~ *aggrété* старт з місця.

départ II *m* поді́л.

département *m* 1) департа́мент; 2) відді́л, упра́вління, відомство.

départir* *vt* розділяти, розподіляти.

dépass||ement *m* 1) перевищення; 2) обгін; *~er vt* 1) обганяти, випереджати; 2) перевищувати; перевиконувати.

dépecer *vt* розрубувати на частини.

dépêch||e *f* телеграма, депеша; *~er vt* 1) квати, підганяти; 2) спішно відправляти; *se ~er* кватитися, поспішати.

dépeindre* *vt* змальовувати, зображувати.

dépen||dance *f* 1) залежність, підлеглість; 2) *pl* служби, прибудови; *~dant, -e adj* залежний; *~dre** *vi* залежати.

dépens||e *f* витрати, видаток; *~er vt* витрачати; *se ~er* старатися, витрачати сили; *~ier, -ière* 1. *adj* марнотратний; 2. *m, f* марнотратник, -ця.

déperir *vi* марніти, слабнути.

dépeup||ement *m* 1) зменшення населення; 2) спустошення; *~er vt* 1) зменшувати населення; 2) спустошувати.

dépiécer *vt* розчленовувати, роздрібнювати.

dépiquage *m* молотьба хліба.

dépister *vt* 1) висліджувати; 2) збивати з сліду; 3) збивати з пантеліку.

dépît *m* досада; *Q en ~ de* наперекір, всупереч, незважаючи на...

déplac||é, -e adj 1) переміщений; 2) недоречний; *~ement m* 1) переміщення, перестановка; 2) мор. водотоннажність корабля; *~er vt* переміщати, переставляти;

se ~er переміщатися, пересуватися.

déplaire* *vi* (*à qn*) не подобатися, бути неприємним комусь.

déplier *vt* 1) розгортати; розкривати; 2) розпрямляти.

déploiement *m* розгортання.

déplo||able *adj* жалісний, жалюгідний; *~er vt* оплакувати; жалкувати.

déployer *vt* розгортати, розпускати.

déplumé, -e adj 1) обскібаний; 2) розм. лісний.

dépopulation *f* зменшення народонаселення.

déport||ation *f* заслання; *~é m, -e f* засланий, -ка; *~er vt* засилати, відправляти на поселення.

dépos||ant *m* 1) свідок; 2) вкладник; *~er* 1. *vt* 1) складати з себе; 2) класти, покласти; 3) вкладати, здавати на схов; 4) вносити; 2. *vi* давати свідчення; *~itaire m, f* охоронець, -ниця; *~ition f* 1) юр. свідчення; 2) зняття, скінчення.

déposséder *vt* позбавляти володіння; експропріювати.

dépôt *m* 1) внесок, вклад; 2) депо, парк; 3) сховище, склад; 4) осад, нашарування; 5) камера утворення.

dépouill||e *f* 1) шкура, шкіра; 2) *pl* здобич; *~é, -e adj* 1) голий, без листя, без корі; 2) позбавлений прикрас; *~ement m* позбавлення; пограбування; *~ement du scrutin* підрахунок голосів; *~er vt* 1) здирати шкіру; обдирати (листя); 2) позбавляти, віднімати; *~er le courrier* розбирати пошту.

dépourvu, -e adj (*de*) позбав-

лений чогось; ~ de sens безглуздий; *O au ~ loc. adv.* зненацька.

dépravation *f* 1) мед. пошкодження; 2) розбещеність; ~ *er vt* 1) псувати; 2) розбещувати.

dépréciation *f* знецінення; зниження цін; ~ *er vt* знижувати ціну; знецінювати.

déprédation *f* 1) грабіжницький; 2) *m, f* розтрата; ~ *tion f* 1) грабіж; 2) розтрата.

déprendre* *vt* рознімати.

dépressif, ~ *ve adj* гнітючий; депресивний; ~ *on f* 1) депресія; 2) знесилення, ослаблення.

déprimé, ~ *e adj* 1) приплюснутий, вдавнений; 2) пригнічений; ~ *er vt* 1) вдавлювати; 2) пригнічувати.

depuis 1. *prep* починаючи, від, з, протягом; ~ *longtemps* давно; ~ *peu* з недавнього часу, недавно; 2. *adv* потім, після, з того часу, відтоді; ~ *que loc. conj.* з того часу, як.

député *m* депутат.

déracinement *m* 1) виривання з корінням; 2) викорінювання; ~ *er vt* 1) виривати з корінням; 2) викорінювати.

déraider *vt* розминати; робити м'якшим, гнучкішим.

dérailler *vi* 1) сходити з рейок; 2) *перен.* збитися з дороги.

déraisonnable *adj* безрозсудний; ~ *er vi* говорити дурниці.

dérangement *m* 1) безладдя; розлад; 2) турботи; ~ *er vt* 1) приводити до безладдя; 2) турбувати, заважати; *se ~er* турбуватися.

dérangement *m* буксування, занос (автомашини); ~ *er vi* заносити на повороті.

dératé *m, -e f* навіжений, -а.

dérégler *vi* 1) приводити до безладдя; 2) розстроювати.

dérider *vt* розправляти зморшки; *faire ~* розвеселити; *se ~* повеселитися.

dérision *f* насмішка; глум; *par ~* жартом; ~ *oire adj* 1) сміхотворний; 2) незначний.

dérivation *f* 1) відведення, відгалуження; 2) *ав., мор.* відхилення від курсу.

dérivé, ~ *e* 1. *adj* похідний; 2. *m* 1) похідне слово; 2) побічний продукт; 3. *f* *мат.* похідна (функція).

dériver 1. *vi* походити, випливати; 2. *vt* 1) відводити (воду, струм); 2) *лінгв.* утворювати (слова).

dernier, ~ *ère adj* 1) останній; *en ~ lieu* нарешті; 2) минулий.

dérobade *f* виверт; ~ *e, -e adj* потайний; *à la ~ée loc. adv.* потай, крадькома; ~ *er vt* 1) викрадати; 2) переховувати; *se ~er* зникати, ховатися; ухилятися.

dérogation *f* (*à qch*) 1) порушення (договору); 2) ухиляння, відступ; ~ *er vi* (*à qch*) порушувати, відступати.

déroulement *m* 1) розмотування; 2) розвиток, хід (подій і т. ін.); ~ *er vt* розмотувати, розгортати; *se ~er* розгортатися; відбуватися.

déroute *f* безладна втеча, поразка.

dérouter *vt* 1) збивати з дороги; 2) збивати з пантелику, вводити в оману.

derrière 1. *prép* за, позаду; 2. *m* 1) зад, задня частина; 2) тил.
des 1. *art. contr. pl. відповідає* de les; 2. *art. indéf. pl. від un, une.*
dés *prép* з, від; ~ *lors loc.* *adv.* з того часу; ~ *que loc. conj.* як тільки, ледве.

désabus||é, -e *adj* розчарований; без ілюзій; ~ *er vt* розвіювати помилкову думку; відкривати очі комусь; переконувати.

désaccord *m* незгода; розлад; ~ *er vt* 1) розстроювати (інструмент); 2) сіяти чвари.

désaccoutumer *vt* (qn de qch) відучувати; se ~ (de qch) відвикати.

désaffection *f* неприхильність, нелюбов; ~ *per vt* викликати неприхильність.

désagréable *adj* неприємний.

désagrég||ation *f* розпад; розділення; розклад; ~ *er vt* розділювати, роз'єднувати; *хім.* розкладати; se ~ *er* розпадатися; *геол.* вивітрюватися.

désagrément *m* неприємність.

désaltérer *vt* заспокоювати чийсь спрагу, поїти; se ~ *er* пити, заспокоювати спрагу.

désappoint||ement *m* розчарування; ~ *er vt* не справджувати сподівань, розчаровувати.

désapprobat||eur, -rice *adj* нехвальний.

désappropri||ation *f* відмова від власності; ~ *er vt* позбавляти власності.

désapprouver *vt* осуджувати, не схвалювати.

désarçonner *vt* поставити в безвихідь, збити з пантелику.

désarm||é, -e *adj* 1) роззброєний; 2) *перен.* обеззброєний; ~ *ement m* роззброєння; ~ *ement partiel* часткове роззброєння; ~ *ement total* повне роззброєння; ~ *er* 1. *vt* 1) роззброювати; 2) *перен.* обеззброювати; 2. *vi* роззброюватися; складати зброю; припиняти війну.

désarro||i *m* 1) розлад, замішання, збентеження; 2) розруха, безладдя.

désastre *m* лихо, біда; крах.

désavantag||e *m* невигода; шкода; ~ *eux, -euse adj* невигідний.

désav||eu *m* 1) відмовлення; спростування; 2) незгода; 3) невизнання; ~ *ouer vt* зрікатися, відмовлятися.

descend||ance *f* 1) походження; 2) потімство; ~ *ant, -e* 1. *adj* низхідний, спадний; 2. *m, f* нащадок.

descendre* 1. *vi* (è) 1) сходити вниз, спускатися; 2) висаджуватися, виходити (на берег); 3) зупинятися (десь, у когось); 4) (de) походити від; 2. *vt* (a) 1) опускати, спускати; 2) висаджувати (на берег); 3) спускати по, сходити.

descente *f* 1) сходження, спуск; 2) висадка; *військ.* десант.

descripti||f, -ve *adj* описовий; ~ *on f* 1) опис, описання; 2) опис, список.

dése||mball||age *m* розпаковка; ~ *er vt* розпаковувати.

déségrég||ation [desegregasjɔ̃] *f* ліквідація расової дискримінації.

dése||mpar||er 1. *vt* розладжува-

ти, робити непридатним; 2. *vi* залишати своє місце; *être ~é* розгубитися.

désenchant||é, -e *adj* розчарований; *~ement m* розчарування; *~er vt* розчаровувати.

désengager *vt* звільнити від зобов'язання.

désenivrer [dezānivre] *vt* протвердівати.

désennuyer *vt* розганяти нудьгу.

déséquilibre *m* невірноваженість.

désert, -e 1. *adj* безлюдний; пустинний; 2. *m* пустеля, пустиня.

désert||er 1. *vt* 1) кидати, залишати; 2) зраджувати; 2. *vi* дезертирувати; *~eur m* 1) дезертир; 2) відступник; *~ion f* 1) дезертирство; 2) відступництво.

désespér||ant, -e *adj* який (що) доводить до відчаю; *~é, -e adj* 1) безнадійний, розпачливий; 2) доведений до відчаю; *~er* 1. *vi* (de qch) впадати в розпач; 2. *vt* доводити до відчаю; *se ~er* упадати в розпач.

désespoir *m* розпач, відчай.
déshabiller *vt* роздягати; *se ~* роздягатися.

déshabitué *vt* відчувати; *se ~ (de)* відвикати, відчуватися.

déshérit||é, -e 1. *adj* знедолений; 2. *m, f* позбавлений, -а спадщини; *~er vt* позбавляти спадщини.

déshonnête *adj* 1) безчесний; 2) непристойний; *~té f* 1) безчесність; 2) непристойність.

déshonneur *m* безчестя, ганьба.

déshonor||ant, -e *adj* безчесний, ганебний; *~er vt* безчестити, ганьбити, плямувати.

désign||ation f 1) позначення, назва; 2) призначення; *~er vt* 1) позначати, називати; 2) указувати, намічати; призначати.

désillusion *f* розчарування; *~ner vt* руйнувати ілюзії; розчаровувати.

désinfect||ant, -e *adj* дезинфікуючий; *~er vt* дезинфікувати; *~ion f* дезинфекція.

désintéressé, -e *adj* незацікавлений.

désir *m* бажання; *~able adj* бажаний; *~er vt* бажати; *~eux, -euse adj* (de qch) бажуючий, прагнучий.

désister (se) (de qch) зрікати, відмовлятися; знімати свою кандидатуру.

désobé||ir *vi* (à qn, à qch) не слухатися; не коритися; *~issance f* неслухняність, непокір; *~isant, -e adj* неслухняний.

désoblig||eance f нелюб'язність; *~eant, -e adj* нелюб'язний; неприємний; *~er vt* нелюб'язно поводитися; кривдити.

désœuvr||é, -e *adj* дозвільний; *~ement m* неробство.

désol||ant, -e *adj* 1) сумний; 2) нестерпний; *~ation f* 1) горе, скорбота; 2) спустошення; *~er vt* 1) доводити до розпачу, засмучувати; 2) спустошувати; *se ~er* журитися, впадати в розпач.

désordonn||é, -e *adj* 1) безладний; 2) неприбрканий, негамовний; *~er vt* розладнувати.

désordre *m* 1) безладдя; *en ~* безладно; 2) розлад; 3) розпуста.

désorient||é, -e *adj* спантеличений.

ний, вибитий з колії; ~ег *vt* збивати з дорogi, дезорієнтувати.

désormais *adv* відтепер, надалі, віднині.

desquels, desquelles *pron. relat. div. duquel*.

dessaisir (*qn de qch*) позбавляти когось чогось; віднімати (володіння, права); *se* ~ відмовлятися (від права влади, майна).

dessèchement *m* 1) осушування (болота і т. ін.); 2) висихання.

dessécher *vt* висушувати, осушувати (болото); *se* ~ сохнути; черствіти.

dessein *m* намір; à ~, dans le ~ навмисне.

desseller *vt* розсідлати.

desserr||e *f* *розм.*: dur à la ~ скупий, тугий на розплату; ~ег *vt* розтуляти, розтискати, розв'язувати, ослаблювати.

desservir* *vt* 1) прибирати зі столу; 2) обслуговувати (*про громадський транспорт і т. ін.*).

dessiller *vt* розплющувати очі.

dessin *m* 1) малюнок; рисунок; ~ *linéaire* технічний рисунок; ~ *s animés* мультиплікаційний фільм; 2) малювання, креслення; ~ *ateur m, -atrice f* малювальник, -ця; кресляр, -ка; ~ег *vt* малювати, креслити; *se* ~ег вимальовуватися.

dessolement *m* *с.г.* зміна порядку сівозміни.

dessous 1. *adv* унизу, вниз; під; *de* ~ з-під; *en* ~ знизу; *agir en* ~ діяти нішком; *là* ~ тут, під цим; *ci* ~ нижче; *au* ~ нижче; 2. *m* 1) низ, нижня частина; 2) ви-

ворот; зворотний бік; ~ *avoir le* ~ потерпіти поразку.

dessus 1. *adv* вгорі, наверх; зверху; *au* ~ вище; *de* ~ з; *en* ~ вище, зверху; *là* ~ потім; *ci* ~ вище; *par* ~ зверху; *chérez*; *par* ~ tout найбільше; ~ *mettre la main* ~ прибрати до рук; *sens* ~ dessous догорі дном; 2. *m* верх, верхня частина; ~ *avoir le* ~ мати перевагу.

destin *m* доля, талán.

destinat||aire *m, f* адресат; одержувач, -ка; ~ *ion f* 1) призначення; 2) місце призначення.

destin||ée *f* доля; ~ег *vt* (*qn, qch à qn, à qch*) призначати.

destituer *vt* усувати, звільняти; ~ *tion f* усунення, звільнення.

destruct||eur, -rice 1. *adj* руйнівний; винищувальний; 2. *m, f* винищувач, -ка; ~ *if, -ive adj* руйнівний; згубний; ~ *ion f* руйнування; знищення.

désuétude *f* неживаність; застарілість (закону, звичаю); *tomber en* ~ вийти з ужитку.

désun||i, -e *adj* 1) роз'єднаний; 2) неузгоджений; ~ *ion f* 1) роз'єднання; 2) *перен.* розрив, розлад; ~ *ir vt* роз'єднувати, відокремлювати; розлучати; *se* ~ *ir* розлучатися; розходитися.

détaché, -e *adj* 1) відв'язаний; відділений; відірваний; окремий; ізольований; 2) байдужий.

détachement *m* 1) підрозділ, загін, команда; 2) байдужість.

détacher I *vt* виводити плями.

détacher II *vt* 1) відв'язувати; відривати; *sans* ~ *les yeux* не зводячи очей; 2) відряджати; 3)

чітко вимовляти; *se ~* 1) відділятися; відриватися; 2) відмовлятися; відходити.

détail *m* 1) деталь, подробиця, дрібниця; *en ~* детально; 2) роздрібна торгівля; *en (abo au) ~* в роздріб.

détail||é, -e *adj* докладний, детальний; розгорнутий; *~er vt* 1) детально розповідати; 2) розглядати в усіх деталях; 3) продавати в роздріб.

détaler *vi* розм. тикати.

détect||er *vt* 1) виявляти, викривати; 2) *radio* випрямляти, детектувати; *~eur, -rice* 1. *adj* детекторний; 2. *m* 1) детектор; 2) *військ.* лока́тор.

déteindre* 1. *vt* виводити фарбу; знебарвлювати; 2. *vi* линяти.

dételer *vt* 1) відпрягати, розпрягати; 2) *тех.* роз'єднувати; 3) *перен.* припиняти роботу.

détendre* *vt* відпускати, послаблювати; *se ~* 1) послаблюватися; розтягуватися; 2) відпочивати.

détenir* *vt* 1) мати в своєму володінні, у своїй владі; зберігати; 2) утримувати (*чуже*); 3) тримати у в'язниці.

détente *f* 1) розрядка; ослаблення; *Q être dur à la ~* бути скупим; 2) спускання (*курка*).

détent||eur *m*, -rice *f* держатель, -ка, власник, -ця; пред'явник, -ця.

déten||tion *f* 1) володіння чимсь; 2) ув'язнення; позбавлення волі; *~и m*, -e *f* в'язень.

détérior||ation *f* пошкодження, псування; непридатність; *~er vt* пошкоджувати, псувати.

détermin||able *adj* визначний; *~ant, -e* 1. *adj* який (що) визначає; 2. *m* *мат.* детермінант, визначник; *~ation* *f* 1) визначення, встановлення; 2) рішення; *~é, -e* *adj* 1) визначений; 2) рішучий; *~er vt* визначати, встановлювати.

déterrer *vt* відкопувати.

détest||able *adj* огидний, мерзенний; *~er vt* ненавидіти.

détordre* *vt* розкручувати.

détour *m* 1) поворот, закрут; 2) манівці, обхідний шлях, гак; 3) виверт, обхідний маневр; *sans ~s* з усією відвертістю.

détourn||é, -e *adj* далекі, обхідні; *sens ~* прихований смисл; *~ement* *m* 1) відхилення; 2) розкрадання; *~er vt* 1) відхиляти, відводити, відвертати; 2) розкрадати.

détract||er *vt* принижувати, гудити, ганьбити; *~eur m*, -rice *f* огудник, -ця.

détraqu||é, -e *adj* 1) несправний, пошкоджений; 2) хиткий (*про ходу*); 3) *розм.* причинний, не зовсім нормальний; *~er vt* 1) псувати (*механізм*); 2) розладнати (*нерви, здоров'я*).

détrempe||é, -e *adj* вологий; розмитий (*грунт, дорога*); *~er vt* розводити, розчиняти.

détresse *f* 1) нещастя; біда, лихо; *en ~* який (що) гине; 2) скорбота, туга.

détriment *m* шкода.

détroit *m* 1) протока; 2) ущемлення.

détromper *vt* з'ясовувати комусь його помилку; *se ~* переставати помилятися.

détrôner *vt* 1) скидати з престолу; 2) *перен.* розвінчувати.

détrousser *vt* грабувати, оббирати; ~eur *m*, -euse *f* грабіжник/к-ця.

détruire* *vt* руйнувати; знищувати, винищувати.

dette *f* 1) борг (грошовий); 2) борг (обов'язок).

deuil *m* 1) траур; 2) скорбота, сум.

deux *1. adj* 1) два; двоє; 2) другий; à ~ удвох; tous les ~ об'єднані; 2. *m* 1) (цифра) два; двійка; 2) друге число; ~ième *adj* другий; loger au ~ième жити на третьому поверсі; ~ièmement *adv* по-друге.

deux-points *m* двокрапка.

dévaler *1. vi* спускатися; котитися вниз; 2. *vt* спускати, котити.

dévaliser *vt* пограбувати, оббирати.

dévaluation *f* девальвація, знецінювання.

devanc||er *vt* випереджати, обганяти; передувати; ~ier *m*, -ière *f* попередник, -ця.

devant *1. prép* перед, при, біля, кболо; ~ la maison перед будинком; 2. *adv* спереду, попереду; 3. *m* перед, передня частина; *loc. prép.*: au-~ de назустріч; par-~ спереду, попереду; в присутності.

devanture *f* 1) вітрина (магазину); 2) фасад.

dévast||ateur, -atrice *1. adj* спустошливий; 2. *m*, *f* спустошувач, -ка; ~ation *f* спустошення; ~er *vt* спустошувати.

déve||nard *m* розм. невдаха; ~ne *f* невдача.

développ||ement *m* розвиток,

розширення, зростання; ~é, -e *adj* розвинений; ~er *vt* 1) розгортати (пакет і т. ін.); 2) розвивати; викладати.

devenir* *1. vi* (è) робитися, ставати; 2. *m* філос. становлення.

devers: par-~ *loc. prép.* у присутності; par-~ soi при собі.

dévers, -e *1. adj* кривий, похилий; 2. *m* нахил.

dévers||er *vt* 1) виливати; викидати; 2) *перен.* виливати (гнів тощо).

dévêtir* *vt* роздягати; se ~ роздягатися.

dévi||ation *f* 1) відхилення; 2) політ. ухил; 3) мед. викривлення; ~er *1. vi* відхилятися; 2. *vt* відхиляти.

devin *m*, -eresse *f* віщун, -ка; чаклун, -ка; ворожка.

devin||er *vt* вгадувати; ~ette *f* загадка.

devis *m* кошторис; розрахунок; розцінка.

dévisager *vt* розглядати, пильно роздивлятися.

dévo||ement *m* викривання; ~er *vt* викривати.

devoir* I *1. vi* 1) бути винним, заборгувати; il doit à tout le monde він усім винен; 2) мусити, бути повинним; 2. *vt* 1) бути винним, заборгувати; il ne doit rien він нічого не винен; 2) бути зобов'язаним; je dois ma vie à mon ami я зобов'язаний життям своєму другу.

devoir II *m* 1) обов'язок; croire de son ~ вважати своїм обов'язком; 2) письмова робота, завдання (шкільне).

dévolu, -e *adj* який (що) випав на долю; належний.

dévorant, -e *adj* пожираючий; ~ *er vt* з'їдати, пожирати.

dévot, -e 1. *adj* побожний; 2. *m*, *f* богомольць, -ка.

dévoué, -e *adj* відданий; ~ *ement m* відданість; ~ *er vt* 1) присвячувати; 2) жертвувати.

dévouement *m. dis.* dévouement.

dextérité *f* моторність, спритність.

diablé *m* чорт, диявол, біс; que ~! хай йому біс!; à la ~, недбало, неохайно; O bon ~ добрий хлопець; pauvre ~ бідоліха; grand ~ хлопчище; ~ de temps погана погода; tirer le ~ par la queue ледве зводити кінці з кінцями, бідувати; avoir le ~ au corps бути непосидючим; ~ *ement adv* жакливо, страшенно; ~ *erie f* 1) чортівина; 2) плутні.

diagnostique *m. med.* діагноз; ~ *quer vt* ставити діагноз.

dialogue *m* діалог.

diamant *m* алмаз, брильянт; ~ *in, -e adj* алмазний.

diantre! *int* чорт!, хай йому чорт!

diaphane *adj* прозорий.

diapré, -e *adj* строкатий.

diatribe *f* різка критика, памфлет.

dictée *f* диктант; ~ *er vt* 1) диктувати (текст); 2) диктувати, наказувати.

diction *f* дикція.

dictionnaire *m* словник.

dicton *m* приказка.

didactique 1. *adj* дидактичний, повчальний; 2. *f* дидактика.

diète *f* дієта.

dieu *m* 1) (Dieu) бог; Dieu merci! слава богові!; à Dieu ne plaise! боронь боже!; 2) божество, кумир.

diffamateur *m*, -atrice *f* наклепник, -ця; ~ *ation f* наклеп; ~ *atoire adj* наклепницький; ~ *er vt* зводити наклеп, обмовляти.

différemment [diferamā] *adv* різно, по-різному.

différence *f* 1) різниця, відмінність; à la ~ de... на відміну від...; faire la ~ розрізняти; 2) *pl* розходження; 3) *mat.* різниця, остача; ~ *ier vt* розрізняти.

différend *m* незгода, розбрат.

différent, -e *adj* різний, відмінний; c'est ~ це інша справа.

différer I *vi* 1) розрізнятися; 2) розходитися (у поглядах).

différer II *vt* відстрочувати, відкладати; баритися.

difficile *adj* 1) важкий, трудний; 2) вередливий, перебірливий; faire le ~ вередувати.

difficulté *f* трудність, перешкода; sans ~s без труднощів; легко.

difforme *adj* потворний, брідкий; ~ *ité f* брідота, потворність.

diffus, -e *adj* 1) *фіз.* дифузний, розсіяний; 2) розтягнутий, багатослівний; 3) туманний, неясний; ~ *er vt* 1) розсіювати (світло); 2) *перен.* поширювати; 3) передавати (по радіо); ~ *eur m* 1) рупор гучномовця; 2) *перен.* поширювач; ~ *ion f* 1) радіопередача; 2) багатослів'я; 3) поширювання.

digérer *vt* 1) перетравлювати (їжу); 2) *перен.* обмірковувати.

digne *adj* (de qch) гідний;

який (що) заслуговує (*поваги то-що*); *~ement adv* гідно; *~ité f* 1) гідність; 2) сан, звання.

digression f відступ, відхилення.

digue f 1) грєбля; 2) мол; 3) *перен.* перепона, перешкода.

dilapidation f марнотратство; казнокрадство; розтрата; *~er vt* марнотратити; розтрачувати.

dilatation f *физ.* розширення; розтягування; *~er vt* розширювати; розтягувати.

diligemment [dilizamā] adv 1) спритно; 2) старанно.

diligen|ce f 1) спритність; 2) старанність; 3) *заст.* диліжанс; *~t, -e adj* 1) спритний; 2) старанний.

dilu|er vt розріджувати, розводити, розпускати (*в рідині*); *~tion f* 1) розрідження, розведення; 2) розчин.

dimanche m неділя; у неділю; *le ~, tous les ~s, chaque ~* по неділях.

dimension f 1) розмір; *pl* габарити; 2) вимір; *Q prendre ses ~s розм.* вжити застережних заходів.

diminuer I. vt зменшувати, скорочувати; послаблювати; 2. *vi* (а, є) зменшуватися, падати.

dind|e f 1) індичка; 2) *розм.* дурєпа; *~on m* 1) індік; 2) *розм.* дурень; *être le ~on de la farce* пошитися в дурні.

diner I vi обідати; вечєрати.

diner II m обід; вечєра; *~ de gala* парадний обід.

diplomat|e m дипломат; *~ie [diplōmasi] f* дипломатія; *~ique*

adj дипломатичний; *corps ~ique* дипломатичний корпус.

diplōm|e m диплом, атестат; *~é, -e adj* дипломований.

dire I vt* 1) говорити; сказати; *~ son opinion* висловити свою думку; *il n'y a rien à ~* нічого не скажеш; *~ du bien de qn* добре відзиватися про когось; *sans mot ~* не кажучи ні слова; *à vrai ~* правду кажучи; *pour ainsi ~* так би мовити; *on a beau ~* що не кажи; *Q cela va sans ~* само собою зрозуміло; *c'est-à-~* тобто; *et ~ que!* подумати тільки!; *cela veut ~* це значить; *c'est dit* вирішено; 2) читати (*virui*); 3) наказувати; *on vous dit de sortir!* вам кажуть вийти!

dire II m заява; *au ~ de...* із слів...

direct [direkt], -e adj прямий, безпосередній; *~ement adv* прямо.

direction f 1) напрямок; 2) керівництво; 3) правління, дирекція.

dirig|eable I. adj керований; 2. *m* дирижабль; *~eant, -e I. adj* 1) правлячий, пануючий; 2) керівний, спрямовуючий, провідний; 2. *m* керівник; *~er vt* 1) керувати; 2) направляти; *se ~er* направлятися; прямувати.

discern|ement m 1) розпізнавання; 2) розум, розсудливість; *sans ~* безрозсудно; *~er vt* розрізняти, розпізнавати.

disciple m учень, послідовник.

discipline f 1) дисципліна, покіра, слухняність; 2) дисципліна (*галузь знання*).

discontinu, -e adj 1) переривчастий; 2) перерваний; *~ation f*

перерва, зупинка; ~er 1. *vi* переставати; припинятися; 2. *vt* переривати; ~ité *f* 1) переривчастість; 2) перерва.

disconven|ance *f* невідповідність; ~ir* *vi* 1) (*de qch*) не згоджуватися; заперечувати; 2) (*à qch, à qn*) не підходити.

discord|ance *f* незгода; незлагоженість; ~ant, -e *adj* 1) муз. незлагожений, негармонійний; 2) невідповідний.

discorde *f* розбрат, чвари.

discour|eur *m*, -euse *f* балакун, -ха; базіка; ~ir* *vi* (*de qch, sur qch*) міркувати, говорити про.

discours *m* промова, виступ; ~ inaugural вступне слово.

discourtois, -e *adj* нечемний, невічливий.

discrédit *m* 1) втрата кредиту; 2) підрив довіри; дискредитація; ~er *vt* дискредитувати.

discr|et, -ète *adj* стриманий, скромний; ~ètement *adv* стримано.

discrétion *f* стриманість, скромність, коректність; *Q à la ~* на розсуд; *à ~* доско́чу.

disculp|ation *f* виправдання; ~er *vt* виправдувати.

discussion *f* обговорення, дискусія; спір.

discuter *vt* обговорювати; сперечатися.

disett|le *f* 1) недостача; 2) голод; неврожай; ~eux, -euse *adj* зубожілий, збіднілий; нужденний.

diseu|ir *m*, -se *f* 1) оповідач, -ка; 2) балакун, -ха; ~ de bons mots дотепник; *Q ~ se de bonne aventure* ворожка.

disgrâce *f* 1) немілість, опала; 2) напасть, злигодні.

disgraci|é, -e *adj* 1) опальний; 2) знедолений; скривджений природою; ~er *vt* позбавляти милості, накладати опалу.

disgracieu|x, -se *adj* 1) незграбний; 2) нелюб'язний; неприємний; непривітний.

disjoin|dre* *vt* роз'єднувати, відокремлювати, рознімати; ~t, -e *adj* роз'єднаний, відокремлений.

disjonction *f* роз'єднання, поділ.

disparaissant, -e *adj* зникаючий.

disparaître* *vi* (a, è) 1) зникати; ховатися; 2) пропасти безвісти.

dispar|ate *adj* 1) непідходящий, невідповідний; 2) розрізнений, різношерстий; ~ité *f* невідповідність.

dispar|ition *f* зникнення; ~u, -e *adj* зниклий.

dispens|ation *f* роздача; розподіл; ~e *f* звільнення, пільга; ~er *vt* 1) роздавати; розподіляти; 2) (*de qch*) звільняти; se ~er (*de qch*) звільняти себе від чогось; не потурбуватися зробити щось.

dispers|ement *m* розсіювання; ~er *vt* розкидати, розсіювати; розганяти; se ~er розсіпатися, розбігатися; ~ion *f* розсіювання.

disponib|ilité *f* 1) незайнятість; 2) запас, наявність; en ~ у резерві; ~le *adj* 1) наявний; вільний, незайнятий; 2) військ. запасний.

dispos, -e *adj* бадьорий, жвавий.

dispos|é, -e *adj* 1) розташований, розміщений; 2) схильний, настробений; підготовлений до чогось; ~er 1. *vt* 1) розташовувати, розміщувати; влаштовувати; 2) (*qn*

à qch) підготувати когось до чогось; 3) привернути, настроїти; 2. *vi (de qch)* розпоряджатися; *se ~er (à)* готуватися, збиратися, мати намір.

dispositif *m* 1) пристрій, прилад; механізм; 2) розташування, порядок; 3) бойовий порядок; *~on* *f* 1) розташування, розміщення; *vійськ.* диспозиція; 2) настрій; 3) (*à*) схильність, нахил; здібність; 4) постанова; положення; 5) захід.

disputable *adj* спірний.

dispute *f* 1) суперечка, сварка; 2) диспут; *~er* *l.* *vi* сперечатися; 2. *vt* заперечувати; *se ~er* сваритися.

disque *m* 1) диск (телефону *i t. in.*); 2) пластинка (патефонна *i t. in.*).

disséminer *vt* розсіювати; розсипати; поширювати.

dissension *f* розбрат, чвари, міжусобиця.

dissentiment *m* розходження в поглядах.

dissertation *f* 1) міркування; 2) дисертація.

dissidence *f* розкол, розбіжність у думках; *~ent, -e* *l.* *adj* розкольницький, інакомислячий, дисидентський; 2. *m, f* дисидент, -ка, розкольник, -ця; інакодумець.

dissimulateur, -atrice *l.* *adj* потайний; 2. *m, f* удавальник, -ця; *~ation* *f* потайність; приховування; *~er* *vt* ховати, приховувати.

dissipateur, -atrice *f* марнотратник, -ця; *~ation* *f* 1) марнотратство; 2) розсіювання; 3) неуважність; *~er* *vt* 1) розсіювати,

розганяти; 2) розтрачувати; *se ~er* розвіюватися, зникати.

dissolu, -e *adj* розп'ясний, розбещений; безпутний.

dissolution *f* 1) *хім.* розчинення; розкладання; 2) припинення діяльності; розпуск; 3) розривання (*шлюбу*); 4) розпуста.

dissolvant, -e *adj* 1) *хім.* який (що) розчиняє; 2) який (що) розб'єшує.

dissoudre *vt* 1) *хім.* розчиняти; 2) розпускати (збори), розформувати; 3) розривати (*шлюб*); *~s, -te* *adj* 1) розчинений; 2) розірваний.

dissuader *vt* відраджувати, відговорювати.

distendre *vt* розтягувати.

distinct [distɛ:kt], *-e* *adj* 1) різний, відмінний; 2) виразний, чіткий; *~ement* *adv* ясно, виразно; *~if, -ive* *adj* відмінний, характерний; *~ion* *f* 1) різниця, відмінність; 2) вихованість; 3) відзнака; нагорода.

distinguer *vt* 1) виховувати; 2) вишуканий; витончений; 3) видатний; *~er* *vt* розрізняти, відрізняти.

distraction *f* 1) неуважність; 2) розвага, забава.

distrain *vt* 1) відволікати; 2) розважати; *se ~* 1) відволікатися; 2) розважатися; *~t, -e* *adj* неуважний.

distrayant, -e *adj* відволікаючий.

distribuer *vt* роздавати, розподіляти; *~teur* *m* 1) роздавальник; 2) *тех.* розподільник; *~tion* *f* роздача, розподілення; *~tion d'eau* водопостачання.

district [distrikt] *m* округ, район.
diva||gation *f* 1) відхилення від теми розмови; 2) *pl* маячення; вигадки; ~ **guer** *vt* 1) відхилитися від теми розмови; 2) маячити, заговорюватися.
diverg||ence *f* 1) розходження (променів тощо); відхилення; 2) *перен.* розходження, розбіжність; суперечність; ~ **ent**, -**e** *adj* 1) *фіз., мат.* який (що) розходиться; 2) *перен.* різний; ~ **er** *vi* 1) розходитися (про промені тощо); 2) розрізнятися, розходитися. (*у поглядах*).
divers, -**e** *adj* різний, всілякий; faits ~ різне, хроніка, події дня (*рубрика в газеті*).
diversion *f* 1) відвертання; 2) *військ.* диверсія.
diversité *f* 1) різноманітність; 2) різниця, відмінність.
divertir *vt* розважати; *se* ~ розважатися.
divin, -**e** *adj* божественний; ~ **ité** *f* божество.
divis||er *vt* розділяти, ділити; ~ **eur** *m* *мат.* дільник; ~ **ibilité** *f* подільність; ~ **ion** *f* 1) поділ; 2) *мат.* ділення; 3) незгода; 4) *військ.* дивізія.
divorc||e *m* 1) розлучення; 2) розходження (*у поглядах*); ~ **er** *vi* 1) розлучатися; 2) поривати, розходитися.
divul||gation *f* розголошення; обнародування; ~ **guer** *vt* розголошувати, обнародувати.
dix [dis] 1. *adj* 1) десять; 2) десятний; 2. *m* 1) десяте число; 2) десятка.
dix-huit [di-zyit] 1. *adj* 1) вісімнадцять; 2) вісімнадцятий; 2. *m* вісімнадцяте число.

dixième [dizjem] 1. *adj* десятний; 2. *m* десята частина.
dix-neuf [diz-nœf] 1. *adj* 1) дев'ятнадцять; 2) дев'ятнадцятий; 2. *m* дев'ятнадцяте число.
dix-sept [dis-set] 1. *adj* 1) сімнадцять; 2) сімнадцятий; 2. *m* сімнадцяте число.
dizaine *f* десяток.
docil||e *adj* покірний, слухняний; ~ **ité** *f* покірність, слухняність.
dodo *m*: fais ~! бай-бай!
dodu, -**e** *adj* *розм.* пухленький; угодований.
doigt *m* 1) палець; *Q.* savoir qch sur le bout du ~ знати щось як свої п'ять пальців; знати на зубок; *se mettre le ~ dans l'œil* грубо помилитися; попасти пальцем у небо; *à deux ~s de na* волосок від ...; 2) *тех.* важіль.
doléances *f pl* нарікання, скарги.
dolent, -**e** *adj* жалібний, скорботний, тужливий.
domaine *m* 1) володіння, маєток; 2) *перен.* галузь, ділянка; сфера.
dôme *m* 1) купол; склепіння; 2) собор; 3) *тех.* кришка.
domest||ication *f* приручення (тварин); ~ **ique** 1. *adj* домашній; 2. *m*, *f* слуга, служниця; ~ **iquer** *vt* приручати (тварин).
domicil||e *m* житло; місце проживання; *à ~* вдома; ~ **iaire** *adj* домашній, хатний; *Q.* visite ~ **iaire** обшук; ~ **ier** *vt* поселяти.
domin||ateur, -**atrice** *adj* пануючий; ~ **ation** *f* панування; влада; ~ **er** *vi* панувати, переважати.
dominical, -**e** *adj* недільний.

dommage *m* збиток, втрата, шкода; c'est ~! шкода!

domptable [dɔ̃tabl] *adj* який (що) приборкується; ~age [dɔ̃ta:ʒ] *m* приборкування; ~er [dɔ̃te] *vt* приборкувати; підкоряти; se ~er приборкувати себе; ~eur [dɔ̃tœ:r] *m*, -euse *f* приборкувач, -ка.

don *m* 1) дар, дарунок; faire ~ подарувати; 2) хист, здібність, обдаровання.

donc [dɔ̃(k)] 1. *conj* отже; значить, таким чином; 2. *particule* бо, же; allons ~! гді-бо!; entrez ~! заходьте ж!

donnée *f* 1) основна думка; 2) *pl* дані, відомості.

donner 1. *vt* 1) давати, вручати; надавати; дарувати; ~ son temps присвятити свій час; ~ une heure призначати годину; 2) завдавати, спричиняти; ~ de la peine завдавати клопоту; 2. *vi* 1) (*dans*) захоплюватися; 2) (*dans*) попати, потрапити; 3) (*à*) примушувати, спонукати; ~ à penser примусити задуматися; 4) (*sur*) виходити (про вікна); se ~ 1) віддаватися; 2) (*pour*) удавати з себе; 3) приписувати собі; 4) давати один одному.

dont *pron. relat.* (відповідає de qui, de quoi) який, якого, про якого, про що; l'homme ~ vous parlez est mon ami людина, про яку ви говорите, мій друг.

doré, -e *adj* 1) золочений; 2) золотистий.

dorénavant *adv* надалі, відтепер, віднині.

dorloter *vt* пестити, голубити, плекати.

dormeur||r, -se 1. *adj* сплячий; 2. *m, f* сплюх, сплюха, сонько; 3. *f* розкладне крісло.

dormir* *vi* спати; ~ son content виспатися; O ~ sur les deux oreilles вважати себе в повній безпеці; laisser ~ une affaire покласти справу під сукно.

dorsal, -e *adj* спинний; épine ~e хребет.

dortoir *m* дортуар (загальна спальня в гуртожитку).

dorure *f* позолота; золочення.

dos *m* 1) спина; O avoir-bon ~ не боятися осуду; j'en ai plein le ~ мені це до смерті набридло; ~-à-~ спорт. нічий; 2) спинка (стілця тощо); 3) плавання на спині; 4) le ~ de la main тильний бік долоні.

dose *f* доза, кількість.

dossier *m* 1) спінка (стілця тощо); 2) канц. справа, дос'є, особова справа; ~ d'un malade історія хвороби.

dot [dɔt] *f* посаг; ~er *vt* оснащувати.

douan||e *f* митниця; ~ier *m* митний доглядач.

doubl||e 1. *adj* 1) подвійний; 2) двойкий; ~ sens двозначність; 3) парний, спарований; 2. *m* 1) дублікат, копія; 2) двійник; ~é, -e *adj* 1) подвійний; 2) підбитий (хутром і т. ін.); 3) дубльований (про фільм); ~ement 1. *m* подвійнення; 2. *adv* удвоє; ~er *vt* 1) подвоювати; 2) дублювати; 3) підшивати; 4) огинати, обходити; 5) обганяти (машину і т. ін.); ~ure *f* підкладка.

douc||eâtre *adj* солодкуватий;

~ement *adv* тихо; повільно; лагідно, обережно; ~eur *f* 1) солідність; 2) лагідність, ласкавість, ніжність; 3) *pl* солодощі.

dou||é, -e *adj* здібний, обдарований; ~er *vt* (de qch) наділяти, обдаровувати.

douillet, -te 1. *adj* зніжений; 2. *m, f* песту|н, -ха.

douleur *f* 1) біль; 2) скорбота, горе.

douloureux||x, -se *adj* 1) болісний; болючий; 2) гіркий, скорботний.

dout||e *m* сумнів; mettre en ~ взяти під сумнів; ~er *vi* (de qch) сумніватися; se ~er (de qch) підозрівати, здогадуватися; ~eux, -euse *adj* сумнівний.

dou||x, -se *adj* 1) солодкий; 2) ніжний; 3) м'який; 4) добрий; 5) прісний; eau ~se прісна вода; 6) теплий; 7) приємний; 8) спокійний, лагідний; Q ep ~se, à la ~se розм. потихеньку; tout ~! тихше!

douzaine *f* дюжина.

douz||e 1. *adj* 1) дванадцять; 2) дванадцятий; 2. *m* дванадцятье число; ~ième 1. *adj* дванадцятий; 2. *m* дванадцята частина.

doyen *m, -ne f* 1) старшина, старійшина; 2) декан.

dragée *f* драже, пілюлі, таблётки.

dragon *I m* дракон.

dragon *II m* драгун.

drain||age *m* осушення; ~er *vt* осушувати ґрунт.

drap *m* 1) сукно; 2) простирало; Q être dans de beaux ~s розм. бути в скрутному становищі.

drapreau *m* прапор; ~ (de)

challenge перехідний прапор; Q être appelé sous les ~x бути призначеним в армію; être sous les ~x перебувати на дійсній військовій службі.

draper *vt* драпірувати; обби-вати матерією.

drelin *m* звук дзвінка; ~! ~! дзелень-дзелень!

dress||age *m* дресировання; ви-учка; виїжджування (коней); ~er *vt* 1) споруджувати; піднімати; встановлювати; ~ une machine монтувати машину; Q ~er les oreilles нашорощити вуха; ~er la table накрити (на) стіл; 2) скла-дати; ~er un plan скласти план; 3) дресировати; 4) (contre) підбурювати проти; se ~er 1) підніма-тися, підноситися; 2) (contre) ви-ступати проти.

drogu||e *f* 1) аптекарський то-вар; 2) зілля; ліки; ~er *vt* нап-хати ліками; ~erie *f* торгівля аптекарськими товарами.

droit *I m* 1) право; ~ de cité право громадянства; ~ au travail право на працю; 2) право (сукуп-ність законів); ~ criminel, ~ pé-nal кримінальне право; crime de ~ соппин кримінальний злочин; 3) право (наука); faire son ~ навчати на юридичному факуль-теті.

droit *II, -e* 1. *adj* 1) прямий; прямолінійний; вертикальний; 2) прāvий; la main ~e прāvа рука; 3) правдивий, чесний, прāvий; cœur ~ відкрите серце; 2. *f* прāvий бік; à ~e напravo; 3. *adv* прāvо.

droiture *f* прāvотā.

drôle 1. *adj* смішний, забавний; 2. *m* негідник; блазень; ~ *ment* *adv* забавно, кумедно; ~ *rie* *f* жарт, п'юстощі, дивацтво.

dru, -e 1. *adj* 1) густий, рясний; 2) сильний, міцний; 2. *adv* густо, рясно; *tomber* ~ сипатися градом.

du I *art. part.* (*відповідає* de le): *manger du pain* їсти хліб.

du II *art. contr.* (*відповідає* de le): *les livres du père* батькові книжки.

dû, due 1. *adj* належний; *dû à* виниклий внаслідок...; 2. *m* борг; належне; *rendre à chacun son dû* віддавати кожному належне.

dualité *f* двоїстість, подвійність.

duc *m* герцог.

duchesse *f* герцогиня.

dûment *adv* належно, належним чином.

dup||e *f* жертва обману; *розм.* тютя; ~ *er* *vt* обдурювати; ~ *erie* *f* обман.

duplication *f* мат. подвійнення.

duplicité *f* двоїстість; дворучництво.

duquel *pron. relat.* (*відповідає*

de lequel; *f* de laquelle, *pl* desquels, desquelles) якого, про якого.

dur, -e 1. *adj* 1) твердий, жорсткий; *eau* ~ *e* тверда вода; *Q* il a l'oreille ~ *e* він тугий на вухо; 2) черствий; 3) суворий; тяжкий; 4) грубий, різкий; 5) стійкий, витривалий; 2. *adv* міцно, сильно; *travailler* ~ важко працювати.

durable *adj* тривалий, довготривалий.

durant *prep* протягом.

durc||ir 1. *vi* твердіти; 2. *vt* 1) робити твердим; 2) робити жорстким (*характер*); ~ *issement* *m* твердіння.

durée *f* тривалість; ~ *limite* крайній строк; *de courte* ~ короткотривалий.

durement *adv* жорстоко, суворо.

durer *vi* тривати, продовжуватися.

dureté *f* 1) твердість; жорсткість; 2) суворість; *Q* dire des ~ *s* говорити різкості; ~ *d'oreille* глухота.

durillon *m* мозоль.

duvet *m* 1) пух, пушок; 2) перина, спальний мішок; ~ *eux, -euse* *adj* пухнастий.

E

eau *f* 1) вода; ~ *douce* прісна вода; *Q* pager entre deux ~ *x* служити і нашим і вашим; 2) *pl* ріки, водобійнища.

eau-de-vie *f* горілка.

ébah||i, -e *adj* здивований, приголомшений; ~ *ir* *vt* приголомшувати; *s'~ir* (*de qch*) бути враженим; ~ *issement* *m* здивування.

ébaubi, -e *adj* розм. стороплий; здивований.

ébauchi *f* 1) нарис, ескіз; 2) *перен.* спроба; *~er vt* намічати, накидати в загальних рисах; *Q ~er un sourire* ледве посміхнутися; *s'~er* намічатися, вимальовуватися.

ébène *f* чорне дерево.

ébéniste *m* столяр-червонодеревник.

éblouir *vt* 1) осліплювати; 2) *перен.* засліплювати, спокушати; *~issant*, -e *adj* сліпучий, блискучий; *~issement m* 1) осліплення; 2) потьмарення, запаморочення.

ébouillanter *vt* обварювати, обшпарювати.

éboulement *m* обвал, обсипання; *~er vt* обрушувати; *s'~er* обсипатися, обвалюватися; *~is m* обвал, обсип.

ébouriffant, -e *adj* разючий, приголомшливий; *~é*, -e *adj* 1) скуйовджений; 2) *перен.* приголомшений; *~er vt* 1) скуйовджувати; 2) *перен.* приголомшувати.

ébranlement *m* 1) трясіння; коливання, дрижання; 2) *перен.* потрясіння; *~er vt* 1) коливати, хитати; 2) *перен.* похитнути, розхитати; *s'~er* 1) сколихнутися, рухити; 2) *перен.* похитнутися.

ébruitement *m* розголошення; розголос; *~er vt* розголошувати.

ébullition *f* 1) кипіння; 2) *перен.* хвилювання, збудження.

écailler *f* 1) луска; 2) панцир черепашки; *~er vt* лущити, злущувати; чистити (*рибу*); *s'~er* лущитися, облуплюватися.

écarlate *adj* яскраво-червоний.

écarquiller *vt*: *~ les yeux* витріщати очі.

écart *m* 1) стрибок убик; 2) різниця, розрив; 3) *перен.* відхилення, порушення; *Q se tenir à l'~* триматися осторонь; *~ement m* 1) розсування, відсування; 2) усування, звільнення; *~er vt* 1) розсувати, відсувати; 2) усувати; відштовхувати; *s'~er* 1) розсуватися; 2) відходити убик; *s'~er du bon chemin* збачити.

écervelé, -e 1. *adj* легковажний, нерозсудливий; 2. *m, f* вітрогон, -ка.

échafaud *m* 1) риштування; підмостки; 2) ешафот; *~age m* 1) встановлення риштування; 2) нагромадження; спорудження; *~er* 1. *vi* будувати риштування; 2. *vt* 1) нагромаджувати; 2) створювати; *s'~er* нагромаджуватися.

échange *m* обмін, міна; *~ de marchandises* товарообмін; *en ~ de* замість; *~eable adj* міновий; *~er vt* обмінювати; обмінюватися; *~er des lettres* листуватися.

échantillon *m* 1) зразок, взірєць; 2) шаблон; проба (*золота, срібла*); *~page m* відбір зразків (*товарів*); *~per vt* 1) перевіряти вагу, міри; 2) відбирати зразки (*товарів*).

échappé *m*, -e *f* утікач, -ка.

échappée *f* 1). тимчасова відсутність; 2) розм. вибрик; 3) вільний простір, просвіт; *~ement m* *тех.* вихід назовні, вихлоп; *~er* 1. *vi* (a, è) 1) (*à*) уникати, рятуватися; *~er au danger* уникнути небезпеки; 2) (*à*) вислизати, не піддаватися; *cela ~e au sens* це

важко збагнути; 3) *(de)* тікати; вириватися; ~er de prison утекти з тюрми; 2. *vt*: l'~er belle дешеві відбутися; s'~er утекти, вирватися, вислизнути.

écharpe *f* 1) пов'язка, перев'яз; en ~ через плече; 2) шарф.

échasses *f* ходулі; \diamond monter sur des ~ величатися, пишатися.

échauder *vt* обварювати, обшпарювати; \diamond chat ~é craint l'eau froide *присл.* обпікшись на молоці, будеш думати на воду; s'~er обваритися.

échauffant, -e *adj* 1) зігріваючий; 2) *перен.* збудливий; ~é, -e *adj* збуджений; ~ement *m* 1) зігрівання; 2) жар (*y tili*), запалення; ~er *vt* 1) зігрівати; 2) *перен.* розпалювати, збуджувати; s'~er 1) зігріватися; 2) *перен.* збуджуватися.

échaffourée *f* 1) сміливий, одчайдушний вчинок; 2) *військ.* сутичка.

échéance *f* строк платежу; à l'~ у строк, після закінчення строку; ~t, -e *adj*: le cas ~t при нагоді.

échec [ɛʃɛk] *m* 1) невдача, поразка; зрив; essuyer un ~ зазнати поразки; 2) *шах.* шах королю; 3) *pl* шахи.

échelle *f* 1) драбина; 2) масштаб; à l'~ nationale у державному масштабі; 3) шкала.

échelon *m* 1) східець; 2) *перен.* ступінь, щабель; 3) *військ.* ешелон.

échiquiste *m, f* шахіст, -ка.

échevelé, -e *adj* розп'ятаний.

échiner *f* хребет; \diamond plier l'~ скорятися, підкорятися; ~er *vt*

1) нереламати хребет; 2) знесилювати працю; s'~er знесилюватися, надриватися.

échiquier *m* шахова дошка.

écho [ɛko] *m* луна, відгук; відгомін; les ~s d'un journal газетна хроніка.

échoir* *vi* (è) (à qn) припадати на долю; траплятися.

échoppe *f* крамничка.

échouement *m* 1) посадка на мілину; 2) *перен.* невдача, крах; ~er *vt* 1) сісти на мілину; 2) *перен.* зазнати невдачі, провалитися.

éclabousser *vt* заляпати гряззю.

éclair 1. *m* 1) блискавка; 2) спалах; 3) еклер (*тїстечко*); 2. *adj* швидкий, блискавичний; une guette ~ блискавична війна.

éclairage *m* 1) освітлення; 2) *перен.* точка зору; ~ant, -e *adj* освітлюючий, світловий; ~cie *f* 1) в'яснення (*про погоду*); 2) *перен.* просвіт, сприятлива зміна; ~cir *vt* 1) прояснити; 2) роз'яснювати; 3) розріджувати, розчищати (*ліс*); s'~cir 1) прояснитися; 2) роз'яснюватися; ~cissement *m* 1) прояснення; 2) роз'яснення.

éclairer 1. *vt* 1) освітлювати; 2) освічувати, просвітяти; 3) *військ.* проводити розвідку; 2. *vi* світити; ~eur *m* *військ.* розвідник.

éclat *m* 1) гуркіт; вибух; тріск; ~ de tonnerre гуркіт грому; ~ de rire рєріт; 2) осколок, уламок; ~ de bois тріска; 3) сяйво, блиск; 4) розголос; 5) слава; action d'~ подвиг; ~ant, -e *adj* 1) оглушливий; 2) блискучий; ~ement *m* 1) розтріскування; 2) вибух; ~er *vi* 1) лопнути, розірватися, розколо-

тися; 2) вибухати; пролунати; ~ *er* *ep* sanglots розридатися.

éclipse *f* 1) *астр.* затемнення; 2) *перен.* затмарення; ~ *er* *vt* 1) *астр.* затемнювати; 2) *перен.* затмарювати; *s' ~ er* зникати.

éclo *re* *vi* (ê) 1) вилуплюватися (з яйця); 2) розцвітати, розпускатися; ~ *sion* *f* 1) вилуплювання (з яйця); 2) розцвітання.

écluse *f* шлюз.

écœur *ant* *adj* огидний, мерзенний; ~ *ement* *m* огида, відріза; ~ *er* *vt* викликати відрізу.

écol *le* *f* 1) школа; училище; навчальний заклад; ~ *primaire* початкова школа; ~ *secondaire* середня школа; ~ *supérieure* вища школа; *Ecole normale* педагогічний інститут (у Франції); *Q faire l' ~ buissonnière* *розм.* пропускати уроки; 2) курс навчання; підготовка; 3) школа (течія у мистецтві, літературі тощо); ~ *ier* *m*, ~ *ière* *f* школяр, -ка; учень, учениця.

écon *om* *le* *adj* ощадливий, економічний; ~ *ie* *f* 1) економіка; господарство; 2) *ie nationale* народне господарство; 2) економія; ~ *ie politique* політична економія; 3) ощадливість; 4) *pl* заощадження; ~ *ique* *adj* економічний; ~ *iser* *vt* заощаджувати.

écor *le* *f* 1) коря; шкірка; 2) коря, поверхня; ~ *er* *vt* здирати кору, шкірку.

écorch *er* *vt* 1) здирати шкіру; ~ *vif* *розм.* з'їсти живцем; 2) подряпати; ~ *les oreilles* різати вуха (про звук); 3) *розм.* калічити мову; ~ *ure* *f* подряпина.

écossais, -*e* *adj* шотландський.

écou *llement* *m* 1) стік; протікання; теча; 2) *перен.* хід, плин; ~ *du temps* плин часу; 3) збут (товарів); ~ *er* *vt* збувати; *s' ~ er* 1) витікати; 2) минати (про час).

écourter *vt* укорочувати.

écout *le* *f* 1) отвір для підслухування; *être aux ~ es* підслухувати; 2) *військ.* підслухування, звукоуловлювання; 3) радіоперехоплення; *être à l' ~* слухати радіо; ~ *er* *vt* 1) слухати; 2) слухатися; 3) прислухатися; ~ *eur* *m* 1) телефонна трубка; 2) *pl* навушники.

écran *m* 1) екран; *projeter à l' ~* демонструвати фільм; *porter à l' ~* екранізувати; 2) ширма; щит.

écras *ant*, -*e* *adj* 1) який (що) розплющує; 2) переважний; *majorité ~ ante* переважна більшість; 3) виснажливий, непосильний; *Q une défaite ~ ante* повний розгром; ~ *é*, -*e* *adj* 1) роздавлений; розплющений; 2) присадкуватий; ~ *ement* *m* 1) роздавлення; розплющування; 2) зніщення; розгром; ~ *er* *vt* 1) давити; 2) зніщувати; придушувати.

écrevisse *f* зоол. рак.

écrier (s') *скрикувати, вигукувати.*

écri *re* *vt* писати; ~ *compte un chat* писати нерозбірливо; *s' ~* листуватися; ~ *t*, -*e* *l. adj* написаний; *devoir ~ t* письмове завдання; 2. *m. l* писання (дія); *par ~ t* письмово; 2) написані тексти; 3) *pl* твори; ~ *teau* *m* дощечка з написом, об'ява; ~ *ture* *f* 1) письменність; 2) почерк, письм.

écrivain 1. *m* письменник; 2. *adj*: femme ~ письменниця.

écroul|ement *m* 1) обвал; 2) *перен.* розвал; крах (надій тощо); *s' ~ er* 1) обвалюватися; 2) *перен.* розвалитися.

écu *m* екю (старовинна французька монета).

écueil *m* риф, підводний камінь.

écuelle *f* миска.

éculer *vt* стоптувати.

écum|ant, -e *adj* пінистий; ~ de colère з піною на губах; ~e *f* 1) піна; 2) слина; 3) накіп; ~er 1. *vi* 1) пінитися; 2) *перен.* скажени́ти; 2. *vt* 1) знімати піну; накіп; 2) *перен.* нажива́тися; ~eux, -euse *adj* вкритий піною.

écurie *m* білка.

écurie *f* стайня.

écuyl|er, -ère 1. *m, f* вершник; -ця; 2. *m* іст. зброєносець.

édenté, -e *adj* *прям.*, *перен.* беззубий.

édifiant, -e *adj* повчальний, напутливий.

édifi|cation *f* побудова, будівання; ~се *m* будинок, будівля, споруда; ~er *vt* будувати, творити.

édit *m* указ, постанова.

édit|er *vt* видавати; ~eur *m* видавець; ~ion *f* 1) видання; 2) виданий твір; 3) maison d' ~ion(s), les ~ions видавництво; ~orial, -e 1. *m* передова стаття; 2. *adj* редакційний.

édredon *m* перина, пуховик.

éducat|eur, -rice 1. *m, f* вихователь, -ка; 2. *adj* виховний; ~if, -ive *adj* виховний, освітній; ~ion *f* виховання.

éduquer *vt* *розм.* виховувати.

effac|é, -e *adj* непомітний, незначний, невирізний; ~er *vt* 1) стирати, викреслювати; 2) згладжувати, знищувати, усувати; 3) *перен.* затьмарювати; *s' ~ er* згладжуватися, стиратися.

effar|é, -e *adj* розгублений; ~ement *m* розгубленість, переляк; ~er *vt* викликати розгубленість, бентежити, спантеличувати; *s' ~ er* розгубитися, злякатися.

effarouch|é, -e *adj* зляканий, стривожений; ~ement *m* переляк, розгубленість; ~er *vt* злякати, стривожити; *s' ~ er* злякатися, розгубитися.

effect|if, -ive 1. *adj* дійсний, ефективний, фактичний; 2. *m* шта-ти, особовий склад, наявність; ~ivement *adv* дійсно, справді; ~uer *vt* виконувати, здійснювати, *s' ~ uer* здійснюватися.

effervescence *f* *перен.* збудження, хвилювання.

effet *m* 1) дія, результат, наслідок; à cet ~ для цього, з цією метою; en ~ справді; 2) враження, ефект; faire de l' ~ справляти враження; 3) *pl* річі, багаж.

effeuiller *vt* обривати листя, пелюстки; *s' ~* опадати, обсіпатися.

efficac|e *adj* діювий, ефективний, продуктивний; ~ité *f* ефективність, дієвість, продуктивність.

effilé, -e *adj* тонкий, видовжений.

efflanqué, -e *adj* худий, худорлявий.

effleur|ement *m* легкий дотик; ~er *vt* 1) обривати квіти; 3) злég-

ка торкаться, чіпати; ~ег *une question* порушити питання.

efflorescence *f* розквіт.

effluves *m pl* *перен.* віяння.

effondr|ement *m* 1) обвал; 2) *перен.* падіння, крах; ~ег *vt* проламувати; *s'~ег* обвалюватися; падати.

efforcer (*s'*) намагаться, старатися.

effort *m* зусилля, напруження;

sans ~ легко, без напруження.

effraction *f* злом; *vol avec* ~

крадіжка зі зломом.

effray|ant, -e *adj* жахливий,

страшний; ~ег *vt* лякати; *s'~ег*

лякатися.

effréné, -e *adj* невгамовний, не-

стримний.

effroi *m* жах.

effront|é, -e 1. *adj* безсоромний,

нахабний; 2. *m, f* нахаба; ~erie *f*

безсоромність, нахабство.

effroyable *adj* жахливий.

effusion *f* 1) пролиття; ~ *de*

sang кровопролиття; 2) *перен.* ви-

явлення, звірення; *avec* ~ гаряче.

égal, -e 1. *adj* 1) рівний; одна-

ковий; ~ *en droits* рівноправний;

2) байдужий; *cela m'est ~* мені

однаково; 3) рівний, гладенький;

2. *m, f* рівний, -а, рівня; ~ement

adv однаково, так само; ~ег *vt*

рівняти, зрівнювати; *Q* ~ег *un*

record спорт. повторити рекорд;

s'~ег вірівнятися; ~зрівнятися;

~isation *f* вирівнювання; зрівню-

вання; ~iser *vt* вирівнювати, ро-

бити, рівним; зрівнювати; ~ité *f*

1) рівноправність; 2) рівність, од-

наковість.

égard *m* увага; *pl* ввічливість;

повага; *Q à certains ~s* у деяких відношеннях; *à cet ~* у цьому відношенні; *à l'~ de* щодо; *en ~*

à беручи до уваги, з огляду на.

égar|é, -e *adj* 1) блукаючий

(*про погляд*); 2) який (що) за-

блудився; загублений; ~ement *m*

1) помилка; 2) розгубленість; ~ег

vt 1) збивати з шляху; 2) вводити

в оману; 3) загубити (*якусь річ*);

s'~ег 1) помилятися; 2) загуби-

тися.

égayer *vt* розвеселити; *s'~* ве-

селитися.

églanti|er *m* шипшина (кущ);

~ne *f* шипшина (квітка).

église *f* церква.

égorg|ement *m* різанина; ~ег

vt 1) зарізати, вбити; 2) *розм.* оби-

рати.

égout *m* 1) стічний жолоб; ка-

нава (труба) для стікання нечис-

тот; 2) *перен.* кубло; ~ter *vt*

1) давати стікати; 2) осушувати

(*грунт*); *s'~ter* капати.

égratign|er *vt* подряпати; *s'~*

подряпатися; ~ure *f* подряпина.

égyptien, -ne *adj* єгипетський.

eh! int гей!, ей!; ~ *quoil, ~*

bien нумо!, ану!, от тобі раз!, ну

добре!

éhonté, -e *adj* безсоромний, на-

хабний.

éjection *f* виверження; вики-

дання.

élabor|ation *f* обробка; ~ *d'un*

plan розробка плану; ~ег *vt* роз-

робляти.

élan *I m* 1) розгін, розбїг;

prendre son ~ розбїгтися; зібра-

тися з силами; 2) поривання; зу-

силля.

élan II *m* зоол. лось.
 élan||é, -e *adj* тонкий, струн-
 кий; ~ement *m* прагнення, пори-
 вання, спрямовування; s'~er кй-
 датися вперед, ринути.

élarg||ir *vt* 1) розширяти; 2)
 звільняти (з-під варти); s'~ роз-
 ширятися; ~issement *m* 1) роз-
 ширення; 2) звільнення (з-під вар-
 ти).

élasti||cité *f* еластичність, пруж-
 ність; ~que 1. *adj* 1) еластичний;
 2) перен. гнучкий; 2. *m* резинка.

élect||eur *m*, -rice *f* вибор|ець,
 -ниця; ~if, -ive *adj* виборний;
 ~ion *f* 1) обрання, відбір; 2) *pl*
 вибори; ~oral, -e *adj* виборчий;
 ~orat *m* виборче право.

électri||cien *m* електротехнік;
 ~cité *f* електрика; ~fication *f*
 електрифікація; ~que *adj* елек-
 тричний; ~ser *vt* 1) електризува-
 ти; 2) перен. надихати.

électro-aimant *m* електромагніт.
 électro-ménag||er, -ère *adj* елек-
 тропобутовий; article ~ побуто-
 вий електроприлад.

éleg||amment *adv* вишукано;
 елегантно; ~ance *f* витонченість;
 елегантність; ~ant, -e *adj* витон-
 чений; вишуканий; елегантний.

élément *m* 1) елемент, просте
 тіло; 2) складова частина; деталь;
 3) *pl* основи, початки; 4) стихія;
 середовище; être dans son ~ бути
 в своїй стихії; ~aire *adj* елемен-
 тарний; початковий; основний.

éléphant *m* слон.

élevage *m* тваринництво; розвё-
 дення худоби.

élévation *f* 1) підвищення; 2)
 височина, висота.

élève *m*, *f* учень, учениця; ви-
 хован|ець, -ка.

élev||é, -e *adj* 1) високий, підня-
 тий; 2) піднесений; 3) вихований;
 ~er *vt* 1) піднімати, підвищувати;
 2) підносити, вихвалити; 3) буду-
 вати, творити; 4) вирощувати, ви-
 ховувати; 5) розводити (худобу);
 s'~er 1) підніматися, підноситися;
 2) (à qch) доходити до; 3) (contre)
 повставати; 4) виникати (про не-
 згоду, розбіжність думок тощо).

éligibilité *f* право бути обра-
 ним.

élimer *vt* знешувати.

élimin||ation *f* виключення, усу-
 вання; ~er *vt* виключати, усу-
 вати.

élire* *vt* обирати.

élite *f* найкраще, добірне, еліта.

elle (*pl* elles) *prop. pers. f* (3-ї
 особи) 1) як підмет з відмінюва-
 ним дієсловом вона; ~ lui dit
 вона йому каже; 2) як непрямий
 додаток з прийменниками: sa mère
 est partie avec ~ її мати поїхала
 разом з нею; 3) вживається само-
 стійно у бездієслівному реченні:
 Qui est là? — Elle. Хто там? —
 Вона.

élog||e *m* хвала, похвала; faire
 l'~ вихвалити; ~ieux, -ieuse *adj*
 хвалібний.

éloign||é, -e *adj* далекі, відда-
 лений; ~ement *m* віддалення;
 ~er *vt* 1) віддаляти; 2) усувати;
 s'~er віддалятися.

éloquen||ce *f* 1) красномовність;
 2) виразність; ~t, -e *adj* 1) кра-
 сомовний; 2) виразний.

élu, -e 1. *adj* вибраний, обра-
 ний; 2. *m*, *f* обран|ець, -иця.

élucider *vt* роз'яснювати, тлумачити.

éluder *vt* обминати, уникати.

émail *m* емаль, глазур.

émancipation *f* визволення, емансипація; **~er** *vt* звільняти, емансипувати; **s'~er** звільнитися.

émaner *vi* 1) виділятися, випаровуватися; 2) *перен.* витікати, походити.

emballage *m* 1) пакування; 2) тапа.

emballément *m* *розм.* захоплення, за́пал.

emballer *vt* 1) упакувати, укладати; 2) *розм.* захоплювати, надихати; **s'~** 1) заку́сати вуділа; понести (*про коня*); 2) *перен.* погарячитися; **s'~ роуг** захопитися; **~eur m, -euse f** пакувальник, -ця.

embarcadère *m* пристань.

embarcation *f* човен; невелике судно; шлюпка.

embarquement *m* посадка, вантаження (*судна*); **~er** *vt* вантажити судно; робити посадку (*на судно*); **s'~er** 1) сісти (*на судно*); 2) вирушати в подорож.

embarras *m* 1) утруднення, незручність; перешкода; **avoir l'~ du choix** вагатися у виборі; **causer de l'~** завдавати клопоту; 2) збентеження, нійковість; скрутне становище; 3) порушення функції; **~sant, -e adj** важкий; незручний; **~ser** *vt* 1) утруднювати; заважати; 2) загорбджувати, звальювати; 3) бентежити; **s'~ser** заплутуватися; бентежитися.

embauchage *m* наймання робітників, вербування; **~er** *vt* на-

йма́ти на роботу, вербува́ти; **s'~er** найма́тися; **~eur m, -euse f** найма́ч, -ка; вербува́льник, -ця.

embaumer 1. *vi* приємно пахнути; 2. *vt* бальзамувати.

embellir 1. *vt* прикрашати; 2. *vi* кращати; **~issement m** прикраса, оздоблення.

embesogné, -e adj зава́лений роботою.

embêtant, -e adj *розм.* надокучливий; при́крий; **~ement m** *розм.* непри́ємність, доса́да; **~er** *vt* *розм.* надокучати, дошкуляти; **s'~er** нудітися.

emblavage *m* сівба, засівання; **~e f** засіяне поле.

emblée: **d'~ loc. adv.** одразу, з першого разу.

emblème *m* ембле́ма.

emboîtement *m* входження, вставляння; **à ~** складаний, роз'ємний; **~er** *vt* вставляти, вкладати, припасовувати; **~er le pas** іти по слідах.

embonpoint *m* огрядність, повнота; **prendre de l'~** повнішати.

emboucher *vt* 1) приставляти до рота (*духовий інструмент*); 2) за́тикати; **s'~** впа́дати (*про річку*); **~ure f** 1) гйрло (*річки*); 2) мундштук (*духового інструмента*); 3) жёрло (*гармати*).

embouer *vt* забруднювати.

embourber *vt* заводити в болото; **s'~** 1) загрузати в болоті; 2) (*dans*) *перен.* вплутуватися, заплутуватися.

embouteillage *m* 1) розливання (*у пляшки*); 2) «пробка», заті́р (*у вуличному русі*); **~er** *vt* 1) роз-

ливати (*у пляшки*); 2) створювати затоп (*у русі*).

embranchement *m* 1) розгалуження; 2) залізнична вітка; залізничний вузол; 3) відріг (*гір*); 4) галузь (*науки*); *~er vt* 1) *тех.* з'єднувати, вмикати; 2) *ел.* вмикати; 3) розгалужувати; *s'~er* вмикатися (*у сітку*); розгалужуватися.

embrasement *m* 1) велика пожежа; заграва; 2) *перен.* обурення; заклот; *~er vt* 1) запалювати; 2) *перен.* розпалювати, збуджувати; *s'~er* займатися, запалюватися.

embrassade *f* *розм.* обійми; *~er vt* 1) обнімати, цілувати; 2) *перен.* охоплювати; *s'~er* обніматися, цілуватися.

embrayage *m* *тех.* 1) зчеплення, з'єднання; увімкнення передачі, мотора; 2) муфта; *~er vt* зчіплювати, з'єднувати; вмикати мотор.

embrouillement *m* заплутаність, плутанина; *~er vt* 1) заплутувати; 2) *перен.* затемняти; *s'~er* заплутатися, збитися.

embroussaillé, -e *adj* зарослий чагарником.

embrumer *vt* 1) обгортати туманом; 2) *перен.* затьмарювати.

embûche *f* пастка, засідка; підступи.

embuscade *f* засідка.

embusquer *vt* поміщати в засідку; *s'~* засісти в засідку.

émeraude *f* смарагд, ізумруд.

émergence *f* 1) місце виходу назовні; 2) раптова поява, виникнення; *~er vi* 1) впливати, ви-

ступати з воді, з'являтися на поверхні; 2) раптово з'являтися, виникати; 3) проявлятися.

émérite *adj* 1) видатний; 2) заслужений, почесний.

émerveillement *m* захоплення, здивування; *~er vt* захоплювати, дивувати; *s'~er* захоплюватися, дивуватися.

émetteur *m* передавач, радіо-передавач.

émettre* 1. *vt* 1) *фіз.* випромінювати; 2) *фіз.* випускати, пускати в обіг; 3) висловлювати; *~up avis* висловити думку; 2. *vi* *радіо* передавати.

émeute *f* заклот, бунт; *~ier m, -ière f* бунтівник, -ця.

émiement *m* кришення; *~er vt* кришити.

éminence *f* 1) горбок, підвищення; 2) вищість; *~ent, -e adj* 1) підвищений (*про місцевість*); 2) *перен.* видатний, відомий.

émission *f* 1) *фіз.* випромінювання; 2) передача (*звуку, голосу*).

emmagasinage *m* складання-у комору, у склад; *~er vt* 1) складати, поміщати на склад, зсипати в комору; 2) *перен.* нагромаджувати.

emmêler *vt* плутати, сплутувати.

emménagement *m* переїзд на нову квартиру; *~er vi* переїжджати на нову квартиру.

emmener *vt* відводити, відвозити.

emmuser *vt* 1) надівати на мордник; 2) *перен.* затицати рота.

émoi *m* хвилювання, замішання.

émotion *f* хвилювання, збу-

дження; емоція; ~nant, -e *adj* хвилюючий; ~nel, -le *adj* емоційний; ~ner *vt* хвилювати; s'~ner хвилюватися.

émoussre* *vt* точити, гострити.

émou||age *m* гостріння, точіння; ~eur *m* точильник; ~u, -e *adj* відточений.

émousser *vt* притупляти; s'~ тупішати.

émouv||ant, -e *adj* хвилюючий, зворушливий; ~oir* *vt* 1) хвилювати; 2) приводити в рух; s'~oir хвилюватися.

empaquet||age *m* пакування, загортання; ~er *vt* упакувати, загортати.

emparer (s') (de qch) захопити, заволодити.

empêch||ement *m* перешкода, завада; ~er *vt* заважати, перешкоджати; s'~er (de) утримуватися від.

empereur *m* імператор.

empêtrer *vt* 1) зв'язати, спутати ноби; заважати рухам; 2) перен. вплутати; s'~ заплутатися.

empha||se *f* пишномовність; пафос; ~tique *adj* пишномовний; емфатичний.

empiét||ement *m* 1) захоплення, загартання; привласнення; 2) заподіяння шкоди; ~er *l. vt* захоплювати (чужу власність); 2. *vi* (sur) посягати.

empil||ement *m* складання в купи; ~er *vt* складати кучами, укладати штабелями.

empire *m* 1) влада, панування; 2) імперія.

empirer *l. vt* погіршувати; 2. *vi* погіршуватися.

empirique *adj* емпіричний, дослідний.

emplacement *m* 1) місце, місцезнаходження; 2) спорт. майданчик.

emplette *f* покупка.

emplir *vt* наповнювати.

emploi *m* 1) вживання, застосування; ~ du temps розподіл часу; розклад (занять); 2) посада; 3) театр. роль, ампуа.

employ||é *m, -e f* службовець, -ка; ~er *vt* 1) вживати, застосовувати; 2) давати роботу; s'~er вживатися; ~eur *m, -euse f* наймач, -ка.

emplumer (s') 1) оперятися; 2) розм. збагачуватися.

emprocher *vt* класти в кишеню; привласнювати.

empoigner *vt* 1) брати, хапати; 2) розм. арештувати.

empoisonn||ement *m* отруєння; ~ du sang зараження крові; ~er *vt* отруювати.

emport||é, -e *adj* запальний, гарячий; ~ement *m* 1) запал, гарячість; 2) порив, захоплення.

emporter *vt* 1) віднести, відвезти; 2) захоплювати; \diamond l'~ sur qn перемогти когось; s'~ втратити самовладання.

emprourprer *vt* забарвлювати в червоний колір; s'~ червоніти.

emprein||dre* *vt* залишати відбиток, відбиватися; ~te *f* 1) відбиток, слід; 2) перен. печатать; ~te du génie печатать генія.

empresé, -e *adj* послужливий, запобігливий.

empres||ement *m* 1) старанність; послужливість; 2) поспішність; avec ~ поспішно, з готів-

ністю; s'~er 1) (*de faire qch*) старатися; 2) поспішати.

emprisonn||é *m*, -e *f* ув'язнений, -а, в'язень; ~**ement** *m* тюремне ув'язнення; ~**er** *vt* ув'язнювати.

emprunt *m* 1) позика; 2) запозичення; *nom d'~* псевдонім; ~**é**, -e *adj* 1) запозичений; 2) неприродний, удаваний; ~**er** *vt* 1) позичати; 2) запозичувати; ~**eur** *m*, -euse *f* позичальник, -ця.

ému, -e *adj* схвилюваний, зворушений.

émulation *f* змагання; proposer l'~ викликати на змагання.

émule *m*, *f* суперник, -ця, конкурент, -ка.

en I 1. *prép* передає значення українських прийменників: в (у), з, на, по, під, при, через і виражає: 1) місце: *en ville* у місті; *en France* у Франції; 2) час: *en été* влітку; 3) строк: *en peu de temps* у короткий строк; *en huit jours* через тиждень; 4) матеріал, з якого зроблено предмет: *une caisse en bois* дерев'яна скринька; *une montre en or* золотий годинник; 5) стан, положення: *terre en friche* земля під паром; *rommier en fleurs* яблуна в цвіті; 6) костюм, одяг: *en uniforme* у мундирі; *en grande tenue* у парадній формі; 7) манеру, спосіб дій: *parler en étourdi* розмовляти нерозважливо; *traiter en enfant* поводитися як з дитиною; 2. *входить до складних прислівників*: *en vain* даремно; *en commun* разом; 3. *входить до складних прийменників*: *en dépit de* незважаючи на; *en sus de* крім того.

en II 1. *prop* замінює іменник або займенник з прийменником *de*: *Combien de livres avez-vous?* — *J'en ai deux*. Скільки у вас книжок? — Дві; *j'en suis très content* я цим дуже задоволений; 2. *adv* звідти; *Quand est-il revenu de Moscou?* — *Il en est revenu hier*. Коли він повернувся з Москви? — Він звідти повернувся вчора.

en III 1. *несамостійна частка*; у конструкціях з *p. prés.*, що відповідають дієприслівнику, не перекладається: *en lisant* читаючи; 2. *входить до складу стійких словосполучень*: *il en est ainsi*, *il en va ainsi* так стоять справи; *il en est de même* одне і те ж; *il en ressort* з цього випливає.

encaiss||é, -e *adj* 1) вкладений у ящик; 2) стиснутий між крутими берегами; замкнутий; ~**ement** *m* 1) укладання, упакування в ящик; 2) прийом у касу грошей; ~**er** *vt* 1) укладати в ящик; 2) здавати, вносити в касу гроші; 3) класти в кишеню, привласнювати.

encan *m* продаж з молотка, аукціон; *mettre à l'~* продавати з молотка.

enceindre* *vt* оточувати, оперізувати.

enceinte I *f* 1) огорожа; огорожений простір; 2) пояс укріплення; *mur d'~* фортечна стіна.

enceinte II *adj f*: *femme ~* вагітна жінка.

encercl||ement *m* 1) оточення; 2) блокада; ~**er** *vt* оточувати.

enchain||ement *m* 1) зчеплення, з'єднання; 2) зв'язок; послідовний розвиток; 3) заковування в кайдани.

ни; *~er vt* 1) брати на ланцюг; 2) заковувати в кайдани; 3) *перен.* зв'язувати.

enchant||é, -e adj зачарований, захоплений; *~ de vous voir* радий вас бачити; *~ement m* зачарування; *~er vt* зачаровувати, чарувати; *~eur, -eresse l. adj* чарівний; 2. *m, f* чарівник, -ця.

enchâss||ement m оправа; *~er vt* вставляти в оправу.

enchère f 1) надбавка ціни (на аукціоні); 2): *vente aux ~s* аукціон.

enchér||ir l. vt підвищувати ціну; 2. *vi* 1) дорожчати; 2) (*sur*) перевіряти; *~issement m* подорожчання.

enchevêtr||ement m плутанина, заплутаність; *~er vt* плутати; *s'~er* заплутатися.

enclin, -e adj (*à qch*) схильний.

enclore* vt обгороджувати.

enclos m обгороджене місце; загорода.

enclume f ковадло.

encombr||ant, -e adj громіздкий; незручний; *~e m* перешкода, завада; *~é, -e adj* завалений, заха́ращений; *~ement m* заха́ращення; затіс; *~er vt* 1) заха́ращувати, зава́лювати; перегордіжувати; 2) перепо́внювати, наводняти.

encontre: à l'~ de loc. prép. проти, наперекір.

encore adv ще; знову; *pas ~* ще ні; *~ plus, ~ davantage* ще більше.

encourag||eant, -e adj підбадьорливий; *~ement m* підбадьорення; заохочення; *~er vt* підба-

дьорювати; підтримувати; заохочувати.

encourir* vt наклика́ти на себе, зазнава́ти.

encrass||ement m забруднення, засмічення; *~er vt* бруднити; *s'~er* 1) забруднюватися; 2) *перен.* опускати́ся.

encr||e f чорніло; *~ de Chine* туш; *~ier m* чорнильниця.

encyclopédie f енциклопедія.

endett||ement m заборгованість; *~er vt* призводити до боргів; *s'~er* залізати в борги.

endeuiller vt наводити сум.

endolor||i, -e adj наболілий, напру́джений; *~ir vt* завдава́ти болю.

endommager vt пошко́джувати, псува́ти.

endorm||i, -e adj 1) сплячий; 2) сонний, млявий; *~ir* vt* 1) усипляти, присипляти; 2) притупляти (*пильність тощо*); 3) заспокоювати (*біль*); *s'~ir* засина́ти.

endosser vt 1) надіва́ти; 2) бра́ти на себе; *~ la responsabilité* взяти на себе відповідальність.

endroit m 1) місце; 2) невели́кий на́селений пункт; *les gens de l'~* місцеві жителі; 3) лицьовий бік (*матерії*).

endui||re* vt (*de qch*) обма́зувати, покрива́ти (*мазю тощо*); *~t m* обма́зка.

endur||able adj сті́рпний; *~ance f* витрива́лість; *~ant, -e adj* витрива́лий, терпля́чий.

endurc||i, -e adj 1) черствий, жорсто́кий; закорені́лий; 2) загарто́ваний; *~ir vt* 1) робі́ти твер-

дїм; 2) робити черствим, бездушним; 3) (à) загартувати; s'~ir 1) твердіти; 2) ставати бездушним; 3) загартуватися; ~issement *m* 1) затвердіння; 2) зачерствілість; 3) загартування (тіла).

endurer *vt* зносити, терпіти.

énerv||é, -e *adj* нервовий, роздратований; ~ement *m* нервозність; ~er *vt* нервувати, дратувати; s'~er нервуватися, роздратовуватися.

enfance *f* дитинство.

enfant *m, f* дитина; *O bon ~* добрий хлопець; ~illage *m* інфантильність; ~in, -e *adj* дитячий.

enfer [ãfe:r] *m* пекло.

enfermé *m* затхлість.

enfermer *vt* замика́ти, зачиняти; s'~ замкнутися, зачинитися.

enfiévrer *vt* 1) виклика́ти гарячку; 2) *перен.* збуджувати, розпалювати; s'~ збуджуватися.

enfiler *vt* 1) всиля́ти нитку; 2) нанизувати; 3) проко́лювати; 4) *військ.* обстрілювати; 5) *розм.* натягувати, надівати.

enfin *adv* нарешті, кінець кінцем; на закінчення.

enflammer *vt* запалювати, збуджувати; s'~ займатися, запалюватися.

enfl||er 1. *vt* надува́ти, роздува́ти; 2. *vi* розпуха́ти; s'~er 1) пухнути; 2) чванітися, пишатися; ~ure *f* пухлина.

enfonce||é, -e *adj* 1) запалий; 2) глибокий; ~ement *m* 1) виламування; 2) западина, заглибина; ~er *vt* 1) зану́рювати; 2) вбива́ти, встромля́ти; 3) виламувати;

s'~er 1) заглиблюватися; 2) зану́рюватися.

enfou||ir *vt* закопувати; ховати; ~issement *m* закопування в землю.

enfourcher *vt* сидати верхи.

enfreindre* *vt* порушувати; ~ la loi порушувати закон.

enfuir* (s') 1) бігти, тікати; 2) прохóдити, минати (*про час*).

enfumer *vt* задимити, закоптіти; s'~ задимітися, закоптітися.

engag||é, -e 1. *m* *військ.* доброволець; 2. *adj* початий; ~ement *m* 1) зобов'язання; *tenir ~ement* виконати зобов'язання; 2) закладання, віддавання в заставу; 3) зарахування на службу, наймання; 4) *військ.* добровільний вступ на військову службу; 5) *військ.* введення в бій; 6) сутичка, бій; ~er *vt* 1) зобов'язувати; 2) віддавати в заставу; 3) (*dans qch*) втягувати, вплутувати; 4) (*à qch*) спонукати, схилити до; 5) наймати, приймати на службу; 6) почина́ти; ~er une discussion почати обговорення; ~er le combat зав'язати бій; s'~er 1) іти на військову службу; 2) вплутуватися, вступати; 3) вступати в; заглиблюватися; 4) почина́тися.

engendr||ement *m* породження; ~er *vt* породжувати, виклика́ти.

engin *m* 1) прилад, знаряддя, машина, механізм; гармата; снаряд; 2) спортивний пристрій.

englober *vt* об'єднувати, охоплювати.

englout||ir *vt* ковтати, поглинати; ~issement *m* поглинання.

engluer *vt* нама́зувати кле́ем; **s'~** прикле́юватися.

engou||ement *m* захо́плення, пристра́сть; **s'~er** захо́плюватися.

engouffrer *vt* поглина́ти; **s'~** 1) прова́люватися; **s'~ dans le métro** спуска́тися в метро́; 2) поглина́тися.

engourd||i, -e *adj* онімі́лий, заціпені́лий; за́клякий; **~ir** *vi* ви́кликати оні́міння; **s'~ir** 1) ні́міти; кля́кнути; дубі́ти; 2) притупля́тися; **~issement** *m* оні́міння; заціпені́ння.

engrais *m* до́брово.

engrais||ement *m* відгодо́вування (*худоби, птахів*); **~er** 1. *vi* гла́дшати; 2. *vt* 1) відгодо́вувати (*худобу, птахів*); 2) удо́блювати (*землю*); 3) зма́щувати жи́ром.

engren||age *m* 1) *тех.* зчепле́ння; систе́ма зчепле́нь; 2) збі́г обста́вин; **être pris dans un ~** бу́ти в безви́хідному ста́новищі; **~er** *vt* зчі́плювати, захо́плювати (*про зубча́сті ко́леса*); **s'~er** зачі́плюватися.

enhardir *vt* надава́ти смі́ливість; **s'~** смі́лішати.

énigm||atique *adj* зага́дковий; **~e** *f* зага́дка; **le mot de l'~e** розга́дка.

enivr||ant [ãnivra], **-e** *adj* 1) п'я́нкий; 2) ча́рівний; **~ement** [ãnivremã] *m* 1) сп'яні́ння; 2) за́хват; **~er** [ãnivre] *vt* оп'я́няти; **s'~er** 1) сп'яні́ти; 2) ті́шитися.

enjamb||ée *f* 1) вели́кий кро́к; 2) довжи́на кро́ку; **~er** *vt* пере́ступати.

enjeu *m* ста́вка (*у гри*).

enjou||é, -e *adj* весе́лий; грайли́-

вий; **~ement** *m* весе́ла вда́ча; грайли́вість.

enlac||ement *m* 1) сплётення; шну́вання; 2) обій́ми; **~er** *vt* обвива́ти; обні́мати; **s'~er** обні́матися.

enlaidir 1. *vi* змарні́ти, спога́ніти; 2. *vt* спотво́рювати.

enlèvement *m* 1) ви́крадення; 2) зня́ття, усуне́ння.

enlever *vt* 1) зні́мати; **~ le couvert** прибра́ти зі сто́лу; 2) відні́мати; відно́сити; ви́крада́ти; 3) виво́дити (*плями то́що*); **s'~** 1) зникáти, виво́дитися (*про плями то́що*); 2) розку́повуватися, розхо́дитися.

enlis||ement *m* за́груза́ння (*в піску, боло́ті*); **s'~er** за́груза́ти.

enneig||é, -e *adj* зане́сений сні́гом; **~ement** *m* сніго́вий за́мет.

ennemi, -e [ɛ̃(ə)mí] 1. *adj* во́рожий; 2. *m, f* во́рог.

ennoblir *vt* облагоро́джувати.

ennui *m* 1) нудьга́; 2) при́крість; непри́ємність.

ennuyer||er *vt* нага́няти нудьгу́; надокуча́ти; **s'~er** нудьгува́ти; **~eux, -euse** *adj* нудни́й; надокучли́вий.

énonc||é *m* 1) висло́влювання, ви́клад; 2) умо́ва зада́чі; **~er** *vt* висло́влювати, ви́кладати; **~er son avis** висло́вити свою́ думку.

enorgueillir (**s'**) пишáтися чимсь, загоро́дитися.

énorm||e *adj* вели́чезний; **~ément** *adv* надмі́ру бага́то; **~ité** *f* вели́чезність.

enquérir* (**s'**) (*de qch*) довідува́тися про, інфо́рмува́тися.

enquêt||e *f* 1) розслідува́ння;

юр. дізнання; 2) анкета; формулювання; *s' ~ er (de)* довідуватися про; *~ eur m* дослідувач.

enraciner *vt* укорінювати, впроваджувати; *s' ~* укорінюватися.

enragé *adj* скажений, шалений; *~ er vi* казиритися, скаженити.

enrayer *vt* 1) гальмувати; 2) *пер.* перешкоджати, класти край.

enregistrément *m* запис, реєстрація; *~ er vt* записувати, реєструвати; *~ er ses bagages* здати речі в багаж; *~ eur m* реєстратор.

enrhumé *adj* застуджений, хворий на нежить; *~ er vt* застудити, викликати нежить; *s' ~ er* застудитися.

enrichir *vt* збагачувати; *s' ~* збагачуватися; *~ issement m* збагачення.

enrôlement *m* 1) вербування, набір; 2) вступ на військову службу; *~ er vt* 1) вербувати, набирати; 2) брати до армії; *s' ~ er* вступати на військову службу; *~ eur m* вербувальник.

enroué *adj* захриплий; *~ ement m* хрипотя.

enrouillé *adj* іржавий; *~ er vt* вкривати іржею; *s' ~ er* іржавіти.

enroulement *m* 1) згортання; намотування; 2) *ел.* обмотка; *~ er vt* згортати; накручувати; обвивати; *s' ~ er* накручуватися; обвиватися.

ensanglanté *adj* закривавлений; *~ er vt* закривавити, залити кров'ю.

enseignant *adj* який (що)

викладає; 2. *m* викладач, учитель.

enseigne 1. *f* 1) вівіска; *~ lumineuse* світлова реклама; 2) ознака, прикмета; 3) прапор; 4) значок, мітка; 2. *m* мор. лейтенант.

enseignement *m* 1) викладання, навчання; освіта; 2) предмет викладання; 3) учіння, доктрина; *~ er vt (qch à qn)* викладати, навчати.

ensemble 1. *m* 1) сукупність, ціле; *dans l' ~* в цілому; 2) набір; комплект; 3) ансамбль; 4) костюм; 2. *adv* разом, одночасно.

ensemencement *m* засівання, сівба; *~ er vt* засівати.

enserrer *vt* 1) містити в собі; 2) стискати, затискати.

ensevelir *vt* 1) ховати, заривати; 2) ховати під, засипати; *s' ~* поховати себе.

ensiler *vt* *с.г.* силосувати; *fourrages ~és* силос.

ensoleillé *adj* залитий сонцем, сонячний; *~ er vt* освітлювати сонцем.

ensommeillé *adj* заспаний.

ensorceler *vt* зачаровувати.

ensuite *adv* потім, після; далі.

ensuivre *(s')* виходити, випливати; *il s' ~ t que* з цього виходить, що...

entamer *vt* 1) надрізувати, відрізувати перший шматок; 2) починати, приступати; *~ une conversation* почати розмову.

entassement *m* нагромадження, купа; *~ er vt* скучувати, нагромаджувати; *s' ~ er* скучуватися, набиватися.

entendement *m* розум, здатність судження, розуміння.

enten||dre* *vt* 1) чути; se faire ~ лунати; 2) слухати, вислуховувати; 3) розуміти; ~ à demi-mot розуміти з півслова; ~ du! зрозуміло!; 4) мати намір, збиратися; 5) мати на думці; 6) знати, вміти робити; s'~ 1) (по)чу́тися; 2) чути один одного; 3) розуміти один одного; 4) домовлятися; 5) жити в злагоді; 6) (à) розумітися на чомусь.

entendu, -e *adj* 1) вирішений, домовлений; c'est une affaire ~ ця справа вже вирішена; c'est ~! згода!; bien ~ *loc. adv.* безумовно, певна річ, звичайно; 2) досвідчений, тямущий.

entente *f* розуміння; взаєморозуміння; згода; trouver un terrain d'~ знайти спільну мову.

enterr||é, -e *adj* 1) закопаний у землю; 2) похований; ~ement *m* 1) закопування в землю; 2) похорон, поховання; ~er *vt* 1) закопувати; 2) ховати.

en-tête *m* заголовок.

entêt||é, -e 1. *adj* упёртий; 2. *m, f* упёрта людина; ~ement *m* упёртість; ~er *vt* 1) дурманити (про запахи тощо); 2) запаморочити голову; s'~er упира́тися.

ent||er, -ère 1. *adj* цілий, повний; une heure ~ère цілу годину; 2. *m* ціле; ~èrement *adv* цілком, повністю.

entonner *vt* заспівувати.

entorse *f* мед. вивих; Ø ~ à la vérité перекручення істини.

entortiller *vt* 1) загортати; обмотувати; 2) перен. заплутувати; s'~ 1) обвиватися; 2) перен. заплутуватися.

entour||age *m* середовище, оточення; ~er *vt* оточувати.

entraïd||e *f* взаємодопомога; s'~er допомагати один одному.

entraîn *m* збудження, піднесення, запал; avec ~ з захопленням; sans ~ мляво.

entraîn||ant, -e *adj* захоплюючий; ~ement *m* 1) захоплення; 2) залучення; 3) тренування; ~er *vt* 1) потягти з собою; 2) втягувати; 3) спричинятися, мати наслідком; 4) тренувати; s'~er тренуватися; ~eur *m* спорт. тренер.

entrav||e *f* перешкода; sans ~es без перешкод; ~er *vt* заважати, перешкоджати; затримувати.

entre *prép* між; ~ nous soit dit між нами кажучи.

entrecoup||é, -e *adj* 1) переривчастий; 2) пересічений; ~er *vt* 1) переривати; 2) перетинати.

entrée *f* 1) вхід, в'їзд (місце); 2) вхід, в'їзд (дія); вступ; вихід (на сцену); Ø d'~ зразу; 3) плата за вхід; перепустка (в театр, кіно); 4) початок; à l'~ d'hiver на початку зими; 5) перша страва; 6) передня, прихожа.

entrefaites *f pl:* sur ces ~ тимчасом, між тим, скоро.

entrefilet *m* газетна замітка.

entrelac||ement *m* переплетення, сплетення; ~er *vt* переплітати; вплітати.

entremêler *vt* 1) перемішувати; 2) перен. вплітати, вводити; s'~ змішуватися; сплутуватися.

entremise *f* посередництво.

entrepôt *m* склад, комора, пакгауз.

entrepren||ant, -e *adj* заповзят-

ливий, енергійний; ~dre* *vt* починати, братися, заходитися, здійснювати.

entreprise *f* 1) справа, починання; 2) підприємство.

entrer *vi* (è) 1) входити, в'їжджати; 2) вступати; починати; ~ à l'université вступити до університету; ~ en matière перейти до викладення справи; Q ~ dans les détails вдаватися в подробиці.

entre-temps 1. *m* проміжок часу; 2. *adv* тимчасом.

entretenir* *vt* 1) утримувати, допомагати, давати кошти; 2) підтримувати в доброму стані, доглядати; 3) (de) розважати розмовою; s'~ 1) підтримувати один одного; 2) розмовляти.

entretien *m* 1) догляд; ~ courant поточний ремонт; 2) витрати на утримання; 3) бесіда; 4) *pl* переговори.

entrevoir* *vt* 1) бачити побіжно; 2) передбачати.

entrevue *f* побачення, зустріч.

entrouvert, -e *adj* прочинений; ~rir* *vt* прочиняти.

énumération *f* перелік; ~er *vt* перелічувати.

envahir *vt* захоплювати силою, вторгтися; ~issement *m* наваля, вторгнення, напад; ~isseur *m* загарбник.

envelopper *f* 1) оболонка, обгортка; 2) конверт; 3) покрішка (шини, м'яча); 4) коробка, корпус; ~ement *m* загортання; ~er *vt* (de qch) 1) обгортати, загортати; 2) охоплювати, оточувати; ~er d'un regard окинути поглядом, оглянути; s'~er загорнутися.

envenimement *m* мед. 1) отруєння; 2) роз'ятрювання; ~er *vt* 1) роз'ятрювати (рану тощо); 2) перен. отруювати (атмосферу); 3) збуджувати, озлобляти; загострювати; s'~er 1) роз'ятрюватися; 2) загострюватися.

envergure *f* ширина, розмах, масштаб; d'~ важливий, крупний.

envers I *prep* у відношенні до.

envers II *m* спід, виворіт; l'~ du décor зворотний бік медалі; à l'~ навиворіт.

enviable *adj* зазидний; ~e *f* 1) заздрощі; faire ~e викликати заздрощі; 2) бажання; 3) родимка; ~er (qch à qn) заздрити; ~eux, -euse *adj* заздрисний.

environ 1. *adv* коло, біля, приблизно; 2. *m pl* околиці.

environnant, -e *adj* околицьний, оточуючий; ~er *vt* оточувати.

envisager *vt* 1) пильно дивитися, розглядати; 2) міркувати, розглядати (питання тощо); 3) уявляти собі.

envoi *m* відправлення.

envol *m* ав. зліт; piste d'~ злітна полоса; s'~er 1) відлітати; 2) минати (про час).

envoûter *vt* зачарувати, наврочити.

envoyé, -e 1. *m, f* посланець, делегат; ~ spécial спеціальний кореспондент; 2. *m* дип. посланник; ~er* *vt* посилати, відправляти; ~er chercher посилати за; s'~er посилати один одному; ~eur *m, -euse* *f* відправник, -ця.

épais, -se 1. *adj* 1) густий; 2) товстий (про шар); 3) щільний; 4) неповороткий, важкий; 2. *m* ха-

ща; ~*seur* *f* 1) густота; 2) товщина; ~*sir* *vt* 1) згущати; 2) стовщувати; ~*sissement* *m* 1) згущення; 2) ущільнення.

épanch|ement *m* 1) витікання, виливання; 2) *перен.* звирення почуттів; ~*er* *vt* виливати; *s'~er* 1) виливатися, розливатися; 2) звирятися.

éprendre* *vt* 1) розливати; 2) розкидати; *s'~* 1) розливатися; 2) розповсюджуватися.

épanou|ir (*s'*) 1) розцвітати; 2) засяяти, прояснитися (*про обличчя*); ~issement *m* розквіт.

épargn|ant, -e 1. *adj* ощадливий; 2. *m, f* вкладник, -ця; ~e *f* 1) ощадливість; 2) заощадження; caisse d'~e ощадна каса; ~*er* *vt* 1) заощаджувати; 2) берегти, жаліти; ~*er* ses forces берегти сили.

éparpill|ement *m* розкидання, розпорощування; ~*er* *vt* розкидати, розпорощувати; *s'~er* розсипатися.

épars, -e *adj* 1) розкиданий; розрізнений; 2) розп'ятлений.

épat|ant, -e *adj* *розм.* шикарний, чудовий; ~*er* *vt* *розм.* вражати, дивувати.

épaul|le *f* плече; *Q* par-dessus l'~ абияк; ~*er* *vt* 1) скинути на плече; ~*er* un fusil прикласти рушницю до плеча; 2) підтримувати, допомагати.

épave *f* уламок корабля, що зазнав аварії.

épée *f* шпага; меч.

épeler *vt* читати по складах, по буквах.

éperdu, -e *adj* розгублений; ~ment *adv* нестямно, безумно.

éperon *m* шпора; ~*ner* *vt* пришпориювати, підганяти.

épervier *m* яструб.

épeuré, -e *adj* заляканий.

épi *m* колос, колосок.

épic|le *f* прянощі; pain d'~ пряник; ~é, -e *adj* пряний, гострий; ~*er* *vt* приправляти прянощами; ~erie *f* бакалія; бакалійна торгівля; ~ier *m*, -ière *f* бакалійник, -ця.

épier *vt* підстерігати, вистежувати; *s'~* стежити один за одним.

épinard *m* шпинат.

épin|le *f* 1) остіок, колючка, шпилька (*у рослини*); 2) неприємність; 3): ~ dorsale *анат.* хребет; ~eux, -euse *adj* 1) колючий; 2) *перен.* важкий, тернистий.

épingl|le *f* 1) шпилька; ~ de sûreté, ~ double *англійська* шпилька; *Q* être tiré à quatre ~es бути одягненим з гобочки; 2) прищипка (*для близни*); ~*er* *vt* пришпилювати, приколювати.

épisode *m* 1) епізод; 2) кіносерія; film à ~s багатосерійний фільм.

épluch|age *m* 1) очищення (*від шкірки, лушпиння*); 2) *перен.* ретельний перегляд, вишукування помилки; ~*er* *vt* 1) чистити, знімати шкірку; 2) *перен.* вишукувати помилки, уїдливо критикувати; ~eur *m*, -euse *f* 1) сортувальник, -ця; 2) *перен.* причепливий критик; ~ure *f* лушпиння.

épong|le *f* губка; *Q* passer l'~ sur qch забути про щось, простити; ~*er* *vt* витирати губкою; *s'~er*: *s'~er* le front витирати піт на лобі.

époque *f* епо́ха, час, період; *faire* ~ *m*ати вирішальне значення; робіти епо́ху; *à l'~* у свій час; тоді; *à l'~ de* під час.

épous||e *f* дру́жина; ~ *er vt* одру́жуватися, жені́тися, вихо́дити за́між.

épousset||er *vt* сти́рати, зми́тати пил; ~ *te f* ві́ничок для чи́щення (о́дягу, ме́блів).

éprouvable *adj* жахли́вий.

éprouvantail *m* опу́дало.

éprouvant||e *f* жах, страх; ~ *er vt* ля́кати, жаха́ти.

éroux *m* чоло́вік.

éprendre* (*s'*) за́кохуватися, за́хоплюватися.

épreuve *f* 1) про́ба, випро́бування, до́слід, екза́мен; ~ *écrite* письмо́ва робо́та (на екзаменах); *mettre à l'~* випро́бувати; *à toute ~* випро́буваний, наді́йний; 2) коректу́рний відбі́ток; 3) фотогра́фічний відбі́ток; 4) спо́рт. змага́ння.

épris, -*e adj* зако́ханий; ~ *de la paix* миролю́бний.

éprouv||é, -*e adj* 1) випро́буваний; 2) потерпі́лий; ~ *er vt* 1) випро́бувати; про́бувати; 2) відчува́ти, зазнава́ти.

éprouvette *f* пробі́рка.

épuis||é, -*e adj* 1) вичерпаний; *l'édition est ~ée* видання розпро́дане; 2) висна́жений; ~*ement m* висна́ження; ~ *er vt* 1) вичерпува́ти, витрача́ти; ~ *er un sujet* вичерпати те́му; 2) висна́жувати, знеси́лювати; ~ *er la patience de qn* вивести ко́гось з терпіння; *s'~er* 1) вичерпува́тися; 2) висна́жуватися.

épur||ation *f* 1) очи́щення; 2) чи́стка (організа́ції); ~*é*, -*e adj* очи́щений; ~*ement m* очи́щення; ~ *er vt* 1) очища́ти (о́лію тощо); 2) прова́дити чи́стку (організа́ції); 3) полі́шувати.

équateur *m* еквато́р.

équation *f* мат. рівня́ння.

équestre *adj* кінний.

équiangle [ekɥiã:gl] *adj* геом. рівноку́тний.

équilatéral [ekɥilateral], -*e adj* геом. рівносторо́нний.

équilib||e *m* 1) рівнова́га; 2) зрівнова́женість; ~ *er vt* зрівнова́жувати.

équinoxe *m* астр. рівноде́ння.

équipage *m* 1) ви́їзд (запря́жка); 2) ав., мор. екіпа́ж, ко́манда.

équip||e *f* 1) загі́н; ко́манда; брига́да; ла́нка; 2) змі́на (робі́тників); ~*é*, -*e adj* устатко́ваний; озбро́єний; осна́щений.

équipée *f* ви́лазка; ви́тівка.

équip||ement *m* 1) споря́дження, екіпіро́вка; 2) обля́днання, устаткува́ння; ~ *er vt* 1) споря́жати, екіпірува́ти; 2) обля́днувати, устатковува́ти; *s'~er* споря́жатися; обзаво́дитися.

équitable *adj* спра́ведливий.

équival||ence *f* еквіва́лентність, рівноці́нність; ~*ent*, -*e* 1. *adj* еквіва́лентний, рівноці́нний; 2. *m* еквіва́лент.

équivoque *adj* дво́значний; сумні́вий.

érable *m* клен.

éraf||er *vt* подря́пати; ~*ure f* подря́пина.

éraillé, -*e adj* хрипкий.

ère *f* е́ра, епо́ха, літо́числення.

érein||ant, -e *adj* розм. виснажли-
ливий, стомливий; **~ement** *m* ви-
снаження, втома; **~er** *vt* висна-
жувати, втомлювати; **s'~er** над-
сиджуватися.

ergot||er *vi* (*sur qch*) чіплятися
до дрібниць; **~erie** *f* причіпка;
~eur *m*, -euse *f* причіпа.

ériger *vt* 1) будувати, споруд-
жувати, зводити; 2) засновувати,
закладати; **s'~** (*en*) виступати як,
видавати себе за.

érosi||f, -ve *adj* роз'їдаючий;
~on *f* роз'їдання, ерозія.

errant, -e *adj* мандрівний.

err||er *vi* 1) блукати, тинятися;
2) помилятися; **~eur** *f* помилка,
хиба; **induire en ~eur** ввести в
оману; **par ~eur** помилково;
~oné, -e *adj* помилковий, хиб-
ний.

érudit, -e 1. *adj* учений; 2. *m*, *f*
вчен|ий, -а, ерудит; **~ion** *f* ерудит-
ція, ученість.

éruption *f* 1) виверження; 2)
мед. сип.

ès prép: docteur ès sciences док-
тор наук.

escadrille *f* ескадрилья.

escalader *vt* 1) сходити, види-
ратися; 2) *військ.* штурмувати.

escale *f* 1) гавань, пристань;
faire ~ заходити в порт; 2) *ав.*
проміжна посадка; **vol sans ~**
безпосадочний переліт.

escalier *m* 1) сходи; **~ roulant**
ескалатор; 2) *мор.* трап.

escamot||age *m* викрадення;
~er *vt* 1) непомітно заховати;
спритно підмінити; 2) дістати хит-
рощами; **~eur** *m*, -euse *f* фокус-
ник, -ця.

escampette *f*: prendre la poudre
d'~ п'ятами наживати.

escapade *f* п'юстоші, вибрик.

escargot *m* слимак.

escarp||é, -e *adj* крутий, стрім-
кий (*спуск*); **~ement** *m* укіс,
круча.

escient *m*: à mon ~, à son ~,
à bon ~ *loc. adv.* навмисне, сві-
домо.

escandre *m* скандал.

esclav||age *m* рабство, неволя;

~e *m*, *f* раб, -иня, невольник, -ця.

escort||e *f* конвой, ескорт; **~er**
vt конвоювати, супроводжувати.

escrim||e *f* фехтування; **~er** *vi*
1) фехтувати; 2) змагатися; **s'~er**
(à faire qch) силкуватися, нама-
гатися; **~eur** *m* фехтувальник.

escroc [eskro] *m* шахрай, зло-
дій.

escroqu||er *vt* виманювати, ви-
дурювати; **~erie** *f* шахрайство.

espac||e *m* 1) простір; 2) кос-
мос; 3) проміжок (*часу*); **~er** *vt*
розміщати з проміжками; розді-
ляти; **s'~er** ставати рідшим.

espagnol, -e 1. *adj* іспанський;
2. *m* іспанська мова.

espèce *f* порода; рід, вид; сорт.

espér||ance *f* надія; **~er** *vi* спо-
діватися, надіятися.

espïe||gle 1. *adj* пустотливий,
жвавий; 2. *m*, *f* пустун, -ка; **~rie**
f п'юстоші, вітівка.

espion *m*, -ne *f* шпигун, -ка;
~nage *m* шпигунство; **~ner** *vt*
шпигувати, вистежувати.

espoir *m* надія, сподівання.

esprit *m* 1) розум; 2) дотеп-
ність; 3) дух, свідомість; **~ de**
parti партійність; **~ de discipline**

дисциплінованість; ~ de système організованість; ~ de suite послідовність; 4) смисл, зміст; 5) характер, вдача; 6) кмітливість, спритність; 7) *pl* свідомість, притомність; *perdre ses ~s* знепритомніти; 8) дух, привид.

esquimaux *adj* ескімоський.

esquiss||e *f* ескіз, нарис; ~ *er* *vt* робити ескіз.

esquiver *vt* спритно уникати; *s' ~* піти нішком.

essai *m* 1) проба, дослід, випробування; *coup d' ~* перша спроба; 2) нарис, етюд.

essaim *m* 1) рій; 2) *перен.* безліч; ~ *er* *vi* 1) роїтися; 2) *перен.* плодитися, множитися.

essay||age *m* 1) примірка, приміряння; 2) випробування (*машин*); ~ *er* 1. *vt* 1) випробовувати; 2) приміряти (*одяг*); 2. *vi* пробувати, намагатися.

essence *f* 1) сутність, суть; 2) порода, різновидність (*дерев*); 3) есенція; 4) бензин.

essentiel, -le 1. *adj* істотний, основний; 2. *m* основне, суть; ~ *lement* *adv* істотно, по суті; головним чином.

essor *m* 1) зліт; *prendre son ~* злетіти; 2) піднесення, швидкий розвиток, підйом.

essouffl||é, -e *adj* задиханий; *розм.* захеканий; ~ *ement* *m* задишка; ~ *er* *vt* викликати задишку; *s' ~er* задихатися.

essuie-glace *m* склоочісник, двірник.

essuie-main(s) *m* рушник.

essuyer *vt* 1) витирати, осушувати; 2) зносити, терпіти; ~ *un*

revers, ~ *un* échec зазнати невдачі; ~ *des pertes* зазнати збитків. *est* [est] *m* схід; *мор.* східний вітер.

estafette *f* посланець; кур'єр; естафета.

estamp||age *m* тиснення; штампування; ~ *e* *f* естамп, гравюра; ~ *er* *vt* штампувати; ~ *eur* *m* штампувальник; ~ *ille* *f* штемпель; клеймо, марка; ~ *iller* *vt* клеймувати, штемпелювати.

esthétique 1. *adj* естетичний; *chirurgie ~* пластична хірургія; 2. *f* естетика.

estim||able *adj* шановний, гідний поваги; ~ *ation* *f* оцінка; ~ *e* *f* повага, пошана; *être en grande ~e* бути у великій шані; *tenir en ~e* поважати; ~ *er* *vt* 1) цінувати, оцінювати; 2) поважати; 3) вважати, думати.

estiv||al, -e *adj* літній; ~ *ant* *m, -e* *f* відпочиваючий, -а, курортник, -ця.

estomac [estoma] *m* шлунок.

estomaquer *vt* *розм.* приголомшувати; *s' ~* надирватися від крику.

estomper *vt* 1) *жив.* розтушовувати; 2) *перен.* затушовувати, пом'якшувати; *s' ~* зникати, стиратися.

estonien, -ne 1. *adj* естонський; 2. *m* естонська мова.

estrade *f* поміст, естрада; ~ *des juges* *спорт.* суддівська вишка.

estropi||é, -e 1. *adj* 1) скалічений; 2) *перен.* перекручений; 2. *m, f* каліка; ~ *er* *vt* 1) калічити; 2) *перен.* перекручувати.

estudiantin, -e *adj* студентський.

esturgeon *m* осетер.

et *conj* і, та, а.

étable *f* стійло, хлів.

établi *m* верстат.

établi II, -e *adj* встановлений; запроваджений.

établir *vt* 1) засновувати; улаштовувати; розташовувати; 2) встановлювати; запроваджувати; налагоджувати; 3) віддавати (в школу); влаштовувати (на посаду); 4) ставити; підносити; 5) формувати; обгрунтовувати; s'~ засновуватися, встановлюватися; ~issement *m* 1) заснування, встановлення; 2) установа, підприємство, заклад; ~issement d'éducation навчальний заклад; 3) поселення, колонія; 4) влаштування; призначення (на посаду).

étage *m* 1) поверх; maison sans ~es одноповерховий будинок; 2) геол. ярус; ~er *vt* розташовувати ярусами; s'~er громадитися один над одним.

étain *m* олово.

étalage *m* 1) виставка (товарів); 2) виставлений товар; 3) перен. виставлення напоказ, хвастощі; 4) викриття; ~er *vt* 1) розкладати; виставляти (товари); 2) перен. виставляти напоказ; чванитися; s'~er 1) бути виставленим напоказ; 2) розлягатися, простягатися; 3) поширюватися, розстилатися; 4) розм. гепнутися.

étalon *m* еталон, стандарт, точний зразок міри.

étanché *adj* водонепроникний, герметичний; ~ement *m* 1) зупинення витікання (рідини); 2) заспокоєння спраги; ~er *vt* 1) зу-

пиняти витікання (рідини); 2) заспокоювати спрагу.

étang *m* ставок.

étape *f* 1) етап, перехід, перехід; 2) місце зупинки.

Etat *m* 1) держава; de l'~ державний; coup d'~ державний переворот; 2) pl штати; les ~s généraux іст. Генеральні штати.

état *m* 1) стан, становище; ~ de choses стан речей; ~ de guerre стан війни; ~ de siège стан облоги; ~ d'urgence надзвичайне становище; ~ d'âme душевний настрій; être en ~ de бути спроможним; 2) знання, професія; спеціальність, громадське становище; ~ civil громадянський стан; 3) штат (службовців); ~ique *adj* державний; ~iser *vt* націоналізувати.

état-major *m* штаб; ~ général генеральний штаб.

etc. *скор.* vid et cetera [etseteга] і так далі.

été *m* літо; d'~ літній; en ~ влітку.

éteindre* *vt* 1) гасити; вимкати (радіо); 2) заглушати, зменшувати; 3) винищувати; ~ une гасе винищити породу; s'~ 1) гаснути; 2) перен. згасати; помирати; вимирати.

étendard *m* прапор, знамено, штандарт.

étendre* *vt* 1) розтягувати (шкіру і т. ін.); 2) розстеляти; ~ du linge розвішувати білизну; 3) прям., перен. розширювати, поширювати; 4) простягати, витягати; ~ les bras простягти руки; s'~ 1) витягуватися; лягти, приляг-

ті; 2) простягáтися; 3) поширюватися.

étendue *f* 1) прóстір, прóтяг; d'une grande ~ великий, протóрий; 2) тривáлість; 3) рóзмір, обсяг; l'~ des connaissances обсяг знань.

éternel, **-le** *adj* вічний; ~iser *vt* 1) увічнювати; 2) затягувати на довгий час; s'~iser тривáти, тягáтися без кінця; ~ité *f* вічність.

éternuement *m* чхання; ~er *vi* чхáти.

éther [ete:r] *m* ефір.

éthiopien, **-ne** *adj* ефіопський.

étincelant, **-e** *adj* блискучий, іскристий; ~er *vi* виблискувати, іскритися; ~le *f* 1) іскра; 2) перен. спáлах.

étiquette *f* 1) етикетка, ярлик; 2) етикет, церемоніал.

étirer *vt* витягáти, розтягáти; s'~ потягуватися.

étouffé *f* 1) тканина, матерія; 2) перен. матеріал; сýтність; дані; ~é, **-e** *adj* повноцінний; змістовний; насичений; повнозвучний.

étoile *f* зірка; O à la belle ~ прóсто неба, під відкритим небом; ~é, **-e** *adj* зоряний.

étonnant *adv* дивно, на диво; ~ant, **-e** *adj* дивний; ~é, **-e** *adj* здивований; ~ement *m* здивування, подив; ~er *vt* дивувáти; s'~er дивувáтися.

étouffant, **-e** *adj* душний, задушливий; ~é, **-e** *adj* приглушений; ~ement *m* 1) ядýха; 2) духотá, задýха; 3) задýшення; 4) заглýшення; придýшення; ~er 1. *vt* 1) душити; викликáти ядýху; 2) заглушáти; придýшувати; ~er *un*

bruit приглушити шум; ~er *une révolte* придушити повстання; 2. *vi* задихáтися.

étourderie *f* 1) легковажність; 2) легковажний вчинок; ~i, **-e** 1. *adj* легковажний; 2. *m, f* легковажна людина; ~ir *vt* 1) оглушáти; 2) приголóмшувати; s'~ir намагáтися забути; ~issant, **-e** *adj* 1) оглушливий; 2) перен. приголóмшливий, разючий; ~issement *m* 1) оглýшення, приголóмшення; 2) запáморочення; забуття.

étourneau *m* шпак.

étrangé *adj* дивний; ~er, **-ère** 1. *adj* 1) іноземний; 2) чужий, сторóнний; чужорідний; 2. *m, f* 1) інозем|ець, -ка; 2) чужá, сторóнна людина; 3. *m* чужина, закордо́н; à l'~er за кордо́н, за кордо́ном; ~eté *f* дивність, незвичáйність.

étrangement *m* 1) задýшення; 2) стискáння; звýження; защемлення; ~er 1. *vt* 1) задушити; 2) звýжувати; стискáти; защемляти; 3) перен. придýшувати; 2. *vi* задихáтися; ~er de colère задихáтися від люті; s'~er 1) удавити́ся; 2) поперхну́тися.

être* I 1. *vi* 1) бу́ти, існува́ти, жи́ти; il n'est plus йогó більше нема́є (в живих); 2) бу́ти, зна́ходитися; nous étions à Moscou ми бу́ли в Москві; 3) як зв'язка не перекладається: il est étudiant він студéнт; 4) з прийменником à означає належність: ce livre est à moi ця книжка моя; 5) з прийменником à + інфінітив означає те, що необхідно виконати: ce travail est à refaire цю роботу трéба переробити; 6) з прийменником de озна-

чає: а) *бути родом з*: elle est de Moscou вона москвичка; б) *мати якусь особливість*: ~ d'un caractère difficile *мати важкий характер*; 2. як допоміжне дієслово в складних часах не перекладається: on est venu vous voir до вас прийшли; О en ~ à дійти до; où en est l'affaire? як іде справа?; où en sommes-nous? на чому ми зупинилися?; en ~ pour поплатитися; y êtes-vous? зрозуміло?; j'y suis я зрозумів; je n'y suis pour rien я тут ні при чому; ça y est готово; est-ce que? *хіба?*

être II *m* 1) істота; 2) існування, буття.

étréin||dre* *vt* 1) стягувати, стискати; 2) обіймати; ~te *f* 1) стягування, стискання; 2) обійми.

étrenn||le *f* 1) новорічний подарунок; 2) почин; ~er I. *vt* оновляти (*одяг*); 2. *vi* зробити почин.

étrier *m* *стреміно*.

étroit, -e *adj* 1) вузький, тісний; à l'~ в тісноті; в бідності; 2) *перен.* обмежений; esprit ~ обмежена людина; ~ement *adv* щільно, тісно; ~esse *f* 1) тіснота; 2) обмеженість.

étude *f* 1) вивчення, дослідження; 2) навчання, заняття; faire ses ~s вчитися; salle d'~ аудиторія; 3) етюд, нарис; 4) контора, бюро.

étudi||ant *m*, -e *f* студент, -ка; ~é, -e *adj* вивчений, опрацьований; ~er I. *vi* вчитися; 2. *vt* вчити, вивчати; досліджувати.

étui *m* 1) футляр, чохол; 2) кобур.

euphonie *f* *милослівність*.

Européen *m*, -ne *f* *європé|єць, -йка*.

europeen, -ne *adj* *європé|ський*.

eux *pron. pers. m pl* (3-ї особи)

1) як підмет *вони*; Qui veut partir? — Ce sont eux. Хто хоче поїхати? — Вони; 2) у непрямих відмінках з прийменниками їх, них, ними; аусин d'~ ніхто з них; pour ~ для них; penser à ~ думати про них; nous irons avec ~ ми підемо з ними.

évacu||ation *f* 1) евакуація; 2) спорощення, очищення; ~er *vt* 1) евакуювати; 2) спорощити, очищати.

évad||é, -e I. *adj* який (що) утік (з місця ув'язнення); 2. *m, f* утікач, -ка; s'~er 1) утікати; 2) уникати чогось.

évalu||able *adj* який (що) можна оцінити; ~ation *f* оцінка; підрахунок; ~er *vt* оцінювати.

évanou||ir (s') 1) неpritомніти, зомлівати; 2) зникати, розвіюватися (*про мрії, сподівання*); ~issement *m* 1) неpritомність; 2) зникнення.

évap||oration *f* випаровування; ~er *vt* випаровувати; s'~er 1) випаровуватися; 2) *перен.* зникати, розвіюватися.

évasi||f, -ve *adj* ухильний, непевний.

évasion *f* *втеча*.

éveil *m* пробудження; ~lé, -e *adj* 1) жвавий; кмітливий, цікавий; 2) насторожений; ~ler *vt* 1) будити; 2) викликати (*бажання, заздрість*); s'~ler пробуджуватися, прокидатися.

événement *m* факт, подія; випадок.

éventail *m* віяло.

éventer *vt* 1) обмахувати; 2) провітрювати; 3) розкривати, виявляти, довідуватися; *s'~* обмахуватися.

éventualité *f* можливість; випадковість; *~el, -le adj* випадковий; можливий.

évêque *m* єпископ.

évertuer (*s'*) старатися, докладати всіх зусиль.

évidemment [*evidamã*] *adv* очевидно, явно.

éviden||ce *f* очевидність, безумовність; *mettre en ~* підкреслити, виявити; показати; *en ~* на виду; *~t, -e adj* очевидний, явний.

évier *m* 1) стічний жолоб; 2) раковина (водопровідна), злив.

évinc||ement *m* витіснення, усунення; *~er vt* витіснити, усувати.

évitement *m* зал. обгін; *gare d'~* роз'їзд.

éviter *vt* уникати, ухилятися.

évocation *f* 1) заклинання; 2) відновлення в пам'яті, спогад.

évolu||er *vi* розвиватися, просуватися вперед; *~tion f* еволюція, розвиток.

évoquer *vt* 1) заклинати; 2) викликати в пам'яті, в уяві.

ex- [*eks*] *préf* колишній; *ex-ministre* колишній міністр.

exact [*egzakt*], *-e adj* 1) точний; *sciences ~es* точні науки; 2) пунктуальний; *~itude f* 1) точність; 2) пунктуальність.

exagér||ation *f* перебільшення; *~er vt* перебільшувати.

exalt||ation *f* екзальтація, за-

хопленість; *~é, -e adj* захоплений, екзальтований; *~er vt* 1) прославляти; 2) надихати; *s'~er* запалюватися; захоплюватися.

examen [*egzamẽ*] *m* 1) розгляд, обговорення; дослідження; 2) екзамени; *~s de fin d'études* випускні екзамени; *d'~* екзаменаційний.

examin||ateur *m, -atrice f* 1) дослідник, -ця; 2) екзаменатор; *~er vt* 1) розглядати; досліджувати; 2) екзаменувати.

exaspér||ation *f* 1) роздратування; розлючення; 2) загострення (хвороби); *~er vt* 1) дратувати, доводити до нестями; 2) загострювати (хворобу); *s'~er* 1) роздратуватися; розлючуватися; 2) загострюватися (про хворобу).

excéd||ant, *-e adj* 1) зайвий, надмірний; 2) обтяжливий; *~ent m* лішок, залишок; *~er vt* 1) перевищувати; 2) стомлювати; *s'~er* стомлюватися.

excell||ence *f* 1) вищість; високий ступінь досконалості; 2) превосходительство (титул); *Q* *rag ~* переважно; *~ent, -e adj* чудовий, відмінний; *~er vi* переважати, відзначатися.

except||é *prép* крім, за винятком; *~er vt* виключати; робити виняток; *~ion f* виняток; *d'~ion* винятковий; *rag ~ion* як виняток; *à l'~ion de* за винятком; *~ionnel, -le adj* винятковий, особливий.

excès *m* 1) лішок, надмірність; *à l'~* надмірно; 2) зловживання; 3) *mat.* остача.

excessi||f, *-ve adj* надмірний;

~vement adv надмірно, надто.

excit||abilité *f* збудливість;

~ant, -e *adj* збудливий; ~ation *f*
1) збудження; 2) підбурювання;
~er *vt* 1) збуджувати; 2) (*qn à faire qch*) підбурювати; s'~er 1)
збуджуватися; 2) надихатися.

exclu, -e *adj* виключений; ~re*
vt виключати, усувати.

exclusi||f, -ve 1. *adj* 1) несуміс-
ний; 2) виключний; 2. *f pl* надзви-
чайні заходи; ~on *f* виключення;
усунення; видалення; à l'~on de
за винятком; крім; ~vement *adv*
винятково; ~vité *f* 1) виключність;
2) односторонність.

excursion *f* екскурсія; ~niste
m, f екскурсант, -ка.

excusi||e *f* вибачення; faire des
~es вибачатися, перепрощувати;
~er *vt* (*qn de qch*) вибачати, про-
бачати; s'~er просити пробачення.

exéc||able *adj* огидний, мерзен-
ний; ~er *vt* гидува́ти; ненави-
дити.

exécut||ant *m, -e f* виконавець,
-иця; ~er *vt* 1) виконувати, ро-
бити; 2) страчувати; s'~er 1) ви-
конуватися (*про музичний твір*);
2) підкорятися; ~eur *m, -rice f*
виконавець, -иця; ~if, -ive *adj*
виконавчий; ~ion *f* 1) виконання;
mettre à ~ion виконати; 2) стра́та.

exempl||aire 1. *adj* зразковий,
взірцевий; показовий; 2. *m* зра-
зок, екземпляр; ~e *m* приклад,
зразок; à titre d'~e як приклад;
par ~e наприклад; à l'~e de за
прикладом.

exempt [egzã], -e *adj* звільне-
ний, позбавлений; ~ de... *хим.*
без...; ~er [egzãte] *vt* (*de qch*)
звільняти; ~ion [egzãsjã] *f* звіль-

нення; ~ion de service звільнення
від військової служби.

exerc||er *vt* 1) вправляти, тре-
нувати; 2) виконувати; ~ in ep-
rloi займати посаду; 3) застосову-
вати, практикувати; s'~ вправля-
тися, тренуватися; ~ice *m* впра́ва.

exhal||ation *f* виділення, випа-
рковування; ~er *vt* виділяти, випа-
рковувати.

exhausti||f, -ve *adj* вичерпний.

exhiber *vt* 1) пред'являти; 2) ви-
ставляти напоказ.

exhort||ation *f* умовляння, за-
клик; ~er *vt* (*à faire qch*) умов-
ляти, заклика́ти.

exig||eant, -e *adj* вимогливий;
~ence *f* 1) вимогливість; 2) по-
треба; ~er *vt* вимагати.

exigu [egzìgy], -e *adj* 1) незнач-
ний за розміром; тісний, малий;
2) убогий; обмежений; ~ité [egzi-
gite] *f* 1) малий розмір, тіснота;
2) убогість.

exil *m* заслання, вигнання; ~é,
-e 1. *adj* засланий, вигнаний; 2. *m, f*
вигнанець, -ка, засланець, -ка;
~er *vt* засилати, виганяти; s'~er
1) піти добровільно у вигнання;
2) жити на самоті.

exist||ant, -e *adj* існуючий;
~ence *f* існування; життя; спосіб
життя; ~er *vi* існувати, жити.

exorbitant, -e *adj* непомірний,
надмірний.

expansi||bilité *f* експансивність;
~f, -ve *adj* експансивний; ~on *f*
1) експансія, розростання, поши-
рення; 2) вияв почуттів, відвер-
тість; ~onnisme *m* загарбницька
політика.

expatri||ation *f* виселення з бать-

ківщини, експатріація; ~er *vt* висидати з батьківщини; s'~er залишати батьківщину.

expect||ance *f* чекання, очікування; ~ant, -e *adj* викувальний.

expectati||f, -ve 1. *adj* який (що) подає надію; 2. *f* чекання.

expédient, -e 1. *adj* корисний, доцільний; зручний; 2. *m* 1) засіб, спосіб; 2) *pl* викрути.

expédi||er *vt* відправляти, відсилати; ~teur *m* відправник; ~tion *f* 1) експедиція, похід; 2) відправлення; доставка; 3) виконання (справи і т. ін.).

expérience *f* 1) досвід, досвідченість; 2) *rag* ~ з досвіду; 2) експеримент, дослід.

expériment||al, -e *adj* дослідний, експериментальний; ~ation *f* експериментування, випробування; ~é, -e *adj* досвідчений; ~er 1. *vi* експериментувати, провадити дослід; 2. *vt* випробувати.

expert, -e 1. *adj* обізнаний, досвідчений; 2. *m* (en qch) експерт, знавець.

expri||ation *f* спокітування; ~er *vt* спокітувати.

expir||ation *f* 1) видихання; 2) закінчення (строку); à l'~ de після закінчення; ~er 1. *vt* видихати; 2. *vi* 1) помирати; 2) закінчуватися (про строк).

explica||ble *adj* пояснений, з'ясований; ~teur, -trice *adj* який (що) пояснює, пояснювальний; ~tif, -tive *adj* пояснювальний; ~tion *f* пояснення, роз'яснення.

explicite *adj* цілком ясний, явний; ~ment *adv* ясно, чітко, явно.

expliquer *vt* 1) пояснювати, тлумачити; 2) викладати; s'~e порозумітися з кимсь; висловитися.

exploit *m* підвиг; faire un ~ здійснити підвиг.

exploit||ation *f* 1) експлуатація (когось кимсь); 2) розробка, добування, експлуатація; ~ des mines гірнича розробка; 3) підприємство, господарство; ~er *vt* 1) експлуатувати (когось); 2) розробляти, добувати; 3) використовувати; ~er les possibilités використовувати можливості; ~eur *m*, -euse *f* експлуататор, -ка.

explor||ateur *m*, -atrice *f* 1) дослідник, -ця; 2) розвідник, -ця; ~ation *f* 1) дослідження; 2) військ. розвідка; ~er *vt* 1) досліджувати; 2) військ. вести розвідку.

explos||er *vi* вибухати; ~ible *adj* вибуховий; розривний; ~if, -ive 1. *adj* вибуховий; розривний; 2. *m* вибухова речовина; ~ion *f* вибух.

expos||é *m* 1) виклад; 2) звіт, доповідь; ~er *vt* 1) виставляти, показувати; 2) викладати; 3) наражати (на небезпеку); s'~er 1) виставлятися; 2) (à qch) наражатися на; ризувати; ~ition *f* 1) виставка; 2) виклад.

expr||ès, -esse 1. *adj* 1) точний; 2) рішучий; 2. *m* посланець, нарочний; 3. *adv* навмисне.

express [eksprɛs] *m* швидкий поїзд, експрес.

expressi||f, -ve *adj* виразний; ~on *f* 1) вираз; 2) виразність.

exprimer *vt* 1) висловлювати, виражати; 2) вичавлювати, видішувати; s'~e висловлюватися.

expuls||é, -e 1. *adj* вигнаний, висланий; 2. *m, f* вигнанець, -ка; ~ *er vt* 1) вигнати, висилати; виключати (з організації); 2) видаляти (з організму); ~ *ion f* 1) вигнання, висилка; виключення (з організації); 2) видалення (з організму).

exquis, -e *adj* 1) смачний; 2) чудовий; вишуканий.

extas||e *f* екстаз, захоплення; *s'~ier* захоплюватися.

extensi||bilité *f* розтяжність (твердого тіла); ~ *ble* *adj* розтяжний (про тверде тіло); ~ *on f* розширення, розвиток, розповсюдження; *rag ~on* у широкому розумінні.

exténu||ation *f* виснаження; ~ *é, -e* *adj* виснажений, знесилений; ~ *er vt* виснажувати; *s'~er* знемагати.

extérieur, -e 1. *adj* зовнішній; 2. *m* зовнішність, вигляд; à l'~ зовні.

extermin||ateur *m, -atrice* *f* винищувач, -ка; ~ *ation f* винищення; викорінення; ~ *er vt* винищувати; викорінювати.

externe 1. *adj* зовнішній; 2. *m, f* екстерн.

extirp||ation *f* 1) видалення, виривання з корінням; 2) *перен.* викорінювання; ~ *er vt* 1) виривати з корінням, викорчовувати; 2) *перен.* викорінювати; 3) *xip.* видаляти.

extra... *préf* означає: 1) поза; 2) над.

extra *m* щось незвичайне; відмінної якості.

extraction *f* добування, відобуток.

extraire* *vt* 1) добувати (вугілля тощо); 2) *xip.* видаляти, виривати; 3) *мат.* добувати (корінь).

extrait *m* 1) екстракт, витяжка; 2) уривок, витяг; 3) виписка з документа; ~ *de naissance* метрика.

extraordinaire *adj* 1) надзвичайний; 2) позачерговий; *session ~* позачергова, надзвичайна сесія.

extrascolaire *adj* позашкільний.

extravag||ance *f* 1) дивацтво; екстравагантність; 2) безглуздя; ~ *ant, -e* *adj* 1) дивацький; екстравагантний; 2) безглуздий.

extrême 1. *adj* крайній, надмірний; 2. *m* крайність; *pousser à l'~* доводити до краю.

extrémité *f* 1) край, кінець; межа; 2) крайність; *en venir à des ~s* дійти до краю; 3) *pl* кінцівки; ~ *s supérieures* верхні кінцівки; ~ *s inférieures* нижні кінцівки.

exubéran||ce *f* багатство, достаток, надмір; ~ *t, -e* *adj* багатий, розкішний.

exult||ation *f* радість; ~ *er vi* радіти.

F

fable *f* 1) байка; 2) вигадка; *O* être la ~ du quartier бути притчею во-язицех.

fabrication *f* виготовлення, виробництво.

fabriquer *v* фабрика, завод; de bonne ~ доброякісний; ~er *vt* 1) виробляти; виготовляти; 2) *перен.* вимисляти, вигадувати.

fabuleux, **-euse** *adj* казковий; легендарний; неймовірний; ~isme *m* байкар.

façade *f* фасад (будівлі); de ~ показний.

face *f* 1) лице, обличчя; лицем до; *перен.* перед лицем; en ~ навпроти; ~ à ~ віч-на-віч; en ~ de поряд з; à la ~ de в присутності; *O* homme à double ~ дворішник; perdre la ~ втратити престиж; faire ~ à protistojati; faire ~ à ses engagements виконувати свої зобов'язання; 2) лицювий бік; de ~ спереду; sous toutes les ~s з усіх боків.

facette *f* грань; à ~s гранований.

fâcher *vt* сердити, дратувати; завдавати гory; se ~ (de qch) сердитися; se ~ avec *розм.* посваритися з; ~eux, **-euse** *adj* прикрий; неприємний; надокучливий.

facial, **-e** *adj* лицювий, лицювий.

facile *adj* 1) легкий, неважкий; 2) ласідний; зговірливий; ~ité *f* 1) легкість, неважкість; 2) ввічливість; привітність; 3) *pl*

сприятливі умови; ~iter *vt* полгшувати, сприяти.

façon *f* 1) фасон, крій; 2) обробка; оздоблення; 3) спосіб, манера; de deux ~s двоюко; de ~ ou d'autre так чи інакше; à la ~ de в стилі, подібно; à sa ~ по-своєму; une ~ de шось на зразок; de toute ~ в усякому разі; de ~ à так, щоб; таким чином, щоб; 4) *pl* церемонії.

façonner, **-e** *adj* узорчастий; ~er *vt* 1) обробляти, оздоблювати; формувати; 2) (à qch) привчати; 3) обробляти (землю, виноградник).

fac-similé *m* факсіміль.

facteur *m* 1) листоніша; 2) носильник; 3) *перен.* фактор, чинник, рушійна сила; 4) *мат.* множник; коефіцієнт.

factice *adj* 1) штучний; 2) *перен.* неприродний, удаваний.

factieux, **-se** *1. adj* заколотний, бунтівливий; 2. *m, f* заколотник, -ця.

facture *f* 1) виконання (твору мистецтва); 2) манера, склад; ~ à part своєрідна манера; gens d'une autre ~ люди особливого складу.

faculté *f* 1) здібність; властивість; 2) можливість; 3) факультет; ~ des lettres філологічний факультет.

fadeuse *f* безглузда, нісенітниця.

fade *adj* 1) позбавлений смаку, прісний; 2) *перен.* безбарвний;

~eur *f* 1) прісність; 2) *перен.* не-смак.

~agot *m* оберéмок хмизу; 0 ~ d'épines злючка; sentir le ~ ви-кликати підозру; ~er *vt* 1) в'язá-ти хмиз; 2) без смаку одягáти; 3) *розм.* неохáйно працювáти; se ~er без смаку одягáтися.

faible *1. adj* 1) слабкий; без-сильний; 2) безхарактерний; 2. *m.* 1) слабкá сторона; 2) пристрасть, слабість; avoir un ~ roug *qn* при-хильно ставитися до кóгось; ~esse *f* 1) слабість, безсилья; 2) ма-лодушність; avoir de la ~esse roug ... б́ути поблáжливим до ...; ~ir *vi* слабнути.

faïence *f* фáйáнс; ~erie *f* 1) фáйáнсовий завод; 2) торгівля фá-янсом; 3) фáйáнсові вироби.

failli *m.* -e *f* банкру́т.

faillir* *vi* 1) бракувáти, не вистачáти; 2) збанкрутувáти; 3) (*à qch*) пору́шувати, не додérжувати; ~ à son devoir пору́шити свій обóв'язок; 4) у сполученні з інфі-нітивом перекладається лédве ма-ло не: j'ai ~i tout *ig* я лédве не вмер.

faillite *f* неспромóжність, бан-кру́тство; крах, провáл; faire ~ збанкрутувáти.

faim *f* 1) гóлод; ~ de loup вóвчий апетит; avoir ~ б́ути го-лódним; 2) *перен.* палкé бажáння.

faïnéant, -e *1. adj* лíníвий; 2. *m, f* лédар, -ка; нерóба.

faire* *I 1. vt* 1) робíти, виго-товляти, творíти; здійснювати; ~ un costume пошíти костюм; ~ des vers писáти вірші; ~ un tour, ~ une promenade здійснити про-

гулянку; ~ naufrage зазнáти ко-рабéльної авáрії; *перен.* зазнáти невдáчі; ~ la guerre воювáти; ~ son chemin íти своéю дорóгою; *перен.* робíти кар'єру; ~ ses exa-mens складáти екзáмени; 2) за-ймáтися чимсь; ~ sa médecine ви-вчáти медицину; ~ son droit на-вчáтися на юридíчному факультéті; ~ du sport займáтися спóр-том; 3) наводíти поря́док; ~ le lit прибирáти лі́жко; ~ la cham-bre прибирáти кімнáту; ~ la vais-selle мíти посуд; 4) ви́кликати, спричиняти; завда́вати; ~ des dif-ficultés чинíти перешко́ди; ~ honte присорóмити; ~ de la peine завда́вати бо́лю, прікро вражáти; ~ реуг налякáти; 5) проявляти, виявляти; ~ honneur á робíти честь; ~ attention á звертáти ува-гу на; 6) стрóити з сéбе, ко́рчити, уда́вати; ~ le malin *розм.* хитру-вáти, мудрувáти; ~ le mort уда-вáти мёртвого; ~ l'innocent при-кидáтися простачко́м; 7) у кон-струкціях з іменником утворює багато сталих словосполучень: ~ bloc avec блокувáтися з; ~ corps avec становíти е́дине ці́ле з; ~ appel á звертáтися до; ~ face á протистояти; ~ échec á дáти від-січ, перешко́дити; ~ foi б́ути дійс-ним; вважáтися справжнім; ~ part повідомляти; ~ main basse *розм.* грабувáти; ~ front протí-стояти, чинíти опір; ~ nombre рахувáтися, знáчитися; ~ eau дáти тéчу; ~ la classe вестí урóк; 8) у конструкціях з інфінітивом іншого дієслова виражає спону-кання, наказ і часто змінює його

значення: ~ lire примусити читати; ~ rire розсмішити; ~ pleurer викликати слези; ~ tomber упустити, кинути; ~ pousser вирощувати, зрощувати; ~ savoir оголосити, довести до відома; ~ sortir випроводити, вигнати; ~ venir покликати; передплачувати (*газету*); ~ passer передавати; ~ voir показувати; ~ sauter висаджувати у повітря; ~ souffrir завдавати болю; ~ chanter шантажувати; ~ jouer приводити в дію; ~ durer продовжувати; ~ faire доручати зробити, замовляти; 2. *vi* 1) діяти, робити; ~ bien, ~ mal робити добре, погано; ~ de son mieux старатися з усіх сил; 2) гармоніювати, відповідати; ~ bien avec qn, ~ bien ensemble підходити, гармоніювати; ~ mal avec qn, ~ mal ensemble не підходити; 3) мати вигляд; ~ laid, ~ joli мати поганий, гарний вигляд; 4) становити (*в результаті*): deux et deux font quatre два і два чотири; 3. *утворює безособові конструкції*: il fait froid холодно; il fait chaud тепло, жарко; il fait beau гарна погода; il fait jour видно; il fait nuit темно; c'en est fait все скінчено; вирішено; c'en est fait de lui він пропадає людина; його вже немає (*в живих*); se ~ 1) робитися, ставати; se ~ vieux старішати; se ~ petit зшукатися; se ~ rare рідко бувати; 2) встановитися, утворитися; 3) створювати собі, робити собі; se ~ du mauvais sang *розм.* хвилюватися, псувати собі кров; se ~ fête де радіти чомусь; Q se ~ jouer проявлятися,

виявлятися, намічатися; 4): s'en ~ *розм.* хвилюватися, турбуватися; t'en fais pas! не сумуй!; 5) *у конструкціях з інфінітивом*: se ~ aimer викликати любов до себе; se ~ apporter наказати принести собі; se ~ sentir давати себе знати; se ~ prendre дати схопити себе; попастися в руки; 6) *у безособових зворотах*: il se fait nuit темніє.

faire II *m* майстерність, манера виконання.

faisceau *m* пук, в'язка, жмут.

fait, -e I. *adj* зроблений; закінчений; mal ~ незграбний; hompme ~ зріла людина; 2. *m* 1) справа, вчинок; *pl* поведінка; діяльність; ~ d'armes подвиг (*воєнний*); prendre qn sur le ~ спіймати когось на гарячому; c'est un ~ à part це інша справа; le ~ est que... справа в тому, що...; au ~! ближче до справи!; Q prendre ~ et cause pour qn стати на чийсь бік; dire à qn son ~ висловити комусь всю правду; 2) факт; подія, випадок; ~ avéré вірогідний факт; ~ à noter важливий факт; *loc. adv.*: de ~ фактично, дійсно; de ce ~ тим самим, у зв'язку з цим; dans le ~, par le ~, du ~, au ~, en ~ по суті, фактично, дійсно; *loc. prép.*: du ~ de у зв'язку, через; en ~ de відносно, щодо; *loc. conj.*: du ~ que оскільки, тому що; par le ~ que через те, що.

faite *m* вершина, верх, верхівка.

faits-divers *m pl* різне (*рубрика в газеті*).

falaise *f* берегова скеля, крутий б'єрег.

fallacieu||x, -se *adj* обманний, брехливий.

falloir* *v. impers.* належати, бути потрібним; *il faut* потрібно, слід, треба; *comme il faut* пристойний, порядний; *s'en ~*: *il s'en faut* далєко не так; *il s'en faut de peu*, *peu s'en faut* майже так; *tant s'en faut* зовсім не.

falot, -e *adj* 1) чудакуватий, смішний; 2) безбарвний, невиразний.

falsifi|cateur *m*, -catrice *f* фальсифікатор; ~catlon *f* фальсифікація, підробка; ~er *vt* фальсифікувати, підробляти.

famé, -e *adj*: *bien*, *mal ~* який (що) має добру, недобру репутацію.

fameu||x, -se *adj* знаменитий, славнозвісний.

familial, -e *adj* сімейний, родинний.

familiariser *vt* (*qn avec qch*) привчати до; *se ~* 1) (*avec qn*) зближати́ся з кимсь; 2) (*avec qch*) засвоювати; звикати.

familiarité *f* невимушеність, фамільярність, вільність.

famili|er, -ère *adj* 1) близько знайомий; близький; дружній; 2) невимушений, простий; 3) повсякденний; *langage ~* розмовна мова; 4) звичний, звичайний, відомий; *cela lui est ~* це йому знайоме.

famille *f* 1) сім'я, родина; рідня; *en ~* між своїми; 2): ~ *de mots lingv.* лексичне гніздо.

famine *f* голод; голодування; *crier ~* скаржитися на злидні; *de ~* голодний; злидінний.

fan||é, -e *adj* зів'ялий, побляк-

лий, вицвілий; ~er *vt* 1) ворушити сіно; 2) робити бляклим; знебарвлювати; *se ~er* в'янути, сохнути, блякнути.

fanfare *f* 1) фанфара (сигнал); 2) духовий оркестр.

fanfaron, -ne *l. adj* хвалькуватий; 2. *m*, *f* хвалько; фанфарон; ~ner *vi* хвастати.

fang||e *f* 1) багно; трясовина; 2) *перен.* розпуста; ~eux, -euse *adj* брудний; багnistий.

fanion *m* прапорець; *військ.* сигнальний прапорець.

fantaisie *f* 1) фантазія, уява; *de ~* оригінальний; 2) примха, витівка.

fantasque *adj* примхливий; норовливий; химерний.

fantassin *m* піхотинець.

fantoché *l. m* маріонетка; 2. *adj* маріонетковий.

fantôme *m* привид, примара; *Q se faire des ~s* жити ілюзіями.

faquin *m* 1) опудало, телепень; 2) негідник; нахаба.

faud, -e *l. adj* хвалькуватий; 2. *m* *розм.* фат, хлюст; хвалько.

farce||e *l. f* 1) начинка, фарш; 2) фарс; жарт; *faire une ~ à qn* пожартувати з когось; 2. *adj* *розм.* смішний, забавний; ~eur, -euse *l. m*, *f* жартівник, -ця; 2. *adj* насмішуватий.

farcir *vt* (*de qch*) 1) начиняти, фарширувати; 2) *перен.* набивати, напихати.

fardeau *m* вантаж, ноша; тягар; ~ *des ans* старість.

farfouiller *vi* рйтися, шарити, шукати.

farin||e *f* борошно; ~er *vt* по-

сипати борошном; ~ eux, -euse *adj* мучнистий.

farouche *adj* 1) дикий, відлюдний; 2) лютий; скажений; *O* verlu ~ недоторка.

fascin|ateur, -atrice *adj* привабливий, чаруючий; ~ ation *f* 1) чарівність, зачарування; 2) гіпноз; ~ er *vt* 1) зачаровувати; 2) гіпнотизувати.

fasc|isme *m* фашизм; ~ iste 1. *adj* фашистський; 2. *m, f* фашист, -ка.

faute *m* пішність, розкіш, блиск.

fastidieu|x, -se *adj* нудний.

fastueu|x, -se *adj* пишний, розкішний.

fatal, -e *adj* 1) фатальний, неминучий; 2) згубний; *coup* ~ смертельний удар; ~ ité *f* фатальність, доля, неминучість.

fati|gant, -e *adj* стомлюючий, важкий; ~ gue *f* втома; ~ gué, -e *adj* 1) стомлений; 2) розм. знешений; ~ guer *vt* стомлювати; обтяжувати; докучати.

fatras *m* купа мотлоху; *O* ~ de paroles марнослів'я.

fatuité *f* самовдовolenня, чванство.

faubour|lg *m* передмістя, пригород; ~ ien *m, -ne* *f* житель, -ка передмістя.

fauch|aison *f* косовиця, косіння; ~ er *vt* 1) косити; 2) руйнувати, знищувати.

faucille *f* серп.

faucou *m* сокіл.

faufil *m* жива нитка; ~ er *vt* 1) пришивати на живу нитку; 2) *перен. розм.* протягати; *se* ~ er втиратися; прослизати, пробиратися.

faune *f* фауна.

faussaire *m, f* підроблювач, -ка; фальсифікатор.

fauss|ement *adv* 1) хибно; неправдиво; 2) неправильно, фальшиво; ~ er 1. *vt* 1) гнути, псувати, викривляти; 2) перекручувати, невірно тлумачити; 2. *vi* фальшивити (*y sniwaх, gri*); ~ eté *f* брехливість, нещирість, фальшивість; неправда, брехня.

faute *f* 1) помилка; *ôgrіx*; провина; ~ d'impression друкарська помилка; à qui la ~? хто винуватий?; *prendre en* ~ викрити когось; 2) дефект; недолік; *faire* ~ не вистачати, бракувати; ~ de loc. *prép.* за браком; *sans* ~ loc. *adv.* неодмінно, обов'язково.

fauteuil *m* крісло; ~ d'orchestre крісло в партері; ~ à bascule крісло-гойдалка.

faut|eur *m, -rice* *f* винуватець, -иця; ~ eurs de guerre палії війни; ~ if, -ive *adj* 1) помилковий; 2) винуватий.

fauve 1. *adj* рудуватий; *bêtes* ~ s дікі, хижі звірі; 2. *m* хижак.

faux I *f* с.г. кося.

fau|x II, -sse 1. *adj* 1) обманливий, удаваний; 2) неправдивий; *c'est* ~! неправда!, брехня!; 3) підроблений, фальшивий; 4) хибний, помилковий; ~ pas промах, хибний крок; *faire* ~sse route збитися з дороги; 5) *тех.* допоміжний, додатковий; 2. *adv* невірно, фальшиво; à ~ безпідставно, даремно; 3. *m* 1) неправда, брехня; 2) підробка.

faux-fuyant *m* 1) кружний шлях; 2) вікрут, віверт.

fav|leur *f* 1) милість, ласка; прихильність, доброзичливість; **faites-moi la ~ de** зробіть ласку; **Q en ~ de** на користь; **à la ~ de** під захистом; **à la ~ de la nuit** під прикриттям ночі; 2) пільга; **régime de ~** режим найбільшого сприяння; **~orable** *adj* 1) сприятливий; 2) прихильний, доброзичливий.

favori, -te 1. *adj* улюблений; 2. *m, f* улюблен|ець, -ниця; фаворит, -ка; 3. *m pl* бакенбарди; **~ser** *vt* сприяти, протегувати.

fébril|fuge 1. *adj* протигарячк|вий; 2. *m* жарозниж|уючий засіб; **~le** *adj* гарячковий.

fécond, -e *adj* родючий; **~** *en* qch багатий; плідний; **pluie ~e** оживляючий дощ; **~lté** *f* родючість; плідність; багатство.

fédéral, -e *adj* федеральний, со|юзний.

fédér|atif, -ative *adj* союзний, федеративний; **~ation** *f* федера|ція, союз, спілка; **~é, -e** 1. *adj* союзний; **république ~ée** союзна республіка; 2. *m* член спілки, федера|ції.

fée *f* фея, чарівниця; **conte de ~s** чарівна казка.

fein|dre* *vt* прикида|тися, симу|лювати; **~t, -e** 1. *adj* удаваний; напускний; 2. *f* удаваність.

fél|lé, -e *adj* тріснутий; **Q tête ~ée** навіжений; **~er** *vt* робити тріщину; **se ~er** тріснути.

félicitation *f* поздоровлення.

félicité *f* блаженство.

féliciter *vt* поздоровляти, віта|ти; **se ~** вітати один одного.

félon, -ne 1. *adj* віроломний,

зрадницький; 2. *m, f* зрадни|к, -ця; **~le** *f* віроломство, зрада.

fêlure *f* тріщина.

femelle *f* самка.

féminin, -e *adj* жіночий.

femme [fam] *f* 1) жінка; **~ de chambre** покоївка; **~ de journée** поденна робітниця; 2) дружина; **prendre ~** одружуватися.

fenaison *f* сінокіс, косовиця.

fendant *m* хвалько.

fendre* 1. *vt* колоти; розщеп|лювати; **Q il gèle à pierre ~** лютий мороз; 2. *vi* розколюватися; **se ~** 1) розколюватися, тріскати|ся; 2) розм. розщедрюватися.

fenêtre *f* вікно.

fenouil *m* бот. кріп.

fente *f* щілина, тріщина; проріз.

fer [fe:r] *m* 1) залізо; **~ fondu** чавун; **~ laminé** прокатна сталь; **de ~** залізний; *перен.* твердий, непохитний; 2) виріб із заліза; **~ à repasser** праска, утюг; **~ à souder** паяльник; **~ à cheval** підкова; 3) клинок; меч; кинджал; 4) *pl* кайдани, пуга.

fer-blanc *m* жерсть, бляха.

férié, -e *adj* святковий; **jour ~** неробочий, вихідний день.

férir *vt*: **sans coup ~** без опору, без бою.

ferme I 1. *adj* 1) твердий, міцний; **terre ~** материк; суша; 2) *перен.* непохитний; **d'un pas ~** рішучим кроком; 2. *adv* твердо, міцно, стійко; **tenir ~** стійко триматися.

ferme II *f* ферма; **~ d'élevage** тваринницька ферма.

ferme III *f* буд. кровляна ферма.

ferment *m* фермент, закваска;

~ation *f* 1) бродіння; 2) *перен.* збудження, хвилювання; ~er *vi* 1) бродити; 2) *перен.* хвилюватися.

fermer *1. vt* 1) зачиняти; замика́ти; закрива́ти; ~ à vis загвинті́ти; ~ une plaie затягну́ти рану; Φ ~ les oreilles à qch не ві́рити чо́мусь; 2) закінчува́ти, припиня́ти; 3) загоро́джувати; 2. *vi* замика́тися, зачиня́тися.

fermeté *f* 1) твердість, міцність; 2) *перен.* стійкість, непохитність.

fermeture *f* 1) за́пор, за́сув; ~ éclair змі́йка, бли́скавка (засти́бка); 2) за́криття.

fermi||er *m*, -ère *f* фе́рмер, -ша.

fermoir *m* за́стібка, за́мочок.

féroce||e *adj* 1) хи́жний, ди́кий; 2) *перен.* кровоже́рливий, лю́тий, жорсто́кий; ~ité *f* лю́тість, жорсто́кість.

ferrail||e *f* залі́зний брухт; ~er *vi* 1) би́тися на шпа́гах; 2) пога́но фехтува́ти; 3) бря́зкати; 4) *розм.* га́рять спере́чатися; ~eur *m* *розм.* за́біяка; супе́речник.

ferrant *adj*: maréchal ~ кова́ль.

ferr||e, -e *adj* 1) обко́ваний за́лізом; Φ voie ~ée залі́знична ко́лія; 2) залі́зистий; 3) *прям.*, *перен.* підко́ваний, зна́ючий; ~er *vt* 1) обко́увати; 2) підко́увати; 3) пломбува́ти (това́ри).

ferril||fère *adj* залі́зистий; який (що) мі́стить за́лізо; ~que *adj* *хім.*: oxyde ~que о́кис за́ліза.

ferroviaire *adj* залі́зничний; ceptre ~ залі́зничний ву́зол.

fertil||e *adj* родю́чий, урожа́йний; Φ esprit ~ винахі́дливий ро́зум; ~ en ... бага́тий на ...; ~isa-tion *f* удо́брювання (*грунту*);

~iser *vt* удо́брювати; ~ité *f* пло́дючість; родю́чість.

ferv||ent, -e *1. adj* ре́вний, запо́падливий, га́рячий, за́взятий; 2. *m*, *f* 1) послі́довни|к, -ця; прихі́льни|к, -ця; 2) любі́тель, -ка; ~ du sport бо́лільник; ~eur *f* ретельні́сть, ста́рання́, за́взятість; parler avec ~eur гово́рити з захо́плення́м.

festin *m* бенке́т; ~er *vi* бенкетува́ти.

festoyer *1. vi* бенкетува́ти; 2. *vt* частува́ти; вшано́увати.

fêt||e *f* 1) свя́то; святкува́ння; гуля́ння; ~ champêtre пі́кнік; faire la ~ жи́ти розгу́льно; être en ~ ма́ти святко́вий на́стрій; 2) іме́нини; souhaiter une ~ à qn віта́ти когось з іме́нінами; ~er *vt* 1) святкува́ти; 2) вшано́увати.

fêtu *m* 1) соломи́нка; 2) дрі́бни́чка, дурни́ця.

feu *1. m* 1) во́гнь, полум'я; ~ d'artifice фе́йерве́рк; à petit ~ на по́вільному во́гні; prendre ~ спалахну́ти; *перен.* ски́пити; Φ ~ de paille коро́ткий спа́лах; mettre tout à ~ et à sang зни́щувати все во́гнем і мече́м; jeter ~ et flamme метати́ грім і бли́скавку; шале́нїти; employer le fer et le ~ вжи́вати кра́йніх за́ходів; 2) поже́жа; au ~! го́рїть!, поже́жа!; 3) сві́тло; мая́к; ліхтар; ~х d'atterrissage ав. поса́дочні во́гні; ~х de joie ілюміна́ція; ~ à éclipse бли́маючий во́гнь; 4) *військ.* во́гнь, стрі́льба; coup de ~ по́стріл; ~ (x) croisé(s) пере́хресний во́гнь; arme à ~ вогнепа́льна збро́я; faire ~ ви́стрілити; faire

faux ~ дати осічку; ~l'вогони (команда); aller au ~ іти в бій; 5) світло, виблиск; 6) спека; les ~ (x) de l'été літня спека; 7) запалення, жар; il est tout en ~ він весь горить; 8) тівка, піч; 9) двір (селянський); 10) натхнення, запал.

feu II, -e adj покійний; ~ ma mère, ma mère ~e моя покійна мати.

feuille||age m лістя; ~aison f (пора) розпускання лістя на деревах.

feuille f 1) лист, листок (рослини); ~ morte сухий лист; ~ de vigne фіговий листок; 2) пелюстка; 3) аркуш (паперу); 4) листок, газета; 5) відомість, бюлетень; бланк; ~ d'assurance листок непрацездатності; ~ de présence список присутніх (на зборах).

feuillée f 1) лістя; 2) альтанка.

feuilleter vt перегортати листки; швидко переглядати.

feuilleton m 1) рубрика, хроніка; 2) фейлетон.

feutre||e m 1) фетр, повсть; 2) фетровий капелюх; ~é, -e adj оббитий повстю; ~er vt 1) валяти (вовну, повсть); 2) оббивати (повстю).

fève f боб; ~ rendre (une) ~ pour (un) pois відплатити тією ж монетою.

février m лютий (місяць); en ~, au mois de ~ у лютому.

fian||çailles f pl заручини, сватання; ~cé m, -e f наречений, -а; ~cer vt заручити, засватати.

fil||e f 1) бот., анат. фібра, волокно; жилка; ~ toucher la ~

paternelle уразити батьківські почуття; avoir la ~ sensible бути вразливим; 2) тех. фібра, фіброва тканина; ~eux, -euse adj 1) волокнистий; 2) анат. фіброзний.

ficeler vt 1) перев'язувати мотузкою; 2) розм. одягати.

ficelle 1. f 1) мотузка, шпагат; шнурок; 2) pl трюк, хитрощі; ~ tenir les ~s dans une affaire (непомітно) орудувати всім; верховодити; 3) військ. розм. погон; нашівка; 2. adj фам. хитрий, шахраюватий.

fich||e f 1) кілочок; 2) завіса (дверей, вікна); 3) фішка, жетон (у гри); 4) картка (каталожна, реєстраційна); ~ d'immatriculation особиста картка; ~er vt 1) забивати; встромляти; 2) розм. робити; 3) розм. надавати (ляпасів); 4) розм. кидати, жбурляти; ~ ~er à la porte виставити за двері; ~ez-moi le camp! розм. геть звідси!; ~ez-moi la paix! груб. дайте мені спокій!; 5) театр. арг. провалити (n'esy); se ~er (de) розм. глузувати з; ~ se ~er dans la tête вбити собі в голову; s'en ~er груб. плювати на; je m'en ~e! наплювати!

fichier m картотека; каталожний ящик.

fichu I m косинка, хустинка.

fichu II, -e adj розм. 1) поганий, паскудний; mal ~ погано одягнений; погано збудований; погано влаштований; 2) пропавший; il est ~ він пропавша людина.

fidèle I -adj 1) вірний, відданий, надійний; 2) точний, вірогідний; 2. m, f 1) віруючий, -а; 2)

прихильник, -ця; ~ment *adv* 1) віддано; 2) вірно, точно.

fidélité *f* 1) вірність, відданість; 2) точність, правильність.

fiel *m* 1) фізіол. жовч; 2) *перен.* гіркота; tremper sa plume dans du ~ писати їдко; ~leux, -leuse *adj* жовчний.

fier (se) (*à*) довірятися комусь, чомусь; покладатися на...

fier [fje:r], **fière** *adj* 1) гордий, гордовитий; 2) благородний; піднесений; 3) *розм.* відважний, бравий.

fièrement *adv* 1) гордо; 2) *розм.* сійсно; je l'ai ~ tancé я йому добре вчитала.

fiercé *f* 1) гордість; 2) благородство, піднесеність.

fièvre *f* 1) лихоманка, пропасниця; гарячка; 2) збудження, хвилювання.

fiévreux||x, -se *adj* гарячковий; ~sément *adv* гарячково.

fig||é, -e *adj* нерухомий, застиглий; ~er *vt* згущати, заморозжувати; se ~er застигати, твердіти.

figure *f* 1) образ; вигляд, зовнішність; 2) лице, обличчя; *Q faire* ~ займати видне становище; faire ~ de... мати вигляд; 3) зображення; рисунок, креслення; 4) фігура (*геометрична, у танцях, картах, спорті*).

figuré, -e 1. *adj* фігуральний, образний, алегоричний; sens ~ переносне значення; 2. *m:* au ~ у переносному значенні.

figurer 1. *vt* зображувати, змальовувати; 2. *vi* займати певне становище; фігурувати; se ~ уявляти собі.

figurine *f* статуєтка, фігурка.

fil *m* 1) волокно, нитка; *Q ne tenir qu'à un ~* висіти на волоску; donner du ~ à quelqu'un завдавати клопоту; de ~ en aiguille мало-помалу, слово за словом; 2) *перен.* провідна нитка; perdre le ~ губити нитку (*думок, бесіди*); 3) дріт; *ел.* провід; ~ de fer залізний дріт; ~s de fer barbelés колючий дріт; ~ direct прямий провід; ~ de prise de terre радіо заземлення; sans ~ бездротовий; *Q donner un coup de ~ розм.* подзвонити по телефону; avoir qn au bout du ~ говорити з кимсь по телефону.

file *f* ряд; низка; serrer les ~s зімкнути ряди; à la ~ один за одним; à la ~ indienne, en ~ indienne низкою, один по одному.

filer 1. *vt* 1) прясти; 2) вистежувати когось; 2. *vi* 1) *розм.* пити; тікати; ~ à l'anglaise пити непомітно, не прощаючись; 2) чадіти (*про лампу*); 3) падати (*про зірки*); *Q ~ doux розм.* присмирніти.

filet 1. *m* 1) ниточка; 2) цівка, струмінка; ~ d'eau струмінка води; un ~ de краплинка.

filet II *m* сіть, сітка; сіточка для волосья; tendre des ~s *прям.*, *перен.* розставляти сіті, ставити тенета.

fileu||r *m*, -se *f* 1) прядильник, -ця; 2) філер, шпиг.

filial, -e 1. *adj* синівський, дочірній; 2. *f* філіал, відділ.

fillation *f* 1) спорідненість; 2) зв'язок, наступність.

filles *f* 1) дочка; 2) дівчина;
~ **tte** *f* 1) дівчинка; 2) донька.

film *m* 1) фільм; ~ **sonore** звуковий фільм; ~ **d'actualités** кінохроніка; ~ **artistique** художній фільм; ~ **fixe** діафільм; ~ **en cinémascope** широкоекранний фільм; ~ **en cinégrama** кінопанорамний фільм; ~ **en relief** стереоскопічний фільм; ~ **de vulgarisation scientifique** науково-популярний фільм; ~ **policier** детективний фільм; ~ **à épisodes** багатосерійний фільм; **projeter un** ~ демонструвати фільм; **tourner un** ~ знімати фільм; 2) кіноплівка; 3) рентгенівський знімок.

filou *m* шахрай, крутий; шулер.

filis *[fils]* *m* син.

fin *I f* 1) кінець, закінчення; **mettre** ~ **à** qch покласти край чомусь; **prendre** ~ **кінчатися**; **à la** ~ **врешті**, **наприкінці**; **vers la** ~, **sur la** ~ **під кінець**; **en** ~ **de compte**, **en dernière** ~ **кінець кінцем**; **врешті-решт**; 2) **смерть**; 3) **намір**, **мета**; ~ **en soi** **самоціль**; **en venir à ses** ~ **s** **досягти своєї мети**.

fin *II, -e* *1. adj* 1) тонкий; 2) дрібний; 3) чистий, справжній; **or** ~ **чисте золото**; 4) **гострий**, **дотепний**; **mot** ~ **гостре слівце**; 5) **лукавий**, **хитрий**; ~ **e touche** **тонка штучка**; **le** ~ **mot** **розм.** **розгадка**; 2. *m* 1) **суть**, **головне**; **le** ~ **d'une affaire** **суть справи**; 2) **хитрун**; **faire le** ~ **хитрувати**.

final, **-e** *1. adj* **кінцевий**, **заключний**, **фінальний**; 2. *f* **спорт.** **фінальні змагання**; 3. *m* **фінал**.

finalité *f* **філос.** **кінцева мета**.

financ||e *f* 1) **фінансовий світ**; 2) *pl* **фінанси**; ~ **er vt** **фінансувати**; ~ **ier, -ière** *1. adj* **фінансовий**; 2. *m* **фінансист**.

finass||er *vi* **розм.** **лукавити**, **хитрувати**; ~ **erie f** **фам.** **хитрощі**, **підступи**.

finaud, **-e** *adj* **хитрий**, **виверткий**; ~ **erie f** **хитрість**, **спритність**.

finesse *f* 1) **тонкість**, **вітонченість**; 2) **чуйність**, **проникливість**; 3) **дотепність**; 4) **лукавство**, **хитрість**.

finir *1. vt* **кінчати**; **припиняти**; 2. *vi* **кінчатися**; **припинятися**; **переставати**; **en** ~ **покінчити з чимсь**.

finlandais, **-e** *adj* **фінляндський**.

finnois, **-e** *1. adj* **фінський**; 2. *m* **фінська мова**.

fiolle *f* **склянка**; **пляшечка**.

firmament *m* **небозвід**.

fissill||e *adj* **який (що) розщеплюється**; ~ **on f** **розщеплення**, **ділення**; ~ **on de pouau** **розщеплення ядра**.

fissure *f* **щілина**, **тріщина**; **розпідина**.

fixe *1. adj* 1) **нерухомий**; **regard** ~ **пильний погляд**; **O idée** ~ **настирлива ідея**; 2) **непорушний**, **постійний**; **точний**; **prix** ~ **тверда ціна**; **demeure** ~ **постійне місце проживання**; 2. *m* **тверда ставка**; 3. *int.* ~ **військ.** **струнко!**; ~ **ment adv** **пильно**.

fix||er *vt* 1) **прикріпляти**, **закріпляти**; 2) **встановлювати**; **призначати**, **визначати**; 3) **спиняти**; **фіксувати**; 4) **уточнювати**; **інформувати**; **pour** ~ **les idées** **для ясності**; **O être** ~ **é знати**, **бути**

поінформованим; *se ~ 1)* поселятися; *2)* прикріплюватися.

flagell|ation *f* бичування; *~er vt* бичувати.

flageoler *vi* тремтіти, дрижати (*про ноги*).

flagorn|er *vt* лєстити; догоджати; *~erie f* підлєсливість; *~eur m, -euse f* підлєсник, -ця.

flair *m* нюх, чуття; *~er vt 1)* нюхати; *2)* *перен.* чути, пронюхати; вгадувати.

flamant *m* зоол. фламінго.

flambant, -e *adj* палаючий; *~eur m, -euse f* розм. новісінський, з голочки.

flambeau *m* 1) факел; 2) підсвічник; 3) *перен.* світоч.

flamb|ée *f* 1) яскраве полум'я; 2) *перен.* спалах; *~er 1. vi* пала́ти, горіти; 2. *vt* прокурювати, обкурювати.

flambol|lement *m* пала́ння, блискання; *~uant, -e* *adj* палаючий, блискаючий; *~uer vi* пала́ти, блискати.

flamme *f* 1) полум'я; *livrer aux ~s* знищити вогнем; 2) *перен.* гарячість; запал; пристрасть; 3) мор. вимпел.

flanc [flā] *m* 1) бік; сторона; *~ se battre les ~s* із шку́ри лізти; *être sur le ~* бу́ти знеси́леним; *tirer au ~* ухиля́тися від робо́ти; 2) утроба, черево; 3) схил; 4) військ. фланг; *prêter le ~* підставити фланг; *перен.* да́ти при́від до.

flancher *vi* фам. зляка́тися; уті́кати.

flān|er *vi* тиня́тися; байдикува́ти; *pe ~ez pas* не барі́ться;

~erie f тиня́ння; байдикува́ння; *~eur, -euse 1. m, f* гультай, -ка; нероба; 2. *adj* 1) бродячий; 2) бездіяльний.

flanquer *vt* розм. шпурля́ти, ки́дати; *~ à la porte* вигнати за двері.

flaque *f* калю́жа.

flash [flaʃ] *m* 1) фото світловий спалах; 2) короткий кадр; 3) екстрене повідомлення.

flasque *I adj* в'ялий; дряблий.

flasque *II f* фля́га.

flatt|er *vt* 1) лєстити, догоджати; 2) гладити, пєстити; голубити; м'яко поводитися; 3) попускати, потурати; *~ les goûts de qn* потурати чи́мсь смака́м; 4) подавати надію; *se ~ 1)* тішити себе надією; 2) (*de*) чванитися; *~erie f* лєстоші; *~eur, -euse 1. adj* 1) улєсливий; 2) похва́льний, приємний; 3) ласка́вий; 2. *m, f* підлєсник, -ця.

flèche *f* 1) стріла; *~ faire ~ de tout bois* вживати всіх заходів; *monter en ~* різко підскочити (*про ціни*); *en ~* цуго́м; 2) шпиль (*дзвіниці*); флагшто́к; вістря.

fléch|ir *1. vt* 1) гну́ти, згинати; 2) *перен.* зм'якшити, зворушити; 2. *vi* 1) гну́тися, згинати́ся; *~ sur ses pattes* присіда́ти на ла́пи; 2) підкоря́тися; поступати́ся; 3) осі́дати; зменшувати́ся; 4) зни́жувати́ся (*про ціни*); *~issement m* 1) згинання; 2) осі́дання; 3) падіння (*кривої*); 4) зни́ження (*цін*).

flemme *f* розм. неперебо́рна лінь; *~ battre sa ~* байдикува́ти.

flétrir *vi* виклика́ти в'я́нення;

знебарвлювати; *se ~* в'янути, блякнути.

fleur *f* 1) квітка; цвіт; 2) цвітіння, поря цвітіння; *en ~* в цвіт; 3) розквіт; *mourir dans la ~* de l'âge помёрти у розквіті сил; 4) цвіт, добірна частина; *Q à ~ de...* урівень з; *yeux à ~ de tête* витрішкувати очі; *à ~ de peau* поверхневий, неглибокий.

fleuret *m* рапіра.

fleurette *f* квіточка; *Q conter ~* залищатися, фліртувати.

fleur, -e *adj* 1) квітучий; *teint ~* свіжий колір обличчя; 2) барвистий; *Q barbe ~* е сіва борода.

fleur *lir* 1. *vi* 1) цвісти; 2) *перен.* процвітати; 2. *vt* прикрашати квітами; *~issant*, -e *adj* квітучий; *~iste m, f* 1) квітникяр, -ка; 2) продавець, -щиця квітів.

fleuve *m* 1) ріка (що впадає в море); 2) *перен.* потік.

flexi *bilité* *f* 1) гнучкість; 2) *перен.* поступливість; *~ble adj* 1) гнучкий; 2) *перен.* поступливий; *~on f* 1) вигин; згин; зігнутість; 2) *грам.* флексія.

floche 1. *adj* мохнатий, волохатий, пухнастий; 2. *f* помпбн.

flocon *m* 1) жмут; клапот, клаптик; 2) *pl* пластівці; *~s de neige* сніжинки; *~neux*, -neuse *adj* мохнатий, волохатий, пухнастий.

floraison *f* цвітіння.

flore *f* флора.

florissant, -e *adj* квітучий, процвітаючий.

flot *m* 1) хвиля, вал; *Q se remettre à ~* викрутитися, вилізти з боргів; 2) потік; 3) морський приплив.

flott *able adj* сплавний; *~age m* сплав лісу.

flottant, -e *adj* 1) плаваючий, плавучий; 2) який (що) майорить; 3) нестійкий, нерішучий; 4) рухомий.

flotte I *f* флот.

flotte II *f* буй, поплавець.

flottement *m* 1) коливання, хвилеподібний рух; 2) нерішучість.

flott *ler* 1. *vi* 1) плавати, триматися на воді; 2) майоріти; 3) вагатися; 2. *vt* сплавляти ліс; *~eur m* 1) плотогон; 2) поплавець, буй.

flou, -e 1. *adj* 1) туманний; завуальований; розпливчастий; 2) м'який (про тканину і т. п.); 2. *m* розпливчастість (зображення).

fluet, -te *adj* тонкий, тендітний; кволий.

fluid *le* 1. *adj* текучий, рідкий; 2. *m* 1) рідке тіло; газоподібне тіло; 2) флюїд; *~ité f* рідкий стан; газоподібний стан.

flût *le* *f* 1) флейта; 2) флейтист, -ка; 3) довгастий хлібець; 4) фуажер; 5) *pl* тонкі, довгі ноги; *~é*, -e *adj* ніжний, мелодійний; *~er vi* грати на флейті.

fluvial, -e *adj* річковий.

flux *m* 1) морський приплив; 2) потік; *~ de sang* кровотеча.

fluxion *f* мед. запальний процес; *~ à la joue* флюс.

foi *f* 1) віра, вірування; *Q n'avoir ni ~ ni loi* не мати ні собою ні совісті; 2) вірність; 3) довір'я; *bonne ~* правдивість; сумлінність; *mauvaise ~* несумлінність; *digne de ~* гідний довір'я; *faire ~* бути дійсним; 4)

слово, обіцянка; donner sa ~ да-ти слово; sur la ~ de... на віру, на чесне слово; ma ~ чесне слово.

foie *m* печінка.

foin *m* сіно; faire les ~s коси-ти сіно.

foire *f* ярмарок; базар.

fois *f* раз; cette ~-ci на цей раз; maintes ~, nombre de ~ багато разів; plus d'une ~ не раз і не два; la prochaine ~ наступного разу; à une autre ~ до наступного разу; une ~ одного разу, якось; une ~ pour toutes *розм.* раз (і) назавжди; des ~ que ... у разі, якщо; deux ~ deux font quatre два рази по два чотири; à la ~ *loc. adv.* відразу; одно-часно.

foison *f* достаток; à ~ удо-сталь; ~nement *m* 1) надмір; 2) розмноження; ~ner *vi* 1) (*en, de*) бути багатим на щось; кишити; 2) розмножуватися.

fol *div.* fou.

folâtre *adj* грайливий, жвавий; ~er *vi* гратися, пустувати.

folie *f* 1) безумство, божевілля, психоз, манія; 2) безрозсудність, безглуздя; 3) пристрасть, захоплення.

folle *div.* fou; ~ment *adv* не-стіжно, шалено.

follet, -te *adj*: feu ~ блукую-чий вогник.

folliculaire *m* газетний писака.

foment|ateur *m*, -atrice *f* підбурювач, -ка; ~ de guerre палій війни; ~ation *f* 1) припарка; 2) збудження, підбурювання; ~er *vt* 1) класти припарки; 2) підбурювати, збуджувати.

foncé, -e *adj* темний (*про колір, фарби*); vert ~ темно-зелений.

fonc|ement *m* риття; буріння; ~er *1. vt* 1) поглиблювати, рити, бурити; 2) згущати фарби; 2. *vi* (*sur*) кидатися, нападати.

fonc|ier, -ère *adj* 1) земельний; помісний; propriétaire ~ землевлас-ник; поміщик; 2) властивий, при-роджений; основний; distinction ~ère природжене благородство; qualités ~ères природні якості; ~èrement *adv* ґрунтовно, глибоко, по суті.

fonction *f* 1) посада, обов'язок; faire ~ de виконувати чийсь обоб'язки; 2) функція; діяльність; 3) дія, робота; être en ~ діяти; met-tre en ~ привести в дію; Ø. en ~ de... *loc. prép.* залежно від; від-повідно до.

fonctionn|aire *m* урядова осіб; службовець; чиновник; ~arisme *m* бюрократизм.

fond *m* 1) дно; глибина; couler à ~ іти на дно; *перен.* розорити; de ~ en comble зверху донизу; 2) дно, дніще; 3) основа, підстава, суть; article de ~ редакційна стаття; передова; à ~ ґрун-товно; досконально; au ~, dans le ~ по суті.

fondage *m* лиття, плавка.

fondamental, -le *adj* фундамен-тальний, основний.

fondat|eur *m*, -rice *f* заснов-ник, -ця; основоположник, -ця; ~ion *f* 1) фундамент, основа; 2) закладання фундаменту; 3) засну-вання, запровадження.

fond|é, -e *1. adj* обґрунтований; mal ~ необґрунтований; 2. *m*: ~

de pouvoir уповноважений; ~ement *m* 1) фунда́мент; 2) основа, база; 3) *перен.* підста́ва, причи́на; ~er *vt* 1) закла́дати фунда́мент; 2) засно́вувати, створювати; 3) обґрунто́вувати.

fond||erie *f* лива́рний заво́д; ~eur *m* лива́рник; ~eur d'acier сталева́р.

fondre* 1. *vt* 1) пла́вити; розто́плювати; розчи́няти; 2) літи, відлива́ти (*метал*); 2. *vi* 1) та́нути, розчи́нятися; пла́витися; 2) *розм.* ху́днути, марні́ти; 3) вали́тися, руйнува́тися; 4) обру́шуватися, напа́дати.

fonds *m* 1) землі́я; ма́єток; 2) ка́піта́л; фонд; 3) гро́ші, цінно́сті; 4) запáс, фонд.

fonte *f* 1) пла́вка; лиття́; 2) та́нення; 3) ча́вун.

football [futbol] *m* футбо́л; ~eur [futbolœ:r] *m* футболи́ст.

for *m*: ~ intérieur со́вість, сумлі́ння; dans son ~ intérieur в гли́бині душі́.

forage *m* 1) свердлі́ння, бурі́ння; 2) свердлові́на.

forçat *m* 1) ка́торжник; 2) *перен.* раб.

force 1. *f* 1) си́ла, мі́ць; *loc. adv.*: à toute ~ з усі́єї си́ли; de ~, par ~, de vive ~ си́лою, си́ломі́ць; de gré ou de ~ хо́ч-не-хо́ч; à ~ de *loc. prép.* з (за) до́помого́ю; 2) си́ла, факто́р; ~ та́жег надзвичайна обста́вина; форсма́жор; неперебо́рна си́ла; 3) фі́з. си́ла; ~ d'attraction си́ла тяжі́ння; 4) *військ.* си́ла, чисе́льність; кі́лькість; ~s armées збро́йні си́ли; 2. *adv* бага́то, безлі́ч.

forcé, -e *adj* 1) примусо́вий; tra-vaux ~s ка́торжни́ робо́ти; 2) ви́мущений; sougite ~ уда́вана по́смішка; 3) форсований; marche ~e форсований марш.

forcement *m* 1) злом, зла́муван-ня; 2) насильство; 3) форсу́вання.

forcément *adv* мимово́лі; неми-ну́че, обов'язко́во.

forcené, -e *adj*, *s* несамо́вільний, шале́ний.

forcer *vt* 1) приму́шувати, си́лувати; ~ le consentement зму́сити пого́дитися; 2) бра́ти си́лою; захо́плювати; зла́мувати; ~ le blocus прорва́ти блока́ду; ~ une porte злама́ти две́рі; 3) напру́жувати; форсува́ти.

forcerie *f* оранжере́я, теплиця́, парні́к.

forer *vt* свердлі́ти; бу́рити.

forest||er, -ère 1. *adj* лісови́й; garde ~ лісник; 2. *m* лісничий.

forêt *f* ліс; ~ vierge неза́йма-ний ліс.

foreu||r *m* бури́льник, сверд-ли́льник; ~se *f* бур, свердли́льний верста́т.

forfaire* *vi* (à qch) пору́шувати (зобо́в'язання то́що).

forfait *m* злоді́яння, злочи́н.

forfanterie *f* 1) хва́стощі, ви-хваля́ння; 2) шарла́танство.

forge *f* 1) металургі́йний заво́д; 2) кова́льський цех; ку́зня.

forg||é, -e *adj* 1) ви́куваний; 2) ви́гаданий; 3) підробле́ний (*про до-кумент*); ~er *vt* 1) кувати́, вико́вувати; 2) ви́гадувати́; мудрува́ти; 3) фабрика́вати, підробля́ти (*до-кументи*); se ~er ви́гадувати́;

уявляти собі; ~eop *m* коваль; ~eur *m* 1) коваль; 2) вигадник.
formation *f* 1) утворення, формування, створення; 2) підготовка, виховання; 3) *іст., геол.* формація; 4) *військ.* шиккування, стрій; 5) *військ.* з'єднання, частина.

forme *f* 1) форма, будова; 2) форма, зовнішній вигляд; 3) форма, порядок; *pl* формальності; *dans les ~s judiciaires* судовим порядком; *loc. prép.* en ~ de, par ~ de у вигляді; sous ~ de під виглядом.

former *vt* 1) утворювати; організовувати; формувати; складати; 2) виховувати, навчати; розвивати; формувати (*характер і т. ін.*); ~ les cadres готувати кадри; 3) *військ.* стріти, шикувати; *se ~* 1) утворюватися, складатися; 2) *військ.* шикуватися.

formidable *adj* 1) величезний; гіркий; 2) *розм.* дивовижний.

formulle *f* формула; ~ de politesse вислів ввічливості; ~ imprimée друкований бланк; d'une ~ nouvelle за новим зразком; ~er *vt* формулювати, висловлювати.

fort, -e *1. adj* 1) сильний, міцний, дужий; ~e constitution міцна будова (*тіла*); 2) твердий; 3) великий, значний; ~e somme велика сума; 4) стійкий; ville ~e укріплене місто; 5) (*en qch*) сильний у чомусь; il est ~ en mathématiques він сильний у математичі; 6) товстий, гладкий; O voix ~e гучний голос; c'est trop ~! *розм.* це вже занадто!; 2. *adv* 1) сильно, міцно; 2) дуже; ~ bien

дуже добре; 3. *m* 1) сильна сторона; 2) головне; O au ~ de ... у розпалі ...; 3) форт; 4) силач; ~ement *adv* сильно, міцно.

forteresse *f* фортеця.

fortifiant, -e *adj* зміцнюючий; ~cation *f* укріплення; ~er *vt* укріплювати, зміцнювати; підсилювати.

fortuit, -e *adj* випадковий, непередбачений.

fortune *f* 1) щастя, талан, fortuna, удача; 2) доля; випадок; revers de ~ мінливість долі; de ~ випадковий; 3) багатство, майно; faire ~ розбагатіти.

fosse *f* 1) яма, рів; котлован; виїмка; 2) могила; ~ commune братська могила; O creuser sa ~ перен. копати собі яму; 3) шахта; 4): ~ d'orchestre *театр.* оркестрова яма.

fossé *m* рів; канава.

fossoyeur *m* могильник.

fou (*перед голосним або німим h fol*), folle *1. adj* 1) божевільний, безумний; 2) безрозсудний, навіжений; tête folle буйна голівонька; ~ rire нестримний сміх; O herbes folles дикі трави; un monde ~ сила народу; 2. *m, f* 1) божевільний, -а; faire le ~ дуріти, пустувати; 3. *m* 1) королівський блазень; 2) шах. слон.

foudre *f* блискавка; блискавка з гробом; coup de ~ удар грому; перен. любов з першого погляду.

foudroyant, -e *adj* блискавичний; нищівний, приголомшливий; ~yer *1. vt* 1) убивати блискавкою; 2) перен. тяжко враžити; 2. *vi* блискати.

fouet *m* хлист, батіг, бич; ~ **té**, -**e** *adj*: crème ~ **tée** збиті вершки; ~ **tement** *m* хльобстання, стьобання; ~ **ter** *vt* 1) хльобстати, стьобати, сікти; 2) підганяти, підстьобувати; 3) *кул.* збивати.

fougère *f* папороть.

fougue *f* 1) запал, жар; захоплення, порів; 2) несамолюбність; ~ **eux**, -**euse** *adj* гарячий, невгамовний, палкий.

fouille *f* геол. розкопка, дослідження ґрунту; археол. розкопки; ~ **er** *vt* 1) рити; проводити розкопки; 2) ритися; обшукувати.

fouiner *vi* розм. 1) втручатися не в свої справи; 2) дременути.

fouir *vt* рити, копати.

foulard *m* 1) хустка на ший; 2) галстук (піонерський).

foule *f* юрба, натовп; зборище.

fouler *vt* 1) топтати, м'яти; 2) давити, вичавлювати (сік); 3) валляти (новсть); 4) *перен.* пригнічувати; *se* ~ вивихнути собі щось.

four *m* 1) піч; ~ *de fusion* плавильна піч; ~ *à calciner* випалювальна піч; 2) пекарня; 3) *розм.* провал, невдача; *faire (un) ~* зазнати невдачі; провалитися.

fourbe *adj* лукавий; підступний; шахрайський.

fourche *f* 1) віла; 2) розгалуження, роздоріжжя.

fourchiller *vi* розгалужуватися, роздвоюватися; *Q la langue lui a ~é* він обмовився.

fourchette *f* виделка.

fourgon *I m* 1) фургон; 2) багажний вагон.

fourgon *II m* кочерга; ~ *per* *vi* ворушити кочергою.

fourmi *f* мурашка; ~ *blanche* терміт; ~ *lière* *f* мурашник; ~ *lier* *vi* (*de qch*) кишити, рясніти.

fournaise *f* 1) велика піч; 2) *перен.* пекло; ~ **peau** *m* 1) кухонна піч, плита; 2) піч, топка; *haut ~ peau* доменна піч; 3): ~ **peau atomique** атомний реактор.

fourni, -**e** *adj* 1) густий, частий; 2) рясний, багатий на; *magasin bien ~* магазин з великим вибором товарів.

fournil [*furni*] *m* пекарня.

fournir *1. vt* 1) доставляти, постачати; 2) давати, наводити (*докази i т. ін.*); 3) виконувати, робити; 2. *vi* 1) постачати; 2) підтримувати, допомагати; *se ~ (de)* запасатися чимсь; ~ **isseur** *m* постачальник.

fourniture *f* 1) доставка, постачання; ~ *de l'eau* водопостачання; 2) *pl* приладдя; ~ *s de bureau* канцелярське приладдя; ~ *s scolaires* шкільне приладдя.

fourrage *m* корм, фураж; ~ **er** *1. vi* 1) добувати фураж; 2) ритися; 2. *vt* 1) спустошувати, розоряти; 2) *розм.* перерити; ~ **er**, -**ère** *adj* кормовий; ~ **eur** *m* 1) *військ.* фуражір; 2) мародер.

fourré, -**e** *1. adj* 1) підбитий хутром; 2) густий, частий; 3) начинений; *вопвоп ~* цукерка з начинкою; 2. *m* хаша, гушавина.

fourriller *vt* 1) всовувати, втискувати, запихати; 2) підбивати хутром; 3) начиняти; напихати; *se ~* *розм.* проникати; вплутуватися; ~ **eur** *m* кушнір; хутровик; ~ **ure** *f* 1) хутро; 2) шуба; 3) оббивка.

fourvoyer *vt* 1) збивати з дороги; 2) збивати з пантелику; **se** ~ 1) збиватися з дороги; 2) помилятися.

foutu, -e *adj* *груб.* 1) пропачий; 2) проклятий.

fouer *m* 1) вогнище; топка; 2) *фіз., мед.* фокус; 3) *перен.* осереддя, центр; вогнище; ~ *de civilisation* центр культури; 4) *театр.* фойє; 5) двір (*селянський*).

fracas *m* гуркіт, грім, тріск.

fracasser *vt* розбивати вщент; дробити, роздробляти.

fraction *f* 1) частка; 2) *мат.* дріб; ~ *décimale* десятковий дріб; 3) *фракція* (*парламентська, партійна*); 4) *військ.* підрозділ; ~ *païge* *adj* *мат.* дробовий; ~ *pel*, -le *adj* фракційний; ~ *per* *vt* дробити, роздробляти; підрозділяти; **se** ~ *per* розпадатися.

fractur||e *f* 1) злом, виламування (*дверей і т. ін.*); 2) перелом (*кістки*); 3) тріщина, розколина (*земної кори*); ~ *er* *vt* 1) ламати; 2) переламати (*кістку*).

fragil||e *adj* 1) крихкий; ламкий; 2) *неміцний; недовговічний; ~ité* *f* 1) крихкість; ламкість; 2) *неміцність, недовговічність.*

fragment *m* 1) уламок, осколок; 2) уривок; фрагмент.

fraîch||e *adj* *див.* **frais** I; ~ *ement* *adv* 1) свіжо, холоднувато; 2) *недавно, щойно; ~eur* *f* 1) свіжість, прохолода; 2) *розм.* простуда; ~ *ir* *vi* 1) свіжити, холодати (*про погоду*); 2) *мор.* міцнішати, дужчати (*про вітер*).

frais I, **fraîche** I. *adj* 1) прохолодний, свіжий; 2) свіжий, недав-

ний; *nouvelles fraîches* останні новини; 3) свіжий, яскравий; *teint* ~ свіжий колір обличчя; 2. *m* прохолода, холодок; *prendre le* ~ прогулятися на свіжому повітрі; 3. *adv* *недавно, тільки що; ~ étoulu* *прямо з шкільної лави; розм.* новоспечений.

frais II *m pl* витрати, видатки; *en être pour ses* ~ мати збитки; *à ses* ~ на свій рахунок; *à peu de* ~ *loc. adv.* *недорогою ціною; перен.* з легкістю; *◇ se mettre en* ~ *розм.* старатися з усіх сил; *faire les* ~ *de la conversation* підтримувати розмову.

fraise I *f* полуниця; ~ *des bois* суніця.

fraise II *f* *тех.* фреза, фрезер. **fraiseur**||г, -se I. *m, f* фрезерувальник, -ця; 2. *f* фрезерний верстат.

frambois||e *f* малина (*ягода*); ~ *ier* *m* малиновий кущ.

franc I *m* франк (*монета*).

fran||c II, -che I. *adj* 1) вільний; 2) відкритий, ширий, прямий; 3) справжній; ~ *de goût* натуральний (*про вино*); 2. *adv* відверто, щиро, напрямки, рішуче.

français, -e I. *adj* французький; 2. *m* французька мова.

franche *див.* **franc** II; ~ *ment* *adv* щиро, широсердо; відверто, вільно; відкрито.

franchir *vt* 1) переходити, пересікати; перескакувати; перепливати; перелітати; 2) *перен.* переборювати, долати.

franchise *f* 1) пільга, привілей; звільнення від сплати, від податків; 2) право притулку; 3) відвертість;

щирість; *en toute* ~ з усією щирістю; *être en veine de* ~ бути надто відвертим.

franchissable *adj* переборний; прохідний; **~ement** *m* 1) перехід, переправа; 2) подолання.

franc-tireur *m* франтирер, партизан (у Франції).

franchise *f*; *à la bonne* ~. *loc. adv.* попросту, просто.

frappage *m* карбування (монети).

frappant, -e *adj* різкий; дивний; яскравий.

frappe *f* 1) карбування (монети); 2) полігр. матриці; 3) спорт. удар; ~ *er* 1. *vt* 1) бити, ударяти; 2) стукати; 3) карбувати (монети); 4) *перен.* вражати, дивувати; 2. *vi* стукатися; ~ *er* *à toutes les portes* *перен.* оббивати пороги; *se* ~ *er* 1) ударитися; 2) *розм.* дивуватися; 3) *розм.* хвилюватися; *pe te* ~ *e pas* не хвилюйся!

frasque *f* витівки, п'юстці.

fraternel, -le *adj* братерський; **~isation** *f* братання; **~iser** *vi* брататися; **~ité** *f* братерство.

fratricide 1. *m* братовбивство; 2. *m*, *f* братовбивця; 3. *adj* братовбивчий.

fraude *f* шахрайство; обман; фальсифікація; контрабанда; *en* ~ *loc. adv.* шляхом обману; таємно; незаконно; ~ *er* 1. *vt* обманювати, обдурювати; 2. *vi* шахраювати, перевозити контрабанду; ~ *eur* *m*, ~ *euse* *f* обманщик, -ця; шахрай, -ка; контрабандист, -ка; ~ *uleux*, ~ *uleuse* *adj* шахрайський, обманний.

frayer 1. *vt* пробивати, прокла-

дати (дорогу); 2. *vi* (avec *qn*) бути в дружніх стосунках з кимсь; водитися; *se* ~; *se* ~ *un passage* прокладати собі дорогу, пробиватися.

frayeur *f* страх, переляк.

fredaine *f* *розм.* п'юстці, витівки.

fredonner *vt*, *vi* співати півголосом, наспівувати.

frein *m* 1) вудила; узда; *sans* ~ невпійнно, нестримно; 2) гальмо; ~ *age* *m* гальмування; ~ *er* *vt*, *vi* *прям.*, *перен.* гальмувати; стримувати.

frêle *adj* крихкий, ламкий.

freluquet *m* *розм.* вітрогон.

frémir *vi* здригатися, тремтіти; ~ *issant*, -e *adj* тремтливий; ~ *issement* *m* 1) здригання, тремтіння; 2) шелест.

frénésie *f* 1) шаленство, несамовитість; 2) захоплення; ~ *tique* *adj* несамовитий, шалений.

fréquemment *adv* часто; ~ *ence* *f* частота, багаторазовість; ~ *ent*, -e *adj* частий; прискорений.

fréquentation *f* (часте) відвідування; ~ *er* *vt*, *vi* відвідувати, бувати у когось.

frère 1. *m* брат; 2. *adj* братерський, братній; *parti communiste* ~ братня комуністична партія.

fret *m* 1) фрахтування, фрахт; 2) вантаж.

fréter *vt* фрахтувати.

frétilant, -e *adj* 1) тріпотливий, тремтливий; 2) верткий, рухливий; ~ *ement* *m* 1) тріпотіння, тремтіння; 2) смікання, сідання; ~ *er* *vi* битися, тріпотіти, тремтіти; ~ *on* *m* *розм.* живчик, непосида.

frette *f* обруч, обійма; бандаж.
 freux *m* грак.
 friab|lité *f* крихкість, ламкість;
 ~le *adj* крихкий.
 friand, -e 1. *adj* 1) який (що) любить поласувати; 2) смачний, ласий; 2. *m*, *f* ласу|н, -ха; ~ises *f pl* ласощі, солодоші.
 fricass|ée *f* розм. сүміш, безладна купа; ~er *vt* 1) смажити, тушкувати (м'ясо); 2) розм. куховарити.
 friche *f* с.г. цілина, пар; en ~ *loc. adv.* під паром; *перен.* незіпсований; незайманий.
 fricot|ler *vi* розм. 1) бенкетувати; 2) обробити дільце; ~eur *m*, -euse *f* розм. 1) поганий кухар, погана куховарка; 2) халтурник, -ця; 3) любитель, -ка поїсти.
 friction *f* розтирання; натирання; ~ner *vt* розтирати.
 frigidaire *m* холодильник.
 frigidité *f* холод (стан).
 frigorifi|ler *vt* заморозувати (у холодильнику); ~que 1. *adj* охолоджуючий; 2. *m* холодильник, рефрижератор.
 frileu|x, -se 1. *adj* мерзлякуватий; 2. *m*, *f* мерзляк, -чка.
 frimas *m* паморозь.
 frime *f* розм. удавання; pour la ~ про людське око.
 fringant, -e *adj* 1) жвавий, прудкий; гарячий; 2) розм. елегантний, нарядний.
 frip|ler *vt* 1) м'яти, б'яти; 2) знóшувати; ~erie *f* мотлох; лахміття; ~ier *m*, -ière *f* лахмітник, -ця.
 fripon, -ne 1. *m*, *f* крутий, -ка; шахрай, -ка; 2. *adj* хитрий, лука-

вий; ~nerle *f* крутість, шахрайство.

fripouille *f* розм. 1) нероба; злодій, пройдисвіт; 2) набрид.

fri|re* 1. *vt* жарити, смажити, пекти; poêle à ~ сковорода; O il est ~t розм. він пропав; 2. *vi* жаритися.

fris|ler 1. *vt* 1) завивати; 2) злегка торкатися; O il ~e la queue йому під сорок; 2. *vi* витися, кучерявитися; ~ette *f* локон, завиток; ~oir *m* щипці (для завивки).

frisquet, -te 1. *adj* розм. прохолодний; 2. *adv*: il fait ~ прохолодно.

frisson *m* дрож, озноб; здригання; ~nant, -e *adj* дрижачий, тремтячий; ~nement *m* легкий озноб; ~ner *vi* почувати озноб, дрижати; здригатися.

frisure *f* завівка.

frit, -e 1. *adj* жарений, смажений; 2. *f* розм. смажена картопля; ~ure *f* 1) жарення, смаження; 2) топлоне масло, топлений жир; 3) жарена риба, жарене м'ясо.

frivol|le *adj* пустий, легковажний; ~ité *f* легковажність; фривольність; дурниця, нісенітниця.

froid, -e 1. *adj* 1) холодний; 2) холоднокрівний; спокійний, стриманий; байдужий; 2. *adv* холодно; il fait ~ холодно; 3. *m* 1) холод, мороз, холоднеча; ~ de loup собачий холод; à ~ у холодному вигляді; *перен.* безстрашно, байдуже; prendre ~ простудитися; 2) холодність, стриманість; jeter un ~ створити напруженість; être en ~ avec бути в холодних стосун-

ках з; ~ement *adv* 1) холодно; 2) байдуже, холоднокрівно; ~eur *f* холодність, стриманість; ~ure *f* холоднеча, мороз.

froiss||ement *m* 1) бгання (одягу, матерії); 2) незгода; непорозуміння; образа; ~ements des intérêts зіткнення інтересів; ~er *vt* 1) бгати, м'яти; пошкодити; 2) зачіпати, ображати; кривдити; se ~er 1) м'ятися, бгатися; 2) (de qch) ображатися на щось.

fról||ement *m* 1) дотик; 2) шелест; ~er *vt* зачіпати, злегка торкатися.

fromage *m* сир (голландський та ін.); ~ frais, ~ blanc сир.

froment *m* пшениця.

fron||e *f* зборка, складка, зморшка; ~ement *m* нахмурювання; ~er *vt* 1) морщити, хмурити, сунити; 2) робити зборки, складки.

fronder 1. *vt* критикувати; висміювати; 2. *vi* виявляти незадоволення.

front *m* 1) лоб, чоло; голова; лице; ~ bombé опуклий лоб; ~ fuyant спадистий лоб; ~ dégagé чистий лоб; relever le ~ підняти голову, підбадьоритися; courber le ~ похнюпитися; 2) перед, передня частина; 3) фронт; de ~ *loc. adv.* в ряд; військ. в лоб, фронтом; ~ faire ~ чинити опір; протистояти; 4) безсоромність, зухвалість; avoir du ~ бути зухвалим; ~al, -e *adj* 1) лобний; 2) лобовий, фронтальний.

frontière 1. *f* межа, границя; рубіж; кордон; 2. *adj* прикордонний, пограничний.

frottée *f* розм. прочуханка.

frott||ement *m* 1) тертя; 2) обтирання; ~er *vt* 1) терти, натирати; розтирати; 2) розм. бити; ~eur *m* натирач підлоги.

frou-frou *m*, froufrou *m* шелест, шарудіння; ~ faire du ~ хизуватися.

froufrouter *vi* шелестіти (про сукню, матерію).

froussard, -e розм. 1. *adj* боягузливий; 2. *m, f* боягуз, -ка.

frousse *f* страх.

fructifier *vi* 1) давати плоді; 2) перен. бути корисним.

fructueu||x, -se *adj* плідотворний; вигідний, прибутковий, успішний.

frugal, -e *adj* 1) помірний, стриманий, невибагливий (в їжі); 2) скромний; скудний (про їжу); ~ité *f* помірність, здержливість (в їжі).

fruit *m* 1) плід, фрукт; ~ sec невдаха; 2) результат, наслідок; ~erie *f* 1) плодоовочева база; 2) фруктовий магазин; ~ier, -ière 1. *adj* плодівий, фруктовий; 2. *m, f* торговель, -ка фруктами.

frustrer *vt* (qn de qch) незаконно позбавляти чогось; завдавати збитків; обдурювати.

fugace *adj* 1) скороминущий, короткочасний; 2) нестійкий (про запах); неміцний (про фарбу).

fugiti||f, -ve 1. *adj* 1) утєклий, збіглий; 2) скороминущий, короткочасний; 2. *m, f* утікач, -ка.

fuir* 1. *vi* 1) утікати; 2) швидко минати, спливати (про час); 3) протікати; пропускати (воду, газ); 2. *vt* утікати від; ухилятися.

fuite *f* 1) втеча; mettre en ~

примусити тікати; 2) теча, просочування; 3) викрут; *user des ~s* вдаватися до викрутів.

fulgur||ant, -e *adj* 1) блискаючий; вогнєний; 2) блискавичний; 3) гострий (*про біль*); *~ation* *f* 1) зірниця; 2) блискання; 3) удар блискавки.

fulmin||ant, -e *adj* грізний, гнівний; *~ation* *f* вибух, спалах; *~er* *vi* метати грім і блискавки; гніватися.

fumée *f* 1) дим; кіпоть; 2) *pl* хміль, вийні парі.

fumer I 1. *vi* димити; чадити, коптити; 2. *vt* 1) коптити (*окорок тощо*); 2) курити, палити.

fumer II *vt* угноювати.

fumeu||r *m, -se* *f* курець; *~x, -se* *adj* 1) димний; 2) хмільний, міцний (*про напої*); 3) неясний, туманний.

fumier *m* гній.

fumigène 1. *adj* димовий; 2. *m* військ. димовий снаряд.

fumoір *m* 1) коптильня; 2) кімната для курців.

fumure *f* 1) угноювання; 2) гній, добриво.

funèbre *adj* 1) похоронний; 2) похмурий, сумний.

funér||ailles *f pl* похорон; *~aire* *adj* похоронний.

funeste *adj* згубний; фатальний, зловісний.

fur *m*: *au ~ et à mesure* *loc. adv.* поступово; в міру того, як.

furet *m* 1) тхір; 2) *перен.* проноза, пролаза; *~er* *vi* рйтися, нишпорити; вивідувати; *~eur* *m, -euse* *f* проноза, пролаза.

fureur *f* лют, несамовитість;

шалєнство; *entrer en ~* розлютуватися; *Q faire ~* викликати фурор, сенсацию.

furie *f* 1) лют, шалєнство; 2) відьма, фурія.

furieu||x, -se *adj* лютий, скажений; розгнїваний; *~sement* *adv* страшенно; жакливо.

furti||f, -ve *adj* зроблений крадькома; скритний, таємний.

fusée *f* 1) ракета; *~ d'éclairage* освітлювальна ракета; 2) *військ.* ракета; реактивний снаряд; *~ spatiale* космічна ракета; *~ sol-air* ракета класу «земля — повітря»; *Q une ~ de rire* вибух сміху.

fusée-porteuse *f* ракета-носій.

fus||ement *m* 1) танєння; 2) злитання ракєти; *~er* 1. *vi* 1) плівитися, танути; 2) розпливатися (*про фарби*); 3) текти, витікати; 4) злітати (*про ракету*); 2. *vt* розплавляти нагріванням.

fusil [*fyzi*] *m* рушниця; гвинтівка; *~ à deux coups* двостволька; *~lade* *f* 1) рушнична стрілянина; 2) розстріл; *~lement* *m* розстріл; *~ler* *vt* розстрілювати; *se ~ler* перестрілюватися.

fusion *f* 1) плавлення, плавка; 2) об'єднання, злиття; *~ner* 1. *vt* зливати, об'єднувати; 2. *vi* зливатися, об'єднуватися.

fustil||gation *f* 1) биття, шмагання; 2) *перен.* бичування; *~ger* *vt* 1) сікти, шмагати; 2) *перен.* бичувати; *se ~ger* бичувати себе.

fût *m* 1) бочка; 2) лóже рушниці.

futaie *f* будівельний ліс.

futé, -e *adj* хитрий, собі на умі.

futil||e *adj* пустий, нікчємний;

raison ~ неповажна причина;
~ ité f 1) нікчемність; 2) дурний т.
futur, -e 1. *adj* майбутній; 2. *m*
майбутнє.

fuyllant, -e *adj* зникаючий, ті-
каючий; ◇ regard ~ блукаючий
погляд; ~ ard, -e 1. *adj* утёклий;
2. *m, f* утікач, -ка; дезертир.

G

gabarit *m* модель, шаблон; ле-
кало; габарит.

gâchette *f* гашетка, спусковий
важіль.

gâchis *m* 1) штукатурка; 2) *перен.* плутанина, «каша».

gaffe *f* 1) багор, гак, крюк;
2) *розм.* хіба, помилка; безтакт-
ність; ~ er 1. *vt* зачіпляти багром;
2. *vi розм.* зробити промах, дати
маху; ~ eur *m, -euse f* безтактна
людина.

gaggle *m* 1) застава, заклад;
2) *pl* зарплата; à ~ es найманий;
◇ en ~ de... на (в) знак...; ~ er
vt 1) побитися об заклад; іти на
парі; 2) видавати зарплату; ~ eure
f заклад, парі.

gagne-pain *m* 1) заняття, що
дає засоби до життя; 2) годуваль-
ник.

gagner *vt* 1) заробляти; ~ sa
vie заробляти на життя; 2) вигра-
вати; 3) здобувати; привертати на
свій бік; підкупати; ~ la sym-
pathie de qn завоювати чиюсь сим-
патію; 4) добиратися, досягати;
прямувати; ~ le large вийти у
відкрите море; 5) схоплювати
(хворобу).

gai, -e *adj* веселий, жвавий;

allons ~! веселіше! (про роботу
і т. ін.); ~ ement *adv* весело;
~ eté *f* веселість, веселощі.

gaillard, -e 1. *adj* 1) веселий,
жвавий; бадьорий; 2) сміливий,
молодечий; 2 *m* молодець; доб-
рий хлопець; ~ ise *f* 1) молодеч-
тво, відвага; 2) вільність, двознач-
ність.

gain *m* 1) виграш; баріш; при-
буток; être à l'aise au ~ бути жа-
дібним до наживи; 2) зароби-
ток.

gaine *f* 1) футляр, кобура; піч-
ви; 2) *тех.* оболонка; кожух.

gaieté *f* *div.* gaieté.

gala *m* торжество, свято; un
dîner de ~ урочистий обід; ~
sportif спортивне свято.

galamment *adv* 1) люб'язно,
ввічливо, чёмно; галантно; 2)
спритно, майстерно.

galant, -e 1. *adj* ввічливий, чём-
ний; вихований, люб'язний; homme
~ галантна людина; ~ homme
порядна, пристойна, благородна
людина; 2. *m* кавалер, залиціаль-
ник; закоханий; ~ erie *f* 1) ввіч-
ливість, чёмність, привітність; га-
лантність; 2) залицяння.

galantine *f* *кул.* холодець.

galbe *m* контур, обрис; вигин, округлість.

galère *f* *ист.* 1) галера; *c'est une ugaie* ~ *перен.* це справжня мука; 2) *pl* каторжні роботи.

galerie *f* 1) галерея, критий довгий прохід; 2) підземний хід; штольня; 3) *розм.* присутні, глядачі.

galet *m* 1) валун, галька; 2) *тех.* коліщатко, ролик.

galette *f* 1) корж, галета; 2) *розм.* гроші; *toucher la* ~ одержувати заробітну плату.

galon *m* *військ.* галун, позумент, нашівка.

galop *m* 1) галоп; 2) *розм.* прочування; ~ *ade f* галопування, біганина; ~ *eg vi* галопувати, мчати; ~ *in m* 1) хлопчик на побігеньках; 2) хлопчик, пустун.

galoubet *m* дудка, сопілка.

galvauder *vt* 1) псувати; заважати; 2) знеславити, заплямувати.

gambadille *f* стрибок; ~ *eg vi* стрибати, скакати; гратися.

gamelle *f* 1) солдатський казанок; 2) спільний казан; *manger à la* ~ *розм.* їсти із спільного казанка.

gamin, -e *1. adj* пустотливий; 2. *m, f* хлопчак, хлопчійсько, дівча, дівчійсько; шибеник, пустун, -ка; ~ *erie f* пустоші, витівки.

gamme *f* *муз.* гама; \diamond *changer de* ~ змінити тон; *chanter sa* ~ à *qn* відчувати когось.

gammé, -e *adj*: *croix* ~e свастика.

gant *m* рукавичка; \diamond *jeter le* ~ кинути виклик; ~ *eg vt*: *cela me* ~e це мені підходить, це мені зручно.

garant, -e *1. m, f* поручитель, -ка; 2. *m* порука, заporука; *se porter* ~ *de qn* ручатися за когось; ~ *ie f* забезпечення, заporука, гарантія; ~ *ir vt* 1) гарантувати, ручатися, бути заporукою; 2) (*de qch*) захищати (охороняти); *se* ~ *ir* гарантувати себе від чогось.

garçon *m* 1) хлопчик; 2) *розм.* хлопчеський; 3) холостяк, парубок; 4) офіціант; 5) підмайстер, підручний; ~ *net m* хлопчак, хлопчійсько; ~ *nière f* квартира холостяка.

garde *1. f* 1) догляд; охорона; *prendre* ~ остерігатися; *mettre en* ~ застерігати; 2) варта, сторожа; караул; ~ *d'honneur* почесна варта; *monter la* ~ стояти на варті; *monter la* ~ *de la paix* стояти на сторожі миру; *prendre la* ~ стати на варту; *garde à vous!* стережіся!; бережіся!; *військ.* струнко!; *se tenir au* ~ *à vous* *військ.* стояти струнко (навітяжку); 3) гвардія; 4) сиділка, доглядальниця; 2. *m* 1) гвардієць; 2) охоронець; 3) сторож; наглядач; ~ *forestier* лісник; ~ *de corps* охоронець; ~ *des sceaux* міністр юстиції (*у Франції*).

garde-boutique *m* заложаний товар.

garde-corps *m* поруччя, парапет.

garde-fou *m* поручні, балюстрада.

garde-frontière *m* прикордонник.

garder *vt* 1) зберігати, берегти, оберігати; ховати; стерегти, вартувати, караулити; \diamond ~ *le lit* не вставати з ліжка, хворіти; ~ *la chambre* не виходити на вулицю; 2) до-

глядати за хворим; 3) *перен.* зберігати, додержувати; 4) залишати (*у себе, собі*).

garderie *f* 1) лісова ділянка; 2) дитячий садок.

gardeu||r *m*, *-se f* пасту|х, -шка.

gardien *m*, *-ne f* 1) охорон|ець, -ниця; 2) сторож, сторожика.

gare *f* станція; вокзал; ~ *de* tirage сортувальна станція; ~ *de* bifurcation вузлова станція.

gare! *II int* бережись!, стережись!; *O sans crier* ~ без попередження.

garer *vt* поставити під прикриття; ~ *un train* поставити поїзд на запасну колію; *se* ~ триматися осторонь.

gargantua *m* ненажера, обжера.

gargot||e *f* харчівня, корчма; дешёва їдальня; ~ *er vt* готувати абияк (*їжу*).

garnement *m* негідник, ледар, нероба, гульвіса.

garni, *-e* *1. adj* 1) прикрашений; оздоблений; *O avoir la bourse mal* ~ *e* бути бідним; 2) мебльований; 2. *m* мебльована кімната.

garnir *vt* 1) постачати; 2) опоряджати, прикрашати, оздоблювати.

garott||age *m* зв'язування; ~ *er vt* зв'язувати.

gars [ga] *m* *розм.* молодець, парубок, хлопець.

gaspill||age *m* марнотратство; ~ *er vt* розтрінкувати, марнувати, переводити; ~ *er la santé* не берегти здоров'я; ~ *eur m*, *-euse f* марнотратни|к, -ця; розтрінкувач, -ка.

gâté, *-e adj* 1) зіпсований; 2) розпещений, розбалуваний.

gâteau *m* солодкий пиріг; тістечко.

gât||er *vt* 1) псувати; 2) пестити; *se* ~ 1) псуватися, гнити; 2) розбещуватися; ~ *erie f* пестоші.

gauch||e *1. adj* 1) лівий; 2) незграбний; нескладний, недоладний; 2. *f* 1) ліва рука; лівий бік; *à* ~ зліва, наліво; 2) *політ.* ліві партії; ліве крило; ~ *er m*, *-ère f* лівша; ~ *erie f* невправність, незграбність; вимушеність.

gauch||ir *1. vt* гнути; коробити; викривляти; 2. *vi* 1) відхилятися вбік; 2) жолобитися; гнутися; кривітися; ~ *isme m* *політ.* лівачтво; ~ *issement m* 1) викривленість, зміщення; пожелобленість; 2) *перен.* відхилення; ~ *iste adj* *політ.* лівачський.

gaufre *f* 1) вафля; 2) бджоліні стільники.

gaul||e *f* довга жердіна, тичина; ~ *er vt* збивати плоди з дерев (*жердиною*); ~ *ette f* жердинка, прутик.

gaulis *m* пагін, паросток.

gaulois, *-e adj* 1) *іст.* галльський; 2) вільний, жартівливий.

gauss||er (*se*) (*de qn, de qch*) *насміватися, глузувати, знущатися*; ~ *erie f* глузування, зубоскальство, насмішка.

gav||age *m* відгодовування (*птиці*); ~ *er vt* 1) відгодовувати (*птицю*); 2) (*de qch*) *розм.* напихати; *se* ~ *er* об'їдатися.

gavroche *m* вуличний хлопчиксько.

gazouill||ement *m* 1) цвірінь-

кання, щебетання; 2) дзюрчання; 3) лепет, лепетання; ~er *vi* 1) цвірінкати, щебетати; 2) дзюрчати; 3) лепетати.

géant, -e 1. *adj* велетенський, гігантський; 2. *m* велетень, гігант.

geign||ard *m*, -e *f* розм. скіглий; ~ement *m* охання, ниття, скігління.

geindre* *vi* охати, нити, скіглити.

gel *m* мороз.

gel||é, -e *adj* заморозжений, замёрзлий; ~ée *f* 1) мороз; 2) *кул.* холодець; желé; ~er 1. *vi* мёрзнати, замерзати; 2. *vt* заморозжувати; 3. *v. impers.*: il gèle берé мороз.

gémíné, -e *adj* парний, подвійний.

gém||ir *vi* стогнати; ~issement *m* стогін; жалібно зітхання.

gemmation *f* розпускання бруньок.

gemm||e 1. *f* 1) дорогоцінний камінь; 2) бот. брунька; 2. *adj*: piégre ~ дорогоцінний камінь; sel ~ кам'яна сіль; ~er *vi* вкриватися бруньками; ~ule *f* бот. брунька, перший паросток.

gépant, -e *adj* обтяжливий, скрутний, важкий.

gencive *f* ясна.

gendre *m* зять.

gène *f* 1) замішання, ніяковість; le sans-~ безцеремонність; 2) незручність, тіснота; 3) безгрошів'я, утруднення; être dans la ~ бути в скрутному становищі.

gèner *vt* 1) турбувати, заважати; утруднювати; 2) м'юляти (*про взуття і т. ін.*); 3) обмежувати (*грошима*); se ~ 1) обмежу-

вати себе в чомусь; 2) соромитися; 3) заважати один одному.

général||al, -e 1. *adj* 1) загальний, повсюдний; еп ~ взагалі, звичайно; 2) загальний, неточний; parler en termes ~aux говорити загальними фразами; 3) генеральний, головний; 2. *m* генерал; ~ еп chef головнокомандуючий; 3. *f* 1) *військ.* тривога; battre la ~ale сурміти збір усіх частин; 2) генеральна репетиція.

généralement *adv* взагалі, звичайно.

généralis||able *adj* який (що) можна узагальнити; ~ateur, -atrice *adj* узагальнюючий; ~ation *f* узагальнення; ~er *vt* узагальнювати; se ~er 1) узагальнюватися; 2) розповсюджуватися, поширюватися.

généralité *f* 1) спільність; 2) більшість (*випадків і т. ін.*); 3) *pl* загальне місце, міркування.

générali||f, -ve *adj* породжуючий; ~on *f* 1) покоління; 2) зародження; утворення; розмноження.

généreux, -se *adj* 1) великодушний, благородний; 2) щедрий; 3) відважний.

générique *adj* родовий.

générosité *f* 1) великодушність; 2) щедрість; *pl* щедроти.

genèse *f* походження, генезис.

genevois, -e *adj* женевський.

génial, -e *adj* геніальний; ~ité *f* геніальність.

génie *m* 1) геній (*про людину*); 2) обдаровання; геніальність; хист; нахил; 3) дух, геній; mauvais ~ злий дух; 4) *військ.* інженерні війська; інженерна справа; soldat du

~ canép; ~ civil цивільне будівництво.

genou *m* (pl -x) 1) коліно; à ~ x навколішках, навколішках; 2) згин; 3) *тех.* коліно, колінчастий згин.

genre *m* 1) рід, порода; 2) спосіб, манера; ~ de vie спосіб життя; 3) жанр, стиль; dans le ~ de... на зразок.

gens *m* pl, *f* pl люди; ~ d'érée військові; ~ de lettres літератори; ~ d'église духовенство; ~ de robe судейські; ~ du bord судова команда; bonnes ~ добрі люди, простакі; ~ d'affaires ділки; braves ~ чесні люди.

gentil [zãti], -le *adj* 1) люб'язний; ласкавий; 2) миловідний, гарненький.

gentilhomme *m* дворянин.

gentillesse *f* 1) люб'язність, ласкавість; 2) приємність; миловідність.

gentiment *adv* люб'язно, мило, ласкаво.

genuflexion *f* 1) колінопреклоніння; 2) *розм.* підлабузництво.

géograph|e *m* географ; ~ie *f* географія; ~ique *adj* географічний.

gêol|e *f* в'язниця; тюрма; ~ier *m* тюремний наглядач, тюремник.

géolo|gie *f* геологія; ~gique *adj* геологічний; ~gue *m* геолог.

géomètr|ie *f* геометрія; ~ique *adj* геометричний.

géophysique *f* геофізика.

géorgien, -ne *1. adj* грузинський; 2. *m* грузинська мова.

gèran|ce *f* управління, завіду-

вання; ~t *m* управляючий, керуючий, керівник.

gerb|age *m* в'язання снопів; ~e *f* сніп, пучок; ~er *vt* в'язати в снопи; ~ier *m* скірта, стіг.

gerç|e *f* 1) тріщина (на шкірі, корі); 2) одержна міль; ~er *1. vi* тріскатися, репатися (про шкіру); 2. *vt* робити тріщини (про землю).

gerçure *f* тріщина, розколина.

gérer *vt* управляти, завідувати; розпоряджатися.

germain *I, -e adj* кривний, рідний; frères ~s рідні брати.

germain *II, -e adj* іст. германський.

germanique *adj* германський.

germ|e *m* 1) біол. зародок; 2) бот. зав'язь; росток; 3) *перен.* зародження; джерело; *pl* початки; ~er *vi* 1) проростати; 2) *перен.* розвиватися; ~inal, -e *adj* зародковий; ~ination *f* 1) проростання; 2) *перен.* зародження.

gèster *m* волю (у птахів).

gèsir* *vi* лежати, покітисся (в могили); ci-gît тут похований.

geste *I f* літ.: chansons de ~ французькі героїчні поеми.

geste *II m* жест; рух тіла.

gestion *f* управління, завідування; керівництво.

gibb|eux, -euse *adj* горбатий; ~osité *f* горб.

gibecière *f* мисливська сумка, ягдташ.

gibet *m* шибениця.

gibier *m* дичина; Ø ~ de patience *розм.* негідник, шибеник.

gic|ement *m* бризкання (струменем, цівкою); ~er *vi* бризкати (струменем).

gifle *f* ляпас; ~ *er vt* дати ляпаса, ударити.

gigantesque *adj* велетенський, гігантський.

gigot *m* 1) задня ніжка (баранини); 2) розм. стегно; ~ *er vi* дригати ногами.

gilet *m* 1) жилет; 2) фуфайка.

ginguer *vi* стрибати, скакати, гратися.

giration *f* обертальний рух; ~ *toire adj* обертальний.

girofle *m*: ~, clou de ~ гвоздика (прянощі).

giroflée *f* бот. левкоя.

girouette *f* флюгер.

gisant, -e *adj* лежачий, простягнений.

gisement *m* родовище, поклад; ~s de houille поклади кам'яного вугілля.

gitan *m*, -e *f* циган, циганка.

gîte *m* 1) житло; нічліг; притулок, пристановище; 2) поклад; ~ *er 1. vi* ховатися, знайти притулок; 2. *vt* дати притулок.

givre *m* іній, паморозь.

glabre *adj* гладкий, безволосий, безбородий.

glace *f* 1) лід; 2) мороз, холод; 3) морозиво; 4) дзеркальне скло; велика шибка; 5) дзеркало; ~é, -e *adj* 1) льодяний, крижаний; обледенілий; застиглий; 2) перен. холодний; 3) лощений, глянсуватий; gants ~és лайкові рукавички; O fruits ~és зацукровані фрукти; ~ *er vt* 1) заморозувати, охолоджувати; 2) перен. леденіти, паралізувати, викликати заціпеніння; 3) зацукровувати; se

~ *er* 1) замерзати; 2) ціпеніти, клякнути.

glaciaire *adj*: période ~ геол. льодовиковий період.

glacial, -e *adj* який (що) леденить; льодовий; Océan Glacial Льодовитий океан; ~ *er m* 1) льодовик, глетчер; 2) продавець морозива; ~ère *f* 1) льодовня (погриб); 2) продавець морозива. glacis *m* 1) схил, укіс; 2) глазур.

glaçon *m* крижина; льодяна бурулька; крижинка.

glacure *f* глазур.

glaise *f*: terre ~ гончарна глина.

glaise *m* меч.

gland *m* 1) жолудь; 2) китичка, китиця (на кінці шнурка).

glande *f* анат. залоза, гланда.

glapilr *vi* 1) дзвякати; 2) верещати, скаржитися; ~issant, -e *adj* верескливий; ~issement *m* 1) дзвякання; 2) верещання.

glèbe *f* 1) бріла землі; 2) іст. земля, нива, поле; serf attaché à la ~ кріпак.

glissade *f* 1) сковзання; 2) ковзанка; ~ant, -e *adj* 1) слизький; ковзкий; 2) рискований; ненадійний; ~ *er 1. vi* 1) ковзати (вдовж чогось, на поверхні); посковзнутися; 2) ковзатися (на льоду); 2. *vt* 1) всунути; 2) вставити; ~ *er un mot à l'oreille de qn* шепнути словечко комусь; se ~ *er* прослизати, проникати, прокрадатися; ~eur, -euse *adj* який (що) сковзається на льоду; ~oire *f* штучна ковзанка.

global, -e *adj* взятий у цілому,

загальний, валовий; production ~ е валова продукція.

globe *m* 1) куля; кулясте тіло; 2) земна куля; 3) глобус.

globul|e *m* кулька; ~eux, -euse *adj* кулястий.

gloire *f* 1) слава; 2) блиск, сійво; велич; 3) гордість.

glori|eusement *adv* славно; із славою; ~eux, -euse *adj* славний, знаменитий, славетний; ~fication *f* вихваління, величання, прославляння; ~fier *vt* прославляти, вихвалити; se ~fier гордітися, пишатися.

glouglou *m* розм. булькання; ~ter *vi* булькати.

glouss|ement *m* кудкудакання; ~er *vi* кудкудакати.

glouton, -ne *1. adj* ненажерливий, жадібний; 2. *m, f* ненажера, обжера; 3. *m* зоол. росоміха; ~nement *adv* ненажерливо, жадібно; ~nerie *f* ненажерливість, обжерливість.

glu *f* смола; клей; ~ant, -e *adj* клейкий, липкий; ~er *vt* намазувати клеєм; робити клейким, липким.

gobelet *m* кубок; келих, чарка; бокал.

gobe-mouches *m* 1) зоол., бот. мухоловка; 2) простак, легковірна людина.

gob|er *vt* ковтати; \emptyset ~ des mouches вірити всьому; ловити гав; ~eur *m*, -euse *f* 1) ненажера, обжера; 2) легковірна людина; бевзь, тютя.

gobseck *m* 1) скіра; 2) лихвар.

godiche розм. 1. *adj* дурний,

придуркуватий; 2. *m, f* простак, -чка, бевзь.

goeland *m* чайка.

goëlette *f* шхуна.

goémon *m* морська водорість.

goguenard, -e *1. adj* насмішуватий; 2. *m, f* насмішник, -ця, зубоскал, -ка; ~er *vi* жартувати, кепкувати, насміхатися; ~ise *f* насмішка.

goinfre *m* розм. ненажера.

golf *m* спорт. гольф.

golfe *m* затока.

gomme *f* гума; ~élastique *gomme f* гума; ~élastique гумка (для стирання).

gond *m* крюк (на дверях); завіса (на дверях); \emptyset sortir de ses ~s розм. роздратуватися.

gonfl|é, -e *adj* 1) надутий; 2) розпухлий; ~ement *m* 1) здуття; набрякання, опухання; 2) наповнення газом (кулі); накачування шин; ~er *1. vt* роздувати; 2. *vi* розбухати, надуватися, здуватися; опухати.

gong [gɔ̃g] *m* гонг.

goret *m* 1) порося; 2) розм. замазюра; 3) швабра.

gorge *f* 1) горло; à ~ déployée на все горло; \emptyset faire des ~s chaudes відкрито насміхатися, висміювати; 2) шийка (пляшки); 3) груди (жіночі); 4) ущелина, міжгір'я.

gorgée *f* ковток.

gorger *vt* нагодувати досіта, напоїти досіта; відгодовувати (птицю); se ~ наїдатися досхочу.

gorgerette *f* 1) косінка на ший; 2) комірцець.

gosier *m* глотка, горлянка.

gosse *m, f* розм. хлопчисько, дівчатко; *pl* дітлахи.

gouailler *розм.* 1. *vt* висміювати; 2. *vi* зубоскалити; *~erie* *f* насмішка; *~eur, -euse* 1. *adj* насмішуватий, глузливий; 2. *m, f* зубоскал, -ка.

goudron *m* дьоготь; смола; гудрон; *~nage* *m* просмолювання, гудронування; *~ner vt* просмолювати, смолювати, гудронувати; *~neux, -neuse adj* смоляний, дигтарний.

gouffre *m* прірва, провалля, безодня.

goujat *m* розм. грубийн, хам.

goujon *m* пічкур, піскар.

goulot *m* 1) шийка (пляшки);

2) розм. рот; горло.

goul|u, -e 1. *adj* ненажерливий, жадібний; 2. *m, f* ненажера; *~ument adv* жадібно.

gourbi *m* 1) землянка; курінь; 2) притулок.

gourd, -e *adj* задубілий, закліканий.

gourde *f* 1) дорожня фляга;

2) розм. дурень, йолоп.

gourmand, -e 1. *adj* ласий; 2. *m, f* ласун, -ка, гурман, -ка.

gourmander *vt* лаяти, картати.

gourmandise *f* 1) обжерливість, гурманство; 2) ласа страва; ласощі.

gourmé, -e *adj* сйлуваний, вимушений, манірний, бундючний.

gourmet *m* гурман, гастроном.

gousse *f* бот. стручок; *~ d'ail* зубок часнику.

goût *m* 1) смак, присмак; *être mis avec ~* бути одягненим зі смаком; 2) охота, нахил; *prendre*

~ à qch захопитися чимсь; 3) стиль, манера, тон.

goûter I 1. *vt* 1) куштувати; 2) відчувати насолоду; цінувати; розуміти; *~ le geros* відпочивати; *~ la société de qn* цінувати чиєсь товариство; 2. *vi* полуднувати; *se ~* подібатися один одному.

goûter II *m* полудень (легка закуска між сніданком і обідом).

goutte I *f* 1) крапля, крапелька; 2) розм. чарочка; 3) *pl* фарм. краплі; *Q ne voir ~* нічого не бачити; *n'entendre ~* нічого не чути.

goutte II *f* подігра.

gouttelette *f* крапелька.

goutter *vi* крапати.

goutteu|x, -se 1. *adj* подагричний; 2. *m, f* подігрих, подагричка.

gouttière *f* 1) рінва, водостік; 2) хіп. шина.

gouvernail *m* 1) руль, стерно, кермо; 2) *перен.* кермо влади; *tenir le ~* бути колом керма влади, тримати кермо влади.

gouvernant, -e 1. *adj* правлячий, керуючий; 2. *m pl* правителі; 3. *f* гувернантка, вихователька.

gouverner *f* 1) правило поведінки; вказівка, інструкція; 2) *ав.* руль.

gouvernement *m* 1) уряд; 2) державний устрій; 3) управління; 4) *іст.* намісництво, губернаторство; 5) *іст.* губернія; *~emental, -e* *adj* урядовий; *~er vt* правити, управляти; керувати; *~eur m* 1) губернатор, намісник; 2) управитель, директор; 3) комендант фортеці; 4) вихователь, гувернер.

grabat *m*: être sur le ~ бідувати, злидарювати.

grâce *f* 1) прихильність, ласка; *bonne* ~ привітність; *de bonne* ~ з охотою, *de mauvaise* ~ неохоче, грубо; à la ~ de на милість; 2) пощада, помилування; *demande* ~ просити пощади; *faire* ~ à qn помилувати, змилуватися; 3) витонченість, граціозність; грація; 4) милість, світлість (*titul*); 5) *pl* міф. грації; 6) вдячність, подяка; *rendre* ~ дякувати; ~ à *loc. prép.* завдяки.

gracier *vt* (по)милувати, прощати.

gracieu||*x*, -*se* *adj* 1) граціозний; привабливий; 2) прихильний, ласкавий; 3) ввічливий; 4) даровий, безплатний; à *titre* ~ даром, безплатно.

gracil||*e* *adj* тендітний, слабенький, тоненький; ~ *ité* *f* тендітність.

gradation *f* градация; поступовість, послідовність; *par* ~ поступово.

grade *m* 1) чин, звання; 2) ступінь (*учений*); 3) градус.

gradé *m* унтер-офіцер; сержант, капітал; *les* *pop.* ~ *s* рядові.

gradin *m* 1) східень; à ~ *s* східчастий, ступінчастий; 2) лава амфітеатру.

gradu||*ation* *f* 1) поділ на градуси; градування; калібрування; 2) шкала; ~ *é*, -*e* 1. *adj* 1) градуваний, поділений на градуси; 2) поступовий; розподілений в порядку наростання труднощів; 2. *m*, *f* особа, яка має вчений ступінь; ~ *el*, -*le* *adj* поступовий, послідовний.

grailier *vi* 1) говорити захриплим голосом; хрипіти; 2) каркати.

grain *m* 1) зерно, зернятко; *pl* зернові хліба; 2) гранула; крихітка, крупинка; ~ *de sel* дрібка солі; ~ *de poussière* порошок; 3) ягода; 4) намистинка; кілька; 5) *мед.* виспінна; ~ *de beauté* рідимка.

graine *f* зерно; сім'я, насіння.

graissage *m* змащування, змазування.

grais||*e* *f* 1) жир, сало; 2) мастило; ~ *er* *vt* 1) змазувати; ~ *er* la *patte* à qn підмазати, дати хабара; 2) замаслювати, засалювати; ~ *eur* *m* мастильник; ~ *eux*, -*euse* *adj* салний, жирний.

gramen [*gramen*] *m* злак.

graminées *f* *pl* злаки.

grammaire *f* граматики.

grand, -*e* 1. *adj* 1) великий; рідкий, високій; *un* *homme* ~ людина високого росту; 2) *перен.* великий; *un* ~ *homme* велика людина; 3) статечний, важний; 4) дорідкий; 5) сильний; *un* ~ *vent* сильний вітер; 6) голосний; *de* ~ *s* *cris* голосні крики; ~ *au* ~ *air* на свіжому повітрі; *de* ~ *e* *classe* першокласний, першорядний; ~ *sœur* благородне серце; ~ *es* *eaux* повідь; 2. *m* 1) велике, величне; 2) *pl* вельможі; 3) *pl* дорідкі; ~ *en* ~ на широкую ногу; у натуральну величину.

grand-chose *m*, *f*: ça *ne* *coûte* *pas* ~ це коштує недорого; *un*, *une* *pas* (-) ~ людина, не варто уваги, нікчема.

grand||*ement* *adv* 1) надзвичайно, найвищою мірою; 2) піднесено,

благородно; ~eur *f* 1) величина; 2) велич; благородство; 3) високе становище; авторитет, влада; 4) *pl* шана, повага.

grandiloquence *f* пишномовність; ~ent, -e *adj* пишномовний.

grand||ir 1. *vi* 1) рости; 2) зростати, збільшуватися; 2. *vt* 1) збільшувати; підвищувати; 2) звеличувати; ~issement *m* збільшення.

grand-mère *f* баба.

grand-père *m* дід.

grands-parents *m pl* дід і баба.

grange *f* клуна, стодола.

grappe *f* 1) грона; 2) китиця (суцвіття).

grappillon *m* виноградне грона.

gras, -se 1. *adj* 1) жирний; 2) тучний, буйний, родючий; 3) огрядний; 4) скоромний; 5) засалений, засмалцьований; 2. *m* сало, жир; 3. *adv*: parler ~ гаркавити.

grassey||ement *m* гаркавість;

~er *vi* гаркавити, грасірувати.

gratifi||cation *f* нагорода, винагорода; ~er *vt* нагороджувати, винагороджувати.

gratin *m* 1) запіканка; 2) хлібні сухарі (терти); 3) *розм.* добірне товариство.

gratis [gratis] *adv* безплатно, даром.

gratitude *f* вдячність.

gratte-ciel *m* хмарочос.

gratte-papier *m* *розм.* 1) писарка; 2) писар, переписувач.

gratt||er *vt* 1) скребти, дряпати; 2) чесати; 3) *розм.* поживитися; ~oir *m* скребачка.

gratuit, -e *adj* 1) даровий, безплатний; à titre ~ безплатно; 2)

немотивований, безпричинний; méchanceté ~ е безпричинна злоба; ~ement *adv* безплатно, даром.

grave *adj* 1) *фіз.* важкий; 2) важний, поважний, статечний; 3) серйозний; maladie ~ тяжка, небезпечна хвороба; 4) низький (*про звук*).

gravel||eux, -euse *adj* 1) який (що) містить пісок; 2) непристойний; ~ure *f* непристойність.

grav||er *vt* 1) вирізати, вирізблювати; гравірувати; 2) відбивати; se ~ вирізуватися; відбиватися; ~eur *m* різьбяр.

gravier *m* гравій.

gravir *vt, vi* підніматися, сходити, вилізати, дертися.

gravitation *f* *фіз.* тяжіння, сила тяжіння.

gravité *f* 1) *фіз.* вага, сила ваги; 2) поважність, статечність; 3) серйозність, важливість, значність.

graviter *vi* *фіз.* тяжіти.

gravure *f* 1) гравюра; естамп; 2) гравірування.

gré *m* воля; прімха; de son plein ~ з власної волі, з доброї волі; à son ~ з власної прімхи; contre le ~ de проти волі; bon ~ mal ~, de ~ ou de force волею-неволею; *розм.* хоч-не-хоч; au ~ de своєю волею, на розсуд; Ø savoir ~ à qn бути вдячним.

grec, -que 1. *adj* грецький; 2. *m* грецька мова.

gredin *m, -e* *f* негідник, -ця; пройди́світ, -ка.

greffe *f* *m* канцелярія суду.

greff||e II *f* 1) *бот.* прищеп, живець; 2) *агр.* щеплення; 3) *хір.* пересаджування, трансплантація;

~er *vt* прищеплювати, щепити.

greffier *m* секретар суду.

grège *adj*: soie ~ шовк-си-рець.

grêle I *adj* 1) тонкий; 2) худий, кволий, тендітний.

grêle II *f* град; *O* méchant comme la ~ дуже злий; ~é, -e *adj* 1) побитий градом; 2) рябий, поритий віспом; ~er I *v. impers.*: il ~e іде град; 2. *vt* вибивати градом; ~on *m* градина.

grelot *m* дзвіночок, бубонець; брязкальце; *O* attacher le ~ взяти на себе ініціативу; avoir les ~s розм. цокати зубами.

grelotter *vi* тремтіти від холоду.

grenade I *f* гранат (плід).

grenade II *f* військ. граната; ~ à main ручна граната; ~ sous-marine глибинна бомба.

grenadier I *m* гранатове дєрево.

grenadier II *m* 1) іст. гренадєр; 2) гранатомєтник.

grenaille *f* 1) дроблений метал; 2) зернові відходи; ~er *vt* дробити метал.

gre naisson *f* наливання хлібів (злаків).

grenat *m* гранат (самоцвіт).

grener I *vi* наливатися (про злаки); 2. *vt* дробити, кришити.

grenier *m* 1) комора; 2) горіще; 3) перен. житниця.

gre nouille *f* жаб'я; *O* manger la ~ розтратити громадські гроші; ~ère *f* 1) жаб'яча калюжа; болото; 2) розм. неглибоке місце для купання.

grepu, -e *adj* 1) зернистий; зер-

ноподібний; 2) шершавий, пухирчастий.

grès *m* мин. пісковик, піщаник; vase de ~ ваза з кераміки.

grésil *m* дрібний град, крупя.

grésiller I *v. impers.*: il ~e іде дрібний град.

grésiller II I. *vt* коробити, жолобити; 2. *vi* тріщати, хрустіти.

grésillon *m* 1) борошно грубого помелу; 2) дрібне вугілля; 3) дрібно побите скло.

grève I *f* страйк; ~ perlée італійський страйк; ~ de la faim голодівка (у в'язниці); ~ assise сидячий страйк; ~ partielle, ~ totale частковий, загальний страйк; ~ sur le tas страйк на місці роботи; briseur de ~ штрейкбрехер; faire (la) ~ страйкувати; se mettre en ~ оголосити страйк.

grève II *f* піщаний берег.

grever *vt* (qn de qch) обтяжувати.

gréviste I. *m, f* страйкар, -ка; 2. *adj* страйковий.

gribouille *m* розм. бевзь, простак.

grief *m* 1) збиток, втрата, шкода; 2) скарга, незадоволення, претензія.

grièvement *adv* тяжко, небезпечно.

griff||e *f* 1) кіготь, пазур; donner un coup de ~ à qn зачепити когось гострим словом; 2) тавро; клеймо, штампель; ~er *vt* хапати кігтями, дряпати.

griffon *m* 1) гриф (птах); 2) грифон (казкова потвора).

griffonn||age *m* кривулі; маза-ніна; ~er *vt* писати кривулями;

~eur *m*, -euse *f* мазій, -ка; писака.

grigno||n *m* окраєць хліба; ~ter *vt* 1) гризти, хрумтіти; 2) *розм. перен.* поживітися чимсь.

grigou *m* *розм.* скнара.

gril [gri] *m* рашпер, решітка (для смаження); être sur le ~ *перен.* сидіти як на голках; сидіти як на жару; ~lade *f* 1) смаження на рашпері; 2) *кул.* смажене м'ясо.

grillage *I m* 1) обпалювання (руди, цегли); 2) смаження.

grillage *II m* дротяні ґрати.

grille *f* 1) ґрати; решітка; 2) *тех.* колосники.

griller *I vt* ставити ґрати.

griller *II 1. vt* 1) смажити на рашпері; 2) випалювати (руду, цеглу і т. ін.); 3) побити морозом; 4) *розм.* випередити; 2. *vi* 1) смажитися; 2) *перен.* горіти бажанням; se ~ 1) смажитися; 2) обпикатися.

grillon *m* цвіркун; коник.

grimace||e *f* 1) гримаса; кривляння; 2) удавання; лицемірство; 3) складка, зморшка (на одязі); ~er *vi* 1) робити гримаси, кривлятися; ~er up soufrire вимушено посміхатися; 2) морщити (про одязь); ~erie *f* кривляння; ~ier *m*, -ière *f* кривляка.

grimer *vt* гримувати.

grimoire *m* 1) книга про магію; *перен.* незрозуміла мова, незрозумілий твір, рукопис; 2) нерозбірливий почерк.

grimpe||ant, -e *adj* повзучий, виткй (про рослини); ~er *vi* 1) дертися, вилізати; 2) вїтис (про рослини).

grinc||ement *m* скрипіння; скрегіт; ~er *vi* скрипіти; ~er des dents скреготіти зубами.

grincheu||x, -se *adj* буркотливий, незадоволений.

grippe *f* 1) *мед.* грип; 2) неприязнь; prendre qn en ~ не злюбити когось.

gripper *1. vt* 1) дряпати (кігтями); 2) *розм.* схоплювати; поціпити; 2. *vi* *тех.* застрявати, заїдати; se ~ зморщитися.

gris, -e *1. adj* 1) сірий; 2) хмарний, похмурий; 3) непривітний; 4) *розм.* напідпитку, під чаркою; 5) сивуватий; 2. *m* сірий колір; ~âtre *adj* сивуватий; ~er *vt* підпоювати; п'янити; se ~er 1) хмеліти; 2) *перен.* упиватися; ~erie *f* легке сп'яніння, хміль.

grison, -ne *1. adj* 1) сірий; 2) сивий, з сивиною; 2. *m* стара людина; ~nement *m* посивіння; ~ner *vi* сивіти.

grisou *m* рудниковий газ, метан.

grive *f* співучий дрізд; Ø faute de ~s on mange des merles *присл.* голодному й опеньки м'ясо; на безриб'ї і рак риба.

grivois, -e *adj* вільний, фрівольний, веселий.

grogne||ard, -e *1. adj* буркотливий; 2. *m, f* буркотун, -ха; 3. *m* старий слугака; ~ement *m* 1) рохкання; 2) бурчання, буркотіння; ~er *vi* 1) рохкати; 2) бурчати, буркотіти; ~eur, -euse *1. adj* буркотливий; 2. *m, f* буркотун, -ха; ~on *adj, s* *див.* grogneur.

grole, grolle *f* ґрак.

grommeler *1. vi* бурчати, буркотіти; 2. *vt* бурмотіти.

grond||ement *m* 1) ричання; 2) гуркіт (*грому*); гул; ~ *er* 1. *vi* 1) ричати, бурчати; 2) гуркотіти, гриміти; гудіти; 2. *vt* лаяти, сварити; ~ *erie* *f* догана; ~ *eue*, ~ *euse* *adj* буркотливий; *voix* ~ *euse* буркотливий голос.

gros, ~ *se* 1. *adj* 1) товстий, гладкий; 2) *femme* ~ *se* вагітна жінка; 3) великий, крупний; ~ *bétail* велика рогата худоба; ~ *se* *somme* велика сума; ~ *ses réparations* капітальний ремонт; 4) грубий; ~ *mots* лайка; 5) значний, важливий; \emptyset ~ *se* *légume* важна персона; ~ *de* багатий на; *yeux* ~ *de* *larmes* очі, повні сліз; *avoir* ~ *le* *coeur* ~ *dû* же сумувати; ~ *temps* жахлива погода; 2. *m* 1) найтовща частина; товща; 2) головна частина, головне; *le* ~ *de* *l'armée* головні сили армії; \emptyset *au* ~ *de* *l'été* у розпалі літа; 3. *adv* багато; *gagner* ~ *bagato* заробляти; *rapporter* ~ *davantage* великі прибутки; *coûter* ~ *cher* дорого коштувати; *en* ~ *loc. adv.* гуртом; оптом; взагалі; у загальних рисах.

groseill||e *f* порічки; ~ *à* *maquereau* а́прус; ~ *ier* *m* куш порічок; ~ *ier* *à* *maquereau* куш а́прусу.

grossesse *f* вагітність.

gros||seur *f* 1) товщина; 2) величина, обсяг, об'єм; 3) пухлина.

gross||er, ~ *ère* *adj* 1) грубо зроблений, незграбний; 2) *перен.* грубий, невивічений; ~ *èreté* *f* грубість, брутальність.

grossir 1. *vi* 1) товщати, гладшати; 2) збільшуватися, зростати; підсилюватися; 3) прибувати (*про*

воду); 4) ставати неспокійним (*про море*); 2. *vt* 1) стовщувати; 2) збільшувати; посилювати; ~ *les gangs* множити ряди; 3) перебільшувати.

grossissement *m* збільшення, розбухання.

grotesque 1. *adj* 1) смішний, кумедний; 2) гротескний, химерний; 2. *m* гротеск.

grotte *f* грот, печера.

grouill||ant, ~ *e* *adj* який (що) кишить; ~ *ement* *m* 1) ворухіння, рухання; 2) бурчання (*у животі*); ~ *er* *vi* 1) кишити; ворухитися; 2) бурчати (*у животі*); *se* ~ *er* *розм.* поспішати, ворухитися.

group||e *m* 1) група; 2) угруповання; 3) гурток; купка (*дітей*); 4) *військ.* підрозділ, група; 5): ~ *de* *machines* агрегат; ~ *ement* *m* групування; ~ *er* *vt* групувати, з'єднувати.

gruau *m* 1) крупя; *rain* *de* ~ хліб з пшлльованого борошна; 2) каша.

grue *f* 1) журавель; \emptyset *faire le pied de* ~ довго чекати; 2) підйомний кран; ~ *à* *tourelles*, ~ *à* *flèche* горизонтальна баштовий кран.

gruger *vt* 1) гризти; 2) жити на чийсь кошт; оббирати когось.

grumeau *m* згусток; грудка.

grumel||er (*se*) зсідатися (*про молоко*); скипатися (*про кров*); ~ *eux*, ~ *euse* *adj* 1) закипівий (*про кров*); 2) шорсткий.

grutier *m* кранівник.

gué *m* брід; *passer à* ~ перейти вбід; ~ *er* *vt* переходити вбід.

guenille *f* ганчірка, лахміття; *pl* старий одяг, дрантя.

guère *f* о́са; *~ier* *m* осі́не кубло.

guère *adv* виражає ступінь при запереченні: не ... *~* не дуже; майже не; *il n'a ~* dogmī він майже не спав.

guéret *m* 1) пар, рілля, земля під паром; 2) *pl* поле, нива.

guéridon *m* круглий столик на одній ніжці.

guérilla *f* 1) партизанська війна; 2) партизанський загін.

guérir *vr* 1. *vi* видужувати; 2. *vt* виліковувати; *~ison* *f* одужання, зцілення; *~issable* *adj* виліковний.

guérite *f* будка вартового, сторожка (стрілочника).

guerre *f* війна; *la Grande ~ nationale* Велика Вітчизняна війна; *~ froide* «холодна війна»; *déclager la ~* оголошувати війну; *déclencher la ~* розв'язувати війну; *faire la ~ à qn* вести війну; *faire cesser la ~* припинити війну; *entrer en ~* розпочати війну; *~ier, -ière* 1. *adj* бойовничий; бойовий; *exploit ~ier* бойовий подвиг; 2. *m* воїн; *~oyant, -e* *adj* бойовий; бойовничий; *~oyer* *vi* воювати, вести війну.

guet *m* 1) дозор; нічна варт; *faire le ~* бути на варті; *avoir l'oreille au ~* пильнувати, бути насторожі; 2) вистежування, спостереження.

guet-apens *m* засідка, пастка.

guetter *vt* 1) підстерігати, висліджувати, стерегти; 2) вичікувати; *~eur* *m* військ. вартовий, дозорець.

gueulard, -e 1. *m, f* розм. горлань, крику́н, -ха; 2. *m* мор. метафон, рупор.

gueul *le* *f* 1) па́ща, зі́в; 2) розм. глотка, горло; 3) отвір, жерло (гармати); *~er* *vi* розм. горлати, репетувати.

gueusaille *f* фам. набрид.

gueusard *m* розм. 1) жебрак; 2) нероба, шахрай.

gueu *x, -se* 1. *adj* злиденний; убогий, бідний; 2. *m, f* 1) жебрак, -чка; бося́к, -чка; 2) негідник, -ця.

guichet *m* 1) вікно́це (каси); каса; 2) хвіртка; 3) кватірка.

guid *le* 1. *m* 1) гід, провідник; 2) довідник; 3) керівник, вождь; 2. *f* віжка; *Q* тепер *la vie à gaudes ~es* жити на широкую ногу; *~er* *vt* 1) вести, вказувати шлях; 2) правити, керувати; *se ~er* керуватися.

guidon *m* 1) велосипедний руль; 2) му́шка (у рушниці).

guignard *m* розм. невдаха.

guigne *f* черешня.

guigne *II* *f* розм. невдача; *porter la ~* приносити нещастя.

guigner *vt* розм. 1) дивитися крадькома, підглядати; 2) домагатися, добиватися.

guignol *m* 1) ляльковий театр; 2) петрушка, гіньоль.

guillemet *m* грам. лапки; *ouvrir les ~s* відкрити лапки.

guilleret, -te *adj* 1) жвавий, веселий, грайливий; 2) вільний.

guilleri *m* цвірінькання.

guindé, -e *adj* манірний, бундючний; пишномовний.

guinder *vt* 1) піднімати ванта-

жі (лебідкою, краном); 2) надавати пишномовності; se ~ бундючитися.

guingois *m*: de ~ *loc. adv.* криво, косо, набік.

guinguette *f* харчівня.

guise *f* спосіб, манера; à sa ~ по-своєму; на свій лад; en ~ de замість; від виглядом.

gustati||*f*, -*ve adj* смаковий;

~ *on f* 1) відчуття смаку; 2) куштування.

guttural, -*e adj* 1) гортанний;

2) горловий.

gymnase *m* 1) гімнастичний зал;

2) гімназія.

gymnastique 1. *adj* гімнастичний; 2. *f* гімнастика.

gypse *m* гіпс.

Н

* **ha!** *int* та!, та ба!

habile *adj* вправний, спритний; майстерний, умілий; моторний, меткий; ~ *té f* вправність, спритність; уміння.

habilité||*é f* *юр.* правоздатність; ~ à succéder право на спадщину; ~ *er vt* робити правоздатним.

habillé, -*e adj* парадний, вихідний (про одяг).

habille||*ment m* 1) одягання; 2) одяг, вбрання; обмундирування; ~ *er vt* одягати; *o* ~ *er la réalité* прикрашати дійсність.

habit *m* 1) одяг; ~ de gala парадний одяг; 2) фрак.

habit||*able adj* населений, жилий; придатний для житла; ~ *ant m*, -*e f* житель, -ка, мешканець, -ка; ~ *at m* 1) зона поширення (фауни, флори); 2) житлове будівництво; conditions d'~ *at* житлові умови; ~ *ation f* 1) житло; 2) проживання; ~ *er vt, vi* жити, проживати.

habitu||*de f* звичка, навичка; d'~ як звичайно; prendre l'~ de ... звикнути; avoir pour l'~ de мати звичку; ~ *el, -le adj* звичний; ~ *ellement adv* як звичайно, звичайно; ~ *er vt* привчати; s'~ *er (à qch)* звикати.

* **habl**||*erie f* хвастощі; брехня; ~ *eur m*, -*euse f* хвалько; базіка; бреху|н, -ха.

* **hachage** *m* рубання, розрубвання; кришіння.

* **hache** *f* сокира.

* **haché**, -*e adj* 1) порубаний, посічений; 2) уривчастий.

* **hache-légumes** *m* овочерізка.

* **hachement** *m* *див.* * **hachage**.

* **hach**||*er vt* рубати, сікти; кришити; ~ les mots говорити уривчасто; ~ *ette f* сокирка.

* **hache-viande** *m* м'ясорубка.

* **hach**||*is m* 1) січене м'ясо; 2) *перен.* мішанина, плутанина; ~ *oir m* 1) дошка для січення м'яса; 2) сікач.

* **hachur**||e f штрихóвка; ~ *eg vt* штрихувáти.

* **hagard**, -e *adj* дикий; суво́рий; *œil* ~ розгублений, блука́ючий погляд.

* **haie** f 1) огоро́жа, пліт, живо-пліт; 2) шпале́ра; faire la ~ шикува́тися в ряд; 3) *спорт.* бар'єр.

* **haillon** m лахміття, дра́нтя, ганчір'я.

* **hain**||e f нена́висть; зло́ба; avoir en ~ qn нена́видіти когось; ~ *eusement adv* з нена́вистю; ~ *eux, -euse adj* зло́бний.

* **haïr** * *vt* нена́видіти; se faire ~ виклика́ти до се́бе нена́висть.

* **haïssable** *adj* нена́висний, огидний.

* **hâle**||e m за́гар; ~é, -e *adj* за-го́рлий, засма́глий.

haleine f диха́ння; по́дув; souf-*te* ~ заді́шка; être hors d'~ за-*ди́хатися*; tout d'une ~ одні́м ду-*хом*; de longue ~ до́вгий, трива-*лий*; Q tenir son ennemi en ~ переслі́дувати вбо́ра, не даю́чи йому́ перепочи́нку.

* **hâler** *vt* 1) вкрива́ти за́гаром; 2) пали́ти, пекти́ (*про сонце*).

* **haletant**, -e *adj* заса́паний; за-*ди́ханий, переривчастий* (*про ди-**хання*).

* **halètement** m переривча́сте ди-*хання, заді́шка.*

* **haleter** *vi* зади́хатися; захе-*катися.*

* **hall** [o:l] m хол, вели́кий зал.

* **halle** f крі́тий ри́нок, базáр; *dames de la* ~ базáрні торго́вки.

* **hallier** m чага́рник; гу́щавина, ха́ща.

* **halte** 1. f 1) зупи́нка, стоя́нка; *військ.* прива́л; 2) місце зупи́нки; *полуста́нок; платфо́рма; 3) перер-**ва; faire ~ зупини́тися; зроби́ти**перерву́; 2. int: ~! сти́й!*

haltère m *спорт.* шта́нга; ганте́-*лі, гі́ри* (*гімнастичні*).

haltérophile m *спорт.* шта́нгіст, *важкоатле́т.*

* **hameau** m сі́льце, мале́ньке се́лище.

* **hampe** f, дрéвко (*у пра́пора*).

* **hamster** [amste:r] m хом'я́к.

* **hanche** f стегно́.

* **handicap** m 1) *спорт.* ганді-*ка́п; 2) перен.* перепóна; ~ *eg vt**1) спорт.* зрівня́ти ша́нси учасни-*ків змага́ння; 2) перен.* ствóрюва-*ти перепóни.*

* **hangar** m 1) наві́с; пові́тка, са́ра́й; 2) *ав.* анга́р.

* **hanneton** m 1) хру́щ; 2) *розм.* ві́трого́н.

* **hant**||er 1. *vt* 1) ча́сто відвіду-*вати; воді́тися, знáтися; 2) невід-**сту́пно переслі́дувати; 2. vi: ~**chez qn ча́сто бува́ти у когось;**~ ise f* насти́рлива думка.

* **happe** f *тех.* 1) клі́щі; 2) скоба́.

* **happ**||ement m 1) *фам.* хапа́н-*ня; 2) прилипа́ння до язи́ка; ~ eg**1. vt* хапа́ти; жа́дібно лови́ти; 2. *vi**прилипа́ти.*

* **harangu**||e f 1) урочи́ста про-*мо́ва; 2) розм.* нудна́, сто́млю́ча про́мова; ~ *eg vt* 1) виступа́ти з про́мовою; 2) *розм.* відчи́тувати.

* **haras** m кінний заво́д.

* **harass**||ement m висна́ження; ~ *eg vt* висна́жувати.

* **harcèlement** m 1) дра́тува́ння;

набридання, приставання; 2) *військ.* переслідування.

* *harceler* *vt* 1) набридати, мучити, надокучати; 2) *військ.* невідступно переслідувати.

* *harde* *f* отара; зграя.

* *hardi*, -e *adj* 1) сміливий, відважний; 2) зухвятий; ~esse *f* 1) сміливість, відвага; 2) зухвалість; ~ment *adv* 1) сміливо, відважно; 2) зухвало.

* *hareng* *m* оселедець.

* *hargn||e* *f* заст. злбба; ~eux, -euse *adj* сварливий; злббний.

* *haricot* *m* квасоля.

harmoni||e *f* 1) гармонія, співзвучність, милозвучність; 2) згода, однаковість; відповідність; *vivre dans une parfaite ~* жити в повній згоді; 3) духовий оркестр; ~eusement *adv* гармонійно, співзвучно, влад; ~eux, -euse *adj* гармонійний, співзвучний; ~que *adj* гармонічний; ~ser *vt* погоджувати, узгоджувати.

* *harnach||ement* *m* 1) кінська зброя, упряж; 2) надягання зброї; ~er *vt* надягати зброю; se ~er одягатися без смаку; ~eur *m* лімар.

* *harnais* *m* 1) кінська зброя; 2) снасть (*рибальська, мисливська*).

* *harpe* *f* арфа.

* *harpie* *f* розм. зла жінка, відьма.

* *harpin* *m* багор, гак.

* *harpiste* *m, f* арфіст, -ка.

* *harpon* *m* 1) гарпун; 2) *тех.* скоба; ~per *vt* 1) бити гарпуном; 2) *розм.* підчепити, схопити.

* *hasard* *m* випадок, випадковість; *risk*; *coup de ~* несподіва-

на пригода, удача; *objet de ~* річ, куплена випадково; *jeu de ~* азартна гра; *loc. adv.*: au ~ на вмання; на щастя; à tout ~ на всякий випадок; *rag ~* випадково; ~é, -e *adj* 1) ризикований; 2) легковажний; ~er *1. vt* 1) ризикувати, наражати на небезпеку; 2) відважитися на, дозволити собі; 2. *vi* (*de faire qch*) наражатися на небезпеку; пробувати; se ~er 1) (*à faire qch, de faire qch*) зважитися, ризикувати; 2) наражатися на небезпеку; ~eux, -euse *adj* ризикований.

* *hase* *f* зайчиха, кролиця.

* *hât||e* *f* поспішність, квапливість; *en toute ~, à la ~* квапливо, похапцем, поспіхом; ~er *vt* прискорювати, квапити; se ~er поспішати, квапитися; ~if, -ive *adj* 1) скороспілий, ранній; 2) поспішний, швидкий, квапливий.

* *haubert* *m* іст. кольчуга.

* *hauss||e* *f* 1) підставка; 2) підвищення цін; 3) *військ.* приціл; ~ement *m* заст. підняття, підвищення; ~ement des épaules знізування плечима; ~er *1. vt* підвищувати, піднімати; підносити; 2. *vi* 1) підвищуватися, підніматися; 2) доробжати; se ~er підніматися, підноситися.

* *haut*, -e *1. adj* 1) високий; підвищений; 2) верховний, вищий; значний, великий; 3) *геогр.* верхній; la ~e Volga верхів'я Волги; 4) голосний; *jeter les ~s cris* глосно обурюватися; 2. *m* верх, вершина, висота; 3. *adv* 1) високо; ~ placé високопоставлений; *loc. adv.*: là-~ там нагорі; en ~ на-

гору, нагорі; d'en ~ згорі, звёрху; 2) гучно, гóлосно.

* **hautain**, -e *adj* гордовитий, пихатий, зарозумілий.

* **hautbois** *m* муз. гобой.

* **hautement** *adv* 1) відкрито, на повний гóлос; 2) високо; 3) добрeсно.

* **hauteur** *f* 1) височина, висота; 2) пихатість, зарозумілість.

* **haut-fond** *m* мілина.

* **haut-parleur** *m* гучномовець.

* **hâve** *adj* виснажений, схудлий; блідий.

* **haveur** *m* гірн. вибійник.

* **haveuse** *f* врубова машина.

* **haveuse-chargeuse** *f* вугільний комбайн.

* **harvesac** *m* військ. ранець, мішок для речей.

* **hé!** *int* гей!, гей!; ого!; ~ bien! ну що?

* **heauime** *m* [o:m] іст. шолом, шишак.

hebdomadaire 1. *adj* щотижневий; 2. *m* щотижневик (журнал).

héberger *vt* дати притулок.

hébét||ant, -e *adj* одурманюючий; ~é, -e *adj* 1) одурілий, отупілий; 2) тупоумний; ~ement *m* отупіння; ~er *vt* притупляти; ~ude *f* отупіння.

* **hein!** *int* га?, як?, ач як!

hélas! [ela:s] *int* на жаль!

* **héler** *vt* гукати, кликати; ~ un taxi покликати таксі.

héliante *m* соняшник.

hélice *f* 1) геом. спіраль; 2) тех., ав. гвинт.

hélicoptère *m* ав. вертолёт.

hélium [eljom] *m* хім. гелій.

helvétique *adj* швейцарський.

hémicycle *m* півколо.

hémisphère *m* півкуля.

hémorragie *f* кровотеча.

hémostatique *m* кровоспинний засіб.

* **henn||ir** [eni:r] *vi* іржати; ~issement *m* іржання.

herbacé, -e *adj* трав'янистий.

herbag||e *m* 1) зелень, трави; 2) пасовище, вигін; ~er *vt* виганяти на пасовище.

herb||e *f* трава; mauvaise ~ бур'ян; ~es médicinales лікарські трави; ~es potagères зелень, овочі; O en ~ зелений, нестиглий; médecin en ~ майбутній лікар; manger son blé en ~ прожити наперед свої прибутки; ~ette *f* травичка.

herbier *m* гербарій.

herbivore зоол. 1. *adj* травоядний; 2. *m* травоядна тварина.

herboris||ation *f* збирання трав, рослин; ~er *vt* збирати трави, рослини.

herbu, -e *adj* порослий травою.

herculéen, -ne *adj* багачський.

hérédi||taire *adj* спадковий; ~té *f* спадковість.

hérésie *f* єресь.

* **hériss||é**, -e *adj* 1) настовбурчений, наїжачений; скуйовджений (про волосся); 2) вкритий колючками, голками; колючий, щетинистий; O être ~ de рябіти, рясніти; un homme toujours ~ сварлива людина; ~er *vt* 1) стовбурчити; куйовдити; 2) (de qch) вкрити голками, колючками; se ~er 1) стовбурчитися; наїжуватися, ставати дїбом; 2) вкриватися гол-

ка́ми, колючка́ми; 3) *перен.* наїжуватися, озлоблюватися.

* *hérisson* *m* 1) їжак; 2) *перен.* неприступна людина; 3) йорж (*дротяний*); колючий дріт на стіні, на паркані.

hérit||age *m* спадщина; *~er* *vt* одержувати в спадщину, успадковувати; *~ier* *m*, *-ière* *f* спадкоємець, -иця.

herméti||cité *f* герметичність, непроникність; *~que* *adj* герметичний, непроникний; *перен.* незрозумілий; *~quement* *adv* герметично.

hermine *f* горностай.

héroïne *f* героїн (*наркотик*).

héro||ïne *II* *f* героїня; *~ïque* *adj* героїчний; *~iquement* *adv* героїчно.

* *héron* *m* чапля.

* *héros* *m* герой; *en* *~* героїськи.

* *hers||age* *m* боронування; *~e* *f* борона; *~er* *vt* боронувати.

hésit||ant, *-e* нерішучий, який (що) вагається; *~ation* *f* 1) вагання, нерішучість; 2) затинання (*у мовленні*); *~er* *vi* 1) вагатися; 2) затинатися (*у мовленні*).

hétéroclite *adj* 1) чудний, химерний; 2) різношерстий.

hétérodoxe *adj* 1) іновірний; 2) інакомислячий.

hétéro||gène *adj* різнорідний; чужорідний; *~généité* *f* різнорідність; різноманітність.

* *hêtr||aie* *f* буюковий гай; *~e* *m* бук.

heure *f* 1) година; *à l'~* *аванс* пізно; *dans une ~* *через* годину; *à six ~s* *precises* рівно о шостій годині; *dites-moi l'~* *ска-*

жіть, *котра година*; 2) час, поря; *à l'~* *indue* у незвичний час; *~ d'horloge* *розм.* точний час; *~s de nuit* нічна робота; *de bonne ~* *рано-вранці*; *à la bonne ~!* у добрий час!; *tout à l'~* *зараз*; *à tout à l'~* *до скорого побачення*; *sur l'~* *зараз, негайно*.

heureu||sément *adv* щасливо, вдало; на щастя; *~x*, *-se* *1. adj* 1) щасливий; 2) вдалий, влучний; *~x résultats* добрі наслідки; *expression ~se* влучний вираз; *mémoire ~se* добра пам'ять; 2. *m*, *f* щасливчик, -иця.

* *heurt* *m* поштовх; удар; зіткнення; *~er* *1. vi* стукати; 2. *vt* 1) штовхати; бити, забивати; зачіпати; 2) зачіпати, ущемляти; 3) ображати; 4) суперечити; *se ~er* 1) ударятися; 2) стикатися; *~oir* *m* молоток (*дверний*).

hexagone *геом. 1. adj* шестикутний; 2. *m* шестикутник.

hibern||al, *-e* *adj* зимовий; *~ation* *f* зимова сплячка; *~er* *vi* засинати на зиму.

* *hibou* *m* сова.

* *hic* *m*: *voilà le ~!* *розм.* ось у чому заковка!

* *hid||eur* *f* 1) потворність (*про обличчя*); 2) гидота, мерзотність; *~eux*, *-euse* *adj* 1) потворний; 2) огидний.

hiémal, *-e* *adj* зимовий; *plantes ~es* зимові рослини.

hier *adv* учора; *~ matin* учора зранку; *d'~* *учорашній*; *нешодавній*.

hilar||ant, *-e* *adj* веселящий; *~e* *adj* веселий; який (що) сміється; *~ité* *f* веселість; сміх.

hindou, -e *adj* індуський.
hipp|lique *adj* кінний; ~isme *m* кінний спорт.
hippomobile *adj* на кінній тязі.
hirondelle *f* ластівка.
hirsute *adj* 1) волохатий; кудлатий, патлатий, скуйовджений; 2) *розм.* грубий, брутальний; неотесаний.
*** hisser** *vt* піднімати (вітало, прапор); *se* ~ підніматися, сходити.
histoire *f* 1) історія (наука); ~ du Moyen Age історія середніх віків; 2) історія, повість; оповідання; казка; 3) байка, небилля; 4) ~ de rige *фам.* задля сміху; 4) *розм.* неприємність, морока; 4) *faire des ~s* завдавати труднощів, неприємностей.
historien *m* історик.
historiette *f* невеличке оповідання, анекдот.
hiver *m* зима; ~page *m* зимування; ~pal, -e *adj* зимовий; ~pant *m* зимівник; ~per 1. *vi* зимувати; 2. *vt* орати на зяб.
*** hol** *int* 1) егей! (оклик); 2) ого!
*** hochement** *m*: ~ de tête похитування головою.
*** hochequeue** *m* трясогозка.
*** hocher** *vt* трясти; ~ la tête хитати головою.
*** hochet** *m* брязкальце; іграшка; дрібничка.
*** hockey** *m* спорт. хокей; ~eur *m*, -euse *f* хокеїст, -ка.
*** holà!** *int* гей!, гіді!, досьте!; тіхше!
*** hollandais, -e** 1. *adj* голландський; 2. *m* голландська мова.

*** homard** *m* омар; gouge comme un ~ червоний як рак.
*** home** *m* домашнє вогнище.
homicide 1. *adj* смертоносний; 2. *m* 1) вбивця; 2) вбивство.
hommage *m* 1) *іст.* клятва; 2) пошана, шана, повага; знаки пошани; вияв вдячності; шанобливе ставлення; *rendre* ~ à віддавати шану, виявляти пошану.
homme *m* 1) людина; чоловік; *jeune* ~ молодик, парубок, юнак; ~ de travail трудящий; ~ de peine чорнороб; ~ soviétique радянська людина; ~ de mer моряк; ~ d'épée, ~ de guerre військовий; ~ d'Etat державний діяч; ~ de plume літератор; ~ de paille підставна особа; 2) *військ.* солдат, рядовий.
homme-grenouille *m* аквалангіст.
homme-sandwich *m* людина-реклама.
homog|ène *adj* однорідний; un gouvernement ~ однопартійний уряд; ~énéité *f* однорідність, цільність.
homologue *adj* *мат., хім.* рівнозначний.
homonym|e 1. *adj* однойменний; 2. *m* 1) *лінгв.* омонім; 2) тезка; ~ie *f* *лінгв.* омонімія.
*** hongrois, -e** 1. *adj* угорський; 2. *m* угорська мова.
honnête *adj* 1) чесний, поважний, порядний, шановний; *homme* ~ чесна людина; ~ *homme* порядна людина; 2) пристойний (*про одяг*); 3) ввічливий, чемний; ~ment *adv* 1) чесно, порядно, ввічливо; ~té *f* 1) чесність, по-

рядність; 2) ввічливість, чемність.

honneur *m* 1) честь; *point d'~* справа чести; *parole d'~* слово чести; 2) честь, шана; знаки пошани; *pl* почесні; *en l'~ de* на честь; *Q faire ~ à ses engagements* виконати взяті на себе зобов'язання; *tenir à ~* уважати за честь; *il nous fait ~* ми горді за нього.

honorabilité *f* поважність; *~able* *adj* поважний, шановний; *~ablement* *adv* почесно; *~aire* 1. *adj* почесний; 2. *m pl* гонорар, винагорода; *~er* *vt* 1) поважати, шанувати; 2) вшановувати; 3) удостоювати; *~ifique* *adj* почесний.

***honte** *f* 1) сором; соромливість; *avoir ~* почувати сором, соромитися; *faire ~ de* присоромити; *avoir toute ~ bue* забути всякий сором; *rag ~ z* сорому; *à la ~ de* на сором; 2) безчестя, ганьба; *~eux, -euse* *adj* 1) соромливий; присоромлений; 2) ганебний.

hôpital *m* лікарня, госпіталь.

***hoquet** *m* ікавка; *~er* *vi* ікати.

horaire 1. *adj* годинний, годинний; 2. *m* 1) розпорядок дня; 2) графік, розклад.

***horde** *f* зграя, ватага; орда.

***horion** *m* стусан.

horizon *m* 1) обрій, горизонт; 2) *перен.* кругозір.

horloger *f* настінний годинник; баштовий годинник; *réglé comme une ~* точний, пунктуальний; *Q une heure d'~* цілісіньку годину; *~er* *m* годинникар; *~erie* *f* майстерня годинникаря.

***hormis** *prép* крім, за винятком; *~ que loc. conj.* крім того, що.

horreur *f* 1) жах; 2) огида; *avoir qn en ~* ненавидіти когось.

horrible *adj* жахливий; *~ment* *adv* жахливо.

horrifier *vt* жахати.

horripilation *f* 1) дрож, здригання; 2) гусяча шкіра; 3) *розм.* надзвичайне роздратування; *~er* *vt* 1) викликати дрож; 2) *розм.* надзвичайно дратувати.

***hors** *prép* поза, за, крім; *sortir ~ de la ville* вийти з міста; *~ la loi* поза законом; *~ de propos* не до річі; *être ~ de soi* втрачати самовладання, бути в нестямі.

***hors-d'œuvre** *m* 1) прибудова; 2) вставка; 3) закуська, додаткова страва.

***hors-la-loi** *m* людина поза законом.

horticulture *adj* садівничий; *~culteur* *m* садівник, садовод; *~culture* *f* садівництво.

hospice *m* притулок; богадільня.

hospitalier, -ère 1. *adj* 1) гостинний; 2) госпітальний; 2. *f* сестра милосердя; *~té* *f* гостинність.

hostile *adj* ворожий; неприязний; *~ité* *f* 1) ворожнеча, ворожість, неприязнь; 2) *pl* воєнні дії; напад.

hôte, -esse 1. *m, f* 1) господар, господиня; 2) гість, гость; 2. *f*: *~esse (de l'air)* стюардеса, бортпроводниця.

hôtel *m* 1) готель; 2) особняк; *~ de ville* міська ратуша; *~ier*

m, -lère *f* господар, -ка готелю;
 ~lerie *f* готель, трактир.
 *houblon *m* бот. хміль.
 *houe *f* сапа, мотика.
 *houille *f* кам'яне вугілля;
 ~er, -ère 1. *adj* кам'яновугільний;
 2. *f* кам'яновугільна шахта; ~eux,
 -euse *adj* вугленосний.
 *houle *f* бріжі, хвилі (на мо-
 рі); ~eux, -euse *adj* неспокійний
 (про море).
 *houppes *f* 1) чубок; 2) китиця;
 3) верхівка (дерева).
 *hourra! *int* ура!
 *hourvari *m* переполох.
 *houseaux *m pl* краги.
 *houspiller *vt* шарпати, сміка-
 ти, торсати.
 *houssine *f* хлист, прут.
 *houssoir *m* віник, мітла.
 *huer *vt* 1) гикати, кричати;
 2) освістувати; шикати.
 huile *f* олія; ~ de foie de mor-
 gue риб'ячий жир; ~ de lin cuite
 оліфа; ~ de graissage мастило;
 ~ volatile ефірне масло; peindre
 à l'~ малювати олійними фарба-
 ми; ~er *vt* змашувати; ~erie *f*
 олійня, олійниця; ~eux, -euse *adj*
 маслянистий; жирний.
 huis *m*: à ~ clos *юр.* при за-
 чинених дверях; up ~ clos *про-*
 цес при зачинених дверях.
 huissier *m* 1) воротар; 2) судо-
 вий виконавець.
 *huit 1. *adj* 1) вісім; 2) вось-
 мий; d'aujourd'hui *еп* ~ через
 тиждень; 2. *m* 1) восьме число;
 2) вісімка (карта; гоночний чо-
 вен); ~aine *f* тиждень; ~ième
 1. *adj* восьмий; 2. *m* восьма ча-
 стина.

huitre *f* 1) устриця; 2) перен.
 телепень, йолоп.
 *hum! [œm] *int* гм! (вияв сум-
 ніву).

humain, -e *adj* 1) людський; les
 choses ~es життєві справи; 2) лю-
 дяний, гуманний.

humaniser *vt* зм'якшувати, ро-
 бити гуманнішим; ~isme *m* гума-
 нізм; ~itaire *adj* гуманітарний;
 ~ité *f* 1) людство; 2) людяність,
 гуманність; 3) *pl* гуманітарні на-
 ўки.

humble 1. *adj* 1) смиренний, по-
 кірливий; принижений; 2) скром-
 ний; 3) знедолений; 2. *m pl* знедо-
 лені; ~ment *adv* покірно.

humectage *m*, ~ation *f* зволо-
 ження, змочування; ~er *vt* зволо-
 жувати, змочувати; s'~er: s'~er
 le gosier *розм.* промочити горло.

*humer *vt* втягувати, всмокту-
 вати в себе; ковтати; вдихати.

humeur *f* 1) настрій; вдача, на-
 ту́ра; être de bonne, de mauvaise
 ~ бути в доброму, поганому на-
 строї; ~ noire чорна меланхолія;
 ~ aventureuse непосидючість; 2) до-
 са́да; нудьга; prendre de l'~ роз-
 сёрдитися; avec ~ з досадою, роз-
 дра́товано; 3) ріди́на, воло́га (в
 органі́зі).

humide *adj* вогкий, сирій, мо́к-
 рий; ~ement *adv* у вогкості, у
 вогкому місці; ~ité *f* вогкість, во-
 логість, мокротá.

humiliant, -e *adj* прини́зливий,
 обра́зливий; ~ation *f* прини́жен-
 ня, обра́за, знева́га; ~er *vt* при-
 ни́жувати, знева́жати; s'~er при-
 ни́жуватися; ~té *f* упоко́рення,
 покірли́вість.

humour *m* гумор.
humus [umys] *m* чорнозём, перегній.
***hupp||e** *f* чубок (у птахів); ~é, -e *adj* 1) чубатий; 2) розм. багатий, знатний.
***hurl||ement** *m* виття, завивання; ~er *vi* 1) вйти; 2) репетувати, горлати; ~eur *m*, -euse *f* горлань, крикун, -ха.
hurluberlu *m* вітрогон, зайді-голова.
***hussard** *m* гусар.
***hutte** *f* курінь; хатина; халупка.
hybrid||ation *f* схрещування порід, гібридизація; ~e *m* гібрид, помісь; ~er *vt* схрещувати.
hydraulique 1. *adj* гідрравлічний; 2. *f* гідрравліка.
hydravion *m* гідролітак.
hydrique *adj* водяний.
hydrocentrale *f* гідроелектростанція.
hydrofuge *adj* водотривкий, непромокальний.
hydrogène 1. *m* водень; 2. *adj* водневий.
hydrophile *adj* який (що) вбирає в себе воду; ouate ~, coton ~ гігроскопічна вата.

hydrophobie *f* мед. водобоязнь, гідрофобія.
hyène *f* зоол. гієна.
hygiène *f* гігієна.
hymne *m* гімн; ~ national de l'Union Soviétique Державний гімн Радянського Союзу.
hyperboréen, -ne *adj* північний, льодовитий.
hyperoxyde *m* хім. перекис.
hypertension *f* мед. гіпертонія; ~ artérielle підвищений кров'яний тиск.
hypertrophie *f* 1) мед. гіпертрофія; ~ du cœur розширення серця; 2) перен. перебільшення.
hypocri||sie *f* лицемірство; ~te 1. *adj* лицемірний; 2. *m, f* лицемір, -ка.
hypodermique *adj* мед. підшкірний.
hypogée *m* 1) підземелля; підземний хід; 2) підвал.
hypoten||du, -e *adj* мед. гіпотонічний; ~sion *f* гіпотонія.
hypothèse *f* припущення, гіпотеза.
hystér||ie *f* істерія; ~ique 1. *adj* істеричний; 2. *m, f* істерик, істеричка.

I

ibidem [ibidem] *adv* там же.
iceberg [ajsberg] *m* айсберг.
ici *adv* 1) тут; ~ et là тут і там; **radio** ~ Moscou говоріть Москва; ~-bas на цьому світі;

par ~ тут, сюди; 2) сюди; d'~ звідси; 3) тепер, зараз; d'~ à... поки; d'~ là з цього часу; тим часом.
idée *f* 1) поняття, уявлення; 2)

ідея, думка; ~ fixe, ~ délirante настійлива ідея; 3) погляд; *pl* переконання.

idem [idem] *adv* те ж саме; також.

identi|fication *f* 1) ототожнення, ідентифікація; 2) устанавлення особи, розпізнавання; ~ *fier* *vt* 1) ототожнювати; 2) розпізнавати; ~ *que* *adj* тотожний, ідентичний; ~ *té* *f* 1) тотожність, ідентичність; 2) *юр.* дійсність; *carte d'~té* посвідчення особи.

idolâtr|e 1. *adj* 1) ідолопоклонницький; 2) який (що) обожнює; 2. *m, f* ідолопоклонник, -ця; ~ *er* *vt* обожнювати; ~ *ie* *f* 1) ідолопоклонство; культ; 2) обожнювання.

ignare 1. *adj* неуцький, неосвічений; 2. *m, f* неук, невіглас.

igné [igne], -e *adj* 1) вогненний; 2) вулканічного походження.

ignifug|e [ignify:ʒ] *adj* вогнетривкий, вогнестійкий; ~ *er* *vt* робити вогнетривким, вогнестійким.

ignition [ignisjɔ̃] *f* 1) розжареність; розпечений стан; 2) горіння, займання; ~ *sprontapée* самозаймання.

ignoble *adj* мерзотний, підлий.

ignomini|e *f* ганьба, безчестя; ~ *eux, -euse* *adj* ганебний.

ignor|ance *f* 1) незнання, невідання; *rag* ~ через незнання, необізнаність; 2) неосвіченість, неучтво; ~ *ant, -e* 1. *adj* 1) неуцький; 2) незнаючий; 2. *m, f* неук; ~ *é, -e* *adj* невідомий, незнаний; ~ *er* *vt* 1) не знати, не відати; 2) ігнорувати.

il (*pl* *ils*) *pron. pers. m* (3-ї особи) 1) як підмет з відмінюва-

ним дієсловом він; *il rit* він сміється; 2) у безособовому звороті не перекладається: *il faut* треба; *il pleut* іде дощ; *il est trois heures* зараз третя година; *il y a* є.

île *f* острів.

illégal, -e *adj* нелегальний; незаконний; ~ *ité* *f* 1) нелегальність; незаконність; 2) нелегальне становище; підпілля; 3) провинна.

illégitim|e *adj* 1) незаконний; 2) несправедливий; ~ *ité* *f* незаконність.

illettré, -e *adj* неписьмений; неосвічений.

illicite *adj* недозволений, заборонений законом.

illimité, -e *adj* необмежений, безмежний.

illisible *adj* нечіткий, незрозумілий.

illumin|ation *f* освітлення; ілюмінація; ~ *er* *vt* 1) освітлювати; 2) *перен.* осявати; 3) просвіщати.

illusion *f* ілюзія, помилкова думка; омана; ~ *ner* *vt* вводити в оману; *s'~ner* помилятися.

illusoire *adj* ілюзорний, обманливий.

illustre *adj* знаменитий, видатний; *les hommes ~s* великі люди.

illustr|é, -e 1. *adj* ілюстрований; 2. *m* ілюстрований журнал; ~ *er* *vt* 1) ілюструвати; 2) прославляти; *s'~er* прославлятися.

ilot *m* 1) острівець; 2) група будиноків; квартал.

ils *div. il.*

imag|e *f* 1) зображення; картинка; 2) образ, уява; ~ *anticipée* прообраз; *à l'~ de...* на зразок; 3) образний вираз; 4) кіно

кадр; *~é, -e adj* образний; *~er vt* робити образним (стиль).

imaginable adj уявний; *~aire adj* уявлюваний, мніймий; *~atif, -ative adj* наділений палкою уявою; *~ation f* уява, фантазія; *~er vt* 1) уявляти (собі); вважати; 2) вигадувати.

imbécil|e 1. *adj* недоумкуватий; дурний; 2. *m, f* дурень, дурка; *~ité f* недоумство; дурість.

imbiber vt просочувати, змочувати; *s' ~* просочуватися, змочуватися.

imbu, -e adj насичений, просочений.

imbuvable adj непридатний для пиття.

imit|ation f наслідування; *імітація*; *~er vt* наслідувати, копіювати; імітувати.

immaculé, -e adj непорочний; чистий.

imman|ence f філос. іманентність, властивість; *~ent, -e adj* іманентний, властивий.

immangeable adj неїстівний.

immanquable adj неминучий, невідворотний.

immatur|é, -e adj незрілий; *~ité f* незрілість.

immédiat, -e adj безпосередній; негайний; найближчий; *~ement adv* безпосередньо; негайно; *~ement après* зразу ж після.

immémorial, -e adj незапам'ятний, споконвічний.

immens|e adj неосяжний; безконечний; величезний; *~ité f* неосяжність; безмежність.

immerger vt занурювати (в рідину).

immérité, -e adj незаслужений.

immersion f 1) занурювання; 2) проникнення.

immeuble 1. *adj* нерухомий (про майно); 2. *m* 1) нерухоме майно; 2) будинок.

immin|ence f неминучість; *~ent, -e adj* неминучий, невідворотний.

immiscer vt вплутувати; *s' ~* втручатися.

immixtion [immiksɔ̃] *f* втручання.

immobil|e adj 1) нерухомий; 2) перен. непорушний; *~isation f* 1) приведення в нерухомий стан; 2) ек. застій; 3) скоблення (ворога); *~iser vt* 1) робити нерухомим; 2) заморозжувати; *~ité f* нерухомість, стан спокою.

immodér|ation f непомірність, нездержливість; *~é, -e adj* непомірний, нездержливий; *~ément adv* непомірно.

immol|ation f 1) жертвопринесення; 2) жертва; 3) вбивство; *~er vt* 1) приносити в жертву; 2) умишляти, убивати.

immond|e adj 1) нечистий; поганий; 2) мерзотний; *~ice f* 1) бруд; 2) *pl* нечистоти.

immoral, -e adj аморальний; *~ité f* аморальний вчинок.

immort|aliser vt обезсмертити, увіковічити; *~alité f* безсмертя; *~el, -le adj* безсмертний.

immuable adj незмінний, непорушний.

immunis|ation f імунізація, запобіжне щеплення; *~er vt* імунізувати.

immunité f 1) пільга, привілей;

звільнення від податків або повинностей; 2) мед. імунітет; 3) недоторканність.

immutabilité *f* незмінність, непорушність.

imPAIR, -e 1. *adj* непарний; 2. *m* нетактовність; незграбність.

impalpable *adj* невідчутний на дотик.

impardonnable *adj* непростимий.

imparfait, -e *adj* недосконалий; незакінчений.

impartial [ɛparsjal], -e *adj* неупереджений; ~ité *f* неупередженість.

impassé *f* 1) глухий кут; 2) безвихідь.

impassibilité *f* незворушність; байдужість; ~le *adj* незворушний; безпристрасний; байдужий; ~lement *adv* безпристрасно; байдуже.

impati|emment [ɛpasjamɑ̃] *adv* нетерпляче; ~ence [ɛpasjɑ̃:s] *f* нетерпіння; ~ent, -e *adj* нетерплячий; ~enter [ɛpasjɑ̃te] *vt* виводити з терпіння; докучати; s'~enter втрачати терпіння; сердитися.

impayable *adj* 1) неоплатний; 2) розм. сміховинний, забавний.

impeccable *adj* 1) безгрішний; 2) бездоганний.

impénétrab|ilité *f* непроникність; ~le *adj* непроникний; непрохідний.

impénit|ence *f* 1) нерозкаяність; 2) зашкарублість; ~ent, -e *adj* 1) який (що) не розкався; 2) зашкарублий, закоснілий.

impérati|f, -ve *adj* владний, настійний.

imperceptib|ilité *f* невольмість; ~le *adj* непомітний, невольміий;

~lement *adv* непомітно, невідчутно, невольмію.

imperfection *f* 1) недосконалість; 2) вада, дефект.

impérial, -e *adj* імператорський, царський.

impérieu|sément *adv* владно; настійно; ~x, -se *adj* владний; настійний.

impérissable *adj* нетлінний, вічний.

impéritie [ɛperisi] *f* нездатність, невмілість.

impermeab|ilité *f* непромокальність; непроникність; ~le 1. *adj* непромокальний; непроникний; 2. *m* непромокальний плащ.

impersonnel, -le *adj* перен. позбавлений індивідуальності.

impertin|emment *adv* нахабно, брутально; ~ence *f* зухвальство, нахабство; *pl* зухвалі слова; грубощі; dire des ~ences грубіянити; ~ent, -e 1. *adj* зухвалий, нахабний; 2. *m, f* зухвала людина, нахаба.

imperturbable *adj* незворушний.

impétu|eusement *adv* бурхливо; навально; нестримно, бійно; ~eux, -euse *adj* 1) бурхливий; навальний; нестримний; 2) гарячий, палкий; ~osité *f* 1) бурхливість; навальність; нестримний натиск; 2) поривчастість; запальність.

impi|e 1. *adj* безбожний, невірний; 2. *m, f* безвірник, -ця; ~été *f* 1) безвір'я; 2) неповага.

impitoyable *adj* безжальний, нещадний.

implacable *adj* неблаганний.

implant|ation *f* впровадження, укорінення; ~er *vt* впроваджу-

вати; *s'~er* впроваджуватися, укорінюватися.

implicite *adj* який (що) маєть-ся на думці; *~ment* *adv* приховано, наявно.

impliquer *vt* 1) вплутувати, втягувати; 2) містити в собі.

implor|ation *f* благання, мольба; *~er* *vt* благати, молити.

impoli, -e *adj* невічливий, нечёмний; *~tesse* *f* невічливість, нечёмність.

impondér|able *adj* *физ.* невагомий; *~é*, -e *adj* невіднозначений.

impopulaire *adj* непопулярний.

import|ance *f* важливість; значення; *attacher de l'~ à qch* надавати значення чомусь; *~ant*, -e *adj* важливий, значний; *peu ~ant* незначний.

importation *f* 1) імпорт, ввіз; 2) імпортований товар.

importer I *vt* ввозити, імпортувати.

import|er II *vi* бути важливим, потрібним; *il ~e* важливо; належить, слід; *Q n'~e* *quoi* щоб не було; *p'~e* *qui* хто б не був; *à p'~e* *quelle heure* у будь-який час.

importun, -e I. *adj* докучливий, набридливий; 2. *m*, *f* докучлива людина; *~er* *vt* докучати, набридати; *~ité* *f* докучливість, настирливість.

impos|er ~1. *vt* 1) обкладати (податком); 2) (*qch à qn*) накласти, зобов'язувати; примушувати; 3) накладати, покладати; 2. *vi* імпонувати, викликати повагу; *~ition* *f* 1) обкладання (податком); 2) накладання (штрафу).

impossib|ilité *f* неможливість;

~le 1. *adj* неможливий; *il est ~le* неможливо; 2. *m* неможливе; *faire l'~le* зробити все можливе.

impost|eur *m* обманщик; самозвонець; *~ure* *f* обман, наклеп.

impôt *m* податок, подать.

impotence *f* безсилля, нездатність.

impraticable *adj* 1) нездійснений; непридатний; 2) непроїзний, непрохідний.

imprécation *f* прокляття.

imprécis, -e *adj* неточний, неясний; *~ion* *f* неточність, неясність.

imprégn|ation *f* просочування, насичування; *~er* *vt* 1) просочувати, насичувати; 2) *перен.* проникати.

imprenable *adj* неприступний (*про місто, фортецю*).

imprescriptible *adj* невід'ємний; непорушний.

impression *f* 1) друкування; 2) відбиток, слід; 3) враження; *faire ~* справити враження.

impressionn|abilité *f* вразливість, сприйнятливості; *~able* *adj* вразливий, сприйнятливий; *~ant*, -e *adj* який (що) справляє сильне враження, хвилюючий; *~er* *vt* справляти враження, хвилювати.

imprévisible *adj* непередбачений.

imprévoy|ance *f* непередбачливість; легковажність; *~ant*, -e *adj* непередбачливий; легковажний.

imprévu, -e 1. *adj* непередбачений; несподіваний; 2. *m* несподіваність.

imprim|é, -e 1. *adj* надрукований; 2. *m* 1) друкований твір; 2) друкований бланк; *~er* *vt* 1) за-

лишати відбиток; 2) друкувати; 3) вибивати (тканину); 4) відбивати; 5) надавати, передавати; ~erie f 1) книгодрукування; 2) друкарня; ~eur, -euse 1. m, f друкар; 2. f друкарська машина.

improbab||lité f неймовірність; ~le adj неймовірний.

improbation f несхвалення.

improb||le adj нечесний; ~ité f нечесність.

improducti||f, -ve adj непродуктивний; ~vité f непродуктивність.

impromptu [ɛ̃prɔ̃ptu] 1. m експромт, імпровізація; 2. adv без підготовки.

improp||le adj 1) непридатний, невідповідний; 2) невластивий; ~iété f непридатність, невідповідність.

improvis||te à l'~ loc. adv. несподівано, раптово.

imprud||ement adv необережно, нерозсудливо; ~ence f необережність, необачність; ~ent, -e adj необережний, нерозсудливий, необачний.

impud||ement adv безсоромно, нахабно; ~ence f безсоромність, нахабство; ~ent, -e adj безсоромний, нахабний; ~eur f безсоромність.

impudi||cité f безсоромність; розбещеність; ~que adj безсоромний; розбещений.

impuiss||ance f безсилля, немічність; ~ant, -e adj безсильний, безпорадний.

impru||ément adv безкарно; ~ité f безкарність.

impur, -e adj 1) нечистий; 2) перен. непристойний; ~eté f 1) не-

чистота; забрудненість; 2) непристойність.

imput||able adj який (що) ставиться за провину; ~ à qn приписуваний комусь; ~ation f обвинувачення; ~er vt ставити в провину; ~er un crime à qn звинувачувати когось у злочині.

inabordable adj неприступний, недоступний.

inabrité, -e adj незахищений, відкритий.

inacceptable adj неприйнятний.

inaccessib||lité f неприступність, недоступність; ~le adj неприступний, недоступний.

inaccoutumé, -e adj незвичний.

inachevé, -e adj незакінчений.

inadmissib||lité f неприйнятність, неприпустимість; ~le adj неприйнятний, неприпустимий.

inadvertance f недбгляд; раг ~ через недбгляд.

inalién||ble adj невід'ємний; ~tion f невід'ємність.

inaltérable adj незмінний, нерушлий.

inanimé, -e adj неживий; позбавлений життя.

inanité f. 1) марність, суєта; безцільність; 2) безмістовність.

inap||ition f виснаження.

inapaisé, -e adj незаспокоєний, незадоволений.

inaperçu, -e adj непомічений.

inappétence f мед. втрата апетиту.

inapplicable adj незастосовний, непридатний.

inappli||cation f недбальство; ~qué, -e adj нестаранний, недбайливий.

inappréci|able *adj* 1) неоціненний, безцінний; 2) невідчутний; ~é, -e *adj* неоцінений.

inapt|e *adj* нездатний, непридатний; ~itude *f* нездатність, непридатність; ~itude au travail непрацездатність.

inarticulé, -e *adj* незленороздільний; невирізний.

inassouvi, -e *adj* незаспокоєний, незадоволений.

inattendu, -e *adj* несподіваний, непередбачений.

inattenti|f, -ve (à qch) неуважний до; ~on *f* неувага, неуважність.

inaugur|al, -e *adj* вступний; séance ~ale d'un congrès перше засідання конгресу, з'їзду; ~ation *f* 1) урочисте відкриття (пам'ятника; установи; з'їзду); discours d'~ation вступна промова; 2) *перен.* початок; ~er *vt* 1) урочисто відкривати; 2) *перен.* класти початок.

inauthentique *adj* недостовірний.

incalculable *adj* незліченний.

incantation *f* чаклунство, чари.

incapa|ble *adj* 1) нездатний; ~ de lâcheté нездатний на низький вчинок; 2) нездібний, бездарний; 3) *юр.* недієздатний; ~cité *f* 1) нездатність; 2) нездібність, бездарність; 3) *юр.* недієздатність.

incarcér|ation *f* ув'язнення; ~er *vt* брати під варту; ув'язнювати.

incarnat, -e *adj* яскраво-червоний.

incarn|ation *f* втілення; ~é, -e *adj* втілений, сущий, справжній;

~er *vt* втілювати; s'~er втілюватися.

incartade *f* різка віхватка, вибрик.

incendi|aire 1. *adj* *прям., перен.* запалювальний, запальний; 2. *m, f* палій, -ка; підбурювач, -ка; ~e *m* пожежа; ~é, -e 1. *adj* знищений пожежею; 2. *m, f* погорілець; ~er *vt* 1) підпалювати, спалювати; 2) хвилювати, збуджувати.

incert|ain, -e 1. *adj* 1) невпевнений; сумнівний; ненадійний; 2) неясний, невирізний; lumière ~aine тьмяне світло; 2. *m* невідоме; ~itude *f* 1) невпевненість, нерішучість; сумнів; *pl* вагання; 2) невирішальність; невідомість; 3) неопстійність.

incess|amment *adv* 1) безперервно, безупинно; 2) зараз же, негайно; ~ant, -e *adj* безперервний, безупинний.

inceste *m* кровозмішення.

incidence *f* 1) *фіз.* падіння; angle d'~ кут падіння; 2) *перен.* наслідок.

incident *m* інцидент, випадок, пригода.

incis|er *vt* насікати, надрізувати; ~if, -ive 1. *adj* 1) ріжучий; 2) колючий, дошкульний; 2. *f* різець (зуб); ~ion *f* надріз, насічка.

incit|ation *f* підбурювання; ~er *vt* спонукати, підбурювати.

incivil, -e *adj* неввічливий, нечемний; ~ité *f* неввічливість, нечемність.

inclém|ence *f* безжалісність; суворість; ~ent, -e *adj* безжалісний, немилосердний; суворий.

inclin|aison *f* нахил, похилість;

нахилення, крен; *~ation* *f* 1) нахил; нахилення; 2) схильність; прихильність; *~er* 1. *vt* нахиляти; схиляти; 2. *vi* 1) нахилятися, хилитися; кренитися; 2) (*vers qch*) *перен.* схилятися до; *s'~er* 1) схилятися; визнавати себе переможеним; 2) кланятися; 3) нахилитися.

*inclure** *vt* включати; додавати до.

inclus, *-e adj* прикладений; вкладений; *ci-~* при цьому додається; *~if*, *-ive adj* який (що) включає в себе; *~ion* *f* включення.

incohérence *f* відсутність зв'язку; непослідовність; *~ent*, *-e adj* нескладний, непослідовний.

incohésion *f* відсутність зв'язку.
incolore adj безколірний, безбарвний.

incomber *vi* (*à qn*) випадати комусь на долю; *il ~e à...* наляжить...

incombustibilité *f* незаймистість, вогнестійкість; *~le adj* незаймистий, вогнестійкий.

incommensurable adj 1) невимірний; 2) *мат.* несумірний.

incommode adj 1) незручний; 2) неспокійний, набридливий; *~é*, *-e adj* 1) (*de qch*) стурбований, занепокоєний; 2) який (що) нездужає; *~er* *vt* 1) заважати, турбувати, непокоїти; 2) тривожити; набридати; 3) розладнувати здоров'я; *je suis ~é* я нездужаю; *~ité* *f* 1) незручність; турботи; 2) нездужання.

incomparable adj незрівнянний; чудовий.

incompatibilité *f* 1) несумісність; 2) невідповідність; *~ d'hu-*

meur несхожість характеристик; *~le adj* несумісний, суперечний.

incompréhensibilité *f* незрозумілість; *~le adj* незрозумілий.

inconcevable adj незабга́нений, незрозумілий.

inconciliable adj 1) непримиренний; 2) несумісний.

incongru, *-e adj* недоречний; непристойний; *~ité* *f* недоречність; непристойність.

inconnu, *-e* 1. *adj* невідомий; 2. *m*, *f* незнайомець, -ка; 3. *m* *мат.* невідома величина.

inconsciemment *adv* неспвідомо; *~ence* *f* неспвідомість; необдуманість; *~ent*, *-e adj* неспвідомий.

inconséquence *f* непослідовність, необдуманий вчинок; *~ent*, *-e adj* непослідовний; необдуманий.

inconsidération *f* необдуманість; *~é*, *-e adj* необдуманий; необачний.

inconsistance *f* безпідставність; *~ant*, *-e adj* 1) безпідставний; 2) неміцний.

inconsolable adj безутішний.

inconstance *f* непостійність, мінливість; *~ant*, *-e adj* непостійний, мінливий.

incontestable adj незаперечний, неспростовний; *~ment* *adv* безперечно, безсумнівно.

incontesté, *-e adj* безперечний, безумовний.

incontinence *f* нестриманість.

incontinent I, *-e adj* нездержливий, нестриманий.

incontinent II *adv* за́раз, негайно.

inconven||ance *f* недоречність; непристойність; **~ant, -e** *adj* недоречний; непристойний.

inconvenient *m* незручність; перешкода; недоречність; **sans ~s** без перешкод.

incorpor||ation *f* включення, зарахування; **~er** *vt* включати (до складу), зараховувати; **s'~er** вступати до лав армії.

incorrect [ɛkɔʁekt], **-e** *adj* 1) неправильний, помилковий; 2) некоректний; **~ement** *adv* 1) неправильно, помилково; 2) некоректно; **~ion** *f* 1) неправильність, помилка; 2) некоректність.

incorrigib||ilité *f* непоправність, невиправність; **~le** *adj* непоправний; **~lement** *adv* непоправно.

incorruptib||ilité *f* 1) неохильність до псування; 2) непідкупність; **~le** *adj* 1) який (що) не псується; 2) непідкупний.

incrédibilité *f* неймовірність; неправдоподібність.

incrédul||e *adj* 1) недовірливий; 2) невіруючий; **~ité** *f* 1) недовірливість; 2) невіра.

incroyable *adj* неймовірний, надзвичайний.

inculp||ation *f* обвинувачення; **~é, -e** *adj, s* обвинувачений, -а; **~er** *vt* обвинувачувати.

inculquer *vt* навівати; втлумачувати; **s'~** зберігатися (у пам'яті).

incult||e *adj* 1) необроблений; занедбаний; 2) неосвічений; **~ivé, -e** *adj* необроблений (про землю).

incurab||ilité *f* невиліковність; **~le** *adj* невиліковний.

incurie *f* недбальство; безтур-

ботність; **~ administrative** безгосподарність.

incursion *f* 1) вторгнення; напад; 2) поїздка, мандрівка.

incurv||ation *f* увігнутість; викривлення; **~é, -e** *adj* увігнутий; викривлений.

indéc||ence *f* непристойність; **~ent, -e** *adj* непристойний, непорядний.

indéchiffrable *adj* 1) нерозбірливий, нечіткий; 2) незрозумілий.

indécis, -e *adj* 1) нерішучий; 2) нерозв'язаний, неясний; сумнівний; **~ion** *f* нерішучість.

indéfectible *adj* 1) нескінченний; 2) непорушний.

indéfini, -e *adj* 1) неозначений; 2) безмежний; **~ssable** *adj* 1) який (що) важко визначити; 2) неояснений; незбагнений.

indélébil||e *adj* 1) який (що) не стирається; 2) *перен.* незгладимий; **~ité** *f* *перен.* незгладимість.

indélicat, -e *adj* неделікатний; **~esse** *f* неделікатність.

indemne [ɛdemn] *adj* неущо-джений; непошкоджений; **rester ~** уціліти, зберегтися.

indemni||sation [ɛdemnizasjɔ̃] *f* відшкодування, компенсація; **~ser** *vt* відшкодовувати, компенсувати; **~té** *f* відшкодування, компенсація; допомога.

indéniable *adj* неспростовний, незаперечний.

indépend||amment *adv*: **~ de ...** незалежно від ...; **~ance** *f* незалежність, самостійність; **~ant, -e** *adj* незалежний, самостійний.

indéracinable *adj* невикорінний.

indescriptible *adj* який (що) важко описати.

indésirable *adj* небажаний.

indestructibilité *f* незруйновність; непорушність; **~le** *adj* незруйновний; непорушний.

indéterminable *adj* невизначений; **~ation** *f* 1) невизначеність; 2) нерішучість; **~é, -e** *adj* 1) невизначений; 2) нерішучий.

index [ēdeks] *m* 1) вказівний палець; 2) рухома вказівна стрілка; 3) індекс, показчик; зміст; **Q** mettre à l'~ забороняти; вилучати з обігу.

indicat|eur, -rice 1. *adj* вказівний; 2. *m* 1) показчик-добічник; 2) *tex.* індикатор, показчик.

indicat|if, -ve 1. *adj* вказівний; 2. *m*: **~s d'appel** *radio* позивні.

indication *f* вказівка.

indice *m* 1) знак, ознака, симптом, прикмета; 2) індекс, показник; 3) *mat.* показник ступеня.

indicable *adj* невимовний, неказаний; **~ment** *adv* невимовно, неказанно.

indien, -ne 1. *adj* індійський; 2. *f* ситець.

indiffér|emment *adv* байдуже; **~ence** *f* байдужість; **~ent, -e** 1. *adj* байдужий; 2. *m, f* байдужа людина; **faire l'~ent** удавати байдужого.

indigence *f* 1) бідність, злидні; 2) *перен.* убогість; **~ d'idées** убогість думки.

indigène 1. *adj* тубільний, місцевий; 2. *m, f* тубілець, -ка.

indigent, -e 1. *adj* бідний, незможний; 2. *m* бідняк.

indigest|e *adj* 1) нестравний,

нелегкотравний; 2) *перен.* нелегкозрозумілий; **~ion** *f* 1) нетравлення шлунка; розлад травлення; 2) *перен.* пересичення.

indignation *f* обурення; **soulevé d'~** обурений до краю.

indigne *adj* недостойний, негідний; мерзенний; **~ment** *adv* недостойно, негідно.

indigner *vt* обурювати.

indignité *f* 1) недостойність; негідність; 2) образа.

indiqu|er *vt* 1) вказувати; позначати; 2) визначати; **Q être ~é pour ...** бути створеним для; **c'est tout ~é** це цілком природно, зрозуміло.

indirect [ēdirekt], **-e** *adj* непрямий, обхідний; посередний; **avis ~** натяк; **~ement** *adv* посередньо.

indiscr|et, -ète *adj* нескромний; нестриманий; **~étion** *f* 1) нескромність; нетактовність; 2) балакучість.

indiscutable *adj* незаперечний.

indispensable *adj* необхідний.

indispos|é, -e *adj* нездоровий; **~er** *vt* 1) викликати нездужання; 2) псувати настрої; 3) (*contre qn, contre qch*) підбурювати, настроювати проти когось, чогось; **~ition** *f* 1) нездужання; 2) неприхильність.

indissoluble *adj* 1) нерозчинний; 2) нерозривний; непорушний.

indistinct [ēdistē:kt], **-e** *adj* неясний, невиразний; **~ement** *adv* 1) неясно, невиразно; 2) однаково; байдуже.

indivis, -e *adj* неподільний; **par ~** *loc. adv.* неподільно, спільно; **~ible** *adj* неподільний.

indocil||e *adj* неслухняний; непокірний; **~ité** *f* неслухняність, непокірота.

indol||ence *f* 1) млявість, апатія; 2) недбалість; **~ent, -e** *adj* 1) млявий; байдужий; 2) недбалий.

indompt||able [ɛdɔ̃tabl] *adj* невгамовний; **~é, -e** *adj* невгамований, неприборканий.

indonésien, -ne *adj* індонезійський.

indu, -e *adj* неподобний, неналежний; *aux heures ~es* невчасно. **indubitable** *adj* безсумнівний, безперечний.

induire* *vt* 1) виводити, робити висновки; 2) підбурювати; підмовляти; *~ en* егеуг вводити в оману; 3) *ел.* індуктувати.

indul||gence *f* поблажливість; **~ent, -e** *adj* поблажливий.

indûment *adv* неналежно, неподобно; незаконно.

industrie *f* промисловість; індустрія.

inébranlable *adj* непохитний.

inédit, -e *l. adj* 1) ненадрукований, неопублікований; 2) новий, невідомий; небувалий; 2. *m.* *c'est de l'~!* це новина!

ineffable *adj* невимовний, несказаний.

ineffaçable *adj* незгладимий.

inefficac||e *adj* недійсний, неефективний; недіючий (*про ліки*); **~ité** *f* недійсність, неефективність.

inégal, -e *adj* 1) нерівний, нерівноправний; 2) негладкий, нерівний; 3) нерівномірний; 4) непростійний, мінливий; **~é, -e** *adj* незрівнянний; неперевершений; **~ité**

f 1) нерівність; 2) нерівномірність; 3) непостійність.

inéluctab||ilité *f* неминучість, невідворотність; **~le** *adj* неминучий, невідворотний.

inemployé, -e *adj* який (що) не був у вжитку, невикористаний.

inept||e *adj* 1) нездібний; 2) дурний, безглуздий; **~ie** [inɛpsi] *f* 1) нездібність; 2) дурниця, нісенітниця.

inépuisable *adj* невичерпний; **~é, -e** *adj* невичерпаний.

inespéré, -e *adj* несподіваний.

inestimable *adj* безцінний, неоціненний.

inévitabile *adj* неминучий, невідворотний; **~ment** *adv* неминуче.

inexact [inɛgzakt], **-e** *adj* 1) неточний, невірний; 2) неакуратний; **~itude** *f* 1) неточність; 2) несправність.

inexcusable *adj* непростяганий, непростачний.

inexécutable *adj* нездійснений; **~é, -e** *adj* невиконаний, нездійснений; **~ion** *f* невиконання, нездійснення.

inexorable||ité *f* непохитність, невблаганність; **~le** *adj* непохитний; **~lement** *adv* непохитно, невблаганно.

inexpéri||ence *f* недосвідченість; **~menté, -e** *adj* 1) недосвідчений; 2) невідпробований, недосліджений.

inexpli||cable *adj* неояснений; дивний; **~qué, -e** *adj* нез'ясований.

inexploit||able *adj* непридатний для розробки; **~é, -e** *adj* нерозроблюваний; нерозроблений.

inexploré, -e *adj* недосліджений.

inexplosible *adj* який (що) не вибухає.

inexpressible *adj* невірний.

inexpressible *adj* невірний.

inexpugnable *adj* непоборний; неприступний.

inextinguible *adj* 1) негасимий; 2) нестримний.

inextricable *adj* заплутаний; situation ~ безвихідне становище.

infallible *adj* 1) непорушність; 2) непогрішимість; безпомилковість; ~le *adj* 1) непорушний; 2) безпомилковий; вірний; ~lement *adv* неминує.

infaisable *adj* нездійснений.

infamant, -e *adj* який (що) ганьбить.

infame *adj* 1) безчесний, ганебний; 2) підлий.

infamie *f* 1) безчестя, ганьба; 2) підлість.

infanterie *f* піхота.

infanticide 1. *m* дітовбивство; 2. *m, f* дітовбивця.

infantile *adj* дитячий; інфантильний.

infatigable *adj* невтомний.

infatuation *f* пристрасть, захоплення; s'~er (*de qn, de qch*) прив'язатися, захопитися кимсь, чимсь.

infécond, -e *adj* безплідний; ~ité *f* безплідність.

infect *vt* заражати; ~ion *f* інфекція, зараза.

inférer *vt* робити висновок, виводити.

inférieur, -e 1. *adj* 1) нижній, спідній; 2) нижчий, молодший, підлеглий; 3) слабший; гірший; être ~ à ... стояти нижче когось, по-

ступатися комусь; 2. *m, f* підлеглий, -а; ~orité *f* нижче становище; гірша якість; неповноцінність; недостатність; нижчий ступінь.

infernal, -e *adj* пекельний, нестерпний.

infertil *adj* неродючий; ~ité *f* неродючість.

infester *vt* 1) спустошувати, розоряти (нападами); 2) наводняти (про тварин, комах).

infidèle 1. *adj* 1) невірний, віроломний; 2) неточний, несхожий; 3) нечесний; 2. *m* рел., заст. невірний; ~délité *f* 1) невірність, віроломство; 2) неточність; 3) нечесність.

infime *adj* найнижчий, найменший, незначний.

infini, -e 1. *adj* нескінченний; 2. *m* нескінченність, безкраїсть; à l'~ нескінченно; без кінця-краю; ~ment *adv* нескінченно; ~té *f* нескінченність; велика кількість.

infirm *adj* 1. *adj* хворобливий, немичний; 2. *m, f* каліка; ~erie *f* лікарня, лазарет, медпункт; ~ier *m*, -ière *f* санітар, -ка; медсестра; ~ité *f* 1) неміч, недуга, слабкість; 2) хронічне захворювання; 3) фізична вада, каліцтво.

inflammabilité *f* займистість; ~ble *adj* 1) займистий, горючий; 2) який (що) захоплюється; ~tion *f* 1) займання; 2) мед. запалення.

inflexibilité *f* 1) негнучкість; 2) непохитність; ~ble *adj* 1) негнучкий; 2) непохитний; ~blement *adv* непохитно; ~on *f* 1) нахилання, нахил; 2) фіз., мат. відхилення.

infliger *vt* накладати (кару).

inflorescence *f* бот. суцвіття.

influ|ence *f* вплив; ~**encer** *vt* впливати, діяти; ~**ent**, -*e* *adj* впливовий; ~**er** *vi* впливати.

informe *adj* безформний; необроблений.

informer *vt* (*qn de qch*) повідомляти, інформувати; *s'~ (de qn, de qch)* довідуватися, дізнаватися про щось, про когось.

infortun|e *f* нещастя, негода, біда; ~**é**, -*e* *adj*, *s* нещасливий, -а, знедолений, -а.

infraction *f* (*à qch*) порушення (закону, наказу, угоди); правопорушення.

infranchissable *adj* непрохідний.

infructueu|sment *adv* безплідно, марно; ~**x**, -*se* *adj* безплідний, безрезультатний.

infus, -*e* *adj* прирощений; *avoir la science ~e* бути премудрим.

infus|er *vt* 1) настоювати, робити настій; 2) *мед.* вливати, переливати (*кров тощо*); ~**ion** *f* 1) настій, настійка; 2) вливання, переливання (*крові тощо*).

ingambe *adj* розм. жвавий, бадьорий; моторний.

ingénieur (*s'*) (*à faire qch*) уму-дрятися, ухитрятися.

ingénieur *m* інженер; ~ *en chef* головний інженер.

ingéni|eusement *adv* майстерно, вправно; ~**eux**, -*euse* *adj* винахідливий; майстерний; ~**osité** *f* винахідливість.

ingénu, -*e* *adj* простодушний, наївний; ~**ité** *f* простодушність, наївність.

ingér|ence *f* втручання; *s'~er* втручатися.

ingrat, -*e* *adj* 1) невдячний; 2) невідгідний; *Q sol ~* неродючий ґрунт; *âge ~* перехідний вік; ~**itude** *f* невдячність.

inguerissable *adj* невиліковний.

inhabile *adj* 1) незграбний, невмілий; 2) *юр.* неправоздатний; ~**té** *f* незграбність; невміння.

inhabilité *f* *юр.* неправоздатність.

inhabit|able *adj* непридатний для житла; ~**é**, -*e* *adj* нежилый; безлюдний.

inhabituel, -*le* *adj* незвичний, незвичайний.

inhérent, -*e* *adj* властивий, невід'ємний.

inhospitali|er, -*ère* *adj* негостинний; ~**té** *f* негостинність.

inhumain, -*e* *adj* нелюдський; жорстокий.

inhum|ation *f* поховання, похорон; ~**er** *vt* ховати.

inimaginable *adj* неуявлений, неймовірний.

inimitable *adj* винятковий, незрівнянний.

inimitié [inimitje] *f* неприязнь.

inintelligible *adj* незрозумілий, нерозбірливий.

ininterr|ompu, -*e* *adj* безперервний; ~**uption** *f* безперервність.

iniqu|e *adj* несправедливий; беззаконний; ~**ité** *f* несправедливість; беззаконня.

initial [inisjal], -*e* 1. *adj* початковий, заголовний; 2. *f* початкова буква; ініціал.

initiative [inisjati:v] *f* ініціатива, почин.

initier [inisje] *vt* (*qn à qch*) посвящати в таємницю, повідомляти;

s' ~ (à qch) прилучатися; входити в курс.

inject||er *vt* упорскувати; s' ~ наливатися кров'ю; ~ion *f* 1) мед. ін'єкція, упорскування; 2) тех. просочування.

injonction *f* наказ, розпорядження.

injur||e *f* 1) образа; 2) *pl* лайка; 3) шкода, збиток; ~ier *vt* лаяти; ображати; ~ieux, -ieuse *adj* образливий, зневажливий.

injust||e *adj* несправедливий; ~ement *adv* несправедливо; ~ice *f* несправедливість.

injustifiable *adj* неprobачний, непростий.

inné, -e *adj* прирджений.

innoc||ence *f* невинність; ~ent, -e *adj* невинний; ~enter *vt* виправдовувати.

innombrable *adj* незліченний.

innommable *adj* неказаний, невимовний, нечуваний.

innov||ateur, -atrice 1. *adj* новаторський; 2. *m, f* новатор, -ка; ~ation *f* новина, нововведення; ~er *vi* робити нововведення.

innocup||ation *f* незаїнятість, неробство; ~é, -e *adj* незаїнятий, бездіяльний.

inocul||ation *f* мед. щеплення; ~er *vt* мед. прищеплювати.

inodore *adj* без запаху.

inoffensi||f, -ve *adj* невинний, необразливий; безпечний; rendre ~ знешкодити.

inond||ation *f* 1) повінь, рзлив; 2) перен. наплив; ~é, -e *adj* затоплений; ~er *vt* 1) затопляти, заливати; 2) зрбувати; 3) перен. наводняти, наповнювати.

inopiné, -e *adj* несподіваний, раптовий.

inopportun, -e *adj* несвоечасний, недоречний; ~ément *adv* несвоечасно, не до речі; ~ité *f* несвоечасність, недоречність.

inoublable *adj* незабутній.

inouï, -e *adj* нечуваний, небувалий.

inoxidable *adj* хім. який (що) не окислюється, нержавіючий.

inqui||et, -ète *adj* неспокійний, тривожний; ~éter *vt* непокоїти, тривожити; ~étude *f* тривога, неспокій.

insaisissable *adj* неловимий.

insalubr||e *adj* нездоровий, шкідливий для здоров'я; ~ité *f* нездорові умови (про клімат і т. ін.).

insanité *f* 1) божевілля; 2) безглуздість, нісенітниця.

insatiable [ɛsasjabl] *adj* ненаситний.

insciemment [ɛsjamā] *adv* невідомо, через незнання.

inscription *f* 1) напис; 2) запис, занесення до списку; 3) плата за навчання.

inscrire* *vt* 1) записувати, заносити до списку; 2) ~ up but забити гол; 2) робити напис; 3) геом. вписувати.

insecte *m* комаха.

insécurité *f* небезпечність; непевність.

insensé, -e 1. *adj* божевільний; безрозсудний; 2. *m, f* божевільний, -а; безумець.

insensib||ilité *f* 1) нечутливість; 2) перен. бездушність; ~le *adj* 1) нечутливий; 2) перен. бездушний; 2) непомітний.

inséparable *adj* нерозлучний, нероздільний.

insérer *vt* (*dans qch*) включати, вставляти, вмішувати.

insertion *f* 1) включення; вміщення (*в газету*); 2) газетна об'ява.

insidieux *adj* 1) лукавий, підступний; 2) прихований (*про хворобу*).

insigne *m* відзнака; значок.

insignifiance *f* незначність, неважливість; *~ant*, *-e adj* незначний, неважливий.

insinuer *vt* 1) вкрадливий; 2) який (що) наводить на думку; *~ation f* 1) проникнення; 2) украдливість; 3) інсинуація; *натяк*; *~er vt* 1) (*dans*) обережно вводити, вставляти (*зонд і т. ін.*); 2) натякати; *s'~er* проникати; входити (*в довіру*).

insister *vt* *~ance f* наполегливість, настійливість; *~er vi* 1) (*sur qch*) наполягати на чомусь; 2) (*pour qch*) добиватися чогось.

insociable *adj* нетовариський, відлюдний; незлагідний.

insollement *adv* зухвало, нахабно; *~ence f* нахабство, зухвалість; *~ent*, *-e* 1. *adj* нахабний, зухвалий; 2. *m, f* нахаба.

insoluble *adj* 1) *хим.* нерозчинний; 2) нерозв'язний; безвихідний.

insomnie *f* безсоння.

insondable *adj* невимірний.

insonore *adj* звуконепроникний; *~isation f* звуконепроникність.

insouciance *f* безтурботність; *~ant*, *-e* 1. *adj* безтурботний; 2. *m* безтурботна людина.

insoumis, *-e adj* непокірний; *~sion f* непокірність.

insoupçonné, *-e adj* 1) непідозрюваний; 2) несподіваний.

insoutenable *adj* 1) нестерпний; 2) який (що) не витримує крітики.

inspecter *vt* 1) оглядати, інспектувати; 2) наглядати; *~eur m, -rice f* наглядач, *-ка*; *инспектор*.

inspirateur *m, -atrice f* натхненник, *-ця*; *~ation f* 1) вдихання, вдих; 2) навіяння; 3) натхнення; *~er vt* 1) вдихати; 2) навіювати; наставляти; 3) надихати, запалювати; *s'~er (de qch)* надихатися, запалюватися.

instabilité *f* нестійкість; *~le adj* нестійкий.

installation *f* 1) влаштування; розміщення; 2) устаткування, обладнання; 3) установа, заклад, підприємство; *~er vt* 1) влаштовувати; розміщати; 2) обладнувати; встановлювати.

instamment *adv* настійно; *~ance f* 1) настійне прохання; *avec ~ance* настійно; 2) *юр.* прохання, позов; *Q en dernière ~ance* кінцевий кінцем, врешті-решт.

instant 1. *-e adj* настійний.

instant 2. *m* мить, хвилинка, момент; *un ~!* хвилинку!; *d'un ~ à l'autre* з хвилини на хвилину; *par ~s* часом; інколи; *pour l'~* зараз, у цю хвилину; *à l'~* негайно; *dans un ~* зараз; *à chaque ~*, *à tout ~* щохвилини.

instantané, *-e* 1. *adj* миттєвий; моментальний; 2. *m* моментальний знімок; *~ité f* миттєвість.

instar: à l'~ de *loc. prép.* за прикладом, на зразок.

instaur||ation *f* заснування; впровадження; ~ *er vt* засновувати; закладати.

instigat||eur *m*, -rice *f* підбурювач, -ка; ~ *ion f* підбурювання.

instituer *vt* засновувати, встановлювати.

institut *m* інститут, установа; ~ *eur m*, -rice *f* 1) засновник, -ця; 2) учитель, -ка (початкової школи); ~ *ion f* 1) заснування, встановлення; 2) установа.

instruction *f* 1) освіта; ~ *publique* народна освіта; 2) навчання; 3) інструкція; настанова.

instru||re* *vt* (qn de qch) 1) вчити, навчати; 2) інструктувати; повідомляти; 3) *юр.* провадити слідство; s'~ 1) навчатися; 2) повідомляти один одного; ~ *t*, -e *adj* 1) освічений; навчений; 2) обізнаний.

insu *m*: à l'~ de *loc. prép.* без відома.

insubord||ination *f* непокір; ~ *onné*, -e *adj* неслухняний, непокірний.

insuccès *m* неуспіх, невдача.

insuffisamment *adv* недостатньо.

insuffis||ance *f* 1) недостатність; 2) нездатність; ~ *ant*, -e *adj* 1) недостатній; 2) нездатний.

insult||ant, -e *adj* образливий; ~ *e f* образа; ~ *er vt* ображати.

insupportable *adj* нестерпний, незносний.

insurg||é, -e 1. *adj* повсталий; 2. *m, f* повстанець, -ка; s'~ *er* повставати.

insurmontable *adj* непереборний.

insurrection *f* повстання; ~ *nel*, -le *adj* повстанський.

intact [ɛtakt], -e *adj* цілий, непошкоджений.

intarissable *adj* невичерпний.

intégrant, -e *adj*: partie ~e складова частина.

intègre *adj* чесний, невідкупний.

intégrité *f* 1) цілість; повнота; недоторканність; 2) чесність, невідкупність.

intellect [ɛtelekt] *m* інтелект, розум; ~ *uel*, -le 1. *adj* інтелектуальний, розумовий; 2. *m, f* інтелігент, -ка.

intellig||ence *f* 1) розум; 2) розуміння; 3) згода; ~ *ent*, -e *adj* розумний, тямущий.

intelligib||ilité *f* зрозумілість; ~ *le adj* зрозумілий.

intempér||ance *f* нестриманість; непомірність; ~ *ant*, -e *adj* нестриманий; ~ *é*, -e *adj* безпутний, розбещений.

intempesti||f, -ve *adj* несвоечасний, недоречний; ~ *vement adv* невчасно.

intens||e *adj* сильний, напружений, інтенсивний; ~ *ité f* 1) інтенсивність, сила; 2) *фіз.* напруга.

intention *f* намір, задум; dans l'~ de з наміром; à l'~ de для, заради; ~ *né*, -e *adj*: bien ~ *né* прихильний до когось; благонамірений; благонадійний (політично); mal ~ *né* зловмисний; ~ *nel*, -le *adj* навмисний.

interallié, -e *adj* міжсоюзний; міжсоюзницький.

interastral, -e *adj* міжзоряний.

intercaler *vt* вставляти, включати.

intercéder *vi* (*pour qn*) клопотатися за когось.

intercept|er *vt* 1) загоріджувати, перетинати (*шлях*); 2) перехоплювати (*листа і т. ін.*); *~ion* *f* 1) перекриття шляху; 2) перехоплення (*листа і т. ін.*).

intercess|eur *m* заступник; *~ion* *f* заступництво, клопотання.

interdépendance *f* взаємозалежність.

interdi|ction 1) заборона; 2) позбавлення прав; опіка; *~re* *vt* 1) забороняти; 2) позбавляти прав; встановлювати опіку; 3) спантеличувати; *~t*, *-e* *1. adj* 1) заборонений; 2) спантеличений; 2. *m* заборона; *jeter l'~t sur qch* категорично забороняти щось.

intéress|ant, *-e adj* цікавий; *~é*, *-e adj* зацікавлений; *~er* *vt* 1) цікавити; викликати інтерес; 2) (*qn à qch*) зацікавлювати когось чимсь.

intérêt *m* 1) інтерес; зацікавленість; користь; 2) співчуття; увага; 3) *m pl* проценти.

intérieur, *-e 1. adj* внутрішній; 2. *m* внутрішність; а *l'~* усередині.

intérim [ēterim] *m* тимчасове виконання обов'язків; *par ~* тимчасово; *~aire 1. adj* тимчасовий; 2. *m* тимчасово виконуючий обов'язки.

interlocut|eur *m*, *-rice f* співрозмовник, *-ця*; *~ion f* розмова, бесіда.

interlope *adj* 1) обманний; контрабандний; 2) підозрілий.

interloquer *vt* бентежити, спантеличувати.

intermédiaire *1. adj* проміжний; 2. *m* посередник; *par l'~ de...* за посередництвом.

interminable *adj* нескінченний.

intermitt|ence *f* переривчастість; *pl* перебої; *~ent*, *-e adj* переривчастий; переміжний; *rouls ~ent* пульс з перебоями.

international, *-e adj* інтернаціональний, міжнародний.

interne *1. adj* внутрішній; 2. *m*, *f* інтерн (*учень, який живе в інтернаті*).

intern|é, *-e adj*, *s 1* інтернований, *-а*; 2) покладений, *-а* (*у психіатричну лікарню*); *~ement m* 1) інтернування; 2) влаштування (*у психіатричну лікарню*); *~er* *vt* 1) інтернувати; 2) покласти (*у психіатричну лікарню*).

interpeller *vt* 1) вносити запитання в парламент; 2) звертатися до когось із запитанням.

interposer *vt* ставити між; *s'~* 1) ставати між; 2) виступати посередником.

inter|prétation *f* тлумачення, інтерпретація; *~prête m*, *f 1* інтерпретатор, *-ка*; 2) виконавець, *-иця* (*ролі, музичного твору*); 3) перекладач, *-ка* (*усний*); *~préter* *vt* 1) інтерпретувати, тлумачити; 2) виконувати (*роль, музичний твір*); 3) перекладати (*усно*).

interrogat|if, *-ive adj* питальний, запитальний; *~ion f* питання; *~oire m* опитування; допит.

interroger *vt* 1) питати, запитувати; 2) допитувати; *s'~ 1* за-

питувати себе; 2) розпитувати один одного.

interrompre* *vt* переривати, переривати; ~ *le courant* вимикати струм; *s' ~* переривати своєю промовою; спинятися.

interrupteur, -rice 1. *adj* перериваючий; 2. *m* ел. вимикач; ~ *ion* *f* переривання; зупинка.

interurbain, -e *adj* міжміський.

intervenir* *vi* (è) 1) втручатися; 2) виступати посередником; 3) виступати (*y débater*); ~ *tion* *f* 1) втручання; 2) посередництво; 3) інтервенція; 4) виступ (*y débater*).

interruption *f* перестановка, зміна порядку.

invertir *vt* робити перестановку, змінювати порядок; ~ *issement* *m* *div.* *interruption*.

interview [ɛ̃tɛrvju] *f* інтерв'ю.

intestin, -e *adj* внутрішній; *guerre ~e* міжусобна війна.

intime *adj* інтимний, близький, задушевний; ~ *ment* *adv* інтимно, задушевно.

intimer *vt* 1) (*de faire qch*) приписувати, наказувати; 2) юр. викликати до суду.

intimidant, -e *adj* який (що) викликає соромливість, нерішучість; ~ *ation* *f* залякування; ~ *er* *vt* залякувати, бентежити; *s' ~er* лякатися.

intitulé, -e 1. *adj* озаглавлений; 2. *m* заголовок; ~ *er* *vt* озаглавлювати; *s' ~er* називати себе.

intolérable *adj* нестерпний; ~ *ance* *f* нестерпність; ~ *ant*, -e *adj* нетерпимий.

intraitable *adj* незговірливий.

intransigence *f* непримиренність; прямолінійність; ~ *ant*, -e *adj* непримиренний; прямолінійний.

intrepide *adj* 1) безстрашний, відважний; 2) упёртий, невтомний; ~ *ité* *f* безстрашність, відвага.

intrinsèque *adj* притаманний, властивий чомусь; внутрішній.

introduit *m*, -rice *f* який (що) вводить; ~ *ion* *f* введення; вступ.

introduire* *vt* вводити, випускати; *s' ~* проникати; втиратися.

intrus, -e *adj* який (що) затесався; сторонній.

inutile, -e *adj* невживаний.

inutile *adj* непотрібний, зайвий; ~ *ité* *f* некорисність; даремність.

invaincu, -e *adj* непереможений.

invariable *adj* незмінний, незмінюваний.

invasion *f* 1) вторгнення, навіла; 2) наплив.

invectiver *vi* (*contre*), *vt* нападати, лаяти; обурюватися.

inventer *vt* 1) винаходити; 2) вигадувати; ~ *eur* *m*, -rice *f* 1) винахідник, -ця; 2) вигадник, -ця; ~ *ion* *f* 1) винахід; 2) вигадка, вигадка; 3) винахідливість.

inverse *adj* зворотний; протилежний; ~ *ement* *adv* зворотно, обернено; ~ *ion* *f* інверсія; перестановка.

invertébré, -e *adj* зоол. безхребетний.

investigateur *m*, -rice *f* випробувач, -ка; дослідник, -ця; ~ *ion* *f* дослідження.

investir *vt* 1) жалувати, наділяти (*владою, правами*); 2) обля-

гати, оточувати (фортецю, місто);
3) вкладати капітал; ~issement *m*
1) оточення, облога (фортеці, міста); 2) вкладення капіталу.

invétér||é, -e *adj* закоренілий;
s' ~er укорінюватися.

invincible *adj* непереможний, непереборний.

inviolab||ilité *f* недоторканність;
~le *adj* недоторканий.

invisible *adj* невидимий; незримий.

invit||ation *f* запрошення; ~é *m*,
-e *f* гість, гостя; ~er *vt* запрошувати.

invocation *f* заклик; звернення.

involontaire *adj* мимовільний;
~ment *adv* мимовільно.

invoquer *vt* 1) благати, закликати; 2) посилатися на...

invraisembl||able *adj* неправдоподібний, неймовірний; ~ance *f* неправдоподібність, неймовірність.

invulnérable *adj* невразливий.

irakien, -ne *adj* іракський.

iranien, -ne *adj* іранський.

irascib||ilité *f* draжливість; ~le *adj* draжливий.

irradi||ation *f* 1) опромінення; 2) фіз. випромінювання, іррадіація; ~er 1. *vi* випромінювати; 2. *vt* опромінювати.

irraisonnable *adj* нерозумний, нерозсудливий.

irréalisable *adj* нездійсненний.

irréconciliable *adj* непримиренний.

irrécusable *adj* незаперечний, неспростовний.

irréductible *adj* який (що) не скорочується.

irréfléchi, -e *adj* необдуманий.

irréflexion *f* необдуманість.

irréfutable *adj* незаперечний, неспростовний.

irrégul||arité *f* неправильність;
~ier, -ière *adj* неправильний;

~ièrement *adv* неправильно.

irremédiable *adj* непоправний; невилковний.

irremissible *adj* непростяний.

irréparable *adj* непоправний.

irrépréhensible, irréprochable *adj* бездоганний.

irrésistible *adj* непереборний, непереможний.

irrésolu, -e *adj* нерішучий;
~tion *f* нерішучість.

irresponsab||ilité *f* безвідповідальність; ~le *adj* безвідповідальний.

irrévérence *f* неповажливість, нешанобливість.

irréversible *adj* необоротний.

irrévocable *adj* 1) незмінюваний; 2) безповоротний; ~ment *adv* безповоротно.

irrit||able *adj* draжливий, збудливий; ~ant, -e *adj* подразливий; драгтивний; ~ation *f* роздратування; гнів; збудження; ~é, -e *adj* роздратований; розгніваний; ~er *vt* сєрдити, драгувати; s' ~er сєрдитися, драгуватися.

irruption *f* втєргнення.

islandais, -e 1. *adj* ісландський; 2. *m* ісландська мова.

isocèle *adj* геом. рівнобедрений.

issu, -e *adj* (de qn, de qch) який (що) походить від (з).

issue *f* 1) вихідний єтвір; 2) вихід, закінчення, результат; sans ~ безвихідний; à l' ~ de loc. *prép.* в кінці.

isthme [ism] *m* перешійок.
 italien, -ne 1. *adj* італійський;
 2. *m* італійська мова.
 italique *adj*: en ~ курсивом.
 item [item] *adv* крім того, а та-
 кож.
 itérati||f, -ve *adj* повторний, по-

вторюваний; ~vement *adv* по-
 вторно.
 itinéraire *m* маршрут.
 ivoire *m* слонова кістка.
 ivr||e *adj* п'яний; ~esse *f* 1)
 сп'яніння; 2) захоплення; ~ogne
m п'яниця; ~ognerie *f* пияцтво.

J

jabot *m* 1) во́ло; se remplir le
 ~ розм. набити собі шлунок; 2)
 жабо́.

jabotage *m* базікання, балака-
 нина.

jacass||e *f* 1) соро́ка; 2) шебе-
 ту́ха, балаку́ха; ~er *vi* 1) соко-
 тати (про сороку); 2) базікати,
 балакати.

jachère *f* с.г. пар, поле.

jachérer *vt* с.г. піднімати пар.

jadis *adv* ко́лись; au temps ~
 за старі́х часі́в.

jaill||ir *vi* біти джерелом; бриз-
 кати; ~issant, -e *adj* який (що)
 б'є джерелом; ~issement *m* бриз-
 кання, фонтанування.

jalon *m* 1) ві́ха; 2) перен. про́-
 йдений ета́п; ~ner *vt* ставити ві́хи.

jalous||ement *adv* ревни́во; ~ie
f 1) ревно́щі; 2) за́здрість; 3) жа-
 люзі́ (на ві́кнах).

jalou||x, -se *adj* 1) ревни́вий; 2)
 за́здрісний; ~ de sa liberté який
 (шо) доро́жить своєю свободо́ю.

jamais *adv* 1) ніко́ли; à ~, ро́зг
 ~ на́завжди; 2) ко́лись, будь-
 ко́ли.

jambe *f* 1) нога́ (до ступні);
 il n'a plus de ~s він збі́вся з ніг;
 elle a les ~s courbées у неї но́ги
 підло́млюються; Ø aller, courir à
 toutes ~s бі́гти шоду́ху; jouer des
 ~s, prendre ses ~s à son cou на-
 кива́ти п'я́тами; 2) ні́жка (цир-
 куля).

jambon *m* о́кіст (сви́нячий),
 ші́нка; du ~ ші́нка.

janvier *m* сі́чень; en ~, au mois
 de ~ у сі́чні; fin ~ у кінці́
 сі́чня.

japonais, -e 1. *adj* япо́нський;
 2. *m* япо́нська мо́ва.

japp||ement *m* дзя́вкання; ~er
vi дзя́вкати.

jardin *m* сад; ~ potager горо́д;
 Jardin des plantes ботани́чний сад;
 ~age *m* саді́вництво; ~er *vi* за-
 йма́тися саді́вництвом; ~et *m* са-
 до́к, палиса́дник; ~ier, -ière 1. *m*,
f саді́вни́к, -ця; 2. *f* 1) підста́вка
 для кві́тів; 2) сала́т із сві́жих ово-
 чі́в.

jarre *f* гли́няний гле́чик.

jas||ement *m* базікання; ~er *vi*
 базікати, стрекотати; ~erie *f* ба-

зікання; ~eur *m*, -euse *f* базіка, балаку́н, -ха.

jatte *f* миска.

jaunâtre *adj* жовтуватий.

jaun|le 1. *adj* жовтий; 2. *m* 1) жовтий колір; жовта фарба; жовтизна; ~ d'œuf яєчний жовток; 2) розм. штрейкбрехер; 3. *adv*: rige ~ вимушено сміятися; ~ir 1. *vt* фарбувати в жовтий колір; 2. *vi* жовтіти.

je *pron. pers.* (1-ї особи) як підмет з відмінюваним дієсловом я; je prends я беру; j'écris я пишу.

je-m'en-fichisme *m* розм. наплювачке ставлення.

jésuite 1. *adj* єзуїтський; 2. *m* єзуїт.

jet *m* 1) кидання, шпурляння; Ø d'un seul. ~ одразу, цілком, за одним разом; 2) струмінь; ~ d'eau фонтан; струмінь води; ~ de pétrole нафтовий фонтан; 3) бот. паросток, пагін.

jetée *f* грєбля; насип; дамба.

jeter *vt* кидати, метати; Ø ~ bas скинути; ~ les bases закласти підвалину; ~ une lumière sur qch пролити світло; se ~ 1) кидатися; 2) впадати (про річки).

jeu *m* 1) гра; ~ de mots гра слів, каламбур; Ø avoir beau ~ бути в сприятливих умовах; être en ~ бути замішаним, вплутаним в...; faire le ~ de qn бути когось на руку; допомагати когось; tirer son épingle du ~ перен. вийти сухим з води; 2) театр. гра, виконання; 3) функціонування; дія; хід; ~ du piston хід поршня; mettre en ~ пустити в хід; 4)

жарт; раг ~ жартомá; 5) комплект, набір.

jeudi *m* четвєр; le ~ у четвєр; tous les ~s, chaque ~ кожного четверга.

jeun: à ~ loc. *adv*. нáтше.

jeune 1. *adj* 1) молодий, юний; 2) молодший; 2. *m* юнак; les ~s молодь.

jeún|le *m* піст; голодóвка; ~er *vi* поститися; голодувати.

jeunesse *f* 1) молодість; la première ~ рання молодість; 2) молодь; les Jeunesses Communistes комсомол; ~ estudiantine студентство.

joaill|lerie *f* 1) ювелірна справа; 2) ювелірні вироби; ~ier *m*, -ière *f* ювелір.

joie *f* радість, весєлоші, радоші; ~ partagée de tous спільна радість; les transports de ~ захоплення, захват; être transporté de ~ радіти; être la ~ de qn бути чиєюсь втіхою; je ne me sens pas de ~ я не тямлю себе від радості.

joignant, -e *adj* прилєглий, суміжний.

joindre* *vt* з'єднувати, складати разом; склеювати; зшивати; зв'язувати; ~ à qch додавати; Ø avoir de la peine à ~ les deux bouts лєдвє зводити кінці з кінцями; se ~ приєднуватися.

joint, -e *adj* об'єднаний, спільний; ci-~ до цього доданий.

joli, -e *adj* гáрний, вродливий; ~ment *adv* 1) гáрно, мило; 2) розм. дуже.

jonc *m* 1) коміш, очерет; 2) тростина.

joncher *vt* устилати, вкривати (квітами і т. ін.).

jonction *f* з'єднання; *de* ~ з'єднуючий, сполучний.

jongler *vi* жонглювати, показувати фокуси.

joue *f* шокá; *en* ~! цілюся!; *mettre en* ~, *coucher en* ~ прицілитися (з рушниці).

jouer 1. *vi* 1) (*de qch*) грати на чомусь; ~ *du piano* грати на піаніно; 2) (*à qch*) грати у щось; ~ *aux échecs* грати в шахи; 3) хитатися, нещільно прилягати; 4) бути в дії, діяти; 2. *vt* 1) грати; зіграти; виконувати (музичний твір, роль); 2) робити ставку, ризикувати; 3) (*qn*) обдурювати; 4) прикидатися, удавати; ~ *la surprise* прикинутися здивованим, удавати здивування; *se* ~ (*de qn*) сміятися з когось.

jouet *m* іграшка.

joueur *m*, -*se* *f* гравець; картяр, -ка.

joufflu, -*e* *adj* товстошкіий.

joug *m* 1) ярмо; 2) *перен.* гніт, іго, ярмо.

jouir *vi* (*de qch*) 1) користуватися; ~ *d'une bonne santé* мати прекрасне здоров'я; 2) зазнавати насолоди; ~ *issance* *f* 1) користування; 2) насолода, втіха.

joujou *m* (*pl -x*) іграшка.

jour *m* 1) день; доба; ~ *par* ~ *chère* день; *de* ~ *en* ~ з кожним днем; *du* ~ *au lendemain*, *au* ~ *le* ~ з дня на день; *l'autre* ~ *quelque* ~ цими днями; *par* ~ *un* день, *aujourd'hui*; *tous les* ~ *s* щодня; *un* ~ *quelque* ~ *un* день; *de nos* ~ *s* у наш час; *quel* ~ *sommes-*

pous? який сьогодні день?; 2) світло, денне світло; *en plein* ~ *entre* білого дня; *au point du* ~ на світанку; *Q sous un faux* ~ у фальшивому світлі; *sous un* ~ *flatteur* у сприятливому світлі; *mettre au* ~ випустити в світ; *montrer sous le vrai* ~ показати в справжньому світлі; *se faire* ~ *propre*, *propre* прорватися.

journal *m* 1) газета; ~ *placard*, ~ *mural* стінна газета; 2) журнал, щоденник; ~ *filmé* кінохроніка; ~ *parlé* останні вісті.

journalier, -*ère* 1. *adj* щоденний; повсякденний; 2. *m*, *f* поденник, -ця, батра́к, -чка.

journée *f* 1) день; *toute la sainte* ~ цілий день; 2) поденна оплата; *travailler à la* ~ працювати поденно.

journée-travail *f* трудовень.

journellement *adv* щоденно, щодня.

joute *f* сутичка, бій; змагання; ~ *en* *vi* 1) єдиноборствувати, змагатися; 2) *перен.* сперечатися; ~ *eur* *m* учасник змагання.

jovial, -*e* *adj* веселий; ~ *ité* *f* весела вда́ча.

joyau *m* дорогоцінність, скарб.

joyeux, -*se* *adj* веселий, радісний.

judas *m* 1) зрадник, іуда; 2) потайне віконечко; вічко у дверях.

judiciaire *adj* судовий.

judicieux *adv* розумно, розсудливо; ~ *x*, -*se* *adj* розсудливий.

jug *m* суддя; ~ *de paix* мировий суддя; ~ *d'instruction* судовий слідчий; ~ *ement* *m* 1) сү-

дження, міркування; 2) суд; *mettre en ~ement* передати до суду; 3) вирок; *~ement en dernier ressort* остаточний вирок; *~er* 1. *vt* 1) судити; ухвалювати вирок; 2) судити, вирішувати; міркувати, вважати, гадати; *~er nécessaire* вважати за необхідне; 2. *vi* судити про, уявляти собі; *à en ~er* раг... судячи з...; *~ez vous-même!* судіть самі!; *se ~er* судити про себе самого, вважати себе.

juif, -ve *adj* єврейський.

juillet *m* липень; *en ~*, *au mois de ~* у липні; *~ dernier* у липні цього року; *fin ~* у кінці липня.

juin *m* червень; *en ~*, *au mois de ~* у червні; *~ dernier* у червні цього року; *fin ~* у кінці червня.

jumelleau, -elle 1. *adj* який (що) зрісся; подвійний; парний; *frères ~eaux* брати близнята; *sœurs ~elles* сестри близнята; 2. *m, f* близнюк.

jumelé, -e *adj* 1) подвійний; спарений; *vol cosmique ~* груповий космічний політ; 2) скріплений по здовжню.

jumelle(s) *f (pl)* бінокль.

jument *f* кобила.

jungle [ʒɔ̃ˈɡl] *f* джунглі.

jupe *f* спідниця.

juré, -e 1. *adj* 1) присяжний; 2) заклятий; *ennemi ~* заклятий ворог; 2. *m* присяжний засідатель.

jurer 1. *vt* клястися; присягати; 2. *vi* 1) присягати; 2) лая-

тися; 3) (*avec qch*) не гармоніювати, дисонувати.

juron *m* лайливе слово, лайка.

jus *m* сік.

jusque *prep* до; *jusqu'à un certain temps* до пори до часу; *jusqu'à ce que...* до того часу, поки...

juste 1. *adj* 1) справедливий; 2) правильний, точний; справжній; належний; 2. *adv* вірно; якраз; точно; *~ment* *adv* 1) справедливо; 2) саме.

justesse *f* правильність, точність; *de ~ loc. adv.* ледве-ледве.

justice *f* 1) справедливість; *rendre ~ à qn* віддати належне когось; 2) правота; 3) правосуддя, юстиція; судове відомство; *faire ~ de qn* розправитися з...; *demande ~* шукати правосуддя.

justiciable *adj* підсудний.

justifiable *adj* який (що) заслуговує виправдання.

justificat|eur, -rice *adj* виправдовуючий; *~if*, -ive *adj* виправдовувальний; *~ion* *f* виправдання.

justifier *vt* 1) виправдувати; 2) узаконити; *~ le contraire* довести протилежне; *se ~* виправдуватися.

juteu|x, -se *adj* соковитий.

juvénile *adj* юнацький.

juxtapos|er *vt* 1) класти поруч; щільно припасовувати; 2) послідовно сполучати; зіставляти; *~ition* *f* 1) розташування поруч; щільне припасування частин; 2) фіз. наростання.

K

kaki *adj* хакі, захисний копір.
kangourou *m* зоол. кенгурі.
kazak, kazakh, -e 1. *adj* казахський; 2. *m* казахська мова.
kilo(gramme) *m* кілограм.
kilometre *m* кілометр.
kiosque *m* кіоск.
kirghiz, -e 1. *adj* киргизський; 2. *m* киргизська мова.

klaxon *m* автомобільний гудок.
kolkhoz||e *m* колгосп; ~ієп, -іє 1. *adj* колгоспний; 2. *m, f* колгоспник, -ця.
komsomol 1. *m* (Komsomol) комсомол; 2. *m, f* комсомолець, -ка.
kopeck *m* копійка.
Kremlin *m* Кремль.

L

la I *art. déf. f* див. le I.
la II *pron. pers. f* вживається як прямий додаток: je la vois я її бачу.
là 1. частка після слова, яка вказує на більш віддалений предмет по відношенню до того, хто говорить; див. celui; 2. *adv* там; туди; de là звідти; là-bas он там; là-haut там нагорі; là-dessous тут внизу; тут; là-dessus 1) тут нагорі; 2) потім; після цього; par-ci, par-là тут і там.
labeur *m* важка праця.
labile *adj* легко обпадаючий; тендітний; ◊ ~ mémoire слабка пам'ять.
laborieu||x, -se *adj* 1) працьовитий, роботящий; працюючий; 2) важкий; стомлюючий; ~ sement *adv* насиль, через силу.
labour *m* оранка, орання;

~able *adj* ораний; ~age *m* оранка, орання; ~er *vt* 1) орати, обробляти; 2) перен. борознити; ◊ visage ~é подряпане, вкриті шрами обличчя; ~eur *m* орач, хлібороб.
lac *m* озеро.
lancement *m* шнурівання; ~er *vt* зашнуровувати.
lacer||ation *f* роздирання, розривання; ~er *vt* роздирати, розривати.
lacet *m* 1) шнурок; 2) силіце; 3) *pl* звивини; зигзаги; en ~s покручений, звивистий.
lâchage *m* розм. розрив (відносин); зрада.
lâche I. *adj* 1) слабо натягнений; ослаблений; 2) в'ялий; 3) підлий, ганебний; 2. *m* боягуз.
lâcher *vt* 1) відпускати (про натягнене), ослаблювати; розпускати;

ти (шнурівку); 2) випускати з рук; 3) розм. залишати, кидати когось; \diamond ~ pied відійти, відступити.

lâcheté *f* боягузтво, малодушність; низькість, підлість.

lacrugène *adj*: газ ~ сльозоточивий газ.

lacs [la] *m* 1) шнур, шнурок; 2) силце; петля; пастка; 3) перен. тенета, підступи.

lacté, -e *adj* молочний; Voie ~ е астр. Молочний Шлях.

lacrilaire *adj* з пропусками; неповний; ~ е *f* пропуск, прогалина.

ladite *adj f* див. ledit.

lagune *f* лагуна.

laïc *adj* див. laïque.

laid, -e *adj* 1) негарний, брудний; 2) поганий, ганебний; ~ eug *f* 1) байдкість; 2) мерзотність, гідотність.

laie *I f* свиня, льоха.

laie *II f* просіка.

lain *age m* 1) овеча вовна, рун; 2) вовняні вироби; ~ e *f* 1) вовна, рун; 2) вовняний одяг; ~ erie *f* 1) вовняні вироби; 2) магазин вовняних тканин і виробів; 3) виробництво вовняних тканин.

laïque *adj* світський, мирський.

laisse *f* 1) мотузок; 2) шнурок на капелюсі.

laisser 1. *vt* 1) залишати; кидати; випускати з рук; 2) залишати в спадщину; 3) надавати; дозвляти; допускати; ~ faire давати волю; не заважати; ~ passer пропускати; ~ échapper: упустити; 2. *vi* 1) давати можливість (змóгу); ~ à penser примусити замислитися; 2) ne pas ~ de + *inf* означає

тривалість дії: ne pas ~ de crier продовжувати кричати; se ~: se ~ tomber упасти; se ~ faire розм. дати себе обманути; se ~ aller à ... піддатися; віддаватися; se ~ prendre попастися, потрапити.

laisser-aller *m* 1) недбальство; 2) невимушеність; розбещеність.

laisser-faire *m* непротивлення; потакання, потурання.

laissez-passer *m* пропуск, перепустка, дозвіл на в'їзд (на виїзд).

lait *m* молоко; ~ coupé розведене молоко; ~ caillé кисле молоко; petit-~ сиріватка; ~ de poule гоголь-моголь; \diamond s'emporter comme une soupe au ~ бути дуже запальним; ~ age *m* молочні продукти; ~ erie *f* 1) молочний завод; 2) молочний магазин; ~ eux, -euse *adj* молочний; ~ ier *m*, -ière *f* молочник, -ця.

lambeau *m* кліпот, ганчірка; лахміття; ep ~ x у лахмітті.

lambin, -e *adj* розм. неповороткий; млявий; ~ er *vi* розм. баритися, гаятися.

lambris *m* обшивка стін, панель; ~ sage *m* обшивка панеллю; ~ ser *vt* обшивати стіни панеллю.

lame *f* 1) клинок, лезо; 2) тонка пластинка (металева); 3) хвіля, вал.

lamentable *adj* жалюгідний; жалісний; ~ ation *f* нарікання, скарга; лемент, плач; se ~ er журитися, скаржитися; плакати.

laminage *m* тех. прокатка, вальцювання; ~ er *vt* прокатувати, вальцювати; ~ erie *f* прокатний цех; ~ eur *m* прокатник, валь-

цювальник; ~oir *m* прокатний стан; блюмінг.

lampadaire *m* канделябр; люстра; ліхтар.

lampe *f* лампа; ~ audio лампа-детектор; ~ à souder, ~ à braser паяльна лампа; ~ à alcool спиртівка; ~ à arc дугова лампа; ~ de poche кишеньковий ліхтарик.

lance *f* 1) спис; піка; 2) гарпун; 3) струмінь води.

lancée *f* ривок; метання.

lancement *m* 1) спуск на воду (судна); 2) спорт. метання, кидання, штовхання; 3) випуск (у світ).

lance-mines *m* міномет.

lancer *vt* 1) кидати, шпурляти; метати; 2) випускати (прокламацію, позику тощо); 3) тех. пускати в хід; 4) вводити, запроваджувати (в моду, в ужиток); 5) спускати на воду (судно); se ~ кидатися.

lancinant, -e *adj*: douleur ~ ante стріляючий (колючий) біль; ~er *vi* колоти, поколювати (про біль).

langage *m* 1) мова, мовлення; 2) крик тварин.

lang|e *m* пелюшка; ~er *vt* сповивати.

langue *f* 1) анат. язик; ~ chargée обкладений язик; avoir soif à avaler sa ~ знемагати від спраги; 2) лінгв. мова; ~ maternelle рідна мова; ~ étrangère іноземна мова; ~ commune загальна літературна мова; ~ mauvaise ~ злий язик; il a la ~ bien pendue у нього добре підвішений язик; 3) ~ de terre геогр. коса.

langu|eur *f* 1) знесилення; млявість, в'ялість; 2) млосність, млість; знемога; ~ir *vi* 1) марніти, слабнути; 2) нудітися, знемагати, знесилюватися; faire ~ir примусити чекати; 3) тягнутися; завмирати; l'affaire ~it справа затягується; ~issant, -e *adj* 1) нелічливий, безсильний, млявий; 2) млосний; ~issement *m* млість; знемога.

lanière *f* вузький ремінь.

lanterne *f* ліхтар.

lanterner *l. vi* 1) баритися; 2) пустословити; 2. *vt* водити за носа.

laper *vt* хлебтати.

lapereau *m* кроленя.

lapidaire *adj* стісний, лапідарний (про стиль).

lapider *vt* кидати в когось каміння; перен. переслідувати, нападати.

lapin *m* кролик; ~ voyager en ~ їздити зайцем; poser un ~ розм. обманути; не прийти на побачення; un vieux ~ розм. стріляний горобець.

laps [laps] *m*: ~ de temps проміжок, відрізок часу.

lapsus [lapsys] *m* ляпсус, помилка, хибка.

laquais *m* лакей.

laque *f* лак.

laquelle *pron. relat. et inter. f* див. lequel.

laquer *vt* лакувати.

larcin *m* 1) дрібна крадіжка; 2) вкрадена річ; 3) плагіат.

lard *m* свиняче сало, шпик; faire du ~ жиріти; sauver son ~ розм. рятувати свою шкуру; ~er *vt* (de qch) 1) шпигувати; 2) колоти; пронізувати; 3) пересипати

(цитатами); ~eux, -euse *adj* сальний; ~on *m* 1) шматок сала; 2) в'длива насмішка; ~onner *vt* 1) різати шматочками сало; 2) глузувати з когось.

large 1. *adj* 1) широкій; 2) великий, просторий; 3) щедрий; 2. *m* 1) ширина, простір; 2) відкрите море; prendre le ~ вийти у відкрите море; перен. п'ятами накидати; de long en ~ уздовж і впоперек; ~ment *adv* 1) широко; 2) щедро; vivre ~ment жити в достатку.

largesse *f* щедрість; *pl* щедроти.

largeur *f* ширина, широта.

larguer *vt*; ~ les voiles розпускати вітрила.

larm||e *f* 1) сльоза; refouler (або retenir, ravalier) les ~es стримати, проковтнути сльози; donner libre cours aux ~es дати волю сльозам; fondre en ~es розплакатися; pleurer à chaudes ~es гірко плакати; 2) крапля; boire une ~ de vin випити краплю вина; ~olement *m* 1) сльозотеча; 2) *pl* схлипування; ~oyant, -e *adj* 1) слізливий, плаксивий; 2) зворушливий; ~oyer *vi* 1) сльозитися; 2) плакати, пхикати.

larron *m*, -nesse *f* злодій, -ка, шахрай, -ка; розбійник, -ця; O s'entendre comme ~s en foire присл. свій свояка вгадає здалека.

larve *f* біол. личинка.

laryng||é, -e *adj* гортанний; ~ite *f* мед. ларингіт; ~ologiste *m*, ~ologue *m* ларинголог.

las, -se *adj* стомлений.

lass||er *vt* стомлювати; набридати; ~ la patience de qn вивести

когось з себе; se ~ 1) стомлюватися; 2) (de qch) пересититися; ~itude *f* 1) втома; 2) нудьга.

latent, -e *adj* прихований, неясний; forces ~es потенціальні сили.

latéral, -e *adj* боковий, бічний; canal ~ обвідний канал.

latin, -e 1. *adj* латинський; 2. *m* латинь, латинська мова; O у regarder son ~ розм. нічого не розуміти.

latitude *f* 1) геогр. широта; 2) свобода дій.

latt||e *f* дрінка, планка; ~er *vt* обшивати дрінками.

lauréat, -e 1. *adj* увінчаний лаврами; 2. *m*, *f* лауреат.

laurier *m* лавр, лаврове дерево; O cueillir des ~s пожинути лаври.

laurier-rose *m* бот. олеандр.

lavabo *m* умивальник.

lavage *m* миття, прання.

lavandière *f* прачка.

lave *f* лава.

lavé, -e *adj* 1) розведений, розбавлений; 2) блідий, світлий (про фарбу); 3) написаний аквареллю; 4) у підпалінах (про коня).

lavement *m* 1) обмивання; 2) клізма.

laver *vt* 1) мити, обмивати; O ~ des aquarelles малювати аквареллю; 2) прати; 3) арг. збутися, продати; se ~ вмиватися.

lavette *f* 1) мочалка, щіточка для миття посуду; 2) розм. язик.

lavure *f* помій.

laxatif *m* проносне.

layette *f* білізна, пелюшки для новонародженого.

le 1 (l') *art. déf. m* (f la, l', pl

les) не перекладається; вживається з іменником і позначає предмет або явище, відоме мовцєві.

le II (l') *pron. pers. m* (f. la, l', pl les) 1) його́, йому́; nous le voyons ми його́ бачимо; on le croit йому́ вірять; 2) це; il est arrivé, le sais-tu? він приїхав, ти це знаєш?

lé *m* політніще.

leader [lɛdɛ:r] *m* лідер, вождь.

léché, -e *adj* прилизаний; старанно оброблений.

lèchement *m* лизання.

lèche||er *vt* лизати; se ~ облизуватися; ~eur *m*, -euse *f* 1) ласун, -ка; 2) підлабузник, -ця.

leçon *f* 1) урок; лекція; 2) догана; faire la ~ à qn повчати, напучувати когось.

lect||eur *m*, -rice *f* 1) читач, -ка; 2) читець; лектор; ~ure *f* читання.

ledit *adj m* (f ladite) вищезгаданий, вищезазначений.

légal, -e *adj* законний, легальний; ~isation *f* засвідчення (акта, підпису); узаконення, легалізація; ~iser *vt* узаконювати; засвідчувати (акт, підпис); ~ité *f* легальність.

légendaire *adj* легендарний.

légende *f* 1) легенда; 2) легенда (напис на монетах, медалях, пояснення до креслення, карти).

lég||er, -ère *adj* 1) легкий; O sommeil ~ чуткий сон; 2) моторний, швидкий; жвавий; 3) поверховий, побіжний; 4) легковажний; ~èrement *adv* 1) легко; 2) легковажно, необдуманно; ~èreté *f* 1) легкість; 2) легковажність.

légion *f* легіон; ~naire *m* легіонер.

législat||eur *m*, -rice *f* законодавець, -иця; ~if, -ive *adj* законодавчий; ~ion *f* законодавство.

légiste *m* законознавець.

légitim||ation *f* узаконення; ~e *adj* законний; ~ement *adv* законно; ~er *vt* 1) узаконювати; надавати юридичної сили; 2) виправдовувати, пробачати; ~ité *f* законність.

léguer *vt* заповідати, передавати.

légume 1. *m* зéлень, горобина, бовочі; 2. *f*: grosse ~ розм. «велике цабє».

lendemain *m* завтрашній (наступний) день, завтра; le ~ наступного дня; du jour au ~ з дня на день.

lénin||isme *m* ленінізм; ~iste 1. *adj* лєнінський; 2. *m*, *f* лєнінець.

lent, -e *adj* повільний, млявий; ~ement *adv* повільно, поволі;

~eur *f* повільність, млявість.

lentille *f* 1) бот. сочевиця; 2) фіз. лінза; 3) pl ластовиння.

léonin, -e *adj* 1) лєв'ячий; 2) кабальний.

lèpre *f* мед. проказа.

lèpreu||x, -se *adj* 1) прокажений; 2) облізлий.

lequel *pron. relat. et inter. m* (f laquelle, pl lesquels, lesquelles) який, котрий.

les I *art. déf. pl div. le I*.

les II *pron. pers. pl div. le II 1*).

léser *vt* 1) завдавати збитків; ущемляти; 2) ушкоджувати, уражати (орган тіла); 3) кривдити, ображати.

lésin||e f скна́рість; ~er vi (sur qch) скна́рити; ~erie f скна́рість; ~eur, -euse 1. adj скна́рий; 2. m, f скна́ра.

lésion f 1) завда́ння збітків; 2) шко́да, збіткі; 3) мед. пошко́дження, ура́ження.

lesquels pron. relat. et inter. m pl *div.* lequel.

lessiv||age m прання́, миття́; ~e f 1) прання́; 2) білизна для прання́; ~er vt 1) пра́ти; 2) золи́ти, лу́жити.

lest [lest] m бала́ст.

leste adj 1) меткий, проворний, спритний; легкий; 2) вільний, легкова́жний; ~ment adv ле́гко, ме́тко, спри́тно.

létharg||ie f 1) мед. летаргія; 2) заціпені́ння; ~ique adj летаргі́чний.

lett||e, ~on, -onne 1. adj лати́ський; 2. m лати́ська мо́ва.

lettre f 1) б́уква, лі́тера; шрифт; ~ initiale вели́ка б́уква; ~ itali-que курси́вний шрифт; en toutes ~s про́писом; по́вністю, без ско́рочень; перен. відве́рто, щиро; 2) лист, посла́ння; ~ recommandée рекомендо́ваний лист; ~ chargée ці́нний лист; ~ d'avis повідо́млен-ня; ~s de créance *дип.* ві́рчі гра́моти; 3) pl: les belles ~s, les ~s худо́жня лі́тература.

lettré, -e adj осві́чений, учé-ний.

leu I m: à la queue ~ ~ один за о́дним, низко́ю.

leu II m (pl lei) ле́я (грошова о́диниця).

leucémie f мед. білокрі́в'я, лей-кемі́я.

leur I pron. pers. ім; il ~ écrira він ім напи́ше.

leur II 1. adj. poss. (pl leurs) їхній, їх (їхня, їхне, їхні); свій (сво́й, сво́є, сво́ї); 2. pron. poss.: le ~, la ~ (pl les ~s) (вжи-вається тільки са́мостійно) їхній, їх (їхня, їхне, їхні); свій (сво́й, сво́є, сво́ї); 3. m 1): le ~ їхне; на́лежне ім; сво́є; 2) pl: les ~s їх бли́зькі, їх рі́дні.

leur||e m 1) на́живка на вудку, приманка, прина́да; 2) ома́на; ~er vt прина́джувати; обма́нювати.

levain m 1) закваска; дріжджі; 2) перен. за́родок, сім'я.

levant 1. adj: soleil ~ со́нце, що сходи́ть; 2. m схід.

levée f 1) зня́ття; ~ d'un siège зня́ття обло́ги; ~ de scellés зня́ття печа́ток; O ~ du corps ви́нос ті́ла; 2) виби́рання листів (з по-штово́ї скриньки); 3) позба́влення недоторка́нності; 4) зби́рання, збі́р (податків; фруктів); 5) набі́р ре́крутів; 6) закінче́ння (засіда́ння); 7) взятка (під час гри в карти); 8) гре́бля, на́сип; 9) обу́рення, ви-ступ (мас).

lever I 1. vt 1) підніма́ти; 2) зніма́ти (печатки; облогу і т. ін.); 3) зби́рати (податки); 4) наби́рати ре́крутів; 5) усува́ти (перешкоди і т. ін.); 6) змінюва́ти (варто-вих); 2. vi сходи́ти (про ті́сто; про по́сів); se ~ 1) встава́ти, підво́дитися, підніма́тися; 2) сходи́ти (про со́нце, міся́ць).

lever II m 1) встава́ння; 2) схід (со́нця); 3) підня́ття (заві́си); 4) геод. зйомка.

levier m ва́жіль; перен. піддо́й-

ма; ~ de commande в'язіль керування; ~ de frein гальмовий в'язіль.

lèvre *f* губа; se mordre les ~s кусати собі губи; *перен.* ледве стримувати сміх; *Q* rive du bout des ~s сміятися вимушено, удавано.

lévrier *m* 1) хорт; 2) *перен.* слідчик, детектив.

levure *f* дріжджі.

lézard *m* ящірка; *Q* prendre un bain de ~ грітися на сонці; байдикувати.

lézard||e *f* щілина, тріщина (*у стіні*); ~é, -e *adj* потрісканий; ~er 1. *vt* робити тріщини; 2. *vi* *розм.* байдикувати, тинятися.

liaison *f* 1) зв'язок, з'єднання, сполучення, зчеплення; 2) *перен.* близькі стосунки, зв'язок.

liant, -e *adj* 1) гнучкий, пружний; 2) прихильний; 3) м'який, ввічливий; привітний.

liasse *f* пака, пачка; стіс паперів.

libelle *m* п'ясквіль.

libeller *vt* скласти, написати по формі (*скаргу, акт, заяву тощо*).

libéral, -e 1. *adj* 1) щедрий; 2) ліберальний; 2. *m* ліберал; ~isme *m* лібералізм, ліберальність; ~ité *f* щедрість.

libérat||eur, -rice 1. *m, f* визволитель, -ка; 2. *adj* визвольний; lutte ~rice визвольна боротьба; ~ion *f* визволення, звільнення.

libérer *vt* звільняти, визволяти.

liberté *f* 1) воля, свобода; ~ de la parole свобода слова; ~s démocratiques демократичні свободи; 2) *pl* права, переваги.

libertin, -e 1. *adj* розбещений, розпусний; 2. *m, f* розпусник, -ця; ~age *m* розбещеність, розпуста. librair||e *m* книготорговець; ~ie *f* книжковий магазин.

libre *adj* 1) вільний, незалежний, добровільний; ~ à vous de ... *розм.* робіть, як знаєте; 2) вільний, незайнятий; 3) невимушений; 4) вільний, безплатний.

libre-échange *m* свобода торгівлі.

librement *adv* вільно, з власної волі, на свій розсуд.

libre-service *m* самообслуговування.

lice *f* 1) поручні; бар'єр; 2) *перен.* нива, поле, арена.

licenc||e *f* 1) дозвіл, ліцензія; патент; пільга; avoir toute ~ de ~мати можливість; 2) розбещеність; свавільність; вільне поводження; ~ié, -e 1. *adj* звільнений; 2. *m, f* ліценціат, -ка (*вчений ступінь у Франції*); ~iement *m* 1) звільнення; ~iement massif масове звільнення; 2) розпуск (*школярів*); 3) розформування (*військ.*); ~ier *vt* 1) звільняти; 2) розпускати (*школярів*); 3) розформовувати (*війська*); ~ieux, -ieuse *adj* безпутний; непристойний.

licite *adj* дозволений законом.

lie *f* 1) осад (*у напоях*); 2) *перен.* покидьки, набрид.

liège *m* 1) пробкова кора; 2) chêne-~ пробковий дуб.

lien *m* 1) зв'язок; 2) *pl* узи; п'юта.

lier *vt* в'язати; зв'язувати, зв'язувати; se ~ зв'язуватися, з'єд-

нуватися; se ~ d'amitié avec qn заприятелювати з кимсь.

lierre *m* плющ.

lieu *m* місце, місцевість; \diamond avoir ~ мати місце, відбуватися; tenir ~ де заміняти; n'avoir ni feu ni ~ не мати ні кола, ні двора; *loc. adv.*: en premier ~ у першу чергу; au ~ de ... замість того, щоб.

lieue *f* льє (французька миля).

lieutenant *m* 1) військ. лейтенант; ~ de vaisseau мор. капітан-лейтенант; 2) заст. поручик.

lieutenant-colonel *m* підполковник.

lièvre *m* заєць; \diamond voilà où gîte le ~ от де собака заритий; mépoire de ~ куряча пам'ять.

ligament *m* анат. зв'язка, сухожилля; ~ ture *f* хір. перев'язування.

ligne *f* 1) лінія, риска; tracer une ~ провести риску; \diamond en première ~ у першу чергу; 2) межа, рубіж, кордон; 3) шлях, лінія; ~ générale du Parti генеральна лінія партії; 4) ряд, ранг; hors (de) ~ винятковий; 5) рядок; à la ~ з нового рядка; ~ par ~ рядок за рядком; 6) вудка; волосін.

lignée *f* потімство.

ligner *vt* лініювати, графіти.

lignite *m* геол. лігніт, буре вугілля.

ligotage *m* зв'язування, скручування; ~er *vt* зв'язувати, скручувати.

ligu *f* ліга, спілка; ~er *vt* об'єднувати в спілку; se ~er об'єднуватися, вступати до спілки.

lilas 1. *adj* бузковий; 2. *m* 1) бузок; 2) бузковий колір.

limace *f* слимак.

limacon *m* 1) слимак; 2) анат. завитка (вуха).

lim *f* напилілок; ~er *vt* 1) підпилювати; шліфувати (напилком); 2) перен. відшліфовувати, згладжувати; виправляти; 3) зношувати.

limier *m* 1) собака-шукáč; 2) розм. шпиг.

limitatif *-ve adj* обмежувачий, обмежувальний; ~on *f* обмеження, скорочення.

limit *f* 1. *f* прям., перен. границя, кордон, межа, рубіж, грань, ліміт; sans ~es безмежний; 2. *adj*: prix ~es крайні ціни; charges ~es граничне навантаження; ~er *vt* обмежувати, скорочувати; визначати межі; se ~er обмежуватися.

limitrophe *adj* суміжний, пограничний, прикордонний.

limon 1. *m* мул, багно.

limon 11. *m* лимон.

limoneux *-se adj* мулкий.

limonier *m* лимонне дерево.

limousine *f* лімузін (закритий автомобіль).

limpid *f* чистий, прозорий, ясний; ~ité *f* чистота, прозорість, ясність.

lin *m* льон.

linceul *m* саван, покрів.

linéaire *adj* лінійний.

linéament *m* 1) риса, рисочка; 2) *pl* начерк, загальний план; 3) *pl* обриси.

linge *m* 1) білизна; ~ de lit постільна білизна; ~ de rechange зміна білизни; 2) ганчірка, шматок білої тканини.

lingot *m* 1) зливков (золота,

срібла); 2) брусок (металу); болванка.

linot *m*, **linotte** *f* коноплянка (птах); *Q* tête de ~ *te* *фам.* безтолкова людина.

lion *m*, -*ne* *f* лев, левіця; ~*ceau* *m* левеня.

lippe *f* відвисла нижня губа; *faire la* ~ *закопюлювати губи.*

lippu, -*e* *adj* товстогубий.

liquide 1. *adj* рідкий; 2. *m* рідинна; рідина.

liquider *vt* 1) ліквідувати; 2) улагодити, покінчити.

lire I *f* ліра (грошова одиниця).

lire* II *vt* читати; *Q* ~ *dans la pensée* читати чийсь думки.

lis [lis] *m* лілія, лілей.

lisér||e *m* облямівка, кайомка; ~*er* *vt* облямівувати, обшивати.

liseu||r *m*, -*se* *f* любитель, -ка читання.

lisible *adj* чіткий, розбірливий.

lisière *f* 1) пружок, окрайка; 2) границя, рубіж, межа; 3) край, узлісся; 4) дитячі підтяжки; шлейки.

lissage *m* глянування, полірування, шліфування; ~*e* *adj* 1) гладенький, рівний; 2) глясований, полірований; ~*er* *vt* глянувати, полірувати, шліфувати.

liste *f* 1) список, перелік; опис; ~ *de souscription* підписний лист; ~ *électorale* список виборців; 2) відомість.

lit *m* 1) ліжко, постіль; ложе; койка; підстилка; ~ *de camp* похідне ліжко; ~ *de sangle* складане ліжко; ~ *de plume* перина; *faire le* ~ *прибирати постіль*; *garder le* ~ *лежати в постелі (про*

хворого); 2) рўсло (прічки); 3) ряд, шар; ~ *géologique* родовище.

literie *f* постільні речі.

litière *f* 1) носилки, ноші; 2) підстилка.

litig||e *m* *юр.* 1) позов; 2) спір, розбрат, чвари; ~*ieux*, -*ieuse* *adj* спірний.

littéraire *adj* літературний; *le monde* ~ літератори, письменники.

littéral, -*e* *adj* 1) буквальний, дослівний; 2) *мат.* буквений; ~*ement* *adv* буквально, слово в слово.

littoral, -*e* 1. *adj* прибережний, приморський; 2. *m* узбережжя.

lituanien, -*ne* 1. *adj* литовський; 2. *m* литовська мова.

livid||e *adj* мертвотно-блідий, синюватий; ~*ité* *f* мертвотна блідість, синюватість.

livraison *f* 1) доставка, поставка; здача, видача; ~ *à domicile* доставка додому; ~ *de blé* зернопоставка; 2) випуск (видання, твору).

livre I *m* книга, книжка; ~ *de chevet* настільна книжка; *Q* *à* ~ *ouvert* без підготовки, з листів; *parler comme un* ~ *говорити як по писаному.*

livre II *f* 1) фунт (міра ваги); 2) *іст.* лівр (монета).

livrée *f* 1) ліврєа; 2) челядь, лакєї.

livrer *vt* 1) поставляти; видавати; відпускати; вручати; *Q* ~ *bataille* дати бій; 2) виказувати, зраджувати; *se* ~ 1) (*à qch*) віддаватися чомусь; 2) довірятися.

livret *m* 1) книжечка; книжка (розрахункова, записна, залікова і т. ін.); 2) каталог; 3) лібретто.

livreur ||г, -se 1. *m, f* службовець, який доставляє товари додому; 2. *f* автомашіна для розвезення покупок.

lobe *m* анат. частка якогось органу; le ~ d'une oreille мочка вуха.

local, -e 1. *adj* місцевий; couleur ~e місцевий колорит; 2. *m* приміщення; ~iser *vt* локалізувати; ~ité *f* місцевість; населений пункт.

locataire *m, f* пожителі, квартиронаймач, -ка; ~if, -ive *adj* житловий; ~ion *f* 1) наймання; 2) попередній продаж квитків; ~is *m* розм. 1) найманий екіпаж; 2) найнята мебльована кімната.

locomotif ||eur, -rice *adj* рушійний; ~ion *f* пересування; ~ive *f* паровоз, локомотив; ~ive à vapeur паровоз; ~ive à diesel тепловоз.

locotracteur *m* тягач.

locuste *f* сарана.

locution *f* вираз, вислів, мовний зворот.

loge *f* 1) ліжка (в театрі); 2) маленька кімнатка, комірчина; 3) швейцарська, будка для воротаря, двірничка.

log(e)able *adj* жилий, придатний для житла; ~ement *m* квартира; житло; ~er 1. *vi* жити; наймати квартиру; ~er à la belle étoile розм. не мати пристановища; жити просто неба; 2. *vt* поміщати, улаштовувати, давати притулок; ◊ ~er une balle dans la cible всадити кулю прямо в ціль.

logette *f* 1) хатинка, хижка; келія; 2) бот. клітинка, комірка.

loger ||г *m, -se* *f* власник, -ця мебльованих кімнат.

logis *m* житло, квартира.

loi *f* закон, право; ~ martiale воєнний стан; de par la ~, au nom de la ~ іменем закону; passer en ~ стати законом; au mépris de la ~ всупереч закону.

loin *adv* далеко; ◊ ~ de là навпакі; je suis ~ d'y croire я зовсім цьому не вірю; elle est ~ de le remercier вона й не подумала йому дякувати; *loc. adv.*: de ~ здалеку; au ~ вдалині; de ~ епзідка; ~tain, -e 1. *adj* далекій, віддалений; 2. *m* далечинь, віддаль, віддаленість; dans le ~tain вдалині.

loisible *adj* дозволений.

loisir *m* дозвілля, вільний час; à ~ на дозвіллі; n'avoir pas de ~ pour ... не мати часу, щоб...

lombes *m pl* попере́к, крижі.

long, -ue 1. *adj* довгий; тривалий; vue ~ue дале́козоро́ість; être ~ à робити повільно; être ~ à s'en dormir довго не засинати; 2. *m* довжина; тривалість; le ~ de уздовж; prendre par le plus ~ ви́брати найда́льшу доро́гу; ◊ à la ~ue з часом, на́решті; 3. *adv*: en savoir ~ зна́ти щось ґрунто́вно.

longe *f* корда; аркан; мотузка.

longer *vt* іти вздовж.

longévité *f* довговічність, довголіття.

longitud ||e *f* геогр. довгота; ~inal, -e *adj* подовжний.

longtemps *adv* довго; depuis ~ з да́вніх-даве́н, з да́внього ча́су; de ~ вже да́вно; avant ~ задо́вго; il y a ~ de cela це бу́ло да́вно; il n'y a pas ~ неда́вно.

longuet, -te 1. *adj.* продовгуватий; 2. *m* продовгуватий хлібець.

longueur *f* 1) довжина; *ep* ~ у довжину; 2) довгота; тривалість; *faire traîner une affaire ep* ~ затягнути справу; *ça tire ep* ~ це тягнеться нескінченно; 3) млявість, повільність.

longue-vue *f* підзорна труба.

lopin *m* 1) частина, частка; 2) ділянка землі.

loqua||se *adj* балакучий; *reu* ~ мовчазний; *~ cité f* балакучість.

loque *f* клопот, ганчірка; *tomber ep* ~ зноситься; *Q* ~ *humaine* жалюгідна людина.

loquet *m* клямка, засув.

loqn||er *vt* 1) дивитися збоку, крадькома; дивитися скоса; 2) таємно бажати; розраховувати; 3) дивитися в бінокль; *~ette f* бінокль; *~on m* пенсне; моніколь.

loriot *m* іволга.

lors *adv* заст. тоді; *loc. adv.* dès ~ відтоді, з тих пір; *depuis* ~ з того часу; *roug* ~ у такому рязі; *~ de loc. prép.* під час; при; коли; *~ de la discussion* під час обговорення; *loc. conj.* ~ *même que* якщо навіть; *dès ~ que* оскільки, якщо.

lorsque *conj* коли.

losange *m* геом. ромб.

lot *m* 1) виграш (в лотереї); 2) жереб, доля, талан; 3) частка, частина; 4) ділянка; *~erie f* лотерея.

loti, -e *adj* наділений; *mal* ~ знедолений, обділений.

lotion *f* 1) обмивання; 2) туалетна вода, лосьйон.

lot||ir *vt* 1) ділити на частини; 2) сортувати; *~issement m* 1) поділ на частки, на ділянки; парцеляція; 2) сортування.

lotus [lotys] *m* бот. лотос.

louable *adj* похвальний.

louage *m* наймання, оренда; *à ~* напрокат.

louange *f* хвала, похвала; *comblér qn de ~s* вихвалити когось на всі лади.

louche I 1. *adj* 1) кбсий, косоокий; 2) підозрілий, двозначний; 2. *m* щось підозріле, темне.

louche II *f* 1) ополбник; ківш, черпак; 2) свердел.

louch||er *vi* косити очі, бути косим; *~erie f* косоокість.

louer I *vt* хвалити, вихвалити; *se ~* хвалитися.

lou||er II *vt* наймати; видавати, брати внайми (напрокат); *~eur m, -euse f* який (що) віддає внайми (напрокат).

louis *m* іст. луїдор (старовинна французька золота монета).

loup *m* 1) вовк; *Q à pas de ~* крадькома; 2) чорна півмаска; 3) помилка.

loup||er *vi* розм. прогулювати; *~eur m* прогульник.

loup-garou *m* 1) міф. вовкулака; перевертень; 2) відлюдько.

lourd, -e *adj* 1) важкий, тяжкий; обважнілий; *Q temps ~* душно, парка погода; 2) неповороткий; *~aud m, -e f* вайло; *~eur f* 1) тягар, вага; 2) неповороткість.

loustic *m* розм. жартівник, веселун, балаєсник.

loutre *f* зоол. видра; *~ de mer* морський бобер; *petite ~* норка.

louve *f* вовчіця; ~teau *m* вовчєня.

louvoyer *vi* лавірувати.

loyal, -e *adj* лояльний; ~ement *adv* лояльно.

loyauté *f* лояльність.

louer *m* плата за найом; квартирна плата; donner à ~ здавати внайми; prendre à ~ брати внайми.

lubie *f* прїмха.

lubrifiant, -e *adj* мастильний; ~cateur *m* 1) маслянка; 2) мастильний; ~cation *f* змащування, змазування; ~er *vt* мастити, змащувати.

lucarne *f* слуховє вікнєце.

lucid||e *adj* ясний, світлий (про розум); ~ité *f* ясність (розуму); твердість (поглядів).

lucr||atif, -ative *adj* прибутковий, вигідний; ~e *m* прибуток, нажива.

lueur *f* 1) тьмяне світло, відблиск; 2) перен. проблиск; ~ d'es-pérance промінь надії.

luge||e *f* санки (спортивні); ~er *vi* займатися зимовим санним спортом (у горах).

lugubre *adj* похмурний; скорботний; тужливий.

lui *pron. pers.* (3-ї особи однини) 1) як непрямий додаток без прийменника йому, їй; on ~ promet se livre йому (або їй) обіцяють цю книжку; 2) як непрямий додаток з прийменниками (для чол. роду): je vais avec ~ я йду з ним; je me souviens de ~ я згадую його; 3) у бездієслівних реченнях він; qui a apporté ce livre?— Lui хто приніс цю книжку?— Він.

luire* *vi* світити, світитися; сяяти, блищати; мерехтіти (про зірки).

luisant, -e 1. *adj* сяючий, світлий; блискучий; ver ~ світлячок; 2. *m* блиск.

lumière *f* 1) світло; 2) вогонь; portez de la ~! принесіть вогню! (лампу, свічку); 3) *pl* знання; освіта; siècle de ~s іст. епоха просвітительства; O mettre la ~ sous le boisseau приховувати істину.

lumignon *m* 1) нагар; 2) недобарок.

luminaire *m* 1) освітлення; 2) перен. світло.

lumineu||x, -se *adj* 1) світлий; 2) перен. ясний, яскравий.

lunaire *adj* місячний.

lunaison *f* астр. місячний місяць.

lunatique 1. *adj* примхливий, дивний, чудний; 2. *m, f* лунатик, сновіда.

lundi *m* понеділок; le ~ у понеділок; tous les ~s, le ~ щопонеділка.

lune *f* 1) місяць (світло); clair de ~ місячне сяйво; 2) світло, сяйво (місячне); 3) *pl* прїмхи; avoir des ~s бути вередливим; 4): ~ d'eau бот. латаття.

lunette *f* 1) підзорна труба; 2) кругле вікнєце; 3) *pl* окуляри.

lurette *f*: il y a belle ~ розм. давнєнько.

luron *m, -ne f* швидкий, меткий, моторний хлопєць; швидка, метка, моторна жінка.

lustr||e *m* 1) лиск, блиск, глянс; 2) лістра; ~er *vt* глянсувати, наводити глянець.

luth [lyt] *m* муз. лю́тня.
luthéranisme *m* люте́ранство.
luthier *m* 1) скрипковий майстер; 2) продавець струнних інструментів.
lutin 1. *adj* жва́вий, мото́рний, пустотли́вий; 2. *m* жартівник, пустун; ~ *er* 1. *vi* пустува́ти; 2. *vt* дражніти, дратува́ти.
lutt|e *f* боротьба́; ~ *à outrance* боротьба не на життя, а на смерть; ~ *pour la paix* боротьба за мир; *de bonne ~* у чесному бою, без обману; *de haute ~* силоміць, після жорстокої боротьби; ~ *er vi* боротися, вести боротьбу; битися; змагатися; ~ *eur m* борець.
luxation *f* вивих.

luxé *m* розкіш, пишнота.
luxer *vt* вивихнути.
luxueu||x, ~ *se adj* розкішний, пишний.
luxuri||ance *f* пишність, густота (рослинності); достаток, багатство; ~ *ant*, ~ *e adj* пишний, розкішний; буйний (про рослинність).
lysé||e *m* ліцей; ~ *en m*, ~ *ne f* ліцейст, -ка.
lynch||age *m* линчування; ~ *er vt* линчувати.
lynx [lɛ:ks] *m* зоол. рись.
lyre *f* муз. ліра.
lyrique 1. *adj* ліричний; *comédie ~* музична комедія; 2. *m* 1) лірик (поет); 2) лірика.

M

ma *adj. poss. f* див. *mon*.
maboul, ~ *e adj* розм. не при своєму розумі.
macabre *adj* похоро́нний; похму́рий.
macaron *m* мигда́льне тістечко.
macaroni *m* макарони.
mâcheli||er, ~ *ère* 1. *adj* щелепний; 2. *f* кутній зуб.
mâch||er *vt* 1) *прям., перен.* жува́ти, розжовувати; *Q* *parier ~é* пап'є-маше́; *ne pas ~ une chose*, *ne pas ~ les mots* сказа́ти прямо; 2) різати абия́к, шматува́ти.
machine *f* машина, механізм; ~ *à écrire* друка́рська машинка; ~ *à laver* пра́льна машина; ~

à calculer лічи́льна машина́; *faire marcher une ~* завести машину́; *faire ~ arrière* да́ти за́дній хід.
machine-outil *f* верста́т.
machiner *vt* замишля́ти, за́тїва́ти.
machinerie *f* 1) машинобу́двання; 2) машинне устаткува́ння; 3) машинний відді́л.
mâchoire *f* щеле́па; *jouer des ~s* жа́дібно їсти.
mâchonner *vt* 1) мля́во, повільно жува́ти; 2) мімрити, говори́ти крізь зу́би.
mâchurer *vt* брудни́ти чо́рним.
maçon *m* каменяр, муля́р; ~ *page m* кам'яна кла́дка; ~ *per*

vt мурувати; покривати кам'яною кладкою; *~perie f* кам'яна кладка.

macul||e f пляма; *~er vt* плямувати, бруднити.

madame f (*pl mesdames*) 1) пані; пані-добродійка; мадам; 2) жінка, дружина.

mademoiselle f (*pl mesdemoiselles*) панночка; дівчина, мадемуазель.

madré, -e adj 1) з прожилками (*про дерево*); 2) хитрий, лукавий.

mafflu, -e adj розм. товстомордий.

magasin m 1) магазин; *~ d'occasion* комісійний магазин; *~ d'alimentation* продовольчий магазин; *courir les ~s* бігати по магазинах; 2) комора, склад; *~ de blé* зерновий склад; *~ d'habillement* склад обмундирування; 3) магазин (*у зброї*); *~age m* 1) зберігання на складі; 2) час зберігання на складі; 3) плата за зберігання на складі; *~ier m* комірник.

magazine m ілюстрований журнал.

mage m маг.

mag||icien m, -ne f чаклун, -ка; *~ie f* магія, чаклунство; *~ique adj* 1) магічний, чаклунський; 2) *перен.* чарівний, чаруючий.

magistral, -e 1. *adj* 1) повчальний; 2) статечний, імпульсивний; 3) майстерний; 4) магістральний, головний; 2. *f* магістраль.

magistrat m урядова особа; суддя; *~ure f* магістратура; судове звання; *~ure assise* судді; *~ure debout* прокуратура.

magnanim||e adj великодушний,

благородний; *~ité f* великодушність, благородство.

magnat [*magna*] *m* магнат, вельможка.

magnif||icence f пишнота, розкіш; *~ique adj* пишний, розкішний, чудовий; блискучий.

magot m розм. скарб, заховані гроші; калітка.

mai m травень; *le Premier ~* Перше травня; *en ~, au mois de ~* у травні; *fin ~* у кінці травня.

maigr||e 1. *adj* 1) худий; худорлявий; 2) пісний; *geras ~* пісний стіл; *faire ~ chère* поститися; 3) неродючий; 4) убогий, жалюгідний; бідний; незначний; поганий; *~ geras* поганий обід; *~ salaire* низька заробітна плата; *~es raisons* непереконливі докази; *Q faire visage ~* зробити кислу міну; 2. *m* пісний стіл; піснє; *~eur f* 1) худорлявість; 2) убогість; *~ichon, -ne adj* худенький; *~ir vi* худнути.

mail m дерев'яний молоток (*для гри в кульки*).

maille I f петля; кільце (*кольчуги, ланцюга*).

maille II f іст. півшага (*старовинна монета*); *p'avoir ni sou ni ~* бути без копійки.

mailler vt 1) плести сітку; 2) клепати ланцюг.

maillet m дерев'яний молоток; калатало.

maillot m 1) сповивач; пелюшка; 2) *перен.* дитинство; 3) майка, футболка.

main f 1) рука (*кисть*); *à la ~* ручний (*про працю*); *en ~* у руках; *à pleines ~s* пригорщами;

щедро; *O* en ~s propres у власні руки; de longue ~ з давніх часів; en sous-~ крадькома, нішком; homme de ~ змовник; le cœur sur la ~ відверта людина; s'en laver les ~s умивати руки; faire la ~ basse розм. розправлятися; грабувати; se faire la ~ à qch привчитися до чогось; ~ courante по-ручні; en venir aux ~s зчепитися; побитися; 2) почерк; avoir une belle ~ мати красивий почерк.

main-d'œuvre *f* 1) робоча сила; робочі руки; 2) відрядна оплата.

main-forte *f* допомога, підтримка.

mainmise *f* юр. конфіскація (майна).

maint, -e *adj* неодноразовий; ~es fois багато разів.

maintenant *adv* тепер; ~ que... тепер коли ...; à partir de ~ з даного моменту.

main||tenir* *vt* 1) утримувати; підтримувати; відстоювати; 2) настійно твердити; se ~ утримуватися; зберігатися; ~ tien *m* 1) зберігання, підтримування; 2) постава, осанка, манера триматися.

mair||e *m* міський голова; мер; ~ie *f* мерія, ратуша.

mais *conj* але; та; ~ si авжеж, зрозуміла річ; ~ non! та ні ж! **maïs** *m* маїс, кукурудза.

maison *f* 1) дім, будинок; à la ~ вдома; додому; ~ de campagne дача; ~ de cure санаторій; ~ de santé психіатрична лікарня; 2) господарство; 3) сім'я; 4) фірма; ~ de couture ательє мод; ~née *f* розм. домогосподарка; ~nette *f* будиночок.

maître 1. *m* 1) пан, господар; хазяїн; 2) учитель; 3) майстер своєї справи; знавець; маєстро; passer ~ en qch бути майстром у чомусь; ~-chirurgien видатний хірург; 4) метр (звертання до адвоката); *O* ~ d'hôtel метрдотель; 2. *adj m* головний, старший, основний.

maîtresse 1. *f* 1) пані, господиня; хазяйка; 2) вчителька; 3) коханка; 2. *adj f*: idée ~ головна, провідна думка; oeuvre ~ найзначніший твір; ~ femme енергійна жінка.

maîtris||e *f* 1) майстерність; 2) панування; ~ de l'air панування в повітрі; 3) опанування, освоєння; ~er *vt* 1) підкорювати, вгамовувати, приборкувати; 2) опановувати, освоювати; se ~er приборкати себе, оволодіти собою.

majest||é *f* 1) велич; 2) величність (титул); ~ueux, -ueuse *adj* величний.

majeur, -e *adj* 1) більший, вищий; 2) винятково важливий; forse ~e непереборна обставина; 3) повнолітній; 4) муз. мажорний.

major *m* 1) помічник командира полку по адміністративно-господарській частині; ~ général генерал-майор; 2) військовий лікар; хірург; ~ation *f* підвищення (ціни; податку; зарплати); оцінка вища за справжню вартість; ~er *vt* підвищувати (ціну; податок; зарплату); ~ité *f* 1) повноліття; 2) більшість; à la ~ité більшістю...

majuscule *f* велика буква.

mal 1. *m* 1) зло; шкода; dire du

~ de qn злословити; 2) біль; хвороба; ~ caduc епілєпсія; ~ de mer морська хвороба; avoir ~ à... відчувати біль; ~ de cœur нудота; ~ du pays туга за батьківщиною; se donner du ~ старатися; 3) горе, ліхо, біда.

mal II, -e adj заст. поганий, злий; bon gré, ~ gré мимоволі.

mal III adv погано, кепсько; se sentir ~ погано себе почувати, нездужати; de ~ en pis все гірше й гірше; ~ à propos, ~ à point не до речі, невчасно; pas ~ de ... чимало.

malad||e 1. adj хворий, недужий; 2. *m, f* хворий, -а, пацієнт, -ка; ~ie *f* 1) хвороба, недуга; ~ie mentale психічне захворювання; ~ie des radiations променева хвороба; faire une ~ie перехворіти; contracter, gagner, attraper une ~ie заразитися; 2) пристрасть, манія; ~if, -ive *adj* хворобливий.

maladr||esse f 1) незграбність, невірність; невмілість; 2) необачність; ~oit, -e *adj* незграбний, невмілий.

malais||e m 1) нездужання; 2) обмеженість у коштах; скрута; 3) почуття неспокою, тривоги; ~é, -e *adj* 1) обмежений у коштах; 2) тяжкий; обтяжливий.

malandrin m заст. бродяга, волоцюга; злодій.

malappris, -e adj грубий, невихований.

malavisé, -e adj необачний, нерозсудливий.

malbâti, -e adj незграбний, недолідний.

malchance f невдача.

mâle 1. adj 1) чоловічий; 2) мужній, сильний; 2. *m* самець.

malédiction f прокляття; нещастя.

maléf||ice m чарівництво, чаклунство, причина; ~ique *adj* шкідливий, згубний.

malencontre||x, -se adj бідолашний, злочасний; прикрій.

malentendu m непорозуміння.

malfaçon f 1) вада, дефект; 2) хабар.

malfai||sant, -e adj зловредний; ~teur *m, -trice f* лиходій, -ка, злочин|ець, -ниця.

malfamé, -e adj який (що) має погану славу.

malgré prép незважаючи на, всупереч; ~ tout незважаючи ні на що; ~ lui всупереч його волі.

malhabile adj незграбний.

malheur m нещастя, біда; нещасний випадок; раг ~ на жаль; s'attirer un ~ наклікати на себе біду; avoir le ~ de... мати необережність; à quelque chose ~ est bon *прик.* не було б щастя, так нещастя допомгло; ~eusement *adv* на жаль; ~eux, -euse *adj* нещасний.

malhonnête adj 1) нечесний, несумлінний; 2) невірливий; ~té *f* 1) нечесність; нечесний вчинок; 2) невірливість, нечестність.

malic||e f 1) злоба, злість; злий намір; зла насмішка; 2) хитрість, лукавство; 3) *pl* підступи, витівки; ~ieusement *adv* лукаво, хитро; ~ieux, -ieuse *adj* 1) злий, злобний; 2) хитрий, лукавий.

malignité f злорадність.

mal||in, -igne 1. adj 1) злий; 2) насмішкуватий; хитрий, лукавий;

3) шкідливий, злоякісний; 2. *m* хитрун, пройди́світ.

malingre *adj* квóлий, нéмічний.

malintentionné, -e *adj*, *s* неблагонаміре́ний, -а.

malle *f* чемо́дán; faire ses ~s пакува́тися.

mallé||abilité *f* 1) ко́вкість; 2) гну́чість, подáтливість; ~able *adj* 1) ко́вкий; 2) гну́чий, подáтливий; ~er *vt* кува́ти, розплю́шувати.

malmené *vt* гру́бо пово́дитися.

malotru *m*, -e *f* грубія́н, -ка.

malpropre *adj* 1) неоха́йний; 2) нече́сний; ~té *f* 1) неоха́йність; 2) нече́сність.

malsain, -e *adj* нездо́ровий; шкідли́вий (для здо́ров'я).

malséant, -e *adj* непристо́йний.

maisonnant, -e *adj* 1) немилозвучний; 2) непристо́йний.

maltraiter *vt* пога́но, гру́бо пово́дитися; кривди́ти.

malveill||ance *f* недоброзичли́вість; ~ant, -e *adj* недоброзичли́вий.

malversation *f* розтра́та.

maman *f* ма́ма, нéнька.

mamelle *f* 1) жіно́чі гру́ди; 2) ви́м'я.

mammifères *m pl* зоол. ссавці.

mammoth *m* ма́монт.

manche I *m* ру́чка, держа́к.

manche II *f* 1) рука́в; en ~s de chemise без піджака́; 2) *тех.* шланг, рука́в; 3) *спорт.* тур; 4) протóка.

manchette *f* 1) манже́тка, рука́вичк; ~ de point мере́живна манже́тка; 2) замі́тка на поля́х; 3) заголо́вок крупним шрифтом (*у газети*).

manchon *m* 1) му́фта; 2) *тех.* му́фта, порожни́стий ци́ліндр, вту́лка.

manchot, -e 1. *adj* однору́кий; 2. *m* пінгві́н.

mandant *m* довіри́тель; ви́борець.

mandarin||e *f* 1) ма́ндрин (плід); ~ier *m* ма́ндрино́ве де́рево.

mandat *m* 1) ма́нда́т, повнова́ження; 2) на́ка́з; о́рдер; Φ ~ de poste грошовий пере́каз; ~aire *m*, *f* уповнова́жен|ий, -а; ~é, -e *adj* уповнова́жений.

mand||ement *m* на́ка́з, ука́з, розпоро́дження; ~er *vt* 1) сповіща́ти, повідо́мляти; 2) ви́кликати до себе; 3) ви́мага́ти, на́ка́зувати.

manège *m* 1) ма́неж; 2) спрі́тний прийо́м, хитрі́сть.

manette *f* рукоя́тка.

manganèse *m* ма́рганець.

mange||able *adj* їсти́вий; ~aille *f* 1) ко́рм для худóби; 2) *розм.* харчі, їжа; ~oire *f* я́сла; ко́рму́шка.

manger I *vt, vi* їсти, з'їда́ти; поглина́ти, пожира́ти; проїда́ти; ~ sur le pouce їсти на ходу́; ~ froid їсти всухо́м'ятку; ~ à sa faim їсти до́ситя; Φ ~ des yeux пожира́ти очима́; ~ de la vache enragée жи́ти в зли́днях; ~ ses quatre sous витрача́ти оста́нні гро́ші; ~ son bien розтри́нювати сво́є майно́.

manger II *m* їжа; ~ie *f* *розм.* бага́та, розкі́шна їжа.

mangeu||r *m*, -se *f* 1) їде́ць; 2) розтри́нювач, -ка.

maniable *adj* 1) зру́чний у ро-

ббті (про інструмент); 2) зговірливий; 3) сприятливий.

manip|ement *m* 1) обмáчування, ошóчування; 2) уміння володіти; 3) завідування, керування; ~ *eg* *vt* 1) обмáчувати, ошóчувати, торкáти; тримáти в руках; 2) володіти, вміло користувáтися чимсь; 3) завідувати.

manière *f* 1) спóсіб, прийóм, манéра, харáктер виконáння; по-вóдження; de cette ~ таким чýном, у такий спóсіб; en аисune ~ аж нýж; à sa ~ по-сво́бому, на свýй лад; à la ~ de ... на зразóк; de ~ que так, щоб ...; 2) *pl* манéри; манірність; faire des ~s розм. маніритися.

manieré, -e *adj* манірний.

manifestation *f* 1) прóяв, вýяв; 2) маніфестáція, демонстрація.

manifeste *I adj* я́вний, оче́видний; *erreur* ~ я́вна помýлка.

manifeste *II m* маніфéст.

manifest|ement *adv* я́вно, оче́видно; ~ *eg* *1. vt* виявля́ти, про-явля́ти; 2. *vi* бра́ти у́часть у де-монстрації; *se* ~ *eg* виявля́тися, проявля́тися.

manivelle *f* *tex.* руко́ятка, дер-жа́к.

mannette *f* ко́шичок.

manœuvr|e *1. f* 1) д́я (меха-ні́зму); маневрува́ння; 2) *військ.* опера́ція; манéвр; 3) керува́ння, управлі́ння; 4) *pl* хýтрощі, в́їтві-ки; 2. *m* чорно́робб; ~ *eg* *1. vt* управля́ти, керува́ти чимсь; 2. *vi* маневрува́ти; ~ *ieg, -ière adj* ма-не́врений; зру́чний для керува́ння.

manqu|e *m* недостáча, брак, відсу́тність; ~ *de* ... че́рез відсу́т-

ність, за бра́ком; ~ *de* *sulvi* непо-слідо́вність; ~ *ement m* недо́лік, упóщення, пору́шення; ~ *eg* *1. vi* 1) помиля́тися; 2) не щасті́ти; 3) бу́ти відсу́тнім, не прийті́; не ви-стачáти, бракува́ти; 4) да́ти осі́чку; 5) (*de qch*) терпі́ти нестáтки; 6) (*à qch*) д́яти наперекі́р, пору́шувати; 7) (*de faire qch*): j'ai ~ *é* *de tomber* я лéдве не впав; 2. *vt* 1) не влúчити, промахну́тися; 2) пропу́стити; ~ *eg* *une occasion* пропу́стити наго́ду; ~ *eg* *le train* спі-знýтися на по́їзд.

mansuétude *f* благоду́шність.

mant|e *f* на́кідка; ~ *eau m* 1) плащ; пальто́; шинéль; 2) по́крив; прикриття́; ~ *elet m* пелерýна; ~ *ille f* манти́лья.

manuel, -le *1. adj* 1) ручний; зрóблений вру́чну; 2) фізýчний (*про пра́цю*); 2. *m* підру́чник, по-сібник.

manufactur|e *f* 1) фáбрика, за-вóд; 2) *іст.* мануфакту́ра; ~ *é, -e adj* виготовлений, зрóблений; ~ *eg* *vt* обробля́ти, виготовля́ти; ~ *ieg, -ière* *1. adj* фаб́ричний; 2. *m, f* в́ласник, -ця фáбрики, фаб́рикáнт.

manuscrit, -e *1. adj* рукопíсний; 2. *m* руко́пис.

manutention *f* 1) ве́дення справ, управлі́ння; 2) збері́гання то́варів; 3) *військ.* слýжба постачáння про-віáнту; ~ *per vt* 1) заготовля́ти то́вари, провіáнт; 2) випіка́ти хлі́б для а́рмії.

mappemonde *f* ка́рта півку́ль.

maquignon *m* 1) барі́шник (*тор-говець кіньми*); 2) ма́клер.

maquill|age *m* 1) гримува́ння; підфарбо́вування облі́ччя; 2) пе-

рен. перекручування істини; ~ег *vt* 1) гримувати; підфарбовувати обличчя; 2) *перен.* перекручувати, підробляти; *se* ~ег гримуватися.

maquis *m* 1) хата, гушавина; 2) *перен.* нетрі; 3) партизанський рух, підпілля (у Франції в період фашистської окупації 1940—1944 рр.); ~ard *m* партизан, підпільник (у Франції в період фашистської окупації 1940—1944 рр.).

marais *m* болото, драговина, трясовина.

marathon *m* спорт. марафонський біг.

marâtre *f* мачуха.

maraudage *m* мародёрство, розкрадання, крадіжка.

maraud *le* *f* військ. мародёрство; ~ег *vi* мародёрствувати; ~eug *m*, -euse *f* мародёр.

marbr *le* *m* м'ямар; ~ег *vt* розписувати під м'ямар; ~иге *f* розписування під м'ямар.

marc I [ma:ɔ] *m* марка (грошова одиниця).

marc II [ma:ɔ] *m* вичавки; гуща; ~ de café кофейна гуща.

marchand, -e *1. adj* торговий, торговельний; ринковий; *navige* ~ торгове судно; 2. *m*, *f* торговець, -ка; купець, -чиха; ~ à la sauvette дрібний спекулянт; ~ег *vt* торгуватися (про ціну); *Q sans* ~ег la vie не шкодуючи життя; ~ise *f* товар.

marche *f* 1) ходіння, ходьба; 2) хід, рух уперед; процес, дія; течія; військ. марш, перехід; 3) муз.

марш; 4) сідець; підніжка; 5) рубіж.

marché *m* 1) ринок, базар; ~ poir чорний ринок; *faire du* ~ poir спекулювати; 2) *ек.* ринок; ~ mondial світовий ринок; 3) торговельна угода; торг; *Q le bon* ~ дешева; *à bon* ~ дешево; *meilleur* ~ дешевше; *par-dessus le* ~ зверх торг; *faire bon* ~ de ses forces не шкодувати сил.

marchepied *m* 1) сідець; підніжка, приступка (екіпажа); 2) драбина.

march *le* *vi* ходити, іти, ступати; рухатися, посуватися вперед; крокувати; ~ à quatre pattes рахувати; *faire* ~ пустити в хід; *Q* ~ sur le pied de qn наступити комусь на ногу; *перен.* образити когось; ~eug *m*, -euse *f* хідок.

mardi *m* вівторок; *le* ~ у вівторок; *tous les* ~s, *le* ~ щовівторка.

mare *f* калюжа.

marécag *le* *m* болото, трясовина; ~eug, -euse *adj* болотистий, заболочений.

maréchal *m* маршал; ~ des logis унтер-офіцер (у кавалерії, артилерії); сержант (у піхоті).

maréchal-ferrant *m* коваль.

marée *f* 1) (морський) приплив і відплив; ~ haute, ~ montante приплив; ~ basse, ~ descendante відплив; *Q aller contre vent et* ~ іти проти течії; діяти незважаючи ні на що; 2) морська риба свіжого улову.

marge *f* поля, край (аркуша паперу); *Q avoir de la* ~ мати мож-

лівість; *mâti* час; *à la ~ du jour* у дусі часу; *rester en ~ de la vie* залишитися за бортом; *en ~ de ...* поза чимсь.

margin||al, -e *adj* написаний на полях; *~er vt* робити помітки на полях.

margot *f* 1) сорочка; 2) *перен.* балахута.

marguerite *f* маргарітка, ромашка.

mari *m* чоловік.

mar||age *m* шлюб, одруження; весілля; *~ blanc* фіктивний шлюб; *~er vt* одружувати, видавати заміж; *se ~er* одружуватися.

marin, -e 1. *adj* морський; 2. *m* моряк; *~e f* 1) морський флот; *~e de guerre* військово-морський флот; 2) морська служба.

mariner *vt* маринувати.

marini||er, -ère 1. *adj* морський; 2. *m* човняр; водник; 3. *f* матроска (одяг).

maritime *adj* морський, приморський.

marivaud||age *m* пишномовний стиль; *~er vi* писати пишномовно.

marmaille *f* *розм.* діворя.

marmelade *f* мармелад; *en ~* розварений, переварений; *être en ~* розкиснути; *O figure en ~* побите, роз'юшене обличчя.

marmite *f* казанок.

marmiteu||x, -se *adj* жалюгідний, нещасний.

marmiton *m* кухарчук.

marmotter *vt* *розм.* бурчати крізь зуби.

marmot *m* *розм.* 1) хлопчина; 2) кумедна фігурка.

marmotte *f* бабак.

marmott||ement *m* бурмотання; *~er vt* бурмотати.

marmouset *m* *розм.* хлопчик, карапуз.

maroquin *m* 1) сап'ян; 2) *розм.* міністерський портфель.

maroufle *m* крутий, грубий.

marqu||e, -f 1) знак, мітка; позначка; слід; *~ distinctive* відмітний знак; *~ d'amitié* знак дружби; *porter les ~es de ...* носити сліди; 2) клеймо; тавро; печатка; марка; *~é*, -e *adj* 1) яскраво виражений, помітний; різкий; 2) призначений; *~er vt* 1) відзначати, позначати; мітити, ставити клеймо; 2) *перен.* накласти відбиток; 3) вказувати на.

marquet||er *vt* 1) цяткувати; 2) інкрустувати; *~erie f* інкрустація.

marquis *m*, -e *f* маркіз, -а.

marrant, -e *adj* *арго* смішний, забавний.

marre *adv* *розм.*: *j'en ai ~* з мене досить.

marri, -e *adj* засмучений, зажурений.

marron I 1. *m* 1) каштан; 2) каштановий колір; 3) жетон, табель; 2. *adj* *invar* каштановий.

marron II, -ne *adj* 1) утєклий; 2) здичавілий (про тварину).

marronnier *m* каштан, каштанове дерево.

mars *m* березень; *en ~*, *au mois de ~* у березні.

marseillais, -e *adj* марсельський.

Marseillaise (la) марсельєза (французький гімн).

marteau *m* молоток; молот.

martel *m*: avoir ~ en tête три-
вобитися, турбуватися, непокої-
тися, упёрто думати про щось;
~age *m* биття молотом, кування;
~er *vt* 1) б'їти молотом, кувати;
2) карбувати (слова); 3) завдава-
ти турбот; ~et *m* молоточок;
~eur *m* молотобієць.

martial [marsjal], -e *adj* 1) во-
йовничий; 2) військовий (про за-
кон, суд).

martinet I *m* ластівка (сіль-
ська); стриж, шур.

martinet II *m* 1) тех. паро-
вий молот; 2) багатохвостий кан-
чук.

martyr *m*, -e *f* мученик, -ця.

martyr||e *m* м'юка, страждання;
~iser *vt* мучити.

marx||isme *m* марксизм; ~-lé-
ninisme *m* марксизм-ленінізм;
~iste 1. *adj* марксистський; 2. *m*,
f марксист, -ка; ~iste-léniniste *adj*
марксистсько-ленінський.

masculin, -e *adj* чоловічий.

masqu||e *m* 1) маска; 2) уда-
вання, прикидання, личина; ~é,
-e *adj* замаскований, прихований;
~er *vt* маскувати, приховувати;
se ~er надягати маску, маскува-
тися.

massacrant, -e *adj* убивчий, не-
стерпний.

massacr||e *m* різня, бійня; ~er
vt винищувати; різати; ~eur *m*
1) убивця; 2) перен. губитель.

masse *f* 1) у різн. знач. маса;
2) сила-силінна; натовп; купа; еп
~ гуртом; de(s) ~ (s) масо-
вий.

masser I *vt* робити масаж, роз-
тирати.

masser II *vt* 1) збирати до
купи, скупчувати, нагромаджу-
вати; 2) зосереджувати (війська);
se ~ скупчуватися; зосереджува-
тися.

masseu||r *m*, -se *f* масажист,
-ка.

massi||f, -ve 1. *adj* 1) масивний;
суцільний; 2) масовий; 2. *m* гір-
ський масив, кряж.

mass media *m pl* засоби масо-
вої інформації (преса, радіо, теле-
бачення).

massue *f* дрюк.

mastic *m* 1) мастика; замаска;
2) гумовий клей.

mastiquer I *vt* повільно жувати,
прожовувати.

mastiquer II *vt* замаскувати за-
маскою.

masure *f* халупа.

mat I [mat] *m* мат (у ша-
хах).

mat II, -e *adj* матовий, тьмя-
ний.

mât *m* щогла.

match [matʃ] *m* змагання, матч;
faire ~ pul зіграти вничью.

matelas *m* сінник, матрац.

matelot *m* матрос.

mater *vt* 1) зробити мат (у
шахах); 2) вгамовувати, прибор-
кувати.

mâter *vt* мор. зводити щогли.

matériau||isme *m* матеріалізм;
~iste 1. *adj* матеріалістичний;
2. *m*, *f* матеріаліст, -ка.

matériaux *m pl* матеріали.

matériel, -le 1. *adj* речовинний;
матеріальний; 2. *m* 1) матеріал;
2) матеріальна частина; інвентар;
устаткування.

matern||el, -le 1. *adj* материнський; *langue* ~elle рідна мова; 2. *f* дитячий садок; ~ité *f* 1) материнство; 2) пологовий будинок.

math *m* *argo* математика.

mathémat||icien *m, -ne* *f* математик; ~ique 1. *adj* математичний; 2. *f pl* математика.

matière *f* 1) *физ., філос.* матерія; 2) речовина; ~ première сировина; 3) предмет (вивчення, обговорення); *tables des ~s* зміст.

matin 1. *m* ранок; *ce ~* сьогодні вранці; *de bon ~, de grand ~* рано-вранці; *О un de ces quatre ~s* не сьогодні — завтра; 2. *adv* зранку, вранці; *se lever ~* вставати рано.

mât||in, -e 1. *m* сторожовий пес; 2. *m, f* розм. грубіян, -ка; шельма.

matin||al, -e *adj* ранішній, ранковий; ранній; *être ~* рано вставати; ~ée *f* ранок, ранкова пора; *dormir la grasse ~ée* довго спати вранці; проспати цілий ранок.

matois, -e *adj* хитрий, лукавий.

matou *m* кіт.

matraqu||e *f* 1) дрючок; 2) (поліцейський) кийок; ~er *vt* бити, побити (поліцейськими) кийками.

matriculer *vt* занести до списку, до відомості, до книги.

matrimonial, -e *adj* шлюбний, подружній.

matur||ation *f* дозрівання; ~ité *f* зрілість; *être à sa ~ité* дозріти.

maud||ire* *vt* проклинати, клясти; ~it, -e *adj* проклятий, клятий, мерзотний.

maugrée *vi* лаятися, сваритися, бурчати.

mausolée *m* мавзолей.

maussade *adj* похмурий, насуплений; тужливий; ~rie *f* похмурість; поганий настрій.

mauvais, -e 1. *adj* поганий, кепський; злий; негодячий; злоякісний; шкідливий; 2. *adv* погано, зле, кепсько; 3. *m* погань.

mauve 1. *f* бот. мальва, рожжа; 2. *m* рожево-ліловий колір.

maxime *f* правило, вислів.

me (m') *prop. pers.* (1-ї особи однини) 1) як прямий і непрямий додаток ставиться завжди перед дієсловом — мені, мені; себе, собі; *il m'écrit* він мені пише; *on me gronde* мене картують; 2) перекладається як -ся, -сь у закінченнях зворотної форми дієслова: *je me lave* я миюся.

méandre *m* 1) звивина, коліно (ріки); 2) хитрість, виверт.

méca||ncien, -ne 1. *m, f* механік; технік; ~ de bord борт-механік; 2. *m* машиніст; ~nique 1. *adj* механічний; 2. *f* механіка; ~niser *vt* механізувати; ~po *m* розм. механік, шофер.

mécène *m* меценат.

méch||amment *adv* злобно, злобливо; ~anceté *f* 1) злість, злостивість; 2) зла вихватка; ушіпливе слово; ~ant, -e 1. *adj* 1) злий, злісний; 2) поганий, кепський; гидкий, мерзотний; 2. *m, f* лиха людина; злюка; *faire le ~ ant* загрозувати; скипіти.

mèche *f* 1) гніт; 2) пасмо (волося); 3) свердел.

mécompte *m* 1) помилка в рахунку; 2) розчарування.

méconnaissable *adj* невпізнаний.

méconnaître* *vt* не впізнавати, не визнавати; зрікатися.

mécontent, -*e adj* незадоволений; ~*ement m* невдоволення;

~*er vt* викликати невдоволення.

mécré||ance *f* невіра; невір'я; ~*ant*, -*e adj*, *s* невір'ючий, -*a*.

médaille *f* 1) медаль; 2) бляха (з номером, значком).

médailлон *m* 1) медальйон; 2) портрет, картина в овальній рамі.

méde||cin [mɛdsɛ̃] *m* лікар, медик; ~*cine f* 1) медицина; ~*cine légale* судові медицина; 2) ліки, цілющий засіб; 3) медична практика.

médial, -*e adj* середінний, середній.

médiat||eur, -*rice* 1. *m*, *f* посередник, -ця; 2. *adj* посередницький; ~*ion f* посередництво.

médic||al, -*e adj* медичний; ~*ament m* ліки; ~*inal*, -*e adj* лікарський, цілющий.

médiéval, -*e adj* середньовічний.

médiocr||e *adj* посередній; ~*ité f* посередність; буденність.

médi||re* *vi* злословити, лихословити; ~*sance f* лихослів'я;

~*sant*, -*e adj* лихомовний, лихослівний.

médit||atif, -*ative adj* споглядальний; ~*ation f* обмірковування; споглядання; ~*er* 1. *vt* 1) об-

мірковувати; 2) замишляти; 2. *vi* (sur qch) міркувати про щось.

méditerrané, -*e adj* середземний.

médullaire *adj* мозковий.

meeting [mitiŋ] *m* мітинг.

méfait *m* лихий вчинок, шкода.

méfi||ance *f* недовірливість, недовір'я; ~*ant*, -*e adj*, *s* недовірливий, -*a*; se ~*er* (de qn, de qch) не довіряти; остерігатися.

mégarde *f*; *rag* ~ *loc. adv.* не-навімисно; через недогляд.

meilleur, -*e adj* кращий; le ~, la ~*e* найкращий, -*a*.

mélang||e *m* 1) змішування, перемішування, 2) сума; 3) *pl* літературна всячина; ~*er vt* змішувати, перемішувати; se ~*er* змішуватися.

mêlée *f* сутичка; суперечка.

mêler *vt* 1) змішувати, сполучати; 2) плутати, заплутувати; 3) замішувати, уплутувати; se ~ (de qch) уплутуватися, втручатися, устрівати.

melon *m* 1) диня; ~*d'eau* кавун; 2) *розм.* бевзь; ~*pière f* баштан.

membre *m* 1) член (сім'ї, товариства, організації); ~*titulaire*, ~*actif* дійсний член; ~*honoraire* почесний член; 2) частина тіла; кінцівка; 3) *мат.* член.

membreu, -*e adj* кремезний; ~*ge f* будова тіла.

même 1. *adj* 1) перед іменником той же; такий же; однаковий; en ~*temps* у той же час; 2) після іменника або займенника сам, самий, той самий; moi~ я сам;

pous-~ ми самі; 2. *prop.*: le ~, la ~, les ~s той самий, те саме, та сама, ті самі; cela revient au ~ це те саме; 3. *adv* навить; ϕ quand ~, tout de ~ все ж таки, протє; de ~ також; de ~ que так само, як.
memento [memeto] *m* 1) пам'ятка; 2) записна книжка.

mémoire I *f* 1) пам'ять; ~ de lièvre *розм.* куряча пам'ять; la ~ me fait défaut пам'ять мені зраджує; de ~ d'homme з незапам'ятних часів; 2) спогад.

mémoire II *m* 1) доповідна записка; 2) дисертація, доповідь; наукова стаття; ~ de diplôme дипломна робота; 3) рахунок; список; 4) *pl* мемуари, спогади.

mémorable *adj* пам'ятний.

mémorial *m* 1) доповідна записка; 2) меморіал, пам'ятник.

ménasant, -e *adj* загрозливий, грізний.

ménas||e *f* загроза; ~er *vt* загрожувати; лякати; наражати на небезпєку.

ménage *m* 1) домашнє господарство; 2) сім'я, родина, дім; подружжя; un jeune ~ молоді; faire bon ~ жити в злагоді.

ménagement *m* обережність, обачливість; остерога; avec ~ обережно.

ménager I *vt* 1) обережно поводитися з кимсь, з чимсь; берегти; ~ le temps берегти час; ~ ses paroles говорити мало; 2) уміло підготувати, влаштувати; ~ une surprise підготувати сюрприз; ~ une rencontre влаштувати зустріч; 3) приберігати; тримати про запас; se ~ берегти свої сили.

ménager II, -ère 1. *adj* 1) господарський; 2) ощадливий, економний; 2. *f* 1) хазяйка, господиня; 2) хатня робітниця.

ménagère *f* звірінець.

mendi||ant *m*, -e *f* жебрак, -чка; ~cité *f* жебрацтво; ~er 1. *vt* просити милостину; 2. *vi* жебрати.

menées *f pl* підступи, інтриги.

mener *vt* 1) вести, водити; приводити; ~ à bonne fin довести до благополучного кінця; 2) керувати, управляти; ϕ ~ grand train жити на широку ногу.

meneu||r *m*, -se *f* вожак, ватажок.

menotte *f* 1) ручка, рученька; 2) *pl* наручники.

mensong||e *m* брехня, вигадка; ~er, -ère *adj* брехливий, облудний.

mensuel, -le *adj* місячний, щомісячний.

mensura||bilité *f* вимірюваність; ~tion *f* вимір, вимірювання.

mental, -e *adj* мислений, розумовий; maladie ~e психічна хвороба; ~ement *adv* у думці, мислено; ~ité *f* 1) умонастрій, спрямованість думок; 2) мислення, розум, розумові здібності; психологія.

ment||erie *f* *розм.* брехня; ~eur, -euse 1. *adj* брехливий, неправдивий, обманливий; 2. *m*, *f* брехун, -ха.

menthe *f* м'ята.

mention *f* згадування; ~ honorable нагорода; ~ner *vt* згадувати.

mentir* *vi* брехати.
 mention *m* підборіддя.
 mentor [mɛ̃tɔːr] *m* наставник, ментор.
 menu, -e 1. *adj* дрібний, незначний; ~s frais дрібні витрати; 2. *adv* дрібно; trotter ~ дріботити (ногами); 3. *m* 1) дрібниця; 2) меню.
 menuis||erie *f* столярна робота; ~ier *m* столяр.
 méprendre* (se) (sur) помилятися.
 mépris *m* презирство; зневага; 'O au ~ de всупереч; ~able *adj* огидний, вартий зневаги.
 méprise *f* помилка; непорозуміння; раг ~ помилково.
 mépriser *vt* зневажати; нехтувати.
 mer *f* море; gagner la haute (abo la pleine) ~ вийти у відкриті море.
 mercenaire 1. *adj* 1) найманий; 2) продажний; 2. *m* найманець, запродавець.
 mercerie *f* галантерія.
 merci 1. *f* милосердя; пощада; sans ~ нещадно; demander ~ просити пощади; 2. *m*: ~! дякую!; grand ~! велике спасібі!; ~ bien! дякую!, спасібі!
 mercredi *m* середя; у сєреду; le ~, tous les ~s щосєредї.
 mercure *m* ртуть.
 mercuriale I *f* прейскурант.
 mercuriale II *f* догана; une verte ~ сувора догана.
 mercuriel, -le *adj* ртутний.
 mère *f* 1) маїти, маїтїнка, нєнька; 2) розм. тїтка, маїти (у звертаннї).

méridien, -ne 1. *adj* пївдєнний, меридіональний; 2. *m* астр. меридіан; 3. *f* післяобідній сон.
 méridional, -e *adj* пївдєнний.
 mérit||e *m* заслуга, гідність, достойність; ~er *vt* заслугувувати; ~oire *adj* гідний похвали.
 merle *m* дрізд.
 merveille||e *f* чудо, дїво; à ~ чудово; O promettez-moi et ~es обіцяти золоті гори; ~eux, -euse *adj* чудєсний, дївний; чудовий, розкішний.
 mes *adj. poss. pl* див. топ.
 mésalliance *f* нерівний шлюб, мєзальянс.
 mésange *f* синиця.
 mésaventure *f* неприємна пригода; нещастя.
 mesdames *f pl* див. madame.
 mesdemoiselles *f pl* див. mademoiselle.
 mésentente *f* незгода.
 mésintelligence *f* рбзлад, незгода.
 mesquin, -e *adj* 1) убгний, жалюгідний; 2) вузький; дріб'язковий; ~erie *f* 1) уббство; 2) дріб'язковість.
 messag||e *m* 1) звєрнення, послання; ~ téléphoné телефонограма; 2) доручення; ~er *m*, -ère *f* 1) вісник, -ця; гонєць; провісник, -ця.
 messagerie *f* 1) поштово-пасажирська контора; експедиція; 2) перевбзка вантажів, транспорт; 3) вантаж, товари.
 messieurs *m pl* див. monsieur.
 mesur||able *adj* вимірний; ~age *m* вимірювання, обмір.

mesur||e *f* 1) вимірювання; 2) міра; мірка; розмір; ~es de longueur лінійні міри; ~es de surface міри площі; ~es de volume міри об'єму; prendre la ~ de qn зняти мірку з когось; 3) почуття міри, такт; стриманість; manquer de ~ виявляти недостатній такт; combler la ~ довести до краю; 4) захід; prendre des ~es вживати заходів; 5) муз. такт; battre la ~ відбивати такт; ~er *vt* міряти; вимірювати; відмірювати; se ~er 1) вимірюватися; 2) помірятися силами з кимсь.

mét||al *m* метал; ~aux поперевих кольорові метали; ~allique *adj* металевий.

métallo *m* розм. робітник-металіст.

métallurg||ie *f* металургія; ~ique *adj* металургійний.

météo *f* розм. 1) бюро прогнозу; 2) метеозведення.

méthod||e *f* метод, система; ~ique *adj* методичний.

méticul||eux, -euse *adj* педантичний; копіткий; скрупульозний; ~osité *f* педантичність; скрупульозність.

métier *m* 1) ремесло; професія; avoir le cœur au ~ любити свою роботу; 2) верстат; О homme de tous les ~s майстер на всі руки.

métis *m*, -se *f* метис, -ка; ~sage *m* схрещування порід; ~ser *vt* схрещувати породи.

métropol||e *f* метрополія; столиця; ~itain, -e 1. *adj* столичний; 2. *m* 1) метрополітен, метро; 2) архієпископ.

mets *m* страва.

metteur *m*: ~ en scène режисер, постановник.

mettre* *vt* 1) ставити, класти, поміщати; 2) надягати; 3) вживати; О ~ au monde народити; ~ au point з'ясувати; налагодити; ~ en doute взяти під сумнів; ~ en evidence виставити напоказ; ~ en fonction пустити (про механізм); ~ en liberté випустити на свободу; ~ à l'ombre убити, заарештувати; se ~ 1) сісти; стати; лягти; se ~ à table сісти за стіл; se ~ au lit лягти в ліжку; 2) (à faire qch) починати; братися за щось; il se mit à rire він засміявся; je me mets au travail я беруся до роботи; О se ~ en quatre із шкури лізти.

meubl||e 1. *adj* 1) рухомий (про майно); 2) пухкий (про ґрунт); 2. *m* меблі; домашня обстановка; ~é, -e 1. *adj* мебльований; 2. *m* мебльована кімната; ~er *vt* (de qch) 1) меблювати; 2) збагачувати, прикрашати.

meule I *f* млинівé жорно; О ~ de fromage голівка сиру.

meule II *f* копія; скірта.

meulière *f* 1) жорно; 2) каменоломня; 3) будівельний камінь.

meuni||er *m*, -ère *f* мірошник, -чка, мельник, -чка.

meurt-de-faim *m*, *f* голодуючий, -а, бідолаха.

meurtr||e *m* убийство; ~ier, -ière 1. *adj* убивчий, смертоносний; 2. *m*, *f* убивця; 3. *f* бійниця, амбразура.

meurtr||ir *vt* забити; пом'яти;

побити (про град); ~issure *f* забите місце, синіць.

meute *f* 1) зграя (собак); 2) зграя, банда.

mexicain, -e *adj* мексиканський.

miaullement *m* нявкання; ~er *vi* нявкати.

niche *f* невелика хлібина; буханка.

nicnac *m* розм. інтрига.

ni-corps: à ~ *loc. adv.* до по-
яса.

microsillon *adj*: disque ~ дов-
гограюча пластинка.

midi *m* 1) полудень, південь;
en plein ~ серед білого дня; 2)
південь; au ~ на півдні; 3) (Midi)
південні країни; Південь; O cher-
cher ~ à quatorze heures шукати
неможливого.

mie I *f* хлібна м'якушка.

mie II *f*: ma ~ розм. моя лю-
ба, моя мила (у звертанні).

miel *m* мед; O lune de ~ ме-
лдовий місяць; ~leux, -leuse *adj*
солоденький, слащавий.

mien, -ne I *pron. poss.*: le ~
la ~ne (*pl* les ~s, les ~nes)
(вживається тільки самотійно)
мій (моя, моє, мої); свій (своя,
своє, свої); j'ai apporté vos livres
et les ~s я приніс ваші книжки
і свої; 2. *m* 1): le ~ моє; належ-
не мені; своє; 2) *pl.* les ~s мої
близькі, мої рідні.

miette *f* 1) крихта (хліба); ма-
ленький шматочок; 2) перен. крих-
та, дрібничка.

mieux I. *adv* краще; швидше,
охочіше; tant ~ тим краще; aimer
~ надавати перевагу; 2. *m* краще;

ще; au ~ якнайкраще; être au ~
aves qn бути в найкращих стосун-
ках з кимсь.

mièvre *adj* претензійний, удава-
ний; ~rie *f* претензійність, уда-
ваність.

mignard, -e *adj* 1) миловидний,
ніжний; 2) манірний; ~er *vt* пє-
тити; ~ise *f* 1) миловидність; 2)
манірність.

mignon, -ne I. *adj* 1) гарнень-
кий, миленький; 2) крихітний; 2. *m*,
f: mon ~, ma ~ne мій милий,
моя мила, любий, люба.

migrateur, -rice *adj* який (що)
переселяється; мандрівний; пере-
літний; ~ion *f* 1) переселення; 2)
переліт птахів; переміщення; ~oir *adj*
переселенський; перелітний.

mi-jambe: à ~ *loc. adv.* до ко-
лін.

mijaurée *f* кривляка, манір-
ниця.

mil *adj* тисяча (у літочислен-
ні).

millicelle *f* 1) міліція; 2) опол-
чення; ~ien *m* 1) міліціонер; 2)
ополченець.

milieu *m* 1) середина; посере-
дині; au ~ de посеред, au beau ~
у самісній середині; le juste ~
золота середина; 2) середовище,
оточення; *pl* кола; ~x dirigeants
правлячі кола.

militaire I. *adj* військовий; 2. *m*
військовослужбовець; ~ de car-
rière кадровий військовий.

militant, -e I. *adj* воєвничий;
2. *m, f* борець; активіст; ~ de la
paix борець за мир; les ~s du
parti партійні працівники.

militer *vi* боротися, битися.

mille I 1. *adj* 1) тисяча; 2) тисячний; 2. *m* 1) (цифра) тисяча; 2) сила, безліч, тьма.

mille II *m* міля.

millénaire 1. *adj* 1) тисячний; 2) тисячолітній; 2. *m* тисячоліття.

milliard *m* мільярд; *~aire m, f* мільярдєр, -ка.

millième 1. *adj* тисячний; 2. *m* тисячна частина; *~ier m* тисяча; безліч.

million *m* мільйон; *~ième 1. adj* мільйонний; 2. *m* мільйонна частина.

mim||er *vt* 1) зображати жестами; 2) наслідувати; *~ique 1. adj* мімічний; 2. *f* міміка.

minable *adj* розм. жалюгідний, міршавий.

minaud||er *vi* маніритися; *~erie f* манірність; *~ier, -ière adj* манірний.

mince *adj* 1) тонкий, худорлявий; 2) незначний; мізерний.

mine I *f* вираз обличчя; вигляд; зовнішність; *de petite ~* непоказний; *avoir mauvaise ~* мати поганий вигляд; *faire bonne ~ à (або au) mauvais jeu* робити веселу (хорошу) міну при поганій грі.

mine II *f* 1) рудник, копальня; шахта; 2) рідна жила; 3) *перен.* невичерпне джерело; *~ d'or* золоті дно; 4) *військ.* міна; *~ retardée* міна сповільненої дії.

miner *vt* 1) мінувати; робити підкоп; 2) *перен.* підточувати; підривати.

minéral *m* руда.

minéral, -e 1. *adj* мінеральний; 2. *m* мінерал.

mineur I *m* 1) шахтар, гірник; 2) *військ.* мінер, підричник.

mineur II, -e *adj* 1) менший; 2) неповнолітній; малолітній; 3) *муз.* мінорний.

mini||er, -ère *adj* рудниковий, гірничий; *industrie ~ère* гірничо-промисловість.

minim||e *adj* дуже малий, найдрібніший, мінімальний; незначний; *~iser vt* зменшувати, зводити до мінімуму; *~um [miniməm] m* мінімум, найменша кількість.

minist||ère *m* міністерство; *~ pub* прокуратура; *~ériel, -le adj* міністерський; *~re m* 1) міністр; 2) посланник.

minorité *f* 1) меншість; 2) неповноліття.

minot||erie *f* борошномельний завод; *~ier m* борошномел.

minuit *m* північ; *~ sonnant* рівно опівночі.

minuscule 1. *adj* 1) крихітний; 2) малий (*про букву*); 2. *f* мала буква.

minutaire *adj* справжній, автентичний.

minute I *f* хвилина; *dans deux ~s* через дві хвилини; *à toute ~* щохвилини; *une ~!* розм. почекайте хвилинку!

minute II *f* 1) дрібний почерк; 2) *юр.* оригінал; 3) чернетка.

minuti||e [minysj] *f* 1) дріб'язок; дрібниця; 2) дріб'язковість; 3) старанність, копіткість; *~eusement adv* старанно, копітко; *~eux, -euse adj* 1) дріб'язковий; 2) копіткий.

mioche *m, f* розм. дитинча, малюк.

mi-parti, -e *adj* поділений пополам.

mirac||le *m* чудо; *par* ~ чуждом; ~ **uleux**, -**ieuse** *adj* 1) чудесний; 2) дивний, дивовижний; чудовий.

mir||le *f* приціл, мұшка; *point de* ~ точка прицілювання; *перен.* мішені; об'єкт уваги; ~ *er* *vt* 1) цілитися; 2) розглядати на світло; *se* ~ *er* 1) розглядати себе (у дзеркалі); 2) милуватися собою.

mirifique *adj.* розм. чудесний.

mirilton *m* 1) дудка; 2) трубочка з кремом (тістечко).

miroir *m* дзеркало; ~ *de* *poche* дзеркальце; *consulter son* ~ дивитися у дзеркало.

miroit||ant, -e *adj* який (що) відсвічує, блискаючий; ~ **ement** *m* відсвічування, відблиск; ~ *er* *vi* відсвічувати, вилискувати, блищати.

mise *f* 1) ставка (*y* *api*); 2) манера одягатися; костюм; 3) внесок, вклад; ~ *de* *fonds* капіталовкладення; 4) поміщення (*куди*сь, *у певні умови*); ~ *à* *l'eau* спускання на воду; ~ *en* *place* установка (машин); ~ *en* *fabrication* здача на виробництво; ~ *en* *œuvre* застосування; ~ *en* *scène* постановка (спектаклю, фільму).

misérable 1. *adj* 1) нещасний, жалюгідний; знедолений; 2) плачевний; 3) підлий; мерзенний; 2. *m, f* 1) бідоліха, неборака; бідняк, злидар; 2) негідник, мерзотник; ~ **ment** *adv* убого, злиденно.

misère *f* 1) убожество, злидні; 2) нещастя; *pl* неприємності; *faire des* ~s завдавати неприємностей.

misèreu||x *m, -se* *f* бідняк, бідна жінка, бідоліха.

miséricord||e 1. *f* милосердя, жалість; *demander* ~ просити пощади; *accorder la* ~ простити; 2. *int:* ~! змилуйтеся!; ~ **ieux**, -**ieuse** *adj* жалісливий, співчутливий.

mission *f* місія, доручення, завдання; *être en* ~ бути у відрядженні.

missive 1. *f* послання; 2. *adj:* *lettre* ~ діловий лист.

mistral *m* містраль (*вітер*).

mi-temps *m* спорт. 1) тайм; 2) перерва (*у футболі*).

mitig||ation *f* пом'якшення; ~ *er* *vt* пом'якшувати.

mitraille||e *f* військ. заст. картеч; ~ *er* *vt* обстрілювати з кулемета; ~ **ette** *f* автомат; ~ **eur** *m* кулеметник; автоматник; ~ **euse** *f* кулемет.

mi-voix: *à* ~ *loc. adv.* напівголосно.

mixte *adj* змішаний; *école* ~ школа спільного навчання.

mixt||ion *f*, ~ **ure** *f* фарм. мікстура.

mobile 1. *adj* 1) рухливий, пересувний; 2) мінливий, непостійний; 2. *m* 1) рухоме тіло; 2) *перен.* рушійна сила; двигун.

mobili||er, -**ère** 1. *adj* рухомий; *biens* ~s рухоме майно; 2. *m* меблі, обстановка; ~ **té** *f* рухливість; мінливість.

modalité *f* 1) якість; властивість; 2) *філос., грам.* модальність; 3) *юр.* форма; різновид.

mode 1 *f* 1) мода; *à la* ~ модний; 2) звичка; смак; *à la* ~ *de*

в стилі; за звичаєм; 3) *pl* модні товари, модне вбрання.

mode *Il m 1*) форма; спосіб; ~ *de gouvernement* спосіб управління; ~ *de pourriture* режим харчування; 2) *фiлос.* модус.

modelage *m* ліплення.

modèle 1. *adj* зразковий; показовий; 2. *m 1*) модель, зразок; 2) натурщик, -ця.

model|é, -e 1. *adj* виліплений; 2. *m* рельєф; ~ *en vt 1*) мист. ліпити; 2) виготовляти модель; 3) (*sur*) брати за взірць; ~ *en m* формувальник.

modér|ateur, -atrice 1. *adj* стримуючий; 2. *m tech.* регулятор; ~ *ation f* помірність; ~ *é*, -e 1. *adj* помірний, стриманий; 2. *m* людина поміркованих поглядів; ~ *en vt* зменшувати, зм'якшувати; вгамовувати; *se ~ en* утримуватися.

modest|e *adj* скромний, невибагливий, простий; ~ *ie f* скромність, невибагливість.

modicité *f* поміркованість, незначність.

modifi|cateur, -catrice *adj* (видозмінюючий; ~ *cation f* (видозміна, модифікація; ~ *en vt* (видозмінювати).

modique *adj* поміркований, скромний, незначний.

moelleu|x [mwaø], -se *adj* м'який, оксамитний, ніжний.

mœurs [mœrs, mœ:r] *f pl 1*) звичаї; 2) поведки (тварин).

moi 1. *pron. pers.* (1-ї особи однини) 1) як підмет, вживаний самостійно я; qui a écrit la lettre? — Я; 2) як непрямий додаток з прийменни-

ком менé, мені, мною, про мене; себе, собі, собою, про себе; c'est de moi qu'on a parlé hier це про мене вчора говорили; 3) як прямий додаток після наказового способу: donne-moi ce crayon дай мені цей олівець; 4) при підсиленні: je ne veux pas, moi я — я не хочу; 2. *m* я (моя особа).

moindre *adj* менший; *le ~* найменший.

moine *m 1*) чернець; 2) грілка (для постелі).

moineau *m* горобець.

moins 1. *adv* менше; *Ø au ~*, *du ~* принаймні; *à ~ que...* якщо тільки...; хіба що...; *en ~ de rien* моментально; 2. *prep* без, мінус; *midi ~ cinq* без п'яти дванадцята (дня).

mois *m 1*) місяць; *au ~ de janvier* у січні; *le ~ courant* у цьому місяці; *le ~ prochain* наступного місяця; *par ~* на місяць; 2) розм. місячна зарплата.

mois|i *m* плісень; ~ *ir vt 1*) покриватися плісінню; 2) *перен.* обростати мохом; ~ *issure f* плісень, цвіль.

moisson *f* жнива; ~ *ner vt* жати (хліб); *Ø ~ ner les lauriers* пожинати лаври; ~ *neur*, -neuse 1. *m, f* жнець, жниця; 2. *f* жатка, жнивярка; ~ *neuse-batteuse* комбайн.

moit|e *adj* вологий; ~ *en f* вологість; піт.

moitié *f* половина; *à ~* наполовину.

mol *adj div.* м'як.

moldave 1. *adj* молдавський; 2. *m* молдавська мова.

môle *m* мол, дамба.
molécul|aire *adj* фіз. молекулярний; *~e f* молекула.
mollasse *adj* 1) м'який, в'ялий; 2) кволий, апатичний.
molle *adj* *div.* моч.
mollesse *f* 1) м'якість; 2) в'ялість, млявість.
mollet, -te 1. *adj* м'який, ніжний (на дотик); 2. *m* лїтка; *~ièrre f* 1) онуча; обмотки (для ніг); 2) бинт-панчоха.
mollir *vi* 1) розм'якшуватися; 2) слабшати; поступатися.
moment *m* мить, момент, хвили́на; *dans un ~* цієї ж миті; *d'un ~ à l'autre* з хвилини на хвилину; *à tout ~* щохвилини; *un ~!* стривайте!, почекайте!, послухайте!; *en se ~* зразу; *en un ~* в одну мить; *par ~s* час від часу; *du ~* як що так...; *~ané, -e adj* 1) миттєвий, моментальний, хвилинний; 2) короткочасний; скро́минучий.
mômerie *f* 1) удавання; 2) фарс, маскарад.
momille *f* мумія; *~fier vt* 1) муміфікувати; 2) *перен.* сохнути, марніти.
mon *adj. poss. m* (*f* та, *pl* mes) мій (моя, моє, мої); свій (своя, своє, свої); *je prends ~ livrre* я беру свою книжку.
monarque *m* мона́рх.
monastère *m* монасти́р.
mondain, -e 1. *adj* світський; мирський; 2. *m* світська людина.
monde *m* 1) світ; земля; всесвіт; *le ~ entier* увесь світ; *au bout du ~* на краю світу; 2) рід людський, люди; *tout le ~* усі;

3) грома́да, суспільство, «світ»; *le grand ~* «вищий світ»; *le petit ~* простий люд; 4) гóсті; 5) натовп, юрба; *quel ~!* яка сила людéй!; 6) слуги, челядь.

mond|lé *adj* очищений (про зерно); *~er vt* очищати; лущити.

mondial, -e *adj* світовий, всесвітній.

monétaire *adj* монетний, грошовий.

mongol, -e 1. *adj* монгольський; 2. *m* монгольська мо́ва.

monit|eur *m, -rice f* 1) керівник, -ця; наставник, -ця; інструктор; 2) староста (в класі).

monnaie *f* монета, грóші; дрібні грóші; *~ blanche* срібна монета; *petite ~* дрібні грóші; *battre ~* карбувати монету.

monnay|age *m* карбування монети; *~er vt* карбувати монету; *~eur m* монетник; *faux ~eur* фальшивомонетник.

monoplace *adj* одномісний.

monoprix *m* магазин стандартних цін.

monosyllabe *adj* односкладовий.

monsieur [mɔsjø] *m* (*pl* messieurs) 1) пан, добродій; вельмишановний пан (у звертанні); 2) господар; пан.

monstre 1. *adj* 1) величезний; 2) багатолюдний; 2. *m* чудовисько; потвóра.

monstru|eux, -euse *adj* 1) величезний, надмірний; 2) потвóрний; страхітливий; огідний; *~osité f* 1) величезність; 2) потвóрність, брідкість.

mont *m* горá; *~agnard m, -e f* горі́ць, горя́нка; *~agne f* горá;

~agneux, -agneuse *adj* гористий.

montant, -e 1. *adj* висхідний; 2. *m* 1) брус, стійк, косяк; 2) підсумок, сума; 3) запах; пріятний смак, пікантність; 4) мор. приплив.

mont-de-piété *m* ломбард.

monté, -e *adj* 1) забезпечений, наділений усім потрібним; 2) складений, змонтований; Φ être ~ розсередитися.

montée *f* 1) підйом, східження на гору; 2) зростання.

monter 1. *vi* (ê) 1) підніматися, східити; 2) сідати в, на; ~ en voiture, ~ en wagon сісти в автомобіль, у вагон; 3) їздити вєрхи; 4) зростати (про ціни); 2. *vt* (a) 1) підніматися, східити, злітати; 2) втягувати нагору, піднімати; 3) об'їжджати (коня); 4) екіпірувати, забезпечувати; 5) збирати, складати, монтувати; 6) вставляти в оправу; 7) ставити, інсценувати; se ~ 1) обзаводитися чимсь; 2) (contre qn) розсередитися на; 3) досягати (про суму).

monteu||г *m*, -se *f* монтажник, -ця.

monticule *f* горбчок, пагорок.

montre I *f* годинник (кишеньковий, ручний); ~ à déclin секундомір.

montre II *f* 1) показ; faire ~ de... виставляти на показ; 2) вітрина магазину; 3) зразок, проба.

montrer *vt* 1) показувати, виставляти; 2) виявляти, проявляти; se ~ 1) показуватися; з'являтися; 2) проявляти себе; виявитися.

montueu||x, -se *adj* гористий, горбкуватий, нерівний.

monture *f* 1) верхова тварина; 2) установлення; 3) верстат; 4) оправа.

monument *m* пам'ятник; ~al, -e *adj* величний, монументальний.

moquer *vt* висміювати; se ~ (de qn, de qch) глузувати з когось; насміхатися; ~erie *f* насмішка, глузування; ~eur, -euse 1. *adj* насмішливий, глузливий; 2. *m*, *f* насмішник, -ця.

moral, -e 1. *adj* 1) моральний; 2) розумовий, духовний; 2. *m* моральне, духовне; моральний дух; ~e *f* мораль, моральність; напучення; ~iser 1. *vt* розм. вичитувати, повчати; 2. *vi* моралізувати; ~isateur *m*, -isatrice *f* навчальний, -а; ~ité *f* мораль, моральність.

morbide *adj* 1) хворобливий; 2) патологічний.

morbleu! *int* хай йому біс!

morceau *m* 1) кусень, шматок; manger un ~ розм. перекусити; 2) уривок (твору); 3) муз. п'єса.

morcel||er *vt* дробити, дрібніти; se ~ дробитися, дрібнітися; ~lement *m* роздрібнення.

mord||acité *f* 1) їдкість; 2) перен. їдкість, ущипливість, дошкульність; ~ant, -e 1. *adj* 1) їдкий; 2) перен. їдкий, ущипливий, дошкульний; 2. *m* гострота.

mordieu! *int* див. morbleu.

mordre* 1. *vt* 1) кусати; жалити; 2) роз'їдати; 2. *vi* 1) (dans, à) відкусити, укусити; 2) клювати (про рибу); 3) піддаватися на; se ~ кусати себе; Φ s'en ~ les doigts жалкувати, шкодувати.

mordu *m*: ~ du sprot бодільник,

mor|eau, -elle *adj* вороний (про коня).

morfondre* *vt* пройма́ти, прои́зувати (про холод); *se* ~ 1) ме́рзнути; 2) до́вго чека́ти, нуді́тися.

morgue *f* зарозумі́ість, чва́нство.

moribond, -e *adj* умира́ючий.

moricaud, -e 1. *adj* смуглоли́ций; чорномáзий; 2. *m, f* мула́т, -ка; негр, негрита́нка.

morne *adj* похму́рий, пону́рий, сумови́тий.

mors *m* вуді́ла, мундшту́к; *prendre le ~ aux dents* закусити вуді́ла, понести́.

morse I *m зоол.* морж.

morse II *m* умо́вний код «азбука Мо́рзе».

morsure *f* уку́с.

mort I *f* сме́рть; *à (la) ~* сме́ртельно.

mort II, -e 1. *adj* 1) ме́ртвий, поме́рлий; 2) зів'я́лий (про рослину); 2. *m, f* покі́йник, -ця.

mort|alité *f* сме́ртність; *~el, -le* 1. *adj* сме́ртельний; 2. *m, f* сме́ртний, -а; *~ellement* *adv* сме́ртельно.

mortier *m* 1) *тех.* вапня́ний ро́зчин; 2) *військ.* міноме́т.

mortifi|ant, -e *adj* обра́зливий; прини́зливий; *~cation* *f* 1) обра́за, знева́га, прини́ження; 2) ме́д. омертві́ння; *~er* *vt* обража́ти, при́нижувати, зневажа́ти, при́кро вража́ти.

mortuaire *adj* похоро́нний.

morue *f* тріска́; *huile de foie de ~* риба́чий жир.

moscovite *adj* моско́вський.

Moscovite *m, f* москви́ч, -ка,

mosquée *f* мече́ть.

mot *m* сло́во; *~ à ~* сло́во в сло́во; дослі́вно; *~ d'ordre* па́рболь; га́сло; *gros ~s* ла́йка; *grands ~s* гучні сло́ва; *à ~s couverts* на́тяками; *Q ~ pour rige* жа́рт; *~s croisés* кросво́рд.

mot|leur, -rice 1. *adj* рухови́й, руші́йний; *forces ~rices* руші́їні си́ли; 2. *m* 1) руші́йна си́ла; 2) мо́тор, дви́гун; *~ à combustion interne, ~ à explosion* дви́гун вні́трішнього згоря́ння.

motif *m* мото́в, спонука́льна причи́на, приви́д.

motion *f* пропози́ція (на збо́рах); резолю́ція; *~ de censure* во́тум недо́віри.

motiver *vt* мото́вувати, обгру́нтовувати.

moto *f* *скор. розм. див.* moto-cyclette.

motocycl|e *m* мото́велосипе́д; *~ette* *m* мото́цикл.

motoris|ation *f* мото́риза́ція; меха́ніза́ція; *~ de l'agriculture* меха́ніза́ція сільськóго господа́рства; *~é, -e* *adj* мото́ризований; меха́нізований.

motrice *f* електро́вóz.

motte *f* 1) гру́дка землі́; брі́ла; 2) купина́.

moi (*перед голосною та h німим* *mol, f molle*) *adj* 1) м'я́кий; 2) в'я́лий, сла́бкий; 3) во́гкий і те́плий (про ві́тер, пого́ду); 4) зні́жений.

mouchard *m* 1) шпи́к; 2) до́нощик; *~age* *m* 1) шпи́гунство, висте́жування; 2) до́нос; *~er* 1. *vi* *розм.* шпи́гувати; 2. *vt* висте́жувати.

mouche *f* 1) мұха, мұшка; \diamond *fine* ~ хітра бестія; 2) плямочка, мұшка (на обличчі; у центрі мішені); 3) річковий трамвай; 4) арго шпик.

moucher *vt* 1) витирати ніс; 2) перен. утерти носа, дошкүлити.

moucheron *m* мошка; *pl* мош-кара.

moucheté, -e *adj* крапчастий, пістрявий.

mouchoir *m* хустка; ~ *de poche* носова хусточка.

moudre* *vt* молоти.

moue *f* гримаса незадоволення; *faire la* ~ розм. закомпилити губи.

mouette *f* чайка.

moufle *f* рукавиця.

mouflon *m* дикий баран, муф-лон.

mouill||age *m* 1) змочування; 2) якірна стоянка; 3) кидання якоря; ~*é, -e* *adj* промклій, змклій; ~*er* 1. *vt* 1) мочити, змочувати; 2) розбавляти водою (вино, молоко); 3): ~*er* l'анге віддавати якір; 2. *vi* стояти на якорі.

moulage I *m* 1) лиття; формування, відливання; 2) знімання зліпка з предмета; 3) зліпок, муляж; відліта річ.

moulage II *m* молоття, помел.

moul||er *vt* 1) формувати, відливати у форму; 2) щільно облягати; ~*eur* *m* формувальник, ливарник.

moulin *m* млин; ~ *à café* кофейний млинчик; ~ *à vent* вітряк.

mourir* *vi* (é) 1) умирати; згасати; гинути; \diamond ~ *d'envie* при-страсно бажати; 2) припинятися;

зникати; слабшати; завмирати; *se* ~ *помирати*; згасати, завмирати. **mousquet** *m* іст. мушкет; ~ *aire* *m* іст. мушкетер.

mousse I *m* мор. юнга.

mousse II *f* 1) піна; 2) збітї вершкі; мус; 3) мох.

mousse III *adj* тупий, притуп-лений.

mouss||er *vi* пінитися; \diamond *faire* ~ *перебільшувати*; вихвалити, звеличувати; ~*eux, -euse* *adj* пі-нистий; шипучий (про вино).

mousson *f* мусон (вітер).

moussu, -e *adj* порослий мохом.

moustach||e *f* вус; вуса; ~*u, -e* *adj* вусатий.

moustique *m* москіт; комар.

moutard||e *f* гірчиця; ~*ier* *m* гірчичник.

mouton *m* 1) баран; 2) бара-нина; 3): ~ *doré* цигейка; 4) арго доніщик, шпик.

moutonn||ement *m* баранці (на морі); ~*er* 1. *vi* пінитися, покри-ватися баранцями; 2. *vt* завивати волосья.

mouvant, -e *adj* 1) рушійний, рухомий, рухливий; нестійкий; 2) сипучий (про пісок).

mouvement *m* 1) рух; ~ *révo- lutionnaire* революційний рух; 2) хвилювання; 3) *тех.* хід; ~*é, -e* *adj* похвбавлений; \diamond *terrain* ~*é* нерівна місцевість.

mouvoir* *vt* рухати; *se* ~ *ру- хатися*.

moyen I *m* 1) засіб, спосіб; ~*s de production* засоби вироб-ництва; *au* ~ *de* за допомогою; 2) *pl* ресурси; достаток; засоби до життя; 3) *pl* можливості,

moyen II, -ne adj 1) середній; 2) посередній, звичайний.
moynnant prép за (з) допомогою, шляхом чогось; ~ *que loc. conj.* за умови, що; з умовою, щоб; з тим, щоб.
muable adj мінливий.
mu||e f линіяння (тварин, птахів); ~ *er vi* линяти (про тварин, птахів).
muet, -te adj німий, -а.
mufler m 1) рило, морда (тварини); 2) *груб.* хам, грубіян.
mug||ir vi мукати, ревіти; ~ *issement m* мукання, ревіння.
muquet m конвалія.
mulâtre m, -sse f мулат, -ка.
mule I f туфля без задника.
mule II f самка мула.
mulet m мул.
multicolore adj багатоколірний, різнобарвний.
multinational, -e adj багатонаціональний.
multiplace adj багатомісний.
multiple I. adj 1) численний; 2) складний; 3) різносторонній; 2. *m mat.* кратне число.
multiplic||ande m mat. множене; ~ *ateur m* множник; ~ *ation f* множення.
multiplier I. vt множити; 2. *vi* розмножуватися; *se ~* розриватися на частини; за всім стігати, скрізь встигати.
multiséculaire adj багатовіковий.
multitude f сила-силінна, безліч, маса; натовп.
munific||ence f щедрість; ~ *ent, -e adj* щедрий.
mun||ir vt постачати, наділяти

чимсь; *se ~* запасатися; озброюватися; ~ *ition f військ.* припаси; боеприпаси.

mur m стіна; мур; огорожа; *Q mettre qn au pied du ~ перен.* приперти когось до стіни.

mûr, -e adj зрілий, стиглий, спільний; готовий.

muraille f стіна; *pl* міська фортечна стіна.

mural, -e adj стінний.

mûrement adv зріло, розсудливо.

murer vt 1) обгороджувати кам'яною стіною; 2) замуровувати.

mûrir I. vi зріти, дозрівати; 2. *vt* обдумувати (план, проект тощо).

murmur||e m 1) джорчання, рокотання; 2) шепіт, глухий шум; гомін; 3) рємство; ~ *er I. vi* 1) джорчати, рокотати; 2) шептати; 3) рємствувати; 2. *vt* бурмотіти.

musard m, -e f розм. роззява, гава; ~ *er vi розм.* ловити гав.

muscl||e m м'якуш; м'яз; ~ *é, -e adj* мускулистий; ~ *er vt* розвивати м'язи.

muscul||aire adj м'язовий; ~ *ature f* мускулатура; ~ *eux, -euse adj* мускулистий.

muse f муза.

museau m 1) морда, рило (тварини); 2) *груб.* піка.

musée m музей.

musell||er vt 1) надівати на мордник; 2) *перен.* затикати рота; ~ *ière f* намордник.

muser vi div. musarder.

musette f 1) муз. волінка; 2) торба (для коней); 3) провіантський мішок (у солдата); 4) сумка

(для інструментів; школярська); 5): bal ~ народне свято, бал.

mutabilité *f* мінливість.

mut||ation *f* 1) зміна; заміна одного іншим; 2) переміщення (по службі); 3) біол. мутація; ~ *eg ut* переводити, переміщати (по службі).

mutill||ation *f* 1) калічення, нівечення; 2) перек. перекручення; ~ *é m, -e f* каліка; ~ *é de guegге* інвалід війни; ~ *eg ut* калічити, нівечити.

mutin, -e 1. *adj* 1) непокірний, бунтівливий; 2) норовливий; 3) задирливий; пустотливий; 2. *m, f* бунтівник, -ця, бунтар; ~ *eg ut* підбурювати до заколоту; *se ~ eg* бунтувати; ~ *erie f* 1) заколот, бунт; 2) норовливість, непокірність.

mutisme *m* 1) німота; 2) мовчання.

mutu||alité *f* 1) взаємність; 2) взаємодопомога; ~ *el, -le adj* взаємний; *assistance ~ elle* взаємодопомога.

myop||e *m* короткозора людина; ~ *ie f* короткозорість.

myosotis [mjɔzotis] *m* незабудка.

myriade *f* сила-силінна, безліч; міріади.

mystère *m* 1) таїнство; містерія; 2) таємниця, секрет; 3) таємничість.

mystéri||eusement *adv* таємниче; загадково; ~ *eux, -euse adj* таємничий; загадковий.

mystique 1. *adj* містичний; 2. *f* містика; 3. *m, f* містик.

myth||e *m* міф; ~ *ique adj* міфічний; ~ *ologie f* міфологія; ~ *ologie adj* міфологічний.

N

nacelle *f* 1) човник; 2) гондола (дирижабля).

na||e *f* 1) плавання; à la ~ вплав; *Q en ~ у поті*; 2) веслування, гребня; ~ *eoire f* плавець (у риб); ~ *eg vi* 1) плавати; 2) веслувати; *Q ~ eg entre deux eaux* служити і нашим і вашим; ~ *eug m, -euse f* 1) плавець, -чиха; 2) весляр.

paguère *adv* недавно.

pa||n, -e 1. *adj* малорослий, карликовий; 2. *m, f* карлик, -ця.

naiss||ance *f* 1) народження; 2) початок, виникнення; *prendre ~*

виникнути; ~ *ant, -e adj* який (що) народжується.

naitre* *vi* (è) 1) народитися; 2) походити, виникати.

naïve||ment *adv* наївно, просто-душно; ~ *té f* наївність, просто-душність.

nappe *f* 1) скатерть; 2) великий простір, поверхня; пелена; ~ *d'eau* водний простір; ~ *de neige* пелена снігу; 3): *tomber en ~* падати каскадом (про воду).

nappe||on *m* скатертинка; серветка.

nargu||e *f*: faire ~ à зневажати, не звертати уваги; ~ *eg vt розм.* презирливо ставитися, глузувати.

narine *f* ніздря.

narquois, -e *adj* насмішуватий; лукавий.

narr||ateur *m, -atrice* *f* розповідач, -ка, оповідач, -ка; ~ *atif, -ative* *adj* розповідний; ~ *ation* *f* розповідь; оповідання; ~ *eg vt* розповідати.

nasal, -e *1 adj* носовий; *2. f* носовий звук.

naseau *m* ніздря (у тварин).

nasill||ant, -e *adj* гугнявий; ~ *ard, -e* *adj* гугнявий; ~ *ement* *m* гугнявість; ~ *eg vi* гугнявити.

natal, -e *adj* рідний; ~ *ité* *f* народжуваність.

natat||ion *f* плавання; ~ *oire* *adj* плавальний.

natil||f, -ve *1. adj* *1) (de)* рідом з; *2) природний*; *2. m, f* уродженець, -ка.

nation *f* нація; народ; ~ *al, -e* *adj* національний; народний; ~ *alité* *f* *1)* національність; *2)* підданство, громадянство.

nati||e *f* *1)* мати, рогожа; *2)* коса (волосся); ~ *eg vt* *1)* вистилати мати; *2)* плести, заплітати.

natural||isation *f* *1)* натуралізація, прийняття в підданство; *2)* акліматизація; ~ *iser* *vt* *1)* натуралізувати, приймати в підданство; *2)* акліматизувати.

natur||e *1. f* *1)* природа; *2)* властивість; характер, натура; *2. adj* природний, натуральний; ~ *el, -le* *1. adj* природний, натуральний; *2. m* *1)* вдача, властивість; *2)* природність, простота; ~ *ellement* *adv*

1) природньо; *2)* легко, просто; *3)* звичайно, зрозуміло.

nauf||rag *m* *1)* корабельна аварія; *2)* *перен.* загибель; катастрофа; ~ *é, -e* *adj, s* загиблий, який (що) потонув.

nausé||abond, -e *adj* *1)* нудний, нудотний; *2)* огідний; ~ *e f* *1)* нудота; *2)* огіда.

nautique *adj* мореплавний, навігаційний; водний.

naval, -e *adj* морський.

navette *f* ткацький човник; *Q* faire la ~ ходити вперед і назад, снувати.

navi||gable *adj* судноплавний; ~ *gateur* *m* *1)* мореплавець; *2)* штурман; ~ *guer* *vi* пливати; плавати (*про судно*).

navire *m* корабель; ~ *-citerne* танкер.

navr||ant, -e *adj* несамовитий, нестямний; жахливий; сумний; ~ *eg vt* надривати душу, завдавати страждань.

ne *adv* не; ne ... pas, ne ... point не; nous ne savons pas ми не знаємо; ne ... que тільки; je n'ai que dix roubles у мене тільки десять карбованців; ne ... guère майже; je ne m'en souviens guère я майже не пам'ятаю цього.

né, -e *adj* народжений.

néanmoins *adv* однак, протé.

néant *m* ніщо, небуття.

nébul||euse *f* *астр.* туманність; ~ *eux, -euse* *adj* *1)* хмарний, туманний; *2)* *перен.* похмурий; ~ *osité* *f* *1)* хмарність; *2)* *астр.* туманність; *3)* *перен.* неясність.

nécessaire *1. adj* потрібний, необхідний; *2. m* *1)* потрібне, необ-

хідне; 2) несесёр; ~ment *adv* по-трібно, необхідно.

nécessité *f* необхідність, потреба, нужда; ~er *vt* змусувати, вимагати; ~eux, -euse *adj* нужденний, бідний.

néfasté *adj* злощасний, фатальний, згубний.

négatif *f*, -ve 1. *adj* заперечний, негативний; 2. *m* фото негатів.

négation *f* заперечення; ~vement *adv* негативно.

négligé, -e 1. *adj* недбалий; безладний; 2. *m* 1) неглиже; 2) недбалий одяг.

négligeable *adj* незначний, неістотний.

négligemment *adv* недбало; ~ence *f* недбалість; ~ent, -e *adj* недбалий; ~er *vt* ставитися недбало, нехтувати.

négoce *m* торгівля; ~iant *m* купець, негоціант; ~iation *f* переговори; ~ier 1. *vi* вести велику торгівлю; 2. *vt* вести переговори.

négre *m* негр; ~esse *f* негрятка.

neige *f* сніг; ~er *v. impers.* il ~e іде сніг; ~eux, -euse *adj* сніжний, сніговий.

nerf [ne:r] *m* (pl -s) 1) нерв; crise de ~s істерика; avoir ses ~s, avoir les ~s à fleur de peau бути нервовим, роздратованим; 2) перен. енергія, сила; avoir du ~ бути витривалим; 3) прожілок.

nervieux, -euse *adj* нервовий, draжливий; ~osité *f* нервовість, нервовність; ~ure *f* жилки, прожилки.

net [net], -te 1. *adj* 1) чистий, охайний; 2) ясний, чіткий, вираз-

ний; 3) правдивий, чесний; 2. *m* чистова́ копія; mettre au ~ переписати начисто; 3. *adv* 1) відразу, раптово; 2) ясно, прямо; ~tement *adv* ясно; чітко, виразно; ~teté *f* 1) чистота; 2) ясність, виразність.

nettoyage *m* чістка, очищення; прибирання; ~er *vt* чистити.

neuf I 1. *adj* 1) дев'ять; дев'ятеро; 2) дев'ятий; 2. *m* 1) дев'яте число; 2) дев'ятка.

neuf II, -ve 1. *adj* 1) новий; 2) недосвідчений; 2. *m* нове; à ~ заново.

neutralisation *f* нейтралізація; ~ser *vt* нейтралізувати; ~té *f* нейтралітет.

neutre *adj* 1) нейтральний; 2) байдужий.

neuvième 1. *adj* дев'ятий; 2. *m* дев'ята частина; 2. *f* дев'ятий клас.

neveu *m* племінник.

nez *m* 1) ніс; ~ aquilin орлиний ніс; ~ busqué ніс з горбачком; ~ camus плесканий ніс; ~ retroussé кирпатий ніс; parlez du ~ гугнявити; О au ~ de qn на бчач у когось; ~ à ~ віч-на-віч; 2) нюх, чуття.

ni conj ні; О ~ vu ~ сопну знати не знаю, відати не відаю; ~ rime ~ raison ніякого смислу.

niale *adj* заперечуваний.

niais, -e 1. *adj* дурний; 2. *m, f* дурень, дурненька, дурна; проста́к, -чка; ~er *vi* займатися дурницями; ~erie *f* дурниця.

niche I *f* 1) ніша; 2) собача будка, конура.

niche II *f* жарт, витівка.

nichée *f* виводок; ~er 1. *vi* гніздитися; 2. *vt* помістити, поса-

дйти; *se ~er* 1) гніздитися; 2) прилаштуватися; *~oir* *m* гніздо, клітка (для свійської птиці).

nict||ation *f* миготіння; *~er* *vi* миготіти.

nid *m* гніздо; *Q à chaque oiseau son ~ est beau* *прик.* всяк кулік до свого озера звик; *~ d'abeilles* стільник; *en ~ d'abeilles* стільниковий; вафельний (*рушник*).

nièce *f* племінниця.

nier *vt* заперечувати; спростовувати.

nigaud, -e 1. *adj* дурний, придуркуватий; 2. *m, f* дурень, йолоп.

nitouche *f*: *sainte ~* недоторка.

nitrogène *m* азот.

niveau *m* 1) нівелір, ватерпас; 2) горизонтальна площина; 3) рівень; *Q passage à ~* *зал.* перетізд.

nobl||e 1. *adj* 1) благородний; 2) дворянський; 2. *m, f* дворянин, дворянка; *~esse* *f* 1) благородство; 2) дворянство.

pose *f* 1) весілля; 2) шлюб; 3) гуляння; *faire la ~* *розм.* бенкетувати.

poc||f, -ve *adj* шкідливий; *~vité* *f* шкідливість.

postambule *m, f* лунатик, сновийда.

posturne 1. *adj* нічний; 2. *m* *муз.* ноктюрн.

noduleu||x, -se *adj* вузлуватий. *Noël* *m* різдво; *Père ~* дідмороз.

noeud *m* 1) вузол; 2) бант; 3) суглоб (*пальців*); 4) *pl* ўзи.

noir, -e 1. *adj* 1) чорний; 2) похмурий; 2) мерзінний; 2. *m, f* 1) чорний колір; 2) траур; 3) нудьга;

~âtre *adj* чорнуватий; *~aud*, -e *adj* чорнявий.

noirc||eur *f* 1) чорнота; 2) мерзінність; *~ir* 1. *vi* чорніти; 2. *vt* 1) чорнити; 2) очорнити, знеславити.

noise *f* сварка, суперечка.

nois||eraie *f* ліщина, горіховий гай; *~ette* *f* лісовий горіх.

noix *f* горіх.

nom *m* 1) ім'я; прізвище; назва; *~ de famille* прізвище; 2) *грам.* іменник.

nomade 1. *adj* кочовий; 2. *m, f* кочівник, -ця.

nombr||e *m* 1) число; 2) чисельність; *~ de* багато; *~er* *vt* обчислювати; *~eux, -euse* *adj* численний.

nomination *f* призначення на посаду.

nomm||é, -e 1. *adj* який (що) іменується, називається; 2. *m, f*: *un ~* хтось, якийсь; *~er* *vt* 1) називати; 2) призначати; *se ~er* називатися.

non *adv* ні, не.

non-belligérance *f* нейтралітет.

nonchal||amment *adv* недбало; *~ance* *f* недбалість; безтурботність; *~ant, -e* *adj, s* недбалий, байдужий; безтурботний.

non-être *m* небуття.

non-ferreux||x, -se *adj* кольоровий (*про метал*).

nonobstant 1. *prép* незважаючи на; 2. *adv* протé, однак.

non-sens *m* безглузддя, нісенітниця.

nord 1. *m* 1) північ; 2) північний вітер, норд; 2. *adj* північний.

nordique 1. *adj* північний; 2. *m, f* житель, -ка півночі.

normalien *m, -ne f* студент, -ка педагогічного інституту.

norvégien, -ne 1. *adj* норвезький; 2. *m* норвезька мова.

nos *adj. poss. pl div.* notre.

nostalgie *f* туга за батьківщиною, ностальгія.

nota *m* примітка.

notabilité *f* 1) видне становище; знатність; 2) відома людина.

notaire *m* нотаріус.

notamment *adv* саме; особливо; зокрема.

notation *f* 1) позначення умовними знаками; 2) запис.

not||e *f* 1) відмітка, знак; 2) замітка, виписка; *prendre des ~s* записувати; 3) оцінка, бал; 4) рахунок; 5) нота; *◇ changer de ~* заговорити іншим тоном; *~er vt* 1) відмічати; 2) записувати; 3) атестувати.

notice *f* 1) замітка; 2) статейка.

notification *f* повідомлення, *~er vt* повідомляти.

notion *f* поняття.

notoire *adj* загальновідомий.

notoriété *f* 1) загальновідомість; *acte de ~* офіційне посвідчення; 2) слава, популярність.

notre *adj. poss. (pl nos)* наш (наша, наше, наші); свій (своя, своє, свої).

nôtre 1. *pron. poss.:* le ~, la ~ (*pl les ~s*) (*вживається тільки самостійно*) наш (наша, наше, наші); свій (своя, своє, свої); 2. *m* 1): le ~ наше; належне нам; своє; 2) *pl:* les ~s наші близькі, наші рідні,

pouer vt 1) зав'язувати; 2) *перен.* затівати.

poueu||x, -se *adj* вузлуватий.

pouille *f* *розм.* тухтій, телепень.

pouilles *f pl* локшина.

pourri, -e *adj* 1) вгодований; 2) насичений; *◇ feu ~ військ.* інтенсивний вогонь; *~se f* годувальниця; *~cier, -cière* 1. *adj* поживний, ситний, 2. *m, f* годувальник, -ця.

pourr||ir vt 1) годувати, харчувати; 2) насичувати; *~issant m* відгодівля; *~issant, -e* поживний.

pourrisson *m* немовля.

pourriture *f* їжа, харч.

pous *pron. pers. (1-ї особи множини в усіх відмінках)* ми, нас, нам; себе, собі, собою, про себе.

pouveau (*перед голосною та h німим pouvel*), **pouvelle** 1. *adj* новий; 2. *m* нове; новина; *up ~* вепи новоприбулий; *loc. adv.:* à ~ знову; de ~ наново; *~té f* 1) новина; 2) новинка.

pouvel *div.* pouveau.

pouvelle 1. *f* 1) новина, звістка; 2) оповідання, новела; 2. *adj div.* pouveau.

pouvellement *adv* недавно, знову.

novembre *m* листопад (*місяць*); *ep ~, au mois de ~* у листопаді.

novice 1. *m, f* 1) новачок; 2) молодий матрос; 2. *adj* недосвідчений, невмілий.

noyau *m* 1) кісточка (*у плодах*); 2) фіз. ядро; 3) *перен.* основа, суть.

noyé, -e 1. *adj* затоплений, залитий; 2. *m, f* утопленик, -ця.

noyer 1. *m* горіхове дерево,

noyer II *vt* топїти, залива́ти; *se* ~ тону́ти; топї́тися.

ну, -е 1. *adj* 1) го́лий, ого́лений; *tête* ~е, ~-*tête* з непокри́тою голово́ю; *pieds* ~s, ~-*pieds* босо́ніж; 2) пу́стинний, го́лий; 2. *m* наго́та.

nuag||e *m* хма́ра; ~еух, -еuse *adj* хма́рний, похму́рий.

nuanc||e *f* відті́нок; ~er *vt* відті́няти.

pubil||e *adj* зму́жнілий; ~ité *f* зму́жність.

nucléaire *adj* фіз. я́дерний.

nudité *f* наго́та, ого́леність.

pue *f* хма́ра, O *porter aux* ~s підно́сити до небе́с, вихва́ляти; *tomber des* ~s з неба́ впáсти.

puée *f* 1) хма́ра; 2) бе́зліч, си́ла-си́ленна

puil||re* *vi* (à) шкóдити; ~sible *adj* шкідли́вий.

nuít *f* 1) ніч; à la tombée de la ~, à la ~ tombante з настання́м но́чі; de ~, la ~ уно́чі; ~ blanche бе́зсонна ніч; 2) те́мрява, мо́рок.

pul, -le 1. *adj* 1) нія́кий, жо́дний, ні оди́н; O ~le part нідé;

match ~ ні́чия; 2) юр. не́дійсний; 3) ні́кче́мний, незначни́й; 2. *pron* ніхто́; ~lement *adv* зо́всім ні, ні́скільки, ні в я́кому ра́зі.

nullif||ier *vt* касува́ти, відміня́ти; ~té *f* 1) ні́кче́мність; 2) юр. не́дійсність.

nument *adv* щі́ро, відве́рто.

numéraire 1. *adj* раху́нковий, платі́жний, грошови́й; *valeur* ~ номіна́льна ва́ртість; 2. *m* го́тівка.

numérateur *m* мат. чисе́льний.

numérique *adj* число́вий; чи́сельний; ~ment *adv* кі́лькісно; за підраху́нком.

numéro *m* но́мер; former (або faire) le ~ набра́ти но́мер телефо́ну; ~ter *vt* нуме́рува́ти.

nuptial [nupsjal], -e *adj* шлю́бний; весі́льний.

nuque *f* поти́лиця.

nurse [nœrs] *f* 1) ня́ня; 2) си́ділка.

nutritif||f, -ve *adj* по́живний, си́тний; ~on *f* харчува́ння; годувáння.

nylon *m* нейло́н.

O

obé||ir *vi* (à *qn*, à *qch*) слуха́тися, корі́тися; ~issance *f* слухня́ність, покі́рність; ~issant, -e *adj* слухня́ний, покі́рний.

obèse *adj* гладкий, товстий.

obésité *f* ожирі́ння, повнотá.

objecter *vt* (à *qn*) заперечува́ти.

objectif||f, -ve 1. *adj* об'є́ктив-

ний; 2. *m* 1) фото об'є́ктив; 2) ці́ль; на́пря́м (розви́тку).

objection *f* заперече́ння.

objectivité *f* об'є́ктивність.

objet *m* 1) предме́т, рі́ч; 2) об'є́кт; мета́; avoir pour ~ ма́ти на меті́.

oblation *f* же́ртва, дару́нок.

obligat||ion *f* 1) обов'язок, зобов'язання; борг; 2) облігація; ~**oire** *adj* обов'язковий.

oblig||é, -e *adj* 1) зобов'язаний; вдячний; 2) неминучий, необхідний, вимушений; ~**eance** *f* послужливість, люб'язність; ~**eant, -e** *adj* послужливий, люб'язний; ~**er** *vt* 1) (*qn à qch, à (de) faire qch*) зобов'язувати; змушувати; 2) (*qn*) робити послугу комусь; s'~**er**: s'~**er** pour *qn* ручатися за когось.

obliqu||e *adj* 1) косий, похилый; 2) обхідний; 3) ухильний; ~**ement** *adv* 1) навкося; 2) посередньо; 3) ухильно.

oblitér||ation *f* стирання; викреслювання; ~**er** *vt* старати, згладжувати.

obscene *adj* непристойний.

obscénité *f* непристойність.

obscur, -e *adj* 1) темний; 2) неясний, незрозумілий; 3) хмарний (*про погоду*); 4) невідомий; ~**cir** *vt* затемнювати; затемнювати; ~**cissement** *m* затемнення; потьмарення; ~**ité** *f* 1) темрява, мрок; 2) неясність; 3) безвісність.

obséd||ant, -e *adj* невідчепний, настірливий; ~**er** *vt* невідступно переслідувати.

obséqui||eux, -euse *adj* підлєсливий, запобігливий; ~**osité** *f* підлєсливість.

observ||able *adj* доступний для спостереження; ~**ateur, -atrice** 1. *adj* спостерігач; 2. *m, f* спостереження; 2) зауваження; ~**atoire** *m* 1) обсерваторія; 2) військ. спостережний пункт; ~**er** *vt* 1) спосте-

рігати; 2) додержувати; 3) робити зауваження.

obstacle *m* перешкода.

obstin||ation *f* упёртість, наполегливість; ~**é, -e** *adj* упёртий, наполегливий; ~**ément** *adv* упёрто, наполегливо; s'~**er** 1) упиратися; 2) (*à qch, dans qch, à faire qch*) домагатися.

obstru||ction *f* 1) обструкція; 2) мед. закупорка, непрохідність; ~**er** *vt* 1) мед. закупорювати; 2) заха́рщувати; перегороджувати шлях.

obtempérer *vi* (*à qch*) підкорятися, слухатися.

obten||ir* *vt* добиватися, досягати; одержувати; ~**tion** *f* досягнення.

obtus, -e *adj* тупий.

obus [obys] *m* снаряд; ~ **fusée** реактивний снаряд; ~**ier** *m* гаубиця.

occasion *f* випадок; нагода; à l'~ при нагоді; *par* ~ випадково; d'~ випадковий, ношений; ~**nel, -le** *adj* випадковий; ~**per** *vt* спричиняти, викликати.

occident *m* захід; ~**al, -e** *adj* західний.

occup||ation *f* 1) заняття, справа; 2) окупація; ~**é, -e** 1) зайнятий, занятый; 2) окупований; ~**er** *vt* 1) займати (*місце, посаду і т. ін.*); 2) захоплювати, окупувати; s'~**er** (*à qch, de qch*) займатися.

occurrence *f* випадок, обставина.

océan *m* океан; ~**ique** *adj* океанічний.

octobre *m* жовтень.

octogone *m* геом. восьмикутник.

octro||i *m* дарування, надання;
~yer *vt* дарувати, надавати.

oculaire *adj* очний; зоровий.

odeur *f* запах.

odieu||x, -se *adj* огидний, мер-
зінний.

odor||ant, -e *adj* запашний; ~at
m нюх; ~er 1. *vt* нюхати; 2. *vi*
пахнути.

œil [œj] *m* (pl yeux [jø]) 1) око;
les yeux à fleur de tête витрішку-
вати очі; les yeux creusés запалі
очі; à l'~ на око; Ø coup d'~
погляд; être tout yeux видивляти-
ся; avoir l'~ sur qn, qch нагля-
дати за кимсь, чимсь; n'avoïr pas
les yeux dans sa poche ясно бачи-
ти, не помилятися; entre quatre
yeux віч-на-віч; se mettre les doigts
dans l'~ попати пальцем у небо;
2) отвір, дірка; 3) вушко (гол-
ки).

œil-de-bœuf *m* кругле вікноце.

œillet *m* бот. гвоздика.

œillette *f* мак.

œuf [œf] *m* (pl œufs [ø]) яйце;
~ dur круте яйце; ~ à la coque
рідке (не круте) яйце.

œuvre||e 1. *f* 1) справа, діло,
праця; mettre en ~ здійснити; 2)
вчинок; bonnes ~s добрі діла;
3) твір, праця; ~s complètes пов-
на збірка творів; 2. *m* творчість;
зібрання творів (письменника, ху-
дожника, композитора); ~er *vi*
працювати, творити.

offens||ant, -e *adj* образливий;
~e *f* образа; ~er *vt* ображати,
кривдити; ~eur *m* кривдник.

offensi||f, -ve *adj* наступальний;
~ve *f* наступ.

office *m* 1) служба, посада; 2)

контра, бюро; l'~ des études на-
вчальна частина; 3) (церковна)
служба; 4) послуга.

officiel, -le *adj* офіційний.

officier *m* 1) офіцер; 2) чинов-
ник; службовець.

officieu||x, -se *adj* 1) послужли-
вий; 2) офіційний.

officiel, -le *adj* лікарський.

officine *f* 1) аптека; 2) лабора-
торія; майстерня.

offrande *f* дар, пожертвування.

offre||e *f* 1) пропозиція; l'~ et
la demande попит і пропонування;
2) підношення, дарунок; ~ir* *vt*
1) пропонувати; 2) дарувати; 3)
становити; s'~ir 1) пропонувати
себе; 2) траплятися (про випадок);
3) приносити себе в жертву.

offusquer *vt* 1) заступати, за-
важати бачити, затьмарювати; 2)
перен. зачіпати, бентежити.

ogre *m*, -sse *f* 1) людоджер, -ка;
2) ненажера.

oh! int o!, ой!, ох!

ohé! int ей!, гей!

ohm *m* фіз. ом.

oie *f* 1) гуска; 2) розм. дурень.

oignon [œjɔ̃] *m* 1) цибуля; 2)
бот. цибулина.

oiseau *m* птах, птиця; ~ de
proie хижий птах; ~ de passage
перелітний птах; ~ de feu жар-
птиця; Ø à vol d'~ з пташиного
польоту; по прямій лінії; à vue
d'~ з (висоти) пташиного польо-
ту; ~-touche колібри.

oiseu||x, -se *adj* 1) бездіяльний,
гульотийський; 2) марний.

oisi||f, -ve 1. *adj* 1) бездіяльний;
2) невикористаний; 2. *m*, *f* нероба,
ледіщо; ~veté *f* неробство.

olivâtre *adj* олівковий (колір); смуглявий.

oliv||e *f* маслина, оліва; ~ier *m* олівкове дерево.

olympi||ade *f* олімпіада; ~en, -ne, ~que *adj* олімпійський.

ombrag||e *m* 1) тінь; 2) недовір'я; donner de l'~ викликати підозру; ~é, -e *adj* тінйстий; ~eux, -euse *adj* 1) недовірливий, підозрілий; 2) лякливий (про ко-
ня).

ombr||e *f* 1) тінь; 2) темрява, мрок; O sous l'~ de під приводом; pas l'~ de ці тіні, ні сліду; ~elle *f* парасолька; ~er *vt* відтіняти, наводити тінь.

omettre* *vt* 1) пропускати; 2) нехтувати; не виконувати.

omis, -e *adj* пропущений; ~sion *f* пропуск.

omnipot||ence *f* всемогутність; ~ent, -e *adj* всемогутній.

omnisc||ence *f* всевідання; ~ent, -e *adj* всевідаючий, всезнаючий.

omnivore *adj* всеїдний.

op (l'op) *pron* 1) вживається в безособових зворотах з дієсловом у 3-й особі однини; окремим словом не перекладається: op dit кажуть; 2) у розмовній мові може відповідати першій і другій особі: op a parlé de vous ми говорили про вас; op va bien? як ти (ви) себе почуваєш (почуваєте)?

oncle *m* дядько.

onde *f* хвиля.

ondée *f* злива.

on-dit: les ~ *m pl* чутки.

ondoy||ant, -e *adj* 1) який (що) хвилюється, який (що) колишеться;

2) мінливий; ~er *vi* хвилюватися, колихатися.

ondul||ation *f* 1) хвилювання, колихання; 2) завивка волосся; ~er 1. *vi* хвилюватися, колихатися; 2. *vt* завивати (волосся); ~eux, -euse *adj* хвилястий.

ongle *m* 1) ніготь; 2) кіготь, пазур.

onguent [ɔ̃gɑ̃] *m* мазь.

onz||e 1. *adj* 1) одинадцять; 2) одинадцятий; 2. *m* 1) одинадцате число; 2) спорт.: уп «~» футболна команда; ~ième 1. *adj* одинадцятий; 2. *m* одинадцята частина.

opaque *adj* непрозорий; непроглядний.

opérat||eur *m*, -rice *f* оператор; ~ion *f* у різн. знач. операція.

opérer 1. *vt* 1) творити, виконувати; 2) хір. робити операцію; 3) обчислювати; 4) робити дослід; 2. *vi* діяти; s'~ відбуватися.

opin||ant *m* опонент, учасник обговорення; ~er *vi* висловлювати свою думку.

opiniâtre *adj* упёртий, затятий; ~té *f* упёртість, затятість.

opinion *f* думка, погляд.

opportun, -e *adj* своєчасний; ~ité *f* своєчасність.

oppos||ant, -e 1. *adj* опозиційний; 2. *m, f* 1) опозиціонер, -ка; 2) опонент, -ка; ~é, -e *adj* протилежний; ~er *vt* (qn, qch — à qn, à qch) протиставити; s'~er (à) протівитися; ~ition *f* 1) протилежність; 2) протиставлення; 3) опозиція.

oppress||er *vt* пригноблювати; ~eur *m* гнобитель; ~if, -ive *adj* пригноблюючий; ~ion *f* 1) ядуга; 2) гніт, гноблення.

opprim||é, -e *adj, s* пригнобленийий, -а; **~er** *vt* пригноблювати, утискувати.

opprobre *m* ганьба, сором.

opter *vi* 1) (*pour*) висловлюватися за; 2) (*entre*) вибирати.

option *f* вибір, опція.

optique 1. *adj* оптичний; 2. *f* оптика.

opul||ence *f* розкоші; достаток; **~ent, -e** *adj* розкішний, багатий.

or 1. *m* зблото; **en** ~ золотий; **~ natif** чисте зблото; **~ blanc** платина; **О livre d'~** книга почесних гостей.

or 2. *conj* а; же; ну ось, так ось; отже; протé, адже.

orag||e *m* гроза; буря; **~eux, -euse** *adj* бурхливий, грозовий.

oraison *f* 1) промова; 2) молитва.

oral, -e 1. *adj* словесний, усний; 2. *m* усний екзамen; **~ement** *adv* усно.

orang||e *f* апельсин; **~eade** *f* апельсиновий напій; **~er** *m* апельсинове дерево.

orat||eur *m* оратор; **~oire** *adj* ораторський.

orchestr||e [*orkestr*] *m* 1) оркестр; 2) партéр (*у театрі*).

ordinaire 1. *adj* звичайний, звичний; 2. *m* 1) звичай; à l'~ як звичайно; d'~ звичайно, здебільшого; 2) звичайний стіл (*їжа*); **~ment** *adv* звичайно.

ordonn||ance *f* 1) розподіл, розпорядок; 2) постанова, інструкція; 3) рецéпт, призначення (*лікаря*);

4) *військ.* вистовий, ординарець; **officier d'~** ад'ютант; **~er** *vt* 1) упорядковувати; 2) наказувати; 3) призначати ліки.

ordre *m* 1) порядок, дисципліна; 2) розпорядок, розташування; 3) наказ; розпорядження; брдер; 4) розряд, категорія; 5) брден; 6) *військ.* стрій.

ordur||e *f* 1) сміття, бруд; 2) лихослів'я; **~ier, -ière** *adj* непристойний.

orée *f* узлісся.

oreille *f* 1) вухо; **dresser l'~**, **prêter l'~** уважно слухати; **faire la sourde ~** прикидатися глухим; **être tout ~s** жадібно слухати; **О avoir l'~ basse** похнюпитися; 2) слух.

oreiller *m* подушка.

ores *adv*: d'~ et déjà за́раз же; нега́йно.

orfèvre *m* заст. золотар; **~rie** *f* виробництво і торгівля золотими і срібними виробами.

organis||ateur, -atrice 1. *adj* організаторський; 2. *m, f* організатор; **~ation** *f* організація; **~é, -e** *adj* організований; **~er** *vt* організувати; **s'~er** організуватися.

orge 1. *f* ячмінь; **О sucre d'~** леденець; 2. *m*; **~ mondé** ячні крупи; **~ perlé** перлові крупи.

orgue *m* орган; **О ~ de Barbarie** катеринка.

orgueil [*orgœj*] *m* гордість, пиха; **~eux, -euse** *adj* гордий, гордовитий, пихатий.

orient *m* схід; Extrême-Orient Далéкий Схід; Moyen-Orient Се-

редній Схід; Proche-Orient Близький Схід; ~al, -e 1. *adj* східний; 2. *m pl*: les Orientaux східні народи, народи Азії.

orient||ation *f* орієнтація, напрям; ~er *vt* 1) визначати місцеположення; 2) орієнтувати, направляти.

orifice *m* отвір, жерло.

originaire *adj* (de) родом з, уродженець.

original, -e 1. *adj* 1) оригінальний, справжній; 2) чудний, дивний; 2. *m* оригінал; 3. *m, f* дивак, -чка.

origin||e *f* початок, походження, джерело; ~el, -le *adj* початковий, первісний.

orgne *m* в'яз; \emptyset attendez-moi sous l'~ *прик.* після дощика в четвір.

ornement *m* 1) прикраса; 2) орнамент; ~al, -e *adj* декоративний; ~ation *f* орнаментация; ~er *vt* прикрашати.

orner *vt* (de qch) прикрашати.

orphelin, -e *m, f* сирота; ~ de père et de mère круглий сирота; ~at *m* сирітський приют.

orteil *m* палець (ноги); ~, gros ~ великий палець (ноги).

orthodoxe *adj* правовірний, ортодоксальний.

ortie *f* кропива.

os [ɔs] *m* (pl os [o]) кістка; jusqu'à la moelle des ~ до самих кісток.

oscill||ateur *m* радіо генератор коливань; ~ation *f* колювання; ~er *vi* колюватися.

os||é, -e *adj* зухвалий, відваж-

ний, сміливий; ~er *vi, vt* відважуватися, дерзати, насмілюватися.

oseraie *f* вербняк, верболіз.

osier *m* верба, лоза.

oss||ature *f* кістяк, каркас; ~elet *m* 1) кісточка; 2) бабка (для гри); ~ements *m pl* кістки (мертвих); ~eux, -euse *adj* 1) кістковий; 2) кістлявий; s'~ifier окостеніти.

ostensible *adj* явний, неприхований.

ostentation *f* хвастощі, чванливість.

ostrac||iser *vt* виганяти; піддавати ostrакізму; ~isme *m* вигнання, ostrакізм.

otage *m* 1) заложник; 2) застава.

ôter *prép* виключаючи, крім, за винятком.

ôter *vt* 1) (qch à qn) відбирати, позбавляти; 2) забирати; знімати. ou *conj* чи, або; ~ bien або.

où 1. *adv* де, куди; d'~ звідки; ~ que де б не, куди б не; d'~ que звідки б не; 2. *pron. relat.* який; la ville ~ je suis né місто, в якому я народився.

ouais! [we] *int* невже! (вираз подиву); як би не так!, як же!

ouat||e *f* вата; ~er *vt* підбивати ватою; ~ine *f* ватин.

oubli *m* 1) забуття; 2) забутливість; ~er *vt* забувати; s'~er забуватися; багато дозволяти собі; ~eux, -euse *adj* забудькуватий.

ouest [west] *m* 1) захід; 2) (Ouest) Захід, західні країни.

oui 1. *adv* так; ~-da! звичай-

no!, охоче!; 2. *m* позитивна відповідь; *le ~ et le* по-так-і-ні. *ouiche!* *int* розм. чом би не так! *oui-dire* *m* поголос, чутки. *ouïe* *f* 1) слух; 2) *pl* зябра. *ouïr** *vt* 1) чути; 2) слухати, вислухувати.

ours [*urs*] *m*, -*e* *f* 1) ведмідь, ведмедиця; 2) *перен.* відлюдник; *O* *un ~ mal léché* неотесана людина; *~on* *m* ведмежа.

outil [*uti*] *m* знаряддя, інструмент; *~lage* *m* набір інструментів; устаткування; *~lé*, -*e* *adj* устаткований, оснащений; *~ler* *vt* (*qch de qch*) устатковувати, оснащати.

outrag||e *m* образа; *~eant*, -*e* образливий; *~er* *vt* ображати; *~eux*, -*euse* *adj* образливий.

outrance *f* крайність, перебільшення; *à ~* безпощадно; до перебільшеного кінця; *combat à ~* бій не на життя, а на смерть.

oltre 1. *prép* крім, понад, опріч; *~ mesure* надміру; 2. *adv* заст. далі, за; *passer ~* вийти за межі, іти далі; *loc. adv.*: *en ~* крім того; *d' ~ en ~* наскрізь; *~ que* *loc. conj.* не тільки, але й ...

outré, -*e* *adj* 1) перебільшений, утрируваний; 2) (*de qch*) обурений.

outrécuid||ance *f* зарозумілість, пиха; *~ant*, -*e* *adj* зарозумілий, пихатий.

outrpasser *vt* перевищувати, порушувати.

outrer *vt* перебільшувати.

ouvert, -*e* *adj* 1) відкритий, відчинений; 2) відвертий, щиросердний; *O à livre ~* з листа, без підготовки.

ouverture *f* 1) отвір, діра; 2) відкриття, початок; 3) *муз.* увертюра.

ouvr||able *adj*: *jour ~* робочий день; *~age* *m* 1) робота, праця; діло; *les gros ~ages* чорна робота; 2) виріб; 3) твір; 4) *військ.* укріплення; *~er* *vt* 1) робити щось; виробляти; 2) обробляти.

ouvreuse *f* білетерка.

ouvri||er, -*ère* 1. *m*, *f* робітник, -ця; *~ aux pièces* відрядник; *~ en chambre* надомник; 2. *adj* робітничий.

*ouvrir** 1. *vt* 1) відкривати, відчиняти; розкривати; 2) починати; *~ une séance* почати засідання; 2. *vi* 1) відкриватися; 2) (*sur*) виходити (*про вікно, двері*); *s' ~* 1) відчинятися, відкриватися; 2) розпускатися, розпукуватися (*про квіти, бруньки*).

ouzbek 1. *adj* узбецький; 2. *m* узбецька мова.

ovin, -*e* *adj* овечий; *gase ~e* овеча порода, вівці.

oxyd||ation *f* окислення; *~e* *m* окис; *~er* *vt* окисляти; *s' ~er* окислятися.

oxy||gène *m* кисень; *~géné*, -*e* *adj* кисневий; *eau ~gérée* перекис водню; *~géner* *vt* окисляти.

Р

pacifi|cateur, -catrice 1. *m.* / умиротворитель, -ка; ~ **cation** / умиротворення; ~ **er** *vt* умиротворяти; ~ **que** *adj* миролюбний, мирний.

pacotille *f* товар низької якості; мотлох.

pacte *m* договір, угода, пакт.

pagaille *f*, **pagaye** *f* *розм.* хаос, безладдя.

page I *f* сторінка; **Q** à la ~ сучасний.

page II *m* паж.

paie *f* 1) плата; заробітна плата; платня; 2) *розм.* боржник; ~ **ment** *m* платіж, виплата; розрахунок.

paillard *m*, -**e** *f* розпусник, -ця.

paillasse I *f* солон'яний матрац.

paillasse II *m* паяц, блазень.

paillasson *m* солон'яна мата.

paill|e 1. *f* солон'я; 2. *adj* світло-жовтий, солон'яного кольору; ~ **er** 1. *m* 1) сарай для солони; 2) копінця; 2. *vt* вкривати солон'ю.

pain *m* 1) хліб; ~ **de ménage** домашній хліб; ~ **bis** питльований хліб; **petit** ~ булка; ~ **d'épice** пряник; 2) кусок, брусок; ~ **de sucre** голова цукру; ~ **de beurre** брус масла.

pair I, -**e** 1. *adj* 1) парний; 2) рівноцінний; 2. *m* рівня; **hors (de)** ~ який (що) не має (собі) рівного; **de** ~ нарівні, урівні; 3. *f* пара, подружжя; **Q** c'est une autre ~ **e de manches** *розм.* це зовсім інша справа.

pair II *m* пер (титул).

paisible *adj* мирний, тихий; лагідний.

paître* 1. *vt* пасти; 2. *vi* пастися; **Q** envoyer ~ *розм.* прогнати.

paix 1. *f* 1) мир; ~ **durable** міцний мир; 2) примирення; **faire la** ~ **avec** *qn* помиритися; 3) мирний договір; **faire la** ~ укласти мирну угоду; 4) тиша, спокій; 2. *int*: ~! тихіше!, заспокойтеся!

pal *m* загострений кіл, свая.

palace *m* розкішний готель.

palais I *m* 1) палац; 2): ~, ~ **de justice** суд; будинок суду.

palais II *m* піднебіння.

palanquin *m* паланкін, носилки.

pale *f* 1) лопать; 2) застава (в шлюзі).

pâle *adj* 1) блідий; 2) безбарвний.

palet *m* 1) металевий диск; 2) спорт. шайба.

palette *f* 1) лопатка; 2) палітра.

pâleur *f* блідість.

palier *m* 1) площа́дка сходів; 2) *тех.* підшипник.

pâlir 1. *vi* бліднути; 2. *vt* знебарвлювати.

palissade *f* огорожа, паркан.

palme *f* пальмова гілка; **Q** remporter la ~ здобути перемогу; ~ **ier** *m* пальма (дерево).

palôt, -te *adj* бліденький.

palp|able *adj* відчутний (на до-тик), помітний; ~ **ation** *f* обмацування, ошупування; ~ **er** *vt* 1) обмацувати, ошупувати; 2) *розм.* одержувати гроші.

palpitant, -e *adj* тріпотливий;
 ~ation *f* тріпотіння; серцебиття;
 ~er *vi* тріпотіти, битися, тремтіти.
 paludéen, -ne *adj* 1) болотний;
 2) малярійний.
 pâm|ler (se) 1) знепритомніти;
 2) (de) мліти, не тямити себе;
 ~oison *f* непритомність.
 pap I *m* 1) полотнище; полá;
 2) частина поверхні.
 pan! II *int* трах!, бах!
 papach|le *m* 1) султан (на шо-
 ломі); 2) блиск; хизування; теат-
 ральність; ~é, -e *adj* 1) пістря-
 вий, різноколірний; 2) різнокалі-
 берний.
 pancarte *f* 1) оголошення, афі-
 ша; 2) плакат.
 papérée *f* вміст кошика.
 panet|lerie *f* хлібосховище;
 ~ière *f* сума (для хліба).
 panier *m* кошик; корзина.
 panne *f* несправність, пошко-
 дження; аварія; Ø être dans la ~
 бути в злиднях.
 panneau *m* 1) панель; щит; 2)
 плакат; 3) панно; 4) тенета; Ø
 donner dans les ~s піддатися на
 обман.
 panse *f* розм. чéрево, пúзо.
 pans|lement *m* 1) пов'язка; ком-
 прес; 2) перев'язування (рани);
 ~er *vt* перев'язувати (рану).
 pansu, -e *adj* пузатий.
 pantagruélique *adj* ненажерли-
 вий.
 pantalon *m* штани, брюки.
 panthéon *m* пантеон.
 panthère *f* пантера.
 pantoufle *f* домашня туфля.
 paon [pā] *m* павіч; ~ner [pane]
 * *vi* 1) розпускати хвіст (про пави-

ча); 2) перен. чванитися, хизува-
 тися.

pap|al, -e *adj* папський; ~auté
f папство; ~e *m* папа (римський).

papelard, -e *adj* лицемірний,
 святенницький; ~ise *f* лицемір-
 ство, святенництво.

paperass|le *f* папірці, писання;
 ~er *vi* рйтися в папéрах; ~ier,
 -ière 1. *adj* паперовий; 2. *m, f* 1)
 писака; 2) бюрократ.

papier *m* 1) папір; ~ à lettres
 поштовий папір; ~ blanc чистий
 папір; ~ carbone копіювальний
 папір; ~ timbré гérбовий папір;
 ~ sensible фотопапір; ~ de musi-
 que нотний папір; ~ peint щпалé-
 ри; 2) *pl* документи, папéри.

papier-monnaie *m* паперові грó-
 ши.

papillon [papijō] *m* 1) метелик;
 2) перен. легковажна людина;
 ~ner *vi* пұрхати.

papilloter 1. *vi* мигáти, бліма-
 ти; 2. *vt* завивáти на папільйóтках.

rapot|age *m* розм. базікання;
 ~er *vi* говорити дурниці.

paquebot *m* пасажирський те-
 плохід.

paquet *m* 1) пакéт, пакúнок;
 збóрток; Ø recevoir son ~ розм.
 дістáти прочухáна; ça vaut le ~
 розм. вáрто рискну́ти; 2) полігр.
 гáнки набóру; 3) пошта, корес-
 пондéнція; ~er *vt* пакувáти.

par *prep* 1) передає значення
 українських прийменників чéрез,
 крізь; в; за; по; із; з; на; від і ви-
 ражає дію і спосіб її виконання,
 знаряддя дії, час дії і інші відно-
 шення: entrer ~ la porte увійти
 чéрез двéрі; mener ~ la main

вести за руку; *élaboré* ~ *les savants* опрацьований вченими; *fixer* ~ *un clou* закріпити цвяхом; *passer* ~ *Moscou* їхати через Москву; *transport* ~ *eau* водний транспорт; *un roman* ~ *Emile Zola* роман Еміля Золя; *il finit* ~ *se taire* він кінчив тим, що замовк; 2) *входить до складних прислівників і приімеників*: *loc. adv.*: ~ *ci* тут; ~ *là* там; ~ *trop* надто; ~ *conséquent* отже; *loc. prép.*: *de* ~ іменем, від імені; *de* ~ *la loi* іменем закону.

parabole I *f* *mat., фіз.* параболо.

parabole II *f* притча, іносканання.

parachever *vt* завершувати, закінчувати.

parade *f* 1) парад, огляд; 2) пишність, парадність; *Q faire* ~ *de qch* хизуватися; ~ *er* *vi* виставляти напоказ; хизуватися.

paradis *m* 1) рай; 2) гальорка (у театрі).

parafe *m* *div.* *paraphe*.

parages *m pl* місця, краї.

paraître *vi* (а, è) 1) показуватися, з'являтися; *laisser* ~ *vi* виявляти; *faire* ~ *vi* викликати; показати; 2) здаватися; *il* ~ *t* здається, мабуть; 3) виходити у світ (про газету, книжку); *faire* ~ *vi* видавати (газету, книжку).

parallèle 1. *adj* паралельний; 2. *f* паралельна лінія; 3. *m* 1) *геогр.* паралель; 2) зіставлення, порівняння.

paraphe *m* 1) розчерк; 2) гриф (скорочений підпис).

parapluie *m* парасолька (від дощу).

parasol *m* парасолька (від сонця).

paravent *m* ширма.

parbleu! *int* хай йому чорт!

parc *m* 1) парк; ~ *de culture* et *de repos* парк культури і відпочинку; 2) загін (для худоби); 3) парк (трамвайний і т. ін.).

parcelle *f* частка; ~ *ement* *m* дроблення; ~ *er* *vt* дробити, ділити на дрібні частки.

parce *que* *conj* тому що, через те що, бо.

parchemin *m* пергамент.

parcimonie *f* скнарість; ощадливість; ~ *eux*, ~ *euse* *adj* скнарий, ощадливий.

parcourir *vt* 1) пробігати; об'їжджати; 2) швидко переглядати.

parcours *m* 1) пробіг; проїдений шлях; маршрут; *спорт.* дистанція; 2) течія (річки).

pardessus *m* пальто.

pardieu! *int* *div.* *parbleu*.

pardon *m* прощення, пробачення; *demande* ~ *vi* вибачатися; ~ *nable* *adj* пробачний; ~ *ner* *vt* вибачати.

pareil, ~ *le* 1. *adj* подібний, такий самий, однаковий; *sans* ~ незрівнянний; 2. *m* рівний; *vos* ~ *s* подібні до вас; 3. *f*: *rendre la* ~ *le* відплатити тим же; ~ *lement* *adv* таким же чином, однаково.

parement *m* 1) прикраса; 2) оздоблення.

parent, ~ *e* 1. *m*, *f* рідич, -ка; 2. *m pl* батьки; 3. *adj* родинний; ~ *age* *m* 1) спорідненість; 2) рідичі, рідня; ~ *e* *f* 1) спорідненість; 2) рідичі, рідня.

parenthèse *f* дужка; entre *~s* у дужках; *перен.* між іншим.

parer I *vt* прикрашати, вибрати; se *~* вибиратися, чепуритися.

parer II 1. *vt* відбивати; 2. *vi* (*à qch*) запобігати, усувати.

paress||e *f* лінощі; *~er vi* лінуватися; *~eux, -euse* 1. *adj* лінійний; 2. *m, f* лідар, -ка.

parfaire* *vt* завершувати, закінчувати.

parfait, -e *adj* 1) закінчений; 2) досконалий, прекрасний.

parfois *adv* інколи, часом.

parfum *m* 1) аромат, пахощі; 2) духи; *~er vt* наповнювати ароматом, душити духами; se *~er* душитися духами.

pari *m* парі, заклад; tenir *~*, engager un *~* битися об заклад, іти на парі; *~er vt* битися об заклад, іти на парі.

Parisien *m, -ne f* парижанин, -ка.

parisien, -ne *adj* паризький.

parit||aire *adj* паритетний; *~é f* паритет, рівність.

parjure 1. *adj* віроломний; 2. *m, f* клятвoporушення; 3. *m* віроломство; клятвoporушення.

parlant 1. *adj* який (що) говорити; сінема *~* звукове кіно; 2. *m* розм. звуковий фільм.

parlement *m* парламент; *~aire* 1. *adj* парламентський; 2. *m* 1) член парламенту; 2) парламентар; *~er vi* вести переговори.

parl||er I 1. *vi* говорити; *~ en maître* говорити владним голосом; *~ au micro* виступати по радіо; *~ d'or* говорити розумно; *à ~ franc* відверто каючи; *sans ~*

de не кажучи про ...; trop *~ nuit* прик. мовчання — золотий; *Ô tu ~es!* розм. ще б пак!, еге, звичайно!; 2. *vt* 1) говорити (про щось); *~ politique* говорити про політику; 2) володіти (якоюсь) мовою; *~ français* говорити французькою мовою.

parler II *m* 1) мовлення, мова; 2) говірка, діалект.

parl||eur *m, -euse f* балакун, -ха; haut *~* гучномовець; *~oir m* прийомна (у навчальному закладі, установі).

parmi *prép* між, серед.

paroi *f* стіна, перегородка.

parole *f* 1) мова, слово; prendre la *~* виступити з промовою; 2) обіцянка; promesse de *~* людина слова; та *~* слово честі; 3) *pl* муз. слова, текст.

parquet *m* 1) прокуратура, прокурорський нагляд; 2) паркет.

parraïn *m* 1) хрещений батько; 2) поручитель; 3) шеф; *~age m* шефство; *~er vt* шефствувати.

parricide 1. *m, f* батьковбивця; 2. *m* батьковбивство.

parsemer *vt* (*de qch*) усівати, посипати.

part *f* 1) частина, частка; пайка; участь у чомусь; prendre *~ à qch* брати участь у чомусь; *Ô faire ~ de...* повідомляти про...; faire la *~ de* враховувати, брати до уваги; 2) сторона, бік; d'une *~* з одного боку; d'autre *~* з другого боку; de *~* et d'autre з обох боків; à *~* окремо; за винятком; pour ta *~* з мого боку, щодо мене; de *~* en *~* наскрізь; à *~* moi, à *~* lui, à *~* soi про себе;

de la ~ de loc. *prép.* за дорученням, від імені; *O blague à ~!* без жартів; *nulle ~* ніде; *quelque ~* десь; кудись.

partag|le *m* поділ; *sans ~* неподільно, безроздільно; *~er* 1. *vt* ділити; роздавати; 2. *vi* брати участь, мати пай у...

partance *f* відплиття (судна); *ep ~* готовий до відплиття.

partenaire *m, f* партнер, -ша.

parterre *m* 1) квітник; 2) театр. задні ряди партеру; 3) глядачі, публіка.

parti I *m* *політ.* партія; *Parti Communiste de l'Union Soviétique* Комуністична партія Радянського Союзу; *membre du Parti* член партії.

parti II *m* 1) рішення; думка; *~ pris* упереджена думка; *sans ~ pris* об'єктивно; *prendre un ~* прийняти рішення; *prendre ~* висловитись ясно; *prendre ~ pour qn* заступитись за когось; *prendre le ~ de qn* стати на чийсь бік; 2) користь, вигода; *tirer ~ de qch* мати користь від чогось; 3) партія (у шлюбі).

partial [parsjal], -e *adj* упереджений, небезсторонній.

particip|ant *m, -e* *f* учасник, -ця; *~ation* *f* участь.

participer *vi* (à qch) брати участь.

particularité *f* особливість, властивість.

particule *f* частка.

particul|er, -ère 1. *adj* 1) особливий; 2) приватний; 3) окремий; 4) (à qn, à qch) властивий комусь, чомусь; 2. *m* приватна особа;

~èrement *adv* особливо; зокрема.

partie *f* 1) частина; 2) сторона (на суді, у договорі); *~ adverse* протівна сторона; *~s contractantes* договірні сторони; 3) участь (у грі, у справі); *être de la ~* брати участь у чомусь; *avoir ~ liée avec qn* бути у згоді (або заодно) з кимсь; 4) партія (у грі); 5) муз. голос, партія; 6) розвага; *~ de plaisir* подорож для розваги.

partiel, -le [parsjel] *adj* частковий; *~lement* *adv* частково.

part|ir* 1. *vi* (è) 1) відправлятися, від'їжджати; вирушати; полетіти; 2) розряджатися; *le fusil ~it* рушниця вистрелила; *le coup ~it* пролунав постріл; *O à ~ de* починаючи з ...; *~ d'un éclat de rire* зайтись реготом; 3) (de qch) виходити з ...; *~ du fait* виходити з факту; 2. *vt* ділити на частини.

partisan *m, -e* *f* 1) прихильник, -ця; *~ de la paix* прихильник миру; 2) партизан, -ка.

partition *f* 1) поділ; 2) муз. партитура.

partout *adv* скрізь; усюди; *de ~* звідусіль.

parure *f* прикраса; вбрання.

parvenir* *vi* (è) (à qch) 1) досягати, доходити; 2) добиватися.

parvenu *m, -e* *f* вискокка.

pas I *m* 1) крок; *~ à ~* крок за кроком; поступово; *à ~ de loup* тихо, крадькома; *O avoir le ~ sur qn* мати перевагу над кимсь; *de ce ~* зараз, у цю мить; 2) ходя; хід; 3) слід (ноги); *re-tourner sur ses ~* повернутися назад; 4) па (у танцях); 5) поріг,

східець; *Q franchir le ~* зв'язитися на щось.

pas II 1. *adv* не, ні; *~ si vite!* не так швидко!; *~ vu ~ pris* *прик.* не спійманий — не злов'яз; 2. *частина заперечного звороту* не ... *pas*, *яка не перекладається:* *je ne lis pas* я не читаю.

passable adj стёрпний, посередній, задовільний.

passage m 1) прохід, проїзд, перехід, переправа; *de ~* проїздом; 2) переїзд переправа (*місце, час*); *~ à niveau зал.* переїзд; 3) місце, уривок (*у книжці*); 4) *муз.* пасаж.

passag|er, -ère 1. *adj* скоромишній, швидкоплинний; 2. *m, f* пасажир, -ка.

passant, -e 1. *adj* проїзний, проїжджий (*про дорогу*); *gue ~e* людна вулиця; 2. *m* перехожий.

passee f 1) переліт; 2) *мор.* фарватер; 3) перепустка; *mot de ~* пароль.

passé I, -e 1. *adj* минулий; 2. *m* минуле; *comme par le ~* як раніше.

passé II *prép* 1) після; *~ dix heures* після десятої години; 2) за; *~ la dernière maison* за останнім будинком.

passee-partout m відмічка.

passerport m паспорт.

pass|er 1. *vt* 1) переправлятися, переходити; 2) передавати; 3) пропускати; *~ un mot* пропустити слово; 4) проводити (*час*); 5) надягати; 6) вставляти, просувати; *~ le doigt* просунути палець; 7) вибачати, прощати; *~ez-moi le mot* вибачайте на слові; 8) укладати; *~ un contrat* укласти договір; 9) *утворює ряд стійких сло-*

восполучень: *~ la visite* зробити огляд; *~ un examen* скласти екзаме́н; *~ une revue* приймати па́рад; *~ son chemin* іти своїм шля́хом; 2. *vi* (a, è) 1) проходити, проїжджати, пролітати; *on ne ~e pas* проходу немає; *laisser ~* пропустити; *~ez!* прохóдьте!; 2) минати, кінчатися; *l'été ~e* літо мина́є; 3) робитися, ставати; *~ maître* ста́ти знавце́м; 4) (*de ... en*) переходити з ... в; *~ de bouche en bouche* передава́тися з уст в устá; 5) (*pour*) вважа́тися; *~ pour un sage* вважа́тися му́дрим; 6) (*chez*) зайти, за́хати до ко́гось (*по дорозі*); *Q ~e!* неха́й!, га́ра́зд!, зго́ден!; *en ~ant* мимохі́д; між іншим; *se ~* 1) відбува́тися, трапля́тися; 2) (*de*) обхо́дитися без...

passerelle f 1) пішохідні кля́дки; 2) *мор.* капіта́нський місто́к.

passee-temps m приє́мне провє́дє́ння ча́су, розва́га.

passen|r m, -se f переві́зник, -ця.

passible adj (*de*) який (що) підляга́є; *~ d'arrestation* який підляга́є арешту.

passion f пристра́сть; за́пал, за́взя́ття; *~nant, -e adj* захо́плюючий; *~né, -e adj* пристра́сний, палкий; *~ner vt* захо́плювати.

passive|ment adv паси́вно; *~té f* байдужі́сть, паси́вність.

pastèque f каву́н.

pasteur m 1) па́стир; 2) па́стор.

patatras! *int* бух!, трах!, хлоп!

pataud m, -e f ва́йло, тухти́й.

patauger vi 1) чала́пати по гря́зю́ці; 2) *розм.* плу́татися, збива́тися.

pâte *f* 1) тісто; ~s alimentaires макаронні вироби; \diamond une bonne ~ d'homme душевна людина; mettre la main à la ~ самому взятися за діло; 2) маса; місиво; 3) мармелад.

pâte *m* 1) пиріг; 2) паштет; 3) чорнильна пляма; \diamond ~ de maisons група будинків, квартал.

pâtée *f* 1) корм; 2) густа юшка.

patelin *I adj* вкрадливий, хитрий.

patelin *II m* розм. рідні місця, батьківщина.

patent, -e *adj* очевидний, явний.

patente *f* свідоцтво; диплом.

paternel, -le *adj* батьківський; ~ité *f* 1) батьківство; 2) авторство.

pâteu||x, -se *adj* 1) в'язкий; густий; 2) важкий (про стиль).

pathogène *adj* хвороботворний.

pathos [patɔs] *m* удаваний пафос.

patillemment [pasjamɑ̃] *adv* терпляче; ~ence *f* 1) терпіння; 2) пасьянс; ~ent, -e *I. adj* терплячий; 2. *m, f* пацієнт, -ка; ~enter *vi* терпляче чекати, запитися терпінням.

patin *m* ковзан; ~age *m* катання на ковзанах; ковзання; ~er *vi* кататися на ковзанах; ~eur *m, -euse f* ковзаняр, -ка; ~oire *f* ковзанка, каток.

pâtis *m* пасовисько, вигін.

pâtisserie *f* 1) тістечко; печиво; 2) кондитерські вироби; 3) кондитерська; ~ier *m, -ière f* кондитер, піріжник.

patois *m* місцева говірка.

pâtre *m* пастух, чабан.

patrie *f* батьківщина, вітчизна.

patrimoine *m* 1) родові помістя; батьківська спадщина; 2) надбання.

patron *I m, -ne f* 1) покровитель, -ка; патрон, патронеса; 2) власник, -ця, хазяїн, -йка; підприємець.

patron *II m* викрійка; шаблон.

patronage *m* шефство; покровительство; ~al, -e *adj* підприємницький; хазяйський; ~at *m* 1) підприємці; хазяї; 2) патронат.

patronner *I vi* сприяти, протегувати; шефствувати.

patronner *II vi* вирізувати, крїти за викрійкою.

patrouille *f* патруль; ~er *vi* патрулювати, іти дозором; ~eur *m* 1) дозорний; 2) сторожовий корабель.

patte *f* 1) лапа; \diamond ~s de mouches кривулі, карлочки; 2) гак, скоба, підвіска.

pâturage *m* пасовисько, вигін; ~e *f* 1) корм, їжа (тварин); 2) пасовисько.

paume *f* 1) долоня; 2) гілка (гра).

paupière *f* повіка; fermer la ~ заснути; вмерти.

paus||e *f* пауза; перерва; ~er *vi* робити паузу.

pauvre *I. adj* 1) бідний; 2) убогий, жалюгідний; 2. *m, f* бідняк; жебрак, -чка; ~sse *f* жебрачка; ~té *f* бідність, злидні; убогість.

pavaner (se) *розм.* хизуватися, величатися.

pavé *m* 1) бруківка; вулиця; \diamond brûler le ~ мчати шодуху; battre le ~ тинятися без діла; les ~s

le disent це всім відомо; 2) камінь для брукування.

pavillon *m* 1) павільйон, альтанка; 2) палатка, ларьок; 3) прапор; ~ de départ стартовий прапор; baisser ~ перен. здатися, поступитися.

pavoiser *vt* розсвічувати, прикрашати прапорами; піднімати всі прапори (на судні).

pavot *m* мак.

payable *adj* який (що) підлягає оплаті; ~ant, -e *adj* платний.

paye *f* див. paie; ~ment *m* див. paiement.

payer 1. *vt* платити, виплачувати; 2. *vi* заплатити, полатитися; ~ de sa tête полатитися головою; О ~ d'audace брати зухвалість; se ~ 1) купити собі; 2) (de) задовольнятися; О se ~ la tête de qn дурити когось, сміятися з когось; ~eur *m*, -euse *f* 1) платник, -ця; 2) скарбник.

païs [pe] *m* 1) країна; територія; О gagner du ~ просуватися вперед; 2) земля, місцевість; край, область; plat ~ рівнина; 3) батьківщина; enfant du ~ місцевий уродженець; le mal du ~ туга за батьківщиною; О être en ~ de connaissance бути серед знайомих; 4) земляк.

pausan, -ne 1. *adj* селянський; 2. *m, f* селянин, селянка; ~nerie *f* селянство.

peau *f* 1) шкіра; шкура; ~ de chamois замша; О faire ~ peuve круто змінити погляд, спосіб життя; 2) шкірка (на плодах); 3) перетинка, плівка.

peccadille *f* грішок, огріх.

pêche I *f* персик.

pêche II *f* 1) рибальство; 2) улов, вилов.

pêcher I *m* персикове дерево.

pêcher II *vt* 1) ловити рибу; ~ à la ligne ловити рибу вудочкою; 2) витягати з води; 3) розм. підчепити; ~eur *m*, -euse *f* рибалка.

pêcheur *m*, -eresse *f* грішник, -ця.

pectoral, -e *adj* 1) грудний; 2) нагрудний (знак тощо).

pécule *m* 1) невелике заощадження; 2) грошова допомога.

pécunial *adj* грошовий; ~eux, -euse *adj* розм. заможний; грошовий.

pédaler *vi* розм. їздити на велосипеді.

pédestre *adj* піший, пішохідний.

pédicule *m* бот. стеблинка, ніжка, черешок.

peigner *m* гребінець; se donner un coup de ~ причесатися; О donner un coup de ~ à ... провітти; ~ée *f* розм. бійка; ~er *vt* 1) причісувати; mal ~é нечбса, нечепура; 2) виправляти; 3) розм. відлущувати.

peindre *vt* 1) фарбувати; 2) писати (фарбами); 3) зображувати.

peine *f* 1) покарання, кара; стра́та; ~ capitale смертна кара; ~ corporelle, тілесне покарання; 2) прикрість, горе, страждання; pl алігдоні; 3) робота, праця; homme de ~ чорнороб; О donnez-vous la ~ de будьте ласкаві, будь ласка; 4) утруднення, трудність;

être bien en ~ бути в скруті; à grand-~, avec ~ насилу, ледве; à ~ ледве; ~er 1. *vt* 1) засмучувати; 2) стомлювати; 2. *vi* 1) багато, наполегливо працювати; 2) стомлюватися.

peint||re *m* живописець, художник, -ця; ~ en bâtiments маляр; ~ure *f* 1) живопис; 2) картина; 3) зображення; 4) фарбування; 5) фарба; ~urer *vt* фарбувати; малювати.

péjorati||f, -ve *adj* зневажливий; негативний.

pelage *m* масть (тварин).

pelé, -e *adj* 1) лисий, плісний; 2) очищений від шкірки; 3) необроблений.

pêle-mêle 1. *adv* безладно, абияк; 2. *m* безладдя, плутанина; всяка всячина.

peler 1. *vt* знімати шкірку; чистити (плоди); облуплювати; 2. *vi* облуплюватися, лущитися.

pèlerin *m*, -e *f* палігрим; прощанин, -ка; паломник, -ця; ~age *m* 1) ходіння на прощу; паломництво; 2) розм. подорожування.

pelisse *f* шуба.

pelle *f* лопата; совок.

pellet||erie *f* 1) кушнірське ремесло; 2) хутряна промисловість; 3) хутро; хутряний товар; ~ier *m*, -ière *f* кушнір, -ка; хутровик, -чка.

pellicule *f* 1) анат. шкірка, плівка; 2) фотоплівка, кіноплівка; 3) кінофільм.

pelot||e *f* 1) клубок (ниток); 2) подушечка (для шпильок); O faire sa ~ наживатися; ~er *vt* 1) змотувати нитки в клубок; 2) розм. лаяти, бити; 3) розм. лестити.

peloton *m* 1) клубок (ниток); 2) військ. взвод; 3) ланка (літаків); ~per *vt* змотувати нитки в клубок.

pelouse *f* лужок; газон.

peluche *f* плюш.

pelure *f* 1) шкіра, шкірка (плодів); 2) розм. бдяг.

pénal, -e *adj* карний; кримінальний; ~ité *f* покарання; штраф; спорт. штрафний удар.

pénates *m pl* 1) пенати; 2) житло, домівка.

pepaud, -e *adj* присоромлений; збентежений, спантелічений.

pench||ant, -é 1. *adj* 1) похилий, спадистий; 2) схильний до чогось; 3) перен. занепадаючий; 2. *m* 1) схил, положість, похилість; 2) (à) схильність до чогось; 3) перен. занепад; ~er 1. *vt* 1) нагинати, нахилити; 2) перен. схилити; 2. *vi* 1) хилитися, нахилитися; 2) мати схильність до чогось.

pendaison *f* страта через повішення.

pendant I, -e *adj* 1) висячий; 2) обвислий.

pendant II *m* пара, парна річ; ~s d'oreilles серезжки; faire ~ підходити, відповідати.

pendant III *prép* під час, протягом; ~ que *loc. conj.* поки; тимчасом, як.

pendard *m*, -e *f* шибеник, негідник, -ця.

pendiller *vi* висіти, мотатися (у повітрі).

pend||re* 1. *vt* вішати; розвішувати; O ~ la crémaillère святкувати новосілля; 2. *vi* висіти; обвисати; ~u, -e 1. *m, f* повішений,

-а; 2. *adj* підвішений; повішений.

pendule 1. *m* маятник; 2. *f* годинник (стінний, настільний).

pénétrabilité *f* проникність;

~*able* *adj* проникний; ~*ant*, -*e*

adj 1) проникаючий; 2) проникли-

вий; *esprit* ~*ant* гострий розум;

3) зворушливий; ~*ation* *f* 1) про-

никнення; вторгнення; 2) проник-

ливість; ~*er* 1. *vi* проникати; 2. *vt*

1) проходити наскрізь; пронизува-

ти; 2) глибоко зворушувати; *se*

~*er* проймається, проймається.

pénible *adj* тяжкий, важкий,

обтяжливий.

péniche *f* парусна шлюпка; сто-

рожове судно; баржа, шаланда.

péninsule *f* півострів.

pénitence *f* 1) покаєння; каят-

тя; 2) покарання; ~*cier* *m* 1) спо-

відник; 2) виправна в'язниця; ~*t*,

-*e* *adj* який (що) кається; ~*tiaire*

[penitāsje:r] *adj* виправний.

pénombre *f* півтінь; сутінки.

pen|sée *f* 1) думка, дума; роз-

дум, міркування; 2) намір; задум;

~*er* *vi*, *vt* думати, мислити, обду-

мувати; ~*eur* *m*, -*euse* *f* мисли-

тель, -ка; *libre* ~*eur* вільнодумець;

~*if*, -*ive* *adj* задумливий.

pension *f* 1) пенсія; 2) пансіон,

плата за проживання і харчуван-

ня; 3) пансіон (закритий навчаль-

ний заклад).

pentagone *m* п'ятикутник; *le*

Pentagone Пентагон (військове ві-

домство в США).

pen|te *f* схил, спад; укіс; ~

douce пологий схил; ~*rapide* кру-

тий схил.

pénurie *f* злидні, бідність.

pépi|ement *m* цвірінкання;

~*er* *vi* цвірінкати.

péplnière *f* 1) саджанець; 2)

розсадняк.

perçant, -*e* *adj* 1) який (що)

просвердлює наскрізь; 2) різкий,

пронизливий; 3) гострий, проник-

ливий (*pro* *oui*).

perc|le *f* бурів, свердло; ~*é*, -*e*

adj 1) дірявий; 2) проколотий, ура-

жений; *Q* *que* *bien* ~*ée* пряма

вулиця; ~*ée* *f* отвір; прохід; про-

галина; ~*ement* *m* свердління, бу-

ріння; прориття, прокладання.

perce-neige *f* пролісок.

percepteur *m* збирач податків;

фінінспектор.

percepti|bilité *f* відчутність;

~*ble* *adj* 1) відчутний, помітний;

2) який (що) стягується (*про* *по-*

даток); ~*on* *f* 1) сприйняття; *фі-*

лос. перцепція; 2) стягнення (*по-*

датків).

perc|ler 1. *vt* 1) свердлити, бу-

равити; проколювати, протикати;

2) пронизувати наскрізь; 3) про-

кладати (*шлях* і т. ін.); 2. *vi* 1)

лопнути, проривати (*про* *нари*);

2) пробитися, пройти крізь; 3) про-

биватися, ставати відомим; ~*eur*,

-*euse* 1. *adj* який (що) проколює,

просвердлює; 2. *f* свердлильний

верстат; бормашина.

*percevoir** *vt* 1) відчувати, спри-

ймати; 2) збирати податки.

perche I *f* бичок.

perche II *f* 1) жердина; 2) рог

(олень); 3) *розм.* здоровань.

percher (*se*), *vi* 1) сідати на сі-

дало (*про* *птахів*); 2) *розм.* виліз-

ти, видертися.

percussion *f* 1) удар, поштовх;

instruments de ~ муз. ударні інструменти; 2) мед. вистукування.
 percuter *vt* 1) ударяти; 2) мед. вистукувати.

perdition *f* загінбел; втрата.

perdre* 1. *vt* 1) губити, втрачати; ~ pied *перен.* втратити ґрунт під ногами; розгубитися; 2) погубити, знеславити; пошкодити; 3) програвати; 2. *vi* втратити, зазнати збитків; se ~ 1) загубитися, заблудитися; 2) загинути, занапастити себе.

perdu, -e *adj* 1) загінблй; загублений; 2) проганий; 3) приречений, безнадійний; 4) віддалений, глухий; O à corps ~ стрімголов.

père *m* батько; pos ~s наші предки.

peremptoire *adj* рішучий; безапеляційний.

perennité *f* постійність, тривалість.

perfection *f* завершеність; досконалість; en ~, à la ~ досконало, чудово; ~nement *m* удосконалення; поліпшення; ~per *vt* удосконалювати.

perfidie 1. *adj* віроломний, підступний; 2. *m, f* зрадни|к, -ця; ~ie *f* віроломність, підступність, зрада.

performance *f* 1) спорт. досягнення; результат; 2) театр. гра, виконання.

péril [peril] *m* небезпека; O il y a ~ en la demeure справа не терпить зволікання; ~leux, -leuse *adj* небезпечний, згубний.

périme, -e *adj* прострочений, недійсний, застарілий.

periode 1. *f* період; епоха; коло; 2. *m* ступінь; ~icité *f* періо-

дичність; ~ique 1. *adj* періодичний; 2. *m* періодичне видання.

périr *vi* гинути; руйнуватися; занепадати.

périssable *adj* приречений на загінбел; тлінний, скороминущий.

périssaire *f* байдарка.

perl|e *f* 1) перли; перліна; ~fine натуральні перли; gris ~ перліного кольору; 2) бісер; ~é, -e *adj* унізаний перлами.

permanence 1. *f* постійність; безперервність; 2) постійне чергування; ~électorale виборча дільниця; ~t, -e 1. *adj* перманентний, постійний; 2. *f* перманент (завивка).

perméabilité *f* проникність; ~le *adj* проникний.

perm|ettre* *vt* дозволяти; допускати; ~is *m* перепустка, письмовий дозвіл; ~is de séjour посвідка на проживання; ~ission *f* 1) дозвіл; 2) відпустка.

permut|able *adj* перемішуваний; заміний; ~ation *f* переміщення, перестановка; заміна; ~er *vt* перемішати, переставляти; міняти.

pernicieusement *adv* згубно, шкідливо, небезпечно; ~x, -se *adj* 1) мед. злоякісний; 2) згубний, шкідливий, небезпечний.

pérorer *vi* розглагольствувати, базікати.

peroxyde *m* хім. перекис.

perpétr|ation *f* вчинення (злочину); ~er *vt* учиняти (злочин).

perpétuel, -le *adj* безперервний; вічний, постійний; exil ~ довічне заслання; ~ellement *adv* постійно, вічно; ~er *vt* увічню-

вати; ~ité *f* безперервність; а ~ité назавжди, довічно.

perplex||e *adj* розгублений, збентежений; ~ité *f* розгубленість; здивування.

perquisition *f* обшук, трус; ~per *vi* робити обшук, трусити.

perroп *m* під'їзд, ґанок; перон (вокзалу).

perroquet *m* папуга.

perroqu||e *f* парій; ~ier *m* перукар.

pers, -e *adj* синьо-зелений.

persan, -e *1. adj* перський, персидський; *2. m* перська мова.

persécut||ant, -e *adj* переслідуючий; ~er *vt* переслідувати; ~eur *m*, -rice *f* переслідувач, -ка; гонитель, -ка; ~ion *f* переслідування, гоніння.

persévér||ance *f* наполегливість; постійність; ~ant, -e *adj* наполегливий; постійний; ~er *vi* бути наполегливим; настійно дотримуватися чогось.

persienne *f* жалюзі; віконниця.

persif||age *m* висміювання; зубоскальство; ~er *vt* висміювати; знущатися; ~eur *m*, -euse *f* насмішник, -ця.

persil [persi] *m* бот. петрушка.

persist||ance *f* твердість, стійкість; наполегливість; ~ant, -e *adj* стійкий; наполегливий; ~er *vi* 1) упиратися, наполягати на своєму; 2) продовжуватися.

personn||age *m* 1) важна особа; видатна людина; 2) персонаж, діячова особа; ~alité *f* 1) особистість; індивідуальність; 2) важна, впливова особа; ~e *1. f* 1) людина; 2) особа; *2. pron. indef.* 1)

хто-небудь, хтось; 2) ніхто; je ne soppais ~ я нікого не знаю; ~el, -le *1. adj* 1) особистий, індивідуальний; власний; 2) егоїстичний; 3) грам. особобий; *2. m* персонал; штат; ~ellement *adv* особисто; ~ification *f* втілення, персоналіфікація; ~ifier *vt* втілювати.

perspicac||e *adj* проникливий; ~ité *f* проникливість.

persua||der *vt* переконувати, схиляти; ~sif, -sive *adj* переконливий; ~sion *f* переконаність, впевненість.

perte *f* 1) втрата; а ~ de vue наскільки око сягає; 2) збиток; програш; 0 en pure ~ даремно; марно; 3) загибель, смерть.

perturbat||eur, -rice *1. adj* який (що) порушує, протидіючий; *2. m*, *f* порушник, -ця; ~ion *f* розлад; безладдя, заворушення.

pervenche *f* бот. барвінок.

perver||s, -e *adj* розбещений, зіпсований; ~sité *f* розбещеність, зіпсованість; ~tir *vi* 1) псувати, розбещувати; 2) перекручувати; ~tissement *m* 1) розбещення; 2) перекручення, спотворення.

pesant, -e *1. adj* важкий, ваговитий; громіздкий; *2. m* вага; *3. adv* вагою; ~eur *f* 1) фіз. сила тяжіння; 2) вага; 3) незграбність.

pes||ée *f* зважування; ~er *1. vt* 1) зважувати, важити; 2) перен. обмірковувати; *2. vi* 1) важити, мати вагу; 2) (sur) тиснути, впливати; 3) гнітити, обтяжувати; ~eur *m*, -euse *f* вагар, -ка.

peste *1. f* 1) чума, мор; 2) біда, лихо; *2. int.* ~! хай йому біс!

pétale *m* пелюстка.

pétill||ant, -e *adj* 1) який (що) потіскує; 2) іскристий; блискаючий; **~ement** *m* 1) потіскування; 2) блискання; **~er** *vi* 1) потіскувати; 2) блискати, іскритися.

petit, -e 1. *adj* 1) маленький; 2) **~ matin** світанок; 2) дрібний; **~ propriétaire** дрібний власник; 3) малий, незначний; **de ~es gens** бідні люди; 4) обмежений; **~ esprit** обмежений розум; 2. *m*; *f* дитя, малля; хлопчик, дівчинка; 3. *adv*: **~ à** **~** мало-помалу, поступово; **un ~ peu** трохи.

petite-fille *f* онука.

petit||ement *adv* бідно, убого; **~esse** *f* 1) малий розмір; 2) дрібязковість; 3) убогість; 4) негідність.

petit-fils *m* онук.

pétition *f* петиція, прохання.

petits-enfants *m pl* онучата.

pétrifi||ant, -e *adj* приголомшливий; **~cation** *f* окам'яніння; **~er** *vt* приголомшувати.

pétrin *m* діж; 2) **être dans le ~** бути в скрутному становищі.

pétr||ir *vt* 1) замішувати, місити; 2) **перен.** робити, утворювати; ліпити, надавати форми; **~issage** *m* 1) замішування (тіста); 2) масаж, розтирання.

pétrol||e *m* нафта; **гас**; **~eur** *m*, -euse *f* палій, -ка; **~ier**, -ière 1. *adj* нафтовий; 2. *m* 1) нафтовик; 2) танкер; **~ifère** *adj* нафтоносний.

pétul||ance *f* жвавість; стрімкість; **~ant**, -e *adj* жвавий; стрімкий, поривчастий.

peu 1. *adv* мало, небагато; **un ~** трохи; **loc. adv.** quelque **~** трохи, небагато; **~ s'en faut** мало

не ...; майже; **dans ~, sous ~** незабаром; **~ à ~** потроху; **à ~ près** майже, приблизно; **tant soit ~** хоч трохи; **pour ~ que loc. conj.** якщо тільки; **варт** лише; 2. *m*: **le ~** небагато.

peupl||ade *f* плем'я; **~e** *m* 1) народ; 2) населення; 3) **розм.** натовп; **~ement** *m* 1) заселення; 2) населеність; 3) розведення тварин; 4) насадження дерев; **~er** 1. *vt* населяти; заселяти; 2. *vi* розмножуватися, плодитися.

peuplier *m* тополя; **~ tremble** осика.

peur *f* страх, боязнь; **~ bleue** **розм.** великий страх; **avoir ~** боятися; **faire ~** лякати; **de ~ que** із страху; **~eux**, -euse *adj* боязливий, лякливий; обачливий.

peut-être *loc. adv.* може, можливо.

phare *m* 1) маяк; ліхтар маяка; 2) фара; 3) **перен.** світоч.

phénomène *m* 1) **філос.** феномен; явище; 2) **розм.** рідкісне явище; чудо природи.

phoque *m* тюлень.

physionomie *f* 1) фізіономія; 2) характер, обличчя, лице.

physique 1. *adj* фізичний; 2. *f* фізика; 3. *m* статура, зовнішність.

piaffer *vi* 1) бити копитом; 2) **перен.** виявляти нетерпіння.

piaill||ard *m*, -e *f* **розм.** пискун, -ха; крикун, -ха; **~er** *vi* 1) пищати (**про птахів**); 2) **розм.** кричати, верещати; **~erie** *f* **розм.** виск, крик.

piano *m* фортепіано; **~ à queue** рояль.

piauler *vi* 1) пищати (**про кур-**

чат); 2) вищати, плакати (про дітей).

pic I *m* 1) мотика, кірка; 2) пік, гостра (гірська) вершина; ϕ à ~ *loc. adv.* прямою, стрімко; *couler* à ~ іти на дно.

pic II *m* дятел.

picorer I. *vi* шукати собі корм (про птахів, бджіл); 2. *vt* клювати.

picot|ement *m* покліювання; мурашки (по тілу); ~ *er vt* 1) покліювати, пощипувати; 2) клювати (про птахів); 3) шпигати, уражати, дражнити.

pictural, -*e adj* живописний, який (що) стосується живопису; *art* ~ живопис.

pie *f* сорбка; ϕ *trouver la* ~ *au nid* ірон. зробити важливе відкриття.

pièce *f* 1) шматок, кусок; частина, деталь; ~s de *rechange* запасні частини; *tout d'une* ~ з одного шматка, суцільний; *travailler à la* ~ працювати відрядно; 2) штука; ~ de *toile* штука полотна; 3) монета; 4) латка; 5) ділянка; ~ d'eau басейн, ставок; 6) документ; ~ de (або à) *conviction* речовий доказ; 7) п'єса; 8) кімната; 9) гармата, міномет, кулемет; 10) шах. фігура.

piéd *m* 1) нога, стопа, ступня; ϕ *ne savoir sur quel* ~ *danser* розгубитися; *au* ~ de *la lettre* буквально; *de* ~ *en* сар з голови до ніг; *mettre à* ~ звільнити з роботи; *prendre* ~ улаштуватися; *mettre* ~ à *terre* висадитися, вийти (з вагона, літака і т. п.); спішитися; *portrait en* ~ портрет на

весь зріст; *faire un* ~ de *nez* показувати носа; à ~ *loc. adv.* пішки; 2) лапа, лапка; 3) ніжка (меблів); 4) стебло, ніжка (рослини); *récolte sur* ~ врожай на пні; 5) основа, підніжжя; 6) фут (міра довжини); 7) стопа (вірша).

piéd-à-terre *m invar* тимчасове житло, притулок.

piège *m* западня, пастка; перен. підступи; *tendre un* ~ розставити тенета; *tomber (або donner) dans un* ~ попастися, ускочити в клопіт.

pierr|e *f* камінь; ~ *infernale* ляпис; ~ *eries f pl* дорожочинне каміння; ~ *eux*, -*euse adj* кам'янистий.

pierrot *m* 1) розм. горобець; 2) петрушка, паяц, п'єрб.

piété *f* 1) побожність; 2) шанування.

piétin|ement *m* 1) тупіт; човгання; 2) топтання на місці; 3) утоптування; ~ *er* I. *vt* топтати; утоптувати; 2. *vi* тупати ногами; ~ *er sur place* тупцювати на місці.

piéton, -*ne* I. *adj* пішохідний; 2. *m, f* пішохід.

piètre *adj* поганий; нікчемний, жалюгідний.

pieu *m* кіл; п'яля.

pieusement *adv* побожно; шанобливо.

pieuvre *f* спрут, восьминіг.

pieu|x, -*se adj* 1) побожний; 2) шанобливий; 3) благий, добрий.

pigeon *m* 1) голуб; ~ *voyageur* поштовий голуб; 2) розм. простак; ~ *nier m* голубник.

pile I *f* 1) купа; пака; штабель; 2) бик (мостова опора); 3) фіз.

гальванічний елемент, батарея; ~ atomique атомний реактор.

pile II f зворотний бік монети; ~ ou face орел чи решка.

piler vt товкти, розтирати.

pillier m 1) стовп, стояк; 2) перен. опора; 3) завісник.

pillage m грабіж, розкрадання; ~ard, -e 1. adj 1) грабіжницький, хижачий; 2) плагіаторський; 2. m, f 1) грабіжник, -ця; 2) плагіатор; ~er vt 1) грабувати, розкрадати; 2) учиняти плагіат; ~eur m, -euse f грабіжник, -ця.

pilon m товкач; трамбівка; довбня; ~per vt 1) трамбувати; 2) товкти; 3) обстрілювати (важкою артилерією), бомбардувати.

pilot m пілота.

pilotage m 1) лощманська справа; 2) пілотаж, пілотування; ~e 1. m 1) мор. лощман; 2) пілот, льотчик; 2. adj 1) показовий; 2) bateau ~e лощманське судно.

piloter I vt 1) вести (судно, літак); 2) показувати шлях, бути провідником, супроводжувати.

piloter II vt забивати палі.

pilule f пілюля; Q avaler la ~ проковтнути пілюлю; dorer la ~ позолотити пілюлю.

pimbêche f розм. сварлива, пихата жінка.

piment m 1) стручковий перець; 2) перен. пікантність; гострота; ~er vt заправляти перцем, прянощами.

pirant, -e adj ошатний, елегантний.

pin m сосна; ~ de Sibérie сибірський кедр.

pinacle m: porter au ~ звеличувати, вихвалити.

pince f 1) захоплювання, заціплення; 2) кліщі, щипці; пінцет; 3) лом, вазиль; 4) клішня.

pincé, -e adj манірний, сидуванний, незадоволений.

pinseau m пензель.

pincée f пучка, щипка.

pince-nez m invar пенсне.

pingre vt 1) щипати; 2) стискати; 3) шільно прилягати (про сукню); 4) розм. схоплювати, затримувати; se faire ~ попастися.

pincette f щипці, щипчики; пінцет.

pingouin m пінгвін.

pingre розм. 1. adj скупий; 2. m, f скнара.

pioche f кирка, мотика; ~ement m риття (киркою, мотикою); ~er 1. vt рити (киркою, мотикою); 2. vi розм. корпіти, зубрити; ~eur m, -euse f 1) землекоп; 2) розм. роботяга.

pion m 1) пішах (у шах); шашка; 2) шк. арг. класний наставник, наглядач.

pionnier m, -ère f піонер, -ка.

pipe f люлька.

pipe-line m нафтопровід, трубопровід.

piquant, -e 1. adj 1) колючий; гострий; 2) міцний, різкий; 3) їдкий, пікантний; 2. m 1) колючка; 2) пікантність; цікавість.

rique 1. f спис; 2. m карт. піки.

riqué, -e 1. adj 1) покусаний, поїдений (комахами, червою); 2) стьобаний; 2. m 1) піке (тканина); 2) ав. пікірування.

pique-assiette *m* розм. блюдо-ліз, дармоїд.

pique-feu *m* *invar* коцюба, кочерга.

piquer *1. vt* 1) колоти; проти-кати; 2) прострочувати; стьобати; 3) щипати, пекти; 4) жалити; кусати; 5) точити, з'їдати; 6) шпигувати; 7) дратувати, колоти; ви-кликати цікавість; ~ *au vif* заче-пяти за живе; 2. *vi* 1) псуватися, прокисати (*про вино*); 2) *ав.* пікі-рувати; 3) ~ *des deux* пришпо-рювати коня; *se* ~ 1) поколотися; 2) ображатися; 3) (*de qch*) хвалитися, приписувати собі; ~ *et m* 1) кіл, кілочок; *Q* *mettre au* ~ поставити «в куток»; 2) пікет, не-великий загін, пост; ~ *eur m* 1) вибийник; 2) десятник (*на будів-ництві*); 3) відбийний молоток.

piqûre *f* 1) укол, уку́с; 2) мед. ін'єкція.

pire *1. adj* гірший; *le* ~ най-гірший; 2. *m* найгірше.

pis *I m* вим'я.

pis *II l. adv* гірше; *tant* ~ тим гірше; нічого не поробиш; 2. *m* найгірше; *au* ~ *aller* у найгіршо-му разі; *le* ~ гірше за все; *loc. adv.* *de* ~ *en* ~, *de mal en* ~ все гірше й гірше.

pisciculture *f* рибництво.

piscine *f* 1) сажалка, ставок для риби; 2) басейн (для плавання).

piste *f* 1) слід (звіра, людини); 2) трек; стартова доріжка; лиж-ня; 3) *ав.* ~ *d'envol* злітна смуга.

pistolet *m* 1) пістолет; 2) пуль-веризатор; 3) лекало (для крес-лення).

piston *m* 1) поршень; 2) кноп-

ка; 3) пістон, клапан (*муз. інстру-мента*); 4) розм. протекція, блат; ~ *per vt* розм. протегувати, реко-мендувати.

pitance *f* денний раціон; порція.
piteux, *-se adj* жалюгідний; нещасний.

pitié *f* жаль, жалість; *faire* ~ викликати жаль; *avoir* ~ *de* ... зглянутися на ...

pitoyable *adj* 1) жалісливий; 2) жалюгідний; 3) нікчемний.

pitre *m* паяц, блазень.

pittoresque *adj* 1) мальовничий; 2) живописний; виразний.

pivoine *f* 1) бот. піон; 2) сні-гур.

pivot *m* 1) вісь, стержень; 2) *пер.* основа; стрижень; рушійна сила; ~ *er vi* обертатися; робити поворот; вертїтися.

placard *m* 1) стінна шафа; 2) оголошення, плакат; 3) пасквіль; ~ *er vt* 1) вивішувати, розклеюва-ти (оголошення і т. ін.); 2) ви-сміювати (*у літературному творі*).

placé *f* 1) місце; *faire* ~ *à qn* відсторонитися, поступитися міс-цем; *prenez* ~! сидійте!; 2) кви-ток (*у трамваї, метро, кіно*); 3) місце, посада, служба; 4) площа; 5) ~ *forte* фортеця; ~ *d'armes* військ. плацдарм; ~ *ement m* 1) розміщення, розташування; 2) вла-штування на службу; *bureau de* ~ *ement* контора по найму; ~ *er vt* 1) розташовувати, розміщати; 2) влаштовувати, призначати (*на роботу, службу*).

placide *adj* незворушний, спо-кійний; добросердий; ~ *ité f* не-зворушність; добросердя.

plafon || d m 1) стеля; 2) перен. межа, найвища точка; 3) жив. плафон; ~ *per* 1. *vt* настилати стелю; 2. *vi* 1) *ав.* досягати стелі; 2) *перен.* досягати найвищої точки; ~ *nier* *m* плафон, люстра.

plaid [ple] m 1) судові засідання; судові справи; 2) захисна промова.

plaid [pled] *m* плед.

plaid || ant, -e *adj* який (що) позивається; ~ *er vi* 1) судитися; вести позов; 2) захищати справу в суді; ~ *eur m*, ~ *euse f* *юр.* позивач; ~ *oyer m* захисна промова.

plaie *f* рана; виразка.

plaignant *m*, -e *f* *юр.* позивач, -ка.

plain, -e *adj* рівний, плоский; \diamond de ~-*piéd* на однаковому рівні, урівень з ...; en ~e *сапрагне* у відкритому полі.

plaindre* *vi* жаліти; se ~ (de) *скаржитися, рѣмствувати.*

plaine *f* рівнина.

plaint || e *f* скарга, рѣмство; ~ *if*, -ive *adj* жалібний; тужливий.

plaître* *vi* подобатися; \diamond s'il vous *plaît* будь ласка; *plaît-il?* що?, як?, що ви сказали?; se ~ 1) подобатися самому собі; se ~ à qch знаходити задоволення в чомусь; 2) подобатися одне одному.

plaisamment *adv* 1) приємно; 2) забавно, смішно; 3) жартом; ~ *ant*, -e 1. *adj* 1) приємний; 2) забавний, веселий; 3) дивний; 2. *m* 1) забавник, жартівник; 2) забавне, смішне; ~ *anter* 1. *vi* жартувати; 2. *vt* кепкувати з когось; ~ *anterie f* 1) жарт; насмішка; 2) дурниця.

plaisir *m* задоволення, радість; розвага, насолода; *prendre* ~ à qch знаходити задоволення в чомусь.

plan I, -e *adj* рівний, плоский.

plan II *m* 1) площина, поверхня; 2) план, креслення; *prendre* un ~, *lever* un ~ знімати план; 3) план, задум, проєкт; ~ *quinquenal* п'ятирічний план; *arrêter* un ~, *dresser* un ~ скласти план.

planche || e *f* 1) дошка, планка; \diamond *faire la* ~ лежати на спині (*у воді*); ~ *de salut* якор порятунку; 2) вставний аркуш; 3) ілюстрація; гравюра, естамп; 4) грядка; 5) *pl* підмостки, сцена; ~ *er m* підлога; ~ *ette f* 1) дощечка; 2) *геод.* *військ.* планшет.

plané, -e *adj* планеруючий.

planer I *vt* вирівнювати; полірувати.

planer II *vi* 1) ширяти (*про птаха*); 2) *ав.* планерувати.

planétaire *adj* планетний.

planète *f* планета.

planification *f* планування; ~ *er vt* планувати; *économie* ~ *ée* планове господарство.

planque || e *f* 1) складське приміщення, склад; 2) явка (*конспіративне місце зустрічі*); ~ *er vt* ховати; se ~ *er розм.* притаїтися, залягти.

plant *m* 1) бот. саджанець; 2) розсадник; ~ *age m* садіння (*рослин*); ~ *ation f* 1) садіння (*рослин*); 2) плантація; ~ *e f* рослина; *jardin des* ~ *es* ботанічний сад; ~ *er vt* 1) саджати (*рослини*); 2) втикати (*в землю*); 3) ставити, розставляти; *être bien* ~ *é sur ses jambes* міцно стояти на ногах; \diamond

~er là qn' кинути, покинути когось; ~eur *m* плантатор.

plantureu||x, -se *adj* рясний; родючий.

plaque *f* 1) пластинка; дошка; плита; 2) бляха (з номером).

plaquer *vt* 1) плакувати (накладати тонкий шар металу); фанерувати; наліплювати; 2) розм. покидати, залишати; se ~ приклеїтися.

plaque *f* 1) книжечка; 2) дощечка; ~ commémorative невелика меморіальна дошка.

plastil||cité *f* пластичність; ~ que 1. *adj* пластичний; 2. *f* пластика.

plastron *m* 1) нагрудник (для фехтування; у лат); 2) манішка; 3) шкіряний фартух.

plat I, -e 1. *adj* 1) плоский, рівний; ~ calme ~ мор. мертвий штиль; à ~ ventre ниць, долілиць; 2) банальний; звичайний; 2. *m* плоска частина (будь-якого предмета); le ~ de la main долоня.

plat II *m* блюдо (посуд і страва).

plateau *m* 1) піднос; 2) плоскогір'я, плато; 3) площа́дка.

plate-bande *f* грядка (навколо квітника).

platitude *f* банальність; несмак.

plâtr||age *m* 1) штукатурна робота; 2) штукатурення; ~e *m* 1) гіпс; 2) штукатурка; 3) гіпсовий зліпок; ~é, -e *adj* 1) покритий гіпсом; 2) набілений (про обличчя); 3) удаваний; ~er *vt* 1) гіпсувати; 2) накладати штукатурку; 3) маскувати; ~ier *m* штукатур.

plausible *adj* допустимий, правдоподібний.

plébiscite *m* плебісцит, всена-родне голосування.

plein, -e 1. *adj* 1) повний; цілий; ~ à craquer розм. повний ущерт; la ~e mer відкрите море; en ~ jour серед білого дня; en ~ air на свіжому повітрі; en ~ hiver серед зими; à ~es voiles на всіх парусах; à ~e voix на весь голос; 2) (de qch) наповнений, переповнений; багатий на ...; de ~ droit з повним правом; 2. *m* повнота; цільність; ~ battre son ~ іти повним ходом, бути в розпалі; ~ement *adv* цілком, зовсім; повністю.

plén||ier, -ère *adj* пленарний.

plénipotentiaire 1. *adj* повноважний; 2. *m* повноважний представник.

plénitude *f* повнота; надмір.

plenum [plenom] *m* пленум.

pleur *m* 1) плач; поет. слюза; 2) *pl* плач, ридання; ~ard, -e 1. *adj* плаксивий; 2. *m, f* розм. плакса; ~er 1. *vi* плакати; 2. *vt* оплакувати.

pleurésie *f* плеврит.

pleureu||r, -se 1. *adj* 1) плаксивий; 2) плакучий (про дерева); 2. *m, f* плакса; 3. *f* наймана плакальниця (на похороні).

pleurnicher *vi* пхикати, хнікати; ~ie *f* пхикання.

pleutre *m* боягуз; нікчемна людина.

pleuvoir* 1. *v. impers.*: il pleut іде дощ; 2. *vi* сипатися, рясно падати.

plèvre *f* анат. плевра.

pli *m* 1) складка, зборка; згин; 2) зморшка; 3) конверт; пакет; 4) звичка; 5) взятка (у картах);

~able *adj* 1) гнучкий; 2) піддатливий, згідливий; ~age *m* згинання, складання; ~ant, -e 1. *adj* 1) гнучкий; 2) складаний; 2. *m* складаний стілець; ~er 1. *vt* 1) згинати, складати; 2) (*à qch*) привчати; підкоряти; 2. *vi* 1) гнутися, згинатися; 2) піддаватися, поступатися.

plieu||г, -se 1. *m, f* полігр. фальцювальник, -ця; 2. *f* фальцювальна машина.

pliss||age *m* 1) плісирівка; 2) плісє; ~e *m* плісє; ~er 1. *vt* 1) плісирувати; 2) морщити; 2. *vi, se* ~ 1) лягати складками; 2) морщитися.

plomb *m* 1) свинець; 2) кұля; 3) плѳмба (свинцева); 4) грузило, лот; *à* ~ *loc. adv.* прямовісно; ~age *m* пломбування.

plombagine *f min.* графіт.

plomb||er *vt* пломбувати; ~ier *m* газопровідник; водопровідник; ~ifère *adj* який (що) містить свинець.

plong||eon *m* 1) пірнання; стрибок у воду; 2) зоол. нирок; ~er 1. *vt* 1) занурювати; 2) втікати, встромляти; 3) (*dans*) завдавати, вкидати в ...; 2. *vi* 1) занурюватися; поринати; 2) ав. пікірувати; se ~er 1) занурюватися; 2) цілком віддаватися; ~eur, -euse 1. *adj* поринаючий; 2. *m* 1) стрибун у воду; 2) водолаз.

ployer 1. *vt* 1) гнути, згинати; 2) згортати; 2. *vi, se* ~ 1) гнутися, згинатися; 2) підкорятися.

pluie *f* 1) дощ; ~ battante злива; une fine ~ дрібний дощ; \diamond faire la ~ et le beau temps

вершити всі діла; фам. «робити погоду»; 2) перен. безліч.

plum||age *m* пір'я, оперення; ~e *f* 1) перо, пір'я; 2) перо (писальне); homme de ~e письменник; 3) почерк; 4) стиль, манера письма; ~er *vt* 1) обскубувати пір'я; 2) перен. оббирати; ~et *m* плюмаж, султан (головного убору); ~ier *m* пенал; ~itif *m* розм. бюрократ; писака.

plupart *f*: la ~ більша частина, більшість; la ~ du temps найчастіше, більшу частину часу; pour la ~ здебільшого.

pluralité *f* 1) більшість; 2) множинність, численність.

pluriel, -le *грам. 1. adj* множинний (про число); 2. *m* множина.

plus 1. *adv* більше, більш; de ~ крім того; d'autant ~ тим більше; non ~ також ні; au ~, tout au ~ не більше; de ~ en ~ все більше й більше; en ~ на додачу, зверх; ~ ou moins більш-менш; au ~ tard ніяк не пізніше; au ~ tôt найближчим часом; 2. *conj.* зверх, плюс; ~ ..., ~ чим ..., тим ...; 3. *m* 1) найбільше; 2) [pays] мат. плюс.

plusieurs 1. *adj* кілька, декілька; 2. *pron* деякі, декілька.

plus-value *f* ек. додаткова вартість.

plutôt *adv* скоріше; краще.

pluvial, -e *adj* дощовий; ~eux, -euse *adj* дощовий, непогожий, сльотливий.

pneu *m* шина.

pneumatique 1. *adj* пневматичний; 2. *f* фіз. пневматика; 3. *m* лист по пневматичній пошті.

pneumonie *f* пневмонія, запалення легенів.

pochade *f* ескіз, на́черк.

poche *f* 1) кишень; 2) мішок, сума.

pocher *vt* 1) підставити синець; 2) *жив.* робити ескіз.

pochette *f* 1) кишенька; 2) мішечок; сумочка.

pochoir *m* трафарет (для малювання).

poêle *I* [pwa:l] *m* піч, пічка, груба.

poêle *II* [pwa:l] *f* сковородá; \diamond tenir la queue de la ~ *розм.* заправляти ділами, верховодити.

poésie *f* 1) поезія; 2) вірш.

poids *m* 1) вага; сила ваги; ~ spécifique питома вага; ~ brut вага бру́то; ~ net вага́ нетто, чиста вага; 2) гіря (ва́гів, годинника); 3) *перен.* сила, важливість; 4) *перен.* тяга́р, ва́жкість.

poign[ant], -e *adj* го́стрий, нестерпний; несамовитий; бо́лісний; ~ard *m* кинджал; ~arder *vt* 1) заколювати (кинджалом); 2) *перен.* завдавати великого го́ря.

poign[ée] *f* 1) жме́ня, при́горща; \diamond ~ de main рукостискання; 2) ручка, рукоятка; ефе́с (шпаги, шаб́лі); 3) *перен.* купка, невелика кількість; ~et *m* 1) анат. зап'ясток; 2) обшля́г рукава́.

poil *m* 1) волосся (на тілі); ~ follet пушо́к (на обличчі); 2) шерсть; 3) масть (тварини); de tout ~ *перен.* усіх мастей; ~и, -e *adj* волоса́тий, волоха́тий.

poinçon *m* 1) шило, пробивач; 2) ште́мпель; тавро́; ~per *vt* 1) штампува́ти; штемпелюва́ти; 2)

пробива́ти (залі́зничний квиток).

poindre* *vi* 1) займа́тися, світа́ти; 2) ледве пробива́тися, сходити (*про рослини*).

poing *m* 1) кула́к; 2) кисть руки́.

point *I m* 1) грам. кра́пка; 2) пункт, то́чка, місце; ~ du départ вихідна́ то́чка; спорт. старт; ~ de ralliement збі́рний пункт; ~ de mire то́чка прицілювання; 3) *перен.* ме́ра; межа́; à tel ~ до тако́ї ме́ри; mettre au ~ розро́бити; за́вершити; 4) очко́ (*y gri*); \diamond ~ du jour світа́нок; ~ de vue то́чка зору; être sur le ~ de ... готува́тися до ...; loc. adv.: de ~ en ~ то́чно, точні́сько; à ~ до ре́чі, вча́сно, упо́ру.

point *II adv* ні; ні́скільки, зо́всім ні, анітро́хи; ~ du tout зо́всім ні, аж нія́к, анітро́хи.

pointage *m* 1) наводка (гармати, оптичного приладу); ~ direct пряма наводка; 2) відмі́тка (*при реєстрації, переклику*).

pointe *f* 1) ві́стря; верхі́вка, кінчик; 2) колю́чка, шпилька; шти́фтик; 3) *перен.* гостро́та, гра слів; \diamond à la ~ du jour на світа́нку; à la ~, sur la ~ des pieds на́вшипінках, на́вшипінки.

pointer *I vt* 1) відміча́ти кра́пки, зна́ками; пунктирува́ти; 2) наводити (гармату, оптичний прилад); прицілюва́тися.

pointer *II I. vt* коло́ти, проколо́ти; 2. *vi* 1) підніма́тися, здійма́тися, зліта́ти (*про птаха, літака*); 2) сходити, рости́.

pointeur *m* 1) *військ.* наві́дник; 2) та́бельник.

pointu, -e *adj* 1) гострий, загострений; 2) дріб'язковий; 3) педантичний.

pointure *f* розмір, номер (взуття, рукавичок).

poir||e *f* 1) груша; 2) грушовидний предмет; 3) розм. дурень, шляпа; ~ier *m* груша (дерево).

pois *m* горох; горошина; petits ~ зелений горошок.

poison *m* отрута.

poissard, -e 1. *adj* простонародний; 2. *f* 1) торгівка рибою; 2) перен. базарна баба.

poisson *m* риба; Φ ~ d'avril першоквітневий жарт; ~nerie *f* рибна торгівля; ~neux, -neuse *adj* рибний, багатий рибою; ~nier *m*, -nière *f* торговель, -ка рибою.

poitrinaire *adj*, *s* хворий, -а на сухоти.

poitrine *f* 1) груди; 2) грудинка.

poivre||e *m* перець; Φ ~ et sel розм. з сивиною; ~é, -e *adj* 1) заправлений перцем; 2) пікантний, гострий; 3) непристойний (про анекдот, розповідь); ~ier *m* 1) перець (рослина); 2) перечниця.

poix *f* смола, вар.

polaire *adj* полюсний; полярний.

polarité *f* фіз. полярність.

pôle *m* полюс.

poli, -e 1. *adj* 1) полірований, гладкий; 2) ввічливий, чемний; 2. *m* лиск, глянс, поліровка.

police I *f* поліція; ~ de sûreté розшукова поліція; ~ criminelle кримінальний розшук.

police II *f* поліс; ~ d'assurance страховий поліс.

polici||er, -ère *adj*, *s* поліцейський.

pol||ir *vt* 1) полірувати, шліфувати; 2) освічувати; пом'якшувати (звичай); 3) виправляти (стиль і т. п.); обробляти; ~issage *m* полірування; ~isseur, -isseuse 1. *m*, *f* полірувальник, -ця; 2. *f* полірувальний верстат.

polisson, -ne 1. *m*, *f* пустун, -ка; шибеник; гульвіса; 2. *adj* грайливий; пустотливий; бешкетний; ~ner *vi* пустувати; гультювати; ~nerie *f* пустоші; гультювання.

politesse *f* ввічливість, чемність.

politicien *m*, -ne *f* політик; ірон. політикán.

politique 1. *adj* 1) політичний; 2) дипломатичний; 2. *f* 1) політика; 2) політиканство, хитрість; 3. *m* політик, політичний діяч.

pollu||er *vt* 1) опоганювати; 2) забруднювати; ~tion *f* 1) опоганення; 2) забруднення.

polonais, -e 1. *adj* польський; 2. *m* польська мова; 3. *f* полонез (танець).

poltron, -ne 1. *adj* боягузливий, малодушний; 2. *m*, *f* боягуз, -ка; ~nerie *f* боягузство, малодушність.

poly... préf полі..., багато..., багато...

polychrome [pólikro:m] *adj* багатоколірний.

polyclinique *f* поліклініка.

polycopier *vt* розмножувати копію.

polyèdre *m* многогранник.

polyglotte 1. *adj* багатомовний; 2. *m*, *f* поліглот.

polygone *m* 1) многокутник; 2) військ. полігон.

polynome *m* мат. многочлен.

polysyllabique 1. *adj* багатоскладовий; 2. *m* багатоскладове слово.

polytechnique *adj* політехнічний.

polythéisme *m* політеїзм, многобожжя.

potmad||e *f* помада; мазь; ~ *eg* *vt* помадити.

potme *f* 1) яблуко; 2): ~ (s) de terre картопля; Ø ~ de rin соснова шийшка; ~ de chou качан капуста; 3) набалдашник (тростини).

pommelé, -e *adj*: cheval ~ сірий кінь у яблуках.

potnette *f* 1) вилиця; 2) кулька; кнопка.

potmier *m* яблуня.

potpre I *f* 1) урочистість, помпа; 2) пишномовність.

potp||e II *f* насбс; ~ *eg* *vt* на-качувати (насосом).

potpreu||sement *adv* 1) пишно; 2) пишномовно; ~ *x*, -*se* *adj* пишний; урочистий; style ~ *x* пишномовний стиль.

potpier *m* пожежник.

ponceau 1. *m* польовий мак; 2. *adj* *invar* червоно-гарячий, яскраво-червоний.

ponci||f, -ve 1. *m* *прям.*, *перен.* шаблон, трафарет; 2. *adj* трафаретний.

ponction *f* мед. пункция, прокол.

ponctu||alité *f* пунктуальність, точність; ~ *ation* *f* пунктуація;

~ *el, -le* *adj* пунктуальний, точний; ~ *eg* *vt* 1) поставити розділові знаки; 2) (de) відтіняти, підкреслювати (у промові).

pondaison *f* час кладки яєць.

pondér||abilité *f* фіз. вагомість; ~ *able* *adj* фіз. вагомий; ~ *ation* 1) фіз. рівновага; 2) урівноваженість (характеру); ~ *eg* *vt* урівноважувати.

pond||eur *m* плодovitий автор; ~ *euse* *f* добра несуща курка;

~ *ge** *vt, vi* нестися, класти яйця.

poney [pəne] *m* поні.

pont *m* 1) міст; tête de ~ військ. плацдарм; 2) палуба.

ponte *f* 1) кладка яєць; 2) знесені яйця.

pont-levis *m* підйомний міст.

ponton *m* понтонний міст; ~ *nier* *m* військ. понтонер.

popul||aire *adj* 1) народний; 2) популярний, загальнодоступний;

~ *ariser* *vt* популяризувати, робити загальнодоступним; ~ *arité* *f* популярність.

popul||ation *f* (народо)населення; мешканці; ~ *eux, -euse* *adj* багатолюдний, перенаселений.

porc [pɔ:r] *m* 1) свиня, кабан; 2) свинина.

porcelaine *f* фарфор; фарфоровий посуд; manufacture de ~ фарфоровий завод.

porc-épic [pɔrk-epik] *m* зоол. дикий кобри.

porche *m* критий вхід, сени.

porch||er *m, -ère* *f* свинопас, свинар, -ка; ~ *erie* *f* свинарник.

porcin, -e *adj* свинячий.

por||e *m* пора (шкіри); ~ *eux, -euse* *adj* пористий, ніздрюватий;

~ *osité* *f* пористість.

port I *m* 1) порт, гавань; пристань; 2) *перен.* притулок, гавань.

port II *m* 1) носіння; ~ d'ar-

mes право носіння зброї; 2) вантаж; 3) постава, хода.

portable *adj* придатний для носіння (*про одяг*).

portail *m* портал, головний вхід.

portant, -e *adj*: bien ~ здоровий; mal ~ нездоровий; \emptyset à bout ~ *loc. adv.* впритул.

porte *f* 1) двері; ~ à claire-voie ґратчасті двері; ~ vitrée за-склені двері; mettre à la ~ про-гнати, виставити за двері; fermer (або refuser, défendre) sa ~ à qn не приймати, не пускати когось у дім; de ~ en ~ *loc. adv.* з дому в дім; 2) ~, ~ cochère брама, ворота; ~ bâtarde хвіртка; 3) хід, шлях; 4) *pl* гірський прохід.

porte-avions *m* авіаносець.

porte-drapeau *m* прапороносець.

portée *f* 1) досяжність, відстань; livre à (la) ~ de la main книжка, яку можна дістати рукою; à (la) ~ du fusil на відстані рушничного пострілу; 2) розуміння; être à la ~ de... бути приступним розумінню; 3) значення, важливість; 4) приплід.

porte-étendard *m* прапороносець (*у кавалерії*).

portefaix *m* носильник.

portefeuille *m* 1) бумажник; 2) папка; 3) портфель.

portemanteau *m* вішалка.

porte-monnaie *m* портмоне, гаманець.

porte-parole *m* оповісник, глашатай; *перен.* рупор.

porte-plume *m* ручка (*для пера*).

porter *1. vt* 1) нести, носити; 2) носити, тримати (*у певному положенні*); ~ la tête haute *перен.*

високо тримати голову; 3) принести; завдавати; ~ un coup завдати удару; ~ atteinte à... завдавати шкоди; посягати на...; 4) перенести, зносити; ~ bien son âge виглядати молодше за свої роки; 5) викладати, формулювати; ~ un arrêt винести вирок; ~ témoignage свідчити; \emptyset ~ envie à... заздрити; ~ ombrage à qn викликати підозру у когось; ~ qn sur la liste занести когось до списку; ~ qn à l'ordre du jour оголосити комусь подяку в наказі; ~ la main sur... підняти руку на...; посягати на...; ~ qn aux nues підносити когось до небес; 2. *vi* 1) бити, стріляти; потрапити, влучити; 2) (*sur*) мати відношення, стосуватися; se ~ 1) вирушати, прямувати; 3) почувати себе; se ~ bien почувати себе добре; se ~ mal почувати себе погано; \emptyset se ~ fort pour qn поручитися за когось.

porteur *m*, -se *f* носильник|к, -ця.

porte-voix *m* рупор.

portiller *m*, -ère *f* воротар, -ка; швейцар, портьє.

portière *f* дверці (*вагона, автомобіля і т. ін.*).

portion *f* частина, частка; порція.

portrait *m* портрет, зображення.

portugais, -e *1. adj* португальський; 2. *m* португальська мова.

posage *m* укладання, установа.

pose *f* 1) установа, прокладання (*шляху*); закладання (*будинку*); 2) положення тіла, поза; 3) позування; 4) рисування, хизу-

вання, поза; 5) фото-експозиція, витримка.

posé, -e *adj* солідний, статичний.

pos||er 1. *vt* 1) класти; ставити; поміщати; 2) закладати (будинки); 3) ставити, пропонувати; ~ une question поставити питання; 4) виставляти, виставляти; \diamond ~ les armes скласти зброю; 2. *vi* 1) лежати, стояти; 2) позувати (художнику); 3) рисуватися, хизуватися; **se** ~ 1) сидіти; поміщатися; *ав.* приземлятися; 2) улаштовуватися; 3) ставити собі (питання, завдання); ~ *eur, -euse* 1. *m, f* позер; 2. *m* укладальник.

positi||f, -ve 1. *adj* 1) позитивний; 2) ствердний, позитивний; 2. *m* 1) позитивний бік; 2) фото позитив.

position *f* 1) положення, розташування; 2) військ. позиція; 3) посада, звання.

possédé, -e 1. *adj* одержимий; навіжений; 2. *m, f* навіжений, -а, **posséder** *vt* 1) володіти; 2) знати досконало.

possess||eur *m* володар, власник; ~ *ion* *f* 1) володіння; 2) власність, володіння.

possib||ilité *f* можливість; ~ *le* 1. *adj* можливий; 2. *m* можливе; *faire son* ~ *le* зробити все можливе; *au* ~ *le* у найвищій мірі, до неможливості; 3. *adv* можливо; *le plus* ~ *le* якнайбільше; *le moins* ~ *le* якнайменше; *le plus souvent* ~ *le* якомога частіше; *le plus vite* ~ *le* якомога швидше; *le plus tôt* ~ *le* якомога раніше.

postal, -e *adj* поштовий; *carte* ~ листівка.

poste I *f* пошта, поштове відділення; поштамт; ~ *restante* до запитання.

poste II *m* 1) пост, пункт; ~ *d'observation* спостережний пункт; 2) пост, посада; 3) ~, ~ *de T.S.F.*, ~ *de radio* радіоприймач.

poster *vt* виставляти, розставляти; *se* ~ зайняти місце, розташуватися.

postéri||eur, -e 1. *adj* (*à qch*) 1) пізніший; наступний; 2) задній; 2. *m* *фам.* зад; ~ *eurement* *adv* (*à qch*) пізніше, після; ~ *orité* *f* послідовність (*у часі*); ~ *té* *f* потімство; нащадки.

postface *f* післямова.

posthume *adj* посмертний.

postiche *adj* 1) приставний; 2) фальшивий, штучний.

post||er *m, -ère* *f* поштовий службовець.

postul||ant *m, -e* *f* прохач, -ка; ~ *ation* *f* клопотання; ~ *er* *vt* наполегливо просити, домагатися; клопотати.

posture *f* 1) положення (*тіла*); поза; 2) положення, стан.

pot *m* горщик, глечик; \diamond *tourner autour du* ~ ходити коло та навколо.

potable *adj* придатний для пиття, питний.

potage *m* суп; \diamond *pour tout* ~ усього-на-всього.

potag||er, -ère 1. *adj* гордний; 2. *m* горд.

pot-au-feu 1. *m* 1) бульйон (м'ясний); 2) варене м'ясо з овочами; 3) казанок, горщик (з м'ясом); 2. *adj* *розм.* обивательський, **poteau** *m* стовп.

potée *f* 1) повний горщик чогось; 2) розм. купа.

potelé, -e *adj* гладкий; пухленький.

potence *f* шибениця.

potentat *m* 1) володар; 2) важна особа.

potentiel [potãsjel], -le 1. *adj* потенційний, можливий; 2. *m* потенціал.

pot||erie *f* гончарне виробництво; ~ier *m* гончар.

potin *m* розм. 1) шум, галас; 2) *pl* плітки; ~er *vi* розм. розпукати плітки.

potion *f* мікстура.

potiron *m* гарбуз.

rou *m* (*pl* -x) воша.

roubelle *f* урна, ящик для сміття.

rouce *m* 1) великий палець (*руки*); *Q* manger sur le ~ поїсти нашивку, похапцем; se tourner les ~s бити байдики, сидіти без діла; 2) дюйм; п'ядь; pas un ~ ні п'яді.

roucettes *f pl* наручники.

poudre||e *f* 1) порошок; 2) пудра; 3) порох; 4) пил, порох; *Q* jeter de la ~ aux yeux туману напускати ~er *vt* пудрити; ~erie *f* пороховий завод; ~eur, -euse *adj* пильний, запылений; запорошений; ~ière *f* 1) пороховий погріб; 2) порохівниця; ~ouer *vi* піднімати пил.

pouillerie *f* розм. 1) великі злидні, убожество; 2) скнарість.

poulailler *m* 1) курник; 2) розм. гальорка (*у театрі*).

poulain *m* лоша.

poul||e *f* курка; *Q* ~ mouillée, saug de ~ «мокра курка», пері-

шуча людина, тютя; ~et *m* курча; ~ette *f* 1) курочка; 2): à la ~ette під білим соусом.

poulpe *m* восьминіг, спрут.

pouls [pu] *m* пульс.

poumon *m* легеня; crier à pleins ~s кричати на все горло.

poupard *m, -e* *f* здорова товстошoka дитина.

poupe *f* корма (*судна*); vent en ~ попутний вітер; перен. удача.

poupée *f* 1) прам., перен. лялька; 2) манекен.

poupon *m, -ne* *f* дитина, малю; ~nière *f* ясла (*дитячі*).

pour 1. *prép* для, заради, щоб; за; через; на; в; до; від; travailler ~ son pays працювати для своєї країни; lutter ~ la paix боротися за мир; partir ~ Moscou поїхати до Москви; acheter ~ trois roubles купити за три карбованці; partir ~ trois mois виїхати на три місяці; se fâcher ~ rien сердитися через дрібниці; ~ toute la vie на все життя; remède ~ la grippe ліки від (проти) грипу; ~ expliquer щоб пояснити; *Q* mot ~ mot дослівний; *loc. adv.*: ~ ainsi dire так би мовити; ~ lors тоді, у такому разі; *loc. conj.*: ~ que для того, щоб; ~ cela тому, через те; ~ peu que якщо хоч трохи, варто лише; ~ autant que наскільки можливо; 2. *m*: soutenir le ~ et le contre бути за і проти.

pourboire *m* чайові.

porceau *m* свиня, кабан.

pour-cent *m* процент.

pourcentage *m* процентне відношення.

poursuivre *vt* переслідувати.

pourfendeur *m* хвалько.

pourparlers *m pl* переговори.

pourpre 1. *f* пурпур, пурпурова фарба; 2. *m* пурпуровий колір; 3. *adj* пурпурний, багряний.

pourquoi 1. *adv* чому, чого; навіщо, для чого; c'est ~ тому, ось чому; 2. *m*: le ~ причина, підстава.

pourri 1. *adj* 1) гнилий, зіпсований; 2) розбещений; 2. *m* гнилизна; ~ir 1. *vt* гноїти, псувати; 2. *vi* гнити, псуватися; ~i-ture *f* 1) гниль; гниття; 2) перен. загнивання.

poursuivre *f* 1) переслідування, погоня; 2) судове переслідування, позов; ~vant *m*, -e *f* 1) прохач, -ка; 2) юр. позивач, -ка; ~vre* 1. *vt* 1) переслідувати, гнати за ...; 2) домагатися; 3) продовжувати; 4) переслідувати судом; 2. *vi* продовжувати говорити.

pourtant *adv* однак, протé, всé-таки.

pourtour *m* 1) коло; 2) кружний шлях.

pourvoi *m* юр. оскарження; ~ en gráce прохання про помилування.

pourvoir* 1. *vt* (qn de qch) постачати, наділяти; 2. *vi* (à qch) піклуватися про щось; вживати заходів; se ~ запаса́тися.

pourvu que *loc. conj.* аби тільки, коли тільки.

pousse *f* 1) паросток, па́гін; 2) проростання, ріст.

poussé, -e *adj* 1) удосконалений, завершений; 2) детальний, докладний.

poussée *f* 1) поштовх; натиск; sous la ~ під натиском; 2) удар, атака; 3) штовхання; 4) просу-

вання; ~er 1. *vt* 1) штовхати; 2) вбивати, вганяти; 3) підганяти, спонукати; просувати; 4) доводити до ...; ~er à bout виводити з терпіння; 5): ~er des cris кричати, скрікувати; ~er des soupirs зітхати; 2. *vi* 1) рости, пускати па́ростки; 2) просуватися вперед; se ~er штовхатися; O se ~er dans le monde пробиватися в люди.

poussette *f* дитяча коляска; ручний візок.

poussière *f* 1) пил; пірох; 2) бот. пилок.

poussin *m* курча.

poutre *f* *tex.* балка, брус.

pouvoir* I 1. *vt*, *vi* могти, бути спроможним; n'en ~ plus бути неспроможним, не мати більше сил; on peut можна; 2. *v. impers.*: il peut arriver que ... може статися, що ...; se ~: il se peut можливо.

pouvoir II *m* 1) влада; агривер au ~, accéder au ~ прийти до влади; 2) властивість; можливість; спроможність; ~ d'achat купівельна спроможність; 3) повноваження.

prairie *f* лукá, лужок.

praticabilité *f* 1) здійсненність; приступність; 2) прохідність; ~le *adj* 1) здійснений, приступний; 2) прохідний, проїжджий; chemin ~le проїжджа дорóга.

praticien *m*, -ne *f* 1) практик; 2) практикуючий лікар.

pratique 1. *adj* 1) практичний; 2) досвідчений; 3) доцільний; 2. *f* 1) практика; застосування; 2) до-свід, навичка; прийом; манера; 3) заняття; 4) заст. клієнтура; ~e-ment *adv* 1) практично; фактично;

2) уміло; доцільно; ~er *vt* 1) виконувати; здійснювати; 2) пробивати (отвір); прокладати (шлях); ~er *une brèche* зробити пролом; 3) займатися чимсь; ~er *la médecine* займатися медициною; *se ~er* практикуватися.

pré *m* лука, луг.

préalable *adj* попередній; *au ~* попередньо.

préambule *m* вступ, передмова.

préau *m* майданчик, внутрішній двір.

préavis *m* попереднє повідомлення, попередження.

précaire *adj* неміцний, ненадійний; ~ité *f* неміцність, ненадійність.

précaution *f* обережність, обачність; *prendre ses ~s* вжити запобіжних заходів; ~er *vt* застерігати.

précédemment *adv* колись, раніше; перед тим; ~ent, -e 1. *adj* попередній; 2. *m* прецедент; *sans ~ent* безпрецедентний, безприкладний; ~er *vt* іти попереду; передувати.

précepte *m* 1) припис, настанова; 2) заповіт; ~eur *m*, -rice *f* наставник, -ця.

prêch *e* *m* проповідь; ~er *vt* проповідувати; повчати; ~eur *m*, -euse *f* мораліст, -ка; любитель, -ка, повчати.

préci *eux*, -euse 1. *adj* 1) дорогий; 2) манірний; 2. *m* манірність; 3. *f* маніриця; ~osité *f* манірність; примхливість.

précipice *m* безодня, прірва.

précipitamment *adv* швидко, стрімко; ~ation *f* 1) поспішність;

швидкість; 2) *pl* опади; ~er *vt* 1) скидати, валити; 2) прискорювати; *se ~er* 1) кидатися вниз; поринати; 2) бурхливо розвиватися; 3) поспішати, мчати; 4) *chim.* осідати.

précis, -e 1. *adj* точний, певний; 2. *m* короткий нарис, огляд; короткий курс; ~ément *adv* точно; саме, якраз; ~er *vt* визначати, уточнювати; ~ion *f* точність, ясність.

précité, -e *adj* вищезгаданий.

précoc *e* *adj* ранній, скороспілий; передчасний; ~ité *f* скороспілість; ранній розвиток.

préconçu, -e *adj* упереджений.

précurseur 1. *adj* *m* який (що) передвіщає; *signes ~s* провісники; 2. *m* предтеча, провісник.

prédécesseur *m* попередник.

prédestination *f* призначення, визначення (*наперед*); ~é, -e *adj* призначений, визначений (*наперед*); ~er *vt* призначати, визначати (*наперед*).

prédéterminer *vt* *div.* *prédestiner*.

prédic *at* *eur* *m*, -rice *f* проповідник, -ця; ~ion *f* проповідування; проповідь.

prédiction *f* пророкування.

prédilection *f* перевага; прихильність.

*prédire** *vt* пророкувати.

prédispos *er* *vt* привертати; прихилити; ~ition *f* схильність.

prédomin *ance* *f* переважання, панування; ~ant, -e *adj* переважаний, пануючий; ~er *vt*, *vi* переважати, панувати.

préémin *ence* *f* вищість; перевага; ~ent, -e *adj* який (що) пе-

ревершує, переважний; видатний.
préfabrique, -e *adj* збірний (про будинок тощо).

préface *f* передмова, вступ.

préfér|able *adj* кращий; ~é, -e

1. *adj* якому надається перевага;
 2. *m, f* улюблен|ець, -иця; ~ence *f* перевага; ~er *vt* віддавати перевагу.

préfix|er *vt* заздалегідь визначати строк; ~ion *f* визначення строку.

préhistorique *adj* доісторичний.

préjudic|e *m* шкода, втрата; au ~ de ... на шкоду; всупереч;

~iable *adj* негójий; шкідливий.

préjug|é *m* 1) упередження; 2) передсуд; 3) припущення; ~er *vt* судити заздалегідь, вирішувати наперед.

prélat *m* брезєнт.

prélever *vt* (sur qch) стягати, брати наперед, попередньо відраховувати.

préliminaire 1. *adj* попередній;

2. *m pl* попередні переговори.

prélud|e *m* 1) муз. прелюдія;

2) перен. вступ; 3) передвістя; ~er *vi* 1) муз. настроювати інструмент; 2) (à qch) починати щось.

prématuré, -e *adj* передчасний, завчасний.

prémédit|ation *f* навмисність; avec ~ навмисно; ~er *vt* замисляти.

premi|er, -ère 1. *adj* перший;

matières ~ères сировина; le ~ venu перший-ліпший, перший стрічний; Ø nombre ~ мат. просте число; 2. *m* 1) другий поверх; 2): le ~ du mois перше число місяця; 3. *f* прем'єра; ~èrement *adv* попередше, передусім.

premier-né *m, première-née* *f* первісток, -ка.

prémunir *vt* (qn contre qch) охороняти; застерігати.

prenable *adj* піддатливий спокій.

prenant, -e *adj* 1) який (що) бере; 2) який міцно скріплює (про клей тощо); 3) чіпкий; 4) захоплюючий, хвилюючий.

prendre* 1. *vt* 1) брати, узяти;

Ø c'est à ~ ou à laisser або ... або ...; одно з двох; 2) захоплювати, віднімати; 3) схопити, спіймати; ~ au dépourvu захопити зненацька; ~ en faute, ~ en flagrant délit захопити на місці злочину; 4) приймати (всередину); їсти, пити; ~ du thé пити чай; 5) відправлятися в ..., їти, їхати; ~ la mer вийти у море; ~ terre висадитися (на берег); ~ l'avion полетіти (літаком); ~ l'autobus сісти в автобус; ~ le train сісти в поїзд; 6) надіти, почати носити; ~ le deuil надіти траур; Ø ~ de l'âge старіти; ~ des couleurs розжівіти, ставати рум'яним; ~ courage насмілитися; ~ froid заступитися; ~ fait et cause pour ... заступитися за ...; ~ feu загорітися, спалахнути; ~ place сісти; ~ garde остерігатися; ~ l'air, ~ le frais прогулятися, подихати (свіжим) повітрям; ~ racine पु-стити корені; ~ contact встано-вити контакт; ~ qn en grippe незлюбити когось; qu'est-ce qui vous prend? що це з вами?; 2. *vi* 1) укоренитися, поширитися; 2) приста-вати, прилипати; 3) замерзати, вкриватися кригою; se ~ 1) (à)

зачіплятися; схопитися за ...; 2) (*à faire qch*) братися, починати.

preneu||g *m*, -se *f* покупець, споживач, -ка.

prénom *m* ім'я.

préoccupation *f* заклопотаність, занепокоєність; піклування; ~ *er vt* дуже турбувати; непокоїти; *se ~er* бути дуже зайнятим, заклопотаним.

préparat||eur *m*, -rice *f* препарат; лаборант, -ка.

prépar||atifs *m pl* приготування; ~ *ation f* 1) підготовка; 2) *chim.* препарат; ~ *atoire adj* підготовчий; ~ *er vt* готувати.

prépondér||ance *f* переважання, перевага; ~ *ant, -e adj* 1) переважний, переважачий; 2) вирішальний (*при розподілі голосів*).

prépos||é *m*, -e *f* наглядач, -ка; ~ *de la douane* митний доглядач; ~ *er vt (qn à qch)* приставити, призначити, доручити нагляд.

près *adv* 1) близько, біля, поруч; *tout ~* зовсім близько; *loc. adv.*: *à peu ~*, *à peu de chose ~* майже, приблизно; *à cela ~* за винятком; *de ~* поблизу, поруч; 2) крім, за винятком; *à quelques pages ~* крім декількох сторінок; 2. *prép* при; ~ *le gouvernement* при уряді.

présag||e *m* передвістя; ~ *er vt* передвіщати; передбачати.

presbyte *adj* далекозорий.

préscolaire *adj* дошкільний.

préscrip||tion *f* 1) наказ, розпорядження; 2) рецепт (*лікаря*); ~ *re* vt* 1) наказувати; 2) прописувати (*ліки*).

préséance [preseã:s] *f* старшинство, першість.

présence *f* присутність.

présent *I m* подарунок.

présent *II, -e I. adj* 1) присутній; ~ *I* тут!, *el*; 2) теперішній; 2. *m* 1) теперішній час; *à ~* тепер, нині; 2) *pl* присутні.

présentable *adj* показний.

présent||ation *f* 1) представлення когось комусь; демонстрація; 2) пред'явлення; ~ *er vt* 1) пред'являти когось, знайомити; 2) пред'являти; 3) подавати; пропонувати; 4) показувати; 5) викладати; ~ *une théorie* викласти теорію.

préserv||atif, -ative *I. adj* запобіжний, захисний; 2. *m* запобіжний засіб; ~ *ation f* запобігання; профілактика; ~ *er vt* охороняти; запобігати.

présid||ence *f* 1) головування; 2) президентство; ~ *ent m, -e f* 1) голова; 2) президент; ~ *entiel, -le adj* президентський; ~ *er I. vt* головувати; 2. *vi (à qch)* керувати чимсь.

présompt||ion *f* 1) припущення; 2) зарозумілість, самовдоволення; ~ *ueux, -ueuse adj* гордовитий, зарозумілий.

presque *adv* майже.

presqu'île *f* півострів.

pressage *m* пресування.

pressant, -e *adj* 1) напелігливий, настійний; 2) терміновий, невідкладний.

presse *I f* преса.

press||e *II f* 1) прес; 2) друкарський верстат; 3) поспішність; ~ *é, -e adj* спішний, терміновий; *être ~é* поспішати.

pressent||iment *m* передчувт[тя]; ~ir* *vt* 1) передчувати; 2) вивідувати, зондувати.

press||er 1. *vt* 1) тиснути, ви́чавлювати, да́вити, пресува́ти; 2) стиска́ти; ~ les gang[s] зі́мкнути ряди́; 3) ква́пити, прискоро́вувати; ~ le pas прискоро́вити ходу́; 4) (*de qch*) на́поляга́ти; до́куча́ти; ~ de questions за́кида́ти пита́ннями; 2. *vi* бу́ти спі́шним, не́відкладним; cela ~e це не те́рпить зво́лікання; se ~ 1) поспіша́ти; 2) то́впитися; ~ion *f* 1) тиск; 2) *перен.* гні́т; ~oir *m* прес (для винограду).

pressur||age *m* 1) ви́чавлювання (плоди́); 2) *перен.* вимага́ння; ~er *vt* 1) ви́чавлювати, да́вити під пресо́м; 2) *перен.* ду́шити по́датками; вимага́ти.

prestance *f* по́казність, вели́чна оса́нка.

prestation *f* 1) надання; ~ de serment при́йняття прися́ги; 2) опо́даткува́ння; по́винність; 3) грошо́ва до́помо́га.

prest||e *adj* мото́рний, спрі́тний; ~esse *f* жва́вість, спрі́тність.

prestidigitat||eur *m* фо́кусник; ~ion *f* по́казування фо́кусів.

prestig||e *m* 1) авторите́т, прес-ти́ж; 2) чарі́вність; ~ieux, -ieuse *adj* чарі́вний, чудесний.

presum||able *adj* до́пустимий, імо́вірний; ~er *vt* до́пускати, при-пускати.

presuppos||er *vt* при́пускати; ~ition *f* при́пущення.

prêt I *m* по́зика; maison de ~ по́зичко́ва ка́са; ломба́рд.

prêt II, -e *adj* (*à qch*) гото́вий; схи́льний; ~ à tout гото́вий на все.

prétendant *m*, -e *f* претенде́нт, -ка.

prétend||re* 1. *vt* 1) вимага́ти по пра́ву; 2) хоті́ти, ма́ти на́мір; 3) тве́рдити, на́поляга́ти; 2. *vi* (*à qch*) до́мага́тися чо́гось, претендува́ти на що́сь; ~u, -e *adj* уда́вний, так зва́ний.

prête-noîm *m* підста́вна о́соба.

prétenti||eux, -euse *adj* вимо́гливий, виба́гливий, претензі́йний; ~on *f* вимо́га, претензі́я.

prêter *vt* 1) пози́чати, да́вати в борг; 2) да́вати, приді́ляти; ~ concours спрі́яти, підтримува́ти; ~ attention à ... зве́ртати ува́гу на ...; ~ à la critique да́ти при́від до крі́тики; 3) при́писувати; ~ l'oreille прислуха́тися; насторо́жувати́ся; ~ le flanc підста́вити фла́нг під уда́р (проти́вника); *перен.* да́ти при́від до на́падо́к; se ~ (*à*) по́го́джувати́ся; піддава́тися; les circonstances s'y prêtent о́бста́вини цьо́му спрі́яють.

prêteu||r *m*, -se *f* позикода́вець; ~ aux gages лихва́р.

prétext||e *m* при́від; un ~ plausible присто́йний при́від; ~er *vt* висува́ти як при́від, поси́латися на що́сь.

prêtre *m* свяще́ник; жрець.

preuve *f* 1) до́від, до́каз, підста́ва; сві́дчення; faire ~ de ... до-вести́; accepter sans ~s при́йняти на ві́ру; пові́рити на сло́во; 2) пе-реві́рка (розв'язання задачі тощо).

prévaloir* *vi* ма́ти перева́гу; se ~ (*de qch*) хвали́тися.

prévaricat||eur, -rice *adj*, *s* не-сумлі́нний, -а; ~ion *f* службо́вний злочин.

préven||ance *f* люб'язність, послужливість; ~ent, -e *adj* люб'язний, послужливий; ~ir* *vt* попереджати; запобігати.

préventi||f, -ve *adj* попереджувальний, запобіжний; détention ~ve попереднє ув'язнення; ~on *f* 1) перебування під слідством; 2) попереднє ув'язнення; 3) упередження.

prévenu, -e 1. *adj* сповіщений, попереджений; 2. *m*, *f* обвинувачений, -а, підсудний, -а.

prévision *f* передбачення, здогад.

prévoir* *vt* передбачати.

prévoy||ance *f* передбачення; передбачливість; ~ant, -e *adj* передбачливий.

prier *vt* 1) просити; je vous (en) prie прошу вас, будь ласка; se faire ~ примушувати просити себе; 2) запрошувати; 3) молитися.

prire *f* 1) прохання; 2) молитва.

primaire *adj* початковий, первинний; école ~ початкова школа.

primauté *f* 1) першість; 2) право ходити першому (в іграх).

prime I *adj* перший; de ~ face на перший погляд; O de ~ abord насамперед, з самого початку; de ~ saut зразу, раптом.

prime II *f* премія, нагорода.

primer I 1. *vt* займати перше місце, бути першим; 2. *vt* випереджати.

primer II *vt* преміювати.

primesauti||er, -ère *adj* безпосередній, імпульсивний.

primeur *f* 1) *pl* ранні овочі; 2) новина.

primevère *f* бот. примула.

primiti||f, -ve 1. *adj* 1) первинний; основний; первісний; couleurs ~ves основні кольори; 2) примітивний, простий; 2. *m pl* первісні люди.

primordial, -e *adj* 1) первісний; 2) першорядний, головний.

prince *m*, -sse *f* князь, княгиня, княжна; принц, принцеса.

principal, -e 1. *adj* головний, основний; 2. *m* 1) головне, істотне; 2) начальник, глава, хазяїн; директор ліцею.

principauté *m* князівство.

principe *m* 1) початок, перво-причина; 2) принцип; закон (науковий); 3) *pl* моральні правила, моральні устої.

printani||er, -ère *adj* весняний, весінний.

printanisation *f* яровизація.

printemps *m* весна.

priorit||aire *adj* першочерговий; ~é *f* пріоритет, першість.

pris, -e *adj* 1) узятий, запозичений; 2) (de qch) уражений; O fleuve ~ замерзла річка; taille bien ~e струнка талія.

prise *f* 1) взяття, захоплення; ~ d'essai взяття проб; ~ de terrain ав. посадка; ~ de parole виступ, промова; ~ de vues (кіно)зйомка; ~ de son звукозапис; faire une ~ de sang узяти кров (для аналізу); donner ~ à дати привід; ~ de corps арешт, затримання; 2) здобич, трофей; lâcher ~ випустити з рук; повернути захоплене; 3) разова доза (ліків); 4) затвердіння; замерзання.

priser I *vt* 1) оцінювати; 2) поважати, шанувати.

priser II *vt*: ~ du tabac нюхати тютюн.

priseu || *г m*, -se *f* оцінник, -ця.

prison *f* в'язниця, тюрма;

~ **nier**, -nière 1. *adj* ув'язнений; 2. *m, f* арештант, -ка, ув'язнений, -а, в'язень; ~ **nier de droit** комп'ютерний злочинець; ~ **nier de guerre** військовополонений.

privation *f* 1) втрата; позбавлення; 2) нестаток, нужда.

privé, -e *adj* приватний, особистий.

priver *vt* (qn de qch) позбавляти.

privilège *m* привілей, перевага.

prix *m* 1) ціна, вартість; ~ de faveur знижена ціна; ~ fixe тверда ціна; ~ raisonnable приступна ціна; de ~ дорогий, дуже цінний; au ~ de ... ціною чогось; à vil ~ за безцінь; à tout ~ за всяку ціну; 2) премія, нагорода; приз; ~ d'honneur почесна нагорода; grand ~ головний приз.

probabilité *f* імовірність, правдоподібність; ~ **le** *adj* імовірний, правдоподібний; ~ **lement** *adv* певно, мабуть.

probant, -e *adj* доказовий, переконливий.

prob||e *adj* чесний; ~ **ité** *f* чесність.

procédé||é *m* 1) спосіб дії; 2) прийом, спосіб, метод; підхід; ~ industriel технологія; ~ de fabrication технологічний процес; ~és agricoles агротехніка; ~er *vi* 1) діяти, чинити; 2) (à qch) приступати до, братися за; 3) (de qch) походити з, від; розвиватися з.

procès *m* позов, судовий процес.

processus [prɔsɛsɥs] *m* процес, хід розвитку.

procès-verbal *m* протокол.

prochain, -e 1. *adj* 1) близький, найближчий; 2) наступний, майбутній; l'appée ~e наступного року; 2. *m* ближній, близький; ~ **ement** *adv* скоро, незабаром.

proche 1. *adj* близький, близький; 2. *m pl* родичі, близькі; 3. *adv* поблизу, близько.

proclamation *f* 1) проголошення, обнародування; 2) прокламація, звернення; ~ **er** *vt* проголосувати.

procréer *vt* породжувати.

procurer *vt* доставляти, добувати; se ~ забезпечувати себе, роздобувати.

prodigal||ement *adv* марнотратно; ~ **ité** *f* марнотратство.

prodig||e *m* чудо, диво; ~ **ieux**, -ieuse *adj* 1) чудесний, чудовий, дивний; 2) надзвичайний, колосальний.

prodigu||e 1. *adj* марнотратний; O enfant ~ блудний син; 2. *m, f* марнотрат, -ка; ~ **er** *vt* розтринькувати, марнотратити; se ~ **er** не шкодувати себе.

product||eur, -rice 1. *adj* продуктивний; 2. *m, f* виробник, -ця; виробничник, -ця; ~ **if**, -ive *adj* продуктивний; ~ **ion** *f* 1) виробництво; ~ **ion en série** серійне виробництво; 2) продукт, продукція; ~ **ion agricole** сільськогосподарська продукція; 3) продуктивність; 4) пред'явлення (документів і т. п.); ~ **ivité** *f* продуктивність.

produire* *vt* 1) виробляти то-
вара; 2) породжувати, викликати;
3) давати прибуток; 4) творити,
створювати; 5) показувати, пред-
ставляти; ~ *des titres* показати
документи; 6) висловлювати; ~
son opinion висловити свою дум-
ку; *se* ~ 1) виявляти себе; 2)
виступати (на сцені).

produit *m* 1) продукт, виріб;
2) прибуток, дохід; 3) приплід;
4) мат. добуток.

proéminence *f* опуклість, ви-
пуклість; ~ *ent*, -*e adj* опуклий,
випуклий.

profan||*e* 1. *adj* неосвічений,
тёмний; 2. *m, f* невіглас, профан;
~ *er vt* опоганювати, оскверняти.

proférer *vt* промовляти, вислов-
люватися.

profess||*er vt* 1) відкрито, при-
людно визнавати; наслідувати (по-
гляди, переконання); 2) займатися;
~ *la médecine* займатися ме-
дициною; 3) викладати; ~ *eug m*
викладач; ~ *ion f* 1) професія, по-
сада; 2) відкрите визнання; ~ *ion*
de foi кредо, символ віри; переко-
нання; ~ *ionnel, -le adj* професій-
ний; ~ *oral, -e adj* професорський,
учительський.

profil *m* профіль; *se* ~ *er* вима-
люватися, окреслюватися.

profit *m* прибуток, вигода, ко-
ристь; *au* ~ *de ...* на користь;
~ *able adj* прибутковий, вигідний,
корисний; ~ *er vi* 1) (*de*) мати
вигоду, користь, прибуток; скори-
статися; 2) (*à*) приносити користь;
~ *eug m, -euse f* рвач; спекулянт,
-ка.

profond, -e 1. *adj* 1) глибокий;

2) глибокодумний; 2. *m* глибина,
глибочина; ~ *eug f* глибина.

profus, -e adj рясний, щедрий;
~ *ion f* велика кількість, числен-
ність; щедрість; *à* ~ *ion* у до-
статку.

progéniture *f* потімство.

progrès *m* 1) прогрес, розвиток;
2) успіх, досягнення.

progress||*er vi* досягати успіхів,
прогресувати; ~ *if, -ive adj* посту-
повий; успішний; прогресивний;
~ *ion f* 1) прогресування; посту-
повий розвиток; успіхи; 2) *mat.*
прогресія; ~ *iste adj* передовий,
прогресивний.

prohibé, -e adj заборонений;
~ *er vt* забороняти; ~ *itif, -itive*
adj заборонний; ~ *ition f* заборона.

proie *f* 1) здобич; 2) жертва;
être en ~ *à qch* бути жертвою
чогось; мучитися чимсь.

projectil||*f, -ve adj* металний;
~ *le m* снаряд; ~ *le téléguidé* сна-
ряд, керований по радіо; ~ *on f*
1) кидання, метання; 2) відобра-
ження, проектування; ~ *on d'un*
film показ, демонстрація фільму;
3) *mat.* проєкція.

projet *m* 1) проєкт, задум,
план; ~ *de loi* законопроєкт; *for-*
mer un ~ скласти план; 2) ко-
шторис; ~ *er vt* 1) кидати; 2) *fiz.*
відбивати (зображення); 3) про-
ектувати, задумувати; 4) ~ *un*
film демонструвати фільм; *se* ~ *er*
1) падати (про тінь); 2) виступа-
ти, стирчати (про будинок і т. ін.).

prolifère *adj* 1) якій (що) по-
роджує; 2) плідний, плідний.

prolix||*e adj* багатослівний; дов-
гий; ~ *ité f* багатослівність.

prolongation *f* продовження; юр. пролонгація; ~ement *m* продовження, подовження; ~er *vt* продовжувати, подовжувати.

promenade *f* 1) прогулянка, гуляння; 2) місце прогулянок; ~er *vt* водити гуляти; ~er ses regards sur ... обводити поглядом; se ~er гуляти, прогулюватися; allez-vous ~er розм. забирайтеся!, ідіть геть!; ~eur *m*, ~euse *f* гуляючий, -а.

promesse *f* обіцянка; manquer à sa ~ не дотримати обіцянки.

promettre 1. *vt* 1) обіцяти; ~ monts et merveilles обіцяти золоті гори; 2) передвіщати; 2. *vi* подавати надії; se ~ 1) мати намір, задумувати; 2) розраховувати, сподіватися; 3) дати один одному слово; обіцяти щось один одному.

promis, -e 1. *adj* обіцяний; 2. *m*, *f* наречений, -а.

promiscuité *f* 1) скупченість, тіснота; 2) тісна близькість.

promontoire *m* геогр. високій мис.

promoteur *m*, -rice *f* ініціатор.

promotion *f* 1) надання чину; підвищення (по службі); 2) випуск (учнів); 3) військ. призов.

promouvoir *vt* просувати, підвищувати (по службі).

prompt [prɔ̃], -e *adj* 1) швидкий, скорий, прудкий, спритний; 2) винахідливий, кмітливий; ~ à la riposte винахідливий, дотепний; 3) запальний, гарячий; ~itude *f* 1) швидкість, моторність, проворство, спритність; 2) винахідливість, дотепність, кмітливість; 3) запальність, гарячість.

promulgation *f* обнародування; ~guer *vt* обнародувати; ~guer une loi видати закон.

prône *m* проповідь; ~er 1. *vt* 1) проповідувати; 2) вихвалити, звеличувати; 2. *vi* читати нотації, вичитувати, пробирати.

prononcé, -e *adj* різкий, різко виражений, підкреслений.

prononcer 1. *vt* вимовляти, промовляти; 2. *vi* 1) ухвалювати, постановляти; 2) висловлювати свою думку; se ~ висловлюватися; ~iation *f* вимова, говірка.

pronostic [prɔ̃nɔstik] *m* 1) прогнозування; 2) ознака; 3) прогноз; ~quer *vt* передвіщати, прогнозувати.

propagateur, -atrice 1. *adj* 1) який (що) поширює; 2) який (що) розмножує; 2. *m*, *f* поширювач, -ка; розповсюджувач, -ка; ~ation *f* 1) розмноження; 2) поширення, розповсюдження; ~er *vt* 1) розмножувати; 2) поширювати, розповсюджувати; se ~er 1) розмножуватися; 2) поширюватися, розповсюджуватися.

prophète *m* пророк.

prophétie [prɔ̃fesi] *f* пророчество, пророкування; ~ique *adj* пророчий; ~iser *vt* пророкувати.

propice *adj* 1) сприятливий; 2) прихильний.

propos *m* 1) слово; мова; розмова; 2) лихослів'я, пересуди; 3) привід, мотив; намір; à tout ~ з усякого приводу; à ~ de ... з приводу ...; à ~ de rien без усякого приводу; à ~ до річі; mal à ~ не до річі, недоречно, невчасно; à se ~ у зв'язку з цим;

à tous ~ увесь час; у кожному випадку; de ~ délibéré навмисне; Q à ~ de bottes розм. ні до ладу ні до прикладу; 4) рішення.

propos||er *vt* пропонувати; se ~: se ~ de ... мати намір, мати на меті; ~ition *f* 1) пропозиція, пропонування; sur la ~ de ... за пропозицією, на пропозицію; 2) геом. теорема; 3) грам. речення.

propre I 1. *adj* 1) власний; de sa ~ main власноручно; 2) властивий, притаманний; 3) справжній, дійсний; 4) (à qch) придатний, годящий; зручний; здібний; ~ à tout придатний на все; ~ à rien ні до чого не придатний; 2. *m* 1) особливості, властивість, якість; 2) справжнє, дійсне значення; le ~ et le figuré пряме і переносне значення; 3) *pl*: ~s власність.

propre II *adj* 1) чистий, охайний; 2) пристойний; ~ment *adv* 1) чисто; 2) пристойно; вміло; 3) точно; власне, по суті; ~ment dit, ~ment parlant, à ~ment parler власне кажучи; ~té *f* чистота, охайність.

proprié||taire *m, f* власник, -ця; домовласник, -ця; ~ foncier землевласник; поміщик; ~té *f* 1) власність; 2) маєток; 3) властивість.

propuls||eur 1. *adj* який (що) приводить у рух; 2. *m* двигун; ~if, -ive *adj* який (що) штовхає, рухає вперед; ~ion *f* проштовхування; тяга; рух (уперед).

prorog||atif, -ative *adj* який (що) відстрочує; ~ation *f* відстрочка; продовження чинності; ~er *vt* відстрочувати, продовжити чинність.

proscr||iption *f* 1) вигнання, ви-

силання; 2) скасування; ~ire* *vt* 1) вигнати, висилати; 2) виключати; 3) скасовувати; ~it, -e 1. *adj* скасований; 2. *m, f* вигнанець, -ниця, засланний, -а.

prospect||er *vt* геол. проводити досліджування, розвідування, розвідувати; ~ion *f* геол. розвідування, дослідження.

prospère *adj* процвітаючий.

prospér||er *vi* процвітати; ~ité *f* процвітання, добробут.

prostern||ation *f, ~ement m* 1) земний поклін; 2) перен. раболіпство; низькопоклонництво; se ~er 1) падати ниць; 2) раболіпствувати; низькопоклонничати.

protect||eur, -rice 1. *adj* захисний, запобіжний; 2. *m, f* заступник, -ця, покровитель, -ка; ~ion *f* 1) заступництво, покровительство, протекція; 2) захист, охорона.

protège-livre *m* обкладинка, обгортка.

protéger *vt* 1) протегувати, робити протекцію, покровительствувати; 2) захищати, охороняти.

protest||ation *f* 1) заява, засвідчення; запевнення; 2) протест; ~er *vi* 1) (contre qch) протестувати проти чогось; 2) (de qch) запевняти в чомусь.

protocole *m* 1) протокол; 2) церемоніал, етикет.

protubér||ance *f* 1) опуклість; виступ; 2) *pl* астр. протуберанці; ~ant, -e *adj* опуклий, випнутий.

proue *f* ніс (судна).

prouesse *f* хоробрість, героїство, подвиг.

prouver *vt* доводити, виявляти, свідчити.

proven|ance *f* походження;
~**ant**, -**e** *adj* який (що) походить
з ..., від ...

provençal, -**e** 1. *adj* провансаль-
ський; 2. *m* провансальська мова.

provenir* *vi* (è) (de) походити,
виникати.

proverb|le *m* прислів'я, приказ-
ка; **passer en** ~ *stati* приказкою;
~**ial**, -**e** *adj* який (що) має ха-
ра́ктер прислів'я (приказки); за-
гальновідомий.

providence *f* 1) провидіння; 2)
перен. покровитель, добрий геній.

provinc|le *f* 1) провінція; 2) жи-
телі провінції; ~**ial**, -**e** 1. *adj* про-
вінці́альний; 2. *m, f* житель, -ка
провінції, провінці́ал, -ка.

provis|eur *m* директор ліцею
(у Франції).

provis|ion *f* запас; продоволь-
ство; прові́ант; ~**s de guerre** бое-
припаси.

provis|ionnel, -**le** *adj* попередній.

provis|oire *adj* 1) тимчасовий;
2) попередній.

provoquer *vt* (à faire qch) 1)
підбурювати, провокувати; 2) ви-
кликати, спричиняти.

proxim|ité *f* близькість, суміж-
ність; à ~ поблизу.

prude 1. *adj* удавано доброчес-
ний; перебільшено соромливий;
2. *f* недотірка.

prud|emment *adv* обережно,
обачно; ~**ence** *f* обережність,
обачність, розсудливість; **rag**
~**ence** з обережності; ~**ent**, -**e**
adj обережний, обачний, розсуд-
ливий.

prun|le *f* сли́ва; O **roug des**
~**es** через дрібниці; даремно;

~**eau** *m* 1) чорносли́в; 2) розм.
ку́ля.

prunelle *f* 1) терно́ва я́года; 2)
зі́ниця.

prunier *m* сли́вове дере́во, сли́ва.

prussien, -**ne** *adj* прусський.

pseudonyme *m* псевдонім.

puant, -**e** *adj* смердючий, во-
нючий; ~**eur** *f* сморід.

publi|c, -**que** 1. *adj* публічний;
суспільний; народний; державний;
finances ~**ques** державні фінан-
си; 2. *m* публіка; **grand** ~ ширі-
ка публіка; **en** ~ при всіх, пуб-
лічно, прилюдно.

publication *f* 1) публікація, ого-
лошення, обнародування; 2) ви-
дання, опублікування, випуск
(книжки); 3) опублікований твір.

publicitaire *adj* рекламний.

publicité *f* 1) гласність, при-
людність; **livrer à la** ~ розголо-
сити; 2) громадськість; 3) рекла-
ма, оголошення, об'ява.

publier *vt* 1) опубліковувати;
2) розголошувати; 3) випускати
(книжку).

puce *f* блоха; O **avoir la** ~ à
l'oreille дуже турбуватися, триво-
житися.

pucele *f* ді́ва; la **Pucelle d'Or-
léans** Орлеанська ді́ва, Жанна
д'Арк.

pudeur *f* соромливість, цнотли-
вість, доброчесність.

rudibond, -**e** *adj* надмірно со-
ромливий.

rud|icité *f* *див.* **pudeur**; ~**ique**
adj цнотливий, соромливий.

puer 1. *vi* воняти; 2. *vt* смерді-
ти, неприємно пахнути.

puéril, -**e** *adj* дитячий, хлопча-

чий; легковажний; ~ilé f дитячість, хлоп'яцтво, легковажність.
pugilat m кулачний бій.

puis adv потім, далі, після; et ~ потім; et ~ après? ну, а далі що?

puisage m черпання, вичерпування.

puisard m 1) стічна яма, помийна яма; 2) тех. відстійник.

puisement m div. puisage; ~er vt 1) черпати; 2) перен. запозичати; ~ette f черпачок; ~oir m черпак.

puisque conj тому що; через те що, якщо, коли, раз.

puissamment adv могутньо, дуже сильно, потужно; ~ance f 1) влада, панування; 2) могутність, міць, сила; 3) держава; 4) потенція, можливість; спроможність; ~ance d'achat купівельна спроможність; en ~ance в потенції; 5) мат. ступінь; 6) потужність, сила; ~ance motrice рушійна сила; ~ant, -e adj 1) могутній, сильний; 2) впливовий.

puits m 1) криниця; кобдязь; 2) свердловина; ~ de pétrole нафтова свердловина; 3) ~, ~ de mine, ~ de carrière шахта; O un ~ de science кладезь премудрості.

pullulation f, ~ement m 1) кишіння; 2) швидке розмноження; ~er vi 1) кишіти; 2) швидко розмножуватися.

pulmonaire adj легеневий; ~ique m, f хворий, -а на легені.

pulpile f м'якоть (овочів, плодів); ~eux, -euse adj м'ясистий.

pulsation f биття пульсу, пульсація.

pulvéulent, -e adj 1) порошкоподібний, розпилений, розпорішений; 2) вкритий пилком.

punaise f 1) клоп; 2) кнопка (канцелярська).

punir vt карати, покарати; ~ition f кара, покарання.

pupille I [pyril] m, f вихованець, -ка.

pupille II [pyril] f анат. зіниця.

pupitre m 1) пюпітр, пульт; 2) партя.

pur, -e adj 1) чистий, вільний від домішки; 2) чистий, ясний, прозорий; 3) справжній; 4) бездоганний; 5) правильний (про мову, вимову); en ~e perte даремно, марно; en ~ don даром, безплатно.

purée f 1) пюре; 2) розм. нужда, нестаток; être dans la ~ сидіти без грошів, без копійки.

purement adv 1) чисто; ясно; 2) бездоганно; 3) єдино, тільки, виключно; O ~ et simplement просто, попросту; безумовно; ~té f 1) чистота; 2) бездоганність; невинність; 3) правильність.

purgatif, -ative 1. adj проносний (про ліки); 2. m проносне; ~ation f очищення шлунка; ~e f 1) проносне; 2) перен. чистка; ~er vt 1) давати проносне; 2) перен. очищати, прочищати; звільняти від; ~er une peine відбутися кару.

purification f очищення; ~er vt очищати.

purpurin, -e adj пурпуровий, яскраво-червоний.

pur-sang m чистокривний кінь.

purulence f нагноєння; ~ent, -e adj гнійний.

pus [py] m гній.

pusillanim||e 1. *adj* малодушний, боягузливий; 2. *m, f* боягуз-ка; **~ité** *f* малодушність, боягузство.

putier *m*, **putiet** *m* черемха, черемшина.

putois *m* тхір.

putré||faction *f* гниття; **~fier** *vt* гноїти; **se ~fier** розкладатися.

putride *adj* гнилий.

pylône *m* 1) *архит., тех.* пілон; 2) радіощоґла.

pyrénéen, -ne *adj* піренейський.

python *m* *зоол.* пітон.

Q

quadragénaire *adj, s* сорокалітній, -я.

quadrangulaire *adj* чотирикутний.

quadricolore *adj* чотириколірний.

quadiennal, -e *adj* чотирирічний.

quadrilatère *adj* чотиристоронній, чотирибічний.

quadrill||é, -e *adj* клітчастий, картатий; **papier ~** папір у клітинку; **~er** *vt* розграфлювати на клітинки.

quadrimoteur 1. *adj* чотиримоторний; 2. *m* чотиримоторний літак.

quadrupède *adj* *зоол.* чотириногий.

quadrupl||e *adj* збільшений у чотири рази; **~er** *vt* збільшувати в чотири рази.

quai *m* 1) набережна, пристань; 2) перон, платформ (на вокзалі).

qualifi||cation *f* 1) визначення, оцінка; 2) кваліфікація; **~er** *vt* називати, кваліфікувати, визначати.

qualité *f* 1) якість, властивість; **Q ~ de citoyen** громадянство; **~ de membre** членство; 2) достоїнство, добра якість; **de ~ якісний**; **de haute ~** високосортний; **de ~ inférieure** низькосортний.

quand 1. *adv* коли; **depuis ~?** з яких пір? відколи? з якого часу?; **pour ~?** на який час? коли?; 2. *conj* коли; тоді як, тимчасом як; **~ même** все-таки, все ж, всупереч усьому; якщо навіть.

quant à ... *loc. prép.* щодо.

quantième *m* число місяця, дата.

quantitati||f, -ve *adj* кількісний.

quantité *f* 1) кількість; 2) численність, маса, велика кількість.

quarantaine *f* 1) близько сорока; 2) сорок років; 3) карантин.

quarant||e 1. *adj* 1) сорок; 2) сороковий; 2. *m* (цифра) сорок; **~ième** 1. *adj* сороковий; 2. *m* сорокова частина.

quart *m* 1) чверть, четверта частина; 2): **~, ~ d'heure** чверть години; **six heures moins ~** без чверті шість; **six heures et ~** чверть на сьому; **Q pour le ~**

d'heure у данний момент; 3) *військ.* нічне вартування; *мор.* вахта; *homme de ~* вахтовий; *prendre le ~* стати на вахту; *être de ~* бути на вахті; 4) кўхоль.

quarтерon *m* двадцять п'ять (штук).

quartier *m* 1) чверть, четвёрть, четвёрта частина; 2) квартál (*міста*); 3) *військ.* місце стоянки, казарма; *~ général* штаб-квартира; 4) пощада; помилування; *faire ~* щадити життя.

quasi [kazi], *~ment adv* майже, máло не, трóхи не, лédве не; náче, немóв.

quatorz||-e. 1. *adj* 1) чотирна́дцять; 2) чотирна́дцятий; 2. *m* чотирна́дцятьє числó; *~ième* 1. *adj* чотирна́дцятий; 2. *m* чотирна́дцята частина.

quatre 1. *adj* 1) чоті́ри; чéтве-ро; *à ~* учотирьóх; *tous (les) ~* усі чéтве-ро; *Q entre ~ yeux* віч-на-віч; *se mettre en ~* із шкúри лізти; 2) четвёртий; 2. *m* 1) (циф-ра) чоті́ри; четвірка; 2) четвёрте числó.

quatre-saisons *f*; *marchand des ~* продавець óвочів.

quatre-vingt [-vẽ] *adj div.* qua-tre-vingts; *~ième* [-vẽtjem] 1. *adj* вісімдесятий; 2. *m* вісімдесята ча-сти́на.

quatre-vingts [-vẽ] *adj* 1) вісім-деся́т; 2) вісімдеся́тий.

quatrième 1. *adj* четвёртий; 2. *m* 1) четвёрта части́на; 2) п'ятий по-верх; 3. *f* четвёртий клас.

quatriennal, -e *adj* чотирилітній.

quatuor *m* муз. квартéт; *~ à cordes* стру́нний квартéт.

que I (qu') 1. *pron. inter.* що?; *qu'arrive-t-il?* що ста́лося?; *que di-tes-vous?* що ви ка́жете?; *qu'est-il devenu?* що з ним ста́лося?; 2. *pron. relat.* який, що; *le livre que j'ai lu* кни́жка, яку я прочитав; *je retiendrais ce que vous m'avez dit* я запам'ятаю те, що ви мені ска-зали; 3. *adv* скі́льки, який, чому́; *que de fois!* скі́льки разів! (*при вигуку*); *que n'êtes-vous pas venu?* чому́ ви не прийшли?; *que je suis heureux!* який я щасли́вий!

que II (qu') 1. *conj* щóб; щó; для чо́го; чому́, чéрез щó; якщо; хай, нехай; тільки; ніж; *il faut qu'il parte aussitôt* трéба, щóб він зaráз же по́їхав; *ne... que...* тільки, лишé, лиш; *je n'ai que dix roubles* у мéне тільки дéсятъ карбóванців; 2. *particule*: *qu'il soit ainsi* хай бý-де так; *qu'on ouvre la porte* нехай відчíнять двéрi.

quel, -le *adj* який, що за, кот-рий; *~ le heure est-il?* котра́ го-ді́на?; *~ homme singulier!* що за дівна лю́дина!; *~ que...* який би не ..., як би не ..., щóб не ...; *~s que soient les obstacles* які б не бу́ли перешко́ди; *tel ~* та́кий, який е; у то́му ж ви́глядi.

quelconque *adj* 1) який-не́будь, який би не був, будь-який; *un prétexte ~* який-не́будь при́вiд; 2) *розм.* посередній; випадкóвий; *un ouvrage ~* посередня робóта; *l'un ~ de...* одiн з.

quelque 1. *adj* 1) який-не́будь, якийсь; дéякий; *Q ~ part* десь, де-не́будь, поде́куди, де-не-дé; 2) *pl* кі́лька, дéкілька; *en ~s mots* кі́ль-комá слова́ми; 2. *adv* прибли́зно,

близько, біля; il y a ~ cent ans майже сто років тому; ~ ... que ... які б ... не ...; ~ habiles qu'ils soient які б спритні вони не були.
quelque chose *pron* щось, щонебудь.

quelquefois *adv* іноді, інколи, часом.

quelqu'un, -e *pron* 1) хто-небудь, хтось; 2) *pl* (quelques-uns, ...-unes) деякі, деякі.

quémend||er *vi, vt* жебрати, канючити; ~eur *m, -euse f* жебрак, -чка.

qu'en-dira-t-on *m*: les ~ людські пересуди, поговорки.

querell||e *f* сварка; розбрат; суперечка; chercher ~ à ... шукати приводів до сварки; érouser la ~ de qn стати на чийсь бік; ~er 1. *vt* лаяти, сварити когось, докоряти комусь; 2. *vi, se ~er* сваритися; ~eur *m, -euse f* сварлива людина.

querir *vt*: aller ~ піти за ...; envoyer ~ послати за ...

qu'est-ce que? *pron. inter.* що?; qu'est-ce que c'est? що це таке?; qu'est-ce que vous lisez що ви читаете?

qu'est-ce qui? *pron. inter.* що?; qu'est-ce qui arrive? що сталося?

question *f* питання; проблема; les ~s de détail окремі питання; aborder la ~ порушити питання; trancher une ~ поставити відверто питання; mettre en ~ поставити під сумнів; voici la personne en ~ ось людина, про яку говорили; ~naire *m* питальник, анкета; ~ner *vt (sur qch)* питати, розпитувати.

quêt||e *f* 1) збір пожертвувань;

2) шукання, розшуки; se mettre en ~ de ... приступити до розшуків; ~er 1. *vt* шукати, добиватися чогось; 2. *vi* збирати пожертвування; ~eur *m, -euse f* збирач, -ка пожертвувань.

queue *f* 1) хвіст; 2) sans ~ ni tête без початку і без кінця; безладний; tirer le diable par la ~ терпіти нужду, бідувати; 2) чєрга; faire la ~ стояти в черзі.

qui 1. *pron. inter.* хто?; ~ est là? хто там?; 2. *pron. relat.* котрий, який; le livre ~ est sur la table est un manuel книжка, яка лежить на столі, — підручник.

quiconque *pron* той хто, усякий хто; ко́жний хто, хто тільки.

qui est-ce qui? *pron. inter.* хто?; qui est-ce qui est venu? хто прийшов?

quiétude *f* душевний спокій, спокій.

quignon *m* окраєць хліба.

quille I *f* кіль судна.

quille II *f* кєгля.

quinaud, -e *adj* присоромлений.

quincaille *f* 1) залізний товар;

2) розм. мідні гроби.

quinquagénaire *adj* п'ятдесятирічний.

quinquenna||l, -e *adj* п'ятирічний; plan ~ п'ятирічний план; période ~le п'ятирічка; ~t *m* п'ятирічка.

quint, -e *adj* п'ятий.

quinte *f* 1) муз. квінта; 2) альт (муз. інструмент); 3) затяжний приступ кашлю.

quintuple *adj* п'ятикратний; ~er *vt* збільшувати в'ятеро.

quinzaine *f* 1) близько п'ятнадцяти; 2) два тижні; *dans une ~* через два тижні.

quinz||**e** 1. *adj* 1) п'ятнадцять; 2) п'ятнадцятий; 2. *m* п'ятнадцяте число; *dans ~ jours* через два тижні; **~ième** 1. *adj* п'ятнадцятий; 2. *m* п'ятнадцята частина.

quiproquo *m* непорозуміння.

quittance *f* квитанція.

quite *adj* квіт, вільний від боргу; *être ~ envers qn* розрахуватися з кимсь; *Q ~ à ...* за умови, якщо ...; якщо тільки; *~ d'un danger* який (що) уникнув небезпеки; *en être ~ pour la peur* відбутися переляком.

quitter *vt* 1) залишати, покидати; звільняти; 2) поїхати з ...; виходити з...

qui vive? 1. *int* стій, хто йде? (оклик вартового); 2. *m* (qui-vive): *se tenir sur le qui-vive* гриматися насторожі.

quoi 1. *pron. relat.* що; *ce à ~ je pense* те, про що я думаю; *~ que ...* що б не ...; *~ que vous disiez ...* що б ви не говорили ...; 2. *pron. inter.* що?; *de ~ s'agit-il?* у чому справа?; *à ~ bon?* навіщо?; 3. *int* що?, як?; *~! vous partez?* як, ви від'їжджаєте?

quoique *conj* хоча.

quolibet *m* жарт, насмішка.

quorum [квѳѳм] *m* кворум; *atteindre le ~* зібрати кворум.

quote-part *f* частка, доля.

quotidien, -*ne* *adj* щоденний; *~ nement adv* щоденно.

quotité *f* частина; кількість.

R

rabâch||**age** *m*, **~ement** *m* розм. повторення одного й того ж; **~er** *vt, vi* розм. твердити одне й те саме.

rabais *m* знижка (в ціні); *au ~* із знижкою.

rabais||**ement** *m* 1) зниження, зменшення; 2) приниження; **~er** *vt* 1) класти нижче; 2) знижувати (рівень і т. ін.); 3) принижувати.

rabattable *adj* відкидний.

rabati||**ement** *m* 1) відгинання; 2) поворот, заїзд; **~re*** 1. *vt* 1) відгинати; відкидати назад; 2)

опускати; 3) приплюснути, придавити; *Q ~re l'orgueil* збити пику; 4) робити побутку; 2. *vi* (de qch) зменшувати; *se ~re* 1) стелитися (про дим); 2) відгинатися (про сторінку); 3) звернути (з дороги); 4) перейти на іншу тему в розмові.

râble *m* коцюба; скребок.

râblé, -*e* *adj* кремезний, дебелий.

rabot *m* рубанок; **~er** *vt* 1) стругати; 2) обробляти; **~eur** *m* стругальник; **~euse** *f* стругальний верстат.

raboteu [x, -se *adj* 1) купинястий, вибоїстий (про шлях); 2) шорсткий, нерівний; *style* ~ ко-струбатий стиль.

rabougrí, -e *adj* малорослий; чахлий; кволий, мишавий.

rabrouer *vt* грубо відштовхну-ти, обірвати.

racaille *f* *груб.* наволоч, покидь-ки (*суспільства*).

racommod||age *m* лагодження; ~*ement* *розм.* примирення; ~*er* *vt* 1) лагодити, штовпати; 2) по-правляти, виправляти; 3) мирити.

raccord *m* припасовування ча-стин, скріплення; ~*ement* *m* при-пасовування; з'єднування, вста-новлення зв'язку; ~*er* *vt* прила-джувати, припасовувати; з'єдну-вати.

raccourc||i, -e 1. *adj* укорочений, скорочений; *ep* ~ коротко; *O* à bras ~ *is* з усіх сил; 2. *m* *жив.* ракурс; ~*ir* *vt* скорочувати, уко-рочувати, урізувати; ~*issement* *m* укорочування, скорочування, змєн-шення.

raccountmer (se) знову звикати.

racroc [rakro] *m* 1) вдальний удар (*y épi*); 2) *перен.* несподіва-на удача; *rag* ~ несподівано; ви-падково.

racrocher *vt* 1) знову повісити, почепити; ~ *le récepteur* повісити телефонну трубку; 2) *розм.* знову захопити, підчепити; *se* ~ (*à qch*) чіплятися, схопитися за щось.

race *f* раса; порода.

rachat *m* викуп.

racheter *vt* 1) викупати; виру-чати; 2) спокутувати (проину і т. ін.).

rachis [rafis] *m* хребет.

racin||e *f* 1) *прям., перен.* ко-рін; *prendre* ~ пустити корені; *перен.* укоренитися; 2) *грам., мат.* корінь; ~*er* *vi* пускати корені.

rac||age *m* скобління; ~*e* *f* скребачка; скрепер; ~*ement* *m* 1) скобління; 2) дряпання; 3) *розм.* терлікання (на скрипці); ~*er* *vt* 1) скоблити, скребти; 2) дряпати; 3) розчищати (ліс); 4) *розм.* тер-лікати; ~*eur* *m* поганий скри-паль; ~*oir* *m* скребок.

racoll||age *m* вербування; ~*er* *vt* вербувати; ~*eur* *m* вербуваль-ник.

racont||er *vt* 1) розказувати; розповідати; 2) *розм.* наговорити; ~*eur* *m*, -*euse* *f* любитель, -ка розповідати.

racorn||i, -e *adj* затверділий, за-шкарубний; ~*ir* *vt* робити твер-дим; жорстким; *se* ~*ir* 1) тверді-шати; 2) *розм.* хіднути; 3) *перен.* черствіти; ~*issement* *m* твер-діння.

rade *f* мор. рейд.

radeau *m* пліт; пором.

rader *vt* мор. поставити судно на рейд.

radial, -e *adj* 1) променістий; 2) *анат.* променевий.

radi||ation I *f* 1) радіація, ви-промінювання; 2) *мед.* опромінен-ня; ~*er* *vi* випромінювати світло; сяяти; ~*eux*, -*euse* *adj* 1) випро-мінюючий; 2) осяйний; радісний.

radi||ation II *f* викреслювання, виключення (із списку); ~*er* *vt* викреслювати, виключати (із спис-ку).

radiodiffusion *f* радіомовлення.

radiographi||e *f* 1) рентгенографія; 2) рентгенівський знімок; рентгенограма; *~er* *vt* робити рентгенівський знімок.

radis *m* редиска.

radot||age *m* безглузда балаканина, нісенітниця; *~er* *vi* говорити дурниці; *~eur* *m*; *-euse* *f* пустомеля, базіка.

radouc||ir *vt* 1) зм'якшувати; 2) приборкувати; *se ~* 1) зм'якшуватися; 2) теплішати (*про погоду*); *~issement* *m* пом'якшення.

rafale *f* 1) шквал, порив вітру; 2) військ. черга.

rafferm||ir *vt* зміцнювати; *se ~* зміцнюватися; *~issement* *m* зміцнення.

raffin||age *m* рафінування, очистка; *~é, -e* 1. *adj* 1) рафінований, очищений; 2) витончений; *~ement* *m* витонченість; *~er* 1. *vt* 1) рафінувати, очищати; 2) робити витонченим; 2. *vi* (*sur qch*) удаватися в тонкощі, мудрувати; *~erie* *f*: *~erie de sucre* рафінадний цукрозавод; *~erie de pétrole* нафтопереробний завод; *~eur* *m, -euse* *f* 1) робітник, -ця рафінадного (або нафтопереробного) заводу; 2) цукрозаводчик.

raffoler *vi* (*de qn, de qch*) бути в захопленні від...; пристрасно кохати.

raffut *m* розм. шум, гвалт.

rafistol||age *розм.* грубе лагодження; *~er* *vt* розм. лагодити абияк.

rafl||e *f* пограбування; напад; облява; *~er* *vt* розм. розграбувати; захопити під час обляви.

rafraich||ir *vt* освіжати, охоло-

джувати; провітрювати; *~ la mémoire* à *qn* відновити щось у чийсь пам'яті, нагадати; *se ~* освіжатися; *~issant, -e* *adj* освіжаючий, прохолодний; *~issement* *m* 1) охолодження; 2) підкріплення (*сил*); 3) *pl* прохолодні напої.

ragaillardir *vt* розвеселити; підбадьорити.

rag||e *f* 1) шаленство, лютя; *faire ~* лютувати; *mettre en ~* довести до нестями; 2) нестерпний біль; *~er* *vi* скаженіти, шаленіти; *~eur, -euse* *adj* запальний; шалений.

ragot 1 *m, -e* *f* товстун, -ха; коротун, -ха.

ragot 2 *m* розм. пересуди, плітки.

ragoût *m* 1) кул. рагу; 2) гостра приправа; *~ant, -e* *adj* 1) смачний, апетитний; 2) принадний; *~er* *vt* викликати апетит.

rai *m* спіця (колеся); *Ø ~ de lumière* промінь світла.

raid [*red*] *m* 1) рейд; набіг, наліт; 2) поїздка; ав. рейс, переліт.

raid||e 1. *adj* 1) негнучкий; 2) 2) крутий (*про сходи*); 3) непохитний, крутий (*про вдачу*); 2. *adv* відразу; круто; *~eur* *f* 1) негнучкість; 2) стрімкість; 3) непохитність.

raid||ir *vt* (түго) натягувати; *se ~* 1) втрачати гнучкість; 2) напружуватися; 3) (*contre*) твердо триматися; *~issement* *m* 1) натягування; 2) *перен.* напруженість.

raie 1 *f* 1) риба, штрих; смуга; 2) межа; 3) прорід (у волоссі).

raie 2 *f* скат (риба).

raifort *m* хрін.

rall [ra:] *m* ре́йка.
 rail|ler *vt* висміювати; *se* ~
 (de) сміятися з когось; ~erie *f*
 насмішка; жарт; ~erie à part сер-
 йозно, без жартів; ~eur, -euse
 1. *adj* насмішуватий; 2. *m, f* на-
 смішник, -ця.
 raisin *m* виноград; ~ sec ізюм.
 raison *f* 1) розум, інтеле́кт;
 mettre à la ~ урезонити; 2) до-
 каз, підстава; avoir ~ ма́ти ра-
 цію; à bonne ~ з повним правом;
 3) *mat.* відношення; пропорція;
 en ~ de відповідно.
 raisonn|able *adj* розсудливий;
 ~é, -e *adj* обґрунтований; розум-
 ний; dictionnaire ~é тлумачний
 словник; ~ement *m* міркування;
 висновок; ~er 1. *vi* 1) міркувати,
 робити висновок; 2) заперечувати;
 мудрувати; 2. *vt* 1) обдумувати,
 обговорювати; 2) переконувати; 3)
 докоряти; ~eur *m*, -euse *f* резо-
 нер, -ка.
 rajeun|ir 1. *vt* 1) молодіти; 2)
 оновлювати; 2. *vi* (а, è) молодіти;
 ~issement *m* 1) омолодження; 2)
 оновлення (природи).
 rajouter *vt* знову додавати.
 rajust|ement *m* 1) приладжу-
 вання; виправлення, лагодження;
 2) примирення; ~er *vt* 1) прила-
 джувати; упорядковувати; 2) ула-
 годжувати; примиряти.
 râle *m*, ~ment *m* хрип, хрипіння.
 ralent|i *m* уповільнення; *tech.*
 малий хід; au ~ повільно; ~ir
 1. *vt* сповільнювати, затримувати;
 2. *vi* сповільнювати, притишувати
 хід; ~issement *m* уповільнення.
 râler *vt* 1) хрипіти; 2) *розм.*
 сёрдитися.

ralli|ement *m* 1) військ. збір;
 2) об'єднання; ~er *vt* знову об'єд-
 нувати, возз'єднуватися; *se* ~er
 (à) приєднуватися.
 rallong|e *f* вставна дошка; ta-
 ble à ~es розсувний стіл; ~ement
m подовження; ~er *vt* подовжу-
 вати.
 rallumer *vt* знову запалювати;
 розпалювати; *se* ~ знову загоря-
 тися, спалахувати.
 ramag|e *m* 1) кольорові узорі
 (на тканині); 2) щебетання (пта-
 хів); 3) дитячий лепет; ~er 1. *vt*
 покривати узорами (тканину); 2.
vi щебетати, цвірінькати.
 ramas *m* 1) безладна купа (лах-
 миття і т. ін.); 2) набір.
 ramassage *m* збирання, підби-
 рання.
 ramassé, -e *adj* 1) кремезний;
 2) компактний.
 ramasser *vt* 1) підбирати, під-
 німати; 2) збирати, об'єднувати;
se ~ 1) зішчупуватися; 2) зібра-
 тися з силами.
 rame I *f* тичка, підпірка (для
 повзучих рослин).
 rame II *f* 1) стопá (наперу);
 2) состав (вагонів); 3) поїзд метрб.
 rame III *f* весло.
 rameau *f* гілка; розгалуження.
 ramener *vt* 1) знову приводити;
 прино́сити; 2) поверта́ти, поновлю-
 вати.
 ram|er *vi* веслувати; ~eur *m*,
 -euse *f* весла́р, -ка.
 rameu|x, -se *adj* гіллястий.
 ramifi|cation *f* розгалуження;
se ~er розгалужуватися.
 ramoin|drir 1. *vt* зменшувати;
 2. *vi* зменшуватися.

ramollir *vt* 1) робити м'яким; 2) розслабляти; **ramolissement** *m* 1) розм'якшення; 2) розслабленість.
ramprant, -e *adj* 1) який (що) повзає; 2) повзучий (*про рослини*); 3) *перен.* плазуючий, раболіпний.
rampe *f* 1) поруччя; 2) укіс; 3) *театр.* рампа.
ramplissement *m* 1) повзання; 2) *перен.* плазування; **ramper** *vi* 1) повзати; 2) вийти (*про рослини*); 3) *перен.* плазувати.
ramure *f* 1) гілки дерев; 2) роги оленя.
rancart *m* мотлох; брак; **mettre au rancart** забракувати.
rancle 1. *adj* згірклий; 2. *m* згірклість; **~ir** *vi, se ~ir* згіркнути.
ranson *f* 1) викуп; 2) *перен.* розплата; **ransomment** *m* 1) звільнення за викуп; 2) вимагання, здирство; **ransomer** *vt* 1) вимагати викупу; 2) стягувати, дерти три шкури; **ranson** *m, -neuse* *f* грабіжниця, -ця, рвач.
ransuivie *f* злопам'ятство, злоба; **~sans ~!** забудьмо свάρку!
ransuivie, -ière *adj* злопам'ятний.
randonnée *f* довга прогулянка.
rang *m* 1) ряд, шеренга; **se ranger** *les ~s* зімкнути ряди; 2) ранг, чин; становище (*у суспільстві*).
rangé, -e *adj* 1) акуратний; упорядкований; 2) статечний, поважний.
rangée *f* ряд; стрій, шеренга; **~ement** *m* упорядкування; **~er** *vt* 1) упорядковувати; розміщати; приборати; 2) зараховувати до; 3) *військ.* стріти, щикувати; **se**

~er 1) ставати в ряд; розміщатися; 2) *військ.* щикуватися; 3) сторонитися; 4) стати розсудливим.

ranimer *vt* 1) оживляти; 2) підбадьорювати; надихати.

rapace 1. *adj* 1) хижий (*про птаха*); 2) жадібний; 2. *m, pl* хижі птахи; **~ité** *f* хижість, жадібність.

rapatriement *m* репатріація; **~er** *vt* репатріювати.

rapide *f* 1) тертка; 2) рашпіль; **~er** *vt* 1) терти на тертці; 2) зношувати.

rapetasser *vt* *розм.* грубо штовпати, абияк латати; **~eur** *m, -euse* *f* компілятор; халтурник, -ця.

rapetisser 1. *vt* зменшувати; 2. *vi* зменшуватися.

rapiat, -e *adj* *розм.* скупий, жадібний.

rapide 1. *adj* 1) швидкий, 2) крутий (*схил і т. ін.*); 2. *m* 1) швидка течія, поріг (*річки*); 2) швидкий поїзд; **~ement** *adv* швидко; **~ité** *f* 1) швидкість; 2) крутість.

rapiecer *vt* лагодити, латати.

rapin *f* розкрадання; **~er** *vt, vi* розкрадати.

raplatir *vt* приплюснути.

rappel *m* 1) відкликання (*по-сла*); 2) заклик, запрошення; відклик; 3) нагадування; 4) *військ.* збір (*сигнал*); **battre le ~** бити на збір; **~er** *vt* 1) відкликати (*по-сла*); 2) закликати; 3) нагадувати; **se ~er** пам'ятати, згадувати.

rapport *m* 1) рапорт, повідомлення; доповідь; 2) прибуток; 3)

відповідність, зв'язок; співвідношення; *rag* ~ *à* по відношенню до; 4) *pl* стосунки, відносини, взаємовідносини; ~ *s de production* виробничі відносини; ~ *er vt* 1) принести; привезти назад; 2) повідомляти; доповідати; 3) принести плодів; 4) донести (на когось); 5) віднести до, зараховувати до; *se ~er* 1) відповідати, гармоніювати; 2) (*à qch*) стосуватися; 3): *s'en ~er* *à* посилається на, покладатися на; ~ *eug m, -euse f* 1) доповідач, -ка; 2) доноси|к, -ця; 3) геом. транспортір.

rapproch|ement m 1) наближення, зближення; 2) зіставлення, порівняння; 3) примирення; ~ *er vt* 1) наближати; присувати; 2) зіставляти; 3) примиряти.

rap|t [rapt] m викрадення (людини).

rare adj 1) рідкий, рідкісний; 2) рідкий, негустий; 3) повільний (про пульс).

raré|f|action f фіз. розрідження; ~ *ier vt* розріджувати.

rare|ment adv рідко; ~ *té f* 1) рідкість; 2) рідкісне явище.

ras, -e 1. **adj** 1) голений; 2) гладкий, рівний; *Q faire table ~e* стерти з лиця землі; 2. **m**: *au ~ de* врівень з; *au ~ de terre* під корінь; 3. **adv**: *couper ~* гладко виголити; *перен.* знищити; ~ **ant, -e adj** 1) який (що) ледве торкається; *vol ~ant* брижучий політ; 2) *військ.* настільний; *tir ~ant* настільний вогонь; 3) *розм.* нудний; ~ *er vt* 1) голити; 2) зносити, зривати; 3) *військ.* обстрілювати настільним вогнем; 4) *розм.*

надокучати; ~ **oir** 1. **m** бритва; 2. **adj** *розм.* нудний.

rasasier vt 1) нагодовувати, насичати; 2) *перен.* пересичувати; **se ~** 1) наїдатися; 2) *перен.* пересичуватися.

rassembl|ement m 1) збирання; 2) наплив, скупчення (*народу*); 3) *військ.* збір; зосередження (*військ*); ~ *er vt* 1) збирати; з'єднувати; 2) зосереджувати.

rasseoir* vt знову саджати; **se ~** знову сидіти.

rasse|éner vt 1) прояснити; 2) заспокоювати.

rassis, -e adj 1) спокійний; солідний; *esprit ~* зрілий розум; 2) черствий (*про хліб*).

rassur|ant, -e adj заспокоїливий; ~ *er vt* заспокоювати.

rat m 1) шур, пацюк; *Q à bon chat bon ~* *присл.* наскочила кося на камінь; ~ *d'église* ханжа; 2) *розм.* скнара.

ratatiner (se) зморщуватися; коробитися.

rate f селезінка; *Q dilater la ~, désopiler la ~* розсмішати.

raté m 1) осічка; 2) несправність; 3) невдача.

rât|eau m граблі; ~ *eler vt* згрібати граблями.

râtelier m ясла (*кормушка*).

rater 1. **vi** 1) давати осічку; 2) *перен.* не удаватися; 2. **vt** 1) не влучати, промахнутися; 2) пропустити нагоду; зазнати невдачі; ~ *le train* спізнитися на поїзд.

ratière f пастка на шурів.

ration f раціон, пайок, порція.

rationnel, -le adj розумний; раціональний.

ratiss||age *m* скобління; чіщення скребачкою; **~er** *vt* 1) скребти, підчищати скребачкою; 2) гребти граблями.

rattacher *vt* (*à qn, à qch*) знову прив'язувати, прикріплювати; **se** **~** 1) прикріплюватися; 2) (*à*) мати зв'язок з ...; мати відношення до ...

rattraper *vt* 1) знову спіймати, схопити; 2) наздогнати; 3) надолужувати; **se** **~** 1) знову попастися; 2) надолужувати; відігратися (*у гри*).

ratu||e *f* помарка; підчистка (*написаного*); **~er** *vt* закреслювати; стирати (*написане*).

rauque *adj* хриплий, сиплий.

ravag||e *m* спустошення, руйнування, розгрім; **~er** *vt* спустошувати, руйнувати, громити; **~eur** *m* спустошувач.

raval||ement *m* 1) обтісування (*дерева, каменю*); 2) *перен.* припущення; опощення; **~er** *vt* 1) обтісувати (*дерево, камінь*); 2) *перен.* припущувати, опощати; **se** **~er** припущуватися; опущатися.

ravaud||age *m* 1) лагодження, штопання; 2) груба робота; 3) *розм.* базікання; **~er** *l. vt* 1) лагодити, штопати; 2) лаяти; 2. *vi* 1) порпатися; 2) базікати; **~eur** *m*, **-euse** *f* 1) штопальник, -ця; 2) базіка.

rave *f* ріпа.

ravigoter *vt* *розм.* 1) викликати апетит; 2) підкріпляти.

ravilir *vt* припущувати; опощати.

ravin *m* яр; лощина, балка.

ravin||e *f* 1) потік (*від дощу*);

2) водомій, вибіина; ярок; **~er** *vt* розмивати (*грунт*).

rav||ir *vt* 1) (*qch à qn*) викрадати; 2) захоплювати, зачаровувати; **à** **~** чудово; **~issant**, **-e** *adj* чудовий; **~issement** *m* 1) викрадання; 2) захоплення; **~isseur** *m*, **-isseuse** *f* викрадач, -ка.

ravitail||ement *m* 1) постачання; 2) забезпечення, харчування; **~er** *vt* постачати (*продовольство, боеприпаси*).

raviver *vt* оживляти; **~ le feu** роздувати вогонь; **Q** **~ une plaie** розітрити рану.

rauer *vt* 1) креслити, лініювати; 2) закреслювати.

rayon *I m* 1) промінь; 2) район; 3) радіус; 4) спиця (*колеса*).

rayon *II m* 1) полиця (*у шафі*); 2) відділ (*у магазині*); 3) **~ de miel** стільник.

rayonn||ant, **-e** *adj* 1) променистий; 2) сяючий; **~ement** *m* 1) випромінювання; радіація; 2) сяйво; ореол; **~er** *vi* 1) сяяти, виблискувати; 2) *фіз.* випромінювати.

rayure *f* 1) смуга; 2) подряпина; 3) закреслювання.

raz *m*: **~ de marée** раптовий сильний приплив.

réabonner *vt* поновити передплату.

réacti||f, **-ve** *adj* 1) реагуючий, протидіючий; 2) реактивний; **~on** *f* реакція; **avion à ~on** реактивний літак.

réagir *vi* реагувати.

réajust||ement *m* *диз.* **rajustement**; **~er** *vt* *диз.* **rajuster**.

réalis||able *adj* здійснений; **~ation** *f* здійснення, реалізація;

~er *vt* здійснювати, реалізувати.
réalité *f* реальність, дійсність;
 ep ~ насправді, дійсно.
réappel *m* військ. 1) повторний
 призов; 2) повторна перекличка.
réarmement *m* переозброєння;
 ~er *vt* переозброювати.
réassurance *f* перестраховка;
 ~er *vt* перестраховувати.
rébarbatif, -ve *adj* непривітний,
 суворої; огидний.
rebâtir *vt* перебудовувати.
rebattre* *vt* 1) знову бити; 2)
 проходити тією самою місцевістю;
 3) торочити, повторювати те саме;
 ~ les oreilles протуркати вуха;
rebattu, -e *adj* заяложений, ба-
 нальний.
rebell *le* 1. *adj* 1) заколотний,
 бунтівний; 2) (à qch) непокірний;
 2. *m, f* заколотник, -ця; бунтів-
 ник, -ця, повстанець; se ~er під-
 німати заколот.
rébellion *f* повстання, бунт, за-
 колот.
rebiffer (se) *розм.* протівити-
 ся; опиратися.
rebondir *vi* відскакувати, під-
 скакувати; ~issement *m* відска-
 кування, підскакування.
rebours *m* 1): à ~, au ~, про-
 ти шерсті; у зворотному порядку;
 2) *перен.* протилежність.
rebouter *vt* вправляти вивих.
rebrousser *vt* іти в зворотному
 напрямі, повертати назад; ~ che-
 min повернутися назад.
rebuffade *f* груба відмова;
 ~er *vt* грубо відмовляти.
rebut *m* 1) груба відмова; 2)
 брак; мотлох; ~ant, -e *adj* від-
 різливий; ~er 1. *vt* 1) відштов-

хувати; різко відмовляти; 2) від-
 бивати охоту; 2. *vi* викликати
 огиду.
recalcitrant, -e *adj* упёртий, не-
 покірний; норовистий (*про коня*).
recaler *vt* шк. провалити, зріза-
 ти (*на екзамені*).
récapitul|ation *f* повторення;
 ~er *vt* коротко повторювати.
recell|er *vt* 1) *юр.* приховувати;
 2) таїти в собі; ~eur *m*, -euse *f*
 переховувач, -ка; скупник, -ця
 краденого.
récemment *adv* недавно.
recens|ement *m* 1) перепис на-
 селення; 2) облік; перепис; ~er *vt*
 проводити перепис.
récent, -e *adj* недавній.
récépissé *m* розписка, квитанція.
réceptacle *m* вмістище.
récepteur *m* 1) радіоприймач;
 2) телефонна трубка.
réceptif, -ve *adj* сприйнятли-
 вий; ~on *f* 1) прийняття, одержан-
 ння; 2) прийом, зустріч; dis-
 cours de ~on вступна промова;
 ~vité *f* сприйнятливість.
recette *f* 1) прихід, виручка;
 2) рецепт.
recevable *adj* *юр.* прийнятний.
receveu|r *m*, -se *f* 1) приймаль-
 ник, -ця; збирач, -ка (*грошей*);
 2) кондуктор (*у трамваї, автобу-
 сі, тролейбусі*).
recevoir* *vt* 1) одержувати; 2)
 зустрічати, приймати.
rechange *m* переміна, заміна;
 pièces de ~ запасні частини.
échapper *vi* (de qch) уникнути,
 врятуватися від.
recharge *f* запасні частини
 (кулькової ручки, запальнички).

recharg||ement *m* 1) перевантаження; 2) *військ.* перезаряджання; **~er** *vt* 1) знову навантажувати; 2) *військ.* перезаряджати; 3) знову атакувати.

réchaud *m* нагрівальний прилад; **~** *à pétrole* керосінка; **~** *à alcool* спиртівка.

réchauff||age *m* підігрівання, розігрівання; **~é** *m* підігріта їжа; **~ement** *m* розігрівання; **~er** *vt* 1) розігрівати, нагрівати; 2) *перен.* підігрівати; підбадьорювати.

rêche *adj* 1) жорсткий, шершавий; 2) терпкий; 3) *перен.* упёртий; негідний.

recherch||e *f* 1) шукання, пошуки; 2) *pl* дослідження; **centre de ~es** науково-дослідний інститут; **~é, -e** *adj* 1) витончений; рідкісний; 2) манірний; **~er** *vt* 1) розшукувати; 2) досліджувати; 3) добиватися, домагатися.

rechign||é, -e *adj* похмурий, незадоволений; **~er** *vi* хмуритися, мати незадоволений вигляд.

rechute *f* 1) падіння вдруге; 2) рецидив (*хвороби*).

recif *m* риф.

récipient *m* посудина, вміст.

recipro||cité *f* взаємність; **~que** *adj* взаємний.

récit *m* оповідання.

recital *m* (*pl -s*) сольний концерт.

recitativ *m* муз. речитатив.

recit||ation *f* читання напам'ять; **~er** *vt* 1) читати напам'ять; **~er sa leçon, ~er une leçon** відповідати урок; 2) розповідати.

réclam||ation *f* 1) вимога; 2)

претензія; **~er** 1. *vt* вимагати; 2. *vi* (*contre*) заперечувати.

reclus *m, -e* *f* самотник, -ця; **~ion** *f* ув'язнення; позбавлення волі.

recon||gnition [*recəgnisjɔ̃*] *f* *юр.* визнання (*факту*).

recoin *m* закуток, потайне місце.

recoll||age *m, ~ement* *m* приклеювання; **~er** *vt* знову склеювати.

récolt||e *f* 1) збирання; 2) врожай; **~er** *vt* 1) збирати врожай; 2) *перен.* пожинати.

recommand||ation *f* рекомендація; **~er** *vt* 1) рекомендувати; 2) доручати; 3) радити.

recom||encer 1. *vt* знову починати, поновлювати; 2. *vi* поновлюватися.

récompens||e *f* нагорода, винагорода; **~er** *vt* нагороджувати, винагороджувати.

réconcili||able *adj* примиренний; **~ateur** *m, -atrice* *f* примиритель, -ка; **~ation** *f* примирення; **~er** *vt* мирити.

recon||duire* *vt* 1) провадити; 2) *розм.* випроводжувати.

récon||fort *m* підтримка; **~er** *vt* утішати; підбадьорювати.

recon||naiss||ance *f* 1) пізнання; 2) визнання; 3) вдячність; 4) *військ.* розвідка; **~ant, -e** *adj* вдячний.

recon||naitre* *vt* 1) пізнавати, розпізнавати; 2) визнавати; 3) *військ.* робити розвідку; **se ~** 1) пізнавати себе; 2) упізнавати один одного; 3) орієнтуватися; освободитися.

reconquérir* *vt* знову завоювати, оволодіти.
reconstitu|er *vt* відновлювати; ~tion *f* відновлення.
reconstruction *f* перебудова;
~ire* *vt* перебудовувати.
recopier *vt* переписувати.
recoudre* *vt* перешивати.
recouper *vt* перекріювати.
recourber *vt* загина́ти.
recourir* *vi* (à) удаватися до; ~ à la ruse удатися до хитрощів.
recours *m* 1) приту́лок; засі́б; avoir ~ à вдатися до; 2) юр. клопотання.
recouvrement *m* перетя́жка.
recouvrement I *m* 1) одержання назад; 2) відновлення (*сил, здоров'я*); 3) стягання, правлення.
recouvrement II *m* покривання; обтя́жка; обшивка.
recouvrer *vt* 1) поверта́ти втрачене; 2) відновлювати (*сили, здоров'я*); 3) стягувати.
recouvrir* *vt* 1) перекривати; 2) *перен.* прикривати, утаювати.
récré|atif, -ative *adj* забавний, розважальний; ~ation *f* 1) розва́га; відпочинок; 2) перерва (*у школі*); ~er *vt* розважати; se ~er відпочивати; розважатися.
recréer *vt* 1) за́ново штукатурити; підправляти; 2) *розм.* рум'янити, біліти обличчя.
récrier (se) 1) скрикнути; 2) (*contre qn, qch*) заперечувати, протестувати.
récrimination *f* докори, обвинувачення; *pl* суперечки; ~atoire *adj* докірливий; ~er *vi* (*contre qn*) докоряти один одному.
rescoquevill|é, -e *adj* 1) змор-

щений; покороблений; 2) *перен.* скорчений, зіщулений; se ~er корбитися.

rescu, -e *adj* знеси́лений.

rescu *m* нова́ поросль.

rescudescence *f* 1) поси́лення, збільшення; 2) загострення (*хвороби, епідемії*).

rescue *f* 1) новобранець; рекрут; 2) *військ.* набір.

recrut|ement *m* 1) вербування (*робітників*); 2) призовники; ~er *vt* набирати, вербувати; ~eur *m* вербувальник.

rectan|gle *m* прямоку́тник; ~gulaire *adj* прямоку́тний.

recteur *m* ректор.

rectifi|able *adj* попра́вний; ~cation *f* 1) виправлення; 2) *хім.* очищення; ~er *vt* 1) виправляти; 2) *хім.* очищати.

rectiligne *adj* прямолінійний.

rectitude *f* 1) прямо́та, прямизна́; 2) правотá, справедливість.

recto *m* лицевий бік (*сторінки*).

rectoral, -e *adj* ректорський.

reçu, -e 1. *adj* прийнятий; 2. *m* квитанція, розписка.

recueil *m* збірник.

recueil|lement *m* зосередження; ~ir* *vt* 1) збирати; 2) приймати у себе, давати приту́лок; se ~ir зосереджуватися.

recuire* *vt* 1) прожарювати, пропикати; 2) *тех.* обпалювати.

recuit *m* 1) прожарювання; 2) *тех.* прогартування.

recul *m* 1) відступ; 2) задній хід (*машини*); 3) відбій (*рушниці*); відкіт (*гармати*); ~ade *f* відступ; ~ement *m* відсування назад; ~er 1. *vt* 1) відсувати; 2) від-

кладати, відстрічувати; 2. *vi* відступати.

reculons: à ~ *loc. adv.* задом; *marcher à ~* відступати, задкувати.

recupération *f* відшкодування (збитків); ~ *er* *vt* відшкодовувати (збитки).

récurrent, -e *adj* мед. повторний, рецидивний, поворотний.

recusable *adj* 1) *юр.* який (що) підлягає відводу; 2) заперечний, сумнівний; ~ *ation* *f* *юр.* відвід; ~ *er* *vt* *юр.* відвідати (склад суду, свідків).

reddition *f* 1) повернення, віддавання; 2) *військ.* капітуляція.

redemander *vt* 1) перепитувати; 2) вимагати назад.

redescendre* 1. *vi* (è) знову спускатися, сходити вниз 2. *vt* (а) опускати.

redevable *adj* належний; зобов'язаний; ~ *ance* *f* зобов'язання; повинність.

redevenir* *vi* (è) знову ставати.

redevoir* *vt* залишатися в боргу.

rediger *vt* складати, формулювати; редагувати.

redire* 1. *vt* 1) повторювати, твердити; 2) переказувати; 2. *vi* гудити; ганьбити.

redondance *f* багатослів'я; пишномовність; ~ *ant, -e* *adj* багатослівний; пишномовний.

redonner 1. *vt* 1) знову давати, повертати; 2) надавати; 2. *vi* (*dans qch*) знову вдаватися; впадати.

redoubllement *m* 1) подвоєння; 2) посилення, збільшення; ~ *er* 1. *vt* 1) подвоювати; 2) збільшувати, посилювати; 3) підшивати

нову підкладку; 2. *vi* посилюватися.

redoutable *adj* страшний, грізний, небезпечний; ~ *er* *vt* боятися.

redressement *m* 1) випрямлення; 2) відродження; оздоровлення; ~ *er* *vt* 1) випрямляти; поставити; 2) виправляти, загладжувати; викорінювати; 3) *розм.* навести на розум, провчити; ~ *eur* *m* 1) *ел.* випрямляч; 2): ~ *eur de torts* *ірон.* побірник справедливості.

réducteur, -rice 1. *adj* зменшувачий, скорочуючий; 2. *m* *тех.* редуктор; ~ *ion* *f* 1) зменшення, скорочення; 2) *хім.* відновлення, регенерація; 3) *хір.* вправлення.

réduire* *vt* 1) зменшувати, скорочувати; 2) *хім.* розкисляти, відновлювати; 3) *хір.* вправляти; 4) (à) доводити до; 5) (*en*) перетворювати на.

réduit, -e 1. *adj* зменшений, скорочений; 2. *m* 1) кутіок; халупка; притулок; 2) сховище.

réedification *f* 1) перебудова; 2) відбудова; ~ *er* *vt* 1) перебудувати; 2) відбудовувати.

rééditer *vt* перевидавати.

rééducation *f* перевиховання;

~ *quer* *vt* перевиховувати.

réel, -le *adj* реальний, дійсний.

réélection *f* переобрання.

réélire* *vt* переобирати.

réellement *adv* дійсно, насправді.

réensemencer *vt* знову засівати, пересівати.

rééquipement *m* переустаткування, реконструкція; ~ *er* *vt* переустаткувати.

réexpédier *vt* відправляти назад.

refaire* *vt* робити заново; переробляти; **se ~ 1)** набиратися сил; зміцнювати своє здоров'я; 2) поправляти свої справи.

refectoire *m* їдальня (у школі, лікарні і т. ін.).

refendre* *vt* розколювати знову; розпильювати уздовж.

référer||ence *f* 1) довідка, посилення; **ouvrage de ~** довідник; 2) *pl* рекомендація; **~er 1. vt (qch à qn)** відносити, приписувати; 2. *vi* доповідати; **se ~er (à)** 1) належати до ...; 2) посилатися на ...

refeumer *vt* знову закривати, зачиняти, замикаючи.

réfléchi, -e *adj* 1) обдуманий; 2) вдумливий.

réfléchir *vi* (à qch, sur qch) роздумувати, міркувати.

reflet *m* відбиття, відблиск.

réfléter *vt* відбивати.

réflex||e 1. *adj* 1) фіз. відбитий; 2) рефлективний, мимовільний; 2. *m* рефлекс; **~ible** *adj* фіз. здатний відбиватися; **~ion** *f* 1) фіз. відбиття; 2) міркування, роздумування.

refluer *vi* текти назад; відхилити.

reflux [rəfly] *m* 1) відплив (морський); 2) *перен.* відхід, відступ.

refon||dre* *vt* 1) переплавляти; 2) дуже змінювати; **~te** *f* 1) переплавка; 2) докорінна переробка.

reforger *vt* переконувати.

réform||ateur, -atrice 1. *adj* перетворювальний; 2. *m, f* перетворювач, -ка; реформатор, -ка; **~ation** *f* реформування, перетворення; **~e** *f* 1) реформа; 2) військ. звільнення від служби.

réformé, -e *adj* 1) виправлений; 2) *рел.* протестантський; 3) військ. звільнений від військової повинності.

reformer *vt* перетворювати; військ. переформовувати.

réformer *vt* 1) реформувати; поліпшувати; 2) військ. звільнити з армії.

refoul||ement *m* відштовхування; відтиснення; **~er** *vt* 1) відштовхувати; відтисняти; 2) давати задній хід (про поїзд).

réfractaire *adj* (à qch) 1) непокірний; 2) *мед.* несприйнятливий; 3) вогнетривкий.

réfract||er *vt* заломлювати (проміння); **~if, -ive** *adj* фіз. заломлюючий; **~ion** *f* фіз. заломлювання.

refrain *m* приспів.

refréner *vt* приборкувати, стримувати.

réfrigér||ant, -e 1. *adj* охолодний; 2. *m* холодильник; **~ateur** *m* холодильник; **~ation** *f* охолодження; **~er** *vt* охолоджувати.

refroid||ir 1. *vt* 1) охолоджувати; 2) *перен.* розхолоджувати; 2. *vi, se ~ 1)* стигнути, холонути; охолоджуватися; 2) простуджуватися; **~issement** *m* 1) охолодження, остигання; 2) простуда.

refuge *m* притулок, пристановище.

réfugi||é *m, -e* *f* біженець, -ка; **se ~er 1)** утікати, ховатися; 2) (*dans, en*) вдатися до.

refus *m* відмова; **~er** *vt* 1) відмовлятися, відхиляти; 2) відмовляти у; 3) *фам.* провалити когось (на екзамені); **se ~er 1)** відмов-

дяти собі в; 2) (*à faire qch*) відмовлятися зробити щось.

réfut|able *adj* спростовний; **~ation** *f* спростування; **~er** *vt* спростовувати.

regagner *vt* 1) відігравати; повертати собі; 2) надолужувати; **Q** ~ le dessus взяти верх; 3) повертатися, добиратися до; ~ *son logis* повернутися додому.

régat *m* (*pl -s*) бенкет; **~ade** *f* частування; **~er** *vt* угощати, частувати; *se* ~ бенкетувати.

regard *m* погляд; *attirer les ~s* привернути увагу; **Q** *en* ~ навпроти; поруч; паралельно; *traduction avec le texte en* ~ переклад з надрукованим паралельно текстом; *en* ~ de у противагу; *au* ~ de порівняно з; **~ant, -e** *adj* обачний; **~er** *vt* 1) дивитися; 2) стосуватися когось, чогось; *cela ne me ~e pas* це мені не стосується.

regarnir *vt* 1) опоряджати заново; 2) знову постачати.

régence *f* регентство.

régénér|ateur, -atrice 1. *adj* відновлюючий; 2. *m* *tech.* регенератор; **~ation** *f* відродження, відновлення; **~er** *vt* відроджувати, відновлювати.

régent *m, -e* *f* регент, -ша, правитель, -ка; **~er** *vt* командувати, розпоряджатися.

regimber *vi* 1) брикатися; 2) (*contre*) протівитися, опиратися.

régime *m* 1) державний лад, спосіб правління; 2) режим, розпорядок; спосіб життя; 3) дієта; 4) *tech.* умови праці, режим.

régiment *m* 1) військ. полк; 2) *розм.* велика кількість, сила.

région *f* область; район; місцевість; **~al, -e** *adj* регіональний, обласний.

registr|e *m* 1) реєстр, книга записів; 2) *муз.* реєстр; **~er** *vt* записувати.

réglage *m* 1) лініювання (*наперу*); 2) *tech.* регулювання.

règle *f* 1) лінійка; 2) правило; встановлений порядок; *en* ~ згідно з вимогами (*закону, порядку*); **Q** *en* ~ générale взагалі.

réglé, -e *adj* 1) лінійований; 2) регулярний; встановлений.

règlement *m* 1) упорядковування, урегулювання; улаштування (*справи*); 2) розпорядження; 3) регламент; статут; 4) розрахунок.

règlement|ation *f* регламентація, упорядкування; **~er** *vt* регламентувати, упорядковувати.

régler *vt* 1) лініювати, креслити, графіти; 2) визначати, встановлювати; 3) упорядковувати; 4) керувати; 5) розраховуватися; *se* ~ 1) регулюватися, встановлюватися; 2) (*sur*) пристосовуватися до; брати приклад з.

régne *m* 1) царювання; 2) панування.

régner *vi* 1) царювати; 2) панувати.

regonfl|ement *m* 1) наповнення; 2) підйом, напір (*води*); **~er** 1. *vt* 1) знову надувати, наповнювати (*газом*); 2) *розм.* піднісати дух; 2. *vi* надуватися, розбухати.

regorg|ement *m* переповнення; розлив; **~er** *vi* 1) виступати через край, виходити з берегів, розливатися; 2) бути переповненим; 3) бути багатим на щось.

régressi||f, -ve adj регресивний.
regret m 1) жаль, скорбота, сум; 2) *pl* скарги; нарікання;
~table adj прикрий; **~ter vt** жаліти, шкодувати; бути засмученим.

régulari||sation f (y) регулювання, упорядкування; **~ser vt** регулювати, упорядковувати; **~té f** регулярність, правильність.

réguli||er, -ère adj 1) регулярний, правильний; упорядкований; 2) точний, акуратний, справний; **~èment adv** регулярно, точно.

réhabituer vt знову привчати; **se ~** знову звикати.

rehaus||sment m підвищення; **~er vt** 1) підвищувати; 2) вихвалити.

réimpr||ession f 1) передруківування; 2) нове видання; **~imer vt** 1) передруківувати; 2) перевидавати.

rein m 1) анат. нирка; 2) *pl* поперек.

reine f королева.

rejaill||ir vi 1) бризкати; 2) відскакувати; 3) відбиватися (про світло); 4) *перен.* (*sur qn*) відбиватися, падати на; **~issement m** бризкання.

rejet m 1) неприйняття, відхилення; 2) бот. паросток; **~er vt** 1) відкидати; відбивати; 2) відхиляти; 3) (*sur*) звертати на когось (провину, помилку); 4) бот. давати паростки.

rejeton m 1) паросток; 2) нащадок.

rejoindre* vt 1) з'єднувати; 2) приєднуватися; 3) доганяти.

réjou||ir vt радувати, веселити;

розважати; **se ~** радити, веселитися; **~issance f** 1) веселощі; розвага; 2) *pl* святкування; **~issant, -e adj** веселий, утішний.

relâche m перерва, зупинка; перепочінок.

relâch||é, -e adj 1) розпущений, безладний; 2) розслаблений; **~ement m** 1) ослаблення; 2) розпущеність; 3) перепочінок; **~er I. vt** 1) ослаблювати, відпускати; 2) розпускати, ослаблювати (дисципліну і т. ін.); 2. *vi* слабнути.

relais m 1) зміни, перекладні коні; 2) пункт перевантаження; поштова станція; 3) спорт. естафета; **course par ~** естафетний біг; 4) *ел.* релє.

relater vt 1) розповідати, викладати, описувати; 2) повідомляти.

relati||f, -ve adj 1) який (що) стосується, відноситься; 2) відносний; **~on f** 1) відношення; зв'язок; 2) *pl* стосунки, зв'язки; 3) реляція, донесення; **~vité f** відносність.

relax||ation f 1) ослаблення; 2) звільнення (*ув'язненого*); **~er vt** 1) ослаблювати; 2) звільнити (*ув'язненого*).

relégation f довічне заслання.

relève f зміна; **~ de la garde** зміна караулу.

relevé, -e I. adj 1) підвищений; 2) величний; 3) прямиий, гострий; 2. *m* 1) виписка, відомість; **~ de notes** таблиць успішності; 2) короткий огляд; 3) визначення; **~ topographique** топографічна зйомка.

relèvement m 1) підняття; підвищення; 2) відновлення, відродження.

дження; 3) виписка; 4) топ. зйомка.

relever 1. *vt* 1) піднімати; 2) відновлювати; 3) підвищувати, облагороджувати; 4) відмічати, помічати; 5) змінювати; ~ une sentinelle заступити вартового; 6) звільняти; 2. *vi* (de) 1) оправитися від; ~ de maladie одужати; 2) залéжати від; se ~ 1) піднятися; 2) відужати; 3) оправитися від.

relief *m* 1) рельєф, випуклість; 2) виразність; mettre en ~ виділити, підкреслити.

reli||er *vt* 1) зв'язувати; об'єднувати; 2) переплітати (книжку); ~eur *m*, ~euse *f* палітурник, -ця. **religi||eux**, ~euse *adj* релігійний; ~on *f* релігія.

relire* *vt* перечитувати.

reliure *f* оправа, палітурка.

relui||re* *vi* 1) виблискувати, сяяти; 2) світитися; ~sant, -e *adj* блискучий.

remâcher *vt* *прям.*, *перен.* пережовувати.

remani||ement *m* 1) переробка, перебудова; 2) реорганізація; ~er *vt* 1) переробляти; 2) перебирати.

remarquable *adj* чудовий.

remarquer *f* зауваження; примітка; ~er *vt* помічати; відмічати.

rembarqu||ement *m* 1) повторне навантаження; 2) повернення на судно; ~er 1. *vt* 1) знову навантажувати; 2) знову саджати на судно; 2. *vi* повертатися на судно.

rembarger *vt* 1) відштовхувати; 2) дати відсіч.

remblai *m* насип.

remblaver *vt* знову засівати.

rembours||ement *m* сплата; повернення боргу; ~er *vt* відшкодувати витрати; повертати борг.

rembrunir 1. *vt* 1) робити темнішим; 2) засмучувати; 2. *vi* робитися темним.

remède *m* ліки, лікувальний засіб.

remédier *vi* (à qch) 1) допомагати; 2) усувати, відвертати; ~ aux abus усунути зловживання; ~ au danger відвернути небезпеку.

remembrement *m* 1) укрупнення; 2) возз'єднання.

remémor||atif, ~ative *adj* встановлений в пам'ять когось, чогось; ~er *vt* нагадувати; se ~er згадувати.

remerci||ement *m* подяка; ~er *vt* дякувати.

remettre* *vt* 1) ставити; класти; 2) знову надівати; 3) передавати; 4) поправляти здоров'я; 5) відкладати; se ~ 1) одужати; 2) знову стати (сісти, лягти); 3) (à) знову взятися за; ~ s'en ~ à qn покластися на когось.

remis||e *f* 1) передача; вручення; 2) відстрочка; 3) знижка; зменшення; 4) сарай, гараж; ~er *vt* 1) ставити в сарай, в гараж, під навіс; 2) *розм.* поставити на місце, осадити.

remission *f* прощення; ~ sans ~ 1) нещадно; 2) безперервно.

remmener [rãm(ə)ne] *vt* відвідати назад.

remonter 1. *vi* (è) 1) знову підніматися; 2) (à) брати початок, походити від; 2. *vt* (a) 1) знову

підняти наверх; 2) знову підніма-
тися по; ~ le courant пливти вго-
ру проти течії; 3) поповнювати,
постачати; 4) заводити (годин-
ник); 6) підбавлювати.

remont||ance *f* застерєження;
зауваження; докір; ~ *vt* доко-
ряти; робити зауваження.

remords *m* докори сумління.

remorqu||e *f* 1) буксірування;
2) буксир; ~ *vt* 1) буксірува-
ти; 2) розм. тягти; ~ *eur*, ~ *euse*
1. *adj* буксирний; 2. *m* 1) буксир;
2) грузовик з причепом.

remouleur *m* точильник.

remous *m* коловорот, вир.

rempart *m* 1) земляний вал;
кріпосна стіна; 2) перен. оплот.

remplaçant *m*, ~ *e* *f* заступник,
-ця.

remplac||ement *m* заміна; замі-
щення; ~ *vt* заміняти; замі-
щати.

rempl||ir *vt* 1) (de qch) напов-
нювати; 2) заповнювати (бланк
і т. ін.); 3) виконувати; ~ une
fonction займати посаду; ~ *issage*
m заповнення.

remporter *vt* відносити назад,
брати з собою; ~ la victoire
здобути перемогу.

remuant, ~ *e* *adj* рухливий.

remue-ménage *m* розм. 1) пере-
станівка меблів, речей; 2) ме-
тушня.

remu||ement *m* 1) рух; 2) пере-
везення, перенесення; 3) хвилю-
вання; смута; ~ *vt* 1) руха-
ти; пересувати; переставляти; 2)
трясти; ворухити; 3) зворушувати,
хвилювати; обурювати; 2. *vi*
рухатися, не стояти на місці.

rémuner||ation *f* винагорода;
оплата (праці); ~ *vt* винаго-
роджувати, платити.

renaissance *f* відродження.

renaitre* *vi* 1) відроджуватися;
2) одужувати.

renard *m* 1) лис, лисиця; 2) ли-
сяче хутро.

rencher||ir 1. *vt* робити дорож-
чим; 2. *vi* 1) дорожчати; 2) (sur
qn) перевіршити когось; 3) (sur
qch) перебільшувати; ~ *issement*
m подорожчання.

rencontr||e *f* 1) зустріч; à la ~
назустріч; 2) зліт, нарада; 3) ви-
падок; de ~ куплений випадково;
par ~ випадково; 4) сутичка; по-
єдинок; combat de ~ зустрічний
бій; ~ *vt* 1) зустрічати; 2) ви-
падково знаходити.

rendement *m* 1) прибутковість;
~ économique рентабельність; 2)
продуктивність; ~ scolaire шкіль-
на успішність; 3) врожайність.

rendez-vous *m* побачення.

rendormir* *vt* знову присипля-
ти; se ~ знову засипати.

rendre* *vt* 1) віддавати, повер-
тати; 2) передавати, вручати; 3)
здавати, віддавати; ~ les armes
скласти зброю, капітулювати; 4)
виробляти; давати прибуток; 5)
виявляти; показувати; ~ les hon-
neurs віддавати шану; 6) виража-
ти, висловлювати; ~ mot à mot
передати дослівно; 7) визначати,
постановляти; ~ un arrêt винести
постанову; se ~ 1) відправляти-
ся, вирушати; 2) здаватися; ско-
ряться; 3) виявити себе, показати
себе.

rendu, ~ *e* 1. *adj* стомлений, зму-

чений; 2. *m* 1) *військ.* перебіжчик; 2) яскравість передачі (у творі мистецтва).

renfermé, -e 1. *adj* скритний; 2. *m* затхлість.

renfermer *vt* 1) знову замика́ти; ув'язнювати; 2) містити; вміщати; 3) таїти в собі; *se* ~ 1) замика́тися; 2) зосереджуватися.

renflé, -e *adj* здутий, стовщений; ~ement *m* здуття, стовщення; опуклість; ~er 1. *vt* потовщувати, збільшувати; 2. *vi*, *se* ~er здуватися; розбухати.

renforcement *m* заглиблення; ~er *vt* забивати глибше.

renforcement *m* підсилення, підкріплення; ~er *vt* підсилювати, зміцнювати.

renfort *m* *військ.* підкріплення; *venir en* ~ іти на віручку.

ren gagement *m* 1) поступання на службу (повторне); 2) *військ.* надстрокова служба; ~er 1. *vt* знову наймати, завербувати; 2. *vi*, *se* ~er 1) знову поступати на службу; 2) *військ.* залишатися на надстроковій службі.

ren gorger (*se*) величати́ся, чванитися.

reniement *m* заперечення; ~er *vt* заперечувати; зрікатися.

reniflement *m* пирхання, сопіння; ~er 1. *vi* пирхати, сопіти; 2. *vt* нюхати.

renne *m* північний олень.

renom *m* репутація, слава; ~mé, -e *adj* відомий, знаменитий; ~mée *f* слава, популярність.

renommer *vt* знову призначати; обирати заново.

renoncement *m* відмова, зре-

чення; ~er *vi* (*à*) відмовлятися, зрікатися; ~iation *f* відмова, зречення.

renoulement *m* відновлення відносин; ~er *vt* 1) знову зв'язувати; 2) відновлювати (розмову, справу).

renouveau *m* повернення весні, весна.

renouveler *vt* 1) оновляти; 2) починати знову; відновлювати; 3) поліпшувати; 4) відроджувати; ~lement *m* відновлення; оновлення.

renovation *f* відновлення; оновлення; ~er *vt* відновлювати; відроджувати.

renseignement *m* 1) відомість, довідка; 2) *військ.* розвідувальні дані; ~er *vt* повідомляти, давати довідки, інформувати; *se* ~er довідуватися.

rentamer *vt* знову починати.

rentrée *f* 1) повернення; 2) відновлення роботи, заняття (після канікул); 3) збирання (хліба, сіна); 4) надходження, внесок (прибутків, збору); ~er 1. *vi* 1) повертатися; 2) відновлювати діяльність, заняття (після канікул); 3) надходити (про грошові суми); 2. *vt* 1) звозити, збирати (хліб, сіно); 2) затаїти в собі, затамувати.

renversant, -e *adj* розм. різьблений, приголомшливий.

renvers *e f*: à la ~ *loc. adv.* навзаки, горілиць; ~é, -e *adj* перекинутий; повалений; ~ement *m* 1) перекидання; 2) переворот; повалення; ~er *vt* 1) перекидати; 2) скидати, повалити.

renvoi *m* 1) відсилання назад;

повёрнення; 2) звільнення; 3) посилення, виноска (*у книжці*); 4) юр. відстрічка.

renvoyer* *vt* 1) відсилати; повертати; 2) звільняти; виключати (*з навчального закладу і т. ін.*); 3) відстрічувати.

réouverture *f* відкриття знову.

repaire *m* 1) лігво; 2) кубло.

répandre* *vt* 1) проливати, розливати; 2) розсипати; 3) роздавати; 4) поширювати.

réparable *adj* поправний.

reparaitre* *vt* знову з'являтися.

réparation *f* 1) виправлення, ремонт; 2) підкріплення, зміцнення; 3) *pl* репарації; **~er** *vt* 1) поправляти, ремонтувати; 2) відновлювати; зміцнювати (*сили*); 3) згладжувати; **~er le temps perdu** надолужити втрачений час.

repartition *m* перерозподіл; **~er** *vt* перерозподіляти.

repartie *f* репліка, заперечення; відсіч.

repartir* *I vt* швидко, влучно заперечувати, відповідати.

repartir* *II vi* (*è*) 1) знову вирушити в дорогу; 2) поїхати назад.

répartition *vt* розподіляти, розміщати, розкладати; **~ition** *f* розподіл, розміщення, розкладка.

repas *m* їда (*у певні години*); сніданок, обід, вечора; **~ faire un ~ de brebis** їсти всухом'ятку.

repassage *m* 1) повторний переїзд, переправа; 2) гостріння; 3) прасування; **~er I. vi** знову проходити, проїжджати; 2. *vt* 1) знову переходити, переїжджати, пе-

ревозити; 2) (*à qn*) передавати; 3) викликати в пам'яті; 4) гострити; 5) прасувати; **~eur** *m* точильник; **~euse** *f* гладильниця.

repêcher *vt* 1) вивуджувати, витягувати з води; 2) *перен.* розм. виручати когось.

repentir *m* каяття, розкаяння.

repentir* (*se*) каятися.

répercussion *f* 1) відбиття (*звуку, світла*); 2) відгук, відгомін, резонанс; **~ter** *vt* відбивати (*звук, світло*).

repère *m* мітка, зарубка; орієнтир.

répertoire *m* 1) перелік, список; каталог; 2) довідник; 3) *театр.* репертуар.

répéter *vt* 1) повторювати; 2) репетувати; **~iteur** *m*, **~itrice** *f* репетитор; **~ition** *f* повторення.

repeuplement *m* 1) заселення; 2) розведення (*риб, птахів*); **~er** *vt* 1) заселяти знову; 2) знову розводити (*риб, птахів*).

répit *m* відстрічка, передішка.

replacement *m* переміщення; **~er** *vt* 1) класти, ставити на попереднє місце; 2) знову призначати на посаду.

replanter *vt* пересаджувати (*рослини*).

repl|et, -ète *adj* повний, гладкий, огрядний.

repli *m* 1) складка, зморшка; звивина; **~ les ~s du cœur** тайники серця; 2) *військ.* відступ; **~er** *vt* знову складати, згортати; **se ~er** 1) згортатися; 2) *військ.* відступати; 3) гнутися; **~ se ~er sur soi-même** замкнутися в собі.

répliqu|e *f* репліка, заперечен-

ня; *~er vt, vi* відповідати, заперечувати.

répondre* 1. *vt* відповідати щось; 2. *vi* 1) дати відповідь, відповісти; 2) відповідати (чомусь); 3) (de qn, de qch) ручатися за.

réponse *f* відповідь; en *~* à ... у відповідь на ...; pour toute *~* замість відповіді.

reporter I [rəpɔʁtɛ:r] *m* репортер.

reporter II *vt* (à) 1) відносити назад; 2) переносити, переставляти.

repos 1. *m* 1) відпочинок; 2) перерва; пауза; 3) спокій; 2. *int*: *~!* вільно! (команда).

reposer 1. *vt* 1) класти назад; покласти; 2) давати спокій; 2. *vi* відпочивати; спати; лежати, спочивати; se *~* відпочивати.

repouss||ant, -e *adj* відрізливий, огидний; *~er* 1. *vt* 1) знову штовхати, рухати; 2) відштовхувати; відбивати; 3) відхиляти; 2. *vi* пускати нові паростки.

répréhensi||ble *adj* непорядний, вартий осуду; *~on* *f* догана, осуд.

reprendre* 1. *vt* 1) знову брати; 2) брати назад, віднімати; 3) знову піти, поїхати по; 4) поправляти, лагодити; 5) знову починати, відновлювати; 2. *vi* 1) вихувати; 2) знову замерзати (про річку); 3) відновлюватися; 4) прийматися (про рослину); 5) заперечувати; se *~* знову оволодіти собою.

représailles *f pl* репресії.

représent||ant *m* представник, уповноважений; *~atif, -ative* *adj* представницький; *~ation* *f* 1)

пред'явлення; 2) зображення; 3) театр. вистава; 4) представництво; *~er vt* 1) (знову) представляти, показувати; 2) зображувати, відтворювати; 3) виконувати, грати (на сцені); se *~er* уявляти собі щось.

réprimand||e *f* догана; *~er vt* виговорювати, дорікати.

réprimer *vt* придушувати, приборкувати.

repris||e *f* 1) взяття назад; 2) повторення; 3) відновлення (вистави, роботи і т. ін.); à la *~* після перерви; à plusieurs *~es* неодноразово; 4) лагодження; *~er vt* лагодити, штовпати.

réprobat||eur, -rice *adj* осудливий; *~ion* *f* осудження; закид; сувора догана.

reproch||able *adj* який (що) заслугує докору; *~e* *f* докір, закид; *~er vt* (qch à qn) докоряти, дорікати.

reproduct||eur, -rice *adj* відтворюючий; *~ible* *adj* відтворюваний; *~if, -ive* *adj* відтвірний; *~ion* *f* 1) біол. розмноження; 2) репродукція; 3) ек. відтворення.

reproduire* *vt* відтворювати, розмножувати; se *~* 1) розмножуватися, відтворюватися; 2) знову з'являтися.

réprouv||é, -e 1. *adj* проклятий; 2. *m, f* відшепен|ець, -ка; *~er vt* 1) відкидати, заперечувати; 2) осуджувати.

reptiles *m pl* зоол. рептилії, плазуни.

repu, -e *adj* 1) ситий; 2) (de qch) перен. пересичений.

républi||cain, -e 1. *adj* республі-

канський; 2. *m, f* республіканець, -ка; *~que f* республіка.

répugnance f огіда, відріза; *~ant, -e adj* огідний, брудний; *~er vi* 1) відчувати огиду до чогось; 2) викликати огиду; 3) *(à qch)* суперечити чомусь.

répulsif, -ve adj огідний, відразливий; *~on f* 1) відштовхування; 2) огіда, відріза.

réputation f репутація; *~é, -e adj* відомий; *~er vt* визнавати, шанувати.

requête f прохання, клопотання, скарга.

requin m акула.

requis, -e adj потрібний; належний.

rescapé, -e adj який (що) врятувався (під час катастрофи і т. ін.).

rescousse f: *venir à la ~* прийти на допомогу.

réseau m 1) мережа, сітка; 2) *перен.* сплетіння, сіть.

réserve f 1) стриманість; 2) резерв, запас; *en ~* про запас; 3) застереження; *sans ~* без застережень, без винятку; *à la ~* де за винятком; *sous ~* де за умови; 4) заповідник.

réservé, -e adj 1) стриманий; 2) заброньований; *~er vt* 1) приберігати, залишати про запас; 2) *(à qch)* призначати.

réservoir m 1) водойма, водоймище; 2) резервуар, бак.

résidence f 1) постійне місце проживання; 2) резиденція; *~er vi* 1) проживати, знаходитися; 2) *(en, dans)* полягати.

résidu m 1) *хім.* залишок, бсад;

2) відходи (технічні); 3) субстрат. *résignation f* 1) відмова; поступка (на чийсь користь); 2) покірність долі; *~é, -e adj* покірний; *se ~er* упокорюватися.

résine f дерев'яна смола, камедь; *~eux, -euse adj* смолистий, камедистий.

résistance f 1) опір; *la Résistance* рух Опору (у Франції в період фашистської окупації 1940—1944 рр.); 2) витривалість, стійкість; *~ant, -e adj* 1) який (що) чинить опір; 2) витривалий; *~er vi* *(à)* 1) опиратися, захищатися; 2) протистояти; зносити, переносити.

résolu, -e adj рішучий; *~tion f* 1) рішення; намір; 2) резолюція, постанова; 3) рішучість.

résonance f резонанс; *~ner vi* звучати, дзвеніти, луна́ти.

résorber vt поглинати.

résoudre vt* розв'язувати, вирішувати; *se ~ (de faire qch)* зв'язуватися на щось.

respect m 1) повага, пошана; *Q sauf votre ~* з вашого дозволу; 2) додержання; *le ~ des droits* додержання прав; *~able adj* поважний, шановний; *~er vt* 1) поважати, шанувати; 2) шалити.

respectif, -ve adj 1) взаємний, обопільний; 2) відповідний; *~vement adv* 1) взаємно; 2) відповідно.

respectueux, -se adj шанобливий.

respirateur m 1. *adj* дихальний; 2. *m* респіратор; протигаз; *~ation f* дихання; *~atoire adj* дихальний;

~er 1. *vi* 1) дихати; зітхнути; 2) передихнути; 2. *vt* вдихати, дихати чимсь.

resplend||ir *vi* сяяти, блищати; ~issant, -e *adj* сяючий, блискучий.

responsab||ilité *f* відповідальність; ~le 1. *adj* відповідальний; 2. *m, f* відповідальна особа.

ressaisir *vt* знову заволодівати, знову захоплювати; se ~ оволодіти собою, опам'ятатися.

ressembl||ance *f* схожість; ~ant, -e *adj* схожий, подібний; ~er *vi* (à *qn, à qch*) бути схожим, подібним; se ~er бути схожим один на одного.

ressentiment *m* злопам'ятство.

ressentir* *vt* почувати, відчувати.

resserr||é, -e *adj* стиснутий; ~ement *m* 1) стягування, стискання; 2) сквоаність; обмеженість; ~ement des rangs згуртованість рядів; ~er *vt* 1) стягувати, стискати; 2) зміцнювати; ~er l'amitié зміцнювати дружбу; 3) звужувати, зменшувати; обмежувати.

ressort I *m* 1) пружина; ресора; 2) енергія, рушійна сила.

ressort II *m* 1) компетенція суду, підсудність; 2) компетенція, повноваження; cela n'est pas de mon ~ це не в моїй компетенції.

ressortir* I *vi* (è) 1) знову виходити; 2) виділятися, виступати; faire ~ підкреслювати; 3) впливати.

ressort||ir* II *vi* (à) 1) входити в компетенцію; 2) відноситися, належати до; ~issant, -e 1. *adj* (à) 1) підвідомчий; 2) підсудний; 2. *m, f* 1) підданний, -а; 2) виходець.

ressource *f* 1) засіб, спосіб; homme de ~ винахідлива, спритна людина; 2) *pl* ресурси, запаси; ~s du sous-sol корисні копалини; ~s naturelles природні багатства. ressouvenir *m* далекий спогад. ressouvenir* (se) (de *qn, de qch*) пригадувати.

ressusciter 1. *vt* 1) воскрешати, оживляти; 2) *перен.* відроджувати, відновлювати; 2. *vi* воскреснути, ожити.

restant, -e 1. *adj* який (що) лишається; 2. *m* залишок, решта.

restaur||ateur *m, -atrice f* реставратор; ~ation *f* реставрація, відновлення; ~er *vt* реставрувати, відбудовувати, відновлювати.

rest||e *m* 1) решта, залишок; здача; au ~, du ~ протé, до того ж; 2) *pl* прах, остánки; ~er *vi* (è) залишатися, перебувати; en ~er là зупинитися на чомусь, обмежитися чимсь; ~er (tout) court загну́тися.

restitu||er *vt* 1) повертати; 2) відновлювати; 3) поновлювати в правах; ~tion *f* 1) повернення; 2) відновлення.

restrein||dre* *vt* зменшувати; скорочувати; обмежувати; ~t, -e *adj* 1) обмежений; скорочений; 2) стриманий.

restrict||f, -ve *adj* обмежувальний; ~on *f* обмеження; застереження.

résult||ant, -e 1. *adj* (de *qch*) який (що) впливає, який (що) є наслідком; 2. *f* фіз. рівнодіюча сила; ~at *m* результат, наслідок; ~er *vi* (de *qch*) впливати з чогось, походити, бути наслідком.

résurrection *f* 1) *рел.* воскресіння; 2) відродження.

rétablir *vt* 1) відновлювати; 2) поправляти; *se ~* видужувати; **~issement** *m* 1) відновлення; 2) одужання.

retaper *vt* 1) *розм.* підправляти, підновляти; 2) *шк. арг.* провалити на екзаміні.

retard *m* 1) запізнення, затримка; *être en ~* запізнюватися; 2) відставання; **~ataire** *adj* 1) який (що) спізнився; 2) відсталий; **~ement** *m* затримка; **~er** 1. *vt* відкладати, відстрочувати; затримувати; 2. *vi* 1) спізнюватися; 2) відставати (*про годинник*).

retenir *vt* 1) затримувати, тримати; 2) залишати; 3) запам'ятувати; 4) замовляти, бронювати; *se ~* стримуватися.

rétenion *f* затримання.

retentir *vi* звучати, лунає; віддаватися; **~issant**, **-e** *adj* звучний; голосний; **~issement** *m* 1) звучання; 2) відгук, відгомін.

retenue *f* 1) стриманість; 2) вихарування (з плати); 3) залишення в класі після уроків (як покарання).

réticence *f* навмисне замовчування чогось; недомовка.

réti *f*, **-ve** *adj* 1) норовистий (*про коня*); 2) упёртий, непокірний.

retiré, **-e** *adj* відлюдний.

retirer *vt* 1) виймати, витягувати; 2) брати назад; 3) відсувати; *se ~* 1) піти, віддалитися; 2) (*de qch*) відсторонитися.

retomber *vi* (*ê*) 1) знову падати; 2) спадати, звисати; 3) (*dans*

qch) впадати в ...; 4) (*sur qn*) тяжіти над кимсь.

retordre *vt* віти, сукати, крутити.

rétorquer *vt* заперечувати; побивати когось його ж аргументами.

retors, **-e** *adj* 1) кручений; зігнутий; 2) хитрий.

retour *m* 1) повернення; *être de ~* повернутися; *au ~* по дорозі назад; *de ~ de* повернувшись з; *sans ~ loc. adv.* безповоротно; *en ~ de loc. prép.* замість, у нагороду за; 2) вигин; поворот.

retourner 1. *vt* 1) перевертати; перелицювати; 2) повертати; 2. *vi* повернутися; *se ~* обертатися.

rétractation *f* відмова від своїх слів.

rétracter I *vt* брати слова назад; *se ~* відмовлятися від сказаного.

rétracter II *vt* втягувати всередину; *se ~* скорочуватися.

retrait *m* 1) зменшення (*обсягу*); усадка; 2) скасування; вилучення; 3) відкликання; звільнення (*з роботи*); виведення (*військ*).

retraite *f* 1) відступ; *battre en ~* відступати; 2) вихід у відставку, на пенсію; *à la ~* у відставці; *en ~* на пенсії; 3) притулок; 4) самота, відлюддя.

retranchement *m* 1) відрізування, відсікання; 2) зменшення, скорочення; 3) *військ.* окоп, укріплення; **~er** *vt* 1) відрізувати; відкидати; 2) відраховувати; віднімати; 3) укріплювати; *se ~er* 1) обмежувати себе; 2) *військ.* укріплюватися, окопатися.

rétréc||ir *vt* 1) звужувати; 2) *перен.* обмежувати; **se ~** 1) звужуватися; 2) збігатися (*про тканину*); **~issement** *m* 1) звужування; 2) усадка (*тканини*); 3) *перен.* обмеженість; тупість.

retremper *vt* 1) знову намочувати; 2) вдріг гартувати (*сталь*); 3) *перен.* загартувувати.

rét||ribu||er *vt* оплачувати; винагороджувати; **~tion** *f* платня; гонорар; винагорода.

retrograd||ation *f* 1) *регрес*; 2) *військ.* пониження в чині; **~e** 1. *adj* ретроградний, реакційний; 2. *m, f* ретроград, -ка, реакціонер, -ка; **~er** 1. *vi* йти назад; відступати; 2. *vt* *військ.* понизити в чині.

rétrospecti||f, -ve *adj* ретроспективний, звернений до минулого.

retrouss||e, -e *adj* засуканий (*про рукава*); **Q** *peз* ~ кирпатий ніс; **~er** *vt* підбирати (*сукню*); засукувати (*рукава*).

retrouver *vt* знову знаходити; знаходити загублене; **se ~** оволодіти собою.

rets, m 1) тенета, сіть, невід; 2) *перен.* пастка, западня.

réun||i, -e *adj* об'єднаний; **~ion** *f* 1) з'єднання, об'єднання; 2) збори; **~ir** *vt* 1) з'єднувати; 2) збирати.

réuss||i, -e *adj* вдалий; **mal ~** невдалий; **~ir** 1. *vi* мати успіх; 2. *vt* успішно робити щось; **~ite** *f* 1) наслідок, результат; 2) успіх, удача.

rêvass||er *vi* 1) марити (*у ві сні*); 2) поринати у мрії; **~erie** *f* 1) забуття; 2) мріання, марення.

rêve *m* 1) сновидіння, сон; 2) мрія.

réveil *m* 1) пробудження; **battre** (*або* *sonner*) *le ~* бити (*або* *трубити*) ранкову зорю; 2) будильник; **~ler** *vt* будити; **se ~ler** прокидатися.

révél||ateur, -atrice 1. *m, f* викривальник, -ця; 2. *m* фото проявник; **~ation** *f* 1) викриття; 2) відкриття; **~er** *vt* 1) викривати, виявляти; 2) *фото* проявляти; **se ~er** 1) виявлятися; 2) проявляти себе.

revenant *m* привид.

revendi||cation *f* вимога; протест; **~quer** *vt* вимагати; відстоювати свої права.

revendre* *vt* перепродувати.

revenir* *vi* (*è*) 1) знову приходити, повертатися; **~ sur ses pas** піти назад; **Q ~ à soi** опритомніти, очуняти; 2) згадуватися, спадати на думку; 3) *розм.* подобатися; **cela me revient** це мені подобається; 4) (*à*) знову братися за щось; 5) (*dé*) змінити свої погляди; **~ de ses erreurs** звільнитися від помилок; 6) (*sur*) відмовлятися; **~ sur sa décision** відмовлятися від свого рішення; 7) *en ~* відужати.

revente *f* перепродаж.

revenu *m* прибуток.

revenue *f* молода поросль.

rêver 1. *vi* 1) бачити сон; 2) марити; 3) (*à qch*) мріяти; 2. *vt* 1) бачити щось у ві сні; 2) бажати, прагнути.

réverbère *m* 1) рефлексор; 2) вуличний ліхтар.

reverd||ir *vi* 1) зазеленіти; 2) *перен.* помолодіти.

révérenc||e *f* 1) глибока пошана; **Q** *sauf ~, ~ parler* *розм.*

пробачте на слові; 2) реверанс; ~ієх, -ієсе *adj* підлісливий.

réverie *f* мрійність, замисленість.

revers *m* 1) виворот, зворотний бік; 2) лацкан, вилога, закіт (одежі, взуття); 3) невдача, негода.

reverser *vt* 1) знову наливати, переливати; 2) *бухг.* переказувати (гроші).

revêtement *m* обшивка.

revêtir* *vt* 1) знову одягати, надягати; 2) (de qch) наділяти (владою, довірою і т. ін.); 3) облицьовувати, обшивати.

réveur||г, -se 1. *adj* мрійливий, задумливий; 2. *m, f* мрійник, -ця.

revient *m*: prix de ~ собівартість.

revirement *m* 1) поворот (судна); 2) *перен.* повна зміна, переворот; ~ег *vi* 1) змінювати напрям (про судно); 2) *перен.* змінювати намір, рішення.

révis||er *vt* переглядати, перевіряти; ревізувати; ~іон *f* перевірка, ревізія.

revivre* 1. *vi* оживати; 2. *vt* знову переживати.

revoir* 1. *vt* 1) знову побачити; 2) знову переглядати; se ~ знову зустрітися; 2. *m* побачення, зустріч; au ~ до побачення.

révolt||e *f* бунт, заколот, обурення, повстання; ~é, -e 1. *adj* повсталий; 2. *m, f* бунтівник, -ця; ~ег *vt* 1) підбурювати до повстання; 2) викликати обурення; se ~ег збунтуватися, повстати.

révolu, -e *adj* завершений, закінчений; минулий; il a 50 ans ~ йому минуло 50 років.

révolution *f* 1) революція; la Grande Révolution Socialiste d'Octobre Велика Жовтнева соціалістична революція; 2) переворот; 3) *астр.* обертання, повний оборот; 4) виток (штучного супутника).

révoquer *vt* 1) відкликати, усувати з посади; 2) відміняти.

revue *f* 1) перегляд, огляд; 2) *військ.* огляд, парад; 3) *театр.* ревію; 4) огляд, журнал.

rez: à ~ de loc. *prép.* на рівні, нарівні з.

rez-de-chaussée *m* перший поверх.

rhabiller *vt* 1) переодягати; 2) лагодити.

rhénan, -e *adj* прирейнський.

rhinocéros [rinɔsɛʁɔs] *m* носоріг.

rhume *m* нежить.

riant, -e *adj* усміхнений.

rican||ement *m* висміювання; зубоскальство; ~ег *vi* посміюватися; зубоскалити; ~ег *m, -euse f* насмішник, -ця; зубоскал, -ка.

rich||ard *m* багатий; ~e *adj* 1) багатий; 2) дорогий; чудовий, розкішний; ~esse *f* 1) багатство, достаток; 2) родючість; 3) пишність, блиск.

ride *f* 1) зморшка, складка; 2) борозна; 3) бріжі (на воді).

rideau *m* завіса; гардіна; штора; полог.

rider *vt* 1) морщити; 2) борознити; se ~ морщитися; хмуритися.

ridicul||e 1. *adj* смішний; 2. *m* смішне; toutper qn en ~ висміювати когось; ~iser *vt* висміювати.

rien 1 *pron* ніщо, нічого; il m'est ~ він мені нічого; rien faites. ~! ні в якому разі!; pour ~ да-

ром; ні за що; *roug* ~ *au monde* ні за що в світі; *de* ~ дуже маленький, незначний; *en moins de* ~ за одну мить, моментально; *un homme de* ~ нікчемна людина; 2. *m* 1) ніщо, 2) *pl* дрібниці.

rieu||r, -se 1. *adj* сміхотливий; 2. *m, f* реготун, -ха.

rigid||e *adj* 1) твердий; негнучкий; 2) задубілий; 3) *перен.* непохитний; суворий; ~ *ité* *f* 1) твердість; негнучкість; 2) задубіння; 3) *перен.* непохитність; суворість. *rigolade* *f* *розм.* веселість, жарт, сміх.

rigole *f* жолобок, рівчачок. *rigoler* *vi* *розм.* сміятися, веселитися, жартувати.

rigolo, -te 1. *adj* *розм.* забавний, смішний; 2. *m* *розм.* веселун.

rigoureux||x, -se *adj* 1) строгий, суворий; 2) жорсткий.

rigueur *f* 1) строгість, суворість; 2) різкість, суворість (*клімату*); 3) пунктуальність, точність; *à la* ~ у крайньому разі; *de* ~ необхідний, обов'язковий.

rimailler *vi, vt* пописувати віршики.

rim||e *f* рима; *Q sans* ~ *ni raison* без усякого сміслу; ~ *er* 1. *vi* 1) римувати, бути співзвучним; 2) складати вірші; 2. *vt* перекладати віршами; ~ *eur* *m* віршомаз.

rincer *vt* полоскати.

ripaille *f* *розм.* гуляння.

ripost||e *f* швидка відповідь; заперечення; відсіч; ~ *er* *vi* швидко відповідати, заперечувати; давати відсіч.

*rire** 1 *vi* 1) сміятися; ~ *jaune*

вимушено сміятися; *faire* ~ смішити; 2) (*de qch*) насміхатися, глузувати; *roug* ~ жартом.

rire II *m* сміх; *gros* ~ гучний сміх; *périt*.

ris *m* *заст.* сміх; ~ *ée* *f* 1) вибух сміху; 2) насмішка; 3) посміховище; ~ *ette* *f* посмішка (*дитини*); ~ *ible* *adj* смішний.

risqu||e *m* ризик; *cougir* *un* ~ ризкувати; *au* ~ *de* ризкуючи; *à tout* ~ на всякий випадок; ~ *er* 1. *vt* 1) ризкувати чимсь; 2) зв'язуватися на щось; 2. *vi* (*de+inf*) ризкувати; ~ *er* *de* *tomber* ризкувати впасти.

risque-tout *m* смільчак.

rit||e *m* обряд, ритуал; ~ *uel, -le* *adj* ритуальний, обрядовий.

rivage *m* берег, узбережжя.

rival, -e 1. *adj* суперницький; 2. *m, f* суперник, -ця; ~ *iser* *vi* (*avec qn de qch*) суперничати, змагатися; ~ *ité* *f* суперництво.

rive *f* берег.

river *vt* 1) клепати, заклепувати; 2) сківувати.

riverain, -e 1. *adj* береговий, прибережний; 2. *m, f* прибережний житель.

rivière *f* річка, ріка.

rixе *f* бійка; бурхлива сварка.

riz *m* рис; ~ *ière* *f* рисова плантація.

robe *f* 1) сукня, плаття; ~ *de chambre* халат; 2) тога; мантия (*суддів, адвокатів, професорів*); ряс; 3) судові звання; *gens de* ~ судді; 4) масть (*тварин*).

robinet *m* кран.

robuste *adj* міцний, дужий.

гос *m* скеля, стрімчак.

rocaill||e 1. *adj* примхливий, ма-
нірний (*про стиль, жанр*); 2. *f* щé-
бінь, черепашки (*для облицюван-
ня*); ~ *eux*, -*euse adj* кам'янистий.

roch||e *f* 1) скеля, стрімчак; 2)
камінь (*будівельний*); гірська по-
рода; *Q de vieille* ~ старого гáр-
ту; ~ *er m* скеля, стрімчак; ~ *eux*;
-*euse adj* скелястий, кам'янистий.

rod||er vi 1) блукати, бродити;
2) гасати; нішпорити; ~ *eur m*,
-*euse f* бродяга.

rodomont m хвалько, фанфарон.
rogn||er 1. *vt* 1) обрізувати;
підрізувати, вкорочувати; *Q* ~
les ongles à qn збити ніху ко́мусь;
2) урізувати, зм́еншувати. 2. *vi*
злітис.

rogno||er vi розм. бурчати,
бурмотати крізь зуби.

rogner f обрізки.

rogue adj зарозумілий, гордові-
тий, пихатий.

roi m 1) король, цар; 2) *шах*,
карт. король.

rôle m 1) реєстр, опис; *юр.* спі-
сок справ; *mettre au* ~ занести
до списку; 2) *театр.* роль; 3) роль,
становище (*в суспільстві*); *Q à*
tout de ~ по черзі.

romain, -e adj римський.

roman I, -e adj романський.

roman II m роман.

romanci||er m, -ère f романіст,
-ка (*письменник*).

romanesque adj романічний, ро-
мантичний.

romaniste m, f романіст (*філо-
лог*).

romarin m бот. розмарин.

romp||re* I. vt 1) ламати, роз-
бивати; рвати; ~ *ses fers* розбити

кайдани; 2) перепиняти; відводи-
ти; 3) переривати, порушувати;
4) псувати; 5) роз'єднувати; 2. *vi*
1) ламатися, рватися, лопнути;
2) поривати з кимсь (*зносини*);
se ~ 1) зламатися, розбитися;
2) зламати собі щось; ~ *и, -e adj*
1) зламаний, розірваний; 2) стом-
лений, розбитий; 3) вмілий; до-
свідчений; *être* ~ *и aux affaires*
бути досвідченим у справах; *Q à*
bâtons ~ *us* нескладно; уривками.

ronce f 1) ожина; колючий ча-
гарник; ~ *artificielle* колючий
дріт; 2) *pl* труднощі, неприєм-
ності.

rond, -e 1. *adj* 1) круглий; 2) ла-
гідний, зговірливий; 3) прямий;
рішучий; 2. *m* 1) круг, коло; *en*
~ *колом, кружком*; 2) *арго.* су;
n'avoir pas un ~ не мати ні гро-
ша.

rond-de-cuir m розм. «канцеляр-
ська криса», чиніша; бюрократ.

ronde f 1) дозір, обхід; пере-
вірка вартових; *faire une* ~ ро-
бити обхід; 2) хоровод; хороводна
пісня; *Q à la* ~ по колу; по черзі.

rondelet, -te adj кругленький,
товстенький.

ronde||ment adv 1) швидко, жва-
во, спритно; 2) коротко, прямо,
ясно.

rondeur f 1) округлість; повно-
та; 2) прямота, відвертість; 3) зго-
вірливість.

rond-point m кругла площа.

ronfl||ant, -e adj 1) гучний, го-
лосний; 2) *перен.* пихатий; ~ *e-
ment m* хропіння, храп; ~ *er vi*
1) хропіти; 2) шипіти, гудіти;
~ *eur m, -euse f* хропун, -ка.

rong||ement *m* 1) гризіння; 2) *перен.* роз'їдання, підточування; **~er** *vt* 1) гризти; 2) точити, роз'їдати; 3) турбувати, мучити; **~eur, -euse** 1. *adj* 1) який (що) гризе; 2) роз'їдаючий; 2. *m pl зоол.* гризуні.
rongron *m* 1) муркотання; 2) гудіння; **~ner** *vi* муркотати.
rosâtre *adj* блідо-рожевий.
rose 1. *adj* рожевий; 2. *f* троянда; 3. *m* рожевий колір.
roseau *m* очерет, комиш.
rosée *f* роса.
roseraie *f* розарій.
rosier *m* трояндовий кущ.
rosse *f* 1) шкapa; 2) *розм.* злібка.
rossignol *m* 1) соловей; 2) *розм.* відмічка; 3) залежаний товар.
rotat||eur, -rice *adj* обертальний; **~if, -ive** *adj* ротаційний; обертальний; **~ion** *f* 1) обертання; 2) сівозміна.
rôt||i *m* печеня; **~ie** *f* грінка; **~ir** *vt* 1) жарити, смажити; 2) пекти; **~isserie** *f* закусоchina.
rouage *m* 1) система коліс; 2) зубчасте колесо.
rouan, -ne 1. *adj* рябий; 2. *m* рябий кінь.
roublard, -e *розм.* 1. *adj* хитрий, собі на умі; 2. *m, f* хитру|н, -ха, пройда.
roucou||ement *m* воркування; **~er** *vi* воркувати.
roue *f* колесо; **~s motrices** ведучі колеса; **~ d'engrenage** зубчасте колесо; **~ faire la ~** перекидатися, ходити колесом; *перен.* пишатися, задаватися; **être sur la ~** відчувати сильний біль.

roué, -e 1. *adj* розбитий, знеможений; 2. *m, f* 1) розпусник, -ця; 2) шахрай, -ка, пройда.
rouer *vt* *ист.* колесувати; **~ de coups** нещадно побити.
rouerie *f* шахрайство, плутні.
rouge 1. *adj* червоний; 2. *m* 1) червоний колір; 2) червона фарба; **~ de mercure** кіновар; 3) рум'яна; 4) рум'янець; **~âtre** *adj* червонуватий; **~aud, -e** *adj* *розм.* червонолиций.
rougeole *f* кір.
rougeoyer *vi* червоніти.
roug||eur *f* 1) червоний колір; 2) рум'янець; **~ir** 1. *vt* фарбувати в червоний колір; 2. *vi* червоніти; **~issant, -e** *adj* червоніючий; соромливий.
rouill||e *f* іржа; **~é, -e** *adj* іржавий; **~er** 1. *vt* 1) вкривати іржею; 2) *перен.* ослабити; **~er l'esprit** притупити розум; 2. *vi, se ~er* 1) іржавіти; 2) *перен.* занепасти; **~eux, -euse** *adj* іржавий; **~ure** *f* іржа.
roulage *m* 1) їзда; 2) гужове перевезення; 3) транспортна контора.
rouleau *m* 1) згорток, трубка; рулон; 2) *тех.* прокатний вал; циліндр; каток.
roul||ement *m* 1) качання, скочування; 2) гуркіт; стук, шум (предмета, який котиться); 3) перекоті (грому); **~er** 1. *vt* 1) котити, качати; 2) згортати; 3) (dans) загортати; 4) *розм.* обдурити; 2. *vi* 1) котитися; 2) їздити; 3) гриміти.
roulette *f* 1) коліщатко; 2) рулетка.
roulis *m* *мор.* бортова хитація.

roulotte *f* фурго́н.
roumain, -e 1. *adj* руму́нський; 2. *m* руму́нська мо́ва.
round [raʊnd] *m* спорт. ра́унд.
rouss|âtre *adj* рудува́тий; ~eur *f* рудий ко́лір; taches de ~eur весня́нки, ластови́ння.
rousse *f* розм. полі́ція.
rouss|i *m* за́пах горі́лого, па́леного; ~ir *vt* підсма́лити.
route *f* 1) доро́га, шля́х; code de la ~ правила ру́ху; faire fausse ~ збі́тись з шля́ху; *перен.* поми́литися; 2) ав., мор. рейс, курс.
routier 1 *m* 1) мор. ло́ція; 2) го́нщик-велосипе́дист; *ф* vieux ~ бувала́ лю́дина.
routi|er II, -ère *adj* доро́жний; voie ~ère грунто́ва доро́га.
rouvrir* *vt* зно́ву відкрива́ти, відчи́няти; ~ une plaie (або une blessure) *перен.* роз'я́трити ра́ну.
rou|x, -sse 1. *adj* рудий; 2. *m, f* руда́ лю́дина; 3. *m* рудий ко́лір.
royal, -e *adj* коро́лівський, ца́рський.
royau|me *m* коро́лівство, ца́рство; ~té *f* коро́лівська вла́да.
ruade *f* 1) брика́ння; 2) *перен.* різка́, несподі́вана ви́хватка.
ruban *m* стрі́чка.
rubicond, -e *adj* черво́ний (про обличчя́).
rubis *m* рубі́н.
ruch|le *f* ву́лик; ~er *m* па́сіка.
rud|le *adj* 1) шорсткий, нерівний; 2) важкий; 3) суворо́й; 4) гру́бий, різкий; ~esse *f* 1) шорсткі́сть; 2) гру́бість; 3) суворо́ість.
rudiment *m* 1) *pl* поча́тки, осно́ви; елемен́тарні поняття́; 2) біол. рудиме́нтарний о́рган; ~aire *adj*

1) поча́тковий, елемен́тарний; 2) біол. зародко́вий.
rudo|lement *m* гру́бе поводже́ння; ~yer *vt* гру́бо поводитися з кимсь, попи́хати кимсь.
rué *f* ву́лиця.
ruée *f* стрі́мкий рух упе́рéd, на́тиск; нава́ла.
ruelle *f* прову́лок, ву́личка.
ruer *vi* брика́тися; se ~ рину́тися, ки́нутися.
rug|ir *vi* рича́ти; реві́ти; ~issement *m* 1) рича́ння; 2) виття́.
rug|osité *f* шорсткі́сть, нерівні́сть; ~ueux, -euse *adj* шорсткий, нерівний.
ruin|e *f* 1) розбо́рення, загі́бель; 2) *pl* ру́їни; ~er *vt* 1) руйнува́ти; 2) розоря́ти; 3) псува́ти; se ~er розоря́тися.
ruisseau *m* струмо́к.
ruissel|ant, -e *adj* 1) який (шо) струме́нє, те́чє; 2) промóклий; ~er *vi* струме́нєти, ли́тись струмо́м; ~lement *m* стіка́ння струмо́ками.
rumeur *f* 1) шум, гул; го́мін; 2) хвилюва́ння, збу́дження; 3) по́голос, чу́тка.
rumin|ant, -e 1. *adj* жу́йний; 2. *m, pl* жу́йні твари́ни; ~er *vt* 1) жува́ти; 2) *перен.* обду́мувати.
rupture *f* 1) перело́м, поло́мка; 2) розрив; прорив; 3) сва́рка, розрив; 4) припи́нення; пору́шення.
rural, -e *adj* сільськый.
rus|le *f* хитрі́сть, підсту́пність; ~é, -e *adj* хитрий, підсту́пний; лука́вий; ~er *vi* хитрува́ти, лука́вити.
Russe *m, f* росія́н|ин, -ка.

russe 1. *adj* російський; 2. *m* російська мова.

rust||aud, -e 1. *adj* грубий, неотесаний; 2. *m, f* вайло; ~icité *f* 1) грубість, незграбність; 2) простота, невибагливість; ~ique *adj* 1) сільський; 2) простий; 3) неотесаний.

rustre 1. *adj* грубий; 2. *m* грубіян.

rutill||ance *f* блиск, сяяння; ~ant, -e *adj* 1) яскраво-червоний; 2) виблискуючий, сяючий; ~er *vi* виблискувати.

rythme *m* ритм; темп; au ~ de під ритм, у такт.

S

sa *adj. poss. f* див. son I.

sabl||e *m* пісок; ~er *vt* посипати піском; ~eux, -euse *adj* піщаний; ~on *m* дрібний пісок; ~opneux, -opneuse *adj* піщаний.

sabot *m* 1) дерев'яний черевик, сабó; 2) копіто; 3) гальмовий башмак.

sabr||e *m* шабля; ~er *vt* 1) рубати шаблею; 2) розм. робити абияк; ~er de la besogne халтурити.

sac I *m* 1) мішок, торба; ~ de couchage спальний мішок; ~ à dos рюкзак; O un ~ percé марнотрат; vider son ~ висловити все; prendre qn la main dans le ~ спіймати когось на місці злочину; l'affaire est dans le ~ усé гарáзд, справу полагоджено; 2) сумочка; ~ à main жіноча сумочка; 3) *груб.* шлунок.

sac II *m* розграбування; mettre à ~ розграбувати.

saccad||e *f* сильний поштовх; ривóк; rag ~es ривками; стрибкоподібно; ~é, -e *adj* нерівний,

стрибкоподібний; style ~é уривистий стиль.

saccager *vt* грабувати, розоряти.

sacochе *f* сума, торбінка.

sacr||e *m* коронування; посвячення (*y san i t. in.*); ~é, -e 1. *adj* 1) священний, непорушний; 2) *груб.* проклятий; 2. *m* святе; ~er 1. *vt* посвящати (*в сан*); 2. *vi* лаяти.

sacrifi||ce *m* жертва; ~er *vt* принести в жертву, жертвувати.

sacrilège 1. *m* блюзнірство; 2. *adj* блюзнірський.

sagac||e *adj* прозорливий; ~ité *f* прозорливість.

sag||e 1. *adj* 1) мудрий, розумний; 2) слухняний, розсудливий; être ~ добре себе поводити (*про дитину*); 2. *m* мудрець; ~ement *adv* розумно; розсудливо; ~esse *f* 1) мудрість; 2) розсудливість.

saign||ant, -e *adj* 1) кривавий, кровотічний; 2) недожарений, з крòз'ю (*про м'ясо*); ~ée *f* кровопускання; ~ement *m* кровотічка; ~er 1. *vi* кривавити, кровотічити;

стікати кров'ю; *перен.* обливатися кров'ю; 2. *vt* пускати кров; ~еих, -euse *adj* закривавлений.

saill|ant, -e *adj* який (що) виступає; випуклий, опуклий; ~іе *f* 1) *архіт.* виступ; faire ~іе стирчати, виступати; 2) дотепна думка, дотеп; ~іг* *vi* виступати, видаватися, випинатися.

sain, -e *adj* у різн. знач. здоровий; homme ~ здорова людина (*морально*); ~ et sauі цілий і здоровий; jugement ~ здорове міркування; nourriture ~е здорова їжа; optimisme ~ здоровий оптимізм; Q avoir l'esprit ~ бути при здоровому розумі.

saint, -e 1. *adj* святий, священний; 2. *m, f* святій, -а; ~eté *f* святість.

saisie *f* *юр.* накладання арешту на майно.

saisir *vt* 1) хапати; захоплювати; Q être saisi de ... бути враженим; ~ au mot піймати на слові; ~ un prétexte скористатися приводом; 2) схоплювати, розуміти; 3) накладати арешт на майно; Q ~ un tribunal d'une affaire передати справу в суд; se ~ захопити щось, оволодіти чимсь.

saisiss|ant, -e *adj* розючий; захоплюючий; ~ement *m* рапто́вий переляк, подив.

saïson *f* 1) порá ро́ку; 2) сезон, час, порá; hors de ~ несвоечасно, не до речі; ~nier, -nière *adj* сезонний.

salade *f* 1) салáт; ~ russe вінегрет; 2) *перен.* вінегрет, мішанина.

salaire *m* заробітна плáта; ~

à la journée подéнна оплáта; ~ aux pièces відрáдна оплáта; ~ ho-gaire погодінна оплáта.

salar|at *m* наймана пра́ця; ~é, -e 1. *adj* найманий; оплáчуваний; 2. *m, f* найманий робітник; ~er *vi* платіти, видавати заробітну плáту.

salaud, -e 1. *adj* *розм.* неохáйний; 2. *m, f* 1) *розм.* нечепу́ра; 2) зра́дник, -ця.

sale *adj* 1) брудний; 2) гидкий, огідний, мерзénний.

sal|lé, -e *adj* 1) солóний; 2) непристо́йний; ~er *vt* соліти.

saleté *f* 1) неохáйність, бруд; 2) мерзénність, гидóта; 3) *pl* непристо́йності.

salière *f* сільниця.

sal|ir *vt* 1) брудніти, ма́зати; 2) *перен.* обмовляти когóсь; se ~ бруднітися; ~issant, -e *adj* який (що) брудніть.

salive *f* слі́на; Q perdre sa ~ ма́рно говорити.

salle *f* зал; вели́ка кімнáта, па-ла́та (*в лікарні*); ~ d'apparat приймáльний зал; ~ de conseil et de réception зал засіда́нь; ~ de spectacle зал для гляда́чів; ~ des pas perdus приймáльна в суді; су-дові кулуáри; ~ de conférence лекці́йний зал; ~ d'études клас; ~ à manger їдáльня (*у кварти-рі*); ~ de séjour загáльна кімнáта (*у кварти-рі*); ~ de bains ва́нна.

salubr|e *adj* цілю́щий; корис-ний для здоров'я; ~ité *f* сприят-ливі для здоров'я умóви; ~ité publique наро́дна охорóна здо-ров'я.

saluer *vt* 1) вітати, кланятися; 2) передавати поклін; 3) салютувати.

salut *m* 1) порятуюнок, спасіння; 2) уклін, поклін, привіт; *un* ~ *profond* низький уклін; *rendre le* ~ відповісти на уклін; 3) віддавання честі; 4) салют.

salutaire *adj* цілющий, благотворний.

salutation *f* вітання, уклін, поклін.

salve *f* 1) військ. залп; черга (при стрільбі); 2) салют; *tirer des* ~s салютувати; *Q* ~ *d'applaudissements* грим оплесків.

samedi *m* субота; *le* ~ у суботу; *ce* ~ у цю суботу; *tous les* ~s, *chaque* ~ по суботах, щосуботи; ~ *dernier* у минулу суботу; ~ *prochain* у наступну суботу.

sandwich *m* сандвіч, тартинка.
sang *m* 1) кров; 2) рід, походження; *Q* *glacer le* ~ *de* *qn* смертельно налякати; *mettre tout à feu et à* ~ зніщити вогнем і мечем; *se faire du mauvais* ~ псувати собі кров, хвилюватися; *bon* ~! хай йому біс!

sang-froid *m* холоднокрівність; *de* ~ холоднокрівно, спокійно; *perdre le* ~ втрачати спокій; саможладання.

sanglant, -e *adj* кривавий, закривавлений.

sangl||e *f* 1) ремінь, пояс; 2) попруга; ~ *er vt* 1) тугу стягувати; 2) шмагати ременем.

sanglier *m* дикий кабан.

sanglot *m* ридання, схлипування; *éclater. en* ~s розридатися; ~ *er vi* ридати, схлипувати.

sangsue [säsye] *f* 1) п'явка; 2) *перен.* кровопивця.

sanguin, -e *adj* 1) кров'яний; *analyse* ~e аналіз крові; *transfusion* ~e переливання крові; 2) повнокровний; сангвінічний; ~ *aïre adj* кровожерний.

sans *prép* без; ~ *peur* без страху; *Q* *cela va* ~ *dire* само собою зрозуміло; ~ *cesse* безперервно; ~ *quoi*, ~ *cela* інакше; ~ *que* ... без того, щоб ... *non* ~ не без ...

sans-abri *m* безпритульний.

sans-cœur *m* розм. 1) безсердечна людина; 2) трус.

sans-façon *m* невимушеність; безцеремонність.

sans-fil *m* 1) телеграма, передана по радіо; 2) бездротівний телеграф; *transmission* ~ передача по радіо; ~ *iste m* радіоаматор.

sans-gêne *m* безцеремонність.

sans-logis *m*, *f* бездомний, -а.

sans-souci 1. *m* безтурботність; 2. *m*, *f* безтурботна людина.

sans-travail *m*, *f* безробітний, -а.

santé *f* здоров'я; ~ *publique* охорона здоров'я; *à* *votre* ~! *votre* ~! за ваше здоров'я!

sap||e *f* 1) військ. сапа, хід сполучення; 2) *прям.*, *перен.* підкоп, підрив; ~ *ement m* 1) риття підкопу; 2) *перен.* підрив, підривання; ~ *er vt* 1) робити підкоп; 2) *перен.* підкопуватися під щось; ~ *er les fondements* підривати основи; ~ *eur m* сапёр.

sapeur-pompier *m* пожежник.

sapin *m* ялина; ~ *lère f* ялиник.

sapristi! *int* хай йому біс!
 sarc||age *m* пропóлка; ~er *vt*
 полóти, вибóлювати; ~eur *m*,
 -euse *f* полілньник, -ця; ~oir *m c.g.*
 полілньник (знаряддя).

sardine *f* сардинка; ~s dans
 l'huile шпрóти.

sarrasin *m* грéчка.

satap *m* сатанá; ~é, -e *adj* бі-
 сів, диявольський, проклятий; ~i-
 que *adj* сатанінський

satellite *m* супутник, сателіт

satiété [sasjete] *f* ситість, пере-
 сичення.

satin *m* атлас.

satis||faction *f* задоволення;
 ~faire* *vt* задовольняти; ~faisant,
 -e *adj* задовільний; ~fait, -e *adj*
 задоволений.

satur||ation *f* насичення; насиче-
 ність; ~er *vt* 1) *xim.* насичувати;
 2) *перен.* пересичувати.

sauc||e *f* соус, підлива; \diamond servir
 à la ~ подавати у вигляді ...; ac-
 commodier un sujet à toutes les ~es
 подавати одне і те ж під різним
 соусом; ~ière *f* соусник.

saucisse *f* сосіска.

saucisson *m* ковбасá.

sau||f I, -ve *adj* цілий, неушко-
 джений; sain et ~ цілий і здоро-
 вий.

sauf II *prép* крім, óпріч, за ви-
 пятком.

sauf-conduit *m* перéпустка.

saugrenu, -e *adj* безглуздий, ні-
 сенітний.

saule *m* верба.

saumon *m* лосось; сьомга.

saupoudrer *vt* 1) посипати (сіл-
 лю, цукром); 2) пересипати мóву
 (цитатами).

saur *adj*: hareng ~ копчений
 оселéдець; ~er *vt* коптіти.

saut *m* 1) стрибóк; ~ avec élan
 стрибóк з розбїгу; \diamond au ~ du lit
 встаючи з ліжка; 2) водоспад.

saute *f*: ~ de vent мор. рап-
 то́ва зміна вітру; ~ d'humour рап-
 то́ва зміна настрою.

saut||er I. *vt* 1) стрибáти, ска-
 кáти; ~ au sol кинутися на шию;
 \diamond ~ aux yeux впадáти в óко; 2)
 вибухáти, висáджуватися в повіт-
 ря; faire ~ висадити в повітря;
 la bombe a ~é бóмба вибухнула;
 2. *vt* 1) переска́кувати, перестрибу-
 вати; 2) пропускáти.

sauterelle *f* ко́ник; саранá.

sauteu||r, -se *m, f* скаку́н, -нка
 (-ха), стрибу́н, -нка (-ха).

sautill||ement *m* підстрибуван-
 ня; ~er *vi* підстрибувати.

sauvage I. *adj* 1) ди́кий; 2) від-
 людний, відлюдкуватий; 2. *m, f*
 дику́н, -ка; ~ment *adv* ди́ко;
 ~rie *f* ди́кість, ди́карство.

sauvegard||e *f* охорóна, за́хист;
 ~er *vt* охороня́ти, захища́ти.

sauve-qui-peut I. *m* безла́дна
 вте́ча, па́ніка; 2. *int*: sauve qui
 peut! ряту́йся, хто мо́же!

sauv||er *vt* рятува́ти; se ~ ря-
 тувáтися; тіка́ти; ~etage *m* ряту-
 вання; ceinture de ~etage ряту-
 вальний по́яс; bateau de ~etage
 рятувальний чо́вен; ~eteur I. *adj*
 рятувальний, рятивний; 2. *m* ря-
 тівник; ~eur *m* рятивник, визво-
 литель.

savamment *adv* із знання́м
 спра́ви, умі́ло, майстерно.

savant, -e I. *adj* учéний, досві́д-
 чений; 2. *m, f* вче́ний, -а.

savoir *f* 1) смак; 2) присмак.
savoir* I 1. *vt* знати, відати;
 faire ~ à ... повідомити; qui sait?,
 sait-on jamais? хіба знаєш?; que
 je sache наскільки мені відомо;
 c'est à ~ хто його знає, побачи-
 мо; un je-ne-sais-quoi щось; Q ~
 gré à qn бути вдячним комусь;
 à ~ а саме; 2. *vi* з інфінітивом:
 знати, уміти; могти; ~ vivre зна-
 ти життя; il saura le faire він змо-
 же це зробити.

savoir II *m* 1) знання, ученість;
 2) уміння.

savoir-faire *m* уміння; вправ-
 ність.

savoir-vivre *m* знання життя,
 світу; уміння жити.

savon *m* 1) мило; 2) розм. про-
 чухан; ~nage *m* 1) намілювання;
 2) прання; ~ner *vt* 1) намілюва-
 ти; 2) прати; ~neux, -neuse *adj*
 мильний.

savourer *vt* 1) куштувати; сма-
 кувати; 2) втішатися, зазнавати
 насолоди; ~eux, -euse *adj* смач-
 ний.

scabreu||x, -se *adj* непристой-
 ний.

scandinave *adj* скандинавський.

scarabée *m* жук.

sceau *m* печат, печатка; Q le
 ~ du génie перен. печат гeнія;
 sous le ~ du secret таємно, під
 секретом.

scélérat, -e 1. *adj* злочинний;
 2. *m, f* лиходій, -ка, злочин|ець,
 -ниця; ~esse *f* лиходійство; під-
 ступність.

scell||é *m* печат; apposer les
 ~és опечатати; ~ement *m* вму-
 рювання (в стіну); ~er *vt* 1)

прикладати печат; 2) опечатува-
 ти; запечатувати; 3) замуровувати
 (в стіну); 4) скріпляти.

scène *f* 1) сцена; театр, підмост-
 ки; 2) сцена, картина.

scie *f* 1) пилка, пила; 2) розм.
 причепа.

sciement *adv* навмисне, сві-
 домо.

science *f* наука.

science-fiction *f*: film ~ наукo-
 во-фантастичний фільм.

scientifique 1. *adj* науковий;

2. *m* вчений, діяч науки.

sci||er *vt* пиляти; ~erie *f* лісо-
 пильня; ~eur *m* пильщик.

scinder *vt* ділити на частини,
 роздрібнювати.

scintill||ant, -e *adj* блискаючий,
 мерехтливий; ~ation *f* блискання,
 мерехтіння; ~er *vi* блискати, ме-
 рехтїти, іскритися.

scission *f* розпад, розкол;
 ~naire *m, f*, ~niste *m, f* роз-
 кольнік, -ця.

scolaire *adj* шкільний.

scolarité *f* 1) тривалість на-
 вчального курсу; 2) шкільне на-
 вчання.

scombre *m* скумбрія, макрель.

score *m спорт.* 1) очко; 2) ра-
 хунок очок.

scrupul||e *m* скрупульозність,
 делікатність, совісність; розбірли-
 вість; sans ~ безсоромно; ~euse-
 ment *adv* сумлінно, старанно;
 ~eux, -euse *adj* 1) совісний, де-
 лікатний; 2) сумлінний, старан-
 ний.

scrut||ateur, -atrice 1. *adj* допит-
 ливий (погляд); 2. *m pl* члени лі-
 чильної комісії (при голосуванні);

~er *vt* дошукуватися, допитуватися, проникати.

scrutin *m* вибори; голосування; **dépouiller le ~** підраховувати голоси; ~er *vi* голосувати.

sculpt||er [skylte] *vt* ліпити, різьбити, вирізьблювати; ~eur *m* скульптор; ~ure *f* скульптура; різьблена робота.

se (s') *pron. pers.* (3-ї особи)
1) як прямий і непрямий додаток ставиться завжди перед дієсловом — себе, собі; **se consacrer à la science** присвятити себе науці; **se bâtir une maison** побудувати собі дім; 2) перекладається як -ся, -сь у закінченнях зворотної форми дієслова: **se laver** умиватися; **s'habiller** одягатися.

séance *f* 1) засідання; ~ publique відкрите засідання; ~ tenante під час засідання; *перен.* негайно; 2) сеанс.

séant, -e *1. adj* 1) який (що) засідає; 2) пристойний; 2. *m* розм. зад; **en son ~**, **sur son ~** у сидячому положенні (в ліжку).

seau *m* відро; **il pleut à ~x** ллє як з відра (про дощ).

sec, **sèche** *1. adj* 1) сухий, висушений; 2) худий, сухорлявий; 3) уривчастий, різкий (про звук); 4) *прям., перен.* черствий, сухий; бездушний; 2. *m* суша, сухість; 3. *adv* сухо; **~ être à ~** бути без копійки.

sécateur *m* садові ножиці.

séchage *m* просушування, сушіння.

sèche-cheveux *m* фен (для волосся).

sèchement *adv* сухо, нелюб'язно.

séch||er *1. vt* сушити, висушувати; 2. *vi* 1) сохнути, засихати; 2) *перен.* чахнути, марніти; ~eresse *f* 1) суша, засуха; 2) черствість; ~oir *m* сушарка.

second [z(ə)gɔ̃], -e *1. adj* другий; ~e année другий курс (навчання); ~ violon друга скрипка; 2. *m* секунданта; 3. *m, f* помічник, -ця; ~aire *adj* 1) другорядний; **enseignement ~aire** середня освіта; 2) *геол.* вторинний.

seconde [z(ə)gɔ̃d] *f* секунда.

secondement [z(ə)gɔ̃d(ə)mɑ̃] *adv* по-друге.

seconder [z(ə)gɔ̃de] *vt* допомагати, сприяти.

secouer *vt* трясти, струшувати; **~ les préjugés** звільнитися від забобів; **se ~** розворушитися, підбадьоритися.

secour||able *adj* готівбий допомогти; ~ir* *vt* допомагати.

secours *m* допомога; **prêter ~** подати допомогу; **au ~!** рятуйте!

secousse *f* 1) поштовх, трясіння; 2) струс, потрясіння; зворушення.

secr||et, -ète *1. adj* таємний; захований, секретний; 2. *m* секрет, таємниця.

secrétaire *m* 1) секретар; 2) письмовий стіл.

secrètement *adv* таємно, по тай, секретно.

sectaire *m* сектанта.

secteur *m* 1) сектор; 2) округ, район; дільниця.

section *f* 1) розсічення, розріз; 2) секція, відділ; 3) дільниця; 4) *військ.* взвод; ~nement *m* поділ на частини; ~per *vt* ділити на частини, роздільнювати.

séculaire *adj* віковий, столітній.
sécurité *f* безпека; Conseil de
 ~ Рада Безпеки.

sédentaire *adj* 1) сидячий; 2)
 осілий.

séditi||eux, -euse 1. *adj* бунтів-
 ний; 2. *m, f* бунтівник, -ця; ~ *op f*
 бунт, заколот.

séduct||eur m, -rice f спокусник,
 -ця; ~ *ion f* 1) зваблення, споку-
 са; 2) підкуп; 3) спокусливість,
 звабливість.

sédui||re vt* 1) спокушати,
 зваблювати; 2) підкупати; ~ *sant,*
 -*e adj* спокусливий, звабливий,
 принадний.

seigle m жито.

seigneur m 1) *іст.* сеньйор, фео-
 дал; 2) пан, вельможа.

sein m 1) груди; 2) пазуха;
 3) утроба; надра; лоно; au ~
 de ... в глибині, у надрах, всере-
 дині.

seing m підпис.

séisme m підземний поштовх.

seiz||e 1. *adj* 1) шістнадцять;
 2) шістнадцятий; 2. *m* шістнадцяте
 число; ~ *ième* 1. *adj* шістнадцятий;
 2. *m* шістнадцята частина.

séjour m 1) перебування, про-
 живання; permis de ~ дозвіл на
 проживання; bon de ~ путівка;
 2) місцеперебування; ~ *nement m*
 тимчасове перебування; ~ *per vi*
 перебувати.

sel m 1) сіль; ~ *gemme* ка-
 м'яна сіль; 2) сіль, дотепність.

select [selekt], -e adj розм. до-
 бірний.

sélection f 1) добір; селекція;
 2) спорт. збірна команда; ~ *pé, -e*
 1. *adj* добірний; 2. *m, f* учасник

збірної команди; ~ *per vt* відби-
 рати, добирати.

self-service m самообслугову-
 вання.

sell||e f сидло; ~ *er vt* сидлати,
 осидлати.

sellette f лава підсудних; *Q être*
mis sur la ~ бути центром загаль-
 ної уваги.

selon prép за, по, залежно від,
 згідно з, відповідно до; ~ *moi* на
 мій погляд; *c'est ~* зважаючи на
 обставини.

semaillles f pl сівба.

semaine f 1) тиждень; dans une
 ~ через тиждень; la ~ dernière
 минулого тижня; la ~ prochaine
 наступного тижня; 2) тижнева
 плата.

sembl||able 1. *adj* подібний, схо-
 жий; 2. *m, f* подібний, -а; il n'a
 pas son ~ йому немає рівного;
 ~ *ant m* вигляд, подоба; faire
 ~ *ant* прикидатися; ~ *er vi* зда-
 ватися; il me ~ *e* мені здається.

semelle f 1) підощва, підметка;
Q battre la ~ тупати ногами; ne
 pas reculer d'une ~ не поступити-
 ся ні п'яддю; ne pas avancer
 d'une ~ не посунутися вперед ні
 на крок; 2) *tex.* підощва, по-
 душка.

semence f 1) сім'я, зародок;
 2) *pl* посіви.

semer vt 1) сіяти; 2) (*de*) за-
 сівати; 3) поширювати.

semestre m півріччя; семестр.

semeu||r, -se 1. *m, f* 1) сіяч, -ка;
 2) поширювач, -ка; ~ *de panique*
 панікер; 2. *f* сівалка.

semi-conducteur m напівпровід-
 ник.

sémillant, -e *adj* жва́вий, мо́брний, рухли́вий.

semis *m* 1) сівба́; 2) сходи́; 3) засія́не місце.

sempoñc||e *f* умовля́ння; дога́на; ~ *er vt* умовля́ти; картати́, вичи́тувати ко́мусь.

sempiternel, -le *adj* вікові́чний; безперес́тáнный.

sénil||e *adj* старе́чий; ~ *ité f* немі́чність, ста́рість.

sens [sã:s] *m* 1) почуття́, відчуття́; le ~ de qch чуття́ до чо́гось; 2) почуття́, свідомі́сть, ро́зум; reprendre ses ~ опритомні́ти; 3) смисл, значе́ння; bon ~, ~ comup здоровий ро́зум; ~ progre пряме значе́ння; ~ figuré переносне значе́ння; en se ~ у цьо́му розумі́нні; à double ~ дво́значний; 4) на́пря́м; dans tous les ~ в усі́х на́пря́мах; en ~ inverse у зворóтному на́пря́мі; Q ~ dessus dessous догору́ дном; шкеребе́рть.

sensation *f* 1) відчуття́; спри́йняття, вра́ження; 2) сенса́ція.

sensé, -e *adj* розсудли́вий, розва́жливий; ~ *ment adv* розсудли́во, розва́жливо, зро́зуміло.

sensib||ilité *f* 1) чутли́вість, сприйня́тливий; 2) фіз. чутли́вість; ~ *le adj* 1) чутли́вий, сприйня́тливий; 2) відчу́тний, помі́тний; ~ *lement adv* відчу́тно, помі́тно.

sensiti||f, -ve *adj* 1) почуттє́вий; 2) підви́щено чутли́вий.

sensu||alité *f* почуттє́вість; ~ *el*, -le *adj* почуттє́вий.

sente *f* сте́жка.

sentenc||e *f* 1) сенте́нція, вислі́в; 2) ви́рок су́ду; ~ *ieux*, -ieuse *adj* повча́льний, сенте́нційний.

senteur *f* за́пах, па́хощі.

sentier *m* сте́жка, дорі́жка; suivre le ~ іти́ сте́жкою.

sentiment *m* почуття́; чуття́; ~ *alité f* чутли́вість; сентиме́нтальність.

sentinelle *f* вартовий; être en ~ сто́яти на ва́рті.

sentir* 1. *vt* 1) почува́ти, відчува́ти; 2) усвідомлюва́ти, розу́міти; 3) ню́хати, чу́ти но́сом; Q ne pouvoir ~ qn не терпі́ти ко́гось; 2. *vi* па́хнути чимсь, відго́нити; se ~ почува́ти себе́; ne se ~ pas de joie не та́мити себе́ з ра́дості.

sépar||able *adj* відді́льний; ~ *a-teur*, -atrice 1. *adj* який (що) розді́ляє, відді́ляє; 2. *m* сепара́тор; ~ *atif*, -ative *adj* відді́льний, який (що) розді́ляє; ~ *ation f* 1) відокре́млення; 2) розлу́ка; 3) пере́городка; ~ *atisme m* сепара́тизм; ~ *er vt* 1) відокре́млюва́ти, поді́ляти; 2) розлуча́ти; se ~ *er* 1) розді́лятися, поді́лятися; 2) розлучи́тися, розійти́ся.

sept [set] 1. *adj* 1) сі́м; се́меро; 2) сьомий; 2. *m* 1) сьоме число́; 2) (ци́фра) сі́м, сі́мка.

septembre *m* ве́ресень; en ~, au mois de ~ у ве́ресні.

septennal, -e *adj* семи́літній, се́мирі́чний.

septentrional, -e *adj* півні́чний.

septième 1. *adj* сьомий; 2. *m* сьо́ма части́на.

sépul||cral, -e *adj* гробовий, надгробний; voix ~cale замо́гильний го́лос; ~ *cre m* гробни́ця, скле́п; ~ *ture f* хова́ння, похо́вання.

séquelle *f* 1) кліка, зграя; 2) низка, ряд.

serein, -e *adj* 1) ясний, світлий; 2) безтурботний, спокійний.

sérénité *f* 1) ясність; 2) безтурботність; спокій; тиша.

série *f* ряд, низка, серія; *grande* ~ стандартне випробництво; *hors* ~ незвичайний; вищий своїми якостями; *rag* ~ у кілька прийомих.

sérieu||x, -se 1. *adj* поважний, серйозний; 2. *m* поважність, серйозність; *prendre qch au* ~ сприйняти щось всерйоз.

serment *m* присяга; клятва; *prêter* ~ присягати; *faire* ~ клястися, присягатися.

sermon *m* проповідь, мораль; ~ *pêr vt* наставляти.

serpent *m* змія; ~ *er vt* звиватися, крутитися; ~ *in*, -e 1. *adj* 1) зміїний; 2) звивистий, покручений; 2. *m* серпантин.

serre *f* 1) кіготь, пазур, клішня; 2) оранжерія; ~ *chaude* теплиця.

sergé, -e *adj* 1) стислий; тисний; густий; щільно поставлений; *pluie* ~е рясний дощик; 2) точний, детально розроблений; *une enquête* ~е найсуворіше розслідування.

serr||ement *m* тиснення, стискання; ~ *de main* рукостискання; ~ *er vt* 1) тиснути; притискати; давити; ~ *er contre son cœur* пригорнути до грудей; 2) стягувати, притягати, натягати; 3) змикати, робити щільним; зближати; ~ *er les rangs* зімкнути лави; 4) замикати, ховати; *se* ~ *er* 1) стискатися; 2) затилюватися; 3) тиснутися.

serre-tête *m* головна пов'язка.

serrur||e *f* замок, засув; ~ *erie* *f* слюсарська справа; ~ *ier* *m* слюсар.

servante *f* 1) служниця, наймичка; 2) сервант (меблі).

serveu||r, -se 1. *m, f* 1) офіціант, -ка; 2) гардеробник, -ця; 2. *f* прибиральниця.

service *m* 1) служба; ~ *militaire* військова служба; 2) обслуговування; ~ *s publics* комунальне обслуговування; ~ *de santé* санітарна служба; 3) управління; відділ; 4) послуга, допомога; *rendre un* ~ *à qn* зробити послугу комусь; 5) штат слуг; 6) сервіз, столовий прибор.

serviette *f* 1) серветка; рушник; 2) портфель.

serv||ir* 1. *vt* 1) служити комусь; 2) обслуговувати; ставати в пригоді; 3) подавати на стіл; ~ *le dîner* подавати обід; 2. *vi* 1) служити, бути на службі; 2) (*à*) давати користь, годітися; 3) (*de*) бути чимсь, ставати; ~ *d'exemple à qn* бути, стати прикладом для когось; *se* ~ 1) (*de*) вживати, користуватися; 2) брати собі; ~ *iteur* *m* слуга; служитель; ~ *itude* *f* неволювання, рабство.

ses *adj. poss. pl* *div. son* 1.

session *f* сесія; засідання.

seuil *m* поріг.

seul, -e *adj* 1) один, єдиний;

2) одинікий; ~ *ement* *adv* тільки.

sève *f* 1) сік; 2) сіла, міць.

sévère *adj* сувірний; ~ *ment* *adv* суворо, строго.

sévérité *f* суворість, строгість.

sexagénaire *adj* шістдесятилітній.

sex||e *m* біол. статъ.

si I (s') 1. *conj* коли, якщо; si vous saviez коли б ви знали; 2. *m*: avoir toujours des si et des mais мати завжди наготові відмовки. si II *adv* 1) так, до такої міри; n'allez pas si vite не йдіть так швидко; 2) ні, навпаки (у стверджувальній відповіді на запитання у заперечній формі); Il n'est pas venu? — Si, il est venu. Він не прийшов? — Ні, прийшов.

si III *particule interrogative* чи, як; demandez si on a sonné запитайте, чи вже дзвонили.

sibérien, -ne *adj* сибірський.

sibylle *f* віщунка, провісниця, сивіла.

sicilien, -ne *adj* сичілійський.

sidérurgie *f* чорна металургія.

siècle *m* 1) століття, сторіччя, вік; 2) епоха.

siège *m* 1) сидіння; стілець, крісло; le ~ pliant складаний стілець; 2) місцезнаходження, місце перебування; le ~ du gouvernement місцезнаходження уряду; 3) центр, осередок; le ~ de l'industrie центр промисловості; le ~ d'une maladie осередок хвороби; 4) облога.

siéger *vt* 1) засідати; 2) перебувати, знаходитися.

sien, -ne 1. *pron. poss.*: le ~, la ~ne (*pl* les ~s, les ~nes) (вживається тільки самотійно) його (її, їх); свій (своя, своє, свої); c'est ma pensée et non la ~ne це моя думка, а не його; 2. *m* 1): le ~ його; належне йому; своє; 2) *pl*: його близькі, його рідні.

sieste *f* опівденний відпочинок; пообідній сон.

sieur *m* добродій (в офіційних паперах).

siff||ant, -e *adj* свистячий, шиплячий; ~ement *m* 1) свист; 2) сичання, шипіння (змій, гуски); ~er 1. *vi* 1) свистіти; 2) сичати, шипіти (про змій, гусей); 2. *vt* 1) насвістувати; 2) освистати, зашикати; ~et *m* свисток, свистик; ~eur *m*, -euse *f* свистун, -ха; ~oter 1. *vi* посвістувати; 2. *vt* насвістувати.

signal *m* знак, сигнал; ~ lumineux світлофор; ~ement *m* опис прикмет; прикмети; ~er *vt* 1) сигналізувати; 2) доводити до відома; вказувати.

signat||aire *m*, *f* який (що) підписався; ~ure *f* 1) підпис; 2) підписування.

signe *m* 1) знак, значок; ~ de ponctuation розділовий знак; en ~ de на знак; 2) ознака, симптом; ~ infallible вірна, певна ознака; ~ avant-coureur, ~ précurseur провісник.

signer 1. *vt* підписувати; 2. *vi* підписуватися; se ~ перехреститися.

signifi||catif, -cative *adj* значний, знаменний; показовий; ~cation *f* значення; ~er *vt* значити, означати.

silenc||e *m* 1) мовчання, мовчанка, тиша; rompre le ~ порушити мовчанку; garder le ~ уперто мовчати; imposer le ~ примусити замовкнути; passer qch sous ~ обійти щось мовчанням; en ~ мовчки; ~! тихше!, мовчи!, мовчи!; 2) муз. пауза; ~ieux, -ieuse

adj мовчазний, безшумний, тихий.
silhouette f 1) силует; постать, фігура; 2) обриси.

sill||age m 1) слід на поверхні води від судна; 2) шлях, курс, хід, путь; *~on m* 1) борозна; 2) слід, смуга; 3) *pl* зморшки; *~opper vt* *прям., перен.* борознити.

simil||aire adj однорідний, подібний; *~arité f* однорідність, схожість; *~itude f* подоба; подібність, схожість.

simpl||e 1. adj 1) простий; *rien de plus ~* немає нічого простішого; 2) ширий, щиросердий; природний, простий; 3) обмежений, заурядний; 4) звичайний, рядовий; 2. *m* 1) просте; 2) *pl* цілющі трави; *~icité f* 1) простота; 2) щиросердність; 3) обмеженість; *~ification f* спрощення; *~ifier vt* спрощувати.

simulacre m подоба, видимість; *par ~* про людське око.

simultané, -e adj одночасний; *~ité f* одночасність; *~ment adv* одночасно.

sinapisme m гірчичник.

sincère adj щирий, щиросердий; *~ment adv* щиро, щиросердо.

sincérité f щирість, щиросердність.

singe m мавпа.

singular||er vt виділяти, відзначати; *se ~* відзначатися; *~té f* особливність, химерність, дивність.

singuli||er, -ère adj 1) єдиний; 2) особливий; чудний, химерний; *~èrement adv* 1) особливо; 2) дивно.

sinistre 1. adj зловісний; згубний; 2. *m* нещасний випадок, лихо.

sinon conj інакше, в протівному разі.

sinu||eux, -euse adj звивистий, покручений; *~osité f* закрут, вигин; звивистість, покрученість.

sire m 1) государ; монарх; ваша величність; 2) пан, добродій.

site m ландшафт, місцевість.

sitôt adv скоро; *~ que ...* як тільки; *~ dit, ~ fait* *прик.* скąзано — зроблено.

situ||ation f 1) місцеположення; розташування; 2) становище, стан; *examiner la ~ de* ознайомитися із станом; 3) ситуація, обстановка; 4) пост, посада; *~é, -e adj* розташований; *~er vt* розташовувати.

six 1. adj 1) шість; 2) шостий; 2. *m* 1) шосте число; 2) (цифра) шість, шістка; *~ième 1. adj* шостий; 2. *m* шоста частина.

ski m ліжа; *faire du ~, aller en ~* ходити, бігати на лижах; *~er vi* ходити на лижах; *~eur m, -euse f* лижник, -ця.

slave adj слов'янський.

smaragdin, -e adj ізумрудний, смарагдовий.

sobr||e adj 1) тверезий, стриманий, поміркований; *~ de paroles* скупий на слова; 2) без прикрас, скупий, суворий; *~ement adv* тверезо, стримано, помірковано; *~ié-té f* тверезість, стриманість, поміркованість.

sobriquet m глузливе прізвисько.

sociab||ilité f товариськість; *~le adj* товариський.

social, -e adj суспільний, громадський, соціальний.

socialisation *f* усупільнення; ~iser *vt* усупільнювати; ~isme *m* соціалізм; ~iste 1. *adj* соціалістичний; édification ~iste соціалістичне будівництво; émulation ~iste соціалістичне змагання; 2. *m, f* соціаліст, -ка.

société *f* 1) суспільство; 2) товариство.

socle *m* 1) основа; підколю; 2) підставка (під бюст, вазу).

sœur 1. *f* сестра; 2. *adj*: républicaine ~ брательна республіка; ~ette *f* сестриця, сестричка.

soi *pron. pers.* (3-ї особи однини) 1) як непрямий додаток з прикметниками сам, себе, собою, про себе; rentrer chez ~ повернутися до себе (додому); répondre de ~ ручатися за себе; maîtrise de ~ самовладання; revenir à ~ опам'ятатися, опритомніти; il va de ~ само собою зрозуміло; à part ~ про себе; chez ~ дома (у себе); 2) як присудок: être ~ бути самим собою.

soi-disant 1. *adj* так званий; 2. *adv* так би мовити, ніби.

soie *f* шовк; ~ries *pl* шовкові товари, тканини.

soif *f* спрага; avoir ~ хотіти пити.

soigner *vt* 1) піклуватися про, доглядати (когось, за кимсь); 2) старанно обробляти; se ~ лікуватися; ~usement *adv* старанно, пильно; дбайливо; ~eux, -euse *adj* старанний; дбайливий; de ~euses recherches старанні дослідження.

soin *m* 1) піклування, догляд; prendre ~ de піклуватися про; 2) *pl* турботи, клопіт; être aux re-

tits ~s auprès de qn догоджати комусь, бути дуже запобігливим.

soir *m* вечір; ce ~ сьогодні ввечері; un beau ~ одного чудового вечора; l'autre ~ цими днями ввечері; ~ée *f* 1) вечір, вечірний час; 2) вечірка.

soit 1. *conj*: ~ ... ~ чи ... чи, або ... або; 2. *int*: ~! нехай! хай буде так!

soixantaine *f* 1) шістдесят, близько шістдесяти; 2) шістдесятилітній вік.

soixante 1. *adj* 1) шістдесят; 2) шістдесятий; 2. *m* (цифра) шістдесят.

soixante-dix 1. *adj* 1) сімдесят; 2) сімдесятий; 2. *m* (цифра) сімдесят.

soixantième 1. *adj* шістдесятий; 2. *m* шістдесята частина.

sol *m* ґрунт, земля; ressources du ~ природні багатства.

solaire *adj* сонячний.

soleil *m* 1) сонце; un coup de ~ сонячний удар; au grand ~ на сонці; 2) соняшник.

solennel, -le *adj* урочистий; ~lement *adv* урочисто.

solennisation *f* урочисте святкування; ~té *f* 1) свято, торжество; 2) урочистість.

solidaire *adj* солідарний; ~arité *f* солідарність, порука.

solide 1. *adj* 1) твердий, міцний; 2) дебелий; сильний; здоровий; 2. *m* фіз. тверде тіло; ~ement *adv* твердо, міцно; солідно; ~ité *f* 1) твердість, міцність; 2) солідність, ґрунтовність.

solitaire 1. *adj* самотній; відлюдний, відокремлений; 2. *m* 1)

пустельник; 2) солітер (брильянт); 3): *ver* ~ солітер (глист); ~ *ude* *f* самотність; відлюдність.

sollicitation *f* клопотання, прохання, просьба; ~ *er* *vt* наполегливо просити; клопотатися; домагатися; ~ *eur* *m*, ~ *euse* *f* прохач, -ка.

solvabilité *f* 1) розчинність; 2) розв'язність; ~ *ble* *adj* 1) розчинний; 2) який (що) можна розв'язати, розв'язний; ~ *tion* *f* 1) розчинення; 2) вирішення, розв'язання; ~ *tionner* *vt* вирішувати, розв'язувати.

solvabilité *f* платоспроможність; ~ *le* *adj* платоспроможний.

sombre *adj* 1) темний; хмарний; 2) похмурий, понурий; сумний.

sombrer *vi* 1) тоніти, занурюватися; 2) *перен.* загинути, зруйнуватися.

sommaire 1. *adj* короткий; сумарний; 2. *m* зміст, перелік; стислий виклад; ~ *ment* *adv* коротко, стисло; сумарно.

somme 1 *f* 1) сума; forte ~, grosse ~ велика сума; 2) підсумок, сукупність; ~ toute, en ~ разом; в результаті; в цілому; коротко кажучи; одним словом.

somme II *f* тягар, ноша.

somme III *m* сон; faire un petit ~ здрімати, подрімати.

sommeil *m* 1) сон; ~ de lièvre чуткий сон; ~ d'hiver зимові сплячка; dormir d'un ~ de plomb спати міцним сном; 2) дрімота, сонливість; le ~ me gagne, j'ai grand ~ мені дуже хочеться спати; ~ *ler* *vi* дрімати; спати.

sommet *m* вершина; верхівка.

somnambule *m*, *f* лунатик, сновіда.

somnifère 1. *adj* снотворний; 2. *m* снотворний засіб.

somnolence *f* сонливість, дрімота; ~ *ent*, ~ *e* *adj* сонливий, дрімотний; ~ *er* *vi* дрімати.

somptueusement *adv* пишно, розкішно; ~ *eux*, ~ *euse* *adj* пишний, розкішний; ~ *osité* *f* пишність, розкіш.

son I *adj. poss. m* (*f* sa, *pl* ses) його (її, їх); свій (своя, своє, свої); donnez-moi ~ cahier дайте мені його (її) зошит.

son II *m* звук; le ~ du tambour барабанний бій; au ~ de під звуку.

son III *m* 1) висівки; 2) *розм.* веснянки, ластовіння.

sondage *m* 1) вимірювання глибини; 2) буріння; 3) розвідування; випитування.

sonde *f* 1) бур; 2) мор. лот; 3) хір. зонд; ~ *er* *vt* 1) вимірювати глибину; *прям.*, *перен.* зондувати; 2) бурити; ~ *eur* *m* 1) бурильник; 2) прилад для вимірювання глибини.

songe *m* 1) сновидіння, сон; 2) мрія; ~ *er* *vi* мріяти; думати, мати намір; ~ *erie* *f* мріяння, мрійність; ~ *eur*, ~ *euse* 1. *adj* задумливий; 2. *m*, *f* мрійник, -ця.

sonnant, ~ *e* *adj* дзвінкий; ~ *er* 1. *vi* 1) звучати, дзвеніти; 2) дзвонити, бити (*про годинник*); 2. *vt* 1) дзвонити (*у дзвін*); 2) клікати дзвоником; ~ *erie* *f* дзвін, бій; rep-dule à ~ *erie* годинник з ббем.

sonnette *f* дзвіночок, дзвоник.

sonor *le* *adj* 1) дзвінкий; го-

лосний; 2) кіно звуковий; film ~ звуковий фільм; ~ité f 1) звучність, гучність; 2) pl співзвуччя.

sorb||e f горобина (ягода); ~ier m горобина (дерево).

sorc||ellerie f чарівництво, чаклунство; ~ier, -ière 1. m, f чарівник, -ця, чаклун, -ка; 2. adj хитрий, мудрий; віщий.

sordid||e adj брудний; мерзотний; скнарий; ~ité f бруд; мерзотність; скнарність.

sort n доля, фатум, талан; tirer au ~ кинути жереб; tenter le ~ спробувати щастя.

sortable adj пристойний; голе ~ вихідна сукня.

sortant, -e adj який (що) виходить.

sorte f рід, вид, порода; une ~ де щось подібне до.

sortie f 1) вихід, виїзд; ~ d'avion виліт літаків; à la ~ при виході; 2) місце виходу; ~ de secours запасний вихід; 3) випуск; examen de ~ випускний екзаме́н; 4) вивіз; ~ de marchandises вивіз товарів.

sortilège m чаклунство, чари.

sortir* 1. vi (è) 1) виходити, виїжджати; 2) (de) виходити з, витікати з; 3) (de) виступати, стирчати; 2. vt (a) (de) виймати, витягати.

sot, -te 1. adj дурний, безглуздий, нісенітний; 2. m, f дурень, дурний, -а; ~tement adv по-дурному, безглуздо; ~tise f дурість, безглуздість; нісенітниця.

sou m су (монета); n'avoir pas le ~, être sans le ~ бути без копійки.

souche f 1) пень; колода; 2) перен. основа, початок; 3) перен. дурень, бовдур.

souci m піклування, турботи; se ~er (de qn, de qch) турбуватися, піклуватися про; ~eux, -euse adj занепокоєний, стурбований, заклопотаний.

soucoupe f блюдце.

soudain, -e 1. adj рапто́вий; 2. adv рапто́во; ~eté f рапто́вість, несподіваність.

soud||er vt 1) паяти; зв'арювати; 2) згуртовувати, змика́ти; se ~ зроста́тися; ~eur m паяльщик, -ця; ~oir m паяльник; ~ure f зв'арювання.

souffl||e m 1) дихання; manquer de ~ задиха́тися; 2) подув, подих; ~er 1. vi 1) дихати; 2) віяти, дуть; 2. vt 1) надува́ти, роздува́ти; 2) задува́ти; 3) здува́ти; 4) підказувати.

soufflet m ляпас; обра́за; ~er vt да́ти ля́паса; обра́зити.

souffleur m 1) скловидувальник; 2) суфле́р.

souffr||ance f страждання; ~ant, -e adj який (що) страждає, хворий.

souffreteu||x, -se adj хворобливий, хворий.

souffrir* 1. vi стражда́ти; терпіти; 2. vt 1) терпіти, зно́сити, переносити; 2) дозволя́ти, допуска́ти.

soufre m сірка.

souhait m бажа́ння, побажа́ння; ~s de bonne année новорічні побажа́ння; à ~ на бажа́ння; ~able adj бажа́ний; ~er vt бажа́ти; ~er le bonjour привіта́ти.

souill||er vt 1) ма́зати, брудни́-

ти; 2) опоганювати, оскверняти; *se ~* бруднитися; *~on* 1. *m.* *f* замазюра, нечепюра; 2. *f* посудниця, перемивальниця (*посуду*); *~ure* *f* 1) бруд, пляма; 2) *перен.* ганьба; *sans ~ure* незаплямований.

souil [su], -e 1. *adj* 1) ситий; пересичений; 2) *розм.* п'яний; 2. *m* *розм.*: *en avoir tout son ~* мати чогось досхочу.

soulagement *m* 1) полєгшення; 2) втіха, розрада; *~er* *vt* 1) полєгшувати; 2) втішати, допомагати. *soulèvement* *m* 1) піднімання; 2) повстання; обурення.

soulever *vt* 1) піднімати; підбодити; *~ une question* порушити питання; 2) викликати хвилювання (заворухення); підбурювати; збурювати; *se ~* 1) підніматися; 2) хвилюватися; обурюватися.

soulier *m* черевик; *Q être dans ses petits ~s* бути в скрутному становищі.

soulinelement *m* підкрєслювання; *~er* *vt* підкрєслювати.

soumettre *vt* 1) підкоряти, підпорядковувати; 2) (*à qch*) піддавати; 3) (*à qch*) подавати, представляти на розгляд; *se ~* підкорятися.

soumission *f* покїрність, покїра, підкорення.

soupare *f* *тех.* клапан.

sourçon *m* 1) підбїра; 2) догадка, припущення, *~per* *vt* 1) підбїрювати; 2) гадати, думати; *~eux, -euse* *adj* підбїрлий; недовірливий.

souper *I* *m* вечєря.

souper *II* *vi* вечєряти; *Q j'en ai ~é* досить з мене!

soupière *f* суповá мїска.

soupir *m* зітхання.

soupirail *m* душник.

soupirant *m* *розм.* поклїбник, залицїальник; *~er* *vi* 1) зітхати; 2) (*après, pour*) зітхати по комусь, по чїмусь.

souple *adj* 1) гнучкий; м'який; 2) згїдливий, податливий; 3) спрїтний; *~esse* *f* 1) гнїчкїсть; 2) згїдливїсть; поступливїсть; 3) спрїтнїсть.

source *f* 1) джерелї; *~* *première* першоджерелї; 2) почáток, верхів'я; *prendre sa ~* брати почáток (*про рїчку*).

sourcil [sursi] *m* бровá; *~ler* *vi* насїпнн брови; *sans ~ler* не моргнувши; *~eux, -euse* *adj* нахмурений.

sourd, -e 1. *adj* 1) глухий; *faire la ~e oreille* прикидáтися глухим, удавáти глухїго; 2) глухий, приглушений (*про звук*); 2. *m, f* глухий, -á.

sourd-muet, sourde-muette *adj, s* глухонїмий, -á.

sourdre *vi* 1) бїти джерелїм; 2) *перен.* виникати, поставати.

souriant, -e *adj* усміхнений.

sourire *I* *vi* посміхáтися, усміхáтися.

sourire *II* *m* посмішка, усмішка; *un ~ jaune* сїлувана посмішка.

souris *f* мїша.

sournois, -e *adj* 1) зáмкнутий, потáйливий; 2) удáваний, нещїрий; *~ement* *adv* нїшком.

sous *prep* під; у; на; за; *~ clef* під замкїм; *~ peine de mort* під стрáхом смєртної кáри; *~ ce rapport* щїдо цьїго, у цьїму відно-

шенні; ~ les yeux на очах; ~ la signature за підписом.

sous-amendement *m* зміна, поправка (*y* *projet*).

sous-chef *m* помічник начальника.

souscrip|teur *m* передплатник; ~tion *f* 1) підпис; 2) передплата.

souscrire* 1. *vi* (*à qch*) передплатувати; 2. *vt* підписувати.

sous-enten|dre* *vt* мати на увазі (думці); припускати; ~du, -e 1. *adj* який (що) маєтсья на увазі (думці); 2. *m* на́тяк.

sous-entente *f* прихована думка; на́тяк.

sous-estimer *vt*, sous-éval|uer *vt* недооцінювати.

sous-lieutenant *m* молодший лейтенант.

sous-marin, -e 1. *adj* підводний; 2. *m* підводний човен; ~ier *m* підводник.

sous-officier *m* унтер-офіцер.

sous-ordre *m* підлеглий; en ~ у підлеглих.

sous-préfet *m* супрефект.

soussigné, -e *adj*, *s* нижчепідписаний, -а.

sous-sol *m* 1) на́дра; 2) напівпідвал.

sous-titre *m* підзаголовок.

soustraction *f* 1) *мат.* віднімання; 2) викрадення.

soustraire* *vt* 1) *мат.* віднімати; 2) викрадати; se ~ ухилитися від; уникати.

sous-vêtement *m* нижній одяг.

soutenable *adj* стерпний.

souten|ance *f* захист дисертації або дипломної роботи; ~ant *m* дисертант, дипломник.

souten|ir* *vt* 1) підтримувати; 2) витримувати; 3) захищати; 4) запевняти; se ~ підтримувати один одного; ~u, -e *adj* 1) витриманий; 2) неослабний; efforts ~us неослабні зусилля.

souterrain, -e 1. *adj* підземний; 2. *m* підземелля.

soutien *m* 1) опора; 2) підтримка; захист.

souvenir *m* 1) спогад, спо́мин, пам'ять; 2) сувенір, подарунок.

souvenir* (se) (de *qn*, de *qch*) пам'ятати, пригадувати, згадувати.

souvent *adv* часто, нерідко; le plus ~ найчастіше.

souverain, -e 1. *adj* найвищий; верховний; суверенний; 2. *m*, *f* мона́рх, госуда́р; ~ement *adv* надзвичайно, дуже, надмірно; ~eté *f* суверенітет; верховна влада.

soviet *m* рада (*орган державної влади в СРСР*); Soviet Suprême Верховна Рада.

soviétique *adj* радянський.

Soviétique *m*, *f* радянська людина.

sovkhoze *m* радгосп.

spaci|eux, -euse *adj* просторий, великий; ~osité *f* простір.

spartiate *adj* спартанський.

spatial, -e *adj* 1) космічний; 2) просторовий.

speaker [spikə:ɾ] *m*, -ine *f* диктор.

spécifi|cation *f* специфікація, докладне позначення, деталізація; ~er *vt* докладно позначати, уточняти; ~que *adj* особливий, специфічний.

spécimen [spesimen] *m* екземпляр, примірник, зразок.

spectacle *m* видовище, спектакль; aimer le ~ любити театр; ~teur *m*, -trice *f* глядач, -ка.

sphère *f* 1) куля, сфера; глобус; 2) сфера, середовище; ~ d'influence сфера впливу.

spirituel, -le *adj* 1) духовний; 2) дотепний; розумний; ~lement *adv* 1) духовно; 2) дотепно.

spiritueux, -se *1. adj* спиртний; 2. *m* спиртний напій.

splendideur *f* блиск, пишність, розкіш; ~ide *adj* пишний, чудовий, розкішний, блискучий.

spoliateur, -atrice *1. adj* грабіжницький, хижацький; 2. *m, f* грабіжник, -ця; ~ation *f* розкрадання, грабіж; ~er *vt* відбирати у когось сяло; грабувати.

spongieux, -se *adj* губчатий, ніздрюватий.

sponané, -e *adj* безпосередній, мимовільний; стихійний; ~ité *f* безпосередність, мимовільність; стихійність; ~ment *adv* мимовільно; стихійно.

sport *1. m* спорт; faire du ~ займатися спортом; 2. *adj*: costume ~ спортивний костюм; ~if, -ive *1. adj* спортивний; 2. *m, f* спортсмен, -ка.

stabilisation *f* зміцнення, укріплення; ~iser *vt* стабілізувати; ~ité *f* стабільність, міцність, стійкість.

stable *adj* стійкий, сталый, міцний.

stade *m* 1) стадіон; 2) стадія, період.

stag|e *m* стаж, іспитовий строк; ~iaire *m, f* стажист, -ка.

stagnant, -e *adj* 1) стоячий,

непроточний (про воду); 2) застійний; ~ation *f* 1) застій; 2) ко́нність.

star *f* кінозірка.

start *m* 1) старт; 2) ав. виліт.

station *f* 1) зал. станція; зупинка; пункт; 2) у різн. знач. станція; ~ d'essais дослідна станція; 3) зупинка, стоянка; 4): ~ de cure курорт; ~naire *1. adj* стаціонарний; нерухомий; 2. *m* мор. стаціонар; ~nement *m* стояння, зупинка; point de ~nement стоянка; ~ner *vi* стояти, зупинятися.

statuer *vt* постановляти.

stature *f* стан, зріст, фігура.

statut *m* статут; положення.

stérile *adj* 1) безплідний, неродючий; 2) убогий, бідний; 3) стерильний; ~ité *f* 1) безплідність; 2) убогість, бідність.

stimulant, -e *1. adj* збудливий, стимулюючий; 2. *m* 1) збудливий засіб; 2) стимул; ~ateur, -atrice *adj* збудливий, стимулюючий; ~ation *f* збудження, стимулювання; ~er *vt* збуджувати, стимулювати, спонукати.

stipendi|aire *adj* найманий; ~é, -e *1. adj* підкуплений; 2. *m, f* найманець, -ка; ~er *vt* 1) фінансувати; 2) наймати; підкупляти.

stock *m* 1) наявний запас товарів (на складі, на ринку); наявність, запас; 2) склад, депо; ~age *m* 1) заготівля; 2) зберігання на складі; ~er *vt* розмішати в складі; зберігати на складі; робити запаси.

stop! *int* стоп!, стій!

stopp|age *m* зупинка; ~er *vt* зупинятися,

store *m* штора.
 stratège *m* полководець, стра-
 тег.
 strict [strikt], -e *adj* суворий,
 точний, неухильний; ~ement *adv*
 суворо, точно, неухильно; ~ement
 parlant точно кажучи.
 strident, -e *adj* скрипучий, про-
 нязливий.
 stri||é, -e *adj* поборознений, по-
 ритий; ~er *vt* борознити.
 studieu||x, -se *adj* ретельний,
 старанний.
 studio *m* студія; майстерня ху-
 дожника.
 stupé||faction *f* остовпіння, зди-
 вування; ~fait, -e *adj* приголом-
 шений, вражений; ~fiant, -e 1. *adj*
 розбачений, дивний; 2. *m* мед. нарко-
 тичний засіб; ~fier *vt* приголом-
 шувати.
 stupeur *f* заціпеніння; остов-
 піння.
 stupid||e *adj* дурний, тупий;
 ~ité *f* дурість, тупість.
 stylet *m* кинджал.
 su *m*: au ~ de qn з чийогось
 відома; au vu et au ~ de tout le
 monde на очах у всіх.
 suant, -e *adj* спітнілий, піт-
 ний.
 suave||e *adj* приємний, ніжний;
 ~ement *adv* приємно, ніжно;
 ~ité *f* приємність, ніжність.
 subalterne 1. *adj* 1) підлеглий,
 нижчий; 2) другорядний; 2. *m* під-
 леглий.
 subconsci||ence *f* підсвідомість;
 ~ent, -e *adj* підсвідомий.
 subdivis||er *vt* підрозділяти;
 ~ion *f* підрозділ.
 subir *vt* зазнавати; терпіти, ви-

тримувати; ~ un examen склада-
 ти екзамени.
 subit, -e *adj* раптовий, наглий;
 ~ement *adv* раптово, нагло.
 subjecti||f, -ve *adj* суб'єктивний;
 ~vité *f* суб'єктивність.
 subj||gation *f* поневолення, під-
 корення; ~guer *vt* поневолювати.
 sublim||e 1. *adj* високий; велич-
 ний; 2. *m* високе, піднесене; ~ité *f*
 піднесеність (почуттів, думок).
 submer||ger *vt* затопляти; ~si-
 ble 1. *adj* zalivний, zalavний;
 2. *m* підводний човен; ~sion *f* 1)
 затоплення, потоплення; 2) побідь.
 subordonn||é, -e *adj*, *s* підле-
 глий, -а; ~er *vt* (à qn, à qch) під-
 коряти, підпорядковувати.
 suborn||ation *f* підкуп; ~er *vt*
 підкупати.
 subséquent, -e *adj* далший, на-
 ступний.
 subsid||e *m* 1) податок; 2) гро-
 шова допомога; субсидія; ~iaire
adj допоміжний, додатковий.
 subsist||ance *f* 1) існування; 2)
 засоби до існування, утримання;
 3) *pl* продовольство, харчі; ~er *vi*
 1) існувати; 2) жити, харчуватися.
 substance *f* 1) речовина; 2) суть,
 сутність.
 substantiel, -le *adj* 1) істотний,
 змістовний; 2) поживний; ~lement
adv істотно, змістовно.
 substitu||er *vt* 1) замінити, за-
 ступати; 2) підмінювати, підстав-
 ляти; ~t *m* 1) заступник; 2) по-
 мічник прокурора; ~tion *f* 1) за-
 міна, заміщення; 2) підробка.
 subtil, -e *adj* 1) тонкий, дріб-
 ний; 2) невловимий; 3) спритний;
 проникливий; ~isation *f* подріб-

нення; ~iser 1. *vt* 1) стоншувати; 2) обдурити, перехитрити; 2. *vi* мудрувати; ~ité *f* тонкість, проникливість.

suburbain, -e *adj* приміський.

subvenir* *vi* (à *qch*) допомагати; ~ aux besoins de *qn* матеріально підтримувати когось.

subvention *f* допомога, субсидія, дотація; ~ner *vt* давати грошову допомогу.

subver||sif, -sive *adj* руйнівний, згубний; ~sion *f* повалення; руйнування; ~tir *vt* руйнувати; повалити; підрипати.

suc *m* 1) сік; ~ gastrique шлунковий сік; 2) розм. суть.

succéder *vi* (à *qn*, à *qch*) 1) йти по стопах; наслідувати; 2) успадковувати; se ~ йти один за одним.

succès *m* успіх; удача.

successeur *m* наступник, спадкоємець.

successi||ble *adj* юр. який (що) має право на спадщину; ~f, -ve *adj* 1) послідовний, 2) юр. спадковий; ~on *f* 1) послідовність; 2) спадщина; ~vement *adv* послідовно, поступово, один за одним.

succomber *vi* 1) (sous) знемагати, падати; 2) (à) поступатися, піддаватися; 3) померти; 4) зазнати невдачі.

succulent, -e *adj* соковитий; поживний; смачний.

sucer *vt* смоктати; висмоктувати.

sucr||e *m* цукор; ~er *vt* класти цукор, підсолджувати; ~erie *f* 1) цукровий завод; 2) *pl* солодоці, цукерки; ~ier, -ière 1. *adj* цукровий; 2. *m* сахарниця.

sud [syd] *m* південь.

sud-est [syd-est] *m* південний схід.

sud-ouest [sud-west] *m* південний захід.

suédois, -e 1. *adj* шведський; 2. *m* шведська мова.

suer 1. *vi* потіти, пітніти; 2. *vt*: ~ sang et eau працювати до сьомого поту.

sueur *f* піт; à la ~ de son front у поті чола.

suffi||re* *vi* 1) бути достатнім, вистачати; il ~t досить; cela me ~t з мене досить; 2) (à *qch*) справлятися з чимсь.

suffis||ance *f* 1) достаток; 2) самовдоволення, самовпевненість; ~ant, -e *adj* 1) достатній; 2) самовдоволений.

suffo||cant, -e *adj* задüşшливий; ~cation *f* 1) задüşа; 2) задüşення; ~quer 1. *vt* душити, викликати задüşу; 2. *vi* задихатися.

suffrage *m* 1) виборчий голос; ~ universel загальне виборче право; 2) схвалення.

suggérer *vt* (*qch* à *qn*) вселяти, навіювати; підказувати.

suggesti||bilité *f* навіюваність; ~f, -ve *adj* який (що) навіває певні думки; ~on *f* 1) навіювання; навіяна думка; 2) порада, вказівка; ~onner *vt* навіювати.

suicid||e *m* самогубство; ~é *m*, -e *f* самогубець; se ~er заповдіяти собі смерть, покінчити з собою.

suisse *adj* швейцарський.

suite *f* 1) продовження; 2) наслідок; 3) ряд, послідовний порядок; de ~ в ряд, один за одним; tout de ~ за́раз же, негайно;

4) по́чет; 5) зв'язок, послідовність; 6) муз. сю́їта.

suivant I *prép* згідно (з чимсь), відповідно (до чогось), по; залежно від.

suivant II, -e 1. *adj* дальший, наступний; 2. *m pl* супутники; 3. *f* покоївка, камеристка.

suivi, -e *adj* послідовний, складний.

suivre* 1. *vt* 1) іти за; супроводжувати; 2) наслідувати щось; 3) слухати, відвідувати лекції; 4) іти, йти в певному напрямі; ~ la côte плісти вздовж берега; 2. *vi* іти за; suivez-moi ідіть за мною; 3. *v. impers.* виходити, впливати; il suit de là que ... з цього випливає, що ...; O à ~ далі буде.

sujet I, -te 1. *adj* 1) підлеглий, підвладний; 2) (à qch) який (що) підлягає; схильний до; ~ à caution сумнівний; 2. *m, f* підданий, -а.

sujet II, -m 1) тема, предмет; 2) причина, привід; avoir ~ de мати підставу; au ~ de з приводу; 3) особа, суб'єкт; mauvais ~ негідник; 4) грам. підмет.

sujétion *f* підкорення, підлягання, залежність.

superbe 1. *adj* 1) гордий, пишаний, гордовитий; 2) пишний, розкішний; 2. *f* гордість, пиша; ~ment *adv* пишно, розкішно, чудово.

superficielle *f* 1) поверхня; площа; 2) перен. поверховість; ~iel, -le *adj* 1) зовнішній; 2) перен. поверховий.

superflu, -e 1. *adj* зайвий; 2. *m* зайвина, лішок; ~ité *f* непотрібне, зайве; надмірність.

supérieur, -e 1. *adj* 1) верхній, вищий; 2) (en qch) який (що) перевершує; 2. *m, f* начальник, -ця; ~ement *adv* 1) надзвичайно; 2) чудово.

supériorité *f* вищість; перевага. **superposer** *vt* 1) накладати; 2) нашаровувати; ~ition *f* 1) накладання; 2) нашаровування.

superstitieux, -euse *adj* забобонний; ~on *f* забобони.

supplantation *f* витіснення; ~er *vt* витіснити, виживати.

suppléance *f* заступництво, замісництво; ~ant, -e 1. *adj* який (що) заміщає; 2. *m, f* заступник, -ця; ~er *vt* заміщати, заступати.

supplément *m* додавання; додаток; ~aire *adj* додатковий.

suppléant, -e 1. *adj* благодійний; 2. *m, f* прохач, -ка; ~cation *f* благодіяння, мольба.

suppléce *m* 1) му́ка, тортури; 2) стра́та; ка́ра; ~cie *m, -e f* стра́чен[ий, -а; ~cier *vt* 1) стра́тити; 2) му́чити.

suppléer *vt* просіти, бла́гати; ~que *f* прохання, клопотання.

support *m* 1) підборка, підста́вка; 2) перен. опора, підтримка.

supportable *adj* стерпний, терпимий; ~er *vt* 1) підтримувати; 2) переносити, терпіти; витримувати.

supposable *adj* га́даний; ~é, -e *adj* 1) підроблений; вигаданий; sous un nom ~é під чужим ім'ям; 2) га́даний, припустимий; ~er *vt* 1) думати, припускати; 2) вигадувати; 3) підробляти, підміняти; ~ition *f* припущення.

suppression *f* скасування.

supprimer *vt* 1) скасовувати, анулювати, ліквідувати; 2) викреслювати, пропускати; ~ les détails випустити подробиці.

surput||ation *f* обчислення; підрахунок; ~ *eg vt* обчислювати, робити підрахунок.

suprême *adj* 1) верховний, вищий; 2) останній.

sur *prép* на; над; про; за; коло; при; по; в; під; біля; до; je l'ai rencontré ~ le pont я зустрів його на мосту; s'endormir ~ un livre засиніти над книжкою; une confidence ~ la littérature française лекція про французьку літературу; lettre ~ lettre лист за листом; je n'ai pas d'argent ~ moi я не маю при собі грошей; aller ~ les traces йти по слідах; ~ la fin de l'hiver під кінець зими; ~ les dix heures біля десятої години.

sûr, -e *adj* 1) безпечний; 2) вірний, певний, надійний; 3) упевнений.

surabond||ance *f* надмірно велика кількість; ~ *eg vi* мати у великій кількості, бути багатим на щось.

suraigu, -ë *adj* 1) дуже високій (*про звук*); пронизливий; 2) надзвичайно гострий.

suranné, -e *adj* 1) просторочений; 2) застарілий, старомодний.

surchauffer *vt* перегрівати.

surcroît *m* приріст; збільшення; ~ *ge* vi* розростатися.

surdi-mutité *f* глухонімота.

surdité *f* глухота.

surélever *vt* надмірно підвищувати.

sûrement *adv* 1) вірно, надійно; 2) напевно, безпомилково.

surencher||ir *vi* набивати ціну; ~ *issement m* нове підвищення цін, подорожчання.

surestim||ation *f* перебільшена оцінка; ~ *eg vt* переоцінювати.

sûreté *f* 1) безпека; *en* ~ у безпеці; 2) гарантія, забезпечення; 3) la Sûreté розшукна поліція (*у Франції*).

surexcit||ation *f* надмірне збудження; ~ *eg vt* надмірно збуджувати.

surface *f* 1) поверхня; *en* ~ на поверхні; 2) площа; ~ d'emblavement посівна площа.

surg||ir *vi* показуватися; з'являтися; ~ *issement m* поява.

surhauss||ement *m* 1) нарощування, надбудовування; 2) підвищення цін; ~ *eg vt* 1) піднімати, нарощувати, надбудовувати; 2) підвищувати ціни.

sur||homme *m* надлюдина; ~ *humain, -e adj* надлюдський.

surir *vi* прокисати.

sur-le-champ *adv* негайно, за-раз же.

surlendemain *m* післязавтра.

surmen||age *m* перевтома; ~ *eg vt* перевтомлювати; надривати; *se* ~ *eg* перевтомлюватися.

surmont||able *adj* переборний; ~ *eg vt* 1) перевищувати, стояти над, височіти; 2) переборювати, перемагати.

surnager *vi* 1) триматися на поверхні води; 2) *перен.* встояти, уціліти.

surnaturel, -le 1. *adj* надприродний; 2. *m* надприродне.

surnom *m* прізвисько; ~ *mer vt* прозивати, давати прізвисько.

surpasser *vt* 1) перевищувати; 2) переважати, перевіршувати.

surpeuple, -e *adj* перенаселений.

surpopulation *f* перенаселеність.

surprenant, -e *adj* дивний, дивовижний.

surprendre* *vt* 1) застати, захопити зненацька; 2) дивувати, вражати; 3) зловживати.

surpris, -e 1. *adj* 1) здивований; 2) захоплений зненацька; 2. *f* 1) несподіванка; 2) здивування, подив; 3) сюрприз.

surproduction *f* надвиробництво.

sursaut *m* стрибок, ривок; *ep* ~ раптово; ~ *vi* підскочити; здригнутися.

surtout *adv* особливо.

surveillance *f* нагляд, догляд; ~ *ant* *m*, -e *f* наглядач, -ка; ~ *er* *vt* наглядати, доглядати.

survenance *f* несподівана поява; ~ *ant*, -e 1. *adj* який (що) несподівано прийшов; 2. *m*, *f* несподіваний гість, несподівана гостя.

survenir* 1. *vi* (ê) несподівано приходити; 2. *v. impers.* траплятися; статися.

survivance *f* пережиток; ~ *ant*, -e *adj*, *s* який (що) пережив когось (щось); який (що) залишився у живих; ~ *re** *vi* (à *qn*, à *qch*) пережити когось, щось.

survol *m* переліт; ~ *er* *vt* перелітати.

susceptibilité *f* 1) сприйнятливість; 2) уразливість; ~ *le* *adj* 1) сприйнятливий; 2) уразливий.

suscitation *f* намовляння, намова; ~ *er* *vt* породжувати, викликати.

suscription *f* напис, адреса (на конверті).

susdit, -e *adj*, *s* вищезгаданий, -а.

suspect, -e *adj* підозрілий; ~ *er* *vt* підозрівати.

suspendre* *vt* 1) вішати; 2) відкладати, відстрочувати; 3) припиняти, зупиняти; 4) тимчасово усувати з посади; ~ *u*, -e *adj* 1) висячий; 2) припинений; відкладений.

suspension *f* 1) підвішування; 2) висяча лампа, люстра; 3) тимчасове припинення; 4) тимчасове звільнення з посади.

svelt *adj* стрункий, гнучкий; ~ *esse* *f* стрункість, гнучкість.

symbol *m* символ; ~ *ique* *adj* символічний.

symptôme *m* симптом, ознака.

syndical, -e *adj* профспілковий; ~ *isme* *m* синдикалізм; ~ *t* *m* 1) профспілка; 2) синдикат.

syndiqué *m*, -e *f* член профспілки; ~ *er* *vt* об'єднувати у профспілку.

synonym *adj* 1. *adj* однозначний; синонімічний; 2. *m* синонім; ~ *ie* *f* синонімія.

synthétique *adj* синтетичний; ~ *er* *vt* узагальнювати; синтезувати.

système *m* 1) система; 2) політ, устрій, лад.

T

ta *adj. poss. f. div. ton I.*

tabac [taba] *m* тютюн; bureau de ~, débit de ~ тютюнова крамничка; O passer à ~ побіти.

table *f* 1) стіл; mettre la ~, dresser la ~ накривати на стіл; se mettre à ~ сісти за стіл; 2) їжа, трапеза; 3) дошка; 4) таблиця.

tableau *m* 1) картина; 2) таблиця; список; табель; 3) дошка; класна дошка; ~ de service табель.

tablette *f* 1) полиця (у шафі); 2) плітка, таблётка.

tablier *m* фартух.

tache *f* 1) пляма; ~ de rousseur веснянка; 2) вада; дефект; saïns ~ незаплямований.

tâche *f* урок; робота; завдання; ~ urgente невідкладне завдання; travailler à la ~ працювати відрядно; se donner pour ~ ставити собі завданням.

tacher *vt* бруднити, плямувати.

tâcher *vi* (de faire qch) старатися, намагатися.

tacheter *vt* плямувати; робити строкатим.

tacit||e *adj* мовчазний, безмовний; ~ ement *adv* мовчки; безмовно; ~ igne *adj* мовчазний; ~ ignité *f* мовчазність.

tadjik 1. *adj* таджикський; 2. *m* таджикська мова.

taie *f* пошивка, наволока.

taill||e *f* 1) обрізування; стрижка (волосся); 2) насічка, зарубка;

гранування, шліфування; 3) підрізування (дерева); 4) крбнення (одягу); 5) застрівування (олівців); 6) рубання (лісу); 7) бірка, лічильна паличка; 8) постать, стан; талія; зріст; de grande ~ високий на зріст; ~ er *vt* 1) різати, обрізувати; стрігти (волосся); 2) крбїти; 3) підрізувати (дерева); 4) обтісувати (камінь); 5) застрівувати (олівці).

taill||eur *m* 1) кравець; закрійник; 2) гранувальник; ~ de piége каменярь; ~ euse *f* кравчиня, закрійниця.

taillis *m* лісова поросль; лісосіка.

taire* *vt* замовчувати, приховувати; faire ~ примусити замовкнути; se ~ мовчати; замовкнути.

talon *m* 1) п'ята, п'ятка; 2) каблук, підбір; 3) наконечник; ~ ner *vt* 1) гнатися слідом; 2) приставати; докучати; 3) підганяти, пришпорювати (коня).

talus *m* укіс, схил; спад; en ~ полого, спадисто.

tambour *m* 1) барабан; ~ bat-tant з барабанним боем; 2) барабанщик; 3) тех. циліндр; барабан; 4) архіт. тамбур; ~ iner 1. *vi* 1) бити в барабан; барабанити; 2) барабанити (пальцями; про дощ — по склу і т. ін.); 2. *vt* 1) вибивати на барабані; 2) розголюшувати; ~ ineur *m* барабанщик.

tamis *m* сито, решето.

tampon *m* 1) пробка; затичка;

2) *xip.* тампón; 3) б́уфер; ~ *nement* *m.* 1) *xip.* тампонування; 2) зіткнення поїздів; ~ *per vt* 1) зати́кати вту́лкою; закле́пувати; 2) *xip.* тампонува́ти.

tam-tam [tamtam] *m.* 1) муз. тамта́м; 2) шум; *faire du ~* шуміти.

tancer vt докоря́ти, карта́ти; ля́яти.

tandis que loc. conj. тимча́сом як; то́ді як.

tang|ence f геом.: point de ~ то́чка до́тику; ~ *ent, -e* 1. *adj* геом. до́тичний; 2. *f* геом. та́нгенс.

tangib|ilité f відчу́тність; ~ *le adj* відчу́тний.

tann|er vt 1) дубі́ти шкі́ру; 2) розм. лупцюва́ти, дуба́сити; ~ *erie f* шкіря́ний заво́д; ~ *eür m* шкіря́ник, дуби́льник.

tant 1. *adv* сті́льки; ~ *de fois* сті́льки раз; *Q ~ bien que mal* а́б'як; сяк-так; ~ *pieux* тим краще; ~ *pis* тим гірше; 2. *conj* так, насті́льки, до то́го; *j'ai failli m'endormir ~ j'étais fatigué* я тро́хи не засну́в, та́кий був вто́млений; ~ *en ville qu'à la campagne* як у мі́сті, так і на се́лі.

tante f ті́тка.

tantôt adv 1) шви́дко, скóро, за́раз; а ~ до скóрого побаче́ння; *sur le ~* незаба́ром; 2) неда́вно, нещода́вно; 3) то (*виражає альтернативу*); ~ *l'un, ~ l'autre* то оди́н, то дру́гий.

tarag|le m шум, мету́шня; *faire du ~* шумі́ти; ~ *eür, -euse* 1. *adj* шумли́вий; 2. *m, f* буя́н; бешке́тник.

tape 1 *f* шльо́пане́ць, ля́пане́ць.

tape II *f* про́бка; за́тичка.

taper 1. *vt* 1) шльо́пати, ляска́ти; 2) сту́кати; 3) друкува́ти на машинці; 4) позича́ти гро́ші; 2. *vi (de)* 1) сту́кати; ~ *du pied* тупа́ти ного́ю; 2) трі́скоті́ти (*про ку́лету*).

tapir (se) зш́юлюва́тися; при́та́тисся; примості́тисся.

tapis m ки́лим; *Q mettre une affaire sur le ~* запропо́нува́ти на ро́згляд яке́сь пита́ння.

tapiss|er vt обкле́ювати шпале́рами; обві́шувати килима́ми; ~ *erie f* 1) га́птува́ння; ви́шива́ння; 2) сті́нний ки́лим; ~ 3) шпале́ри; ~ *ier, -ière* 1. *m, f* 1) оббива́льник; 2) торго́вець, -ка ме́блями; 2. *f* фу́ргон (*для перевезе́ння ме́блів*).

tapoter 1. *vt* розм. поплеска́ти (*по плечу, що́ці*); 2. *vi*: ~ *du piano* бриня́чати на ро́ялі.

taquin, -e adj який (що) лю́бить дра́жнити; ~ *er vt* дра́жнити, докуча́ти; ~ *erie f* дра́жні́ння, піддра́жнюва́ння.

tard 1. *adv* пі́зно; plus ~ пі́зніше; 2. *m* пі́зній час; *sur le ~ de la vie* на схи́лі ві́ку; ~ *er vi* барі́тисся, га́ятися; ~ *if, -ive adj* пі́зній, запі́знілий; ~ *iveté f* 1) за́пі́зненість; 2) пі́зне дозрі́вання.

tarir 1. *vt* осу́шувати; висна́жувати; 2. *vi* 1) виче́рпува́тися, висиха́ти; 2) припиня́тися.

tart|le f соло́дкий пирі́г; ~ *elette f* я́гідне пе́чиво; ~ *ine f* 1) тарти́нка; 2) розм. до́вга, нудна про́мова.

tartufe m лице́мір, ханжа́; ~ *rie f* лице́мі́рство.

tas m купа́; еп ~ ку́пою.

tasse *f* чашка.
 tass||é, -e *adj* 1) скупчений; 2) приплюснутий; ~ement *m* 1) скупченість, ущільнення; 2) осідання (будови, землі); ~er 1. *vt* щільно набивати; 2. *vi* рости, розростатися.
 tâter 1. *vi* (de, à) куштувати; 2. *vt* щупати.
 tatillon, -ne *adj* дріб'язковий; ~nage *m* дріб'язковість; ~ner *vi* вдаватися в подробиці.
 tâtonner *vi* 1) обмацувати; ощупувати; 2) діяти невпевнено, напівмацки.
 tâtons; à ~ *loc. adv.* напівмацки.
 taudis *m* конура, халупа.
 taupe *f* кріт.
 taure *f* телиця.
 taureau *m* бик.
 taux *m* 1) розцінка; такса; 2) проценти.
 tavern||e *f* таверна, шиночок; ~ier *m*, -ière *f* шинкар, -ка.
 taxation *f* 1) оцінка; 2) оподаткування.
 tax||e *f* 1) такса, тверда ціна; 2) податок; ~er *vt* 1) оцінювати; 2) оподатковувати; 3) (de qch) обвинувачувати в чомусь; приписувати щось.
 tchécoslovaque *adj* чехословацький.
 tchèque 1. *adj* чеський; 2. *m* чеська мова.
 te (t') *pron. pers.* (2-ї особи однини) 1) як прямий і непрямий додаток ставиться завжди перед дієсловом — тебе, тобі; себе, собі; il te donne le livre він тобі дає книжку; 2) перекладається як -ся,

-сь у закінченнях зворотної форми дієслова: tu te laves ти мнешся.
 techni||cien *m* технік; ~que 1. *adj* технічний; 2. *f* техніка.
 teindre* *vt* фарбувати.
 teint, -e 1. *adj* пофарбований; 2. *m* колір обличчя; 3. *f* колір; відтінок.
 teint||é, -e *adj* злегка пофарбований; ~er *vt* злегка зафарбовувати.
 teintur||e *f* 1) фарба, забарвлення; 2) фарбування; 3) фарбувальна справа; 4) перен. поверхові знання; ~erie *f* фарбувальня; красивля; ~ier *m*, -ière *f* фарбар, -ка, красивильник, -ця.
 tel, -le 1. *adj* такий, отакій, подібний; voir les choses ~ les qu'elles sont бачити речі такими, якими вони є; ~ quel такий, який є; 2. *pron* такий, отакій; comme ~ як такий; un ~ такий-то; 3. *conj* як; подібно до того, як; ~ un oiseau як птах; ~lement *adv* так, такий, стільки.
 témér||aire 1. *adj* відважний, сміливий; 2. *m, f* сміливець; ~ité *f* сміливість, відважність.
 témoign||age *m* свідчення, показання; ~er 1. *vt* висловлювати, проявляти; 2. *vi* виступати свідком.
 témoin *m* свідок; ~ oculaire очевидець.
 tempe *f* скроне.
 tempér||ance *f* здержливість, стриманість; поміркованість; ~ant, -e *adj* здержливий, стриманий; поміркований.
 tempér||é, -e *adj* помірний; ~er *vt* стримувати; зменшувати, вгамовувати.

tempêt||e f буря, шторм; ~er vi бушувати, шаленіти.

tempétueux||x, -se adj бурхливий.

temple m храм.

temporaire adj тимчасовий.

temporel, -le 1. adj 1) тимчасовий; 2) світський, мирський; 2. m світська влада.

temporis|ation f вичікування; ~er vi вичікувати, зволікати.

temps m 1) час; строк; il est ~ de час, порá; il n'y a pas de ~ à perdre час не жде; loc. adv.: avant le ~ передчасно; à ~ вчасно; своєчасно; avec le ~ з часом; en peu de ~ швидко, не гаючи часу; 2) час, порá, епо́ха, період; en ~ de guerre під час війни; 3) час, дозвілля; 4) по́года; il fait beau ~ добра по́года; 5) муз. темп, такт.

tenace adj 1) чіпкий; 2) стійкий; \diamond memoire ~ чудова пам'ять.

ténacité f упертість; стійкість.

tenail||e f кліщі, щипці; ~er vi 1) катувати щипцями; 2) мучити, роздирати.

tenant -e 1. adj: séance ~e під час засідання; зразу ж; 2. m захисник.

tendanc||e f тенденція; пра́гнення; ~ieux, -ieuse adj тенденційний.

tendre I adj ніжний.

tendre* II 1. vi 1) натягувати, напружувати; ~ l'oreille прислухатися; 2) протягати, витягати; ~ la main простягати руку; 3) ставити, розставляти; ~ une est-bûche умишляти зле (проти когось); 2. vi (à) 1) іти, вести (до); прямувати, простувати; 2) пра́гнути, мати намір.

tendr||ement adv ніжно; ~esse f ніжність; pl пестощі.

tendu, -e adj 1) натягнутий; 2) напружений.

ténèbres f pl пітьма; темрява.

ténébreux||x, -se adj 1) темний; 2) похмурий; 3) малозрозумілий.

teneur f зміст (листа, книжки).

tenir* 1. vi 1) тримати; 2) вміщувати, містити в собі; 3) посіда́ти, займа́ти; 4) володі́ти; 5) ве́сти, прова́дити; 6) вважа́ти, ду́мати; 7) доде́ржувати; ~ sa parole доде́ржувати слова; \diamond la colère le tient гнів охо́пив його; ~ tête à qn да́ти відсі́ч; ~ l'affiche не сходи́ти зі сце́ни; ~ roug вважа́ти за; 2. vi 1) трима́тися, сто́яти; 2) (à) доро́жити; 3) (à+inf) надава́ти вели́кого значе́ння, ду́же хоті́ти; 4) (dans qch) місти́тися, вміщувати́ся; 5) приляга́ти, бу́ти сумі́жним; 6) (de) бу́ти схо́жим на; нага́дувати щось; \diamond ~ à наполяга́ти; ~ bon, ~ ferme сто́яти на сво́єму; il ne tient qu'à ... за́лежить тільки від ...; tiens! na! бері́!; se ~ трима́тися за; \diamond se ~ sur ses gardes бу́ти напого́тові; se ~ quitte de задово́льня́тися; s'en ~ à qch зупини́тися на чо́мусь; залиши́тися при; tenez-vous pour dit пам'ята́йте ж!; вас попере́джено.

tension f на́ту́га; на́пру́га; на́тягнення; на́пру́женість; тиск; ~ artérielle кров'я́ний тиск.

tenta||nt, -e adj споку́сливий;

~teur, -trice 1. adj споку́сливий; 2. m, f споку́сник, ця; ~tion f споку́са.

tentative *f* спроба; faire une ~ пробувати, намагатися.

tente *f* палатка, намет.

tenter *vt* 1) пробувати; ~ l'aventure піти навмання; 2) (de) спокушати; звábлювати; 3) (de) пробувати, намагатися.

tenue *f* 1) тримання, ведення; манера вести; 2) зовнішній вигляд; манера поводитися; виправка; tapquer de ~ не вміти поводитися; 3) одяг; мундир; ~ de travail робочий одяг; ~ de gala, grande ~ парадна форма; en ~ у повній парадній формі; O d'une seule ~ суцільно, цілком.

terme *m* 1) кінець, край, межа; mettre un ~ à покінчити з; покласти край; 2) вираз, слово, термін; en d'autres ~s інакше кажучи; 3) мат. член; 4) *pl* стосунки.

termin|aison *f* грам. закінчення; ~ *vt* кінчати; закінчувати; se, ~ *vt* кінчатися; закінчуватися.

tern|e *adj* тьмянний; ~ *vt* знебарвлювати; ~issement *m* знебарвлювання; ~issure *f* тьмянність.

terrain *m* 1) ділянка землі; місцевість; 2) ґрунт, земля; 3) майданчик; ~ d'entraînement стадіон.

terrass|e *f* 1) земляний насип; 2) тераса; плóска покрівля; ~ *vt* 1) насипати зéмлю; 2) повалити на зéмлю; 3) перен. тяжко вразити; ~ *ier m* землекоп.

terre *f* 1) земля; земна куля; 2) територія; володіння; 3) земля, ґрунт; ~ vierge цілина; раг ~, á ~ на зéмлю; 4) суша; ~ ferme континент, суша.

terr|eau *m* перегній, чорнозём; ~ *vt* 1) насипати зéмлю; 2) під-

гортати (рослини); se ~ *vt* залізати в нóру; закопуватися.

terrestre *adj* земний.

terreur *f* 1) жах, страх; 2) терор.

terreu|x, -se *adj* землістий.

terrible *adj* жахливий.

terrier *m* норá, лігво.

terrifi|ant, -e *adj* жахливий; ~ *vt* жахати.

terroir *m* ґрунт, земля.

tertre *m* курган.

tes *adj*, poss. *pl* див. ton I.

test|ament *m* заповіт; ~ amen-

taire *adj* заповідальний; ~ateur *m*, -atrice *f* заповідáč; ~ *vt* заповідати.

tête *f* 1) голова; 2) розум; 3) передня частина, головна частина; à la ~ de на чолі; 4) голóвка (цeяxa).

tête-à-tête *m* побáчення, розмóва віч-на-віч.

téter *vt*, *vi* ссáти (грудь).

tétragone *m* чотирикóтник.

têtu, -e *adj* упёртий.

text|e *m* текст; оригінал; ~uel, -le *adj* дослівний; ~uellement *adv* дослівно.

thé *m* чай.

théa|tral, -e *adj* театрáльний; ~tre *m* 1) теáтр; 2) сцéна; 3) місце дії.

théière *f* чайник.

thème *m* 1) тéма; 2) шкільний перéклад з рідної мóви на інозéмну.

thérapeut|e *m* терапевт; ~ique I. *adj* терапевтичний; 2. *f* терапія.

thermal, -e *adj* тéплый (про мінеральні води).

thermique *adj* тепловий; сарасі-
тє ~ теплоємкість.

thermonucléaire *adj* термоядер-
ний.

thèse *f* 1) теза; 2) дисертація;
soutenir sa ~ захищати дисерта-
цію.

tic *m* 1) судорожне сипання,
тик; 2) *перен.* звичка; манія.

ticket *m* квиток (для проїзду у
транспорті); талон.

tiède *adj* 1) теплий, теплува-
тий; 2) *перен.* млявий, байдужий.

tiéd|eur *f* 1) теплуватість; 2)
перен. байдужість, відсутність ін-
тересу; млявість; ~*ir* *vi* холонути.

tién, -ne 1. *prop. poss.*: le ~,
la ~*ne* (*pl* les ~s, les ~nes)

(*вживається тільки самостійно*)
твій (твоя, твоє, твої); свій (своя,
своє, свої); 2. *m* 1): le ~ твоє;
налéжне тобі; своє; 2) *pl*: les ~s
твої близькі, твої рідні.

tièrs, tierce 1. *adj* третій; 2. *m*
1) трєтя особа; 2) трєтя частина,
трєтина.

tige *f* 1) стóвбур, стеблó; 2) ха-
лява; 3) стріжень.

tigre *m, -sse* *f* тигр, тигриця.

tilleul *m* 1) ліпа; 2) липовий
цвіт.

timbale *f* 1) *муз.* литаври; 2)
кубок, келих.

timbre *m* 1) дзвінок; 2) тембр;
3) мάρка; 4) клеймó, штémпель.

timbré, -e *adj* гєрбовий; *papier*
~ гєрбовий папір.

timbre-poste *m* поштóва мάρка.

timbrer *vt* 1) штемпелювати; 2)
оплáчувати гєрбовим збóром.

timid|le *adj* боязкий, соромли-
вий; ~*ité* *f* соромливість.

tint|ement *m* дзвін; подзєньку-
вання; ~*er* 1. *vi* дзвеніти, гудіти;
2. *vt* дзвоніти у дзвін.

tintouin *m* неспóкий, тривóга;
donner du ~ à qn завдати морó-
ки комусь.

tiqueté, -e *adj* строкáтий, поцят-
кований.

tir *m* 1) стрільбá; вогóнь; 2)
стрільбище, тир.

tirage *m* 1) тяга; 2) рóзиграш
(*loterie*); 3) *полігр.* тирáж; дру-
кування; 4) волочіння (*métallé*).

tirail|lement *m* 1) сiпання; 2)
бiль, рiзь; 3) *pl* суперéчки; непо-
гóдження; ~*er* 1. *vt* смiкати, сi-
пати; 2. *vi* пострiлювати; безлáдно
стрiляти; ~*eur* *m* стрiлєць.

tire *f* притягáння; витягáння.

tiré, -e *adj* витягнутий, змарні-
лий (*про обличчя*).

tire-bouchon *m* штóпор.

tire-ligne *m* рейсфєдер.

tirer 1. *vt* 1) тягáти, волоктi;
2) тягнóти з, витягáти, виймáти;
3) висмiкувати; 4) мнóжити; дру-
кувати; 5) стрiляти з; 2. *vi* 1) стрi-
ляти; 2) перехóдити в, вiдливáти
(*про колiр*); 3) бóти тóго натяг-
нутим; *se* ~ (*de qch*) виплóтува-
тися; *se* ~ *d'affaires*: виплутáтися
з бiдi.

tireu|r *m, -se* *f* стрiлєць.

tiroir *m* шухлiда.

tisane *f* вiдвáр; зiлля.

tiss|age *m* ткáння; ~*er* *vt*, ткá-
ти; ~*erand* *m*, ~*eur* *m* ткач;
~*euse* *f* ткáля.

tissu *m* 1) ткáнина; 2) *анат.*
ткáнина; ~ *cellulaire*, ~ *cribleux*
клiтковiна.

tissure *f* ткáння.

titan *m* велегень, титан; ~ *es-que adj*, ~ *ique adj* гігантський, велегєнський.

titr[e] *m* 1) заголовок; 2) титул, звання; 3) право, підстава; à quel ~! на якій підставі?; ~ *eg vt* титулувати.

titubation *f* хитання, нетверді ходя; ~ *eg vi* похитуватися, спотикатися.

titulaire 1. *adj* який (що) займає посаду, штатний; 2. *m* власник документа.

toast [to:st] *m* тост.

toctin *m* спблх.

toi *prop. pers.* (2-га особа однини) 1) як підмет, вживаний самостійно ти; ~ et moi nous irons ensemble ти і я — ми підемо разом; 2) як непряий додаток з прийменником тебе, тобі, тобою; себе, собі, собою; on parle beaucoup de ~ про тебе багато говорять; 3) як пряий додаток після наказового способу: regarde-~ подивись на себе; 4) при підсиленні: tu n'es pas attentif, ~! ну і неуважний же ти!

toile *f* 1) полотно; ~ *cirée* клеїонка; ~ *d'araignée* павутиння; 2) картина; ~ *rie f* 1) полотняна фабрика; 2) торгівля полотном.

toilette *f* 1) туалєтний стблх; 2) рєчі туалєту; 3) туалєт (одяг); faire sa ~ одягатися.

toiser *vt*: ~ *qn* зміряти когось очима з голови до нїг.

toison *f* шерсть, рунб.

toit *m* покрівля, дах; ~ *crier* sur les ~s кричати на всіх перехрєстях; ~ *ure f* покрівля, дах.

tôle *f* листове залїзо.

tolér|able *adj* терпїмий, стєрпний; ~ *ance f* терпїмїсть; ~ *ant, -e adj* терпїмий; ~ *eg vt* терпїти.

tomate *f* помідор, томат.

tombal, -e *adj* надгробний.

tombant, -e *adj* падаючий.

tombe *f* могила.

tombeau *m* гробниця, склеп; могила; mettre au ~ загнати в могїлу.

tombée *f* падіння; à la ~ de la nuit з настанням ночі.

tomb|er 1. *vi* (є, а) 1) падати, упасти; ~ à la renverse падати навзнік; ~ *raide mort* упасти як мєртвий; ~ *de tout son poids* повалїтися; faire ~ кїнути; laisser ~ упустїти; 2) впадати у; ~ dans l'erreur помилїтися; 3) потрапити; 4) стихати, затихати; le vent ~ *e* вітер ущухає; 5) (*sur qn, sur qch*) нападати на; натрапляти на; ~ *sur l'ennemi* напасті на ворога; ~ *d'accord* погодїтися; 2. *vt* повалїти; кїнути; 3. *v. impers.*: il ~ *e* de la pluie іде дош.

ton I *adj. poss. m* (f *ta, pl tes*) твій (твоя, твоє, твої); свій (своя, своє, свої); c'est ~ *фils* це твій син.

ton II *m* тон; ~ *alité f* тональність.

tonnant, -e *adj* лункий, голосний.

tonn|eau *m* ббчка; ~ *elet m* барїло; ~ *elier m* ббндар.

tonn|er 1. *vi* гримїти, гуркотїти; 2. *v. impers.*: il ~ *e* грїм гримїть; ~ *erre m* грїм; ~ *mille ~erres!* хай йому бїс!

torche *f* 1) смолосїп, факел; 2) вїхоть солбми.

torchon *m* ганчірка.

tordre* *vt* сукати, вїти; крутїти; *se* ~ звиватися.

torpeur *f* заціпеніння.
torpill||e *f* мор. торпéда; ~*er* *vt* 1) атакувати торпéдами; 2) під-
 ривати; ~*eur* *m* міноносець.
torren||t *m* потік; сильна течія;
 ~*tiel*, ~*le* *adj* який (що) стікає
 потоками; **pluie** ~*tielle* злива;
 ~*tueux*, ~*tueuse* *adj* бурхливий,
 стрімкий.
torride *adj* гарячий, пекучий.
torse *f* торс, тулуб.
tort *m* 1) вина, неправота;
 avoir ~ бути неправим; помиля-
 тися; 2) шкода; втрата, збиток;
 faire du ~ завдавати шкоди.
tortill||age *m* розм. хитрування,
 виверт; ~*ement* *m* 1) кручення,
 сукання; 2) перен. хитрування;
 ~*er* *1. vt* крутити; бгати, м'яти;
 ~*er* *le mouchoir* бгати хусточку;
 2. *vi* викрúчуватися, хитрувати.
tortu, ~*e* *adj* кривий, викривле-
 ний.
tortue *f* черепаха; à pas de ~
 черепашачою ходю.
tortueu||sément *adv* кружним
 шляхом; ~*x*, ~*se* *adj* 1) звивистий,
 покручений; 2) виверткий.
tortur||e *f* катування, тортури;
 ~*er* *vt* катувати, мучити.
tôt *adv* рано; скóро, незабаром.
total, ~*e* *1. adj* увесь, цілий, пов-
 ний; 2. *m* усé, ціле, підсумок; au
 ~ в цілому; ~*ement* *adv* цілком,
 зóвсім, повністю; ~*isateur*, ~*isa-*
trice *1. adj* підсумовуючий; 2. *m*
 тоталізатор; ~*isation* *f* підсумо-
 вування; ~*iser* *vt* підсумовувати;
 ~*iseur* *m* тоталізатор; ~*ité* *f* су-
 купність, сума, підсумок; en ~*ité*
 повністю.
touchant *1, -e* *adj* зворушливий.

touchant *II* *prép* відносно, щодо.
touche *f* 1) дóтик; 2) клавіш;
 3) прóба (золота).
touch||er *I* *1. vt* 1) торкати, за-
 ймати; 2) зачіпати; стосуватися;
 3) одérжувати грóші; 4) розчули-
 ти; 2. *vi* (à *qch*) 1) займати, тор-
 катися; 2) межувати, досягати, до-
 ходити; 3) бóти близьким до, на-
 ближатися; 4) (*de*) грáти на.
toucher *II* *m* 1) дóтик; au ~
 на дóтик; 2) муз. туше.
touffe *f* пучок, жмут; пасмо.
touffeur *f* духóта, задóха.
touffu, ~*e* *adj* 1) густий; 2) пе-
 рен. заплутаний.
toujours *adv* 1) зáвжди; pour
 ~, à ~ назáвжди; 2) все ж; всé-
 таки; ~ est-il que як би там не
 було.
toupet *m* 1) пасмо волóсся, чуб;
 2) розм. нахабство, зухвáльство;
 avoir du ~ бóти нахабним, зухвá-
 лим.
tour *I* *f* 1) бáшта, вéжа; 2) турá
 (у шахах).
tour *II* *m* 1) колоподібний рух;
 поворót; 2) обхід; об'їзд; 3) про-
 гулянка, поїздка; 4) чéрга; à ~
 de rôle по чéрзі; 5) на́прямок; 6)
 вiтiвка; фóкус; ~ de main фóкус;
 7) токарний верстáт; fait au ~
 вiтончений, бездогáнний.
tourbe *I* *f* на́брiд, покидьки.
tourb||e *II* *f* торф; ~*eux*, ~*euse*
adj торфóвий.
tourbillon *m* 1) вiхор; 2) перен.
 круговорót; ~*nement* *m* вихровий
 рух; ~*ner* *vi* крутiтися вiхором.
tourelle *f* бáшта.
tourment *m* мýка.
tourmente *f* вир, бóря.

tourment||er *vt* катува́ти, мордува́ти; *se* ~ мучи́тися; ~eur *m*, -euse *f* мучи́тель, -ка.

tournant, -e 1. *adj* який (що) кру́титься; 2. *m* 1) поворо́т; 2) за́крут річки.

tourner 1. *vt* 1) верті́ти, оберта́ти; 2) поверну́тися; ~ le dos а-qn поверну́тися спи́ною до ко́гось; 3) спря́мовувати, скеро́вувати; 4) обмина́ти; огина́ти; 5) обто́чувати, обробля́ти; 6): ~ un film зніма́ти фі́льм; Φ ~ bien un article скла́дно написа́ти статтю; 2. *vi* 1) кру́титися, оберта́тися, верті́тися, кружи́тися; 2) працюва́ти (про меха́нізм); 3) зси́да́тися, звурджува́тися, скиса́ти; 4): ~ de l'œil розм. поме́рти; *se* ~ поверну́тися; кру́титися.

tournerie *f* тока́рна майсте́рня.

tournesol *m* соняшник.

tourneur *m* то́кар.

tournoi *m* турні́р.

tournolement *m* кру́тіння, верті́ння; ~oyer *vi* кру́титися, верті́тися.

tournure *f* 1) оборо́т спра́ви; 2) мо́вний зворо́т; 3) поста́ва; мане́ри; Φ ~ d'esprit склад ро́зumu.

tourte||reau *m* голубо́к; ~relle *f* го́рлиця.

touss||er *vi* ка́шляти; ~oter *vi* пока́шлювати.

tout, -e 1. *adj* (*pl* tous, toutes) 1) весь, вся, все; ці́лий; 2) ко́жний, вся́кий; *en* ~ cas в уся́кому ра́зі; 2. *pron* все; *il a* ~ dit він сказа́в усе; *c'est* ~ dire цим усе сказа́но; 3. *m* 1) ці́ле; 2) головне́; *le* ~ est d'accomplir le plan головне́ — ви́конати план; 4. *adv* зо́всім,

ці́лком; ~ prêt ці́лком гото́вий; Φ ~ de même все ж, все́-таки; ~ à l'heure за́раз, тільки що; ~ à coup ра́птом, несподі́вано.

toutefois *adv* все́-таки, протé, одна́к.

toute-puissance *f* всемогу́тність.

toutou *m* соба́чка, пе́сик, цу́чик (дитячо́ю мово́ю).

toux *f* ка́шель.

tox||icité *f* отру́йність; ~ique

1. *m* отру́та, отру́йна речови́на;

2. *adj* отру́йний.

trac *m* розм. страх.

tracas *m* неспо́кій; турбо́ти;

~ser *vt* турбува́ти, набрида́ти, докуча́ти; ~serie *f* непри́ємності; неспо́кій; ~sier, -sière *adj* докучли́вий, приче́пливий.

trace *f* слі́д; à la ~ de ... по слі́дах, слі́дами.

trac||é *m* 1) кресле́ння; 2) тра́са; ~ement *m* познача́ння на́пряму лі́нії, доро́ги; ~er *vt* 1) кресли́ти; 2) накида́ти, зобра́жувати; 3) трасува́ти; ~eur *m*, -euse *f* кресля́р, -ка.

trachée *f* анат. трахе́я.

tract [trakt] *m* листі́вка.

tractation *f* уго́да, опера́ція; ~s діло́ві турбо́ти.

traduct||eur *m*, -rice *f* переклада́ч, -ка; ~ion *f* перекла́д.

tradui||re* *vt* 1) переклада́ти; 2) виража́ти, передава́ти; 3) віддава́ти до су́ду; ~ en justice при́тягти до судово́ї відпові́дальності; *se* ~ виража́тися; ~sible *adj* перекладни́й.

trafi||c *m* 1) торго́вля; 2) залі́зничний рух; ву́личний рух; 3) спо́луче́ння; ~quant *m* торго́вець; ді-

лбк; ~ *quer vi* торгувати, вести торгівлю; ~ *queur m* розм. спекулянт.

tragédie f трагедія; ~ *ien m, -ne f* трагік, трагічна актриса.

trahir vt 1) зраджувати; виказувати; 2) видавати, викривати; 3) порушувати; *se ~* проговоритися; видавати себе; ~ *ison f* зрада; зрадництво.

train m 1) хід; *mettre en ~* пустити в хід; 2) поїзд; ~ *blindé* бронепоїзд; ~ *omnibus* пасажирський поїзд; 3) спосіб життя; *mener grand ~* жити на широкую ногу; *être dans le ~* бути на рівні з часом; 4) шум, гамір; *Q être en ~* бути в доброму настрої; *en ~ de* на шляху до; *être en ~ de* бути зайнятим тим, що.

trainage m перевезення на сани; ~ *ant, -e adj* 1) який (що) волочиться по землі; 2) тягучий; розтягнутий; ~ *ard m* 1) відсталний, -а; 2) повільна, забарна людина.

traîne f шлейф.

traîneau m 1) сани; 2) нєвід.

trainée f слід, доріжка (від розлитого, розсипаного).

trainer l. vt 1) тягти, волочити; 2) відкладати; затягувати; ~ *une affaire en longueur* затягувати справу; 2. *vi* 1) волочитися; 2) бути розкиданим, валятися; *se ~* тягнутися, лєдвє пересуватися.

train-train m звичайний хід речей, рутіна.

traire vt* доїти.

trait m 1) стріла; 2) рїса, штрих; ~ *d'union* сполучна рїса; дефіс; *reindre à grands ~s* малювати широкими мазками; 3) *pl* рїси обличчя; 4) дотеп, дотєнна дум-

ка; ~ *d'esprit* дотеп; *Q avaler d'un ~* випити одним ковтком; *d'un ~, tout d'un ~* одним духом; ~ *pour ~* точнісінько.

traitable adj зговірливий, по-блажливий.

traite f 1) доїння; 2) перерїз, перерїзд; *une longue ~* довгий перерїз; 3) вєксель; 4) торгівля, торг.

traité m 1) трактат, науковий твір; 2) угода, умова, договір; ~ *de paix* мирний договір; *conclure un ~* укласти договір.

traitement m 1) спосіб поводження, ставлення; 2) догляд, лікування; режим; 3) оплата, оклад; 4) *тех.* обробка; ~ *er l. vt* 1) поводитися з кимсь; ~ *er qn en ami* поводитися з кимсь по-приятельському; ~ *er qn de haut (en bas)* дивитися на когось з високости; 2) лікувати; 3) трактувати, обговорювати; 4) (*qn de*) називати, обзивати; вважати; 5) *тех.* обробляти; 2. *vi* вести переговори з кимсь; *se ~er* поводитися одїн з одним.

traître||e, -esse l. adj зрадницький; 2. *m, f* зрадник, -ця; ~ *eusement adv* по-зрадницьки; ~ *ise f* зрада, запродакство.

trajectoire f траєкторія.

trajet m проїзд, перерїзд; шлях; відстань; пробїг.

tram [tram] m розм. трамвай.

tramway [tramwe] m трамвай.

tranchant, -e l. adj 1) ріжучий, гострий; 2) рішучий, сміливий; 2. *m* вістря, лєзо.

tranche f 1) скїба, шматок; 2) зріз, край, ребро; 3) скїба землі; 4) черга; сєрїя; *la première ~ des travaux* перша черга робіт.

tranché, -e *adj* різко окреслений, різко позначений.

tranchée *f* траншея, окоп.

trancher 1. *vt* 1) різати; відрубувати, відсікати; 2) вирішувати, розв'язувати; 2. *vi* 1) діяти енергійно; рубати з плеча; 2) виділятися, виступати.

tranquill *le* *adj* тихий, спокійний; **~ement** *adv* спокійно; **~isant, -e** *adj* заспокійливий; **~iser** *vt* заспокоювати; **se ~iser** заспокоюватися; **~ité** *f* спокій; тиша; безтурботність.

trans... *prép* через, по той бік, за..., транс...

transatlantique 1. *adj* трансатлантичний; 2. *m* океанський теплохід.

transcend *ance* *f* перевага; **~ant, -e** *adj* переважаючий.

transcri *pteur* *m* переписувач; **~ption** *f* 1) переписування; 2) *лінгв.* транскрипція; **~re*** *vt* 1) переписувати; 2) *лінгв.* транскрибувати.

transe *f* страх, жах.

trans *fé* *rer* *vt* 1) переносити; перемішати; 2) передавати; 3) переводити (*по службі*); **se ~** передаватися; **~fert** *m* 1) переміщення; 2) переведення; 3) переказ (*грошей*).

transfigur *ation* *f* перетворення; **~er** *vt* перетворювати.

transfuge *m* перебіжчик.

transfus *er* *vt* переливати; **~ion** *f* переливання.

transiger [trāzize] *vi* укладати угоду.

transir *vi* ціпеніти, клякнути.

transit *ion* *f* перехід; **~oire** *adj* перехідний.

transitoirement *adv* тимчасово.

translat *er* *vt* *радіо* передавати; **~ion** *f* 1) *радіо* трансляція, передача; 2) перенесення, переміщення.

translucid *le* *adj* просвічуючий, напівпрозорий; **~ité** *f* просвічування, напівпрозорість.

transmett *eur* 1. *adj* передавальний, передаточний; 2. *m* передавач; **~re*** *vt* 1) передавати, вручати; 2) передавати по радіо, транслювати; **se ~re** повідомлятися.

transmigration *f* переселення.

transmiss *ible* *adj* який (що) передається; **~ion** *f* 1) передача; 2) передача по радіо; 3) *тех.* трансмісія.

transpar *aitre** *vi* просвічувати, світитися; **~ence** *f* прозорість; **~ent, -e** 1. *adj* прозорий; 2. *m* транспарант.

transpir *ation* *f* 1) піт; потіння; 2) випаровування; **~er** *vi* 1) потіти; 2) випаровуватися.

transplant *ation* *f* 1) пересаджування, пересадка; 2) переселення; **~er** *vi* 1) пересаджувати; 2) переселяти, переводити.

transport *m* 1) перевезення, переїзд; транспортування; 2) транспорт; 3) захоплення; нестяма;

~able *adj* транспортабельний; **~ation** *f* 1) перевезення з однієї країни в іншу; 2) заслання; **~er** *vt* 1) перевозити, переносити; 2) *юр.* передавати (*права*); 3) виселяти; переселяти; 4) виводити з себе, роздратовувати; захоплювати; **se ~er** 1) вирушати в інше місце; 2) переноситися думками; **~eur** *m* 1) експедитор; 2) *тех.* транспортёр.

transpos||er *vt* 1) переставляти, перемішати; 2) *муз.* транспонувати; **~ition** *f* 1) перестановка; 2) *муз.* транспонування.

transversal, -e *adj* поперечний; **~ement** *adv* уперек, поперек.

trappe *f* люк; опускні двері.

trapu, -e *adj* кремезний.

traqu||e *f* облога; **~enard** *m* *прям.*, *перен.* капкан, пастка; **~er** *vt* 1) робити облогу (на звіра); 2) *перен.* цькувати, переслідувати; **~et** *m* капкан, пастка.

travail *m* робота, труд, праця; **~manuel** фізична праця; **~intellectuel** розумова праця; **~à la pièce** відрядна робота; **~complexe** кваліфікована праця.

travail||é, -e *adj* старанно оброблений, оздоблений; **~er** 1. *vi* 1) працювати, трудитися; **~er à l'aiguille** займатися шиттям; 2) діяти, функціонувати; 2. *vt* 1) обробляти, оздоблювати; 2) хвилювати, збуджувати; **~er les esprits** хвилювати уми; **~eur**, -euse 1. *m*, *f* працівник, -ця, трудівник, -ця; 2. *adj* працьовитий, роботячий.

travers *m* 1) поперечник, ширина; **en ~** *loc. adv.* вперек, навскіс; *loc. prép.*: **à ~** де через, крізь; **au ~** де крізь; 2) кривизна, неправильність обрисів; **de ~** *loc. adv.* криво, косо; боком; **regarder qn de ~** вороже дивитися на когось; **à tort et à ~** *loc. adv.* безладно, і так і сяк, не розбираючись; 3) дивацтво; вада, дефект.

traverse *f* 1) поперечний брус; 2) *зал.* шпала; 3): **chemin de ~** польова дорога, путівець.

travers||ée *f* переїзд, переправа;

~er *vt* 1) проїжджати через, переправлятися, перетинати; 2) проколоти наскрізь; 3) заважати, перешкоджати.

travest||i, -e 1. *adj* переодягнений; **bal ~** маскарád; 2. *m* маскарáдний костюм; **~ir** *vt* переодягати; **se ~ir** переодягатися; **~issement** *m* 1) переодягання; 2) переkrúчування.

traveu||r *m*, -se *f* дояр, -ка.

trébuch||er *vi* 1) спотикатися, оступатися; 2) схитити; *розм.* сплоскувати; **~et** *m* 1) пастка, западня; 2) маленькі лабораторні терези.

tréfonds *m* надра; **○ savoir le fonds et le ~** знати всі таємниці.

treillage *m* ґратчаста загородка;

treillis 1. *m* ґрати, решітка; **~ser** *vt* заставити ґратами.

treillis 2. *m* грубе полотно; ряднина; брезент.

treiz||e 1. *adj* 1) тринадцять; 2) тринадцятий; 2. *m* тринадцяте число; **~ième** 1. *adj* тринадцятий; 2. *m* тринадцята частина.

tremblant, -e *adj* тремтятий, тріпотливий.

tremble *m* осіка.

trembl||ement *m* тремтіння, трепет; **~de terre** землетрус; **~er** *vi* тремтіти, трепетати; **~otant**, -e *adj* 1) тремтятий; 2) мерехтливий; **~otement** *m* 1) тремтіння, дрижання; 2) мерехтіння; **~oter** *vi* 1) тремтіти; 2) мерехтіти.

trempe *f* 1) *тех.* гартування, гарт; 2) склад характеру, якість; **d'une bonne ~** *перен.* міцного ґарту, міцної будови.

trempl||é, -e *adj* 1) промоклий;

~ comme une soupe пром'який до нитки; 2) *прям., перен.* загартований; ~er 1. *vt* 1) умочати, занурювати; 2) змочувати, розмочувати, мочити; 3) загартувувати (*метал*); 2. *vi* 1) м'якнути, бути зануреним у; 2) бути причетним до чогось.

trentaine *f* близько тридцять.

trent||e 1. *adj* 1) тридцять; 2) тридцятий; 2. *m* тридцятье число; ~ième 1. *adj* тридцятій; 2. *m* тридцята частина.

trépas *m* смерть; ~sé *m.*, -e *f* покійний, -а, померлий, -а; ~ser *vi* померти.

trépidation *f* тремтіння; здригання; коливання.

trépign||ement *m* тупіт, тупотіння; ~er *vi* тупати ногами.

très *adv* дуже, вельми.

trésor *m* 1) скарб; 2) казна; казначейство; ~erie *f* 1) скарбниця; 2) казначейство; ~ier *m* скарбник.

tressage *m* плетіння.

tressaill||ement *m* здригання; ~ir* *vi* здригатися.

tress||e *f* 1) галун; 2) коса (*волося*); ~er *vt* плести, заплітати.

trêve *f* 1) перемир'я; 2) перепоchioк; n'avoir pi raix, pi ~ не мати ні хвилини спокою.

trian||gle *m* геом. трикутник; ~gulaire *adj* трикутний.

tribu *f* плем'я; рід.

tribunal *m* 1) трибунал; суд; 2) будинок суду.

tricentenaire *m* трьохсотліття.

tricher *vt, vi* обдурювати; шахраювати (*y gri*); ~ie *f* шахрайство (*y gri*).

tricolore *adj* триколірний.

tricot *m* 1) трико (в'язана тканина); 2) в'язана куртка, фуфайка, тільник; ~age *m* 1) трикотаж, в'язані вироби; 2) в'язання; ~er *vt, vi* в'язати; ~eur, -euse 1. *m, f* в'язальник, -ця; 2. *f* в'язальна машина.

tricycle *m* триколісний велосипед.

trident *m* тризубець; віла.

triennal, -le *adj* трирічний.

tri||er *vt* сортувати, відбирати; ~ sur le volet дбайливо відбирати; ~eur, -euse 1. *m, f* сортувальник, -ця; 2. *m* тех. триєр, сортувальний апарат.

trilatéral, -e *adj* тристоронній.

trillion *m* трильйон.

trimestr||e *m* тримістр, квартал; чверть (*y школі*); ~iel, -le *adj* тримісячний.

trîpôme *m* мат. тричлен.

triomph||al, -e *adj* урочистий, триумфальний; ~alement *adv* урочисто; ~ant, -e *adj* триумфуючий; побідоносний, непереможний; ~ateur *m*, -atrice *f* переможець.

triomph||e *m* триумф, перемога; ~er *vi* святкувати перемогу.

tripl||e 1. *adj* потрійний; 2. *m* потрійна кількість; ~ement 1. *adv* потрійно; 2. *m* потробоення; ~er *vt* потроювати; ~icité *f* троїстість.

trist||e *adj* 1) сумний, журливий; 2) похмурий; нудний; 3) плачевний, жалюгідний; un ~personnage ~ жалюгідна людина; ~ement *adv* 1) сумно, журливо; 2) жалюгідно, бідно; мізерно; ~esse *f* сум, печаль; нудьга; туга.

trivial, -e *adj* тривіальний, банальний; ~ité *f* тривіальність, банальність.

trognon *m* серцевина (фруктів); ~ de chou качан капусти.

trois 1. *adj* 1) три; тріє; 2) третій; 2. *m* 1) тріє число; 2) (цифра) три, трійка; ~ième 1. *adj* третій; 2. *m* 1) третій ярус; 2) третя частина; 3. *f* третій клас; ~ièmement *adv* по-тріє.

trolley *m* тролейбус.

trombe *f* смерч, вихор.

trompe *f* 1) мисливський ріг; 2) зоол. хобот; хоботок; 3) *tex.* всмоктувальний насос; 4) автомобільний гудок.

tromper *vt* обдурювати; *se* ~ помилятися; ~ie *f* обман.

trompette 1. *f* 1) сурма, труба; 2) балакун, базіка; 2. *m* сурмач, трубач.

trompeur||г, -se 1. *adj* обманливий; 2. *m, f* обманщик, -ця.

tronc *m* 1) стовбур; 2) туб; 3) уламок (колоні); 4) основна частина; 5) *geom.* ~ de cône зрізаний конус.

tronçon *m* 1) уламок; обрубок; 2) відрізок, частина.

tronquer *vt* 1) зрізувати, усікати; 2) нівечити; 3) скорочувати.

trop 1. *adv* занадто, надто; 2. *m* лішок, надлишок.

troquer *vt* міняти, обмінювати.

trot *m* рись; aller au ~ їхати рйссю.

trotte||e *f* перехід; перегін; ~er *vi* 1) іти рйссю; 2) *розм.* ходити, бігати; ~er dans la tête не давати спокій (про думку); ~eur

m рисак; ~euse *f* секундна стрілка; ~in *m* хлопчик (або дівчинка) на побігеньках; ~iner *vi* 1) бігти підтюпцем; 2) дріботіти; ~inette *f* самокат (іграшка).

trou *m* 1) діра, отвір, щілина; свердловина; 2) нора, яма; ~ du souffleur суфлерська будка; 3) глухий закуток.

troublant, -e *adj* хвилюючий.

trouble I *adj* 1) мутний, каламутний; rêcher en eau ~ ловити рибу в каламутній воді; 2) неясний, невирозумний; voir ~ неясно бачити; 3) похмурий, хмарний.

trouble II *m* 1) тривога, неспокій; 2) *pl* заворушення, смута.

troublé, -e *adj* збентежений, схвилюваний.

troubler *vt* 1) каламутити, робити мутним; 2) обдурювати; хвилювати, бентежити; *se* ~ 1) мутніти; 2) ставати похмурим; 3) бентежитися.

trou||ée *f* 1) просіка; 2) отвір, пробіна; 3) військ. прорив; ~er *vt* продірявлювати, пробивати наскрізь, простролювати.

troupe *f* 1) натовп; 2) зграя (птахи); 3) трупа (акторів).

troupeau *m* стадо; черед.

trousse *f* 1) в'язка, низка, пакунок; 2) ящик; сумка з набором інструментів; 3) готовальня.

trousseau *m* 1) в'язка (ключів); 2) вузол (печей); 3) придане.

trousser *vt* 1) піднімати; 2) наспіх зробити.

trouv||aille *f* знахідка; ~er *vt* 1) знаходити, відшукувати; 2) застати; 3) вважати; 4) винаходити, відкривати; *se* ~er 1) знаходити-

ся; 2) почувати себе; ~eur *m*, -euse *f* винахідник, -ця.

trucage *m* спритне шахрайство; підробка.

truche||man *m*, ~ment *m* посередник.

trucul||ence *f* хвастощі; ~ent, -e *adj* хвастливий.

truff||e *f* трюфель (гриб); ~er *vt* начиняти трюфелями.

truie *f* свиня.

truisme *m* загальновідомі істини.

truqu||er 1. *vt* підроблювати; 2. *vi* шахраювати; ~eur *m*, -euse *f* шахрай, -ка, обманщик, -ця.

trust [trœst] *m* трест.

tsar *m*, -ine *f* цар, царія; ~isme *m* царизм.

tu *pron. pers.* (2-ї особи) як підмет з відмінюваним дієсловом ти; tu prends ти береш; tu écris ти пишеш.

tube *m* 1) труба; 2) анат. канал.

tuer *vt* убивати; ~ie *f* різня.

tue-tête: à ~ *loc. adv.* з усієї сили.

tueur *m* 1) убивця; 2) м'ясник, різник (на бойні).

tuile *f* 1) черепиця; 2) розм. несподівана неприємність; ~rie *f* черепичний завод.

tulipe *f* тюльпан.

tulle *f* тюль.

tumé||faction *f* мед. пухлина; ~fier *vi* викликати опух; se ~fier *pu*хнути, розпухати.

tumeur *f* пухлина; ~ bénigne доброякісна пухлина; ~ maligne злоякісна пухлина.

tumult||e *m* сум'яття, шум;

~ueux, -ueuse *adj* шумний, безладний.

turbul||ence *f* шумливість; ~ent, -e *adj* шумливий.

tur||c -que 1. *adj* турецький; 2. *m* турецька мова.

turkmène 1. *adj* туркменський; 2. *m* туркменська мова.

turlupin||ade *f* плоский дотеп;

~er 1. *vi* відпускати плоскі дотепи; 2. *vt* сміятися з когось.

turpitude *f* мерзота, гидота.

turquet *m* кукурудза.

turquoise *f* бірюза.

tutélaire *adj* 1) опікунський; 2) охоронний.

tutelle *f* 1) опіка; 2) захист.

tut||eur, -rice 1. *m*, *f* опікун, -ка; 2. *m* підпорка (для дерева).

tuto||iement *m* звертання на «ти»; ~yer *vt* звертатися до когось на «ти»; se ~yer *бути* на «ти» з кимсь.

tuyau *m* 1) труба; шланг; 2) шк. арг. підказ, шпарталка;

avoir des ~x *sur* qn *мати* відомості про когось; ~ter *vt* 1) розм. таємно повідомляти; 2) шк. підказувати.

tympa||m *m* анат. барабанна перетинка.

type *m* 1) зразок; 2) тип.

typhique *adj* тифозний.

typhon *m* смерч, тайфун.

typhus [tifys] *m* тиф.

typique *adj* типовий.

typograph||e *m* друкяр; ~ie *f* 1) книгодрукування; 2) друкярня;

~ique *adj* друкярський.

tyran *m* тиран; ~nie *f* тиранія;

~nique *adj* тиранічний.

tzigane *adj* циганський.

U

ukrainien, -ne 1. *adj* український; 2. *m* українська мова.

ulcère *m* мед. виразка.

ultérieur, -e *adj* пізніший, дальший, наступний; **~ement** *adv* потім, далі, крім того.

ultime *adj* останній, крайній.

ultra... *préf* ультра..., над...

ultra *m* ультрареакціонер; ультра.

ultra-court, -e *adj* ультракороткий.

ultra-rapide *adj* надшвидкісний.

ululation *f*, **ululement** *m* крик сови; крик нічних хижих птахів.

un 1. *art. indéf. m* (*f* une, *pl* des) не перекладається: j'ai acheté un livre я купив книжку; 2. *adj* один, єдиний; n'avoir qu'un franc мати тільки один франк; 3. *pron* один, єдиний; pas un ni один, жоден; l'un des deux один із двох; un a un поодіно; l'un après l'autre один за одним; 4. *m* (цифра) один, одиниця.

unanim||e *adj* одноголосний, одностайний; **~ement** *adv* одноголосно, одностайно; **~ité** *f* одностайність; **à l'~ité** одноголосно, одностайно.

uni, -e *adj* 1) рівний, гладкий; 2) об'єднаний; une famille ~e дружна сім'я; 3) *перен.* спокійний; vie ~e тихе життя; 4) єдиний; front ~e єдиний фронт.

unicolore *adj* однобарвний.

unième *adj*: vingt et ~ два-дцять перший.

unifi||cation *f* 1) об'єднання, возз'єднання; 2) уніфікація; **~er** *vt* 1) об'єднувати, возз'єднувати; 2) уніфікувати.

uniforme 1. *adj* 1) одноманітний; 2) рівномірний (*про рух*); 2. *m* форма; мундир.

uniform||ement *adv* 1) однаманітно; 2) рівномірно; **~ité** *f* 1) одноманітність; 2) рівномірність.

unilatéral, -e *adj* однобічний, односторонній.

union *f* 1) союз, спілка, об'єднання; l'Union Soviétique Радянський Союз; l'Union des Républiques Socialistes Soviétiques Союз Радянських Соціалістичних Республік; 2) єднання, згода; 3) шлюб.

unique *adj* єдиний; **~ment** *adv* єдино, тільки.

unir *vt* об'єднувати, збирати до купи, з'єднувати, зв'язувати, поєднувати; s'~ об'єднуватися, поєднуватися.

unisson *m*: **à l'~** дружно, в унісон.

unité *f* 1) одиниця; 2) єдність; 3) *військ.* військова частина.

univers *m* всесвіт.

univers||alité *f* універсальність, загальність; **~el, -le** *adj* універсальний, загальний; всесвітній; різносторонній; **~ellement** *adv* повсюди; **~ellement** *сoppi* загальноновідомий.

universit||aire 1. *adj* університетський; 2. *m* викладач університету; **~é** *f* університет.

uranium *m* хім. уран.

urbain, -e 1. *adj* міський; 2. *m, f* городянин, -ка.

urbanisation *f* міське будівництво; планування міст; ~ *er vt* включати в межі міста; упорядковувати.

urgent *ce f* терміновість, негайність, невідкладність; d'~ терміново, негайно; état d'~ надзвичайне становище; ~t, -e *adj* терміновий; кінче потрібний, невідкладний.

urus [yrys] *m* зубр, бізон.

us [ys] *m pl* звичаї; les ~ et coutumes побут і звичаї.

usage *m* 1) звичай; d'~ звичайний; 2) вживання, застосування; être hors d'~ вийти з ужитку; à l'~ de призначений для; 3) звичка, навік, досвід; ~é, -e *adj* знешений, потертий; ~ *m* споживач.

usé, -e *adj* знешений, обшарпаний.

user 1. *vi (de qch)* вживати щось, користуватися чимсь; 2. *vt*

1) вживати, витрачати; 2) знешувати, обшарпувати; 3) виснажувати, ослаблювати; ~ la santé підривати здоров'я; s'~ 1) знешуватися, псуватися; 2) слабшати, знесилюватися.

usine *f* завод, фабрика.

usité, -e *adj* вживаний, звичайний; peu ~ маловживаний.

ustensile *m* 1) начиння, посуд;

2) інструмент, знаряддя.

usuel, -le *adj* звичайний, повсякденний.

usure *f* 1) знос, знешування, обшарпування; 2) виснаження.

usurier *m, -ère f* ляхвар, -ка.

usurpateur *m, -atrice f* узурпатор, -ка, загарбник, -ця; ~ation *f* узурпація, загарбництво; ~atoire *adj* загарбницький; ~ *er vt* захоплювати, привласнювати, узурпувати.

utile *adj (à)* корисний; ~isable *adj* придатний; ~isation *f* використання; ~iser *vt* використовувати; ~ité *f* користь; вигода; корисність.

V

va! *int* гляди мені!; хай!, нехай!; хай буде так!; ~ pour ...! гаразд!, згода!

vacance *f* 1) вакансія, вакантне місце; 2) *pl* канікули; ~ances de santé відпустка через хворобу; ~ancier *m* відпускник, відпочиваючий; ~ant, -e *adj* вільний, вакантний.

vacarme *m* шум, галас.

vaccin *m* вакцина; ~al, -e *adj* вакцинний, прищепний; ~ation *f* щеплення; ~ *er vt* робити щеплення.

vache *f* 1) корова; *le plancher des ~es* розм. тверда земля; manger de la ~ enragée бідувати; parler français comme une

~ espagnole погано розмовляти французькою мовою; 2) яловичина; 3) аргю поліцай; 2. *adj* розм. підлий, негідний; ~ *er m*, ~ *ère f* пасту|х, -шка; ~ *erie f* хлів, корівник.

vacill|ant, -*e adj* 1) тремтятий; мерехтливий, блімаючий; 2) *перен.* нерішучий; ~ *ation f* 1) коливання; 2) тремтіння; блімання; 3) *перен.* вагання, нерішучість; ~ *er vi* 1) коливатися, хитатися; 2) тремтіти; мерехтіти, бліматися; 3) *перен.* вагатися.

vacuité f 1) пустота; порожнеча; 2) *мед.* порожнина.

va-et-vient m рух, ходіння туди й назад.

vagabond, -*e* 1. *adj* мандрівний; бродячий; 2. *m*, *f* бродяга; ~ *age m* бродяжництво; ~ *er vi* бродяжити, блукати.

vag|lig vi кричати (про новонародженого); ~ *issement m* крик новонародженого.

vague I f хвіля, вал.

vague II 1. *adj* невиразний, розпливчастий, нечіткий, неясний; 2. *m* неясність, невизначеність.

vague III adj: *terrain* ~ пустір; *terres* ~ *s* необроблені землі.

vaguer vi бродити, блукати, тинятися.

vail|amment adv хоробро, мужньо; ~ *ance f* хоробрість, мужність; ~ *ant*, -*e adj* хоробрий, мужній, доблесний.

vain, -*e adj* даремний, марний; *en* ~ даремно, марно.

vain|cre vt* перемагати; долати; ~ *cu*, -*e adj* переможений.

vainement adv марно, даремно.

vainqueur 1. *m* переможець; 2. *adj* переможний.

vaisseau m 1) посудина; 2) корабель, судно.

vaiss|elier m шафа для посуду; ~ *elle f* посуд (столовий); *faire la ~elle* мити посуд.

val m долина.

valable adj 1) дійсний, законний; 2) прийнятний, придатний;

raison ~ переконливий доказ; ~ *ment adv* законно, належним чином.

valet m 1) слуга, лакей; ~ *de ferme* батрак; 2) *карт.* валет.

valétudinaire adj, *s* кволий, -а, слабкий, -а, хворобливий, -а.

valeur f 1) ціна, вартість; цінність; *de* ~ цінний; 2) процентні папери, облігації; ~ *s* валюта; 3) значення; *mettre en* ~ оцінювати; використовувати; підкреслювати; виділяти; *attacher de la* ~ *à qch* надавати чомусь великого значення; 4) доблесть, хоробрість, мужність.

validation f затвердження; визнання дійсним, законним.

valid|e adj 1) міцний, здоровий; працездатний; 2) законний, дійсний; ~ *ement adv* законним чином, законно; ~ *er vt* затверджувати; визнавати дійсним; ~ *ité f* дійсність, придатність, законність.

valise f чемодан; *O* ~ *diplomatique* дипломатична пошта.

vall|ée f долина, полонина; ~ *on m* видолинок; ~ *onnement m* горбкуватість, пагорбкуватість.

valoir I. vi* 1) коштувати, бути вартим; ~ *la peine de* ... бути вартим того, щоб ...; *se faire* ~ *en*

ставляти себе з вигідного боку; faire ~ ses droits відстоювати свої права; 2) годітися, бути придатним; vaille que vaille будь що буде; il vaut mieux краще; 2. *vt* накликати; завдавати.

vanité f 1) суета, суетність; марність; 2) пиха, гонор; ~eux, -euse *adj* пихатий.

vanneau *m* зоол. чайка.

vanner *vt* 1) віяти (зерно); 2) розм. стоблювати.

vannerie *f* ремесло корзинника; торгівля корзинами, кошиками.

vannet *m* невід.

vanneu||r, -se 1. *m, f* віяльни|к, -ця; 2. *f* віялка.

vannier *m* корзинник.

vantail *m* стулка (дверей, вікна).

vant||ard, -e 1. *adj* хвалькуватий; 2. *m, f* хвалько; ~ardise *f* хвастощі, хвалькуватість; ~er *vt* розхвалювати, вихвалити; se ~er вихвалитися; ~erie *f* хвастощі, хвалькуватість.

va-pu-pieds *m* розм. бродяга, волююга.

vapeur I *f* 1) пара; випар; à toute ~ на всіх парах, повним ходом; 2) *pl* нездужання; примхи; істеричні випадки.

vapeur II *m* пароплав.

varou||x, -se *adj* 1) насичений парами; 2) туманний; оповитий серпанком, імлою; 3) істеричний.

varois||ateur *m* 1) пульверизатор; 2) хім. випарник; ~ation *f* 1) випарювання; 2) випарювання; паротворення; ~er *vt* 1) випарювати; 2) перетворювати на пару; se ~er випарюватися.

vaquer *vi* 1) бути незайнятим, вакантним; 2) припинити на певний час (справи, заняття); 3) (à qch) займатися чимсь.

vareuse *f* 1) матроська блуза; 2) гімнастборка; френч; куртка (офіцерська, спортивна).

vari||abilité *f* мінливість; змінність; ~able 1. *adj* мінливий, перемінний; змінний; непостійний; 2. *f* мат. змінна величина; ~ante *f* варіант; ~ation *f* 1) переміна, зміна; коливання; 2) відхилення (магнітної стрілки); 3) *pl* муз. варіації.

varicelle *f* вітряна віспа.

vari||é, -e *adj* різноманітний; різний; ~er 1. *vt* різноманітнити, видозмінювати; варіювати; 2. *vi* мінятися; видозмінюватися; ~été *f* 1) різноманітність; 2) різновидність; 3) *pl*: ~étés littéraires літературна всячина, мішанина; 4) *pl* вар'етé, естрадна вистава; théâtre des ~étés вар'етé, естрадний театр.

variole *f* віспа; fausse ~ вітряна віспа.

vasard, -e *adj* мулистий, мулкий.

vascul||aire *adj*, ~eux, -euse *adj* анат. судинний.

vase I *f* мул, твань, баговіння.

vase II *m* посудина, ваза, чаша; en ~ clos *перен.* під ковпаком.

vaseu||x, -se *adj* 1) тваністий, мулкий; 2) розм. млявий, стоблений; 3) туманний, малозрозумілий.

vasistas [vazistas] *m* квартирка (у вікні).

vasque *f* басейн, водойма; раковина.

vassal *m*, -e *f* іст. васал; ~ité *f* 1) васальна залежність; 2) рабство.

vaste *adj* 1) великий, просторий; 2) *перен.* широкий, різносторонній.

vaticination *f* проробство, пророкування.

vau-l'eau: *à ~ loc. adv.* за течією; вниз річкою; *перен.* безладно; *Q l'affaire est allée à ~* справа зірвалася.

vaurien *m*, *-ne f* нероба, ледар, -ка; негідник, -ця.

vautour *m* 1) зоол. яструб; гриф; 2) *перен.* хіжа, зажерлива людина; лихвар.

vautrer *vt* валяти (по землі, в грязюці); *se ~* вальтисся, качатися (по землі, в грязюці).

veau *m* 1) теля; *~ marin* нерпа; 2) телятина; *Q faire le ~* розлягтися.

vedette *f* 1) військ. заст. караульний; 2) сторожове судно; 3) відомий актор, знаменитість, зірка (театру, кіно).

végétal, *-e* 1. *adj* рослинний; 2. *m* рослина; *~arien, -ne* 1. *adj* вегетаріанський; 2. *m, f* вегетаріанець, -ка; *~ation* *f* 1) вирощання; зростання; 2) рослинність; *~er* *vi* 1) виростати, зростати; 2) животіти, злидарювати.

véhémente *f* порив; запал, завзяття; *~ent, -e* *adj* палкий, гарячий, бурхливий.

véhicule *m* 1) засіб пересування; візок; екіпаж; 2) фіз. провідник; *~er* *vt* перевозити.

veille *f* 1) неспання; нічне вартування (біля хворого); 2) *pl* безсонні ночі; 3) переддень, переддень; *à la ~* напередодні; *~ée* *f* 1) вечірня поря; 2) ніч без сну;

нічне вартування (біля хворого); *~er* 1. *vi* 1) не спати, вартувати, працювати вночі; 2) (*à qch, sur qch*) піклуватися про, наглядати за; 2. *vt*: *~er un malade* бути при хворому, вартувати вночі біля ліжка хворого; *~eur, -euse* 1. *m, f* опівнічник, -ця; 2. *m*: *~eur de nuit* нічний сторож; 3. *f* нічна лампочка.

veinard, -e *розм.* 1. *adj* удачливий; 2. *m, f* щасливець, -иця, удачник, -ця.

vein *f* 1) вена; 2) пробійлок, жилка; 3) рудна жила; 4) настрій; *~ poétique* поетичний хист, талант; *en ~ de plaisanterie* жартиливо настроєний; *se sentir en ~ de* бути в настрої; 5) *розм.* удача, шастя; *~eux, -euse* *adj* 1) венізний; 2) з пробійлками (про дерево, камінь).

véloce *m* планерист.

velléité *f* слабке бажання, намір, нерішуча спроба.

vélo *m* *розм.* велосипед.

vélocité *f* швидкість.

véloMOTEUR *m* мопед.

velours *m* оксаміт, бархат; *~té, -e* 1. *adj* бархатистий; 2. *m* бархатистість.

velu, -e *adj* оброслий волоссям, волохатий, кошлатий.

vénal, -e *adj* продажний; *~ité* *f* продажність; хабарництво.

venant, -e 1. *adj*: *bien ~* який (що) добре росте, розвивається; 2. *m* прихожий, -а; *à tout ~* першому-ліпшому.

vendable *adj* продажний, який (що) підлягає продажу.

vendange *f* 1) збирання вино-

граду; порá збирання винограду; 2) урожай винограду; ~er *vt* збирати виноград; ~eur *m*, -euse *f* збирач, -ка винограду.

vendeu||г *m*, -se *f* продавець, -щиця.

vendre* *vt* 1) продавати; ~ en gros продавати оптом; ~ cher продавати дорого; ~ à bon marché, ~ à vil prix продавати дешево; 2) *перен.* продавати, зраджувати; se ~ *прям.*, *перен.* продаватися.

vendredi *m* п'ятниця; le ~, tous les ~s по п'ятницях; se ~ цієї п'ятниці; ~ dernier минулої п'ятниці; ~ prochain наступної п'ятниці.

venelle *f* вуличка, провулок; Ø enfile la ~ тікати.

venéneu||x, -se *adj* отруйний.

véner||able *adj* поважний; шановний, почесний; ~ation *f* шанування, шана; ~er *vt* шанувати, поважати.

veng||eance *f* помста; ~er *vt* мстити, мститися; se ~er (*de*) помститися; ~eur, -eresse 1. *adj* який (що) мститься, караючий; 2. *m*, *f* месник, -ця.

venim||eux, -euse *adj* 1) отруйний (*про гадюку, павука*); 2) *перен.* отруйний, злий, їдкий, ущипливий; ~osité *f* отруйність.

venin *m* 1) отрута (*гадюки, комах*); 2) злість, ненависть.

venir* *vi* (è) 1. 1) приходити; приїжджати; припливати; прилітати; прибувати; 2) іти, піти; ходити; 3) траплятися; відбуватися; laisser ~ спокійно вичікувати; 4) рости, розвиватися; 2. *у сполу-*

ченні з інфінітивом іншого дієслова з прийменником de є допоміжним дієсловом, виражає найближчий минулий час: il vient de sortir він тільки що вийшов; 3. *у прийменникових конструкціях*: ~ de

1) привозитися, надходити з; 2) дістатися від; перейти в спадщину; 3) походити з, впливати; ~ à 1) прибути до; ~ au monde народитися; 2) досягати; ~ à maturité дозріти; 3) приходити до; ~ à l'esprit спасти на думку; Ø ~ à bout упоратися; осилити; il vient que ... трапляється ...; les années à ~ наступні роки; génération à ~ майбутнє покоління.

venitien, -ne *adj* венеціанський.

vent *m* 1) вітер; ~ calme штиль; ~ agrière попутний вітер; ~ variable вітер змінних напрямків; avoir le ~ debout іти проти вітру; il fait du ~ віє вітер; Ø instruments à ~ духові інструменти; avoir ~ de qch дізнатися про щось; quel bon ~ vous amène? яким побитом?; selon le ~ зважаючи на обставини; 2) повітря.

vente *f* продаж, збут; ~ au numéro роздрібний продаж (*газет*); ~ à tempérament продаж в розстрочку; ~ au crédit продаж в кредит; ~ aux enchères аукціон; mettre en ~ пустити в продаж.

vent||er *v. impers.* дүти (*про вітер*); ~eux, -euse *adj* вітряний.

ventil||ateur *m* вентилятор; ~ation *f* провітрювання, вентиляція; ~er *vt* вентилявати.

ventouse *f* мед. банка; poser des ~s ставити банки.

ventre *m* живіт, череву; утроба;

à plat ~ ниць, долілиць; ~ à terre щодуху.

ventriloque *m, f* червомов|ець, -ниця.

ventru, -e *adj* череватий, пузатий.

venu, -e 1. *adj* вдалий; 2. *m, f*: être le bien ~, la bien ~e (або le bienvenu, la bienvenue) бути бажаним гостем; un nouveau ~ новоприбулий; le premier ~ перший стрічний, перший-ліпший; soyez le bien ~, la bien ~e (або le bienvenu, la bienvenue) ласкаво просимо.

venue *f* прибуття; прихід.

ver *m* черв'як, хробак; ~ à soie шовковик; ~ luisant світляк.

véracité *f* 1) правдивість; 2) правдоподібність.

verbal, -e *adj* 1) словесний, усний; 2) грам. дієслівний; ~ement *adv* усно, на словах; ~iser *vi* про-токолювати.

verbe *m* 1) дієслово; 2) слово; мова; avoir le ~ haut голосно говорити; *перен.* говорити пихато, зарозуміло; ~eux, -euse *adj* багатослівний; ~iage *m* марнослівство, базікання; ~iage сгеух пустослів'я; ~osité *f* багатослівність.

verdâtre *adj* зеленуватий.

verdeur *f* 1) недозрілість (плодів); 2) вогість, сирість (дерева, дров); 3) міцність (вина); 4) молодість; сила; 5) різкість (мови).

verdict *m* вирок; rendre un ~ ухвалити вирок.

verd|ir 1. *vi* зеленіти; 2. *vt* фарбувати в зелений колір; ~issant, -e *adj*, ~oyant, -e *adj* який (що)

зеленіє; ~oyer *vi* ставати зеленим, зеленіти; ~ufe *f* зелень; трава; листя.

véreux|х, -se *adj* 1) черв'явий; 2) *перен.* підозрілий, сумнівний.

verge *f* 1) різка, лозина; *іст.* шпіцрутен; 2) жезл, паличка; 3) прут, штанга.

verger *m* фруктовий сад.

vergeter *vt* чистити щіткою; вибивати.

verglas *m* ожеледь.

vergne *m* вільха.

vergogne *f* сором; sans ~ безсоромний; безсоромно.

véridique *adj* 1) правдивий; 2) достовірний.

véri|fi|cateur, -catrice 1. *adj* контролюючий, перевіряючий; 2. *m* контролер; ~cation *f* 1) перевірка, контроль; 2) полігр. звірка; ~er *vt* перевіряти, контролювати; se ~er підтверджуватися.

vérin *m* *тех.* домкрат.

véritable *adj* істинний, справжній; ~ment *adv* істинно, правдиво, дійсно.

vérité *f* правда, істина; c'est la pure ~ це щира правда; en ~ справді; à dire la ~ правду кажучи; il n'y a que la ~ qui blesse *присл.* правда бої коле.

vermeil, -le 1. *adj* рум'яний; яскраво-червоний; 2. *m* позолочене срібло.

vermicell|e *m* вермішель; ~erie *f* макаронна фабрика.

vermillon *m* 1) кіновар; 2) яскраво-червоний колір.

vermine *f* 1) паразити (комахи); 2) *перен.* нечисть, наволох.

vermisseau *m* 1) земляний чер-

в'як; хробак; 2) *перен.* черв'як, нікчема.

vermoul|er (se) *бути* попсованим червоточиною; *~и, -е adj* поточений черв'ю; *~ure f* червоточина.

vernal, -e adj весняний; *~isation f* яровизація.

vern|ir *vt* лакувати; *~is m* 1) лак, палітура; 2) *перен.* лоск, зовнішній блиск; *~issage m* 1) лакування; 2) вернісаж (відкриття художньої виставки); *~isser vt* глазурувати, покривати полівою (посуд); *~isseur m* лакувальник.

vérole f: *petite ~* віспа; *petite ~ volante* вітряна віспа.

verr|e m 1) скло; 2) склянка; *~erie f* 1) скляний завод; виробництво скла; 2) скляний посуд; *~ier m* скляр; *~ière f* 1) велике вікно; вітраж; скляний дах; 2) скло в рамі; *~oterie f* дрібний скляний товар; скляне намисто.

verrou m засув; *~iller vt* 1) замикати на засув; 2) замикати когось, тримати під замком; *se ~iller* замкнутися вдома.

verrue f 1) бородавка; 2) *перен.* хйба, вада, дефект.

vers I m вірш.

vers II prép 1) до, у напрямі до; 2) коло, біля, близько, до, над (*про час*); *~ midi* біля полудня; *~ le soir* під вечір.

versailles, -e adj версальський.

versant, -e I. adj хиткий; 2. *m* схил, косогір.

verse f 1): *il pleut à ~* дощ ллє як з відра; 2) полягання (хлібів).

versé, -e adj (*dans qch*) умілий, майстерний, тямущий.

versement m внесок, платіж.

verser I. vt 1) літи, наливати; 2) насипати, сипати; 3) проливати; *~ des larmes* літи сльози; *~ le sang* проливати кров; вбивати; 4) робити внески; 5) перекидати (автомашину і т. ін.); 2. *vi* 1) перекидатися (*про автомашину*); 2) вилягати (*про хліб*).

versifi|cateur m 1) віршотворець; версифікатор; 2) віршомаз; *~cation f* віршування, версифікація; *~er I. vi* складати вірші; 2. *vt* перекладати на вірші.

version f 1) переклад; 2) версія; варіант; *~ originale d'un film* недубльований фільм.

verso m зворотний бік аркуша.

vert, -e I. adj 1) зелений; 2) сирій, недозрілий, нестиглий; 3) міцний, здоровий; 2. *m* 1) зелений колір; 2) зелена паша; *Q passer quinze jours au ~* провести два тижні на лоні природи.

vertébral, -e adj хребетний; *colonne ~e* хребет.

vertèbre f хребець.

vertébré, -e I. adj хребетний; 2. *m pl зоол.* хребетні.

vertement adv сильно, різко, суворо.

vertig|e m запаморочення (голово); *~ineux, -ineuse adj* запаморочливий.

vertu f 1) доброчесність, чеснота; цнотливість; 2) *заст.* доблесть, мужність; *Q en ~ de ...* на підставі, через; *~eux, -euse adj* доброчесний; цнотливий.

verve *f* запал; дотепність; ёге
еп ~ бути в ударі.

verveine *f* бот. вербена.

vésicul||e 1) анат. пухир, міхур;
~ biliaire жовчний міхур; 2) пу-
хирець (на шкірі); ~ eux, -euse
adj пухирчастий.

vessie *f* анат. міхур; сечовий мі-
хур; ~ patateire плавальний мі-
хур (у руб).

veste *f* 1) куртка; 2) розм. не-
вдаха.

vestil||aire *m* гардероб, роздя-
гальня; ~ bule *m* передпокій; ве-
стиболь.

vestige *m* слід, ознака; зали-
шок.

veston *m* піджак; куртка.

vêtement *m* 1) одяг, одёжа,
убрання; 2) перен. покрив, обо-
лонка.

vétill||e *f* дрібниця, дурниця;
~er *vi* заст. займатися дрібниця-
ми; ~ eux, -euse *adj* дріб'язковий,
причепливий.

vêtir* *vt* одягати, надягати; se
~ одягатися.

vêtu, -e *adj* одягнений.

vétusté *f* вѣтхість, старість.

veu||f, -ve 1. *adj* удівний; 2. *m*, *f*
вдівець, вдова; 3. *f* арго гільйо-
тина.

veule *adj* 1) в'ялий, млявий,
безхарактерний; 2) пухкий (про
грунт).

veuvage *m* вдовство.

vex||ant, -e *adj* прикрий; образ-
ливий; ~ ateur, -atrice *adj* гноби-
тельський; обтяжливий; образли-
вий; ~ ation *f* утиски; ~ atoire *adj*
гнобительський; причепливий; ~ é,
-e *adj* роздратований; образжений;

~er *vt* гнобити; чіплятися; драгу-
вати, докучати.

viabilité I *f* добрий стан шля-
хів; легкопрохідність.

viabilité II *f* життєздатність,
живучість.

viable *adj* життєздатний.

viag||er, -ère 1. *adj* довічний;
2. *m* довічна рента.

viande *f* м'ясо.

vibr||ant, -e *adj* вібруючий,
тремтячий; ~ ation *f* вібрація,
тремтіння, коливання; ~er *vi* ві-
брувати, коливатися.

vice *m* 1) порок, розпуста; на-
хил до злого; 2) вада; дефект;
3) пошкодження, несправність.

vicennal, -e *adj* двадцятирічний;
який (що) буває раз на 20 ро-
ків.

vice versa *loc. adv.* навпакі.

vici||able *adj* який (що) псуєть-
ся; ~ ation *f* псування; ~er *vt*
1) псувати, пошкоджувати; спо-
творювати, перекручувати; 2) юр.
робити недійсним; ~ eux, -euse *adj*
1) порочний; 2) помилковий, не-
правильний.

vicissitude *f* мінливість, непо-
стійність.

victime *f* жертва.

victoire *f* перемога; remporter la
~ здобути перемогу.

victorieu||x, -se *adj* переможний,
побідоносний.

victuailles *f-pl* розм. харчі.

vid||e 1. *adj* порожній; ~ de
sens безмістовний; 2. *m* 1) порож-
нява, пустота; 2) суєта; ~er *vt*
1) випорожнювати; 2) очищати;
3) випивати; 4) покінчити, виріши-
ти; se ~er 1) спорожнюватися;

2) розв'язуватися, бути ви́черпаним.

vide-ordures *m* сміттєпровід.

vie *f* 1) життя; rendre la ~ à qn повернути когось до життя; être en ~ бути живим; jamais de la ~ ніколи в житті; de la ~, de ma ~ ніколи; rouir la ~ наза́вжди; sur ma ~! клянусь життя́м!; à ~ довічно; 2) жва́вість; 3) життєпис.

vieil, -le *div. vieux*.

vieillard *m* старий, старі́к; ~erie *f* дра́нтя, мо́тлох; ~esse *f* ста́рість; ~1, -e *adj* 1) постарі́лий; 2) застарі́лий; ~ir 1. *vt* ста́рити; 2. *vi* 1) ста́рити, ста́ритися; 2) за́старіти; ~issant, -e *adj* ста́ріючий; ~issement *m* 1) ста́ріння, набли́ження ста́рості, одряхлі́ння; 2) застарі́лість; ~ot, -te *adj* підста́ркуватий; ста́речий.

vierge 1. *adj* неза́йманий; feuil- le ~ чистий а́ркуш; forêt ~ одві́чний ліс; terre ~ ці́лина; 2. *f* дів́а.

vieux (перед голосною та h ні- мим *vieil*), **vieille** 1. *adj* старий; да́вній; дря́хлий, ве́тхий; ста́ровин- ний; 2. *m, f* ста́р[и]й, -а; дру́же (*y* зве́ртанні); 3. *m* ста́ре.

vill, -ve 1. *adj* 1) живий; 2) жва́вий, швидкий, прудкий; 3) пал- кий, гарячий; запальний; 4) різ- кий (про холо́д, ві́тер); 5) яскра́вий; O eau ~ve дже́рельна вода́; chaux ~ve негаше́не вапно́; 2. *m* живе́, живе́ місце; riquer au ~ ді́йняти до живо́го; le ~ du sujet, су́ть пита́ння.

vigie *f* 1) мор. спосте́рігач, сиг- на́льний; 2) спостере́жна ви́шка; 3) вартовий літа́к.

vigillance *f* пильність; ~ant, -e *adj* пильний.

vigne *f* 1) виногра́д, виногра́д- ний ку́ш; 2) виногра́дник; ~ron *m, -ne f* виногра́дар.

vignette *f* 1) віньє́тка; 2) ети- кє́тка.

vignoble 1. *m* виногра́дник; 2. *adj*: pays ~ виногра́дний край.

vigoureuxll, -se *adj* сильний, мо- гутній, креме́зний, міцний.

vigueur *f* 1) мі́цність, мі́ць, си- ла; мо́гутність; 2) ене́ргія, бадьо́- рість; O en ~ в си́лі; діючий; mettre en ~ вве́сти в дію, нада́ти чинно́сті.

vil, -e *adj* 1) підлий, огі́дний, мерзе́нний; 2) нікче́мний; O à ~ гри́х за безці́нь.

villain, -e *adj* пога́ний, огі́дний, підлий, мерзо́тний.

vilenie *f* 1) гідбо́та, мерзо́та; 2) заст. скна́рість.

village *m* село́; ~ois, -e 1. *adj* сільський; 2. *m, f* жи́тель, -ка села́.

ville [vil] *f* мі́сто.

villégiature *f* перебува́ння на да́чі, на селі́, на куро́рті.

villl, -eux, -euse *adj* мохна́тий, волоха́тий; ~osité *f* мохна́тість, волоха́тість.

vin *m* вино́; ~ coupé вино́, роз- ве́дене водо́ю; O être entre deux ~s бу́ти напідпї́тку; quand le ~ est tiré il faut le boire *присл.* не дуж — не бері́ся за гуж.

vinaigrlle *m* оцє́т; ~er *vt* при- правля́ти о́цтом; ~ette *f* со́ус (з о́цту, олі́ї, со́лі); ~ier *m* оцє́т- ниця.

vindicatll, -ve *adj* мсти́вий.

vindictе *f* юр. переслідування злочину.

vinée *f* ворожай винограду.

vineu|x, -se *adj* 1) міцний, хмільний (про вино); 2) вінний (про запах, смак).

vingt 1. *adj* 1) двадцять; 2) двадцятий; 2. *m* (цифра) двадцять; **le ~** двадцятье число; **~aine** *f* біля двадцяти; (штук) двадцять; **~ième** 1. *adj* двадцятий; 2. *m* двадцята частина.

vinu|cole *adj* виноробний; **~ification** *f* виноробство.

viol *m* 1) згвалтування; 2) порушення недоторканності (особи).

violacé, -e 1. *adj* фіолетовий; 2. *f pl* фіалкові рослини.

violat|eur *m, -rice* *f* порушник, -ця; **~lon** *f* порушення.

violâtre *adj* з фіолетовим відтінком, лілуватий.

viole *f* віола (муз. інструмент).

viol|emment *adv* шалено, несамовито, з великою силою; **~ence** *f* 1) шаленість; 2) насильство; **faïre ~ence à la loi** переkrучувати закон; 3) жорстокість; **~ent, -e** *adj* 1) шалений, несамовитий; 2) жорсткий; запальний; 3) насильницький; насильний.

violер *vt* 1) порушувати, переступати; 2) гвалтувати.

violet, -te 1. *adj* фіолетовий; 2. *m* фіолетовий колір.

violette *f* фіалка.

violon *m* 1) скрипка; 2) скрипаль; 3) розм. поліцейський відділ; **mettre au ~** кинути до в'язниці; посадити під арешт.

violoniste *m, f* скрипаль, -чка.

viotne *f* бот. калина.

vipère *f* гадюка.

vir|ement *m* повертання; **~er**

1. *vi* повертатися, змінювати напрям; 2. *vt* повертати.

virgin|al, -e *adj* незайманий, дівочий, дівочий; **~ité** *f* незайманість; чистота, невинність.

virgule *f* кома.

viril, -e *adj* мужній; **~ement** *adv* мужньо; **~ité** *f* мужність, змужнілість.

virtu|alité *f* можливість, потенціальність; **~el, -le** *adj* можливий; прихований; **~ellement** *adv* можливо, в потенції.

virul|ence *f* 1) вірулентність, отруйність; 2) злобність, ущипливість; **~ent, -e** *adj* 1) вірулентний, вірусний, отруйний; 2) злобний, ущипливий.

vis [vis] *f* гвинт, болт.

visage *m* обличчя, лице, фізіономія; **Q trouver ~ de bois** не застати нікого вдома.

vis-à-vis 1. *loc. adv.* проти, навпроти; віч-на-віч; **~ de loc. prép.** по відношенню до, щодо; 2. *m* візаві.

viscère *m* внутрішній орган; *pl* нутрощі.

viscosité *f* липкість, в'язкість.

visée *f* 1) прицілювання, наводка; 2) точка прицілу; 3) намір, задум.

viser I 1. *vt* 1) цілити, наводити; 2) мати на увазі, намітити; 2. *vi* (**à qch**) 1) цілити у щось; прицілюватися; 2) *перен.* мати щось на меті, добиватися, домагатися.

viser II *vt* візувати, свідчити документ.

visib||ilité *f* **видимість**; ~ **le** *adj*
 1) **видимий**; 2) **очевидний, явний**.
visière *f* 1) **забрало (шолома)**; 2) **козирок**.
vision *f* 1) **зір**; 2) **видіння, привид, примара; мрія**; ~ **naire** *m, f* **мрійник, -ця**.
visit||e *f* 1) **візит, відвідання**; 2) **огляд, лікарський обхід**; 3) **екскурсія**; ~ **er** *vt* **відвідувати**; ~ **eur** *m, -euse* *f* **відвідувач, -ка, гість, гостя**.
vison *m* **зоол. норка**.
visqueu||x, -se *adj* **липкий, в'язкий**.
viss||age *m* **пригвинчування**; ~ **er** *vt* **пригвинчувати**.
visuel, -le *adj* 1) **зоровий**; 2) **астр. візуальний**.
vital, -e *adj* **життєвий**; ~ **ité** *f* **життєвість**.
vit||e *adv* **швидко, спритно**; ~ **esse** *f* **швидкість, прудкість**; **faire de la ~esse** **розвивати швидкість**; **gagner qn de ~esse** **обігнати, випередити**.
viti||cole *adj* **виноградарський**; ~ **culteur** *m* **виноградар**; ~ **culture** *f* **виноградарство**.
vitrage *m* 1) **вставляння шибок**; 2) **вікна (якоюсь будівлі)**; 3) **скляні двері**.
vitrail *m* **вітраж**.
vitri||e *f* **шибка**; ~ **er** *vt* **вставляти шибки**; ~ **erie** *f* 1) **виробництво скла**; 2) **торгівля склом**; 3) **скло (товар)**.
vitreu||x, -se *adj* **склоподібний, скляний**.
vitrier *m* **скляр**.
vitri||cation *f* **перетворення на скло**; ~ **er** *vt* **перетворювати на скло**.

17*

vitriol *m* **хім. сірчана кислота**.
vitupér||ation *f* **осуд, догана**; ~ **er** *vt* **ганити, осуджувати, картати**.
vivac||e *adj* **живучий; багатолітній (про рослину)**; ~ **ité** *f* 1) **жвавість, моторність, рухливість**; 2) **яскравість (фарб)**.
vivandi||er *m, -ère* *f* **іст. маркітант, -ка**.
vivant, -e 1. *adj* **живий, який (що) живе**; 2. *m* **жива людина, живий**; **de son ~** **за його (свого) життя**.
vivement *adv* 1) **жваво, палко**; 2) **глибоко, дуже**.
viveur *m* **марнотратник життя**.
vivier *m* **сажалка (для риби)**.
vivifi||ant, -e *adj* **оживляючий, животворний, живлющий**; ~ **ca-tion** *f* **оживлення; пожвавлення**; ~ **er** *vt* **оживляти**.
vivipare *m* **зоол. живородний**.
vivoter *vi* **розм. животіти**.
vivre* I *vi* 1) **жити, існувати**; **qui vivra veira** **поживемо — побачимо**; **vive!** **хай живе!**; **Ô qui vive?** **хто йде? (оклик вартавого)**; **pas une âme qui vive** **жодної животи душі**; 2) **(de)** **харчуватися, живитися**; **avoir de quoi ~** **мати засоби до життя**.
vivre II *m* 1) **їжа, харч**; 2) *pl* **продовольство, харчі**.
vocable *m* **слово, вокабула**.
vocabulaire *m* 1) **запас слів; сукупність термінів певної галузі знань**; 2) **словник (у підручнику)**.
vocal, -e *adj* **голосовий, вокальний**; ~ **isation** *f* **вокалізація**.
vocation *f* **покликання, нахил**.

vocifér||ations *f pl* крики, вігук; лайка; ~ *er vi* волати, голосити, горлати.

vœu *m* 1) обітниця, обіцянка, зарок; 2) бажання, побажання.

vogue *f* слава; популярність; мода; être en ~ бути в моді; мати успіх.

voguer *vi* 1) плисти, іти (про судно); 2) рухатися; летіти; блукати.

voici *prép* ось, тут; le ~ ось він.

voie *f* 1) шлях, дорога, путь; ~s ferrés залізниця; ~s d'accès під'їзні шляхи, підступи; ~s de navigation, ~s navigables, ~s d'eau водні шляхи; ~ d'évitement роз'їзд; *Q* Voie lactée *астр.* Чумацький шлях; 2) *анат.*: ~s respiratoires дихальні шляхи; 3) спосіб, засіб; 4) колія; 5) слід звіра.

voilà *prép* ось, он, там; ~ tout ось і все.

voile *I m* 1) вуаль, фата; покривало; 2) покрів, завіса; jeter un ~ sur qch забути щось.

voile *II f* парус, вітрило; à pleines ~s на всіх парусах.

voilé, -e *adj* 1) закритий, прикритий; 2) поміркий; затуманений; оповитий серпанком.

voiler *vt* оповивати серпанком; покривати, закривати; se ~ 1) закриватися покривалом; закривати обличчя вуаллю; 2) оповивати хмарами, затьмаритися.

voilier *m* парусник.

voir* *vt* 1) бачити; дивитися; faire ~ показувати; *Q* ~ le jour

народитися; у ~ clair розбиратися в чомусь; en faire ~ de belles показати, де раки зимують; il voit double у нього двоїться в очах; on verra побачимо; voyons! анї лишень! ну мої! mais voyons! не вжє! та що ви! 2) обговорювати, розглядати; 3) навідуватися; відвідувати; se ~ 1) бачитися; 2) бачити себе; дивитися в дзеркало; 3) бувати, траплятися.

voisin, -e *1. adj* сусідній; близький; суміжний; 2. *m, f* сусід, -ка; ~age *m* 1) сусідство; близькість; суміжність; 2) сусіди; *vi* 1) бувати у сусідів; 2) бути сусідами; знаходитися по сусідству.

voitur||e *f* 1) екіпаж; віз; коляска; 2) автомобіль; 3) вагон; ~ *er vt* перевозити, возити; ~ *ier m* візник.

voix *f* 1) голос; ~ blanche беззвучний голос; à haute ~ голосно; вголос; à pleine ~ на весь голос; 2) звук; крик (*ptaxis, звіріа*); 3) виборчий голос; mettre aux ~s поставити на голосування; ~ délibérative ухвальний голос; ~ consultative дорадчий голос; 4) погляд, думка; ~ publique громадська думка.

vol *I m* 1) політ, літання, переліт; ~ spatial космічний політ; ~ cosmique jumelé груповий космічний політ; ~ interplanétaire міжпланетний політ; ~ d'altitude висотний політ; au ~ на льоту; 2) зграя (*ptaxis*); *Q* à ~ d'oiseau з висоти пташиного польоту.

vol *II m* 1) викрадення, кра-

діжка; ~ de grand chemin розбій;
2) крадене.

volage *adj* непостійний, мінливий.

volaille *f* свійська птиця.

volant *1 m* 1) автомобільний руль; 2) волан, обórка.

volant *II, -e adj* 1) літаючий; 2) який (шо) розвівається, майорить.

volatil, -e adj леткий, який (шо) легко випаровується; ~isation *f* випаровування; se ~iser випаровуватися.

volée *f* 1) зліт, політ; переліт;
O à toute ~ з усього розмаху;
2) зграя, ключ; виводок.

voler *I vi* літати, летіти.

voler *II vt, vi* красти, обкрадати, викрадати.

volet *m* віконниця.

voleter *vi* пурхати.

voleu||r *m, -se f* злодій, -ка.

volière *f* вольєра; пташник.

volontaire *1. adj* 1) добровільний; 2) самовільний; 2. *m* доброволець, волонтер; ~ment *adv* добровільно.

volonté *f* 1) воля; вияв волі; homme de bonne ~ чесна людина; les hommes de bonne ~ люди доброї волі; 2) охота, бажання; à ~ на бажання; скільки завгодно; 3) *pl* прізвища; faire ses quatre ~s розм. робити все на свій лад.

volontiers *adv* охоче.

volte *f* поворот, вольт.

voltig||ement *m* пурхання; ~er *vi* пурхати; ~eur *m, -euse f* 1) вольтижер; 2) канатоходець.

volubil||e *adj* кручений, виткий (про рослини); ~is *m* бот. берізка, повійка.

volubilité *f* балакучість.

volum||e *m* 1) том; 2) обсяг, місткість; ~ineux, -ineuse *adj* місткий, обширний.

vom||ir *1. vi* блювати; 2. *vt* викидати, вивергати; ~issement *m* блювота; ~itif, -itive *1. adj* блювотний; 2. *m* блювотне.

vorac||e *adj* ненажерливий; ~ité *f* ненажерливість, жадібність.

vos *adj. poss. pl* div. votre.

vot||e *m* 1) голосування; procéder au ~ приступити до голосування; 2) голос, рішення, ухвала; droit de ~ право голосу; ~er *1. vi* голосувати; 2. *vt* винести на голосування; приймати голосуванням.

votre *adj. poss. (pl* vos) ваш (ваша, ваше, ваші); свій (свой, своё, свої); c'est ~ cahier це ваш зошит; ce sont vos livres це ваші книжки.

vôtre *1. pron. poss.: le ~, la ~ (pl les ~s)* (вживається тільки самотійно) ваш (ваша, ваше, ваші); свій (свой, своё, свої); disposez de mon logement comme du ~ розпоряджайтеся моїм помешканням, як своїм; 2. *m* 1): le ~ ваше; належне вам; своё; 2) *pl*: les ~s ваші близькі, ваші рідні.

vouer *vt* 1) присвячувати; 2) урочисто обіцяти; se ~ присвячувати себе, віддаватися.

vouloir* *I vt* 1) хотіти, бажати;

2) вимагати; 3) давати згоду, допускати; ~ bien погоджуватися; 4) зволити, виявити люб'язність; \diamond ~ dire означати; en ~ à qn образитися на когось; se ~ бажати собі; s'en ~ de qch картати себе за щось.

vouloir II *m* воля; mon bon ~ моя добра воля.

vous *pron. pers.* (2-ї особи множини) в усіх відмінках ви, вас, вам; себе, собі, собою, про себе.

voût||*e f* склепіння; ~é, -e *adj* 1) склепінчастий; 2) зігнутий, згорблений; ~er *vt* 1) *archit.* зводити склепіння; 2) гнути; se ~er гнутися.

vouvoyer *vt* бути на «ви» з кимсь.

voyag||*e m* подорож, поїздка; ~er *vi* подорожувати; ~eur, -euse 1. *adj* мандрівний, перелітний (*про птахів*); 2. *m, f* мандрівник, -ця; пасажир, -ка.

voyant *m, -e f* ясновидець, -иця.

voyelle *f lingv.* голосна (буква).

voyou *m* хуліган, пройди́світ.

vrac *m:* en ~ *loc. adv.* навалом; *перен.* безладно.

vrai, -e 1. *adj* 1) істинний, дійсний, справжній; 2) правдивий, щирий; 2. *m* правда; à ~ dire, à dire

~ правду кажучи; ~ment *adv* насправді, дійсно.

vraisemblable *adj* імовірний, правдоподібний; ~ablement *adv* імовірно; ~ance *f* імовірність, правдоподібність.

vriill||*e f* 1) свердло, бурів; 2) бот. вусик; ~er *vt* свердли́ти, бурівити.

vrumb||*ir vi* дзижчати, гудіти; ~issement *m* дзижчання, гудіння; шум (*мотора*).

vu, -e 1. *adj* який (що) розглядається; 2. *m* розгляд; au ~ et au su на очах; відкрито; 3. *prép* беручи до уваги; ~ que ... *loc. conj.* з огляду на те, що ..., через те що.

vue *f* 1) зір; ~ longue далекозорість; ~ courte короткозорість; 2) зовнішній вигляд, зовнішність; \diamond point de ~ точка зору; à perte de ~ скільки око сягає.

vulgaire *adj* 1) загальнопоширений; звичайний; 2) вульгарний.

vulgari||*sation f* 1) вульгаризація; 2) популяризація; ~ser *vt* робити загальнодоступним; ~té *f* вульгарність.

vulnérab||*ilité f* вразливість; ~le *adj* вразливий.

vulnéraire 1. *adj* цілющий; 2. *m* цілющий засіб.

W

wagon *m* ваґон; ~ *fourgon* багажний ваґон; ~ *plat* плат-форма.

wagon-citerne *m* ваґон-цистерна.
wagon-lit *m* спальний ваґон.
wattman *m* вагоновод.

X

xylin, -e *adj* деревний.
xylographie *m* гравёр по дереву, ксилограф; ~ie *f* 1) гравіру-

вання по дереву; 2) гравюра на дереві.

xylophone *m* ксилофон (муз. інструмент).

Y

y 1. *pron* замінює іменник або займенник з прийменником *à*; *avez-vous pensé à votre travail?* — *Oui*, *j'y* *pense* ви подумали про вашу роботу? — Так, я про неї думаю; 2. *adv* тут, там, туди; *j'y* *reste* я залишаюсь тут; *il y* *va* він

іде туди; *Ô j'y* *suis* я зрозумів; *vous y êtes* ви вгадали.

ya(c)k *m* зоол. як.

yakoute *adj* якутський.

yeux [jœ] *m pl* очі (див. *œil*).

yole [jol] *f* мор. ялик.

ypérite *f* хім. іпріт.

yrgeau *m* срібляста тополя.

Z

zazou *m*, *f* стиляга.
 zébr||é, -e *adj* смугастий (як зебра); ~er *vt* проводити смуги.
 zélat||eur *m*, -rice *f* послідовник, -ця.
 zèle *m* старанність, запал.
 zélé, -e *adj* старанний; запопадливий.
 zéro *m* нуль.
 zest [zest] 1. *m*: entre le zist et le ~ ні те, ні се; 2. *int* розм.: ~! пусті! дурніці!
 zeste *m* 1) цедра; 2) *перен.* дурниця, нісенітниця.
 zéz||alement *m* сюсюкання;
 ~ayer *vi* сюсюкати.

zibeline *f* 1) соболь; 2) соболёве хутро.
 zinc [zē:g] *m* 1) цинк; 2) розм. стойка (у барі, в кафе); 3) військ. розм. літак.
 zinzolin, -e *adj* червоно-фіолетовий.
 zizanie *f* розм. склоска, чварі.
 zone *f* зона; пояс; смуга; ~ d'opération(s) зона воєнних дій; ~ d'influence сфера впливу.
 zoo *m* зоопарк.
 zoophage *adj* м'ясоїдний.
 zouave *m* 1) військ. іст. зуав; 2) розм. зірвіголова.
 zut! [zyt] *int* розм. хай йому чорт!, подумаєш!, ще чого!

ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ

Accra Аккра
 Addis-Abeba Аддіс-Абэба
 Adriatique (mer) Адріатичне
 ре
 Afghanistan Афганістан
 Afrique Африка
 Ajaccio Аяччо
 Alaska Аляска
 Albanie Албанія; République
 Socialiste Populaire d'Albanie На-
 родна Соціалістична Республіка
 Албанія
 Aléoutiennes (îles) Алеутські
 острови
 El Djazaïr Ель-Джазаїр
 Algérie Алжир
 Allemagne іст. Німеччина; Ré-
 publique Démocratique d'Allema-
 gne Німецька Демократична Рес-
 публіка; République Fédérale d'Al-
 lemagne Федеративна Республіка
 Німеччини
 Alpes Альпи
 Alsace Ельзас
 Altaï Алтай
 Amazone Амазонка
 Amérique Америка; ~ du Nord
 Північна Америка; ~ du Sud Пів-
 денна Америка
 Amman Амман

Amsterdam Амстердам
 Andalousie Андалузія
 Andes Анди
 Andorre Андорра
 Angleterre Англія
 Angola Ангола
 Ankara Анкара
 Antarctide Антарктида
 Antarctiques (terres) Антарк-
 тика
 Antilles Антільські острови
 Anvers Антверпен
 Apennin(s) Апенніни (гори)
 Arabie Saoudite Саудівська
 Аравія
 Aral (mer d') Аральське море
 Arctique (océan), océan Glacial
 Арктика
 Arctique Північний Льодовитий
 океан
 Arctiques (terres) Арктика
 Ardenne(s) Арденни (гори)
 Ardennes Арденни (департа-
 мент)
 Argentine Аргентина
 Arménie Вірменія; République
 Socialiste Soviétique d'Arménie
 Вірменська Радянська Соціалістич-
 на Республіка
 Asie Азія; Asie Mineure Мала
 Азія; Asie Centrale Середня Азія

Athènes Афіни
 Atlantique (océan) Атлантичний океан
 Australie Австралія
 Autriche Австрія
 Azerbaïdjan Азербайджан; République Socialiste Soviétique d'Azerbaïdjan Азербайджанська Радянська Соціалістична Республіка
 Azov (mer d') Азовське море
 Bagdad Багдад
 Baïkal Байкал
 Baléares Балеарські острови
 Balkans 1. Балкани (гори); 2. Балканський півострів
 Baltique (mer) Балтійське море
 Bamako Бамако
 Bangkok Бангкок
 Barcelone Барселона
 Barentz (mer de) Баренцове море
 Belgique Бельгія
 Belgrad Белград
 Béring (Behring) 1. (détroit de) Бeringова протока; 2. (mer de) Берингове море
 Berlin Берлін
 Bern Берн
 Beyrouth Бейрут
 Biélorussie Білорусія; République Socialiste Soviétique de Biélorussie Білоруська Радянська Соціалістична Республіка
 Birmanie Бірма
 Blanche (mer) Біле море
 Bolivie Болівія
 Bonn Бонн
 Bornéo Борнео
 Bosphore (détroit de) Босфор
 Botnie (golfe de) Ботнічна затока
 Brasilia Бразилія (столиця)

Brazzaville Браззавіль
 Brésil Бразилія (держава)
 Brest Брест
 Bretagne Бретань
 Bruxelles Брюссель
 Bucarest Бухарест
 Budapest Будапешт
 Buenos Aires Буенос-Айрес
 Bulgarie Болгарія; République Populaire de Bulgarie Народна Республіка Болгарія
 Caen Кан
 Caire (Le) Каїр
 Cameroun Камерун
 Campuchéa Кампучія
 Canada Канада
 Canaries (îles) Канарські острови
 Canberra Канберра
 Cannes Канн
 Caracas Каракас
 Caraïbes (mer des) Карибське море
 Carpathes Карпати
 Caspienne (mer) Каспійське море
 Caucase Кавказькі гори
 Chang-hai Шанхай
 Chicago Чикаго
 Chili Чілі
 Chine Китай; République Populaire de Chine Китайська Народна Республіка
 Chypre Кіпр
 Colombie Колумбія
 Colombo Колумбо
 Congo Конго
 Copenhague Копенгаген
 Corée *ист.* Корея; République Démocratique Populaire de Corée Кореїська Народно-Демократична Республіка; Corée du Sud Південна Корея

Corse Кóрсика
 Costa Rica Кóста-Ріка
 Côte-d'Ivoire Бéрег Слоно́вої
 Кóсти
 Crète Крит
 Crimée Крим
 Cuba Кúба; République de Cuba
 Респу́бліка Ку́ба
 Dakar Дака́р
 Damas Дамаск
 Danemark Дáнія
 Danube Дуна́й
 Dardanelles (détroit des) Дар-
 дане́лли
 Delhi Делі
 Dickson (île) Діксон
 Djakarta Джакáрта
 Dniepr Дніпро́
 Dominicaine (République) Домі-
 ніка́нська Респу́бліка
 Dresde Дре́зден
 Ecosse Шотла́ндія
 Ecuador div. Equateur
 Egée (mer) Еге́йське мо́ре
 Egypte Єгипет
 Equateur Еквадо́р
 Erevan, Erivan Єрева́н
 Espagne Іспа́нія
 Estonie Естóнія; République So-
 cialiste Soviétique d'Estonie Естóн-
 ська Радя́нська Соціалісти́чна Рес-
 пу́бліка
 États-Unis d'Amérique Сполу́че-
 ні Шта́ти Аме́рики
 Éthiopie Ефіопі́я
 Europe Євро́па
 Extrême-Orient Далéкий Схiд
 Finlande Фінля́ндія
 Florence Флорéнція
 France Фра́нція
 Gabon Габон
 Gambie Га́мбія

Garonne Гаро́нна
 Gènes Гéнуя
 Genève Жене́ва
 Géorgie Грýзія; République So-
 cialiste Soviétique de Géorgie Грy-
 зинська Радя́нська Соціалісти́чна
 Респу́бліка
 Ghana Га́на
 Gibraltar (détroit de) Гібрал-
 та́рська прото́ка
 Golfe de Gascogne Біска́йська
 зато́ка
 Grande-Bretagne Великобри́та-
 нія
 Grèce Гре́ція
 Groenland Гренла́ндія
 Guatemala Гватемáла
 Guinée Гвіне́я
 Guinée-Bissau Гвіне́я-Біса́у
 Guyane Гайа́на
 Hanoi Ханóй
 Havane (La) Гавáна
 Havre (Le) Гавр
 Haye (La) Га́ага
 Helsinki Хельсінкі
 Himalaya Гімала́ї
 Hiroshima Хіросі́ма
 Hongrie Угóрщина; République
 Populaire de Hongrie Угóрська На-
 родна Респу́бліка
 Ibérique (péninsule) Піреней-
 ський півострів
 Ienisseï Єнісе́й
 Inde Індія
 Indien (océan) Інді́йський океа́н
 Indonésie Індонéзія
 Irak, Iraq Іра́к
 Iran Іра́н
 Irlande Ірла́ндія
 Islande Ісла́ндія
 Israël Ізраї́ль
 Istanbul Стамбу́л

Italie Італія	Los Angeles Лос-Анджелес
Jamaïque Ямаїка	Luxembourg Люксембург
Japon Японія	Lviv Львів
Jérusalem Єрусалім	Madagascar Мадагаскар
Jordanie Йорданія	Madrid Мадрид
Jura Юра (гори; департамент)	Malaysia Малайзія
Kaboul Кабул	Mali Малі
Karpates* див. Carpathes	Malte Мальта
Kazakhie, Kazakhstan Казах- стан; République Socialiste Soviétique de Kazakhie Казахська Радян- ська Соціалістична Республіка	Managua Манagua
Kenya Кенія	Manche (La) Ла-Манш
Khabarovsk Хабаровськ	Maroc Марокко
Kharkov Харків	Marseille Марсєль
Kichinev Кишинів	Mauritanie Мавританія
Kiev Київ	Méditerranée Середземне море
Kirghizie, Kirghizistan Киргизія; République Socialiste Soviétique de Kirghizie Киргизька Радянська Со- ціалістична Республіка	Mexico Мехіко
Koweït Кувейт	Mexique Мексика
Kuwait* див. Koweït	Minsk Мінськ
Laos Лаос	Mississippi Міссісіпі
Leipzig Лейпциг	Moldavie Молдавія; République Socialiste Soviétique de Moldavie Молдавська Радянська Соціалі- стична Республіка
Leningrad Ленінград	Monaco Монako
Lettonie Латвія; République So- cialiste Soviétique de Lettonie Лат- війська Радянська Соціалістична Республіка	Mongolie Монголія; République Populaire de Mongolie Монголь- ська Народна Республіка
Liban Ліван	Montevideo Монтевідео
Libéria Лібєрія	Montréal Монреаль
Libye Лівія	Moscou Москва
Lima Ліма	Moskova Москва-ріка
Lisbonne Лісабон	Moyen-Orient Середній Схід
Lituanie Литва; République So- cialiste Soviétique de Lituanie Ли- товська Радянська Соціалістична Республіка	Mozambique Мозамбік
Loire Луара	Munich Мюнхен
Londres Лондон	Namibie Намібія
Lorraine Лотарінгія	Naples Неаполь
	Népal Непал
	New York Нью-Йорк
	Nicaragua Нікарагуа
	Nice Ніцца
	Niger Нігер
	Nigeria Нігерія
	Nil Ніл

Noire (mer) Чорне море
 Nord (mer du) Північне море
 Normandie Нормандія
 Norvège Норвегія
 Nouvelle-Zemble Новá Земля
 Novorossiisk Новоросійськ
 Novossibirsk Новосибірськ
 Odessa Одеса
 Okhotsk (mer d') Охотське море
 Oslo Осло
 Ouganda Уганда
 Oulan-Bator Улан-Батор
 Oural Урал (гори; річка)
 Ouzbékíe, Ouzbékistan Узбеки-
 стán; République Socialiste Sovié-
 tique d'Ouzbékíe Узбецька Радян-
 ська Соціалістична Республіка
 Pacifique (océan) Тихий океан
 Pakistan Пакистан
 Palestine іст. Палестина
 Panama Панáма (держава і сто-
 лиця)
 Paraguay Парагваї
 Paris Паріж
 Pas de Calais Па-де-Калé (про-
 тока)
 Pays-Bas Нідерланди
 Pékin Пекін
 Pérou Перу
 Philippines Філіппіни
 P(h)nom Penh Пномпéнь
 Pologne Польща; République
 Populaire de Pologne Польська
 Народна Республіка
 Portugal Португалія
 Prague Прага
 Proche-Orient Близький Схід
 Pyongyang Пхеньян
 Pyrénées Піреней
 Rabat Рабат
 Rangoon Рангун

République Arabe d'Egypte
 Арабська Республіка Єгипет
 Reykjavik Рейк'явік
 Rhin (le) Рейн
 Rhône Рона
 Riga Рига
 Rio de Janeiro Ріо-де-Жанейро
 Riyad Ер-Ріад
 Rome Рим
 Rouge (mer) Червоне море
 Roumanie Румунія; République
 Socialiste de Roumanie Соціалі-
 стична Республіка Румунія
 Ruanda Руанда
 Ruhr Рур
 Russie Росія; République Socia-
 liste Fédérative Soviétique de Rus-
 sie Російська Радянська Федера-
 тивна Соціалістична Республіка
 Sahara Сахара
 Sakhaline (île) Сахалін
 Salvador (El) Сальвадор
 San Francisco Сан-Франциско
 Santiago Сантьяго
 Saône Сона
 Scandinavie Скандінавія
 Sébastopol Севастополь
 Seine Сена
 Sénégal Сенегал
 Séoul Сеул
 Sibérie Сибір
 Sicile Сицілія
 Sofia Софія
 Somalie Сомалі
 Sotchi Сочі
 Soudan Судан
 Sri Lanka Шрі Ланка
 Stockholm Стокгольм
 Suède Швеція
 Suez Суец
 Suisse Швейцарія
 Syrie Сирія

Tachkent Ташкент
 Tadjikie, Tadjikistan Таджики-
 стан; République Socialiste Sovié-
 tique de Tadjikie Таджикиська Ра-
 дянська Соціалістична Республіка
 Tallin(n) Таллін
 Tanzanie Танзанія
 Tbilissi Тбілісі
 Tchad Чад
 Tchécoslovaquie Чехословаччи-
 на; République Socialiste de Tché-
 coslovaquie Чехословацька Соціа-
 лістична Республіка
 Téhéran Тегеран
 Tel-Aviv Тель-Авів
 Thaïlande Таїланд
 Tian'-Chan' Тянь-Шань
 Tigrana Тірана
 Togo Того
 Tokyo Токіо
 Tunis Туніс (столиця)
 Tunisie Туніс (держава)
 Turkménie, Turkmenistan Турк-
 мєнія; République Socialiste Sovié-
 tique de Turkménie Туркменська
 Радянська Соціалістична Респуб-
 ліка
 Turquie Туреччина
 Ukraine Україна; République

Socialiste Soviétique d'Ukraine Ук-
 раїнська Радянська Соціалістична
 Республіка
 Union des Républiques Socialis-
 tes Soviétiques Союз Радянських
 Соціалістичних Республік
 Union Soviétique Радянський
 Союз
 Uruguay Уругвай
 Varsovie Варшава
 Venezuela Венесуела
 Venise Венеція
 Versailles Версаль
 Vienne Відень
 Viêt-nam В'єтнам; République
 Socialiste du Viêt-nam Соціалістич-
 на Республіка В'єтнам
 Vilnius Вільнюс
 Volga Волга
 Washington Вашингтон
 Yakoutsck Якутськ
 Yalta Ялта
 Yemen Йемен
 Yougoslavie Югославія; Répu-
 blique Socialiste Fédérative de You-
 goslavie Соціалістична Федератив-
 на Республіка Югославія
 Zaïre Заїр
 Zambie Замбія

СПИСОК НЕПРАВИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

abattre 8	circonscrire 31	croire 22
absoudre 50 (<i>participe</i>	circonvenir 72	croître 23
<i>passé</i> : absous, ab-	clore 14	cueillir 24
<i>soute</i>)	combattre 8	cuire 16
abstenir (s') 72	commettre 44	débattre 8
abstraire 34	comparaître 18	décevoir 3
accourir 20	complaire 52	déchoir 25
accroître 23 (<i>prés. in-</i>	comprendre 57	déclore 14
<i>dic.</i> : j'accrois; <i>p. sim-</i>	compromettre 44	déconfire 17
<i>ple</i> : j'accrus; <i>parti-</i>	concevoir 3	découdre 19
<i>cipe passé</i> : accru,	conclure 15	découvrir 21
<i>accrue</i>)	concourir 20	décrire 31
accueillir 24	condescendre 6	décroître 23 (<i>participe</i>
acquérir 1	conduire 16	<i>passé</i> : décru, dé-
adjoindre 61	confire 17	<i>crue</i>)
admettre 44	confondre 6	dédire 28 (<i>prés. indic.</i> :
advenir 72	conjoindre 61	<i>vous dédisez</i>)
aller 2	connaître 18	déduire 16
apercevoir 3	conquérir 1	défaillir 26
apparaître 18	consentir 29	défaire 36
appartenir 72	construire 16	défendre 6
appendre 6	contenir 72	déjoindre 61
apprendre 57	contraindre 61	démentir 29
assaillir 4	contredire 28 (<i>prés.</i>	démettre 44
asseoir 5	<i>indic.</i> : vous contre-	démordre 6
astreindre 61	<i>disez</i>)	départir 29
atteindre 61	contrefaire 36	dépeindre 61
attendre 6	contrevenir 72	dépendre 6
avoir 7	convaincre 73	déplaire 52
battre 8	convenir 72	déprendre 57
boire 9	correspondre 6	désapprendre 57
bouillir 10	corrompre 63	descendre 6
braire 11	coudre 19	desservir 29
bruire 12	courir 20	déteindre 61
ceindre 61	couvrir 21	détendre 6
choir 13	craindre 61	détenir 72

détordre 6	entrevoir 77	dic.: vous maudis-
détruire 16	entrouvrir 21	sez)
devenir 72	envoyer 32	méconnaître 18
dévêtir 75	épandre 6	médire 28 (<i>prés. indic.:</i>
dévoir 27	étreindre 61	vous médisez)
dire 28	éprendre (s') 57	mentir 29
disconvenir 72	équivaloir 74	méprendre (se) 57
discourir 20	éteindre 61	mettre 44
disjoindre 61	étendre 6	mordre 6
disparaître 18	être 33	morfondre 6
dissoudre 60 (<i>participe</i>	étreindre 61	moudre 45
<i>passé:</i> dissous, dis-	exclure 15	mourir 46
soufe)	extraire 34	mouvoir 47
distendre 6	faillir 35	naître 48
distordre 6	faire 36	nuire 49
distraindre 34	faillir 37	obtenir 72
dormir 29	feindre 61	offrir 21
ébatte (s') 8	fendre 6	oindre 61
échoir 30	fondre 6	omettre 44
éclore 14	forfaire 36	ouïr 50
éconduire 16	frir 38	ouvrir 21
écrire 31	fuir 39	paître 51
élire 42	geindre 61	paraître 18
émettre 44	gésir 40	parcourir 20
émoudre 45	haïr 41	parfaire 36
émouvoir 47 (<i>participe</i>	inclure 15 (<i>participe</i>	partir 29
<i>passé:</i> ému, émue)	<i>passé:</i> inclus, inclu-	parvenir 72
empeindre 61	se)	peindre 61
enceindre 61	induire 16	pendre 6
enclore 14	inscrire 31	percevoir 3
encourir 20	instruire 16	perdre 6
endormir 29	interdire 28 (<i>prés. in-</i>	permettre 44
enduire 16	<i>dic.:</i> vous interdi-	plaindre 61
enfreindre 61	sez)	plaire 52
enfuir (s') 39	interrompre 63	pleuvoir 53
enjoindre 61	intervenir 72	poindre 54
enquérir (s') 1	introduire 16	pondre 6
ensuivre (s') 69	joindre 61	poursuivre 69
entendre 6	lire 42	pourvoir 55
entremettre (s') 44	luire 43	pouvoir 56
entreprendre 57	maintenir 72	prédire 28 (<i>prés. in-</i>
entretenir 72	maudire 28 (<i>prés. in-</i>	<i>dic.:</i> vous prédisez)

prendre 57	remettre 44	servir 29
prescrire 31	remordre 6	sortir 29
pressentir 29	remoudre 45	souffrir 21
prétendre 6	renaître 48	soumettre 44
prévaloir 74 (<i>prés.</i> <i>subj.</i> : que je préva- le)	rendormir 29	sourdre 67
prévenir 72	rendre 6	sourire 62
prévoir 58	renvoyer 32	souscrire 31
produire 16	repaitre 59	soustraire 34
promettre 44	répandre 6	soutenir 72
promouvoir 47 (<i>parti-</i> <i>cipe passé</i> : promu, promue)	réparer 18	souvenir (se) 72
proscrire 31	repartir 29	subvenir 72
provenir 72	repeindre 61	suffire 68
rabattre 8	repentir (se) 29	suivre 69
rasseoir 5	répondre 6	surcroître 23
rebattre 8	reprendre 57	surfaire 36
recevoir 3	reproduire 16	surprendre 57
reconduire 16	requérir 1	surseoir 70
reconnaître 18	résoudre 60	survendre 6
reconquérir 1	ressentir 29	survenir 72
reconstruire 16	resservir 29	survivre 76
recoudre 19	ressortir 29	suspendre 6
recourir 20	ressouvenir (se) 72	taire 71
recouvrir 21	restreindre 61	teindre 61
recueillir 24	reteindre 61	tendre 6
recuire 16	retendre 6	tenir 72
redescendre 6	retenir 72	tondre 6
redevenir 72	retordre 6	tordre 6
redevoir 27 (<i>participe</i> <i>passé</i> : redu, redué)	revendre 6	traduire 16
redire 28	revenir 72	traire 34
réduire 16	revêtir 75	transcrire 31
réélire 42	revivre 76	transmettre 44
refaire 36	revoir 77	transparaître 18
refendre 6	rire 62	tressaillir 4
refondre 6	rompre 63	vaincre 73
rejoindre 61	rouvrir 21	valoir 74
relire 42	saillir 64	vendre 6
reluire 43	satisfaire 36	venir 72
	savoir 65	vêtir 75
	secourir 20	vivre 76
	séduire 16	voir 77
	sentir 29	vouloir 78
	seoir 66	

LES VERBES AUXILIAIRES (допоміжні дієслова)

Відмінювання дієслова *avoir*

Infinitif

Présent
avoir

Passé
avoir eu

Participe

Présent
ayant

Passé
eu, -e

Passé composé
ayant eu

Indicatif

<i>Présent</i>	<i>Passé simple</i>	<i>Imparfait</i>	<i>Futur</i>
j'ai tu as il a nous avons vous avez ils ont	j'eus tu eus il eut nous eûmes vous eûtes ils eurent	j'avais tu avais il avait nous avions vous aviez ils avaient	j'aurai tu auras il aura nous aurons vous aurez ils auront
<i>Passé composé</i>	<i>Passé antérieur</i>	<i>Plus-que-parfait</i>	<i>Futur antérieur</i>
j'ai eu tu as eu il a eu nous avons eu vous avez eu ils ont eu	j'eus eu tu eus eu il eut eu nous eûmes eu vous eûtes eu ils eurent eu	j'avais eu tu avais eu il avait eu nous avions eu vous aviez eu ils avaient eu	j'aurai eu tu auras eu il aura eu nous aurons eu vous aurez eu ils auront eu

Impératif
aiez! ayez!
Conditionnel

<i>Présent</i>		<i>Passé</i>
j'aurais tu aurais il aurait	nous aurions vous auriez ils auraient	j'aurais eu tu aurais eu il aurait eu
		nous aurions eu vous auriez eu ils auraient eu

Subjonctif

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>	<i>Imparfait</i>
que j'aie que tu aies qu'il ait que nous ayons que vous ayez qu'ils aient	que j'aie eu que tu aies eu qu'il ait eu que nous ayons eu que vous ayez eu qu'ils aient eu	que j'eusse que tu eusses qu'il eût que nous eussions que vous eussiez qu'ils eussent
<i>Plus-que-parfait</i>		
que j'eusse eu que tu eusses eu qu'il eût eu que nous eussions eu que vous eussiez eu qu'ils eussent eu		

Продовження

Едіміювання дієслова *être*

Infinitif

Présent
être

Passé
avoir été

Participe

Présent
étant

Passé
été

Passé composé
ayant été

Indicatif

<i>Présent</i>	<i>Passé simple</i>	<i>Imparfait</i>	<i>Futur</i>
je suis tu es il est nous sommes vous êtes ils sont	je fus tu fus il fut nous fûmes vous fûtes ils furent	j'étais tu étais il était nous étions vous étiez ils étaient	je serai tu seras il sera nous serons vous serez ils seront
<i>Passé composé</i>	<i>Passé antérieur</i>	<i>Plus-que-parfait</i>	<i>Futur antérieur</i>
j'ai été tu as été il a été nous avons été vous avez été ils ont été	j'eus été tu eus été il eut été nous eûmes été vous eûtes été ils eurent été	j'avais été tu avais été il avait été nous avions été vous aviez été ils avaient été	j'aurai été tu auras été il aura été nous aurons été vous aurez été ils auront été

Impératif

sois! soyons! soyez!

Conditionnel

<i>Présent</i>		<i>Passé</i>
je serais tu serais il serait	nous serions vous seriez ils seraient	j'aurais été tu aurais été il aurait été
		nous aurions été vous auriez été ils auraient été

Subjonctif

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>	<i>Imparfait</i>
que je sois que tu sois qu'il soit que nous soyons que vous soyez qu'ils soient	que j'aie été que tu aies été qu'il ait été que nous ayons été que vous ayez été qu'ils aient été	que je fusse que tu fusses qu'il fût que nous fussions que vous fussiez qu'ils fussent
<i>Plus-que-parfait</i>		
que j'eusse été que tu eusses été qu'il eût été	que nous eussions été que vous eussiez été qu'ils eussent été	

ЗРАЗОК ВІДМІНЮВАННЯ ДІЄСЛІВ І-ї ГРУПИ
(із закінченням -er)

Дієслово *parler*

Infinitif		Participle	
Présent	Passé	Présent	Passé composé
parler	avoir parlé	parlant	ayant parlé

Indicatif

Indicatif		Indicatif	
Présent	Passé simple	Imparfait	Futur
je parle tu parles il parle nous parlons vous parlez ils parlent	je parlai tu parlâs il parla nous parlâmes vous parlâtes ils parlèrent	je parlais tu parlais il parlait nous parlions vous parliez ils parlaient	je parlerai tu parleras il parlera nous parlerons vous parlerez ils parleront
Passé composé		Plus-que-parfait	
Passé composé	Passé antérieur	Plus-que-parfait	Futur antérieur
j'ai parlé tu as parlé il a parlé nous avons parlé vous avez parlé ils ont parlé	j'eus parlé tu eus parlé il eut parlé nous eûmes parlé vous eûtes parlé ils eurent parlé	j'avais parlé tu avais parlé il avait parlé nous avions parlé vous aviez parlé ils avaient parlé	j'aurai parlé tu auras parlé il aura parlé nous aurons parlé vous aurez parlé ils auront parlé

Impératif
parle! parlons! parlez!

Conditionnel

<i>Présent</i>		<i>Passé</i>
je parlerais tu parlerais il parlerait	nous parlerions vous parleriez ils parleraient	j'aurais parlé tu aurais parlé il aurait parlé nous aurions parlé vous auriez parlé ils auraient parlé

Subjonctif

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>	<i>Imparfait</i>
que je parle que tu parles qu'il parle que nous parlions que vous parliez qu'ils parlent	que j'aie parlé que tu aies parlé qu'il ait parlé que nous ayons parlé que vous ayez parlé qu'ils aient parlé	que je parlasse que tu parlasses qu'il parlât que nous parlussions que vous parlassiez qu'ils parlassent
<i>Plus-que-parfait</i>		
que j'eusse parlé que tu eusses parlé qu'il eût parlé	que nous eussions parlé que vous eussiez parlé qu'ils eussent parlé	

ЗРАЗОК ВІДМІНЮВАННЯ ДІЄСЛІВ 2-ї ГРУПИ
(із закінченням **-ir**)

Дієслово *finir*

Infinitif		Participe	
<i>Présent</i> finir	<i>Passé</i> avoir fini	<i>Présent</i> finissant	<i>Passé composé</i> fini, -e ayant fini

Indicatif

<i>Présent</i>	<i>Passé simple</i>	<i>Imparfait</i>	<i>Futur</i>
je finis tu finis il finit nous finissons vous finissez ils finissent	je finis tu finis il finit nous finîmes vous finîtes ils finirent	je finissais tu finissais il finissait nous finissions vous finissiez ils finissaient	je finirai tu finiras il finira nous finirons vous finirez ils finiront
<i>Passé composé</i>	<i>Passé antérieur</i>	<i>Plus-que-parfait</i>	<i>Futur antérieur</i>
j'ai fini tu as fini il a fini nous avons fini vous avez fini ils ont fini	j'eus fini tu eus fini il eut fini nous eûmes fini vous eûtes fini ils eurent fini	j'avais fini tu avais fini il avait fini nous avions fini vous aviez fini ils avaient fini	j'aurai fini tu auras fini il aura fini nous aurons fini vous aurez fini ils auront fini

Impératif
finis! finissez! finissez!

Conditionnel

<i>Présent</i>		<i>Passé</i>
je finirais tu finirais il finirait	nous finirions vous finiriez ils finiraient	j'aurais fini tu aurais fini il aurait fini
		nous aurions fini vous auriez fini ils auraient fini

Subjonctif

<i>Présent</i>	<i>Passé</i>	<i>Imparfait</i>
que je finisse que tu finisses qu'il finisse que nous finissions que vous finissiez qu'ils finissent	que j'aie fini que tu aies fini qu'il ait fini que nous ayons fini que vous ayez fini qu'ils aient fini	que je finisse que tu finisses qu'il finît que nous finissions que vous finissiez qu'ils finissent
<i>Plus-que-parfait</i>		
que j'eusse fini que tu eusses fini qu'il eût fini	que nous eussions fini que vous eussiez fini qu'ils eussent fini	

ЗРАЗКИ ВІДМІНЮВАННЯ НЕПРАВИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

1. Présent du conditionnel має ту саму основу, що й futur simple, а закінчення його такі самі, що й у дієсловах parler, finir (див. табл. на с. 406—409).
2. Основа imparfait du subjonctif збігається з 3-ю особою passé simple, а закінчення ті самі, що й у дієсловах типу parler, finir.

Infinitif	Participe passé	Présent de l'indicatif	Passé simple	Futur simple	Présent du subjonctif
1. acquérir	acquis	j'acquiers, n. acquérons, ils acquièrent je vais, tu vas, il va, n. allons, ils vont	j'acquis	j'acquerrai	j'acquière, n. acquièrent, ils acquièrent j'aie, n. aient, ils aient
2. aller (é)	allé		j'allai	j'irai	
3. apercevoir	aperçu	j'aperçois, n. apercevons, ils aperçoivent j'assaille, n. assaillons	j'aperçus	j'apercevrai	j'aperçoive, n. apercevions, ils aperçoivent j'assaille
4. assaillir	assailli		j'assaillis	j'assaillirai	
5. asseoir	assis, assise	j'assieds, j'assois, n. asseyons, n. assoyons, ils assèdent, ils assoient	j'assis	j'asseverai, j'assiérai, j'assoierai	j'asseye, j'assoie, n. asseyions, n. assoyions, ils assoient, ils assoient
6. attendre	attendu	j'attends, il attend, n. attendons j'ai, tu as, il a, n. avons, ils ont, je bats, n. battons, je bois, n. buvons, ils boivent	j'attendis	j'attendrai	j'attende
7. avoir	eu		j'eus	j'aurai	j'aie, tu aies, il ait, n. ayons, ils aient, je batte, je boive, n. buvions, ils boivent
8. battre	battu		je battis	je battrai	
9. boire	bu		je bus	je boirai	

Infinitif	Participe passé	Présent de l'indicatif	Passé simple	Futur simple	Présent du subjonctif
10. bouillir	bouilli	je bous, n. bouillons	je bouillis	je bouillirai	je bouille
11. braire	—	il braît, ils braient	—	il braira	—
12. bruire	—	il bruit, ils bruissent	—	—	—
13. choir (ê)	chu	il choit	il chut	il cherra	je close
14. clore	clos, close	je clos, tu clos, il clôt	—	je clorai	je close
15. conclure	conclu	je conclus, n. concluons	je conclus	je conclurai	je conclue
16. conduire	conduit, conduite	je conduis, n. conduisons	je conduisis	je conduirai	je conduise
17. confire	confit, confite	je confis, n. confisons	je confis	je confirai	je confise
18. connaître	connu	je connais, n. connaissons	je connus	je connaîtrai	je connaisse
19. coudre	côsu	je couds, il coud, n. cousons	je cousis	je coudrai	je couse
20. courir	couru	je cours, n. courons	je courus	je courrai	je coure
21. couvrir	couvert, couverte	je couvre, n. couvrons	je couvris	je couvrirai	je couvre
22. croire	cru	je crois, n. croyons, ils croient	je crus	je croirai	je croie, n. croyions, ils croient
23. croître	crû, crue	je crois, n. croîs, ils croissent	je crus	je croîtrai	je croisse
24. cueillir	cueilli	je cueille, n. cueillons	je cueillis	je cueillerai	je cueille

Продолжения

Infinitif	Participe passé	Présent de l'indicatif	Passé simple	Futur simple	Présent du subjonctif
25. déchoir (a, è)	déchu	je déchois, n. déchoyons, ils déchoient	je déchus	je décherrai	je déchoie, n. déchoyons, ils déchoient
26. défaillir	défailli	je défaux, n. défaille, n. défail- lons	je défaillis	je défaudrai, je défaillirai	je défaillie
27. devoir	dû, due	je dois, n. devons, ils doivent	je dus	je devrai	je doive, n. devions, ils doivent
28. dire	dit, dite	je dis, n. disons, v. dites, ils disent	je dis, n. di- mes	je dirai	je dise
29. dormir	dormi	je dors, n. dor- mons	je dormis	je dormirai	je dorme
30. échoir (è)	échu	il échoit, il échét, ils échéent	il échut, ils échurent	il écherra, il échoira	—
31. écrire	écrit, écrite	j'écris, n. écrivons	j'écrivis	j'écirai	j'écrive
32. envoyer	envoyé	j'envoie, n. envoyons, ils envoient	j'envoyai	j'enverrai	j'envoie, n. envoyons, ils envoient
33. être	été	je suis, tu es, il est, n. sommes, v. êtes, ils sont	je fus	je serai	je sois, n. soyons, ils soient
34. extraire	extraît, extraite	j'extrais, n. extraions, ils extraient	—	j'extrairai	j'extrade, n. extraions, ils extraient
35. faillir	failli	—	je faillis	je faillirai	je fasse
36. faire	fait, faite	je fais, n. faisons, v. faites, ils font	je fis	je ferai	il faille
37. falloir	fallu	il faut	il fallut	il faudra	—

Infinitif	Participe passé	Présent de l'indicatif	Passé simple	Futur simple	Présent du subjonctif
38. frire	frit, frite	je fris, tu fris, il frit	—	je frirai	—
39. fuir	fui	je fuis, n. fuyons, ils fuient	je fus, n. fûtes	je fuirai	je fuie, n. fuyions, ils fuient
40. gésir	—	il gît, n. gissent	—	—	—
41. hair	hai	je hais, tu hais, il hait, n. haïssons	je haïs	je haïrai	je haïsse
42. lire	lu	je lis, n. lisons	je lus	je lirai	je lise
43. luire	lui	je luis, n. luïsons	je luïs	je luirai	je luise
44. mettre	mis, mise	je mets, n. mettons	je mis	je mettrai	je mette
45. moudre	moulu	je mouds, il moud, n. moulons	je moulus	je moudrai	je moule
46. mourir (è)	mort, morte	je meurs, n. mourons, ils meurent	je mourus	je mourrai	je meure, n. mourions, ils meurent
47. mouvoir	mû, mue	je meus, n. mouvons, ils meuvent	je mus	je mouvrai	je meuve, n. mouvions, ils meuvent
48. naître (è)	né	je nais, il naît, n. naissons	je naquis	je naîtrai	je naisse
49. nuire	nui	je nuis, n. nuisons	je nuisis	je nuirai	je nuise
50. ouïr	ouï	j'ois, n. oyons, ils oient	j'ouis	j'oirai	j'ôte, n. oyons, ils oient
51. paître	—	je pais, il pait, n. paissions	—	je paîtrai	je paise
52. plaie	plu	je plains, il plaint, n. plaignons	je plus	je plairai	je plaise
53. pleuvoir	plu	il pleut	il plut	il pleuvra	il pleuve
54. poindre	—	il point	—	il poindra	—

Infinitif	Participe passé	Présent de l'indicatif	Passé simple	Futur simple	Présent du subjonctif
55. pourvoir	pourvu	je pourvois, n. pourvoyons, ils pourvoient	je pourvus	je pourvoirai	je pourvoie, n. pourvoyions, ils pourvoient
56. pouvoir	pu	je peux, je puis, tu peux, il peut, n. pouvons, ils peuvent	je pus	je pourrai	je puisse
57. prendre	pris, prise	je prends, il prend, n. prenons, ils prennent	je pris	je prendrai	je prenne, n. prenions, ils prennent
58. prévoir	prévu	je prévois, n. prévoyons, ils prévoient	je prévis	je prévoirai	je prévoie, n. prévoyions, ils prévoient
59. repaître (se)	repu	je me repais, il se repait, n. n. repaissions	je me repus	je me repaîtrai	je me repaisse
60. résoudre	résolu; résous, résolue	je résous, il résout, n. résolvons	je résolus	je résoudrai	je résolve
61. restreindre	restreint, restreinte	je restreins, il restreint, n. restreignons	je restreignis	je restreindrai	je restreigne
62. rire	ri	je ris, n. rions	je ris	je rirai	je rie, n. rions, ils rient
63. rompre	rompu	je romps, n. rompons	je rompis	je romprai	je rompe
64. saillir	sailli	il saillit, ils saillent	il saillit, ils saillirent	il saillira, ils sailliront	il saille, ils saillent

Infinitif	Participe passé	Présent de l'indicatif	Passé simple	Futur simple	Présent du subjonctif
65. savoir	su	je sais, n. savons il s'ed, ils s'ient	je sus —	je saurai il siéra, ils s'ieront	je sache il siée, ils siéent —
66. seoir	—	il sourd, ils sour- dent	—	—	—
67. sourdre	—	—	—	—	—
68. suffire	suffi	je suis, n. suivons je suis, n. suivons je suis, n. suivons	je suffis, n. suffimes je suivis	je suffirai je suivrai je surseoirai	je suffise je suive je sursoie, n. sur- soyions, ils sur- soient
69. suivre	suivi	je suis, n. suivons je suis, n. suivons je suis, n. suivons	je suivis	je suivrai	je suive
70. surseoir	sursis, sur- sise	je suis, n. suivons je suis, n. suivons je suis, n. suivons	je sursis	je surseoirai	je sursoie, n. sur- soyions, ils sur- soient
71. taire	tu	je tais, n. taisons je tiens, n. tenons, ils tiennent	je tus je tins, n. tinmes	je tairai je tiendrai	je taise je tienne, n. tien- nions, ils tien- nent
72. tenir	tenu	—	—	—	—
73. vaincre	vaincu	je vains, il vaine, n. vainquons	je vainquis	je vaincrai	je vainque
74. valoir	valu	je vau, il vaut, n. valons	je valus	je vaudrai	je vaille, n. valions, ils vailent
75. vêtir	vêtu	je vêts, n. vêtons je vis, n. vivons	je vêtis	je vêtirai	je vête
76. vivre	vécu	je vis, n. vivons je vois, n. voyons, ils voient	je vécus	je vivrai	je vive
77. voir	vu	je vois, n. voyons, ils voient	je vis	je verrai	je voie, n. voyions, ils voient
78. vouloir	voulu	je veux, il veut, n. voulons, ils veu- lent	je voulus	je voudrai	je veuille, n. vou- lions, ils veulent

ФРАНЦУЗСКО-УКРАИНСКИЙ СЛОВАРЬ

Около 22 000 слов

Под редакцией кандидата филологических наук

БРОНИСЛАВА ИВАНОВИЧА БУРБЕЛО

(на французском и украинском языках)

Издательство «Радянська школа»
252053. Киев, Ю. Коцюбинского, 5.

Зав. редакцією іноземних мов *Л. О. Костюченко*

Редактор *В. К. Горіцина*

Художній редактор *М. А. Крисаченко*

Обкладинка художника *О. І. Петрушко*

Технічний редактор *В. М. Зайцева*

Коректори *Р. І. Борисенко, А. Я. Гузій, А. Б. Кірюс*

Інформ. бланк № 2450

Здано до набору 20.01.81. Підписано до друку 09.02.82. Формат
70×108^{1/32}. Папір друк. № 1. Гарнітура літературна. Спосіб друку
високий. Умовн. арк 18,2. Обл.-видавн. арк 28,88. Тираж 45 000.
Видавн. № 26934. Зам. № 959-1. Ціна 1 крб. 20 к.

Видавництво «Радянська школа»
252053. Київ, Ю. Коцюбинського, 5.

Львівська книжкова фабрика «Атлас». 290005. Львів, Зелена, 20